

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 65

6. září 2022

Obsah

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 14. do 17. února 2022

PŘIJATÉ TEXTY

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Evropský parlament

Úterý 15. února 2022

2022/C 342/01	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o výzvách pro městské oblasti v období po skončení pandemie COVID-19 (2021/2075(INI))	2
2022/C 342/02	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o dopadu vnitrostátních daňových reforem na hospodářství EU (2021/2074(INI))	14
2022/C 342/03	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju GMB151 (BCS-GM151-6), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D075506/01 – 2021/2947(RSP))	22
2022/C 342/04	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D076839/01 – 2021/3006(RSP))	29

Středa 16. února 2022

2022/C 342/05	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o Evropské centrální bance – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2063(INI))	35
2022/C 342/06	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o prováděcí zprávě týkající se dobrých životních podmínek hospodářských zvířat v chovech (2020/2085(INI))	45
2022/C 342/07	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o výroční zprávě týkající se činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2020 (2021/2167(INI))	58
2022/C 342/08	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o evropské strategii pro obnovitelnou energii z moří (2021/2012(INI))	66
2022/C 342/09	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o hodnocení provádění článku 50 Smlouvy o Evropské unii (2020/2136(INI))	78
2022/C 342/10	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o provádění šesté směrnice o DPH: co chybí pro snížení výpadku příjmů z DPH v EU? (2020/2263(INI))	88
2022/C 342/11	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hraček (směrnice o bezpečnosti hraček) (2021/2040(INI))	99
2022/C 342/12	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o posilování Evropy v boji proti rakovině – směrem ke komplexní a koordinované strategii (2020/2267(INI))	109

Čtvrtek 17. února 2022

2022/C 342/13	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2182(INI))	148
2022/C 342/14	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2183(INI))	167
2022/C 342/15	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2181(INI))	191
2022/C 342/16	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o řešení necelních a nedaňových překážek na jednotném trhu (2021/2043(INI))	212
2022/C 342/17	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 obsahující doporučení Komise o statutu evropských přeshraničních sdružení a neziskových organizací (2020/2026(INL))	225
2022/C 342/18	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o posílení postavení evropské mládeže: zaměstnanost a sociální oživení po pandemii (2021/2952(RSP))	265
2022/C 342/19	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o prioritách EU pro 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen (2022/2536(RSP))	276
2022/C 342/20	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o nedávném vývoji v oblasti lidských práv na Filipínách (2022/2540(RSP))	281
2022/C 342/21	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o trestu smrti v Íránu (2022/2541(RSP))	286
2022/C 342/22	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o politické krizi v Burkině Faso (2022/2542(RSP))	290

DOPORUČENÍ

Evropský parlament

Čtvrtek 17. února 2022

2022/C 342/23	Doporučení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkajícím se korupce a lidských práv (2021/2066(INI))	295
---------------	---	-----

II Sdělení

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Evropský parlament

Úterý 15. února 2022

2022/C 342/24	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byla Elena Jončevová zbavena imunity (2019/2155(IMM))	307
2022/C 342/25	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti o ochranu výsad a imunit, kterých požívá Mario Borghesio (2021/2159(IMM))	310
2022/C 342/26	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byl Jörg Meuthen zbaven imunity (2021/2160(IMM))	311
2022/C 342/27	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byl Álvaro Amaro zbaven imunity (2021/2082(IMM))	313

III Přípravné akty

Evropský parlament

Úterý 15. února 2022

2022/C 342/28	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 k návrhu rozhodnutí Rady o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o zachování a řízení rybolovných zdrojů v oblasti volného moře severního Tichého oceánu (12617/2021 – C9-0420/2021 – 2021/0184(NLE))	315
2022/C 342/29	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o početním složení meziparlamentních delegací (2022/2547(RSO))	316
2022/C 342/30	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 5. listopadu 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 o Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu, pokud jde o dobu a data nepřipustnosti žádostí o podporu (C(2021)7701 – 2021/2961(DEA))	319

Středa 16. února 2022

2022/C 342/31	Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 16. února 2022 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o vytvoření programu dokumentace úlovků tuňáka obecného (<i>Thunnus thynnus</i>) a o zrušení nařízení (EU) č. 640/2010 (COM(2020)0670 – C9-0336/2020 – 2020/0302(COD))	320
---------------	---	-----

2022/C 342/32	<p>Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům na základě žádosti Francie – EGF/2021/005 FR/Airbus (COM(2021)0698 – C9-0011/2022 – 2021/0363(BUD))</p>	324
2022/C 342/33	<p>P9_TA(2022)0035</p> <p>Železnice: prodloužení dočasných opatření týkajících se zpoplatnění – COVID-19 ***I</p> <p>Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2020/1429, pokud jde o délku referenčního období pro uplatňování dočasných opatření týkajících se zpoplatnění použití železniční infrastruktury (COM(2021)0832 – C9-0001/2022 – 2021/0437(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2021)0437</p> <p>Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 16. února 2022 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/..., kterým se mění nařízení (EU) 2020/1429, pokud jde o délku referenčního období pro uplatňování dočasných opatření týkajících se zpoplatnění použití železniční infrastruktury</p>	328
2022/C 342/34	<p>P9_TA(2022)0036</p> <p>Makrofinanční pomoc Ukrajině ***I</p> <p>Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině (COM(2022)0037 – C9-0028/2022 – 2022/0026(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2022)0026</p> <p>Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 16. února 2022 k přijetí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/... o poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině</p>	329
Čtvrtek 17. února 2022		
2022/C 342/35	<p>P9_TA(2022)0046</p> <p>Ochrana zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci ***I</p> <p>Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (COM(2020)0571 – C9-0301/2020 – 2020/0262(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0262</p> <p>Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 17. února 2022 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/..., kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci</p>	330
2022/C 342/36	<p>Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES, 1999/37/ES a (EU) 2019/520, pokud jde o výběr poplatků pro vozidla za užívání určitých pozemních komunikací (10542/1/2021 – C9-0423/2021 – 2017/0114(COD))</p>	332

Vysvětlivky k použitým symbolům

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup: první čtení
- ***II Řádný legislativní postup: druhé čtení
- ***III Řádný legislativní postup: třetí čtení

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu)

Pozměňovací návrhy Parlamentu:

Nové části textu jsou označeny **tučně kurzivou**. Vypuštěné části textu jsou označeny buď symbolem ■ nebo přeškrtnuty. Nahrazení se vyznačují tak, že nový text se označí **tučně kurzivou** a nahrazený text se vymaže nebo přeškrtně.

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 14. do 17. února 2022

PŘIJATÉ TEXTY

Úterý 15. února 2022

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2022)0022

Výzvy pro městské oblasti v období po skončení pandemie COVID-19

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o výzvách pro městské oblasti v období po skončení pandemie COVID-19 (2021/2075(INI))

(2022/C 342/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), a zejména na její hlavu XVIII,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2221 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1 303/2013, pokud jde o dodatečné zdroje a prováděcí opatření na pomoc při podpoře zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejími sociálními dopady a při přípravě zeleného, digitálního a odolného oživení hospodářství (REACT-EU) ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky ⁽²⁾ (nařízení o společných ustanoveních),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1059 ze dne 24. června 2021 o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti ⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci ⁽⁵⁾,
- s ohledem na přijetí Amsterodamského paktu, kterým se stanoví Městská agenda pro EU a který dne 30. května 2016 schválili ministři zemí EU odpovědní za městské záležitosti,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 30.

⁽²⁾ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

⁽³⁾ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 94.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1.

Úterý 15. února 2022

- s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP21) v Paříži (dále jen „Pařížská dohoda“),
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 11 týkající se udržitelných měst a komunit,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. září 2015 o městském rozměru politik EU ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2018 o úloze regionů a měst v EU při provádění Pařížské dohody o změně klimatu přijaté na 21. konferenci smluvních stran ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o úloze měst v institucionálním rámci Unie ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o Evropském roce zelenějších měst 2022 ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o přístupu k důstojnému a dostupnému bydlení pro všechny ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na prohlášení k městské agendě EU, které přijali ministři odpovědní za územní soudržnost a městské záležitosti dne 10. června 2015,
- s ohledem na závěry ze zasedání Rady ze dne 24. června 2016 na téma „Městská agenda pro EU“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. července 2014 nazvané „Městská dimenze politik EU – hlavní rysy městské agendy EU“ (COM(2014)0490),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021)0345),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2021 nazvané „Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030“ (COM(2021)0101),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. října 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů“ (COM(2020)0620),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- s ohledem na novou Lipskou chartu o transformační síle měst pro společné blaho, která byla přijata na neformálních setkáních ministrů konaných dne 30. listopadu 2020,
- s ohledem na novou městskou agendu přijatou na konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst (Habitat III), která se konala dne 20. října 2016 v Quitu v Ekvádoru,
- s ohledem na zprávu Komise o stavu evropských měst za rok 2016,
- s ohledem na globální stěžejní iniciativu orgánu OSN pro rovnost žen a mužů a pro posílení postavení žen (UN Women) nazvanou „Bezpečná města a bezpečná veřejná prostranství pro ženy a dívky“,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, která byla připravena k podpisu dne 11. května 2011 v Istanbulu (dále jen „Istanbulská úmluva“),

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 124.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 31.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 2.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 167.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 145.

Úterý 15. února 2022

- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro dopravu a cestovní ruch,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0352/2021),
- A. vzhledem k tomu, že města zůstávají v přední linii krize způsobené onemocněním COVID-19, přičemž se potýkají s klesající hospodářskou činností, vysokou mírou infekce, nízkou mírou očkování a často nedostatečnými zdroji; vzhledem k tomu, že pandemie také zhoršila stávající nedostatky v městských oblastech a odhalila jejich citlivá místa;
- B. vzhledem k tomu, že pandemie prohloubila dlouhodobé nerovnosti v rámci měst; vzhledem k tomu, že lidé ve zranitelném postavení se stali ještě zranitelnějšími; vzhledem k tomu, že města čelí problémům, jako je přístup k dostupnému bydlení, bezdomovectví, sociální vyloučení, chudoba a nedostatečná dostupnost veřejných, zdravotních a dalších základních služeb;
- C. vzhledem k tomu, že 72 % obyvatel EU žije ve městech; vzhledem k tomu, že města musí být přímo zapojena do oživení po pandemii COVID-19; vzhledem k tomu, že úsilí týkající se oživení musí být zaměřeno na řešení dlouhodobých slabín, a má-li vyřešit přetrvávající nerovnosti, musí jít nad rámec řešení zdravotních dopadů onemocnění COVID-19;
- D. vzhledem k tomu, že pandemie měla dopady na rovnost žen a mužů, které budou muset města a funkční městské oblasti vzít v potaz; vzhledem k tomu, že požadavky týkající se karantény a omezení fyzického kontaktu vystavily ženy zvýšenému riziku genderově podmíněného násilí a současně se omezil přístup žen k podpůrným sítím, sociálním službám a k zařízením v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
- E. vzhledem k tomu, že v metropolitních oblastech panují největší nerovnosti, pokud jde o přístup k základním zdrojům, jako je zdravotnictví, vzdělávání nebo digitalizace, zejména pro osoby ve zranitelné situaci; vzhledem k tomu, že je zapotřebí trvalejšího úsilí v boji proti různým formám diskriminace a nerovnosti;
- F. vzhledem k tomu, že digitální propast je průřezová a zahrnuje všechny kategorie, včetně rozdílů mezi pohlavími, generacemi a v sociálním postavení, a během pandemie COVID-19 se prohloubila; vzhledem k tomu, že mnoho domácností a vzdělávacích institucí nemá přístup k odpovídajícímu a modernímu digitálnímu vybavení;
- G. vzhledem k tomu, že ztráta pracovních míst je podle odhadů vyšší ve velkých městech než jinde a že obzvláště tvrdě postihuje pracovníky s nízkou kvalifikací, osoby samostatně výdělečně činné a migrující pracovníky, jakož i osoby s nejistými pracovními smlouvami; vzhledem k tomu, že riziko nezaměstnanosti je nejvyšší u mladých lidí, jejichž vzdělávání, odborná příprava a osobní rozvoj byly přerušeny a mnozí z nich nenašli stáže nebo učňovská místa potřebná k dokončení studia;
- H. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 měla významný dopad na odvětví kultury a sportu, což vedlo k hospodářské recesi a ztrátě pracovních míst; vzhledem k tomu, že městské oblasti, zejména metropolitní oblasti, potřebují odpovídající zdroje pro kulturní a tvůrčí odvětví, aby umožnily osobní rozvoj svých obyvatel;
- I. vzhledem k tomu, že města a funkční městské oblasti, jako jsou metropolitní oblasti, jsou hlavními hospodářskými pilíři pro podporu růstu, tvorbu pracovních míst a posílení konkurenceschopnosti Unie v globalizovaném hospodářství; vzhledem k tomu, že funkční městské oblasti a středně velká města mohou navzdory výrazným rozdílům v kvalitě služeb poskytovaných v městských oblastech oproti službám ve venkovských oblastech působit jako hybná síla přitažlivosti a rozvoje venkova a poskytovat svým okolním venkovským a vyklidněným oblastem přístup k řadě služeb;
- J. vzhledem k tomu, že městské oblasti čelí kromě stávajících výzev také klimatické nouzi a demografickým výzám; vzhledem k tomu, že mnohost výzev nakonec vyžaduje reakci založenou na integrovaném přístupu, který spojuje různá odvětví a hledá řešení, jež by odpovídala odvětvovým potřebám;

Úterý 15. února 2022

- K. vzhledem k tomu, že požadavky na dodržování fyzických rozestupů mezi lidmi poukázaly na nedostatek vhodných parků, zelených ploch a venkovních rekreačních zařízení, jakož i na nedostatek odpovídající bezpečné dopravní a alternativní dopravní infrastruktury ve funkčních městských oblastech a jejich okolí;
- L. vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 prohloubila problémy v oblastech, jako je přeprava potravin a léčivých přípravků a poskytování zdravotnických služeb, a poukázala na závažné nedostatky v lékařské infrastruktuře a odborné přípravě zdravotnických pracovníků, pokud jde o reakci na pandemii nebo jiné mimořádné situace v oblasti zdraví;
- M. vzhledem k tomu, že bydlení je všeobecným právem, a proto by členské státy měly stanovit konkrétní strategie a vhodná opatření k překonání překážek práva na bydlení; vzhledem k tomu, že jsou zapotřebí investice do cenově dostupného bydlení;
- N. vzhledem k tomu, že městské oblasti jsou odpovědné za největší podíl spotřeby energie a emisí skleníkových plynů v EU a hrají klíčovou úlohu v boji Unie proti změně klimatu; vzhledem k tomu, že města a funkční městské oblasti budou vyžadovat rozsáhlou městskou výstavbu a vytvoření oběhového hospodářství, aby bylo možné zmírnit emise skleníkových plynů, omezit globální oteplování, snížit dopravní přetížení, recyklovat odpad a zajistit udržitelnost hospodářství;
- O. vzhledem k tomu, že se očekává, že do roku 2050 vzroste celosvětová městská populace až o tři miliardy lidí a že dvě třetiny světové populace budou žít ve městech, přičemž budou spotřebovávat 75 % světových přírodních zdrojů a produkovat 50 % celosvětového odpadu a více než 60 % emisí skleníkových plynů;
- P. vzhledem k tomu, že veřejná doprava hraje důležitou úlohu v boji proti chudobě v dopravě; vzhledem k tomu, že je naléhavě zapotřebí rychle zvýšit investice do udržitelné veřejné dopravy a zlepšit její dostupnost a do lepší infrastruktury pro pěší a cyklistickou dopravu v zájmu bezpečnosti účastníků silničního provozu, zejména účastníků se sníženou pohyblivostí a jiných zdravotně postižených osob;
- Q. vzhledem k tomu, že mnoho evropských měst čelí rekordnímu nárůstu cen energií, který hrozí ovlivnit hospodářské oživení po pandemii;
- R. vzhledem k tomu, že víceúrovňová správa, jejíž součástí je aktivní zapojení městských orgánů a která je založena na koordinované činnosti EU, členských států a regionálních a místních orgánů a je v souladu se zásadou partnerství stanovenou v nařízení o společných ustanoveních, patří k zásadním prvkům koncipování a provádění všech programů EU; vzhledem k tomu, že městské orgány mají pravomoc vybírat projekty financované z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) pro udržitelný rozvoj měst a v rámci nové Evropské městské iniciativy, která v novém programovém období nahrazuje Městská inovativní opatření a nabízí další příležitosti k testování nových řešení a přístupů, včetně těch na podporu městských oblastí v období po skončení pandemie COVID-19;

Města pro všechny

1. oceňuje sociální, hospodářskou, územní, kulturní a historickou rozmanitost městských oblastí napříč Uníí a zdůrazňuje, že je třeba řešit výzvy, jako je segregace a chudoba;
2. zdůrazňuje, že hustota měst má sice mnoho výhod z hlediska udržitelného života, ale vysoká koncentrace obyvatelstva v některých městských oblastech může mít také dopady na dostupnost bydlení, míru znečištění, kvalitu života a riziko diskriminace, chudoby, nerovností a sociálního vyloučení;
3. zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 zvýraznila trend vyliďňování nedostatečně rozvinutých městských oblastí, které často nemají dostatečné vlastní příjmy, aby mohly svým obyvatelům zajistit kvalitní veřejné služby; vybízí Komisi, aby poskytla doporučení a podpořila sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy v oblasti územněsprávního uspořádání a reformem;
4. vyzývá členské státy, aby vypracovaly proaktivní opatření na podporu začleňování marginalizovaných komunit, jako jsou osoby se zdravotním postižením, izolovanější starší lidé, osoby bez domova, migranti a uprchlíci a etnické menšiny, například Romové; požaduje, aby byly potřeby týkající se financování řízeny na místní úrovni, včetně potřeb městských oblastí, zejména metropolitních, ale také na regionální, vnitrostátní a unijní úrovni, s cílem podporovat tyto

Úterý 15. února 2022

marginalizované komunity udržitelným způsobem; připomíná, že vedle dostatečných vnitrostátních zdrojů jsou strukturální fondy klíčovým prvkem pro úspěšné provedení politických opatření předložených ve strategickém rámci EU pro rovnost, začlenění a účast Romů; zdůrazňuje úlohu městských orgánů při zajišťování toho, aby tato opatření odrážela skutečné potřeby romských komunit;

5. zdůrazňuje, že přístupnost městských lokalit má zásadní význam pro to, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně uplatňovat své právo na mobilitu, studium a práci; vyzývá Komisi, aby podporovala plnou inkluzivnost a zajistila přístup k financování rozvoje měst s cílem zajistit přístupnost pro osoby se zdravotním postižením;

6. zdůrazňuje, že aby se městské ekonomiky zotavily a nikdo nezůstal pozadu, měly by investice a reformy vést ke stabilním a vysoce kvalitním pracovním místům, posílení veřejné infrastruktury a služeb, posílení sociálního dialogu a podpoře začleňování a integrace znevýhodněných skupin, mj. posílením systémů sociální ochrany a sociálního zabezpečení;

7. zdůrazňuje, že je třeba, aby rámec EU podporoval místní a vnitrostátní strategie boje proti bezdomovectví a zjišťoval rovný přístup k důstojnému bydlení pro všechny tím, že bude prosazovat integrovaný přístup kombinující podporu bydlení se sociální péčí, zdravotnickými službami a aktivním začleňováním;

8. vyzývá Komisi, členské státy a místní a regionální orgány, aby vytvořily konkrétní strategie a vhodná opatření k překonání překážek bránících právu na bydlení, jako jsou diskriminace, financionalizace, spekulace, turistifikace, nekalé úvěrové praktiky a nucené vystěhovávání;

9. zdůrazňuje, že služby obecného hospodářského zájmu v oblasti bydlení by se měly v zásadě řídit konkrétními požadavky stanovenými celostátními, regionálními a místními orgány, jelikož tyto orgány jsou schopny zjišťovat, jaké bytové potřeby a životní podmínky mají nejrůznější skupiny, a řešit tuto otázku, přičemž tyto potřeby a podmínky se mohou mezi venkovskými a městskými oblastmi lišit, a jelikož tyto orgány hrají při řádně zacíleném rozhodování zásadní úlohu; naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci pravidel pro služby obecného hospodářského zájmu upravila definici cílové skupiny sociálního a veřejně financovaného bydlení, tak aby celostátní, regionální a místní orgány mohly podporovat bydlení pro všechny skupiny, jejichž potřebu důstojného a cenově dostupného bydlení nelze snadno naplnit v rámci tržních podmínek, a aby zároveň zajistila, aby na nejvíce znevýhodněné skupiny byly přiděleny dostatečné finanční prostředky, a to s cílem odblokovat investice, zajistit cenově dostupné bydlení, neutralitu vlastnictví nemovitostí a udržitelný rozvoj měst a obcí, vytvářet sociálně rozmanité čtvrti a posilovat sociální soudržnost;

10. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále navýšily investice do sociálního, veřejného, energeticky účinného, vyhovujícího a cenově dostupného bydlení a do řešení problému bezdomovectví a vyloučení z přístupu k bydlení v EU; vyzývá v tomto ohledu k investování prostřednictvím EFRR, Fondu pro spravedlivou transformaci, fondu InvestEU, fondu ESF+, programu Horizont Evropa a nástroje NextGenerationEU, a zejména prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost, investiční iniciativy pro reakci na koronavirus a investiční iniciativy pro reakci na koronavirus plus; vyzývá k větší spolupráci mezi těmito nástroji; vítá financování sociálních a cenově dostupných úvěrů na bydlení prostřednictvím fondu InvestEU a v rámci širšího portfolia Evropské investiční banky (EIB); vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem chránit zranitelné osoby před negativním dopadem současné krize začlenily spolu s ekologickou a digitální transformací sociální pokrok jako investiční prioritu do Nástroje pro oživení a odolnost a aby zahrnuly plány sociálního pokroku do plánů na podporu oživení a odolnosti a nastínily, jak budou uplatňovány zásady evropského pilíře sociálních práv a kam budou směřovat sociální investice, včetně investic do sociálního bydlení; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila větší dostupnost finančních prostředků EU a financování ze strany EIB pro místní a regionální sociální a veřejné poskytovatele bydlení; vyzývá EIB, aby se pokusila navýšit příslušné úvěry prostřednictvím cílené odborné pomoci a užší spolupráce s finančními zprostředkovateli a členskými státy;

11. poukazuje na socioekonomické problémy městských center – především metropolitních oblastí – s významnou populací migrantů a uprchlíků a dalších lidí nacházejících se ve zranitelné situaci; připomíná, že města hrají klíčovou úlohu při budování inkluzivních, dostupných a otevřených komunit, ve kterých není nikdo opomenut;

Úterý 15. února 2022

12. konstatuje, že migrace má přímý dopad na inkluzivnost měst a vyžaduje cílená politická řešení; poukazuje na potenciál akčního plánu EU pro integraci a začleňování na období 2021–2027 při budování inkluzivní a soudržné společnosti a při cílení programů na nejchudší čtvrti; podotýká také, že strategie místního rozvoje vznikající za účasti komunit jsou zásadním nástrojem pro vytváření pracovních míst, snižování chudoby a zvyšování dostupnosti služeb v městských oblastech;

13. zdůrazňuje, že ve znevýhodněných městských oblastech působí na děti často více rizikových faktorů, jako je špatné bydlení, diskriminace, násilí a nerovný přístup ke službám, jako je např. péče o děti, zdravotní péče a vzdělávání; vyzývá členské státy, aby podporovaly místní systémy záruk pro děti, které by řešily specifické problémy chudoby dětí ve městech;

14. zdůrazňuje úlohu, kterou města hrají v úsilí o genderovou rovnost, a připomíná, že v souladu s nařízením o společných ustanoveních by všechny akce prováděné v rámci politiky soudržnosti měly zohledňovat rovnost žen a mužů jako jednu z hlavních zásad po dobu celého procesu jejich přípravy, provádění, monitorování, podávání zpráv o nich a hodnocení; zdůrazňuje, že opatření zaměřená na překlenutí rozdílů mezi ženami a muži v rámci politiky soudržnosti by měla uplatňovat průřezový přístup, jehož součástí jsou vhodné kroky k zabránění jakékoli diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo genderové orientace a který bude založen na vnitrostátních strategických rámcích pro rovnost žen a mužů; dále klade důraz na to, že příjemci programů v rámci politiky soudržnosti by neměli přijímat žádná diskriminační politická opatření, a už vůbec ne vůči menšinám, jako je komunita osob LGBTI; vybízí k zamítnutí žádostí potenciálních příjemců, včetně žádostí regionálních nebo místních orgánů, které přijaly diskriminační politiky vůči členům komunity LGBTI, jako je vyhlášení tzv. „zón bez LGBT“;

15. zdůrazňuje, že kromě zdravotních rizik jsou ženy zranitelnější vůči ekonomickým rizikům spojeným s pandemií COVID-19; uznává, že v situaci po pandemii má pro hospodářské oživení měst zásadní význam podpora žen ve formálním a neformálním sektoru a lepší zapojování žen do plánování politik regionálního a městského rozvoje se zaměřením na koncipování genderově inkluzivních měst a komunit;

16. poukazuje na všeobecný nedostatek údajů o ženách a mužích v oblasti politiky soudržnosti a plánování měst a vyzývá členské státy, aby zavedly metody shromažďování údajů využívající údaje rozlišené podle pohlaví;

17. zdůrazňuje skutečnost, že pandemie COVID-19 vedla k prudkému nárůstu domácího násilí; vyzývá členské státy, aby přidělovaly finanční prostředky určené na politiku soudržnosti a mobilizovaly městské orgány s cílem řešit globální nárůst genderově podmíněného násilí; vybízí města EU, aby vypracovala, prováděla a vyhodnocovala komplexní přístupy k prevenci sexuálního obtěžování a genderově podmíněného násilí na veřejných prostranstvích a reagovala na ně, a to tím, že se zavází k dodržování zásad globální stěžejní iniciativy orgánu UN Women nazvané „Bezpečná města a bezpečná veřejná prostranství pro ženy a dívky“;

18. vyzývá všechny členské státy, aby urychleně dokončily ratifikaci Istanbulské úmluvy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí; žádá Komisi, aby navrhla právní předpisy pro boj proti všem formám genderově podmíněného násilí a přijala nezbytná opatření k identifikaci genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti, která by měla být uvedena v čl. 83 odst. 1 Smluvy o fungování EU;

19. je si vědom zátěže, kterou nesou ženy jakožto hlavní poskytovatelé péče ve formálním i neformálním prostředí, a sociální hodnoty této péče, zejména během krize způsobené onemocněním COVID-19; poukazuje na to, že 80 % veškeré péče poskytované v celé EU poskytují (neplacení) neformální pečovatelé, z nichž 75 % tvoří ženy; poukazuje na významnou úlohu evropských strukturálních fondů při zajišťování investic do oblasti pečovatelských služeb; vítá záměr Komise předložit návrh evropské strategie v oblasti péče;

20. upozorňuje na nezaměstnanost a zejména nezaměstnanost mladých lidí, kterou zhoršila pandemie COVID-19; vyzývá členské státy, aby aktivně zapojovaly městské orgány do navrhování programů, jež naplňují potřeby mladých lidí ve městech, a do vytváření politik, které se zaměřují na duševní zdraví a pohodu mladých lidí, což je zvláště důležité v situaci po pandemii COVID-19;

Úterý 15. února 2022

Udržitelná města

21. zdůrazňuje význam udržitelného městského rozvoje, včetně udržitelné a cenově dostupné veřejné dopravy, pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie a kvalitu života jejích obyvatel a pro dosažení jejích cílů v oblasti klimatické neutrality nejpozději do roku 2050; připomíná příležitosti, které pro městské oblasti představuje iniciativa Nový evropský Bauhaus a její hlavní zásady, mezi něž patří udržitelnost, víceúrovňová správa, estetika a inkluze;

22. uznává, že je třeba provést synchronizovanou strategii reagující na onemocnění COVID-19 a zelenou a digitální transformaci s cílem zahájit hospodářské oživení, které urychlí přechod k udržitelnosti;

23. vyzývá Unii a členské státy, aby v souladu se svými závazky podle Pařížské dohody a cílů udržitelného rozvoje OSN upřednostňovaly a podporovaly rámce oběhového hospodářství, investice do obnovitelné energie, udržitelnou a cenově dostupnou městskou a příměstskou mobilitu (zejména sítě cyklostezek), alternativní dopravní infrastrukturu v městských oblastech a jejich okolí, řádnou údržbu stávající infrastruktury a rychlé investice do zelené infrastruktury, parků, venkovních zelených a rekreačních zařízení a dodržování zásad „významně nepoškozovat“ a „energetická účinnost v první řadě“; konstatuje, že iniciativy, jako je Nový evropský Bauhaus, jsou pro městské oblasti příležitostí k prezentaci renovační vlny ⁽¹⁾ a projektů, které upřednostňují oběhové hospodářství, udržitelnost a biologickou rozmanitost; je povzbuzující, že se Nový evropský Bauhaus rozhodl uplatňovat participativní a mezioborový přístup k budování udržitelného prostředí pro život;

24. domnívá se, že krize způsobená onemocněním COVID-19 ukázala potřebu nových řešení v oblasti městského plánování a mobility, aby se městské oblasti staly odolnějšími a přizpůsobivějšími poptávce po mobilitě, a že tato krize by měla být uchopena jako příležitost ke snížení dopravního přetížení a emisí skleníkových plynů; vyzývá k investicím do podpory městské mobility prostřednictvím dopravních systémů šetrných k životnímu prostředí; zdůrazňuje potřebu podporovat a rozvíjet systémy udržitelné veřejné dopravy v městských oblastech a přizpůsobit kapacitu veřejné dopravy rostoucí poptávce po každodenním dojíždění za prací do center měst nebo mimo ně; vyzývá členské státy, aby přehodnotily své investice do městské mobility a upřednostnily digitální infrastrukturu, která bude přínosem pro všechny cestující, včetně osob s omezenou mobilitou;

25. vítá záměr Komise spolupracovat s městy a členskými státy s cílem zajistit, aby všechna velká města a městské uzly v transevropské dopravní síti (TEN-T) vypracovaly do roku 2030 plány udržitelné městské mobility; vyzývá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby úzce spolupracovaly s regiony a městy, zejména přeshraničně, za účelem posílení a doplnění chybějící infrastruktury „poslední míle“ a multimodálních a přeshraničních spojení v celé síti TEN-T; poukazuje na to, že mnohé evropské přístavy se nacházejí v blízkosti městských center a jsou důležitými dopravními uzly sítě TEN-T;

26. domnívá se, že by Komise měla zajistit, aby byl přístup k programům EU pro financování městské mobility, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti a Nástroj pro propojení Evropy, podmíněn již existujícími nebo výhledovými plány udržitelné městské mobility; zdůrazňuje, že politika soudržnosti může pomoci využít potenciál umělé inteligence a modelu inteligentního města (například zlepšením administrativní kapacity a digitálních dovedností) a že skrze financování a související pomoc by měla podporovat přechod od experimentování s iniciativami pro inteligentní města k jejich rozšiřování; vyzývá Komisi, aby zvážila, jak by mohla podpořit města při přípravě plánů udržitelné městské mobility podle nejvyšších norem; zdůrazňuje, že Komise, členské státy a regiony by měly být pokud možno vždy nápomocny místním orgánům při plnění tohoto cíle; dále vítá, že EIB hodlá ve spolupráci s veřejnými orgány podpořit ambiciózní investiční programy pro udržitelnou místní a regionální mobilitu, včetně pomocí plánů udržitelné městské mobility a projektů veřejné dopravy;

27. zdůrazňuje, že omezení volného pohybu osob a hygienická opatření mají značný dopad na poptávku po mobilitě a na volbu dopravních prostředků, což vede občany k menšímu využívání veřejné dopravy; vyzývá ke sdílení osvědčených postupů pro zavádění jednotného a multimodálního systému prodeje jízdenek, který by cestujícím umožnil snazší a bezpečnější pohyb mezi městskými oblastmi v EU a uvnitř nich;

⁽¹⁾ COM(2020)0662.

Úterý 15. února 2022

28. vyzývá Komisi, aby mezi městskými oblastmi podporovala sdílení osvědčených postupů v oblasti udržitelného urbanismu a infrastruktury, ekologického územního plánování, čisté energie, energetické účinnosti, veřejné dopravy s nulovými emisemi, pěší a cyklistické mobility, účinného hospodaření s vodními zdroji a udržitelného oběhového nakládání s odpady;

29. vyzývá k revizi pokynů Komise pro vypracovávání a provádění plánů udržitelné městské mobility; požaduje, aby tyto plány podporovaly multimodalitu a řešily některé důsledky nadměrné koncentrace obyvatelstva v určitých městských oblastech, jako jsou dopravní zácpy a rostoucí náklady na dopravu, například pomocí vyvážených socioekonomických opatření, která by zajistila, aby tyto plány byly nediskriminační;

30. vyzývá Komisi, aby s ohledem na nadcházející revizi balíčku předpisů v oblasti městské mobility podporovala koordinaci mezi bezpečnostními opatřeními a opatřeními pro zajištění udržitelnosti v městských oblastech; podporuje možnosti parkování v okrajových částech městských oblastí (např. parkoviště P+R), která by zajišťovala snadný přístup k různým typům veřejné dopravy tak, aby se výrazně snížily městské dopravní zácpy, emise CO₂ a počet povrchových a podzemních parkovišť a rovněž aby se zvýšila atraktivita městských center a aby se přilákali potenciální zákazníci na podporu maloobchodu, který byl oslaben pandemií, a rozvoje místní hodnoty;

31. zdůrazňuje, že hospodářské oživení měst bude brzděno prudkým růstem cen energií; vyzývá k přijetí vhodných opatření k zajištění pokroku energetické unie a k posílení odolnosti evropského trhu s energií; zdůrazňuje, že v městských oblastech je nutné zajistit levnější energie pro všechny; podporuje proto rozsáhlé programy zateplování budov a umístování solárních panelů na střechy; zdůrazňuje, že by měla být posílena místní společenství pro obnovitelné zdroje energie, aby se snížila spotřeba energie, zvýšila dekarbonizace energetických systémů a aby bylo možné využívat sociálních výhod místního trhu s energií;

32. vyzývá k přijetí opatření na zlepšení kvality ovzduší ve městech, aby se minimalizovala rizika pro lidské zdraví a omezil hluk ve venkovním prostředí, což jsou rostoucí problémy městských oblastí;

33. konstatuje, že nová zařízení pro osobní mobilitu (včetně elektrokoloběžek a elektrokol) vyvolávají v městských oblastech řadu obav ohledně bezpečnosti; vyzývá Komisi, aby vydala pokyny pro členské státy k řešení těchto bezpečnostních problémů;

34. konstatuje, že v důsledku pandemie COVID-19 se rozšířilo odvětví zásilkových služeb, což v městských oblastech vedlo ke vzniku nových typů práce prostřednictvím platforem a obchodních modelů; uznává, že je zapotřebí vypracovat doporučení ohledně bezpečnosti doručovatelů a pořádat školení o digitálních nástrojích pro doručovatele, jako jsou aplikace a interaktivní platformy;

35. připomíná, že k téměř 40 % smrtelných nehod na evropských silnicích dochází v městských oblastech; připomíná, že nedodržování předepsané rychlosti je jedním z klíčových faktorů přibližně v případě 30 % smrtelných silničních nehod a faktorem, který u většiny nehod situaci zhoršuje; vyzývá Komisi, aby využila své připravované doporučení ohledně rychlosti a zavedla 30 km/h jako standardní povolenou rychlost v obytných čtvrtích a v zónách s vysokým počtem chodců a cyklistů, přičemž by bylo možné povolit vyšší rychlostní limity pro hlavní dopravní tepny, pokud by byla zajištěna náležitá ochrana nechráněných účastníků silničního provozu; vítá skutečnost, že EU znovu potvrdila svůj dlouhodobý strategický cíl dosáhnout do roku 2050 na evropských silnicích téměř nulového počtu úmrtí a nulových vážných zranění (známý jako „vize nula“) a svůj střednědobý cíl snížit do roku 2030 počet smrtelných nehod a vážných zranění o 50 %; žádá proto Komisi, aby bezpečnost silničního provozu lépe začlenila do pokynů k plánům udržitelné městské mobility, a vyzývá místní orgány, aby bezpečnost silničního provozu podporovaly prostřednictvím osvětových kampaní, vhodných akcí a financování;

36. varuje, že města jsou velmi zranitelná vůči dopadům změny klimatu; je hluboce znepokojen tím, že vlny veder, které jsou již ve městech extrémnější kvůli efektu městských tepelných ostrovů, narůstají co do intenzity a četnosti, zatímco extrémní srážky a bouře s přívalovými dešti pravděpodobně povedou k větším záplavám, jaké Evropa zažila v létě 2021, nebo k extrémním sněhovým bouřím, jako tomu bylo v zimě 2020/2021, které dokládají, že odolnost měst vůči katastrofám je nutné výrazně posílit; vyzývá Komisi, aby ve vhodných případech posílila spolupráci s místními samosprávami prostřednictvím stávajících struktur, jako je Pakt starostů a primátorů EU, Dohoda pro zelená města a Aliance starostů a primátorů pro Zelenou dohodu, s cílem identifikovat potřeby a výzvy městských oblastí související se změnou klimatu, společně navrhovat řešení k ekologizaci měst a směřovat investice do místních opatření; vyzývá vnitrostátní, regionální a místní orgány, aby kromě národních energetických a klimatických plánů vypracovaly i městské strategie pro přizpůsobení se změně klimatu, které podpoří investice do transformace měst a jejich adaptaci na hrozby spojené se změnou klimatu;

Úterý 15. února 2022

37. opakuje, že 30 % víceletého finančního rámce a 37 % programu NextGenerationEU je určeno na klimatická opatření, zatímco 20 % programu NextGenerationEU je vyčleněno na digitalizaci; vyzývá Komisi, aby situaci v členských státech sledovala a poskytovala jim pokyny a doporučení k zajištění rozvoje dovedností, které jsou nezbytné pro dosažení jak ekologického, tak i digitálního přechodu; vyjadřuje politování nad vyloučením městských oblastí z programu NextGenerationEU, a vyzývá proto k lepšímu zapojení a účasti měst a funkčních městských oblastí do plánování a provádění plánů obnovy a odolnosti;

38. zdůrazňuje, že je třeba vysazovat více stromů a instalovat zelené střechy, protože městská zeleň má pro lidi významnou rekreační hodnotu, snižuje teplotu, absorbuje nadměrnou dešťovou vodu, a tak zmírňuje důsledky změny klimatu a úbytek biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že renovace budov za účelem snížení spotřeby energie a změna podoby měst tak, aby se zvýšil počet zelených ploch a aby se podpořila pěší a cyklistická doprava, přinese úspory, vytvoří pracovní místa, pomůže v boji proti energetické chudobě a bude přínosem pro klima;

39. zdůrazňuje, že závazek městských oblastí je zásadní pro přechod na klimaticky neutrální společnost a prosperující, spravedlivé, udržitelné a konkurenceschopné hospodářství; konstatuje, že místní samosprávy někdy postrádají know-how, lidské zdroje a přístup ke kvalitním údajům, které jsou nezbytné pro spuštění opatření a dosažení pokroku; domnívá se tedy, že mají-li městské a příměstské orgány dosáhnout cílů Zelené dohody pro Evropu, musí plně využívat budování kapacit, technickou podporu a finanční prostředky v souladu s nařízením o společných ustanoveních, a je přesvědčen, že městské orgány musí mít v budoucnu přímý přístup k financování EU;

Inovativní města

40. zdůrazňuje, že digitalizace pomohla řešit některé bezprostřední problémy vyplývající z pandemie COVID-19, zejména během období, kdy byl omezen volný pohyb osob, a že jedním z mnoha příkladů nerovností, které pandemie odhalila, je hluboká digitální propast; konstatuje, že pandemie urychlila digitalizaci a že se technologie staly nezbytnými pro práci na dálku, domácí vzdělávání, elektronický obchod, elektronické zdravotnictví, elektronickou veřejnou správu, digitální demokracii a digitální zábavu; vyzývá Komisi, aby tento vývoj pozorně sledovala a zajistila plný soulad s *acquis* Unie, zejména pokud jde o práva pracovníků a sociální práva; připomíná, že digitalizace a digitální konektivita musí být při ožívování místních komunit prioritou; připomíná, že je důležité mít odpovídající předpisy pro hospodářskou soutěž a rámec pro státní podporu, který v mezích pravidel státní podpory poskytne členským státům plnou flexibilitu při podpoře hospodářství během koronavirové nákazy, zejména při zavádění vysokorychlostního širokopásmového připojení a infrastruktury 5G ve všech městech bez ohledu na jejich velikost; vyzývá členské státy, aby podporovaly konektivitu, poskytovaly vybavení a zajišťovaly přítomnost vyškolených pracovníků ve veřejných, sociálních a vzdělávacích institucích;

41. požaduje opatření a politiky pro spravedlivou digitalizaci, které by měly být zavedeny napříč různými úrovněmi – od měst po samotnou EU; požaduje, aby bylo digitální začlenění uznáno jako právo všech generací a aby byl přijat jasný závazek k univerzální internetové konektivitě měst;

42. zdůrazňuje, že je třeba posílit digitální gramotnost a rozšířit tak přístup k novým příležitostem; domnívá se, že je třeba zvýšit investice do vzdělávání a odborné přípravy pomocí komplexních programů pro rozšiřování dovedností, rekvalifikaci a celoživotní učení pracovníků ve veřejném i soukromém sektoru, které budou reagovat na změny v poptávce po dovednostech; požaduje větší zastoupení žen a dívek ve vzdělávání a kariéře v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (tj. v oborech STEM);

43. připomíná, že na vytváření městských politik má zásadní podíl městský cestovní ruch; poukazuje na to, že většina měst EU po vypuknutí pandemie trpěla výpadkem cestovního ruchu a musela hledat nové a udržitelnější způsoby oživení cestovního ruchu, a proto začala intenzivně využívat nové digitální technologie, které umožnily lépe spravovat městská prostranství a pohyb turistů po městě, aby se během pandemie zabránilo vytváření velkých skupin a riskantním situacím;

44. zdůrazňuje, že knihovny a kulturní střediska usnadňují místním komunitám a znevýhodněným skupinám digitální a sociální začlenění, celoživotní učení a získání zaměstnání; dále upozorňuje na to, že je třeba, aby bylo takových míst pro osobní a politická setkávání více;

Úterý 15. února 2022

45. zdůrazňuje, že umělá inteligence umožňuje zavádět inteligentní městská řešení, včetně účinnějšího hospodaření s energií, vodou a odpady a snížení znečištění, hluku a dopravního přetížení; je znepokojen tím, že místní samosprávy budou řešit mnoho digitálních výzev, např. dostupnost a spolehlivost datových technologií, závislost na třetích soukromých stranách a nedostatek dovedností; zdůrazňuje, že nově vznikající technologie, jako je umělá inteligence, musí dodržovat etická kritéria, aby se zabránilo opakování stávajících sociálních nerovností;

46. domnívá se, že je třeba fyzicky a finančně posílit stávající městské primární zdravotnické struktury; konstatuje, že změna v poskytování zdravotní péče by měla také zvýšit digitální inovace a zlepšit integraci péče prostřednictvím nejmodernějších informačních kanálů, aby bylo možné poskytovat cílenější, personalizovanější, účinnější a efektivnější zdravotní péči; vyzývá členské státy, aby ve spolupráci s místními, regionálními a zejména městskými orgány vytvořily síť pro školení občanů ve využívání digitální zdravotní péče a digitální veřejné správy, což by umožnilo všeobecný a spravedlivý přístup k těmto službám a současně plně ochránilo citlivé údaje a zabránilo kyberkriminalitě; zdůrazňuje proto zásadní úlohu členských států při podpoře městských orgánů v jejich úsilí o koncipování a zajištění digitálního začlenění tím, že budou chránit osobní údaje a posilovat postavení občanů a místních podniků zajištěním přístupu k údajům;

Vzdělávání měst

47. upozorňuje na negativní důsledky pandemie COVID-19 pro vzdělávání a zdůrazňuje, že je třeba zajistit začlenění a přístup ke vzdělávání;

48. zdůrazňuje, že je nutné podpořit kulturní odvětví, neboť kultura a kulturní dědictví mají zásadní přínos pro regionální konkurenceschopnost a sociální soudržnost a pomáhají utvářet identitu měst a regionů; zdůrazňuje, že je důležité vytvořit více kulturních středisek, zajistit jejich zotavení po pandemii COVID-19 a přilákat k nim více mladých lidí;

49. zdůrazňuje hospodářský a sociální přínos a dopad kulturního a sportovního odvětví pro společnost; vyzývá Komisi a členské státy, aby navzájem spolupracovaly a vyčlenily dostatečné vnitrostátní a unijní finanční prostředky na vytvoření solidní kulturní a sportovní infrastruktury a aby v městských a příměstských oblastech podporovaly vzdělávání připravující na profesní dráhu v hospodářských a rekreačních odvětvích, zejména v místní kultuře a amatérském sportu; vybízí členské státy, aby vypracovaly akční plán na podporu restartu a odolnosti těchto dvou odvětví, která se významně podílí na hospodářství na místní, vnitrostátní a unijní úrovni;

50. zdůrazňuje, že je důležité chránit práva dětí a mladých lidí a že je třeba vytvořit odolné, inkluzivní a funkční systémy vzdělávání a odborné přípravy, které by odpovídaly skutečným potřebám lidí v různých městských oblastech a byly by připraveny na případné budoucí zdravotní krize nebo přírodní katastrofy;

51. se znepokojením konstatuje, že krize způsobená onemocněním COVID-19 má dramatické dopady na značnou část evropské mládeže, což se projevilo zejména znepokojivou izolací, četnými ztrátami zaměstnání a přerušením vzdělávání nebo odborné přípravy; zdůrazňuje, že tato situace vedla ke změnám ve složení i velikosti skupiny mladých lidí, kteří nejsou zaměstnání ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, což je třeba řádně vyhodnotit a zmapovat, aby bylo možné řešit specifické problémy vyplývající z krize a podpořit členské státy při vytváření účinných strategií pomoci pro mladé lidi; navrhuje, aby Komise vypracovala studii o případném vytvoření společných evropských nástrojů pro mapování a sledování mladých lidí, kteří nejsou zaměstnání ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, aby bylo možné vhodně politicky reagovat na podporu této obzvláště zranitelné skupiny v kontextu krize způsobené onemocněním COVID-19;

52. zdůrazňuje, že je třeba znovu promyslet možnosti revitalizace městských center, která během pandemie a po ní utrpěla uzavíráním podniků a kulturních středisek, množstvím nevyužívaných prostor, ztrátou atraktivity a nárůstem internetového obchodu;

Úterý 15. února 2022

53. vyzývá členské státy a regiony, aby přehodnotily a nově koncipovaly vzdělávací infrastrukturu v souladu s novým vývojem pedagogických profesí; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyčlenily dostatečné finanční prostředky na rozvoj vzdělávacích zařízení a na vzdělávání učitelů i studentů všech věkových skupin tak, aby získali ekologické a digitální dovednosti a připravili se na budoucnost; připomíná, že digitalizace by měla jít ruku v ruce nejen s poskytováním přístupu k internetu, ale také s dostupností potřebného vybavení;

54. domnívá se, že v novém modelu pro městské oblasti EU bude hrát ústřední roli řada inovativních koncepcí, zejména hybridní využívání a multifunkčnost městských prostranství, spravedlivé územní plánování a zásada „město do 15 minut“;

Politické iniciativy šité na míru

55. zdůrazňuje, že je třeba se přizpůsobit nové realitě pandemie COVID-19 a zamyslet se nad novým modelem pro městské oblasti EU tak, aby bylo ponecháno více prostoru pro kreativitu, občanskou angažovanost a experimentování; je přesvědčen o tom, že Konference o budoucnosti Evropy je příležitostí k tomu, aby se města výrazněji zapojila do rozhodovacích procesů EU a získala zásadní roli při budování silnější participativní demokracie a dialogu s občany, a rovněž k přijetí přístupu „zdola nahoru“ a přehodnocení městské správy; zdůrazňuje, že je důležité vypracovat komplexní strategie, které by měly vycházet ze Zelené dohody pro Evropu, Evropské digitální strategie⁽¹²⁾ a dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU; připomíná zvláštní charakteristiky nejvzdálenějších regionů v souladu s článkem 349 Smlouvy o fungování EU;

56. uznává skutečnost, že ačkoli EU nebyly výslovně uděleny pravomoci v oblasti rozvoje měst, široká škála iniciativ EU má na města a funkční městské oblasti dopad; uznává, že je třeba posílit spolupráci v rámci městských oblastí a mezi městskými oblastmi navzájem na programech a politikách EU; je znepokojen tím, že ačkoli v posledních letech vzrostl počet různých městských iniciativ, koordinace zůstává nízká, což s sebou nese riziko zdvojení a nejasných dopadů;

57. vítá městskou agendu EU jako nový model víceúrovňové správy; vyjadřuje politování nad tím, že zůstává dobrovolným procesem, a vyzývá členské státy a Komisi, aby se zavázaly k provádění příslušných doporučení; zdůrazňuje, že mají-li být řešeny místní a regionální potřeby, je nutné do rozhodovacího procesu více zapojit občanskou společnost a podpořit přístupy „zdola nahoru“; zdůrazňuje, že je důležité, aby se na strategiích a plánech rozvoje měst a okresů podílely místní malé a střední podniky a začínající podniky;

58. uznává důležitou úlohu městských oblastí při konkrétním provádění programů a projektů vyplývajících z právních předpisů EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby místním a regionálním orgánům a jejich týmům pro řízení projektů poskytly důraznou podporu v souvislosti s programy EU a možnostmi financování a aby současně ve městech a funkčních městských oblastech zajistily odpovídající administrativní kapacity, včetně řádně vyškoleného personálu;

59. trvá na tom, že regionální a místní orgány musí hrát klíčovou úlohu ve všech fázích rozhodovacího procesu EU: v plánování, přípravě a realizaci; žádá, aby bylo místním a regionálním orgánům poskytnuto přímější financování z prostředků EU v zájmu zvýšení efektivity, zajištění konzistentnosti a snížení administrativní zátěže; dále vyzývá Komisi, aby členským státům poskytla veškeré nezbytné pokyny a usnadnila přístup k financování, přičemž by měla rozlišovat mezi městy a regiony podle jejich úrovně digitalizace;

60. připomíná, že města budou k provádění programů na místní úrovni potřebovat adekvátní a přímo dostupné příležitosti financování; připomíná, že 400 milionů EUR z prostředků určených na investice do pracovních míst a růstu by mělo být v rámci přímého nebo nepřímého řízení Komisí přiděleno Evropské městské iniciativě, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2021/1058; vyzývá Komisi, aby ve svém přezkumu současného programového období prověřila účinnost Evropské městské iniciativy, zejména jejího rozpočtu a rozsahu, a aby členské státy vybidla k poskytnutí větších prostředků na podporu provádění městské agendy;

61. požaduje, aby Evropská městská iniciativa získala větší rozpočet a rozšířila svou působnost a aby k ní měla účinný a snazší přístup města v nejvzdálenějších regionech; konstatuje, že by měla podpořit provádění městské agendy v současném programovém období; považuje městské komunity za klíčové aktéry a zúčastněné strany při úspěšném

⁽¹²⁾ COM(2020)0067.

Úterý 15. února 2022

provádění politik financovaných EU, které jsou součástí národních plánů pro oživení a odolnost; vyzývá Radu a členské státy, aby až 15 % prostředků přidělila městským oblastem na řešení problémů po skončení pandemie COVID-19;

62. poukazuje na význam financování EU pro realizaci sociálního začleňování na místní úrovni; požaduje, aby byl dopad tohoto financování posílen společným rámcem pro řízení a podávání zpráv;

63. uznává zásadní a jedinečnou úlohu místních a regionálních orgánů při řešení problémů souvisejících s pandemií COVID-19; vyjadřuje politování nad tím, že v současné době není možné navázat strukturovaný dialog mezi Komisí a městy o Nástroji pro oživení a odolnost, který by umožnil sledovat zapojení městských orgánů do provádění národních plánů pro oživení a odolnost; vyzývá Komisi, aby ve své revizi informovala o provádění tohoto nástroje, přezkoumala možnou úlohu funkčních městských oblastí a případně posílila jejich úlohu, aby bylo zaručeno účinné provádění nástroje; zdůrazňuje, že městským orgánům musí být poskytnuta nezbytná podpora pro řádné provádění národních plánů pro oživení a odolnost formou budování kapacit, výměn a technické pomoci;

64. zastává názor, že v rámci politiky soudržnosti by měla pomoc z fondů posilovat participační postupy při testování nových koncepcí a sdílení zkušeností, a to podporou udržitelného a integrovaného rozvoje všech typů území a místních iniciativ; domnívá se, že budování kapacit městských subjektů je významným faktorem ve vytváření odolnějších a udržitelnějších měst; vybízí města a funkční městské oblasti k podpoře občanských iniciativ; zdůrazňuje, že města jsou městskými laboratořemi, neboť v nich lze testovat udržitelné budoucí koncepce a politiky a vyvíjet řešení pro inteligentní a inkluzivní komunity;

65. připomíná, že každý členský stát by měl připravit dohodu o partnerství v souladu s kodexem chování pro partnerství, který stanoví minimální normy pro zapojení regionálních, místních, městských a dalších veřejných orgánů a hospodářských, sociálních a jiných partnerů, jak je uvedeno v čl. 8 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních; vyzývá, aby byli partneři – včetně partnerů z akademické obce, inovací a výzkumu – více zapojeni do přípravy, provádění, sledování a hodnocení programů EU, mimo jiné i v rámci monitorovacích výborů;

66. vyzývá členské státy a regiony, aby při přípravě a provádění politiky soudržnosti zajistily komplexní partnerství, a to i s městskými orgány, a aby městským orgánům oznamovaly důvod zamítnutí žádosti o financování; vyzývá Komisi, aby prověřovala stížnosti zúčastněných stran, např. městských orgánů, včetně případů, u nichž nebylo zamítnutí žádosti o financování řádně zdůvodněno;

67. vyzývá Komisi, aby vypracovala strategii pro funkční městské oblasti a města střední velikosti, včetně možností pro financování akcí, jako jsou inovační partnerství, systémy společného zadávání veřejných zakázek měst EU a spolupráce mezi městy a regiony EU;

o

o o

68. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, členským státům, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0023

Dopad vnitrostátních daňových reforem na hospodářství EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o dopadu vnitrostátních daňových reforem na hospodářství EU (2021/2074(INI))

(2022/C 342/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 110–113 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), které se týkají harmonizace právních předpisů týkajících se daní z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní,
- s ohledem na články 114–118 Smlouvy o fungování EU, které se týkají daní, jež mají nepřímý vliv na vytváření jednotného trhu,
- s ohledem na výroční zprávu Komise o zdanění 2021 – přezkum daňových politik v členských státech EU,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 o Akčním plánu pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení (COM(2020)0312),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2021 nazvané „Zdanění podniků pro 21. století“ (COM(2021)0251),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. září 2020 nazvané „Unie kapitálových trhů pro občany a podniky – nový akční plán“ (COM(2020)0590),
- s ohledem na doporučení Komise pro jednotlivé země zveřejněná v rámci evropského semestru a její posouzení obsahu plánů pro oživení a odolnost předložených členskými státy jako součást Nástroje pro oživení a odolnost,
- s ohledem na průzkum Komise z roku 2020 nazvaný „Daňové politiky v Evropské unii“,
- s ohledem na závěry zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci ze dne 1. prosince 1997, jež se týkaly daňové politiky – usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování v oblasti zdaňování podniků – Zdanění úspor⁽¹⁾,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 29. září 2015 s názvem „Daňové reformy v členských státech EU v roce 2015 – Úkoly daňové politiky pro hospodářský růst a udržitelné veřejné finance,
- s ohledem na přehled preferenčních daňových režimů členských států EU, který vypracovala Skupina pro kodex chování (zdanění podniků) a který byl zkoumán od vzniku skupiny v březnu 1998,
- s ohledem na zprávu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) ze dne 21. dubna 2021 nazvanou ‚Reformy daňové politiky 2021 – zvláštní vydání o daňové politice během pandemie COVID-19‘,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 2, 6.1.1998, s. 1.

Úterý 15. února 2022

- s ohledem na dvoupilířové řešení daňových problémů plynoucích z digitalizace ekonomiky schválené v rámci inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisků,
 - s ohledem na zprávu OECD ze dne 19. května 2020 nazvanou ‚Daňová a fiskální politika v reakci na koronavirovou krizi: posílení důvěry a odolnosti‘,
 - s ohledem na politický dokument Mezinárodního měnového fondu ze dne 25. května 2021 nazvaný ‚Zdanění nadnárodních společností v Evropě‘,
 - s ohledem na svoji zprávu z vlastního podnětu o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování) ⁽²⁾,
 - s ohledem na usnesení ze dne 16. září 2021 o uplatňování požadavků EU na výměnu daňových informací: pokrok, získané zkušenosti a zbývající překážky ⁽³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o rovnosti žen a mužů a daňových politikách v EU ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 21. října 2021 na téma ‚Pandora Papers: důsledky pro úsilí v boji proti praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům‘ ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na zprávu Evropské daňové observatoře nazvanou ‚New forms of tax competition in the European Union: An empirical investigation‘ (Nové formy daňové soutěže v Evropské unii: empirický průzkum), která byla zveřejněna v listopadu 2021,
 - s ohledem na Směrnici Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS ⁽⁶⁾ (směrnice o správní spolupráci),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0348/2021),
- A. vzhledem k tomu, že otázka škodlivých daňových praktik byla projednávána a příslušné reformy byly navrženy v usnesení Parlamentu ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování); vzhledem k tomu, že krátkodobé dopady pandemie COVID-19 a dlouhodobá strukturální transformace v důsledku demografických trendů, digitalizace a přechodu k uhlíkově neutrálnímu hospodářskému modelu ovlivnily rozhodování členských států ohledně návrhu budoucích daňových politik;
- B. vzhledem k tomu, že ačkoli daňová politika zůstává z velké části v pravomoci členských států, jednotný trh vyžaduje harmonizaci a koordinaci při stanovování daňové politiky, aby se prohloubila integrace jednotného trhu a zabránilo se erozi daňového základu; vzhledem k tomu, že vnitrostátní opatření ovlivňují výběr daní v ostatních členských státech a mohou mít rušivý vliv na spravedlivou hospodářskou soutěž i investice;
- C. vzhledem k tomu, že roztržitost daňové politiky vytváří v rámci jednotného trhu různé překážky pro občany a podniky, zejména malé a střední podniky, včetně právní nejistoty, byrokracie, rizika dvojího zdanění a potíží se žádostmi o vrácení daně; vzhledem k tomu, že tyto překážky odrazují od přeshraniční obchodní činnosti a mohou

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0416.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0392.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 38.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0438.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 64, 11.3.2011, s. 1.

Úterý 15. února 2022

- narušit jednotný trh; vzhledem k tomu, že roztržitost politiky vytváří rovněž rizika pro daňové orgány, jako jsou dvojí nezdanění a arbitráž (např. daňové plánování a agresivní praktiky vyhýbání se daňovým povinnostem); vzhledem k tomu, že členské státy stále ztrácejí daňové příjmy kvůli škodlivým daňovým praktikám v důsledku mezer mezi daňovými předpisy členských států nebo mezi členskými státy a třetími zeměmi a že příjmy ušlé následkem toho, že se právnické osoby vyhýbají daňovým povinnostem, se podle odhadů pohybují každoročně v rozmezí od 36–37 miliard EUR po 160–190 miliard EUR; vzhledem k tomu, že roztržitost politiky zvyšuje náklady daňových orgánů na vymáhání;
- D. vzhledem k tomu, že v rámci sociálně tržního hospodářství EU by odpovídající úrovně daní a jednoduché a jasné daňové právní předpisy měly usilovat o to, aby byly co nejméně zkreslující; vzhledem k tomu, že zdravé daňové politiky by měly podporovat plnění politických cílů uvedených v článku 3 Smlouvy o Evropské unii, které vedou ke spravedlivější a udržitelnější společnosti a ke zlepšení konkurenceschopnosti EU a jejích členských států; vzhledem k tomu, že hospodářské oživení a výzvy spojené s klimatickou krizí, ekologickou transformací a digitalizací ekonomiky vyžadují hluboké změny a přehodnocení stávajících daňových politik; vzhledem k tomu, že fiskální opatření by neměla bránit soukromým iniciativám, které vytvářejí hospodářský růst, oživují ekonomiky zemí a podporují vytváření pracovních míst v EU;
- E. vzhledem k tomu, že efektivní daňové systémy jsou transparentní, snadno se dodržují a generují stálé daňové příjmy; vzhledem k tomu, že prorůstově orientované daňové reformy přesouvají daňové zatížení na daně ze spotřeby a majetku a jejich cílem je rozšířit daňový základ;
- F. vzhledem k tomu, že důvody pro reformy daňové politiky jednotlivých států se liší případ od případu a odrážejí strukturální charakteristiky ekonomik členských států a mohou zahrnovat motivy, jako je zvýšení spolehlivosti a jistoty zdanění, umožnění hospodářského růstu, zvýšení příjmů, zlepšení distribuce, nastavení pobídek pro chování a udržení kroku se strukturálními změnami v ekonomice;
- G. vzhledem k tomu, že celková úroveň zdanění (chápáno jako daně a povinné sociální příspěvky) se mezi členskými státy značně liší, což dokazuje skutečnost, že poměr daní k HDP se v roce 2019 pohyboval mezi 22,1 % (Irsko) a 46,1 % (Dánsko); vzhledem k tomu, že obecně je daňová zátěž v EU (40,1 %) vyšší než v některých jiných vyspělých ekonomikách (průměr OECD v roce 2018 činil 34,3 %); vzhledem k tomu, že vážený průměr zákonné sazby daně z příjmů právnických osob v zemích OECD klesl ze 46,52 % v roce 1980 na 25,85 % v roce 2020, což představuje snížení o 44 % za posledních 40 let;
- H. vzhledem k tomu, že skladba daňového mixu v EU zůstala v období 2004–2019 v podstatě stabilní, zatímco celková úroveň daňových příjmů se mírně zvýšila; vzhledem k tomu, že složení daňového mixu (relativní podíl daní z práce, spotřeby, kapitálu, životního prostředí a ostatních daní) se v EU značně liší, přičemž některé členské státy mají daňový mix příznivější pro růst než jiné;
- I. vzhledem k tomu, že podle MMF se zdá, že silná daňová soutěž v Evropě je hlavní hnací silou prudkého poklesu sazeb daně z příjmu právnických osob, který snížil průměrnou evropskou sazbu daně z příjmu právnických osob pod průměrnou sazbu v zemích OECD;
- J. vzhledem k tomu, že během pandemie řada zemí využila daňových reforem k tomu, aby podpořila hospodářství, přičemž pouze část z těchto opatření byla dočasná; vzhledem k tomu, že tyto daňové reformy zahrnovaly opatření pro poskytnutí okamžité úlevy podnikům a domácnostem, jako jsou odklady plateb, posílené převody daňových ztrát a zrychlené vrácení daně, a stimulační opatření zaměřená na oživení;
- K. vzhledem k tomu, že inkluzivní rámec OECD/G20 pro řešení eroze základu daně a přesouvání zisku se shodl na dvoupilířové reformě mezinárodního daňového systému s cílem řešit výzvy vyplývající z digitalizace hospodářství, včetně minimální efektivní sazby daně z příjmu právnických osob ve výši 15 %;

Úterý 15. února 2022

Obecné poznámky

1. připomíná, že členské státy mohou samy rozhodovat o vlastní hospodářské politice, zejména pak o své daňové politice v mezích smluv EU a v rozsahu, v jakém je právo EU prováděno a řádně vymáháno, ačkoli by to mohlo vést k politické roztržitosti a nerovným podmínkám v EU; připomíná, že to umožňuje spravedlivou hospodářskou soutěž a omezuje narušení jednotného trhu EU;
2. konstatuje, že jednotný trh s volným pohybem výrobních faktorů a úzké hospodářské vztahy se sousedními zeměmi mimo EU vytvářejí velké obchodní, investiční a finanční toky mezi členskými státy; konstatuje, že tato hluboká vzájemná závislost zvýšila citlivost daňových základů a sazeb jednotlivých zemí vůči daňovým základům a sazbám ostatních zemí, což zvyšuje zejména přelévání účinků daně z příjmů právnických osob;

Dopad na malé a střední podniky

3. konstatuje, že odhadované náklady velkých nadnárodních společností na dodržování daňových předpisů představují přibližně 2 % zaplacených daní, zatímco u malých a středních podniků tento odhad představuje přibližně 30 % zaplacených daní; připomíná, že evropské podniky, zejména malé a střední podniky, jsou hlavními tahouny hospodářského růstu a tvorby pracovních míst; připomíná, že některé členské státy vytvořily systémy zdaňující zisky dosažené v mezinárodním kontextu na základě nižší sazby, než je vnitrostátní nominální sazba, čímž znevýhodňují malé a střední podniky v hospodářské soutěži⁽⁷⁾; dále konstatuje, že empirické důkazy naznačují, že zisky nadnárodních společností jsou obvykle zdaněny méně než zisky domácích podobných podniků, což odráží přesun zisků z přidružených společností s vysokým zdaněním na nízkodaňové společnosti;
4. vzhledem k tomu, že rozdíly mezi vnitrostátními daňovými režimy mohou představovat překážky pro malé a střední podniky, které usilují o přeshraniční činnost; zdůrazňuje, že v porovnání s nadnárodními společnostmi mají malé a střední podniky k dispozici méně prostředků na dodržování daňových předpisů a daňovou optimalizaci; poukazuje na to, že podíl výdajů na dodržování daňových předpisů je pro malé a střední podniky vyšší než pro nadnárodní společnosti;
5. konstatuje, že harmonizace základu daně, jako je společný základ daně z příjmů právnických osob nebo „Podnikání v Evropě: rámec pro zdanění příjmů“ (BEFIT), by mohla snížit výdaje na dodržování daňových předpisů malých a středních podniků, které působí ve více než jednom členském státě; vítá proto sdělení Komise o zdanění podniků pro 21. století, v němž se uvádí, že „neexistence společného systému daně z příjmů právnických osob na jednotném trhu brzdí konkurenceschopnost“ a [...] v porovnání s trhy ve třetích zemích vytváří konkurenční nevýhodu“; znovu opakuje, že zdanění zisků v místě, kde se uskutečňuje hospodářská činnost, umožní vládám nabídnout jejich malým a středním podnikům rovné podmínky; zdůrazňuje, že je třeba zdanit společnosti na základě spravedlivého a účinného vzorce pro rozdělení práv zdanění mezi jednotlivými zeměmi, jež zohlední faktory, jako je pracovní síla a existence hmotného majetku; poukazuje na to, že zveřejnění návrhu Komise o BEFIT se očekává až v roce 2023; vyzývá Komisi, aby urychlila proces přijímání, a vyzývá členské státy, aby se urychleně dohodly na ambiciózním návrhu jednotného souboru pravidel EU v oblasti daně z příjmů právnických osob;
6. konstatuje, že Parlament přispěje na základě dialogu s odborníky, vnitrostátními parlamenty a občany k vypracování hlavních zásad před návrhem rámce BEFIT, který předloží Evropská komise v roce 2023;
7. konstatuje, že řada členských států, jakož i EU zavedla zvláštní režimy vstřícné pro malé a střední podniky, jako jsou zvláštní pravidla pro DPH, které mají za cíl vyvážit vyšší efektivní daňovou sazbu a vyšší náklady na dodržování daňových předpisů pro tyto podniky; zdůrazňuje, že takové specifické zacházení by v případě rozšířeného používání, ačkoli je z obecného hlediska pozitivní, mohlo vést dalšímu narušování trhu, k dalším možnostem agresivního daňového plánování a mohlo by dále zvyšovat celkovou složitost systému; vyzývá členské státy, aby navrhly daňové úlevy pro malé a střední podniky tak, aby byly v souladu s celkovým daňovým režimem a nepodněcovaly malé a střední podniky k tomu, aby zůstávaly malé;

⁽⁷⁾ Tiskové sdělení Komise ze dne 16. září 2019 nazvané „State aid: Commission opens in-depth investigation into individual 'excess profit' tax rulings granted by Belgium to 39 multinational companies“ („Státní podpora: Komise zahájila hloubkové šetření jednotlivých daňových rozhodnutí vydaných Belgií 39 nadnárodním společnostem a týkajících se nadměrného zisku“).

Úterý 15. února 2022

8. bere na vědomí, že malé a střední podniky jsou často méně schopné absorbovat nebo financovat ztráty než větší společnosti, protože mají omezenější peněžní toky; vítá v této souvislosti doporučení Komise ze dne 18. května 2021 o daňovém zacházení se ztrátami během krize COVID-19⁽⁸⁾ a vyzývá členské státy, aby tato doporučení zohlednily;

Harmonizace a koordinace daňové politiky

9. zdůrazňuje, že rozdílnost vnitrostátních daňových politik může mít rušivý vliv na jednotný trh EU a být škodlivá pro hospodářství Unie; vítá, že EU vyvinula koordinační mechanismy, jako jsou postupy vzájemného hodnocení v rámci Skupiny pro kodex chování (CoC) a doporučení pro jednotlivé země v kontextu evropského semestru; domnívá se, že oba tyto mechanismy je třeba dále zdokonalit; zdůrazňuje, že členské státy Skupiny pro kodex chování by měly přezkoumat, změnit nebo zrušit svá stávající daňová opatření, která představují škodlivou daňovou konkurenci, a v budoucnu se zdržet zavádění nových opatření; připomíná v této souvislosti postoj Evropského parlamentu z října 2021, který vyzývá k reformě kritérií, oblasti působnosti a řízení kodexu chování s cílem zajistit spravedlivé zdanění v EU;

10. poukazuje na to, že Komise v rámci doporučení pro jednotlivé země na rok 2020 doporučila šesti členským státům, aby omezily agresivní daňové plánování; uznává pozitivní dopad doporučení pro jednotlivé země na podporu potřebných daňových reforem v těch členských státech, které obdržely doporučení týkající se agresivního daňového plánování, a vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy se ještě musí doporučeními pro jednotlivé země týkajícími se agresivního daňového plánování zabývat;

11. připomíná, že Nástroj pro oživení a odolnost a doporučení pro jednotlivé země, včetně těch, jež se týkají zdanění, jsou úzce propojeny, jak je stanoveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost⁽⁹⁾;

12. poukazuje na to, že od roku 2011 stanoví směrnice o správní spolupráci pravidla pro spolupráci mezi daňovými orgány členských států s cílem zajistit řádné fungování jednotného trhu; vítá skutečnost, že od roku 2011 se působnost směrnice o správní spolupráci neustále rozšiřuje na nové oblasti s cílem omezit daňové podvody a vyhýbání se daňovým povinnostem a že v posledních desetiletích bylo dosaženo značného pokroku; připomíná zprávu Evropského parlamentu o provádění přijatou v září 2021, v níž jsou uvedeny nedostatky v účinném provádění směrnice o správní spolupráci členskými státy a zdůrazněna potřeba posílit výměnu informací mezi vnitrostátními daňovými orgány;

13. konstatuje, že současný rozhodovací proces v Radě má své limity, pokud jde o reakci na legislativní potřeby podpořit koordinaci mezi členskými státy a bojovat proti škodlivým daňovým praktikám; vyzývá k prozkoumání všech možností, které nabízí Smlouva o fungování EU; připomíná, že postup stanovený v článku 116 Smlouvy o fungování EU lze použít v případě, kdy škodlivé daňové praktiky narušují hospodářskou soutěž na jednotném trhu;

14. zdůrazňuje, že koordinace daňové politiky by ideálně měla probíhat na mezinárodní úrovni prostřednictvím G20/OECD za účelem maximalizace dopadu; zdůrazňuje však, že rozvojové země by měly být plně zapojeny do procesu jednání; konstatuje, že z historického hlediska je u daňových návrhů EU založených na mezinárodních dohodách větší pravděpodobnost, že je Rada přijme;

15. uznává však, že mezinárodní jednání v daňové oblasti se často potýkají s obtížemi při dosahování konsensu, a proto se nedostatky mezinárodního daňového systému řeší pomalu; v těchto případech doporučuje, aby EU šla příkladem, aniž by tím byla dotčena probíhající mezinárodní jednání;

16. vítá historickou dohodu dosaženou v rámci inkluzivního rámce OECD/G20 o reformě mezinárodního daňového systému založeného na dvou pilířích, jejímž cílem je zajistit spravedlivější rozdělení zisků a práv zdanění mezi zeměmi s ohledem na největší a nejziskovější nadnárodní společnosti a jež navrhuje, aby nadnárodní podniky podléhaly 15 % efektivní daňové sazbě; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby vzájemně spolupracovaly a zajistily provedení

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 179, 20.5.2021, s. 10.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

Úterý 15. února 2022

inkluzivní rámcové dohody OECD/G20 o dvou pilířích do práva EU, jak oznámila předsedkyně Komise ve svém dopise o stavu Unie za rok 2021; vyzývá Radu, aby tyto návrhy urychleně přijala, aby byly účinné od roku 2023; vyzývá členské státy, aby zvážily prosazování podobných mezinárodních dohod pro jiné typy vhodných daní;

Doporučení a oblasti reformy

17. poukazuje na to, že je zapotřebí další harmonizace v oblastech, které jsou velmi důležité pro fungování jednotného trhu, jako je zdanění a unie kapitálových trhů, a to prostřednictvím lepší koordinace mezi členskými státy nebo za pomoci opatření EU;

18. zdůrazňuje, že členské státy stále používají různá kritéria pro určení statusu daňové rezidence, což vytváří riziko dvojího zdanění nebo dvojího nezdanění; v této souvislosti připomíná iniciativy uvedené v akčním plánu Komise z července 2020, jehož cílem je předložit do roku 2022 nebo 2023 legislativní návrh, který by vyjasnil, kde mají být daňoví poplatníci působící přeshraničně v EU považováni za rezidenty pro daňové účely; očekává tento návrh, jehož cílem by mělo být zajištění důslednějšího určování daňové rezidence v rámci jednotného trhu;

19. konstatuje, že digitalizace a výrazné spoléhání se na nehmotná aktiva, které jsou výzvou pro stávající daňový systém, vyžaduje vysoký stupeň koordinace a harmonizace politických opatření pro vytváření rovných podmínek a zajištění toho, aby digitální podniky spravedlivě přispívaly společnosti, v níž podnikají; konstatuje, že některé členské státy vyvíjejí úsilí o zavedení vnitrostátních digitálních daní navzdory tomu, že na úrovni EU a OECD stále probíhají jednání; konstatuje, že to mělo na mezinárodní diskusi pozitivní dopad; zdůrazňuje, že tato vnitrostátní opatření by měla být postupně zrušena, jakmile bude zavedeno účinné mezinárodní řešení;

20. připomíná, že EU souhlasila se zavedením nového vlastního zdroje založeného na digitálním poplatku jako způsobu financování nástroje Next Generation EU pro oživení, a vyzývá Komisi, aby předložila alternativní návrhy, které budou v souladu s mezinárodními závazky;

21. vyjadřuje politování nad tím, že rozdíly v postupech pro srážkovou daň a její úhradu zůstávají významnou překážkou další integrace unie kapitálových trhů; vítá oznámení Komise, že navrhne legislativní iniciativu na zavedení společného, standardizovaného systému pro celou EU pro úlevy na dani vybírané srážkou u zdroje;

22. odsuzuje zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob, které umožňuje značné daňové odpočty z úrokových plateb, zatímco náklady na financování vlastním kapitálem podobným způsobem odečíst nelze; zdůrazňuje strukturální nevýhody, kterým čelí společnosti závislé na financování vlastním kapitálem, zejména pokud jde o mladé a malé podniky s omezeným přístupem k úvěrům; konstatuje, že zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob může být pobídkou pro společnosti, aby se nadměrně zadlužovaly;

23. konstatuje, že zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob se mezi členskými státy značně liší; bere na vědomí skutečnost, že některé členské státy zavedly za účelem řešení tohoto problému příspěvky na získávání podílů v podnicích; připomíná, že se ukázalo, že část těchto příspěvků na vlastní kapitál podniků je zneužívána jako daňové mezery, které umožňují nadnárodním společnostem uměle odečítat vnitrostátní úroky; zdůrazňuje, že by bylo vhodné přijmout společný evropský přístup, aby se zabránilo narušování jednotného trhu;

24. připomíná, že toto zkeslení lze řešit buď povolením nového odpočtu nákladů spojených s financováním vlastním kapitálem, nebo omezením možnosti odpočtu úroků; připomíná, že Parlament navrhl omezení odpočtu nadměrných výpůjčních nákladů až na 20 % zisku daňového poplatníka před úroky, zdaněním a odpisy, zatímco Rada přijala vyšší hranici, a to až 30 %⁽¹⁰⁾; připomíná, že podle OECD může být poměr 30 % příliš vysoký na to, aby účinně zabránil erozi základu daně a přesouvání zisku⁽¹¹⁾;

⁽¹⁰⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 8. června 2016 k návrhu směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které přímo ovlivňují fungování vnitřního trhu (Úř. věst. C 86, 6.3.2018, s. 176).

⁽¹¹⁾ OECD, *Návrh veřejné diskuse k BEPS Krok 4: Odpočty úroků a jiné finanční platby*, 2014.

Úterý 15. února 2022

25. s potěšením očekává návrh Komise na vytvoření úlevy ke snížení zvýhodnění dluhu oproti kapitálu; naléhavě vyzývá Komisi, aby přistoupila k pečlivému posouzení dopadů a začlenila účinná ustanovení proti vyhýbání se daňovým povinnostem, aby se zabránilo tomu, že by se úleva na vlastní kapitál používala jako nový nástroj k erozi základu daně;

26. konstatuje, že efektivní mezní sazba daně (EMTR) může být rozhodujícím faktorem pro společnosti přijímající investiční rozhodnutí, stejně jako kvalita infrastruktury, dostupnost vzdělané a zdravé pracovní síly a národní stabilita ⁽¹²⁾; konstatuje, že se efektivní mezní sazba daně mezi členskými státy značně liší; vyzývá Komisi, aby prozkoumala, zda některé členské státy nenarušují hospodářskou soutěž tím, že uměle snižují efektivní mezní sazbu daně, např. prostřednictvím zrychlených plánů odpisů nebo úpravy daňové odpočitatelnosti některých položek, a výsledky sdělila Parlamentu;

27. upozorňuje, že daňová rozhodnutí mohou pro společnosti vytvořit právní jasnost, ale mohou být také zneužívána poskytováním preferenčního daňového zacházení; poukazuje však na to, že pro nastolení právní jistoty je vhodnější jednoduchý daňový systém;

28. vítá, že Komise je ochotna uplatnit svou ústavní úlohu v boji proti narušování hospodářské soutěže s využitím práva hospodářské soutěže; lituje, že několik nedávných rozhodnutí Komise ve významných případech hospodářské soutěže v oblasti daní bylo zrušeno vnitrostátními soudy a Soudním dvorem Evropské unie;

29. zdůrazňuje, že daňové pobídky uplatňované fiskálně odpovědným způsobem pro soukromý výzkum a vývoj (např. prostřednictvím daňových dobropisů, vyšších příspěvků nebo upravených plánů odpisů) mohou napomoci zvýšit celkové výdaje hospodářství na výzkum a vývoj, které s sebou často nesou pozitivní externality; je však znepokojen tím, že některé druhy daňových pobídek, jako jsou daňové režimy pro příjmy z patentů nebo z duševního vlastnictví, výdaje na výzkum a vývoj příliš nenavýšují a ve skutečnosti mohou narušovat jednotný trh a podněcovat přesouvání zisku a agresivní daňové plánování; poznamenává, že daňové pobídky by měly být zaměřeny na přilákání investic do reálné ekonomiky, a proto by měly být založeny na výdajích, nikoli na zisku, aby se tak lépe zaměřovaly na vstup inovací; vyzývá Komisi, aby navrhla pokyny pro daňové pobídky, které nenarušují jednotný trh, zejména tím, že upřednostní pobídky založené na nákladech, časově omezené, pravidelně vyhodnocované a zrušené v případě, že nemají pozitivní dopad, mají omezenou zeměpisnou působnost a poskytují spíše částečné než úplné osvobození od daně;

30. zdůrazňuje, že může být zapotřebí další harmonizace daňových pobídek pro výzkum a vývoj; konstatuje, že tato harmonizace byla součástí původního návrhu Komise na společný základ daně z příjmů právnických osob; vyjadřuje politování nad tím, že toto téma nebylo zohledněno v nedávném sdělení o zdanění podniků pro 21. století;

31. konstatuje, že významná část rozpočtové kapacity je poskytována prostřednictvím daňových pobídek ve formě osvobození, odpočtů, úvěrů, odkladů a snížených daňových sazeb; vyzývá Komisi, aby předložila posouzení všech neúčinných daňových pobídek a dotací, zejména těch, které poškozují životní prostředí a vedou k negativním hospodářským deformacím; vyzývá Komisi, aby vytvořila rámec pro prověřování daňových pobídek v EU a uložila členským státům povinnost zveřejňovat fiskální náklady na daňové pobídky; vyzývá členské státy, aby u každého daňového ustanovení prováděly každoroční, podrobné a veřejné analýzy nákladů a přínosů; domnívá se, že jistota v oblasti daní by byla posílena, kdyby členské státy měly jednotné chápání toho, jaké daňové pobídky nenarušují hospodářskou soutěž; vyzývá Komisi, aby vydala pokyny pro daňové pobídky, které nenarušují jednotný trh;

32. vyzývá členské státy, aby se dohodly na důrazné, srozumitelné a ambiciózní reformě nepřímých daní, zejména DPH; zdůrazňuje, že snížení složitosti a byrokracie a řádné řešení daňových podvodů a úniků v oblasti DPH má zásadní význam pro zachování integrity jednotného trhu;

⁽¹²⁾ Světové ekonomické fórum, *Zpráva o globální konkurenceschopnosti 2019*.

Úterý 15. února 2022

33. vyzývá členské státy, aby pokračovaly v reformě daňových orgánů, urychlily digitalizaci a začaly uplatňovat strategické přístupy na podporu malých a středních podniků při dodržování daňových předpisů a aby identifikovaly příležitosti ke snížení daňové zátěže; vyzývá členské státy, aby provedly důkladné a důrazné reformy složitých daňových systémů s cílem snížit byrokracii, administrativní zátěž a náklady na dodržování předpisů; připomíná, že evropská spolupráce v této oblasti a výměna osvědčených postupů mezi daňovými orgány má vysokou přidanou hodnotu;

34. vyzývá členské státy, aby lépe využívaly program EU Fiscalis s cílem zlepšit spolupráci mezi daňovými orgány v jejich reformním úsilí; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zavedla výměnný program Erasmus pro daňové úředníky s cílem podpořit přijímání osvědčených postupů;

35. žádá Komisi, aby sledovala a monitorovala nové vnitrostátní daňové reformy nebo opatření zavedené v důsledku pandemie COVID-19 s cílem chránit ekonomiku, zejména ta opatření, která nebyla dočasná; vyzývá členské státy, aby provedly reformy daňových systémů a využily příležitostí, které nabízejí evropské nástroje zaměřené na podporu hospodářského oživení; zdůrazňuje, že tyto reformy musí zohledňovat evropský fiskální rámec; připomíná, že tyto reformy by měly být prováděny při plném respektování vnitrostátních pravomocí v daňové oblasti, ale zdůrazňuje, že důkladná koordinace mezi členskými státy přinese významnou přidanou hodnotu;

36. podporuje vysoké standardy dodržování práv daňových poplatníků, zejména v oblasti ochrany soukromí a údajů, zvláště fyzických osob, v jakémkoli politickém a legislativním procesu týkajícím se daní;

37. konstatuje, že většina zadávacích řízení v členských státech používá jako jediné kritérium pro zadání veřejné zakázky nejnižší cenu; připomíná Komisi výzvu Rady, aby zvažila, jak řešit deformační účinky způsobené účastí uchazečů o zakázku, kteří vyvíjejí činnost v jurisdikcích zařazených na unijní seznam jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti; vyzývá Komisi, aby přehodnotila svou strategii pro zadávání veřejných zakázek v tomto ohledu;

Srovnávací přehled zdanění v EU

38. bere na vědomí probíhající práci Komise na srovnávacím přehledu zdanění v EU; doporučuje použít ekonomické ukazatele, které umožní identifikovat narušení jednotného trhu, jako je úroveň přímých zahraničních investic, licenčních poplatků a úroků; zdůrazňuje, že tento srovnávací přehled musí přispět k boji proti škodlivé daňové soutěži; vyzývá Komisi, aby náležitě zohlednila značné ztráty veřejných příjmů způsobené vnitrostátními daňovými politikami, které usnadňují vyhýbání se daňovým povinnostem; chápe, že tento srovnávací přehled zdanění musí být vytvořen jako nástroj, který členským státům pomůže při provádění řádných a důkladných reforem v daňové oblasti; varuje před používáním tohoto srovnávací přehledu k napadání konkrétních členských států, ale věří, že může posílit diskusi o potřebných reformách; vybízí k úzké spolupráci se současnými evropskými platformami při vytváření tohoto přehledu; chápe, že tento nový nástroj by mohl být užitečný pro proces evropského semestru, konkrétně pro doporučení pro jednotlivé země;

o

o o

39. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0024

Geneticky modifikovaná sója GMB151 (BCS-GM151-6)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju GMB151 (BCS-GM151-6), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D075506/01 – 2021/2947(RSP))

(2022/C 342/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju GMB151 (BCS-GM151-6), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D075506/01,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech⁽¹⁾, a zejména na čl. 7 odst. 3 a čl. 19 odst. 3 uvedeného nařízení,
- s ohledem na hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003, které proběhlo dne 4. února 2022 a na němž nebylo přijato žádné stanovisko,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí⁽²⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 27. ledna 2021, které bylo zveřejněno dne 19. dubna 2021⁽³⁾,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o námitkách proti povolení geneticky modifikovaných organismů (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Vědecké stanovisko vědecké komise úřadu EFSA pro geneticky modifikované organismy k posouzení geneticky modifikované sóji GMB 151 pro použití v potravinách a krmivech podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2018.153), EFSA Journal 2021; 19(4):6424, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6424>.

⁽⁴⁾ Parlament přijal ve svém osmém volebním období 36 usnesení o námitkách proti povolení GMO. Kromě toho ve svém devátém volebním období Parlament přijal tato usnesení:

- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZHGOJG (SYN-ØØØJG-2), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0028),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0029),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0030),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0054),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 89788 (MON-89788-1), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0055),

Úterý 15. února 2022

-
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a podkombinace MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sestávající z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0056),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři, čtyři nebo pět z genetických modifikací Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0057),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. května 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0069),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávající z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, a o zrušení prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/1111 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0291),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0292),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0293),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0365),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0366);
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0367),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 88017 (MON-88Ø17-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0368),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 (MON-89Ø34-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0369),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB119, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0080),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0081),

Úterý 15. února 2022

- s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- A. vzhledem k tomu, že dne 9. října 2018 společnost BASF SE, která sídlí v Německu, předložila jménem společnosti BASF Agricultural Solutions Seed US LLC se sídlem ve Spojených státech (dále jen „žadatel“) žádost o uvedení potravin, složek potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou sóju GMB151, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh (dále jen „geneticky modifikovaná sója“), v souladu s články 5 a 17 nařízení (ES) č. 1829/2003; vzhledem k tomu, že žádost se rovněž týkala uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju nebo z ní sestávají, na trh pro jakákoli jiná použití než v potravinách a krmivech, s výjimkou pěstování;
- B. vzhledem k tomu, že dne 27. ledna 2021 přijal úřad EFSA k dotyčné žádosti kladné stanovisko, které bylo zveřejněno dne 19. dubna 2021;
- C. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná sója byla vyvinuta, aby rostlině propůjčila toleranci ke skupině herbicidů známých jako inhibitory HPPD, jako je isoxaflutol, mesotrion a tembotrionin, a produkuje insekticidní protein (Bt toxin) Cry14Ab-1.b⁽⁵⁾, který je toxický pro háďátka (hlístice);

Nedostatečné posuzování reziduí herbicidů, metabolitů a koktejlových efektů

- D. vzhledem k tomu, že několik studií prokázalo, že geneticky modifikované plodiny, které jsou odolné vůči herbicidům, vedou k vyššímu používání doplňkových herbicidů, a to z velké části kvůli výskytu plevelu odolného vůči herbicidům⁽⁶⁾; vzhledem k tomu, že v důsledku toho je třeba očekávat, že geneticky modifikovaná sója bude vystavena jednak vyšším, a jednak opakovaným dávkám doplňkových herbicidů, což může vést k vyššímu množství reziduí ve sklizni;
- E. vzhledem k tomu, že podle harmonizovaného systému klasifikace a označování schváleného Uníí je isoxaflutol silně toxický pro vodní organismy a může poškodit plod v těle matky⁽⁷⁾;
- F. vzhledem k tomu, že k posouzení rizik v souvislosti s geneticky modifikovanou sójou byl použit pouze isoxaflutol; vzhledem k tomu však, že herbicidní inhibitor HPPD zahrnuje řadu herbicidů, včetně mesotrionu, které tak mohou být na tuto geneticky modifikovanou sóju používány ve velkém množství;
- G. vzhledem k tomu, že podle úřadu EFSA mesotrion „může být považován za látku s vlastnostmi endokrinních disruptorů“ a genotoxický potenciál AMBA, produktu rozkladu mesotrionu, „nelze vyloučit“⁽⁸⁾;

-
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju DAS-81419-2 × DAS-44406-6, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0334),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací 1507, MIR162, MON810 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0335),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0336).

⁽⁵⁾ Stanovisko úřadu EFSA, s. 6 a 7.

⁽⁶⁾ Viz například Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, Environmental Management, leden 2016, 57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, a Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, Environmental Sciences Europe, 28. září 2012, sv. 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

⁽⁷⁾ <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

⁽⁸⁾ Závěr Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) o přezkumu posouzení rizik účinné látky mesotrion z hlediska jejího použití jako pesticidu, EFSA Journal 2016; 14(3):4419, s. 3, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>.

Úterý 15. února 2022

- H. vzhledem k tomu, že posuzování reziduí herbicidů a jejich produktů rozkladu („metabolitů“) zjištěných u geneticky modifikovaných rostlin se považuje za nespádající do působnosti vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy, a proto se neprovádí jako součást postupu povolování GMO; vzhledem k tomu, že tato skutečnost je problematická, neboť v případě geneticky modifikovaných rostlin může samotná genetická modifikace ovlivňovat způsob, jakým dotčená geneticky modifikovaná rostlina odbourává doplňkové herbicidy, a složení, a tedy i toxicitu metabolitů;
- I. vzhledem k tomu, že v důsledku zvláštních zemědělských postupů při pěstování geneticky modifikovaných rostlin odolných vůči herbicidům existují specifické vzorce podávání žádostí, expozice, výskytu konkrétních metabolitů a vzniku kombinovaných účinků, které vyžadují zvláštní pozornost; vzhledem k tomu, že tyto vzorce nebyly úřadem EFSA zváženy;
- J. vzhledem k tomu, že tedy nelze dospět k závěru, že konzumace geneticky modifikované sóji je pro zdraví lidí a zvířat bezpečná;

Nedořešené otázky týkající se Bt toxinů

- K. vzhledem k tomu, že byly k bezpečnostním studiím použity izolované Cry14Ab-1 proteiny získané z rekombinantních mikrobiálních systémů⁽⁹⁾; vzhledem k tomu, že toxikologickým testům prováděným s izolovanými proteiny lze přisuzovat jen malý význam, neboť Bt toxiny v geneticky modifikovaných plodinách, jako je např. kukuřice, bavlna či sója, jsou přirozeně toxicitější než izolované Bt toxiny; vzhledem k tomu, že to je způsobeno tím, že inhibitory proteináz (PI) přítomné v rostlinné tkáni mohou zvýšit toxicitu Bt toxinů tím, že zpomalí jejich degradaci; vzhledem k tomu, že tento jev byl prokázán v řadě vědeckých studií, včetně studie, která byla vypracována pro společnost Monsanto před 30 lety, z níž vyplývá, že i přítomnost extrémně nízkých hladin inhibitorů proteináz zvýšila toxicitu Bt toxinů až dvacetinásobně⁽¹⁰⁾;
- L. vzhledem k tomu, že tato zvýšená toxicita nebyla nikdy zohledněna při hodnocení rizik úřadu EFSA, i když se týká všech Bt rostlin schválených pro dovoz nebo pěstování v Unii; vzhledem k tomu, že rizika pro lidské zdraví a zdraví zvířat z konzumace potravin a krmiv obsahujících Bt toxiny, která vyplývají z jejich zvýšené toxicity kvůli interakci mezi inhibitory proteináz a Bt toxiny, tedy nelze vyloučit;
- M. vzhledem k tomu, že několik studií ukázalo, že byly pozorovány vedlejší účinky, které mohou mít dopad na imunitní systém po expozici Bt toxinům, a že některé Bt toxiny mohou mít adjuvantní vlastnosti⁽¹¹⁾, což znamená, že mohou zvyšovat alergenicitu jiných proteinů, s nimiž přijdou do styku;
- N. vzhledem k tomu, že vědecká studie neodhalila, že toxicita Bt toxinů může být zesílena rovněž prostřednictvím interakce s reziduí po postřiku herbicidy, a že jsou nutné další studie týkající se kombinovaných účinků tzv. kombinovaných událostí (geneticky modifikované plodiny, které byly upraveny, aby byly odolné vůči herbicidům a produkovaly insekticidy ve formě Bt toxinů)⁽¹²⁾; vzhledem k tomu, že se však má za to, že posouzení potenciální interakce reziduí herbicidů a jejich metabolitů s Bt toxiny nespádá do působnosti vědecké komise EFSA pro GMO a neprovádí se proto jako součást posouzení rizik;

Připomínky příslušných orgánů členských států

- O. vzhledem k tomu, že příslušné orgány členského státu během tříměsíčního období konzultací předložily úřadu EFSA řadu kritických připomínek⁽¹³⁾; vzhledem k tomu, že mezi kritické připomínky patřilo, že by měly být poskytnuty údaje k posouzení toho, zda dochází v geneticky modifikované sóji k hromadění reziduí herbicidů a metabolitů, zda nepřijatelné hladiny takových reziduí a metabolitů mohou být obsaženy v geneticky modifikované sóji, která se do Unie dováží, a důsledky v souvislosti se subchronickou, vývojovou a reprodukční toxicitou, že základ pro posouzení environmentálních rizik je spojen s množstvím nedostatků, a přetrvávají tudíž nejistoty ohledně environmentálních rizik spojených s geneticky modifikovanou sójou, že stávající studie nejsou dostačující k tomu, aby mohl být učiněn závěr, že expozice životního prostředí, a tedy účinky na necílové organismy budou zanedbatelné, že by měl být

⁽⁹⁾ Stanovisko úřadu EFSA, s. 16.

⁽¹⁰⁾ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“ (Zvýšení insekticidní aktivity *Bacillus thuringiensis* inhibitory serinových proteináz), *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 1990, 38, s. 1145–1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>

⁽¹¹⁾ Pro přehled viz Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Přehled bezpečnostních a biologických účinků toxinů Cry z *Bacillus thuringiensis* u savců), *Journal of Applied Toxicology*, květen 2016, 36(5), s. 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>

⁽¹²⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>

⁽¹³⁾ Připomínky členských států ke geneticky modifikované sóji jsou zpřístupněny prostřednictvím rejstříku otázek úřadu EFSA: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5946>

Úterý 15. února 2022

posouzen dopad pěstování geneticky modifikované sóji v zemích, které tuto rostlinu produkují, a že „na základě tohoto druhu důkazů předložených v dokumentaci nelze dospět k závěru ohledně komparativního posouzení sóji GMB151 nebo ohledně její bezpečnosti“;

Nedemokratické rozhodování

- P. vzhledem k tomu, že Komise označuje jako problematickou skutečnost, že rozhodnutí o povolení GMO jsou i nadále přijímána Komisí, aniž by se pro ně vyslovila kvalifikovaná většina členských států (což je do velké míry výjimka u povolování produktů obecně, ale u rozhodování o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv se to stalo pravidlem);
- Q. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém osmém volebním období přijal celkem 36 usnesení o námitkách proti uvádění potravin a krmiv vyrobených z GMO na trh (33 usnesení) a proti pěstování GMO v Unii (tři usnesení); vzhledem k tomu, že v devátém volebním období přijal Parlament již 21 námitek proti uvádění GMO na trh; vzhledem k tomu, že u žádného z těchto GMO nebylo dosaženo kvalifikované většiny členských států pro jeho povolení; vzhledem k tomu, že důvody, z nichž členské státy nepodporují udělování povolení, jsou podloženy vědeckými obavami týkajícími se posouzení rizik;
- R. vzhledem k tomu, že Komise bez ohledu na vlastní uznání nedostatků z hlediska demokratických principů, nedostatečnou podporu ze strany členských států i námitky Parlamentu i nadále geneticky modifikované organismy povoluje;
- S. vzhledem k tomu, že pro to, aby Komise měla možnost GMO nepovolit, pokud se kladně nevysloví kvalifikovaná většina členských států v odvolacím výboru, není zapotřebí žádné změny právních předpisů⁽¹⁴⁾;

Dodržování mezinárodních závazků Unie

- T. vzhledem k tomu, že zpráva zvláštního zpravodaje OSN pro právo na potraviny z roku 2017 dospěla k závěru, že zejména v rozvojových zemích mají nebezpečné pesticidy katastrofické dopady na zdraví⁽¹⁵⁾; vzhledem k tomu, že podle cíle udržitelného rozvoje OSN č. 3.9 se má do roku 2030 podstatně snížit počet úmrtí a nemocí způsobených nebezpečnými chemickými látkami, znečištěním ovzduší a kontaminací vody a půdy⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že povolení dovozu geneticky modifikované sóji by zvýšilo poptávku po této plodině, která byla upravena a byla ošetřena herbicidním inhibitorem HPPD, jako je isoxaflutol a mesotrion, čímž by se zvýšila expozice pracovníků ve třetích zemích; vzhledem k tomu, že riziko zvýšené expozice pracovníků a životního prostředí je zvláště znepokojivé v souvislosti s větším množstvím herbicidů používaných u geneticky modifikovaných plodin, které jsou vůči herbicidům tolerantní;
- U. vzhledem k tomu, že odlesňování je hlavní příčinou úbytku biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že emise z využívání půdy a změny ve využití půdy zejména v souvislosti s odlesňováním jsou po spalování fosilních paliv druhou nejvýznamnější příčinou změny klimatu⁽¹⁷⁾; vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje OSN č. 15 zahrnuje záměr zastavit odlesňování do roku 2020⁽¹⁸⁾; vzhledem k tomu, že lesy plní mnoho funkcí, které přispívají k dosažení většiny cílů udržitelného rozvoje OSN⁽¹⁹⁾;

⁽¹⁴⁾ Komise „může“ a nikoliv „bude“ pokračovat s povolováním, pokud se kvalifikovaná většina členských států v odvolacím výboru nevysloví kladně v souladu s nařízením (EU) č. 182/2011 (čl. 6 odst. 3);

⁽¹⁵⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹⁶⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁷⁾ Sdělení Komise ze dne 23. července 2019 s názvem „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“ (COM(2019)0352), s. 1.

⁽¹⁸⁾ Viz cíl č. 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>.

⁽¹⁹⁾ Sdělení Komise ze dne 23. července 2019 s názvem „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“ (COM(2019)0352), s. 2.

Úterý 15. února 2022

- V. vzhledem k tomu, že produkce sóji je hlavní příčinou odlesňování v Amazonii, v oblasti Cerrado a Gran Chaco v Jižní Americe; vzhledem k tomu, že 97 % sóji vypěstované v Brazílii a 100 % sóji vypěstované v Argentině je geneticky modifikovaná sója⁽²⁰⁾; vzhledem k tomu, že naprostá většina geneticky modifikované sóji povolené k pěstování v Brazílii a Argentině je povolena i pro dovoz do Unie;
- W. vzhledem k tomu, že Unie je smluvní stranou Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti, která jasně stanoví, že jak vyvážející, tak dovážející země mají mezinárodní odpovědnost v oblasti biologické rozmanitosti;
- X. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1829/2003 stanoví, že geneticky modifikované potraviny nebo krmiva nesmí mít nepříznivé účinky na lidské zdraví, zdraví zvířat nebo na životní prostředí, a požaduje, aby Komise při návrhu svého rozhodnutí zohlednila veškerá příslušná ustanovení právních předpisů Unie a další opodstatněné faktory důležité pro danou záležitost; vzhledem k tomu, že by tyto opodstatněné faktory měly zahrnovat povinnosti Unie vyplývající z cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, Pařížské dohody o změně klimatu a Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti;
1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;
 2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad, jež jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²¹⁾, spočívá ve vytvoření základních ustanovení pro zajištění vysoké úrovně ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitele v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy při současném zajištění účinného fungování vnitřního trhu;
 3. vyzývá Komisi, aby vzala zpět návrh prováděcího rozhodnutí;
 4. připomíná svou výzvu Komisi, aby neschvalovala geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, dokud nebudou případ od případu komplexně prošetřena zdravotní rizika spojená s rezidui, což vyžaduje plné posouzení reziduí po postřiku těchto geneticky modifikovaných plodin doplňkovými herbicidy, posouzení produktů rozkladu herbicidů a veškerých kombinovaných účinků, včetně samotné geneticky modifikované rostliny;
 5. vítá skutečnost, že Komise v dopise poslancům ze dne 11. září 2020 konečně uznala, že je třeba při rozhodování o povolení GMO zohlednit udržitelnost⁽²²⁾; vyjadřuje však hluboké zklamání nad tím, že od té doby Komise navzdory pokračujícím námitkám Parlamentu a hlasování proti ze strany většiny členských států nadále povoluje dovoz GMO do Unie;
 6. vyzývá úřad EFSA, aby si vyžádal údaje o dopadu spotřeby potravin a krmiv získaných z geneticky modifikovaných rostlin na střevní mikrobiom;
 7. vyzývá úřad EFSA, aby rozšířil své posouzení rizik tak, aby se jednalo o plné posouzení veškerých interakcí a kombinovaných účinků mezi Bt toxiny, geneticky modifikovanými rostlinami a jejich složkami, jakož i rezidui po postřiku v souvislosti s doplňkovými herbicidy, a aby posoudil související dopad na životní prostředí a lidské zdraví a bezpečnost potravin;

⁽²⁰⁾ International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, „Global status of Commercialized Biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years“, ISAAA Brief č. 53 (2017), s. 16 a 21, <https://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>.

⁽²¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽²²⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

Úterý 15. února 2022

8. vyzývá Komisi, aby neprodleně pozastavila dovoz geneticky modifikované sóji vypěstované v Brazílii a Argentině, případně s využitím článku 53 nařízení (ES) č. 178/2002, dokud nebudou zavedeny účinné právně závazné mechanismy, které by zabránily uvádění produktů spojených s odlesňováním a souvisejícím porušováním lidských práv na trh Unie;
9. opakuje svou výzvu k provádění evropské strategie produkce a zásobování rostlinnými bílkovinami ⁽²³⁾, která by Unii umožnila stát se méně závislou na dovozu geneticky modifikovaných sójových bobů a vytvořit kratší potravinové řetězce a regionální trhy;
10. znovu apeluje na Komisi, aby zohlednila závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod, jako jsou Pařížská dohoda o změně klimatu, Úmluva OSN o biologické rozmanitosti a cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje OSN; připomíná svůj požadavek, aby k návrhu prováděcích aktů byla připojena důvodová zpráva, která objasní, jak se dodržuje zásada „neškodit“ ⁽²⁴⁾;
11. zdůrazňuje, že v pozměňovacích návrzích přijatých Evropským parlamentem dne 17. prosince 2020 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 182/2011 ⁽²⁵⁾, jež přijal Parlament jako základ pro jednání s Radou, se stanoví, že Komise nepovolí GMO, pokud povolení neschválí kvalifikovaná většina členských států; trvá na tom, aby Komise tento postoj respektovala, a vyzývá Radu, aby pokračovala v práci a bezodkladně přijala obecný přístup k této otázce;
12. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

⁽²³⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 64.

⁽²⁴⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.

⁽²⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0364.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0025

Geneticky modifikovaná bavlna GHB614 (BCSGHØØ2-5)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D076839/01,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech⁽¹⁾, a zejména na čl. 11 odst. 3 a čl. 23 odst. 3 uvedeného nařízení,
- s ohledem na hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat ze dne 8. prosince 2021 podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003, při kterém výbor nevydal žádné stanovisko, a na hlasování odvolacího výboru dne 31. ledna 2022, při kterém opět nebylo vydáno žádné stanovisko,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí⁽²⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 28. května 2021, které bylo zveřejněno dne 7. července 2021⁽³⁾,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o námitkách proti povolení geneticky modifikovaných organismů (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Vědecké stanovisko vědecké komise EFSA k posouzení geneticky modifikované bavlny GHB614 pro obnovení povolení podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-RX-018), EFSA Journal 2021; 19(7):6671, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671>.

⁽⁴⁾ Parlament přijal ve svém osmém volebním období 36 usnesení o námitkách proti povolení GMO. Kromě toho ve svém devátém volebním období Parlament přijal tato usnesení:

- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0028),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0029),
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0030),

Úterý 15. února 2022

-
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0054),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 89788 (MON-89788-1), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0055),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a podkombinace MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0056),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři, čtyři nebo pět z genetických modifikací Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2019)0057),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. května 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0069),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, a o zrušení prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/1111 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0291),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0292),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0293),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0365),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0366);
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0367),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 88017 (MON-88Ø17-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0368),
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 (MON-89Ø34-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2020)0369),

Úterý 15. února 2022

- s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- A. vzhledem k tomu, že rozhodnutím Komise 2011/354/EU⁽⁵⁾ se povoluje uvedení potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh; (dále jen „geneticky modifikovaná bavlna“); vzhledem k tomu, že oblast působnosti uvedeného povolení se rovněž vztahuje na uvedení jiných produktů než potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu nebo z ní sestávají, na trh pro stejná použití jako jiná bavlna, s výjimkou pěstování;
- B. vzhledem k tomu, že dne 22. dubna 2020 společnost BASF SE, která sídlí v Německu, předložila jménem společnosti BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC se sídlem ve Spojených státech (dále jen „žadatel“) Komisi žádost o obnovení tohoto povolení, v souladu s články 11 a 23 nařízení (ES) č. 1829/2003;
- C. vzhledem k tomu, že dne 28. května 2021 přijal úřad EFSA k obnovení povolení geneticky modifikované bavlny kladné stanovisko, které bylo zveřejněno dne 7. července 2021; vzhledem k tomu, že dne 5. března 2009 přijal úřad EFSA k prvotnímu povolení geneticky modifikované bavlny kladné stanovisko, které bylo zveřejněno dne 10. března 2009⁽⁶⁾;
- D. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná bavlna vyjadřuje modifikovanou 5-enolpyruvylšikimát-3-fosfátsyntázu (2mEPSPS) kukuřičného původu, která je necitlivá na širokospektré následné herbicidy aplikované na list obsahující glyfosát, jenž je jejich účinnou složkou⁽⁷⁾; vzhledem k tomu, že jinými slovy geneticky modifikovaná bavlna je odolná vůči glyfosátu, „doplňkovému herbicidu“;
- E. vzhledem k tomu, že i když je lidská spotřeba bavlníkového oleje v Evropě zjevně relativně nízká, lze tento olej nalézt v široké škále potravinářských výrobků, k nimž patří dresinky, majonézy, jemné pečivo, čokoládové pomazánky a lupínky; vzhledem k tomu, že bavlna je používána jako krmivo pro zvířata ve formě bavlníkových pokrutin / bavlníkové moučky nebo plnotučných bavlníkových semen⁽⁸⁾; vzhledem k tomu, že bavlnu lidé konzumují také ve formě bavlníkové mouky;

— usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB119, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0080),

— usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0081),

— usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju DAS-81419-2 × DAS-44406-6, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0334).

— usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací 1507, MIR162, MON810 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0335),

— usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2021)0336),

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Komise 2011/354/EU ze dne 17. června 2011 o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 90).

⁽⁶⁾ Vědecké stanovisko vědecké komise pro geneticky modifikované organismy k žádosti společnosti Bayer CropScience (ref. č.: EFSA-GMO-NL-2008-51) o uvedení geneticky modifikované bavlny GHB614 s tolerancí vůči glufosinátu pro použití v potravinách a krmivech a dovoz a zpracování na trh v souladu s nařízením (ES) č. 1829/2003, EFSA Journal 2009; 7(3):985, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985>.

⁽⁷⁾ Stanovisko úřadu EFSA z roku 2009, s. 7.

⁽⁸⁾ Vědecké stanovisko vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy k posouzení geneticky modifikované bavlny GHB614 × T304-40 × GHB119 pro použití, dovoz a zpracování jako potravina a krmivo podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA Journal 2018;16(7):5349, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349>, s. 22.

Úterý 15. února 2022

Nedostatečné posouzení doplňkových herbicidů

- F. vzhledem k tomu, že prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013⁽⁹⁾ vyžaduje posouzení, zda předpokládané zemědělské postupy ovlivňují výsledek sledovaných vlastností; vzhledem k tomu, že podle uvedeného prováděcího nařízení je toto posouzení obzvláště důležité pro rostliny odolné vůči herbicidům;
- G. vzhledem k tomu, že několik studií prokázalo, že geneticky modifikované plodiny, které jsou odolné vůči herbicidům, vedou k vyššímu používání doplňkových herbicidů, a to z velké části kvůli výskytu plevelu odolného vůči herbicidům⁽¹⁰⁾; vzhledem k tomu, že je proto třeba očekávat, že geneticky modifikovaná bavlna bude vystavena vyšším a opakovaným dávkám glyfosátu a v důsledku toho může být ve sklizni přítomno větší množství reziduí;
- H. vzhledem k tomu, že úřad EFSA dospěl v listopadu 2015 k závěru, že glyfosát pravděpodobně není karcinogenní, a Evropská agentura pro chemické látky dospěla v březnu 2017 k závěru, že jeho klasifikace není nutná; vzhledem k tomu, že Mezinárodní agentura pro výzkum nádorových onemocnění (specializovaná agentura Světové zdravotnické organizace zabývající se nádorovými onemocněními) v roce 2015 naopak označila glyfosát za látku, která u člověka pravděpodobně působí karcinogenně; vzhledem k tomu, že potenciálně karcinogenní účinky glyfosátu byly potvrzeny v řadě nejnovějších odborných vědeckých studií⁽¹¹⁾;
- I. vzhledem k tomu, že podle úřadu EFSA chybí toxikologické údaje umožňující provedení posouzení rizika, které pro spotřebitele představuje několik produktů rozkladu glyfosátu v souvislosti s pěstováním geneticky modifikovaných plodin odolných vůči glyfosátu⁽¹²⁾;
- J. vzhledem k tomu, že posuzování reziduí herbicidů a jejich produktů rozkladu zjištěných u geneticky modifikovaných rostlin se považuje za nespádající do působnosti vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy, a proto se neprovádí jako součást postupu povolování GMO; vzhledem k tomu, že tato skutečnost je problematická, neboť v případě geneticky modifikovaných rostlin může samotná genetická modifikace ovlivňovat způsob, jakým dotčená geneticky modifikovaná rostlina odbourává doplňkové herbicidy, a složení, a tedy i toxicitu produktů rozkladu (metabolitů)⁽¹³⁾;

Připomínky příslušných orgánů členských států

- K. vzhledem k tomu, že členské státy během tříměsíčního období konzultací předložily úřadu EFSA řadu kritických připomínek⁽¹⁴⁾; vzhledem k tomu, že mezi kritické připomínky patřilo, že při neexistenci jakéhokoli skutečného systému dohledu, který by dovoloval speciálně sledovat spotřebu geneticky modifikovaných organismů nebo jejich vedlejších produktů lidmi nebo zvířaty, není možné za desetileté období vyvodit jakékoli důvěryhodné poznatky o bezpečnosti konzumovaných geneticky modifikovaných organismů, že monitorovací zprávy (v letech 2011 až 2019) mají mnoho nedostatků a ani nejsou v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES⁽¹⁵⁾ a že ani příslušné pokyny nejsou v souladu s pokyny úřadu EFSA z roku 2011 o environmentálním sledování geneticky modifikovaných rostlin po jejich uvedení na trh, že analýza, která se v literatuře prezentuje, (předložená žadatelem) byla ne zcela optimální, a tudíž neúplná, a že postřik geneticky modifikované bavlny vyššími koncentracemi glyfosátu, o kterém studie uvádějí, že je toxický pro zdraví lidí i zvířat, pravděpodobně povede k vyšším reziduíům a metabolitům herbicidů na plodinách a následně v potravinovém a krmivovém řetězci;

⁽⁹⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013 ze dne 3. dubna 2013 o žádostech o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a o změně nařízení Komise (ES) č. 641/2004 a (ES) č. 1981/2006 (Úř. věst. L 157, 8.6.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Viz například Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, Environmental Management, leden 2016, 57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, a Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, Environmental Sciences Europe, 28. září 2012, 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

⁽¹¹⁾ Viz například: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> a <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁽¹²⁾ Závěr Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) o přezkumu posouzení rizik účinné látky glyfosát z hlediska jejího použití jako pesticidu, EFSA Journal 2015; 13(11):4302, s. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>.

⁽¹³⁾ To je i případ glyfosátu, jak je uvedeno v odůvodněném stanovisku úřadu EFSA týkajícím se stávajících maximálních limitů reziduí pro glyfosát v souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 396/2005, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, s. 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>.

⁽¹⁴⁾ Připomínky členských států, které jsou dostupné prostřednictvím registru dotazů úřadu EFSA (odkaz: EFSA-Q-2014-00721): <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>.

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS – prohlášení Komise (Úř. věst. L 106, 17.4.2001, s. 1).

Úterý 15. února 2022

Dodržování mezinárodních závazků Unie

- L. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1829/2003 stanoví, že geneticky modifikované potraviny nebo krmiva nesmí mít nepříznivé účinky na lidské zdraví, zdraví zvířat nebo na životní prostředí, a požaduje, aby Komise při návrhu svého rozhodnutí zohlednila veškerá příslušná ustanovení právních předpisů Unie a další opodstatněné faktory důležité pro danou záležitost; vzhledem k tomu, že tyto opodstatněné faktory by měly zahrnovat závazky Unie vyplývající z cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, Pařížské dohody o změně klimatu a Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti;
- M. vzhledem k tomu, že zpráva zvláštního zpravodaje OSN pro právo na potraviny z roku 2017 dospěla k závěru, že zejména v rozvojových zemích mají nebezpečné pesticidy katastrofické dopady na zdraví⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že podle cíle udržitelného rozvoje OSN č. 3.9 se má do roku 2030 podstatně snížit počet úmrtí a nemocí způsobených nebezpečnými chemickými látkami a znečištěním ovzduší a kontaminací vody a půdy⁽¹⁷⁾; vzhledem k tomu, že povolení dovozu geneticky modifikované bavlny by zvýšilo poptávku po této plodině, která byla ošetřena glyfosátem, čímž by se zvýšila expozice pracovníků a životního prostředí ve třetích zemích; vzhledem k tomu, že riziko zvýšené expozice pracovníků a životního prostředí je zvláště znepokojivé v souvislosti s větším množstvím herbicidů používaných u geneticky modifikovaných plodin, které jsou vůči herbicidům tolerantní;
- N. vzhledem k tomu, že podle odborné studie vydané v roce 2020 Roundup, jeden z celosvětově nejvíce používaných herbicidů založených na glyfosátu, může způsobit ztrátu biologické rozmanitosti, takže ekosystémy budou zranitelnější při výskytu znečištění a změny klimatu⁽¹⁸⁾;

Nedemokratické rozhodování

- O. vzhledem k tomu, že při hlasování Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat dne 8. prosince 2021 podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003 nevydal výbor žádné stanovisko, což znamená, že povolení nepodpořila kvalifikovaná většina členských států; vzhledem k tomu, že hlasování odvolacího výboru dne 31. ledna 2022 rovněž nepřineslo žádné stanovisko;
- P. vzhledem k tomu, že Komise označuje skutečnost, že rozhodnutí o povolení GMO jsou i nadále přijímána Komisí, aniž by se pro ně vyslovila kvalifikovaná většina členských států (což je do velké míry výjimka u povolování produktů obecně, ale u rozhodování o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv se to stalo pravidlem), jako problematickou;
- Q. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém osmém volebním období přijal celkem 36 usnesení o námitkách proti uvádění potravin a krmiv vyrobených z GMO na trh (33 usnesení) a proti pěstování GMO v Unii (tři usnesení); vzhledem k tomu, že v devátém volebním období přijal Evropský parlament již 21 námitek proti uvádění GMO na trh; vzhledem k tomu, že u žádného z těchto GMO nebylo dosaženo kvalifikované většiny členských států pro jeho povolení; vzhledem k tomu, že důvody, proč členské státy nepodporují povolení, zahrnují nedodržení zásady předběžné opatrnosti v povolovacím postupu a odborné obavy týkající se hodnocení rizik;
- R. vzhledem k tomu, že Komise bez ohledu na vlastní uznání nedostatků z hlediska demokratických principů, nedostatečnou podporu ze strany členských států i námitky Parlamentu i nadále geneticky modifikované organismy povoluje;
- S. vzhledem k tomu, že pro to, aby Komise měla možnost GMO nepovolit, pokud se kladně nevysloví kvalifikovaná většina členských států v odvolacím výboru, není zapotřebí žádné změny právních předpisů⁽¹⁹⁾;

⁽¹⁶⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹⁷⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁸⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

⁽¹⁹⁾ Komise „může“ a nikoliv „bude“ pokračovat s povolováním, pokud se kvalifikovaná většina členských států v odvolacím výboru nevysloví kladně v souladu s nařízením (EU) č. 182/2011 (čl. 6 odst. 3).

Úterý 15. února 2022

1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;
2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad, jež jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²⁰⁾, spočívá ve vytvoření základních ustanovení pro zajištění vysoké úrovně ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitele v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy při současném zajištění účinného fungování vnitřního trhu;
3. vyzývá Komisi, aby vzala zpět návrh prováděcího rozhodnutí;
4. připomíná svou výzvu Komisi, aby neschvalovala geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, dokud nebudou případ od případu komplexně prošetřena zdravotní rizika spojená s rezidui, což vyžaduje plné posouzení reziduí po postřiku těchto geneticky modifikovaných plodin doplňkovými herbicidy, posouzení produktů rozkladu herbicidů a veškerých kombinovaných účinků, včetně samotné geneticky modifikované rostliny;
5. vítá skutečnost, že Komise v dopise poslancům ze dne 11. září 2020 konečně uznala, že je třeba při rozhodování o povolení GMO zohlednit udržitelnost⁽²¹⁾; vyjadřuje však hluboké zklamání nad tím, že od té doby Komise navzdory pokračujícím námitkám Parlamentu a hlasování proti ze strany většiny členských států nadále povoluje dovoz GMO do Unie;
6. vyzývá úřad EFSA, aby si vyžádal údaje o dopadu spotřeby potravin a krmiv získaných z geneticky modifikovaných rostlin na střevní mikrobiom;
7. znovu apeluje na Komisi, aby zohlednila závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod, jako jsou Pařížská dohoda o změně klimatu, Úmluva OSN o biologické rozmanitosti a cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje; připomíná svůj požadavek, aby k návrhu prováděcích aktů byla připojena důvodová zpráva, která objasní, jak se dodržuje zásada „neškodit“⁽²²⁾;
8. zdůrazňuje, že v pozměňovacích návrzích přijatých Evropským parlamentem dne 17. prosince 2020 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 182/2011⁽²³⁾, jež přijal Parlament jako základ pro jednání s Radou, se stanoví, že Komise nepovolí GMO, pokud povolení neschválí kvalifikovaná většina členských států; trvá na tom, aby Komise tento postoj respektovala, a vyzývá Radu, aby pokračovala v práci a bezodkladně přijala obecný přístup k této otázce;
9. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽²¹⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²²⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.

⁽²³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0364.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0029

Evropská centrální banka – výroční zpráva za rok 2021**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o Evropské centrální bance – výroční zpráva za rok 2021
2021/2063(INI))**

(2022/C 342/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na výroční zprávu Evropské centrální banky (ECB) za rok 2020,
- s ohledem na reakci ECB na podněty, které Evropský parlament vyjádřil ve svém usnesení o výroční zprávě ECB za rok 2019,
- s ohledem na přezkum strategie ECB, který byl zahájen dne 23. ledna 2020 a dokončen dne 8. července 2021,
- s ohledem na novou strategii ECB v oblasti měnové politiky, která byla zveřejněna dne 8. července 2021,
- s ohledem na akční plán ECB a její plán na další začleňování otázek změny klimatu do jejího politického rámce, který byl zveřejněn dne 8. července 2021,
- s ohledem na statut Evropského systému centrálních bank (ESCB) a ECB, zejména na články 2 a 15 tohoto statutu,
- s ohledem na článek 123, článek 125, čl. 127 odst. 1 a 2, článek 130 a čl. 284 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na články 3 a 13 Smlouvy o Evropské unii (SEU),
- s ohledem na měnové dialogy s prezidentkou ECB Christine Lagardeovou, které proběhly ve dnech 18. března, 21. června, 27. září a 15. listopadu 2021,
- s ohledem na makroekonomické prognózy pracovníků ECB týkající se eurozóny zveřejněné dne čtvrtek 9. září 2021,
- s ohledem na publikace ECB z řady Occasional Papers č. 263 až 280 ze září 2021 o přezkumu strategie měnové politiky,
- s ohledem na průzkum ECB o přístupu podniků k financování v eurozóně za říjen 2020 až březen 2021, zveřejněný dne 1. června 2021,
- s ohledem na zprávu ECB o digitálním euru zveřejněnou v říjnu 2020, zprávu ECB o veřejné konzultaci o digitálním euru zveřejněnou v dubnu 2021 a projekt ECB týkající se digitálního eura, který byl zahájen dne 14. července 2021,
- s ohledem na publikaci ECB č. 201 z řady Occasional Papers z listopadu 2017 nazvanou „Use of cash by households in the euro area“ (Používání hotovosti domácnostmi v eurozóně),
- s ohledem na zátěžový klimatický test ECB pro celou ekonomiku ze září 2021,
- s ohledem na ekonomickou prognózu Komise z podzimu 2021, která byla zveřejněna dne 11. listopadu 2021,

Středa 16. února 2022

- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2021 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ ⁽²⁾,
 - s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle udržitelného rozvoje,
 - s ohledem na Pařížskou dohodu uzavřenou podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu,
 - s ohledem na zvláštní zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) o globálním oteplení o 1,5 °C, o změně klimatu a půdě a o oceánu a kryosféře v měnícím se klimatu,
 - s ohledem na zprávu Sítě pro ekologizaci finančního systému (NGFS) nazvanou „Přizpůsobení operací centrálních bank teplejšímu světu: přehled některých možností“, která byla zveřejněna dne 24. března 2021,
 - s ohledem na čl. 142 odst. 1 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0351/2021),
- A. vzhledem k tomu, že podle hospodářské prognózy Komise z podzimu 2021 se HDP v EU snížil v roce 2020 o 5,9 % a v eurozóně o 6,4 %; vzhledem k tomu, že podle předpovědí HDP v EU i v eurozóně vzroste v roce 2021 o 5 % a v roce 2022 o 4,3 %, přičemž mezi členskými státy budou v tomto ohledu přetrvávat značné rozdíly; vzhledem k tomu, že nejistota a rizika spojená s výhledem růstu jsou vysoká a závisí na vývoji pandemie COVID-19 a na tempu, jakým se nabídka přizpůsobuje rychlému obratu poptávky po opětovném otevření ekonomiky; vzhledem k tomu, že hospodářství EU jako celek ve třetím čtvrtletí 2021 znovu dosáhlo úrovně produkce před pandemií, ačkoli tempo oživení je v jednotlivých zemích nerovnoměrné; vzhledem k tomu, že trvale zvýšená úroveň inflace je i nadále jedním z největších rizik ohrožujících oživení;
- B. vzhledem k tomu, že podle makroekonomických prognóz pracovníků ECB ze září 2021 by měl světový reálný HDP (bez eurozóny) v roce 2021 vzrůst o 6,3 % a poté zpomalit na 4,5 % v roce 2022 a 3,7 % v roce 2023; vzhledem k tomu, že celosvětová aktivita již koncem roku 2020 překročila úroveň před pandemií;
- C. vzhledem k tomu, že podle Eurostatu činila míra nezaměstnanosti v září 2021 v EU 6,7 % a v eurozóně 7,4 %, přičemž tato míra značně kolísá mezi jednotlivými členskými státy EU a uvnitř těchto států a míra nezaměstnanosti mezi mladými lidmi a ženami zůstává mnohem vyšší (15,9 % v EU a 16 % v eurozóně, resp. 7 % v EU a 7,7 % v eurozóně); vzhledem k tomu, že vysoká nezaměstnanost mladých lidí i nadále představuje závažný problém, který je v EU třeba řešit;
- D. vzhledem k tomu, že podle makroekonomické prognózy pracovníků ECB ze září 2021 bude meziroční inflace v eurozóně – měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC) – v roce 2021 dosahovat průměrné hodnoty 2,2 %, v roce 2022 1,7 % a v roce 2023 1,5 %; vzhledem k tomu, že podle odhadů se bude inflace v rámci eurozóny značně lišit; vzhledem k tomu, že v říjnu 2021 dosáhla inflace v eurozóně 4,1 %, což představuje nejvyšší úroveň za poslední desetiletí; vzhledem k tomu, že existují obavy ohledně dočasné a přechodné povahy vyšší míry inflace;
- E. vzhledem k tomu, že na konci roku 2020 dosáhla velikost rozvahy Eurosystemu historicky nejvyšší hodnoty 6 979 324 milionů EUR, což ve srovnání s koncem roku 2019 představuje téměř 50 % nárůst (2 306 233 milionů EUR), zejména v důsledku nárůstu refinančních operací Eurosystemu v důsledku třetí série cílených dlouhodobějších refinančních operací (TLTRO III) a cenných papírů nakoupených v rámci nouzového pandemického programu nákupu aktiv (PEPP) a programu nákupu aktiv (APP);

⁽¹⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0277.

Středa 16. února 2022

- F. vzhledem k tomu, že čistý zisk ECB za rok 2020 činil 1 643 milionů EUR oproti 2 366 milionům EUR v roce 2019; vzhledem k tomu, že tento pokles byl způsoben především nižšími čistými úrokovými výnosy z devizových rezerv a z cenných papírů držených pro účely měnové politiky, obzvláště pak značného poklesu (50 %) úrokového výnosu portfolia v USD, a také rozhodnutím Rady guvernérů převést 48 milionů EUR do rezervy ECB na krytí finančních rizik;
- G. vzhledem k tomu, že aniž je dotčen prvořadý cíl cenové stability, ECB by měla rovněž podporovat obecné hospodářské politiky v Unii, a přispívat tak k plnění cílů Unie vymezených v článku 3 SEU;
- H. vzhledem k tomu, že malé a střední podniky (MSP) tvoří páteř hospodářství EU, představují 99 % všech podniků v EU, zaměstnávají přibližně 100 milionů lidí, vytvářejí více než polovinu HDP EU a hrají klíčovou úlohu při vytváření přidané hodnoty v každém odvětví hospodářství; vzhledem k tomu, že malé a střední podniky byly vážně zasaženy hospodářskou krizí způsobenou pandemií COVID-19; vzhledem k tomu, že vývoj celkového hospodářského výhledu negativně ovlivnil jejich přístup k financování; vzhledem k tomu, že malé a střední podniky proto potřebují další podporu;
- I. vzhledem k tomu, že ECB se v rámci svého mandátu zavázala přispívat k cílům Pařížské dohody; vzhledem k tomu, že změna klimatu, ztráta biologické rozmanitosti a jejich důsledky mohou narušit účinnost měnové politiky, ovlivnit růst a zvýšit cenovou a makroekonomickou nestabilitu; vzhledem k tomu, že bez důrazných opatření by negativní dopad na HDP EU mohl být závažný;
- J. vzhledem k tomu, že náklady na bydlení představují téměř čtvrtinu výdajů domácností v EU-27; vzhledem k tomu, že více než dvě třetiny obyvatel EU vlastní svůj domov; vzhledem k tomu, že ceny nemovitostí v posledním desetiletí prudce vzrostly o více než 30 %, přičemž nájemné se v EU zvýšilo o téměř 15 %;
- K. vzhledem k tomu, že podle standardního průzkumu Eurobarometru ze zimy 2020–2021, který byl zveřejněn dne 23. dubna 2021, podporovalo evropskou hospodářskou a měnovou unii s jedinou měnou, eurem, v eurozóně 79 % lidí;
- L. vzhledem k tomu, že ve Výkonné radě ECB a Radě guvernérů ECB zasedají pouze dvě ženy; vzhledem k tomu, že ženy jsou v organizační hierarchii ECB i nadále nedostatečně zastoupeny;

Všeobecný přehled

1. vítá roli, kterou ECB sehrává při ochraně stability eura; zdůrazňuje, že předpokladem pro plnění mandátu banky je statutární nezávislost ECB zakotvená ve Smlouvách; dále zdůrazňuje, že tato nezávislost by neměla být porušována a že by měla být vždy doplněna odpovídající úrovní odpovědnosti;
2. vítá přezkum strategie ECB v oblasti měnové politiky, který byl jednomyslně přijat a oznámen dne 8. července 2021 a jenž stanoví způsob, jakým dosáhnout prvořadého cíle, kterým je udržovat cenovou stabilitu, a zároveň přispívat k plnění cílů Unie, mezi něž patří vyvážený a udržitelný hospodářský růst, vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství směřující k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a vysoký stupeň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, aniž by tím byl dotčen prvořadý cíl cenové stability; konstatuje, že se jedná o první přezkum strategie po 18 letech; vítá rozhodnutí ECB, které vyjádřila i prezidentka Lagardeová během měnového dialogu, který se konal dne 27. září 2021, pravidelně posuzovat vhodnost strategie měnové politiky, přičemž příští hodnocení se očekává v roce 2025, čímž se rovněž zvýší informovanost veřejnosti a její zapojení do měnové politiky;
3. je znepokojen bezprecedentní zdravotní, sociální a hospodářskou krizí způsobenou pandemií COVID-19 a následnými opatřeními na omezení šíření tohoto onemocnění, která vedla k prudkému ekonomickému poklesu v eurozóně, zejména v již dříve zranitelných zemích, k výraznému nárůstu hospodářských a sociálních nerovností a k rychle se zhoršujícím podmínkám na trhu práce; je obzvláště znepokojen dopady pandemie COVID-19 na malé a střední podniky; vítá rozsáhlá veřejná podpůrná opatření, která v reakci na tuto situaci přijala EU; konstatuje, že hospodářská činnost eurozóny sice vrátila k růstu dříve, než bylo očekáváno, rychlost, rozsah a rovnoměrnost tohoto oživení však zůstávají nejisté;

Středa 16. února 2022

4. zdůrazňuje, že udržitelného růstu, odolnosti a cenové stability lze dosáhnout prostřednictvím komplexní reakce zahrnující vyváženou kombinaci měnové a sociální politiky, podpůrné a diskreční fiskální politiky a sociálně vyvážených reforem a investic zaměřených na zvyšování produktivity; podporuje výzvu prezidentky Lagardeové k plnému sladění fiskálních a měnových politik při řešení krize COVID-19, současně však klade důraz na nezávislost ECB;

5. bere na vědomí prohlášení prezidentky ECB ze dne 10. června 2021, že „ambiciózní a koordinovaná orientace fiskální politiky má i nadále zásadní význam, neboť předčasné ukončení fiskální podpory by mohlo oslabit oživení a posílit dlouhodoběji přetrvávající negativní dopady“; uznává význam evropských a vnitrostátních fiskálních politik pro pomoc domácnostem a podnikům, které pandemie postihla nejvíce; bere na vědomí různou míru oživení v jednotlivých zemích eurozóny, která může po skončení pandemie vést k vícerychlostní Evropě; připomíná, že fiskální podpora a měnová politika by neměly odrazovat od reforem a investic zaměřených na oživení hospodářství EU, podporu udržitelného růstu podporujícího začlenění, urychlení ekologické transformace a posílení autonomie a konkurenceschopnosti Evropy;

6. bere na vědomí prohlášení prezidentky Lagardeové, že „centrální fiskální kapacita by mohla pomoci řídit celkovou orientaci fiskální politiky eurozóny a zajistit vhodnější kombinaci makroekonomických politik“ a že „strukturální reformy v zemích eurozóny jsou důležité pro zvýšení produktivity a růstového potenciálu eurozóny, snížení strukturální nezaměstnanosti a zvýšení odolnosti“; zdůrazňuje význam zajišťování proticyklické stabilizační funkce a včasnou a usnadňování včasné a přiměřené podpory v případě hospodářských otřesů, jakož i financování ekologické transformace; zdůrazňuje význam Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) při řešení hospodářského a sociálního otřesu způsobeného krizí COVID-19;

7. vítá skutečnost, že již byla zahájena diskuse o budoucnosti rámce EU pro správu ekonomických záležitostí;

Měnová politika

8. vítá rychlou a významnou reakci měnové politiky ECB na krizi COVID-19 ve stavu nouze; uznává pozitivní dopady této reakce na hospodářskou situaci eurozóny, což zahrnuje zavedení nouzového pandemického programu nákupu aktiv (PEPP), uvolnění kritérií způsobilosti a kolaterálu a nabídku přehodnocených dlouhodobějších refinančních operací (TLTRO III) a nouzových dlouhodobějších refinančních operací (PELTRO); připomíná záměr ECB zachovat svou podporu tak dlouho, jak to považuje za nezbytné pro splnění svého mandátu; dále vítá rozhodnutí ECB učinit z nástrojů, jako jsou signalizace měnové politiky, nákup aktiv a dlouhodobější refinanční operace, permanentí a nedílnou součástí svého souboru nástrojů; vyzývá ECB, aby i nadále zajišťovala a monitorovala nezbytnost, vhodnost a přiměřenost svých opatření měnové politiky;

9. bere na vědomí rozhodnutí ECB zvýšit objem nouzového pandemického programu nákupu aktiv (PEPP) z původních 750 miliard EUR na 1 850 miliard EUR; bere na vědomí, že ECB bude pokračovat v čistých nákupech aktiv v rámci nouzového pandemického programu nákupu aktiv, a to dokud neskončí krizová fáze COVID-19 a v každém případě nejméně do konce března 2022; konstatuje, že ECB v nedávné době zpomalila tempo čistých nákupů aktiv v rámci PEPP, a to na základě stanoviska Rady guvernérů, podle nějž lze příznivé podmínky financování zachovat i s mírně pomalejším tempem; souhlasí s prohlášením prezidentky Lagardeové z 10. června 2021, že „jakákoli diskuse o vystoupení z PEPP (...) by byla předčasná a přijde na řadu ve správný čas“; vybízí ECB, aby pokračovala v nákupech v rámci PEPP tak dlouho, jak bude považovat za nezbytné pro splnění svého mandátu; bere na vědomí záměr ECB přezkoumat další kalibraci nákupů aktiv; bere rovněž na vědomí prohlášení prezidentky Lagardeové, že i po očekávaném konci krizové situace způsobené pandemií bude stále důležité, aby měnová politika, včetně vhodné kalibrace nákupů aktiv, podporovala oživení v celé eurozóně a udržitelný návrat inflace na cílová 2 %;

10. vítá rozhodnutí ECB provádět flexibilní nákupy v rámci PEPP s cílem zabránit zhoršení podmínek financování, které není soudržné s bojem proti hospodářskému poklesu v důsledku pandemie, a zároveň podpořit hladkou transmissi měnové politiky;

11. konstatuje, že čisté nákupy aktiv v rámci programu nákupu aktiv (APP) pokračují v měsíčním rozsahu 20 miliard EUR; konstatuje dále, že nákupy v rámci APP budou pokračovat tak dlouho, jak bude nezbytné pro posílení akomodativního dopadu sazeb její měnové politiky, přičemž skončí dříve, než ECB začne zvyšovat základní úrokové sazby; připomíná, že předpandemický program APP bude i nadále fungovat stabilním tempem;

Středa 16. února 2022

12. vítá zahrnutí řeckých dluhopisů do programu nouzového pandemického programu nákupu aktiv (PEPP); upozorňuje však, že navzdory významnému pokroku, kterého bylo dosaženo, doposud nejsou způsobilé v rámci programu nákupu aktiv veřejného sektoru (PSPP); vyzývá ECB, aby znovu posoudila způsobilost řeckých dluhopisů v rámci PSPP a aby v dostatečném předstihu před ukončením PEPP poskytla konkrétní doporučení pro jejich zařazení do PSPP;

13. vítá rozhodnutí ECB pokračovat v reinvestování splátek jistiny ze splatných cenných papírů nakoupených v rámci PEPP nejméně do konce roku 2024 a pokračovat v reinvestování splátek jistiny ze splatných cenných papírů nakoupených v rámci APP v plné výši po delší dobu po datu, kdy ECB začne zvyšovat své klíčové úrokové sazby, a v každém případě tak dlouho, jak to bude nezbytné k udržení příznivých podmínek likvidity a dostatečné míry měnové akomodace;

14. konstatuje, že výše refinančních operací Eurosystemu se na konci roku 2020 zvýšila na 1 850 miliard EUR, zejména v důsledku TLTRO III; dále uvádí, že vážená průměrná splatnost nesplacených refinančních operací Eurosystemu se na konci roku 2020 zvýšila na přibližně 2,4 roku;

15. vítá rozhodnutí ECB nadále poskytovat likviditu prostřednictvím svých refinančních operací; uznává, že financování získané prostřednictvím TLTRO III hraje klíčovou úlohu při podpoře bankovních úvěrů podnikům a domácnostem; zdůrazňuje však, že v některých případech jen velmi malá část těchto injekcí likvidity zvýšila bankovní úvěry poskytované reálné ekonomice, zejména malým a středním podnikům; vybízí ECB, aby zajistila, že tato opatření skutečně usnadní financování reálné ekonomiky;

16. bere na vědomí rozhodnutí ECB o novém symetrickém inflačním cíli ve výši 2 % ve střednědobém horizontu a její závazek trvale zachovávat akomodativní orientaci měnové politiky, aby bylo možné jejího inflačního cíle dosáhnout; domnívá se, že absence aritmetické reference komplikuje interpretaci odchylek od cíle; konstatuje, že střednědobá orientace strategie měnové politiky umožňuje nevyhnutelné krátkodobé odchylky inflace od cíle; vybízí ECB, aby v případě potřeby zvážila, jak by mohl prudký nárůst inflace ovlivnit nastavení její měnové politiky;

17. je znepokojen mírou inflace v eurozóně, která v lednu 2022 vzrostla na desetiletou nejvyšší hodnotu 5,1 % a v různých členských státech se pohybovala od 3,3 % do 12,2 %, což bylo způsobeno celou řadou faktorů, jako je vliv srovnávací základny související s vývojem cen energií, zahlcená místa v dodavatelském řetězci a oživení po dramatické recesi; zdůrazňuje, že nárůst inflace nad rámec stanovené hodnoty může být obzvláště škodlivý pro nejchudší vrstvy obyvatelstva a může vést k prohlubování ekonomických a sociálních nerovností; připomíná, že inflace se v posledním desetiletí držela výrazně pod 2 % cílem; vyzývá ECB, aby tyto trendy a jejich důsledky pozorně sledovala a v případě potřeby přijala opatření na ochranu cenové stability; opakuje výzvu prezidentky Lagardeové, aby se měnová politika i nadále soustředila především na bezpečné vyvedení ekonomiky z pandemické krize; opakuje, že podle průzkumu ECB mezi profesionálními prognostiky zůstávají střednědobá inflační očekávání pevně ukotvena na cílové úrovni, zatímco určitá tržní opatření naznačují možné zvýšení těchto střednědobých inflačních očekávání;

18. domnívá se, že ECB by mohla prozkoumat alternativní nástroje měnové politiky, které by mohly podpořit veřejné a soukromé investice;

19. bere na vědomí očekávání ECB, že základní úrokové sazby ECB zůstanou na současné nebo nižší úrovni, dokud nebude předpovídat, že inflace dosáhne 2 % s dostatečným předstihem před koncem horizontu očekávání a trvale po zbytek plánovaného horizontu; zdůrazňuje, že nízké úrokové sazby nabízí příležitosti spotřebitelům, podnikům, včetně malých a středních podniků, pracovníkům i dlužníkům, kteří mohou využít silnější hospodářskou dynamiku, nižší nezaměstnanost a nižší výpůjční náklady; je však znepokojen potenciálním dopadem nízkých úrokových sazeb na počet neživotaschopných a vysoce zadlužených podniků, na pobídku k reformám a investicím posilujícím růst a udržitelnost a na důchodové a pojišťovací systémy;

20. vítá rozhodnutí ECB doporučit vypracování cestovní mapy, která by do harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HISC) zahrnula náklady související s nemovitostmi obývanými vlastníky, aby tak lépe odrážel míru inflace, která je srovnatelná a relevantní pro domácnosti, neboť náklady na bydlení neustále rostou, a navrhnout lépe informované operace měnové politiky; domnívá se však, že HISC ve své současné definici odráží vývoj skutečných výdajů domácností na zboží nebo služby; zastává názor, že metodiky zaměřené na oddělení investiční složky od spotřební složky by měly zajistit, aby byly odpovídajícím způsobem zachyceny skutečné dopady výrazného zvýšení cen bydlení na spotřebitelské výdaje; bere na vědomí, že toto začlenění je víceletým projektem; zdůrazňuje, že takové začlenění by mohlo vést ke zvýšení cenových indexů a přinejmenším dočasněmu zvýšení inflace nad střednědobý cíl, čímž by se zmenšil manévrovací prostor ECB; vybízí ECB, aby se na tato rizika připravila a účinně je řešila;

Středa 16. února 2022

21. uznává potřebu větší harmonizace metod kvalitativní úpravy v HISC a větší transparentnosti, pokud jde o kvalitativní korekci v členských státech;

Opatření proti změně klimatu

22. připomíná, že ECB je jakožto unijní orgán vázána závazky EU v rámci Pařížské dohody; zdůrazňuje, že řešení krizové situace v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti vyžaduje, aby ECB zaujala integrovaný přístup, který by se měl odrážet ve všech jejích politikách, rozhodnutích a operacích, a aby dodržovala svůj mandát podporovat obecné hospodářské politiky Unie, v tomto případě konkrétně dosažení klimaticky neutrálního hospodářství nejpozději do roku 2050, jak stanoví evropský právní rámec pro klima; domnívá se, že ECB musí využít všech nástrojů, které má k dispozici, k boji proti rizikům souvisejícím se změnou klimatu a ke zmírnění těchto rizik;

23. domnívá se, že zachování cenové stability by mohlo pomoci vytvořit vhodné podmínky pro provádění Pařížské dohody;

24. bere na vědomí první klimatický zátěžový test ECB zahrnující celé hospodářství; konstatuje, že jeho výsledky ukazují, že bez důrazných opatření by negativní dopady na HDP EU mohly být závažné; vítá proto závazek ECB provádět pravidelné klimatické zátěžové testy, a to jak na úrovni celého hospodářství, tak na úrovni jednotlivých bank;

25. bere na vědomí skutečnost, že ECB vypracuje ukazatele pro expozici finančních institucí vůči fyzickým rizikům souvisejícím s klimatem prostřednictvím jejich portfolií, včetně ukazatelů uhlíkové stopy, jakož i makroekonomické modelování a analýzy scénářů s cílem začlenit klimatická rizika do modelů ECB a posoudit jejich dopad na potenciální růst; vítá, že ECB bude provádět analýzy scénářů týkajících se transformačních politik;

26. vítá nový akční plán ECB a podrobný plán opatření souvisejících se změnou klimatu, jejichž cílem je lépe začlenit otázky změny klimatu do jejího politického rámce a modelů; konstatuje však, že akční plán se zaměřuje na rizika související s klimatem, a zdůrazňuje zásadu dvojího hlediska významnosti, která je základem rámce EU pro udržitelné financování;

27. konstatuje, že koncept tržní neutrality souvisí se zásadou „otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží“; respektuje nezávislost ECB, současně ji však vybízí, aby řešila selhání trhu a zajistila efektivní umístování zdrojů v dlouhodobém horizontu, přičemž zůstane co nejvíce apolitická a bude respektovat zásadu tržní neutrality; konstatuje, že ECB se již v několika případech od tržní neutrality odchýlila;

28. vítá skutečnost, že neustále rostou nákupy zelených dluhopisů a jejich podíl v portfoliu ECB; považuje však tento podíl za obzvláště nízký, pokud se vezmou v úvahu potřeby ekologické transformace; vyzývá ECB, aby urychlila práci na zvýšení podílu zelených dluhopisů ve svém portfoliu; vítá vytvoření standardu EU pro zelené dluhopisy a podporu ECB v této věci; v této souvislosti bere na vědomí rozhodnutí ECB použít část portfolia vlastních prostředků na investice do investičního fondu pro zelené dluhopisy denominované v eurech určeného pro centrální banky (EUR BISIP G2); vyzývá ECB, aby mezitím prozkoumala možné dopady zelených dluhopisů na cenovou stabilitu;

29. konstatuje, že dluhopisy se strukturou kupónů vázanou na určité výkonnostní cíle udržitelnosti, které se vztahují k jednomu nebo více environmentálním cílům stanoveným v nařízení EU o taxonomii ⁽³⁾ a/nebo k jednomu nebo více cílům udržitelného rozvoje OSN týkajícím se změny klimatu nebo zhoršování životního prostředí, jsou od 1. ledna 2021 způsobilé jako zajištění pro úvěrové operace Eurosystemu a pro přímé nákupy Eurosystemu pro účely měnové politiky, pokud splňují všechna ostatní kritéria způsobilosti;

30. konstatuje, že ECB podniká kroky k začleňování rizik souvisejících s klimatem do svého rámce pro zajištění, varuje však před zpožděním při jeho provádění; vítá závazek ECB přezkoumat metodiky a zveřejňované informace ratingových agentur a posoudit, jakým způsobem zahrnují riziko změny klimatu do úvěrových ratingů; je nicméně znepokojen skutečností, že ECB se při posuzování rizik i nadále nadměrně spoléhá výhradně na soukromé externí ratingové agentury; vyzývá ECB, aby rozšířila svou interní kapacitu v oblasti posuzování rizik souvisejících s klimatem a biologickou rozmanitostí;

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

Středa 16. února 2022

31. se znepokojením konstatuje, že některé programy ECB na refinancování a nákup aktiv nepřímo podporují činnosti s vysokými emisemi uhlíku;
32. vítá skutečnost, že se ECB chystá sladit nákupy podnikových aktiv s Pařížskou dohodou s cílem snížit uhlíkovou náročnost svého portfolia, ale varuje před zpožděními;
33. vyzývá ECB, aby jako člen NGFS vycházela z devíti možností, které NGFS posoudila a které centrálním bankám umožňují zohlednit rizika související s klimatem v jejich operačním rámci pro úvěrové operace, zajištění a nákupy aktiv; vyzývá ECB, aby posílila svou spolupráci v oblasti změny klimatu s mezinárodními sítěmi i mimo NGFS a zdokonalila dialog s občanskou společností s cílem posílit vedoucí úlohu EU v oblasti udržitelného financování a opatření v oblasti klimatu;
34. vítá úsilí ECB o sledování a snižování ekologické stopy; vítá vytvoření střediska pro změnu klimatu, které by sjednotilo práci na klimatických otázkách v různých částech ECB; očekává, že ECB zintenzivní svou práci na účinném zohledňování klimatických aspektů ve své běžné činnosti;

Ostatní aspekty

35. zdůrazňuje klíčovou úlohu mikropodniků a malých a středních podniků jakožto páteře hospodářství EU a při dosahování hospodářské a sociální konvergence a zaměstnanosti; zdůrazňuje, že mikropodniky a malé a střední podniky byly významně zasaženy hospodářskou krizí způsobenou pandemií COVID-19, která vedla k vážnému zhoršení jejich hospodářského obratu a konkurenceschopnosti, úsilí upět v ekologické transformaci a přístupu k financování; poukazuje na potřebu podpořit veřejné a soukromé investice v EU, a vyzývá tudíž ECB, aby i nadále usilovala o usnadňování přístupu mikropodniků a malých a středních podniků k financování;
36. vítá skutečnost, že ECB dlouhodobě podporuje rychlé dokončení bankovní unie, a poukazuje na rizika způsobená vážnými zpožděními v této oblasti; bere na vědomí, že ECB podporuje vytvoření plnohodnotného evropského systému pojištění vkladů (EDIS); uznává, že sdílení rizik a snižování rizik jsou vzájemně propojeny a že institucionální systémy ochrany hrají klíčovou úlohu při ochraně a stabilizaci členských institucí;
37. bere na vědomí dosavadní pokrok ve snižování objemu úvěrů se selháním (NPL); požaduje, aby byla na úrovni EU zavedena přiměřená právní ochrana držitelů hypoték před zabavením jejich kolaterálu;
38. vyzývá ECB, aby prozkoumala možnosti posílení mezinárodní úlohy eura; konstatuje, že zvýšení atraktivity eura jako rezervní měny dále posílí jeho mezinárodní využití a zvýší schopnost EU nezávisle rozhodovat o svých politikách, což je klíčovým prvkem při ochraně evropské hospodářské suverenity; zdůrazňuje, že vytvoření kvalitně koncipovaného evropského bezpečného aktiva by mohlo usnadnit finanční integraci a pomoci zmírnit negativní zpětné vazby mezi státy a domácími bankovními sektory; zdůrazňuje, že posílení úlohy eura vyžaduje prohloubení a dokončení evropské hospodářské a měnové unie;
39. vítá skutečnost, že v roce 2020 klesl počet padělaných eurobankovek na nejnižší úroveň od roku 2003 (17 kusů na milion); vyzývá ECB, aby v zájmu dosahování tohoto cíle posílila boj proti paděláním a spolupráci s Europol, Interpol a Evropskou komisí; vybízí ECB, aby vytvořila systém pro kvalitnější monitorování velkých transakcí za účelem boje proti praní peněz, daňovým únikům a financování terorismu a organizované trestné činnosti, aniž by tím byly dotčeny výsady členských států;
40. vítá rozhodnutí ECB zahájit 24měsíční fázi prověřování projektu digitálního eura; vyzývá ECB, aby účinně reagovala na očekávání a obavy vyjádřené během veřejné konzultace o digitálním euru, jako jsou problémy týkající se soukromí, bezpečnosti, dostupnosti, schopnosti platit v celé eurozóně, předcházení vzniku dodatečných nákladů a použitelnosti *offline*; upozorňuje, že tato fáze prověřování nepředjímá žádné rozhodnutí o případném zahájení vydávání digitálního eura; znovu opakuje, že digitální euro nepředstavuje kryptoaktivum; upozorňuje, že digitální euro by mělo podporovat finanční začleňování a musí spotřebitelům a podnikům poskytovat dodatečnou ochranu osobních údajů a právní jistotu; souhlasí s ECB, že digitální euro by proto muselo splňovat řadu minimálních požadavků, včetně robustnosti, bezpečnosti, účinnosti a ochrany soukromí; vybízí ECB, aby během fáze prověřování úzce spolupracovala s Parlamentem a vyměňovala si s ním pravidelně informace;

Středa 16. února 2022

41. znovu vyjadřuje hluboké znepokojení nad riziky, která soukromé stabilní kryptoměny (stablecoins) představují pro finanční stabilitu, měnovou politiku a ochranu spotřebitelů;
42. připomíná, že platby v hotovosti jsou pro občany EU velmi důležitým platebním prostředkem a neměly by být ohroženy digitálním eurem; konstatuje, že počet a hodnota eurobankovek v oběhu vzrostly v roce 2020 přibližně o 10 %; bere na vědomí strategii Eurosystemu „Hotovost 2030“, jejímž cílem je zajistit, aby všichni občané a podniky v eurozóně měli i nadále dobrý přístup k hotovostním službám a aby hotovost zůstala obecně přijímaným platebním prostředkem, a zároveň se zabývat prvky snižování ekologické stopy eurobankovek a vývojem inovativních a bezpečných bankovek; je znepokojen zmenšováním bankovní sítě v některých členských státech; domnívá se, že tyto praktiky mohou vést k významnému omezení rovného přístupu k základním finančním službám a produktům;
43. zdůrazňuje, že finanční sektor prochází rozsáhlou transformací, která je způsobena inovacemi a digitalizací; zdůrazňuje, že tato transformace přináší zvýšené riziko narušení zvenčí, jako jsou kybernetické útoky na finanční a bankovní sektor; vítá setrvalé úsilí ECB posilovat svou schopnost reakce a obnovy pro případ kybernetických útoků v souladu novou evropskou politikou kybernetické obrany; znovu vyjadřuje své znepokojení nad přerušením provozu, které v roce 2020 vážně ovlivnilo systém TARGET2 a TARGET2-Securities; vítá nezávislý přezkum těchto incidentů a konstatuje, že řada zjištění byla hodnocena jako „vysoce“ závažná; vítá, že Eurosystem přijal obecné závěry a zavázal se k provedení doporučení přezkumu; vyzývá ECB, aby zajistila trvalou stabilitu citlivé infrastruktury, jako je systém TARGET2, aby dále zvýšila své úsilí v oblasti kybernetické bezpečnosti a aby i nadále podporovala kybernetickou odolnost infrastruktury finančního trhu;
44. bere na vědomí rozdíly mezi zůstatky v systému TARGET2 v rámci Evropského systému centrálních bank; konstatuje, že výklad těchto rozdílů je předmětem debaty;
45. vyzývá ECB, aby zajistila náležitou rovnováhu mezi umožňováním regulační finanční inovace v oblasti finančních technologií a zajišťováním finanční stability; vyzývá ECB, aby intenzivněji monitorovala vývoj kryptoaktiv s cílem předcházet negativním dopadům a souvisejícím rizikům, pokud jde o finanční stabilitu, měnovou politiku a fungování a bezpečnost tržní infrastruktury a plateb; zdůrazňuje, že vývoj kryptoaktiv rovněž může vyvolávat znepokojení, pokud jde o kybernetickou bezpečnost, praní peněz, financování terorismu a další trestnou činnost spojenou s anonymitou, kterou kryptoaktiva poskytují; konstatuje, že tato rizika lze zmírnit přijetím odpovídajících právních předpisů, např. nadcházejícího nařízení o trzích s kryptoaktivy; bere na vědomí záměr ECB připravit a uplatnit politickou reakci s cílem zmírnit potenciální nepříznivé dopady stabilní kryptoměny na platební a finanční prostředí EU;
46. připomíná, že ECB podporuje zavedení požadavků Basel III, neboť by to snížilo riziko vzniku bankovní krize, a tím posílilo finanční stabilitu v EU;
47. je znepokojen nepřiměřenými podmínkami a praktikami používanými bankovním sektorem ve spotřebitelských smlouvách v některých členských státech a zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny členské státy účinně a rychle provedly směrnici 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách^(*); vyzývá ECB, aby k tomu aktivně přispěla využitím všech dostupných prostředků s cílem zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž;
48. konstatuje, že Bulharsko a Chorvatsko se v roce 2020 připojily k jednotnému mechanismu dohledu (SSM), a staly se tak prvními zeměmi mimo eurozónu, které se připojily k evropskému bankovnímu dohledu; bere na vědomí rovné zastoupení jejich centrálních bank v dozorčí radě ECB; bere na vědomí také začlenění bulharského leva a chorvatské kuny do mechanismu směnných kurzů (ERM II) jako jeden z předpokladů pro přijetí eura;
49. vítá úsilí ECB o zajištění stability finančních trhů pro všechny možné nepředvídatelné události a negativní důsledky spojené s vystoupením Spojeného království z EU, zejména pro regiony a země, kterých se vystoupení bezprostředněji dotkne;

Transparentnost, odpovědnost a rovnost žen a mužů

50. vítá obsažnou a podrobnou zpětnou vazbu, kterou ECB poskytla v souvislosti s usnesením Parlamentu o výroční zprávě ECB za rok 2019; vyzývá ECB, aby ve svém odpovědném přístupu pokračovala a aby své písemné reakce na usnesení Parlamentu o výroční zprávě ECB, každoročně zveřejňovala i nadále;

^(*) Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29).

Středa 16. února 2022

51. zdůrazňuje, že je třeba dále posílit mechanismy ECB v oblasti odpovědnosti a transparentnosti; trvá na své výzvě, aby ECB urychleně zahájila jednání o formální interinstitucionální dohodě, a zajistila tak, aby její nezávislost šla ruku v ruce s odpovědností; vyzývá ECB, aby posílila spolupráci a výměnu informací a zvýšila transparentnost vůči Parlamentu a občanské společnosti zveřejňováním zpráv ve všech jazycích EU a prostřednictvím iniciativy „ECB naslouchá“ (ECB Listens);

52. v této souvislosti bere na vědomí stávající pravidla pro zaměstnance ECB ve věci případných střetů zájmů a vyzývá k širokému uplatňování pravidel pro zaměstnance; bere na vědomí kroky, které ECB přijala, jako je přijetí jednotného kodexu chování pro vysoce postavené úředníky ECB a rozhodnutí zveřejnit stanoviska etické komise určená současným členům Výkonné rady, Rady guvernérů a Rady dohledu, která byla vydána od vstupu jednotného kodexu chování v platnost;

53. vítá skutečnost, že ECB zveřejnila souhrnné držby v naběhlé hodnotě v rámci programů nákupu cenných papírů zajištěných aktivy (ABSPP) a krytých dluhopisů (CBPP3) a rozčlenění držby na primárních a sekundárních trzích, jakož i souhrnné statistiky držby u těchto programů;

54. vítá skutečnost, že ECB zveřejnila úplný zisk, kterého Eurosystem dosáhl prostřednictvím programu pro trhy s cennými papíry (SMP), a celkový objem držby SMP Eurosystemu rozčleněný podle emitentské země (Irsko, Řecko, Španělsko, Itálie a Portugalsko); vyzývá členské státy, aby tento příklad následovaly, pokud jde o dohody o čistých finančních aktivech;

55. znovu vyzývá ECB, aby zajistila nezávislost členů svého výboru pro audit a etické komise; naléhavě vyzývá ECB, aby přezkoumala fungování etické komise s cílem předcházet střetům zájmů; vyzývá ECB, aby přezkoumala čekací lhůtu po skončení funkce pro odcházející členy;

56. konstatuje, že více než 90 % členů poradních skupin ECB pochází ze soukromého sektoru, což by mohlo způsobit zaujatost, střety zájmů a tzv. regulační zajetí v procesu tvorby politiky;

57. vítá posílení interního rámce ECB pro whistleblowing (oznamování); vyzývá ECB, aby zajistila integritu a účinnost nového interního nástroje s cílem usnadnit skutečně jednoduché a bezpečné oznamování možných porušení pracovních povinností, nevhodného chování nebo jiných nesrovnalostí a poskytnout účinnou ochranu oznamovatelům a svědkům, jak stanoví unijní směrnice o oznamovatelích^(?);

58. oceňuje pokračující úsilí ECB o zlepšení komunikace s Parlamentem; souhlasí dále s prezidentkou Lagardeovou, že ECB musí modernizovat svou komunikaci s občany týkající se politik ECB a jejich dopadů; upozorňuje, že podle příslušného průzkumu Eurobarometru ECB spíše důvěřuje pouze 40 % respondentů v eurozóně; vyzývá ECB, aby se dále zapojovala do konstruktivního dialogu s občany, vysvětlovala jim svá rozhodnutí a naslouchala jejich obavám; vítá v této souvislosti prohlášení prezidentky Lagardeové během měnového dialogu, který se konal dne 27. září 2021, že se informační akce stanou strukturálním prvkem interakce ECB s veřejností;

59. bere na vědomí rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv o zapojení prezidenta ECB a členů jejich rozhodovacích orgánů do „skupiny třiceti“ (věc 1697/2016/ANA) s cílem zajistit plnou transparentnost a důvěru veřejnosti v nezávislost ECB;

60. vyjadřuje politování a hluboké znepokojení ohledně skutečnosti, že ve Výkonné radě ECB zasedají pouze dvě ženy a v Radě guvernérů ECB jsou mezi 25 členy pouze 2 ženy; znovu opakuje, že nominace členů Výkonné rady by měly být pečlivě připravovány a v souladu se Smlouvami by měly být genderově vyvážené, plně transparentní a přijímané ve spolupráci s Parlamentem; připomíná, že v souladu s bodem 4 usnesení Parlamentu ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU, se Parlament zavázal nebrat v potaz seznamy kandidátů, u nichž nebude dodržena zásada genderové vyváženosti; vybízí ECB, aby v této oblasti dosáhla

(?) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

Středa 16. února 2022

dalšího pokroku; vyzývá členské země eurozóny, aby do procesu jmenování plně začlenily zásadu rovnosti žen a mužů a zajistily rovné příležitosti pro všechna pohlaví, pokud se jedná o pozici pozice guvernéra jejich domácí centrální banky;

61. lituje, že genderová nerovnováha přetrvává i v organizační struktuře ECB, zejména pokud jde o podíl žen ve vyšších řídicích funkcích; konstatuje, že podíl žen na všech manažerských postech ECB vzrostl na konci roku 2019 na 30,3 % a ve vyšším vedení na 30,8 %; vybízí ECB, aby v této věci podnikla další kroky; v této souvislosti vítá novou strategii ECB, jejímž cílem je lépe zajišťovat vyvážené zastoupení mužů a žen na všech pracovních pozicích, včetně cíle obsazovat ženami alespoň polovinu nových a uvolněných pozic na všech úrovních a cíle zvýšit do roku 2026 podíl žen na jednotlivých úrovních na hodnotu 40–51 %; vyzývá ECB, aby dále podporovala účast žen a aktivně prosazovala rovnoměrné zastoupení mužů a žen na všech pozicích v celé organizační struktuře ECB;

o

o o

62. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0030

Prováděcí zpráva týkající se dobrých životních podmínek hospodářských zvířat v chovech**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o prováděcí zprávě týkající se dobrých životních podmínek hospodářských zvířat v chovech (2020/2085(INI))**

(2022/C 342/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 13 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), který stanoví, že Unie a členské státy plně zohledňují požadavky na dobré životní podmínky zvířat jako vnímajících bytostí, přičemž zohlední právní nebo správní předpisy a zvyklosti členských států spojené zejména s náboženskými obřady, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím,
- s ohledem na studii tematické sekce Občanská práva a ústavní záležitosti generálního ředitelství pro vnitřní politiky z listopadu 2020 nazvanou „End the cage age: Looking for alternatives“ (Konec doby klecové: hledání alternativ), na své usnesení ze dne 10. června 2021 o evropské občanské iniciativě s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“) ⁽¹⁾ a na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 o Evropské občanské iniciativě „Konec doby klecové“ (C(2021)4747),
- s ohledem na směrnici Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely ⁽²⁾ (obecná směrnice),
- s ohledem na směrnici Rady 1999/74/ES ze dne 19. července 1999, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2008/119/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu telat ⁽⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu prasat ⁽⁶⁾,
- s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu z června 2021 nazvanou „Provádění právních předpisů EU týkajících se dobrých životních podmínek zvířat v zemědělských podnicích: potenciální přidaná hodnota EU plynoucí ze zavedení požadavků na vyznačování údajů týkajících se dobrých životních podmínek zvířat na úrovni EU“;
- s ohledem na studii vypracovanou pro potřeby Komise v říjnu 2020 v rámci hodnocení strategie EU v oblasti ochrany a dobrých životních podmínek zvířat pro období 2012–2015,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o minimálních požadavcích na ochranu králíků chovaných pro hospodářské účely ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o životních podmínkách zvířat, používání antimikrobiálních látek a dopadu průmyslového chovu kuřat na životní prostředí ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0295.

⁽²⁾ Úř. věst. L 221, 8.8.1998, s. 23.

⁽³⁾ Úř. věst. L 203, 3.8.1999, s. 53.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 182, 12.7.2007, s. 19.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 10, 15.1.2009, s. 7.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 47, 18.2.2009, s. 5.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 90.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 28.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2021 o Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života ⁽⁹⁾,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 16. prosince 2019 o dobrých životních podmínkách zvířat – nedílné součásti udržitelné živočišné výroby,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 7. prosince 2020 týkající se celounijního označení poskytujícího informace o dobrých životních podmínkách zvířat,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 31 ze dne 14. listopadu 2018 o dobrých životních podmínkách zvířat v EU: překonávání rozporu mezi ambiciózními cíli a praktickou realizací,
 - s ohledem na kontrolu účelnosti právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, kterou v současné době provádí Komise,
 - s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 5. prosince 2018 týkající se reformy společné zemědělské politiky ⁽¹⁰⁾,
 - s ohledem na zvláštní průzkum Eurobarometru č. 505 s názvem „Making our food fit for the future –Citizens' expectations“ (Adaptace potravin na budoucí výzvy – očekávání občanů),
 - s ohledem na pět svobod vymezených Světovou organizací pro zdraví zvířat, konkrétně svoboda žít bez hladu, podvýživy a žízně, bez strachu a stresu, bez tepelného stresu nebo fyzického nepohodlí, bez bolesti, zranění a nemocí a svoboda přirozeně se projevovat,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. května 2021 nazvané „Strategické zásady pro udržitelnější a konkurenceschopnější akvakulturu EU na období 2021–2030“ (COM(2021)0236),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A9-0296/2021),
- A. vzhledem k tomu, že dobré životní podmínky zvířat, které jsou pro naše zemědělce důležité, jsou etickou otázkou, která pro spotřebitele i naši společnost obecně nabývá na významu; vzhledem k tomu, že zájem spotřebitelů o kvalitu zakoupených potravin a dobré životní podmínky zvířat je vyšší než kdy jindy a že občané EU chtějí jako spotřebitelé činit informovanější rozhodnutí; vzhledem k tomu, že kvalita potravin ve vztahu k dobrým životním podmínkám a zdraví zvířat hraje důležitou roli při dosahování cílů strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“;
- B. vzhledem k tomu, že článek 13 Smlouvy o fungování EU uznává, že zvířata jsou vnímající bytosti, a stanoví, že Unie a její členské státy mají při stanovování a provádění zemědělské a rybářské politiky Unie plně zohledňovat požadavky na dobré životní podmínky zvířat, přičemž mají zohlednit zvyklosti členských států spojené s náboženskými obřady, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím;
- C. vzhledem k tomu, že ačkoli se produkce evropských potravin řídí normami, které patří mezi nejpřísnější na světě, a to i pokud jde o kritéria pro dobré životní podmínky zvířat, je stále třeba provést některá zlepšení; vzhledem k tomu, že několik zemí a regionů podniklo v tomto směru další kroky, jako je zákaz některých forem klecového chovu;
- D. vzhledem k tomu, že zajištění jednotného znění a uplatňování právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a jejich aktualizace v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky jsou předpoklady pro zvýšení norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a pro vymáhání jejich důsledného dodržování;

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0277.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 173.

Středa 16. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že někteří evropští zemědělci dosáhli v posledních desetiletích určitého pokroku, kriticky pohlíží na své postupy, provádí zlepšení a upravují svou činnost; vzhledem k tomu, že při zdokonalování jejich postupů je jim poskytována podpora poradních a výzkumných subjektů a některých nevládních organizací; vzhledem k tomu, že zavádění inteligentních zemědělských technologií pro monitorování zdraví a dobrých životních podmínek zvířat může prevenci nálezů a provádění norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat ještě více zefektivnit; vzhledem k tomu, že evropští chovatelé hospodářských zvířat jsou ochotni se dále rozvíjet, ale potýkají se s technickými, právními a hospodářskými překážkami; vzhledem k tomu, že zlepšení životních podmínek zvířat musí zohledňovat zdravotní specifika každého živočišného druhu, a vzhledem k tomu, že náklady by neměli nést pouze producenti;
- F. vzhledem k tomu, že průmyslový chov hospodářských zvířat hraje v zemědělství Unie velmi významnou úlohu; vzhledem k tomu, že v důsledku rozšiřování a intenzifikace zemědělského systému zaniklo za pouhých deset let několik milionů zemědělských podniků – více než třetina všech zemědělských podniků v Evropě, z nichž převážná většina byla malého rodinného typu;
- G. vzhledem k tomu, že pod tlakem hospodářské nestability musí chovatelé v souvislosti s amortizací a investicemi postupovat v dlouhodobém horizontu, například pokud jde o investice do ustájení hospodářských zvířat za účelem zlepšení jejich životních podmínek;
- H. vzhledem k tomu, že evropští zemědělci v současné době přijímají další opatření k postupným změnám v chovu a ustájení zvířat s cílem posílit respektování pěti svobod zvířat vymezených Světovou organizací pro zdraví zvířat;
- I. vzhledem k tomu, že dobré životní podmínky zvířat souvisí s dobrým psychickým stavem zemědělců a chovatelů a že všem by se na evropské úrovni měly poskytnout náležité zdroje a větší praktická podpora;
- J. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 poukázala na přímou souvislost mezi zdravím a psychickou pohodou zvířat a lidí; vzhledem k tomu, že dobré životní podmínky zvířat jsou rovněž spojeny s životním prostředím, což velmi dobře ztvárňuje rámec „One Welfare“;
- K. vzhledem k tomu, že evropské chovy hospodářských zvířat zaměstnávají přibližně 4 miliony osob (ať už jim je vyplácena mzda, či nikoli), z nichž 80 % žije v členských státech, které přistoupily k EU v pozdější době ⁽¹⁾;
- L. vzhledem k tomu, že vnitřní obchod EU s rybami hraje v rámci obchodu EU s produkty rybolovu jako takovém zásadní úlohu – v roce 2014 představoval 86 % celkového obchodu v EU i mimo ni, přičemž objem prodeje dosáhl úrovně 5,74 milionu tun v hodnotě 20,6 miliardy EUR, což je nejvyšší zaznamenaná úroveň od roku 2006 ⁽²⁾;
- M. vzhledem k tomu, že zdraví a dobré životní podmínky zvířat jsou klíčem k tomu, jak zajistit bezpečnost potravin, jejich dodávky a veřejné zdraví, a že přispívají k dosažení vysokých standardů kvality v EU;
- N. vzhledem k tomu, že zdravá hospodářská zvířata jsou klíčovým faktorem pro dosažení udržitelného, nízkouhlíkového zemědělství;
- O. vzhledem k vědecko-technickému vývoji, který umožňuje lépe pochopit citlivost a chování zvířat a zajistit jim dobré životní podmínky;
- P. vzhledem k tomu, že shromažďování údajů o provádění právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek hospodářských zvířat, ať už jde o kvalitu těchto údajů nebo jejich dostupnost, naráží na značné obtíže, poněvadž povinnost situaci monitorovat a údaje shromažďovat členskými státy uložena není;
- Q. vzhledem k tomu, že stávající právní předpisy jsou částečně zastaralé a zaostávají za poznatky o specifických potřebách zvířat podle jejich druhu, věku, velikosti a fyzického stavu i za vědecko-technickým pokrokem v chovatelských postupech;

⁽¹⁾ Studie vypracovaná pro Komisi pod názvem „Budoucnost chovu hospodářských zvířat v EU: Jak přispět k udržitelnému zemědělství?“, červen 2020.

⁽²⁾ Evropské středisko pro sledování trhu s produkty rybolovu a akvakultury, *The EU fish market*, vydání z roku 2015.

Středa 16. února 2022

- R. vzhledem k tomu, že evropské právní předpisy platí souběžně s vnitrostátními předpisy a jejich stávající znění stanovuje kombinaci odchylek, výjimek a nepřesných požadavků a neposkytuje zvláštní záruky ani nezaručuje úroveň ochrany, což umožňuje vznik řady nežádoucích praktik a má za důsledek legislativní roztržičnost a právní nejistotu na domácím trhu, čímž dochází k narušení hospodářské soutěže;
- S. vzhledem k tomu, že právní předpisy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat stanovují druhově specifické minimální normy pouze pro prasata, nosnice, brojlerů a telata, avšak dosud neexistují žádné právní předpisy, které by se specificky vztahovaly na další druhy zvířat chované pro výrobu potravin, konkrétně na druhy mléčného skotu a hovězího dobytka starší šesti měsíců, ovcí a koz, chovných ptáků nebo brojlerů a nosnic, kuřic, krůt, kachen a hus, křepelek, ryb a králíků; vzhledem k tomu, že právní předpisy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat v současné době neobsahují ustanovení týkající se druhů a věku, která by se vztahovala na všechny fáze produkčního cyklu; vzhledem k tomu, že mnoho různých druhů suchozemských hospodářských zvířat a chovaných ryb je v současné době chráněno pouze obecnými ustanoveními obecné směrnice;
- T. vzhledem k tomu, že k soustavnému zlepšování chovatelských postupů přispěly jiné kroky než právní předpisy EU a úřední kontroly; vzhledem k tomu, že mnoho členských států zavedlo v oblasti dobrých životních podmínek zvířat vlastní normy, které jsou přísnější než normy EU;
- U. vzhledem k tomu, že členským státům je ponechán široký manévrovací prostor, pokud jde o specifikaci požadavků a způsob jejich hodnocení; vzhledem k různorodosti přístupů členských států k přidělování zdrojů a stanovování priorit při úředních kontrolách;
- V. vzhledem k tomu, že provádění právních předpisů je ve všech členských státech velmi nejednotné; vzhledem k tomu, že tato situace vede k různým úrovním dodržování předpisů a může znevýhodňovat zemědělce, kteří předpisy dodržují;
- W. vzhledem k tomu, že směrnice o nosnicích, prasatech (březích prasnicích) a telatech umožnily žádoucí strukturální změny ve způsobu chovu těchto zvířat; vzhledem k tomu, že směrnice v odvětví výroby vajec, telecího masa a vepřového masa vedly k zavedení významných změn v budovách a vybavení a přispěly k určitým změnám v počtu a velikosti chovů;
- X. vzhledem k tomu, že dopad obecné směrnice je všeobecně menší než dopad směrnic zaměřených na jednotlivé živočišné druhy a že obecná směrnice ovlivňuje zlepšování životních podmínek zvířat jen mírně, protože její požadavky jsou značně vágní a možnosti jejího výkladu široké a nestanovuje druhově specifickou ochranu pro dojnice, brojlerů a slepice, králíky, ovce a krůty;
- Y. vzhledem k tomu, že v důsledku výrobního tlaku se hlavní problémy, které měly právní předpisy řešit, vyskytují i nadále v hojně míře, a to i pokud jde o mrzačení zvířat a jejich chov ve stísněných a stresujících podmínkách; vzhledem k tomu, že cílů týkajících se ustájení prasnic nebylo dosaženo, provádění právních předpisů je celkově nekonzistentní a životní podmínky prasnic jsou stále příliš stísněné a stresující a chybí v nich vybavení „materiálem k obohacení prostředí“;
- Z. vzhledem k tomu, že směrnice 1999/74/ES o nosnicích přinesla pozitivní výsledky, pokud jde o zajištění kvalitních definic pro jednotlivé systémy produkce; vzhledem k tomu, že přínos této směrnice je nicméně snížen skutečností, že jednotlivé členské státy přistupují k jejímu provádění mnoha různými způsoby a že neobsahuje jasná, závazná a komplexní ustanovení, v důsledku čehož pokračuje narušování hospodářské soutěže na jednotném trhu, a že tato směrnice nevykazuje dostatečný pokrok, nereagovala na skutečné potřeby nosnic a tlak na změnu vyvíjela postupně, což je důvod, proč se začaly více používat alternativy klecového chovu⁽¹³⁾ v jednotlivých členských státech;
- AA. vzhledem k tomu, že je v zájmu zemědělců i spotřebitelů zajistit rovné podmínky na vnitřním trhu a rovné podmínky pro dovoz produktů ze třetích zemí;
- AB. vzhledem k tomu, že ačkoli se zlepšily pracovní podmínky chovatelů nosnic a telat, nemusí to nutně platit pro chovatele prasat;

⁽¹³⁾ Studie Evropského parlamentu s názvem „Konec doby klecové: hledání alternativ“, listopad 2020.

Středa 16. února 2022

- AC. vzhledem k tomu, že Komise se rozhodla dokončit posouzení dopadů zákazu klecového chovu vypracované Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) v roce v 2022 a revizi právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, včetně obecné směrnice, do roku 2023;
- AD. vzhledem k tomu, že je nezbytné, aby se neověřené zprávy o nedodržování předpisů, jimž je věnována nepřiměřená pozornost, vnímaly odděleně od skutečnosti, že převážná většina chovatelů hospodářských zvířat pravidla dodržuje;
- AE. vzhledem k tomu, že v jednotlivých členských státech se chov hospodářských zvířat a produkční systémy typově liší;
- AF. vzhledem k tomu, že evropské zemědělství zažívá alarmující demografický pokles; vzhledem k tomu, že nedostatečná generační obměna by měla na uplatňování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat nežádoucí dopad;
- AG. vzhledem k tomu, že strategie a opatření EU v oblasti zemědělství, životního prostředí a mezinárodního obchodu by v zájmu zajištění rovných podmínek na jednotném trhu měly být soudržné, přiměřené a měly by se vzájemně doplňovat;
- AH. vzhledem k tomu, že společná zemědělská politika (SZP) je jedním z regulačních a finančních nástrojů, který lze využít jako impuls ke zlepšování zdraví a životních podmínek hospodářských zvířat, zejména na základě ekorežimů, ale také prostřednictvím podpůrných investic, ačkoli k dosažení pokroku v tomto směru jsou zapotřebí i jiné zdroje financování kromě SZP; vzhledem k tomu, že Komise nicméně při hodnocení poslední strategie EU v oblasti dobrých životních podmínek shledala, že členské státy finanční prostředky na podporu dobrých životních podmínek zvířat v plné míře nevyužívají a že miliony eur z fondů EU pro rozvoj venkova, které jsou k dispozici na zlepšení životních podmínek zvířat, zůstávají v současné době nevyužity nebo jsou využívány jen velmi málo; vzhledem k tomu, že na chov hospodářských zvířat je čerpána největší část podpory z druhého pilíře pro zemědělské podniky ve znevýhodněných oblastech, které tvoří 50 % evropské využívané zemědělské půdy, a že se především na něj vztahují agro-environmentální opatření, která kompenzují dodatečné náklady spojené s nepříznivým umístěním nebo povinnostmi dodržovat zvláštní právní předpisy ⁽¹⁴⁾;
- AI. vzhledem k tomu, že je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, aby se zajistily lepší životní podmínky zvířat během celého výrobního cyklu a prosazovaly vyšší standardy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat jak na domácím trhu, tak na mezinárodním trhu, a tomu, aby naše politická rozhodnutí neoslabila evropskou živočišnou výrobu ani nevedla k jejímu snížení, což by znamenalo přemístění produkce do jiných částí světa, kde jsou podmínky a normy pro chov hospodářských zvířat horší než v Evropě, a související problémy, jež by narušily nejen dodržování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, ale rovněž plnění evropských environmentálních cílů;
- AJ. vzhledem k tomu, že systém označování může být účinný pouze tehdy, bude-li vědecky podložený, pro spotřebitele, kteří jej mají využít k přijetí informovaného rozhodnutí, snadno pochopitelný, koncipovaný pro integrovaný jednotný trh a uplatňovaný pro všechny živočišné produkty, a pokud bude podpořen soudržnou obchodní politikou EU, která zabrání tomu, aby výrobky vyrobené na základě nižších norem vstupovaly na trh, a pouze pokud nebude znamenat dodatečné komplikace pro potravinářské subjekty, zejména pro zemědělce, a pokud bude pro naše výrobce fakticky možné jej bez příliš vysokých nákladů na provádění nebo omezení uplatňovat; vzhledem k tomu, že takový systém označování musí rovněž přispět k otevření trhu pro producenty; vzhledem k tomu, že výsledky výzkumu a veřejných konzultací ukazují, že některé zúčastněné strany, zejména podniky, návrh povinného označování plně nepodporují; vzhledem k tomu, že v situaci, kdy se nerozlišuje na základě charakteristik produkce, je dobrovolné označování na trhu výhodou; vzhledem k tomu, že o dopadu, který budou mít zkoumané systémy označování na potravinářské podniky a na důvěru spotřebitelů a jejich porozumění postupům v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, se dá usuzovat jen málo;
- AK. vzhledem k tomu, že využívání technologií sledovatelnosti DNA pro sledování a dohledávání všech nemocných zvířat nebo infikovaných potravin může tím, že zajistí bezpečnost potravin a zabrání podvodům v potravinářství, posílit jistotu spotřebitelů;

⁽¹⁴⁾ Studie vypracovaná pro Komisi s názvem „Budoucnost chovu hospodářských zvířat v EU: Jak přispět k udržitelnému zemědělství?“, červen 2020.

Středa 16. února 2022

- AL. vzhledem k tomu, že informační nástroje pro spotřebitele by měly být koncipovány tak, aby byly zachovány rovné podmínky a harmonizován přístup, což v současné době znemožňuje změť soukromých iniciativ, které používají ke specifikaci různorodých norem nechráněné termíny a tvrzení týkající se dobrých životních podmínek zvířat; vzhledem k tomu, že v EU roste trh s živočišnými produkty z chovů bez klecí, s volným výběhem či v ekologických systémech a s rostlinnými alternativami;
- AM. vzhledem k tomu, že cílem legislativní činnosti by měla být harmonizace a zlepšení provádění předpisů a norem;
- AN. vzhledem k tomu, že většinu systémů označování dobrých životních podmínek zvířat iniciuje soukromý sektor a zbytek je výsledkem partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo, v menší míře, iniciativ příslušných vnitrostátních subjektů v některých členských státech;
- AO. vzhledem k tomu, že systémy dobrých životních podmínek zvířat v EU jsou dobrovolné; vzhledem k tomu, že většina z nich zahrnuje i jiné aspekty než dobré životní podmínky zvířat, jako je sledovatelnost, udržitelnost či zdraví; vzhledem k tomu, že se jednotlivé systémy co do fungování a koncepce značně liší;
- AP. vzhledem k tomu, že neexistuje shoda na perspektivě pravidel povinného označování dobrých životních podmínek zvířat, zejména kvůli hospodářským důsledkům, jež by uplatňování těchto pravidel mělo pro chovatele hospodářských zvířat; vzhledem k tomu, že i kdyby závazná pravidla některé nesrovnalosti na evropském trhu urovnala, měla by tlumící účinek na soukromé iniciativy zaměřené na diferenciaci produktů a na uplatňování dobrých životních podmínek zvířat jako obchodní páky;

Závěry a doporučení*Provádění právních předpisů*

1. vítá hodnocení a přezkum právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, jež má do roku 2023 provést Komise – a to i pokud jde o přepravu a porážku zvířat – a jejichž cílem je dosáhnout souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky, rozšířit oblast působnosti těchto předpisů, usnadnit jejich prosazování a zajistit vyšší úroveň dobrých životních podmínek zvířat, jak je stanoví strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“;
2. uznává pokrok, kterého mnoho chovatelů hospodářských zvířat dosáhlo ve svých zemědělských podnicích, zejména pokud jde o zlepšení životních podmínek zvířat, a snahu a odhodlání některých z nich hledět kupředu a uvažovat progresivně;
3. doporučuje dát všem chovatelům dobytka možnost se prostřednictvím rámce na úrovni EU zapojit do pokrokové změny, a to na základě objektivních ukazatelů odkazujících na pět základních svobod vymezených Světovou organizací pro zdraví zvířat;
4. vyzývá k tomu, aby jakákoli budoucí legislativní iniciativa (ať už vypracování nových právních předpisů nebo revize stávajících znění) vedoucí ke zlepšení nebo změně systému chovu hospodářských zvířat (včetně ustájení) a ke stanovení kritérií dobrých životních podmínek hospodářských zvířat vycházela ze spolehlivých aktuálních vědeckých údajů nebo ze studií založených na výzkumu spočívajícím na systémovém přístupu a aby v zájmu dosažení udržitelnosti a dobrých životních podmínek zvířat zohledňovala všechny aspekty; upřednostňuje zachování rovnováhy, vědecké poradenství týkající se otázky, jak změny, jež mají být zavedeny, ovlivní zvířata, životní prostředí a zemědělce, zejména drobné zemědělce, a dále prosazuje, aby byly v co nejranější fázi legislativního procesu vedeny konzultace s příslušnými orgány členských států;
5. zdůrazňuje, že před přijetím jakýchkoli rozhodnutí je třeba provést posouzení dopadu a zaujímat individuální přístup podle jednotlivých druhů zvířat s cílem stanovit zvláštní požadavky pro každý typ chovu hospodářských zvířat;
6. vyzývá k lepšímu řízení veterinární prevence a prosazování přísných norem v oblasti zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zejména pokud jde o očkování a předcházení zbytečnému používání antimikrobiálních látek, s cílem zabránit šíření zoonóz;

Středa 16. února 2022

7. je si vědom skutečnosti, že úřad EFSA vypracoval v reakci na žádosti Komise několik stanovisek k uplatňování opatření zaměřených na zvířata u druhů, na něž se nevztahují zvláštní právní předpisy (dojnice a skot); vyjadřuje politování nad tím, že uvedená opatření navržená úřadem EFSA nebyla dosud provedena; vyzývá proto Komisi, aby zajistila, aby byla uvedená opatření aktualizována na základě nejnovějších vědeckých poznatků a aby byla začleněna do stávajících specifických právních předpisů;

8. uznává, že podle vědeckých institucí nejsou opatření zaměřená na zvířata – byť jsou žádoucí – vždy vymahatelná a objektivně ověřitelná; vyzývá proto Komisi, aby v souvislosti se svou revizí právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat formulovala velmi konkrétní a ověřitelné požadavky, jež budou zohledňovat nejnovější vědecká stanoviska a odlišné výrobní systémy v členských státech;

9. vyzývá Komisi, aby zajistila dodržování stávajících právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a v případě potřeby aktualizovala tato pravidla tak, aby lépe odpovídala požadavkům společnosti s ohledem na vědecký pokrok a výsledky výzkumu v této oblasti, a současně aby rozšířila oblast působnosti a flexibilitu uvedených pravidel tak, aby odpovídala nejnovějšímu vědeckému a technologickému vývoji a cílům Zelené dohody;

10. připomíná, že kvantifikovatelné změny zaměřené na výsledky musí být provedeny až po náležitém vědeckém hodnocení a po konzultaci s příslušnými orgány a zúčastněnými stranami v členských státech, neboť je třeba čelit výzvám pro chovatele na jedné straně a uspokojit potřeby a očekávání občanů a dbát o zdraví a dobré životní podmínky zvířat na straně druhé, přičemž je třeba řádně pamatovat na nejlepší výběr pro spotřebitele a jejich kupní sílu; připomíná, že náš evropský potravinový systém by měl zajišťovat přístup k cenově dostupným kvalitním potravinám; domnívá se, že producentům by měl být zaručen spravedlivý podíl na cenách potravin, jež jsou v souladu s právními předpisy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat;

11. vyzývá ke zkrácení zásobovacích řetězců v oblasti výživy tak, aby se opíraly o místně nebo regionálně vyráběné potraviny a lépe poskytovaly spotřebitelům přímý přístup k místním potravinám a podporovaly drobné zemědělce;

12. vyzývá tvůrce právních předpisů, aby se s důsledky tohoto vývoje seznámili a vedli je v patrnosti; žádá, aby byly změny posuzovány na základě celostního přístupu, který zohledňuje sociální, environmentální a hospodářské aspekty udržitelnosti, aspekty udržitelnosti týkající se dobrých životních podmínek zvířat, aspekty ergonomie pro zemědělce a aspekty související se zdravím a který zvláště přihlíží k přístupu „jedno zdraví“; připomíná, že dobré životní podmínky zvířat je nutné kombinovat s přístupem prosazujícím hospodářskou udržitelnost;

13. upozorňuje, že v rámci přístupu „jedno zdraví“ je třeba zlepšit životní podmínky a zdraví zvířat v zemědělství; poukazuje na to, že pro dosažení tohoto cíle je nezbytné zlepšit chovatelské postupy, neboť lepší životní podmínky zvířat zlepšují zdraví zvířat, čímž se snižuje potřeba medikace a omezuje šíření zoonóz; vyzývá Komisi, aby v rámci přezkumu právních předpisů týkajících se dobrých životních podmínek zvířat rovněž rozvíjela přístup „jediných dobrých životních podmínek“;

14. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci strategie Komise pro účinné řešení neregulovaného používání antibiotik a pesticidů v živočišné výrobě, v produkci mořských plodů a v akvakultuře zintenzivnily kontroly monitorující antibiotika a jiná zakázaná chemická rezidua zjištěná při dovozu ze zemí mimo EU;

15. žádá, aby byla zavedena opatření, která zemědělcům zaručí bezpečnost a integritu v případě, že budou vůči zvířatům podniknuty určité kroky;

16. zdůrazňuje, že jakákoli změna musí být posouzena s ohledem na čas, podporu a financování, jež chovatelé potřebují k jejímu provedení, na hospodářské a byrokratické důsledky a na případnou setrvačnost; zdůrazňuje, že vzhledem k riziku, že nízká zisková rozpětí povedou ke zdlouhavému splácení úvěrů, je třeba věnovat zvláštní pozornost investičním nákladům; konstatuje, že změny přijaté ke zlepšení životních podmínek zvířat v zemědělských podnicích vyžadují přiměřené přechodné období; uznává, že chovatelé hospodářských zvířat jsou v důsledku nedávných iniciativ v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a dlouhé doby návratnosti zapojeni do probíhajícího investičního cyklu;

Středa 16. února 2022

17. vítá evropskou občanskou iniciativu „Konec doby klecové“; poukazuje na to, že veškeré změny v klecovém chovu budou muset doprovázet přesné a jednoznačné definice toho, co je klec a jaké má vlastnosti, pro jednotlivé druhy, neboť je třeba zajistit účinný přechod k alternativním systémům ustájení, které jsou již komerčně životaschopné a jsou již v provozu, jako je chov nosnic v chlévech, ve volném výběhu a v ekologických systémech, chov králiků v parkových systémech, v podlahových koticích, ve venkovním volném výběhu a v ekologických systémech, chov prasnic v systémech volného porodu a ve skupinách, chov křepelek v halách a voliérách nebo ustájení telat v párech či ve skupinách;

18. naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci provádění nových právních předpisů přesně a jasně definovala podmínky a zařízení pro chov jednotlivých druhů zvířat, které by měly vycházet z příkladů osvědčených postupů v alternativních systémech ustájení; doporučuje, aby se Komise zaměřila na zlepšení zabezpečení potravin a posílení zemědělského trhu EU; vyzývá k přezkumu směrnice Rady 1999/74/ES o nosnicích s cílem rychle ukončit a zakázat klecové baterie a zavést pro všechny nosnice systémy bez klecí, vytvořit rovné podmínky a zlepšit životní podmínky zvířat chovaných v EU;

19. připomíná, že investice do lepších životních podmínek zvířat vedou bez ohledu na typ chovu k vyšším výrobním nákladům; konstatuje, že musí být stanovena dodatečná veřejná podpora nebo jasná návratnost investic na trhu, jinak by zvýšení výrobních nákladů zemědělcům v investování do dobrých životních podmínek zvířat bránilo, což by bylo nežádoucí; domnívá se proto, že zvyšování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat by mělo probíhat postupně a odpovědně a mělo by se opírat o systém finančních pobídek, včetně finančních prostředků mimo rozpočet společné zemědělské politiky;

20. naléhavě vyzývá Komisi, aby rozhodla o vhodné finanční podpoře pro chovatele hospodářských zvířat s cílem povzbudit je k investicím do lepších životních podmínek zvířat; naléhavě vyzývá Komisi, aby tyto nedostatky bezodkladně řešila a aby podporovala a prováděla udržitelná zlepšení v odměňování zemědělců; žádá, aby byla chovatelům poskytnuta další zvláštní finanční podpora spojená s přechodem na alternativní systémy ustájení zvířat v souvislosti s prováděním nových právních předpisů zakazujících chov v klecích, jak se Komise zavázala učinit do roku 2027 na základě výzvy Parlamentu v usnesení ze dne 10. června 2021 o evropské občanské iniciativě s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“); uznává, že to závisí na opatřeních, která zajistí nezbytné dodatečné zdroje, a na spravedlivých tržních cenách; konstatuje, že neustálé zvyšování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a v dalších oblastech regulace – ačkoli je vždy vítáno – představuje pro zemědělce, kteří dodržují předpisy, dodatečnou zátěž; zdůrazňuje, že prvním krokem by vždy mělo být zajistit dodržování a soulad se stávajícími normami, neboť je třeba, aby dříve, než budou vystaveni jakékoli další zátěži progresivní zemědělci, své procesy zrychlili a stávající normy dodržovali zemědělci, kteří předpisy dodržují nejméně; zdůrazňuje, že při zlepšování právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat je třeba recipročně zohledňovat příjmy zemědělců a konkurenceschopnost evropských chovatelů hospodářských zvířat na světovém zemědělském trhu;

21. je si vědom toho, že celkový soulad mezi právními předpisy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a společnou zemědělskou politikou na období 2014–2020 je omezený, že zvláštní právní předpisy jsou špatně začleněny do vnitrostátních plánů rozvoje venkova a že přidělování finančních prostředků na cíl v oblasti dobrých životních podmínek zvířat je nedostatečné, byť mezi jednotlivými členskými státy existují značné rozdíly; vybízí členské státy, aby ve svých vnitrostátních strategických plánech vypracovaly ekologické režimy pro dobré životní podmínky zvířat, a vyzývá Komisi, aby zajistila, aby vnitrostátní strategické plány zemědělcům poskytovaly při zlepšování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat podporu a směr; naléhavě žádá, aby byla poskytnuta finanční podpora chovatelům, kteří transformují své zemědělské podniky, mj. zlepšením podmínek ustájení, aby splňovaly fyzické a etologické potřeby zvířat, ať už prostřednictvím veřejných politik (soudržná kombinace různých nástrojů, včetně společné zemědělské politiky a Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu), nebo trhu, a aby spotřebitelé měli k dispozici jasné a transparentní informace, jež zajistí jasné a spolehlivé označování živočišných produktů týkající se aspektů dobrých životních podmínek zvířat během celého produkčního cyklu, včetně metody produkce; dále vyzývá k tomu, aby byla ve vztahu ke všem živočišným produktům realizována transparentní, pozitivní a nestigmatizující komunikační strategie, jež bude přihlížet i ke zvláštnostem některých tradičních regionálních produktů, s cílem rozšířit povědomí o odborných znalostech, významu a kvalitě práce zemědělců a chovatelů zvířat a o přínosech nových právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat;

22. vyzývá Komisi, aby účinněji informovala o osvědčených postupech a napomáhala jejich zviditelnování a aby byla podporou prostředků provádění nápomocna odvětví živočišné výroby v jeho úsilí o dosažení pokroku při uskutečňování pozitivních opatření, a tím respektovala úsilí všech zúčastněných stran o zahájení iniciativ a zaujala povzbudivý postoj, jenž bude motivovat k zavádění nových postupů;

Středa 16. února 2022

23. naléhavě vyzývá členské státy, aby zemědělcům znemožnili, aby v rámci SZP dostávali dobrovolnou podporu vázanou na produkci skotu, který je nakonec prodán za účelem činností spojených s býčími zápasy, čehož dosáhnou tím, že z plateb vyloučí úměrný počet kusů skotu;

24. vyzývá Komisi, aby investovala do dobrých životních podmínek zemědělců, kteří zacházejí s hospodářskými zvířaty, a do atraktivity jejich povolání, neboť je zapotřebí zlepšit motivaci a produktivitu stávajících i budoucích zemědělců, a tím přímo podpořit dobré životní podmínky zvířat;

25. navrhuje zlepšit dostupnou odbornou přípravu pro zemědělce a provozovatele, kteří v tomto odvětví zacházejí se zvířaty, a přidat zvláštní modul pro počáteční a průběžnou odbornou přípravu s cílem získat dovednosti; vyzývá Komisi, aby prováděla pravidelné přezkumy úsilí členských států a zemědělců o zlepšení kvality vzdělávání a odborné přípravy a aby odpovídajícím způsobem odměňovala zvláštní závazky; podporuje pokračování úsilí o shromažďování příkladů osvědčených postupů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a jejich sdílení s členskými státy prostřednictvím výročních zpráv; konstatuje, že mnohá zjištěná rizika pro dobré životní podmínky zvířat vyplývala z činnosti a chování osob, které zacházejí se zvířaty, a majitelů zvířat; vybízí Komisi, aby ověřila, zda je odborná příprava zemědělců a zpracovatelů zahrnuta do národních strategických plánů;

26. připomíná, že postupy, které mají zlepšit životní podmínky zvířat, mohou vést k vyšším výrobním nákladům a zvýšené pracovní zátěži chovatelů a že tuto skutečnost musí kompenzovat odpovídající odměna; zdůrazňuje například, že postupné zavádění volného ustájení v porodních kotcích by vyžadovalo dlouhé přechodné období, má-li se zajistit, aby byly vzniklé dodatečné náklady kompenzovány na trhu, a že by vyžadovalo výstavbu nových budov; požaduje spolupráci příslušných orgánů při vydávání stavebních povolení a snižování administrativní zátěže;

27. zdůrazňuje, že některá opatření, která mají zlepšit životní podmínky zvířat, nejsou-li vyvíjena celostně, mohou být ve skutečnosti kontraproduktivní a mohou oslabit další aspekty udržitelnosti, zejména pokud jde o dobré životní podmínky, zdraví a bezpečnost, o boj proti antimikrobiální rezistenci a o úsilí o snížení emisí skleníkových plynů; je si vědom toho, že například držení králíků na volném prostranství může zvýšit stres a úmrtnost a že instalace kolektivních klecí v chovu králíků může vést k agresivnímu chování samic a vede ke stresu, zraněním a horšímu výkonu⁽¹⁵⁾; poukazuje na to, že venkovní chov může rovněž vést ke snížení kontroly nad trusem a emisemi a k větší potřebě krmiva, což může mít větší uhlíkový dopad; konstatuje, že existuje lineární vztah mezi růstem rozměrů kotce a emisemi amoniaku⁽¹⁶⁾, což vede k situaci, kdy zemědělci čelí konfliktu mezi právními předpisy týkajícími se dobrých životních podmínek zvířat a právními předpisy v oblasti životního prostředí; konstatuje, že systémy zcela „volného porodního ustájení“ nebo náhlé ukončení klecových chovů by u hospodářských zvířat mohly vést dalším zdrojům infekce a zvýšit stres související s územní nadvládou a rivalitou; poukazuje na to, že ustájení v přiměřených kotcích v určitých obdobích životního cyklu může pomoci omezit šíření nákaz zvířat a patogenních infekcí a bránit oslabení a zbytečné úmrtnosti mladých telat nebo selat⁽¹⁷⁾; v této souvislosti připomíná, že je proto zapotřebí zaujímat individualizovaný přístup podle jednotlivých druhů; vyzývá Komisi, aby u každého návrhu důkladně posoudila veškeré případné škodlivé účinky na zdraví a dobré životní podmínky zvířat;

28. zdůrazňuje, že závažný problém, který se týká dobrých životních podmínek prasat, tj. okusování ocasů, je velmi složitý a zahrnuje mnoho faktorů; konstatuje, že při hloubkové studii a posuzování rizikových faktorů, které vedou k tomuto chování, došlo v celé EU k technickým obtížím; konstatuje, že to znamená, že dosud nebyla nalezena vůbec žádná spolehlivá řešení, což následně vedlo k rozšířené praxi krácení ocasů, a to navzdory značnému úsilí Komise a Parlamentu o šíření informací a osvědčených postupů týkajících se chovu prasat s neporušenými ocasy; vyjadřuje politování nad tím, že krácení ocasů zakázaly dosud pouze dva členské státy; zdůrazňuje, že problém okusování ocasů může výrazně snížit

⁽¹⁵⁾ Fortun-Lamothe, L., Savietto, D., Gidenne, T., Combes, S., Le Cren, D., Davoust C., Warin, L., *Démarche participative pour la conception d'un système d'élevage cynicole socialement accepté*, „Colloque Bien-être animal: des valeurs à partager“ (Participativní iniciativa pro koncepci společensky přijímaného systému chovu králíků, symposium „Dobré životní podmínky zvířat: sdílené hodnoty“), Strasburk, 1. a 2. července 2019.

⁽¹⁶⁾ Guingand, N., „Réduire la densité animale en engraissement: quelles conséquences sur l'émission d'odeurs et d'ammoniac?“, *Journées Recherche Porcine* („Snižování hustoty chovu ve fázi výkrmu: účinky na zápach a emise amoniaku?“), *Dny výzkumu prasat*, 39, s. 43–48, 2007.

⁽¹⁷⁾ Kollenda, E., Baldock, D., Hiller, N., Lorant, A., *Assessment of environmental and socio-economic impacts of increased animal welfare standards: transitioning towards cage-free farming in the EU (Posouzení environmentálních a socioekonomických dopadů zvýšení norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat: přechod k chovu bez klecí v EU)*, zpráva Institutu pro evropskou politiku životního prostředí, Brusel & Londýn, říjen 2020.

Středa 16. února 2022

náležitá úprava prostředí, zejména materiály, s nimiž lze manipulovat, zajištění dostatečného prostoru, zavedení dobrých postupů krmení a zajištění pevné podlahy; navrhuje, aby bylo financováno a provedeno více vědeckých výzkumů s cílem zmapovat ekonomicky udržitelný způsob, jak zaručit, aby prasata mohla být chována komerčně, v uzavřených prostorách a s neporušenými ocasy; domnívá se, že je třeba nalézt řešení v rámci stávajících právních předpisů k zaručení dobrých životních podmínek prasat a k omezení používání antimikrobiálních látek k léčbě zraněných prasat; naléhavě žádá Komisi, aby zajistila, aby všechny členské státy dodržovaly zákaz rutinního krácení ocasů prasat; dále se domnívá, že je třeba vyjasnit, jaké sankce budou uloženy v případě krácení ocasů u prasat, která byla vychována v jednom členském státě a vyvezena do jiného členského státu k výkrmu ⁽¹⁸⁾;

29. připomíná, že plné provedení stávajících právních předpisů ve všech členských státech má zásadní význam pro zlepšení životních podmínek zvířat v zemědělských podnicích a pro zajištění spravedlivých a rovných podmínek na vnitřním trhu;

30. uznává úsilí, které vyvinulo evropské odvětví chovu prasat s cílem nalézt alternativy ke kastraci selat, a zdůrazňuje, že je třeba změnit veterinární předpisy týkající se chovu prasat a zohlednit pokrok, pokud jde o alternativy kastrace selat;

31. vyzývá Komisi, aby v jednotlivých členských státech zpřístupnila harmonizovaný seznam dostupných produktů a protokolů, které je možno na evropské úrovni použít pro účely analgezie a anestezie při kastraci selat; vyzývá Komisi, aby umožnila krátkodobé skladování veterinárních léčivých přípravků v zemědělských podnicích a umožnila veterinárním lékařům tam tyto přípravky ponechat v souladu s přísnými ustanoveními regulačního rámce;

32. konstatuje, že produkce foie gras je založena na postupech chovu, které respektují kritéria dobrých životních podmínek zvířat, neboť se jedná o extenzivní formu produkce, která probíhá převážně v rodinných zemědělských podnicích, kde ptáci tráví 90 % svého života ve volném prostranství a kde výkrm trvá v průměru 10 až 12 dnů s tím, že ptáci jsou krmeni dvakrát denně a jsou respektovány jejich biologické parametry;

33. chválí Komisi za to, že dne 12. května 2021 zveřejnila strategické zásady pro udržitelnější a konkurenceschopnější akvakulturu EU; zdůrazňuje, že je důležité podporovat rozvoj odvětví akvakultury EU směrem k udržitelnějším metodám, které věnují zvláštní pozornost dobrým životním podmínkám ryb, a tím vyřešit stávající nadměrnou závislost na dovozu; vítá skutečnost, že parlamentní Výbor pro rybolov připravuje o těchto zásadách zprávu z vlastního podnětu; vyzývá Komisi, aby předložila konkrétní vědecky podložená ustanovení týkající se dobrých životních podmínek ryb ve farmovém chovu;

34. vyzývá Komisi, aby zlepšila vnitřní trh tím, že začlení změny vyplývající z aktualizovaných právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, vytvoří jednotnou, komplexní a sdílenou strategii pro oblast dobrých životních podmínek zvířat v evropských zemích s harmonizovaným uplatňováním příslušných právních předpisů a zajistí, aby se ambice a standardy zlepšování životních podmínek zvířat nesnížily, a přitom bude sledovat řádné provádění a dodržování stávajících právních předpisů ve všech členských státech;

35. naléhavě žádá Komisi, aby informovala spotřebitele a zvyšovala povědomí o situaci chovu v zemědělských zařízeních a jeho skutečném dopadu na životní prostředí, biologickou rozmanitost a klima a o rozmanitosti výrobních metod a jejich původu a aby nedogmaticky a bez stigmatizace poukazovala na to, že zemědělci věnují svým zvířatům péči a pozornost; žádá Komisi a členské státy, aby výrazně zvýšily povědomí veřejnosti o situaci v zemědělských zařízeních a dobrých životních podmínkách zvířat a jejich pochopení, a to i prostřednictvím vzdělávání ve školách;

36. vyzývá Komisi, aby přepracovala svůj regulační rámec tak, aby zlepšoval životní podmínky zvířat v EU, aby byl jasnější, komplexnější, předvídatelnější a přístupnější, aby jeho cíle a ukazatele byly srozumitelnější, a tak ponechával menší prostor pro výklad a umožnil a usnadnil jednotné provádění ve vnitrostátním právu členských států, a to předtím, než pravidla ještě zpřísní nebo doplní; navrhuje, aby byla obecná směrnice aktualizována v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky a zohledňovala cíle Komise a očekávání občanů, pokud jde o dobré životní podmínky hospodářských zvířat,

⁽¹⁸⁾ Viz závěry Rady ze dne 5. října 2021 o krizi v odvětví vepřového masa a návrh zprávy Komise o auditu provedeném v Dánsku ve dnech 9.–13. října 2017 s cílem posoudit činnost členských států v oblasti prevence okusování ocasů a rutinního krácení ocasů prasat.

Středa 16. února 2022

a výsledky systematického výzkumu, a aby se pracovalo na směrnících pro jednotlivé druhy zvířat, a to s ohledem na povahu chovu, jednotlivé fáze života zvířat, postupy, které s chovem hospodářských zvířat nesouvisí, ale jsou v zemědělských podnicích používány, tradice a regionální podmínky a na rozmanitost půdních a klimatických podmínek;

37. konstatuje, že stávající právní předpisy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat nejsou komplexní, a vyzývá Komisi, aby s ohledem na nejnovější vědecké poznatky posoudila potřebu a dopad konkrétních právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, pokud jde o druhy zvířat určené k produkci potravin, na něž se v současnosti nevztahují právní předpisy týkající se jednotlivých druhů; bere na vědomí nedostatek ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat v obecné směrnici a ve směrnících Rady 2008/120/ES o prasatech, 2007/43/ES o brojlerech a 1999/74/ES o nosnicích; bere navíc na vědomí nedostatek kvantifikovatelných požadavků na provádění a monitorování environmentálních podmínek, jako je kvalita ovzduší (dusík, CO₂, prach), osvětlení (doba trvání, jas) a minimální hluk, což nejen ovlivňuje dobré životní podmínky zvířat, ale narušuje také hospodářskou soutěž kvůli rozdílným výkladům; vyzývá Komisi, aby vytvořila vymahatelné a kvantifikovatelné ukazatele, které by měly být specifické pro jednotlivé druhy a měly by být z vědeckého hlediska aktuální;

38. naléhavě vyzývá Komisi, aby vyjasnila svůj rámec pro kontrolu členských států a zajistila, aby byly řešeny škodlivé praktiky, a zahájila řízení o nesplnění povinnosti v případě nedodržování předpisů; zdůrazňuje význam technologií precizního chovu hospodářských zvířat, včetně potenciálu nástrojů pro sledování zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v zemědělských podnicích, které pomáhají předcházet šíření nálezů v zemědělských podnicích a lépe je kontrolovat; zdůrazňuje, že míra nedodržování právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat je způsobena řadou faktorů, mezi něž patří nevymahatelné a nevyčíslitelné ukazatele zaměřené na zvířata; konstatuje, že četnost inspekcí v členských státech se pohybuje od minimálně 1 % do maximálně 30 %; je znepokojen tím, že tyto velké rozdíly v četnosti inspekcí znamenají buď nedodržování nařízení o kontrolním režimu⁽¹⁹⁾, nebo představují značný tlak na zemědělce; vyzývá tudíž Komisi a členské státy, aby provádění nařízení o kontrolním režimu harmonizovaly a sjednotily četnost inspekcí v členských státech a odvětvích živočišné výroby; vyzývá Komisi, aby každoročně předkládala Parlamentu zprávu o svých opatřeních a opatřeních členských států ke zlepšení životních podmínek zvířat chovaných v zemědělských podnicích v EU;

39. žádá Komisi, aby každé rozhodnutí doplnila vědeckým posouzením a posouzením dopadů (včetně environmentálních, ekonomických a sociálních dopadů), které by mělo zohledňovat různé způsoby chovu v každém odvětví v EU a analyzovat situaci z hlediska zvířat (podle jednotlivých druhů a v různých fázích produkce) a chovatelů, s cílem zohlednit očekávání občanů a vytvořit systém účinného chovu, který zajistí, aby zvířata žila v příznivých podmínkách, byly dodržovány jejich dobré životní podmínky a chovatelé dosahovali ekonomického zisku;

40. zdůrazňuje, že členské státy by měly stanovit vhodné režimy prosazování, které by mohly být harmonizovány mezi členskými státy, a že členské státy musí za všech okolností zajistit striktní prosazování právních předpisů EU; vyzývá Komisi, aby Parlamentu pravidelně předkládala zprávy o provádění a prosazování právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, které by měly odhalovat nedostatky a zahrnovat přehled případů porušení předpisů rozčleněný podle členských států, druhů zvířat a typu porušení;

41. vyzývá Komisi, aby rozvíjela lepší spolupráci mezi všemi příslušnými zúčastněnými stranami a aby usnadnila dialog mezi jednotlivými subjekty členských států, a umožnila jim tak společně se nad vývojem systémů chovu hospodářských zvířat zamýšlet; vybízí ke sdílení osvědčených postupů mezi odvětvími živočišné výroby a mezi zeměmi; doufá ve vytvoření nástrojů, které by motivovaly průkopnické chovatele k účasti na rozvojových projektech; vyzývá k zapojení chovatelů a odborníků na otázky dobrých životních podmínek zvířat do všech fází studií prováděných v různých regionech Evropy; doufá, že studie a publikace týkající se osvědčených postupů budou přeloženy do všech jazyků Evropské unie; uznává potenciál programu Horizont Evropa pro výzkum a inovace a očekává odpovídající rovnováhu napříč členskými státy, pokud jde o projekty; vybízí Komisi, aby prosazovala přístup zaměřený na výsledky jako vhodné prostředí pro setkávání zástupců členských států, vědeckých institucí, zúčastněných stran, zemědělců a nevládních organizací a výměnu názorů a osvědčených postupů v zájmu zajištění jednotnějšího provádění budoucích právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat ve všech členských státech v souladu s cíli Zelené dohody;

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin (Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1).

Středa 16. února 2022

42. vítá zřízení referenčních středisek EU zaměřených na dobré životní podmínky různých druhů a kategorií zvířat (EURCAW) v rámci strategie EU v oblasti ochrany a dobrých životních podmínek zvířat na období 2012–2015; vybízí Komisi, aby dále rozvíjela síť EURCAW, zejména pro druhy, na něž se nevztahují zvláštní právní předpisy, jako účinnou platformu pro soudržné a jednotné šíření technických informací o způsobu provádění právních předpisů EU v členských státech;

43. poukazuje na to, že cílené individuální postupy řízení mají na dobré životní podmínky zvířat často zásadní vliv; vyzývá Komisi, aby zavedla přístup k budoucím projektům, který bude zaměřen na výsledky a bude vycházet z vědeckých důkazů, odborných znalostí a ze vzájemného sdílení osvědčených postupů mezi zemědělci;

44. zdůrazňuje význam pravidelných výměn názorů se zástupci vnitrostátních a regionálních orgánů, sdružení zemědělců a zúčastněných stran, nevládních organizací, občanů a odborníků ohledně příkladů osvědčených postupů a potřebného pokroku, pokud jde o dobré životní podmínky zvířat; poukazuje na to, že přenos znalostí v této oblasti je navzdory nízkým nákladům vysoce účinný, a měl by proto být v praxi častěji využíván; v tomto ohledu vítá skutečnost, že Komise prodloužila mandát Platformy pro dobré životní podmínky zvířat; je toho názoru, že je třeba více posílit a usnadnit výměnu osvědčených postupů a předávání znalostí, a pomoci tak zúčastněným stranám urychlit a zjednodušit jejich pravidelný proces výměny informací, jakož i ukládání a zabezpečení toků informací; zdůrazňuje, že je důležité pořádat tyto pravidelné výměny rovněž se zástupci třetích zemí, které dovážejí zvířata z Unie;

45. naléhavě žádá Komisi, aby propojila své jednotlivé strategie prostřednictvím uplatňování pravidel navržených tak, aby byla v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“, strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a zemědělskými politikami souvisejícími s obchodem, komerčními postupy a propagací; zdůrazňuje, že konzistentnost mezi těmito strategiemi je předpokladem životaschopného zemědělského odvětví; požaduje, aby revidované právní předpisy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat byly plně v souladu s prioritami Zelené dohody pro Evropu a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, čímž se rozšíří jejich oblast působnosti a flexibilita potřebná k přizpůsobení se nejnovějšímu vědeckému a technologickému vývoji; žádá Komisi, aby obchodní politiku sladila se standardy EU v oblasti ochrany a dobrých životních podmínek zvířat tím, že přehodnotí obchodní dohody se třetími zeměmi a zajistí reciprocitu nových dvoustranných a mnohostranných obchodních dohod, aby tak zajistila rovné podmínky, zabránila ohrožování ekonomické ziskovosti vlastních producentů a zajistila splnění standardů EU v oblasti životních podmínek zvířat a kvality výrobků;

46. vyzývá Komisi, aby vzájemně propojila jednotlivé právní předpisy týkající se dobrých životních podmínek zvířat, ať už v zemědělském podniku, během přepravy nebo během porážky;

Označování týkající se dobrých životních podmínek zvířat

47. vyjadřuje politování nad omezenou ekonomickou návratností pro zemědělce, kteří dobrovolně dodržují režimy pro vyznačování údajů týkajících se dobrých životních podmínek zvířat; dále konstatuje, že úspěch označování, pokud jde o dobré životní podmínky zvířat, bude možný pouze se spravedlivým ekonomickým výnosem z vyšší zaplacené ceny a pokud budou náklady a přínosy spravedlivě rozděleny v rámci celého potravinářsko-zemědělského řetězce, což zemědělcům umožní spravedlivý podíl na vyšší ceně, kterou platí spotřebitel za nákup potravin, které splňují požadavky EU na označování týkající se dobrých životních podmínek zvířat;

48. vyzývá Komisi, aby na mnohostranné úrovni a ve dvoustranných dohodách vyjednala doložky o vzájemnosti týkající se dodržování norem v oblasti dobrých životních podmínek zvířat u dovážených produktů, a to i za účelem poskytování přesných informací spotřebitelům;

49. zdůrazňuje, že zavedení systému označování v souvislosti s dobrými životními podmínkami zvířat vyžaduje předchozí harmonizaci povinných pravidel, která budou vypracována ve spolupráci se všemi zúčastněnými stranami a založena na jasných vědeckých ukazatelích, spolu s rozsáhlými propagačními kampaněmi a vzdělávacími aktivitami, které poskytnou informace evropským spotřebitelům;

50. vyzývá Komisi, aby rovněž zaručila dobré životní podmínky zvířat ve zbytku řetězce navazujícího na výrobce a aby je začlenila do harmonizovaných ustanovení o dobrovolném označování;

51. vyzývá Komisi, aby začala pracovat na komplexním systému EU pro označování týkající se dobrých životních podmínek zvířat a vytvořila povinný rámec EU pro dobrovolné označování, který by se měl vztahovat na všechny chovy hospodářských zvířat, ale zahrnovat a uznávat specifické rysy každého druhu, aby se omezilo riziko narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, ale zároveň by ponechal dostatečný prostor pro soukromé iniciativy, které investují do rozmanitosti produktů a dodržují přísnější normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat jako tržní sílu;

Středa 16. února 2022

52. vyzývá Komisi, aby navrhla harmonizovaný a povinný rámec EU se společnými požadavky pro dobrovolné označování týkající se dobrých životních podmínek zvířat, který bude vycházet z pravidel EU a vyzývat členské státy, aby registrovaly různé postupy, které používají; požaduje, aby specifikace tohoto rámce byly vypracovány na základě technicky realistického a vědecky podloženého přístupu, který odráží metody produkce během celého cyklu, a aby tento rámec zajišťoval producentům ekonomickou návratnost s cílem umožnit tržně podporovaný pokrok v oblasti dobrých životních podmínek zvířat; trvá na tom, že systém označování musí být založen na jasném souboru technických odkazů, řádně definovaném používání výrazů a tvrzení při uvádění na trh, aby se zabránilo uvádění spotřebitelů v omyl a oslabování dobrých životních podmínek zvířat;

53. připomíná, že v zájmu jednotnosti by mohly toto označování používat i zpracované produkty a složky živočišného původu; doporučuje, aby navrhovaný systém označování týkající se dobrých životních podmínek zvířat zohledňoval kromě dobrých životních podmínek zvířat rostoucí poptávku spotřebitelů po informacích a souběžné cíle strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, pokud jde o udržitelnost, zdraví a výživu;

54. vyzývá Komisi, aby podrobně prozkoumala možný dopad, zejména pro chovatele hospodářských zvířat, zavedení povinného rámce EU se společnými požadavky na označování a pečlivě posoudila dopad na všechny aktéry zapojené do potravinářského řetězce, od zemědělců po spotřebitele, a to zejména na základě zkušeností s veřejnými systémy označování zavedenými v posledních letech v některých členských státech; vyzývá Komisi, aby zabránila nesouladům mezi možnými budoucími systémy a stávajícími systémy pro označování, zejména pokud jde o povinné požadavky ve zvláštních směrnicih týkajících se dobrých životních podmínek zvířat; je znepokojen výsledky předchozího posouzení dopadů, které v roce 2012 provedla Komise a podle něhož by označování zvýšilo náklady pro průmysl, aniž by nutně zvýšilo přínosy;

55. vyzývá Komisi, aby zavedla politiku na ochranu evropského chovu hospodářských zvířat tím, že zakáže dovoz hospodářských zvířat nebo masa, které nespĺňují evropské normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, do Evropy;

o

o o

56. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0031

Činnost evropského veřejného ochránce práv – výroční zpráva za rok 2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o výroční zprávě týkající se činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2020 (2021/2167(INI))

(2022/C 342/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na výroční zprávu o činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2020,
 - s ohledem na čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU),
 - s ohledem na článek 15, čl. 24 odst. 3, článek 228 a čl. 298 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
 - s ohledem na články 11, 41, 42 a 43 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
 - s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCPRD),
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu (EU, Euratom) 2021/1163 ze dne 24. června 2021, kterým se stanoví pravidla a obecné podmínky výkonu funkce veřejného ochránce práv (statut evropského veřejného ochránce práv) a zrušuje rozhodnutí 94/262/ESUO, ES, Euratom ⁽¹⁾,
 - s ohledem na Evropský kodex řádné správní praxe, který přijal Parlament dne 6. září 2001,
 - s ohledem na rámcovou dohodu o spolupráci uzavřenou mezi Evropským parlamentem a evropským veřejným ochráncem práv dne 15. března 2006, která vstoupila v platnost dne 1. dubna 2006,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o činnosti evropského veřejného ochránce práv,
 - s ohledem na článek 54 a čl. 142 odst. 2 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A9-0342/2021),
- A. vzhledem k tomu, že výroční zpráva o činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2020 byla oficiálně předložena předsedovi Parlamentu dne 6. září 2021 a že evropská veřejná ochránkyně práv paní Emily O'Reillyová dne 14. července 2021 v Bruselu předložila svou zprávu Petičnímu výboru;
- B. vzhledem k tomu, že na základě článků 20, 24 a 228 SFEU a článku 43 Listiny je evropský veřejný ochránce práv oprávněn přijímat stížnosti na případy nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU s výjimkou Soudního dvora Evropské unie (SDEU) při výkonu jeho soudních pravomocí;
- C. vzhledem k tomu, že v čl. 10 odst. 3 SEU je uvedeno, že „každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie“ a že „rozhodnutí jsou přijímána co nejotevřeněji a co nejbliže občanům“;
- D. vzhledem k tomu, že článek 15 SFEU stanoví, že „s cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zajistit účast občanské společnosti jednají orgány, instituce a jiné subjekty Unie co nejotevřeněji“ a že „každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se statutárním sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie“; vzhledem k tomu, že při ochraně základních práv a svobod občanů je klíčové zajistit, aby byly občanům EU poskytovány vysoce kvalitní služby a aby správní útvary EU reagovaly na jejich potřeby a obavy;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 253, 16.7.2021, s. 1.

Středa 16. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že v článku 41 Listiny je v souvislosti s právem na řádnou správu mj. stanoveno, že „každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě“;
- F. vzhledem k tomu, že v článku 43 Listiny se uvádí, že „každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv v případě nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou SDEU při výkonu jeho soudních pravomocí“;
- G. vzhledem k tomu, že čl. 298 odst. 1 SFEU stanoví, že „při plnění svých úkolů se orgány, instituce a jiné subjekty Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu“;
- H. vzhledem k tomu, že v roce 2020 zahájila veřejná ochránkyně práv 370 šetření (z nichž 365 bylo zahájeno na základě stížností a 5 z vlastního podnětu), přičemž 394 šetření uzavřela (392 šetření na základě stížností a 2 z vlastního podnětu); vzhledem k tomu, že většina šetření se týkala Komise (210 šetření, tj. 56,8 %), dále agentur EU (34 šetření, tj. 9,2 %), Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO) (30 šetření, tj. 8,1 %), Evropské služby pro vnější činnost (ESVC) (14 šetření, tj. 3,8 %), Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) (12 šetření, tj. 3,2 %), Parlamentu (11 šetření, tj. 3 %) Evropské centrální banky (9 šetření, tj. 2,4 %), Evropské investiční banky (9 šetření, tj. 2,4 %) a dalších institucí (41 šetření, tj. 11,1 %);
- I. vzhledem k tomu, že mezi tři nejčastější problémy v šetřeních, která veřejná ochránkyně práv uzavřela v roce 2020, patřila transparentnost a odpovědnost (přístup k informacím a dokumentům) (25 %), kultura služby (24 %) a řádné využívání diskrečních pravomocí, včetně řízení o nesplnění povinnosti (17 %); vzhledem k tomu, že další problémy zahrnovaly etické otázky v rámci správy EU, dodržování základních práv, řádné finanční řízení, whistleblowing, dodržování procesních práv, nábor zaměstnanců a řádné řízení personálních záležitostí EU;
- J. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv plní klíčovou úlohu při zajišťování plné transparentnosti, demokratické odpovědnosti a integrity rozhodovacích procesů EU;
- K. vzhledem k tomu, že hlavní prioritou evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby byla práva občanů plně respektována a aby právo na řádnou správu orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU odpovídalo co nejvyšším normám kvality;
- L. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv vykonala po vypuknutí pandemie COVID-19 značné množství práce s cílem zajistit, aby všechny orgány EU dodržovaly v zájmu ochrany práv občanů a posílení důvěry veřejnosti nejvyšší standardy řádné správy;
- M. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv přezkoumala činnost Komise během krize COVID-19 a požadovala mimo jiné informace týkající se transparentnosti jednání Komise se zástupci zájmových skupin, jejího rozhodování v souvislosti s mimořádnými veřejnými zakázkami a transparentnosti a nezávislosti vědeckého poradenství v otázkách pandemie;
- N. vzhledem k tomu, že v návaznosti na šetření výkonnosti Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (dále jen „ECDC“) během krize COVID-19 zjistila veřejná ochránkyně práv slabiny v postupech tohoto střediska v oblasti transparentnosti, jež se týkaly i údajů, o které se opírala jeho hodnocení rizik a jednání s mezinárodními partnery, a předložila návrhy zaměřené na zlepšení veřejné kontroly činností střediska ECDC souvisejících s očkovacími látkami proti onemocnění COVID-19;
- O. vzhledem k tomu, že zveřejňování a transparentnost jsou hlavními zásadami legislativního procesu EU, což potvrzuje judikatura Soudního dvora EU, která poskytla jasné právní pokyny, jak zajistit jejich úplné a důsledné dodržování; vzhledem k tomu, že Soudní dvůr EU uvedl, že nedostatek transparentnosti a informací oslabuje důvěru občanů v legitimitu legislativního procesu EU jako celku; vzhledem k tomu, že v rozporu s těmito zásadami nepostupovala Komise při vyjednávání, nákupu a distribuci očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 transparentně;
- P. vzhledem k tomu, že právo občanů EU na informace a povinnost orgánů EU zajistit plnou transparentnost, zejména pokud jde o smlouvy mezi orgány EU a farmaceutickými společnostmi na očkovací látky proti onemocnění COVID-19, jsou nadřazeny jakémukoli údajnému právu farmaceutických společností nebo orgánů EU utajit, nezveřejňovat v plném rozsahu či nezveřejňovat některé informace týkající se těchto smluv nebo očkovacích látek proti onemocnění COVID-19;

Středa 16. února 2022

- Q. vzhledem k tomu, že EU plánuje období bezprecedentních výdajů a investic na základě programu NextGenerationEU, který rovněž vytvoří významné vazby na soukromý sektor, a proto, jakož i s cílem předejít případům střetu zájmů a korupce, bude pro orgány EU o to důležitější, aby měly k dispozici rozhodovací proces, který bude založen na plné transparentnosti a nejpřísnějších etických pravidlech;
- R. vzhledem k tomu, že Rada se neřídila konečnými doporučeními veřejné ochránčyně práv a odmítla poskytnout veřejný a včasný přístup k legislativním dokumentům o přijetí každoročních nařízení, jimiž se stanoví rybolovné kvóty, které obsahují základní informace o životním prostředí ve smyslu Aarhuského nařízení, čímž narušila transparentnost svého rozhodovacího procesu; vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv konstatovala, že rozhodnutí Rady představuje nesprávný úřední postup, a zdůraznila, že Rada stále plně nechápe zásadní vazbu mezi demokracií a transparentností rozhodování;
- S. vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv zahájila šetření v souvislosti s odmítnutím Rady zabývat se otázkou podnikového sponzorství předsednictví v Radě EU; vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv konstatovala, že nečinnost Rady představuje nesprávný úřední postup v souvislosti s odstraněním rizik poškození dobré pověsti, která tato podniková sponzorství představují pro nestrannost předsednictví a dobrou pověst EU jako celku;
- T. vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv vyjádřila znepokojení nad současnými postupy Komise při schvalování „účinných látek“ v pesticidech a nad skutečností, že podle systému Komise pro ověřování střetu zájmů nemusí externí vědečtí odborníci, kteří Komisi poskytují poradenství, oznamovat finanční zájmy až do výše 10 000 EUR;
- U. vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv dospěla k závěru, že před zadáním zakázky na studii o začlenění environmentálních, sociálních a správních cílů (cíle ESG) do bankovních pravidel EU společnosti BlackRock Investment Management, která spravuje investice do fosilních paliv a bankovníctví, což jsou oblasti spadající do působnosti nových pravidel pro cíle ESG, měla Komise provést hlubší kontrolu všech rizik střetu zájmů; vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv zdůraznila, že pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek nejsou dostatečně důkladná a jasná, aby zabraňovala střetu zájmů;
- V. vzhledem k tomu, že bývalá viceprezidentka Evropské investiční banky (EIB) odešla v listopadu 2020 z řídicího výboru EIB a ani ne za tři měsíce se stala členkou správní rady nadnárodního podniku veřejných služeb sídlícího ve Španělsku Iberdrola; vzhledem k tomu, že tato bývalá vice-prezidentka EIB byla pověřena dohledem nad úvěrovými operacemi EIB ve Španělsku, včetně operací souvisejících se společností Iberdrola; vzhledem k tomu, že od roku 2019 měla Iberdrola možnost čerpat mimořádně vysoké půjčky dosahující celkové hodnoty 1,39 miliardy EUR, čímž se stala jedním z největších klientů EIB posledních let; vzhledem k tomu, že tento případ dokládá nedořešené kontroverzní postupy v EIB, podle nichž je možné, aby její vice-prezidenti, jmenovaní členskými státy, byli pověřeni dohledem nad úvěry, jež EIB poskytuje v zemích jejich původu, což může vést k riziku vzniku střetu zájmů;
- W. vzhledem k tomu, že podle veřejné ochránčyně práv představuje skutečnost, že Komise před uzavřením jednání o obchodní dohodě mezi EU a Mercosurem nedokončila „posouzení dopadů na udržitelnost“ nesprávný úřední postup; vzhledem k tomu, že závěry veřejné ochránčyně práv poukázaly na to, že Komise nedodržela své vlastní pokyny ohledně používání posouzení dopadů na udržitelnost před uzavřením obchodních jednání;
- X. vzhledem k tomu, že veřejná ochránčyně práv zjistila nesprávný úřední postup v rozhodnutí Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) schválit přestup svého tehdejšího výkonného ředitele na pozici generálního ředitele Asociace finančních trhů v Evropě (AFME), tj. lobbistické organizace pro finanční sektor, čímž tento orgán nezabránil riziku střetu zájmů a nadále mu umožňoval přístup k důvěrným informacím; vzhledem k tomu, že orgán EBA začal uplatňovat doporučení veřejné ochránčyně práv, která tak mohla tento případ uzavřít;
- Y. vzhledem k tomu, že strategie Komise při vyřizování petic odkazuje na její sdělení z roku 2016 nazvané „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“, jehož pravidla nestanovují žádný správní postup ani praxi týkající se petic; vzhledem k tomu, že přístup Komise, jehož výsledkem je systematické odmítání přijímat opatření v individuálních petičních záležitostech a v případě petic týkajících se oblastí podle článku 6 SFEU je v rozporu s ustanoveními článku 227 SFEU, a vede tak k frustraci a zklamání občanů a současně omezuje možnost zjistit systematické nedostatky, které se v souvislosti s právem EU vyskytují v členských státech;

Středa 16. února 2022

- Z. vzhledem k tomu, že celá řada petic, které obdržel Petiční výbor, se týká nedostatečné transparentnosti Komise a požaduje, aby byly zveřejněny veškeré podrobnosti smluv o očkovacích látkách proti onemocnění COVID-19, které byly uzavřeny mezi Komisí, členskými státy a farmaceutickým průmyslem, a také údaje o klinických hodnoceních na úrovni pacientů;
- AA. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv představuje mechanismus zjednání nápravy pro občany, kteří mají problém získat přístup k dokumentům uchovávaným orgány EU; vzhledem k tomu, že značný počet šetření veřejné ochránkyně práv v roce 2020 zajistil zpřístupnění dokumentů širšího veřejného zájmu, a to navzdory skutečnosti, že příslušné právní předpisy EU jsou strukturálně nedostatečné, neboť jsou zastaralé a neodrážejí současné postupy uplatňované orgány EU;
- AB. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv zavedla soubor opatření, která mají podpořit lepší a důslednější provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením v rámci celé správy EU, a zahájila strategickou iniciativu týkající se způsobu, jakým se Komise přizpůsobila zvláštním potřebám zaměstnanců se zdravotním postižením v souvislosti s mimořádnou situací způsobenou onemocněním COVID-19;
- AC. vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv zahájila šetření způsobu, jakým Komise zjišťuje, aby prostředky z evropských strukturálních a investičních fondů (fondy ESI) určené pro zařízení péče o postižené osoby byly v Maďarsku a Portugalsku využívány v souladu s právními závazky vyplývajícími z Listiny, nařízení o fondech ESI a Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením;
1. schvaluje výroční zprávu za rok 2020, kterou předložila evropská veřejná ochránkyně práv, a oceňuje, že v ní jsou vynikajícím způsobem prezentována nejdůležitější fakta a čísla týkající se činnosti veřejné ochránkyně práv v roce 2020;
 2. blahopřeje Emily O'Reillyové k její mimořádné práci na zlepšování otevřenosti, odpovědnosti a integrity orgánů, institucí a jiných subjektů EU, čímž přispívá k ochraně základních práv občanů, zejména v tragickém roce poznamenaném ničivými důsledky pandemie COVID-19; připomíná, že transparentnost je nedílnou součástí právního státu a klíčovou zásadou participativní demokracie;
 3. připomíná, že veřejná ochránkyně práv může předkládat doporučení, návrhy na řešení a zlepšení s cílem vyřešit problém v případech nesprávného úředního postupu; poznamenává, že pokud stížnost nespadá do působnosti veřejného ochránce práv, může ochránkyně práv stěžovateli doporučit, aby ji adresoval jinému orgánu nebo Petičnímu výboru; konstatuje, že v roce 2020 obdržela veřejná ochránkyně práv 1 400 stížností, které nespadaly do její působnosti, zejména proto, že se netýkaly činností spojených se správou EU;
 4. blahopřeje veřejné ochránkyni práv k tomu, jak sledovala práci hlavních orgánů EU během pandemie a zdůrazňovala jejich povinnost zajišťovat transparentnost; vítá skutečnost, že veřejná ochránkyně práv se obrátila na Komisi s dotazem ohledně transparentnosti vědeckého poradenství, které Komise dostává, schůzek se zástupci zájmových skupin a jejich rozhodnutí o zadávání veřejných zakázek v naléhavých případech;
 5. vyjadřuje veřejné ochránkyni práv uznání za její konstruktivní spolupráci s Parlamentem, zejména s Petičním výborem, a s dalšími orgány EU; chválí veřejnou ochránkyni práv za její schopnost zlepšovat kvalitu a dostupnost služeb poskytovaných občanům a za to, že navzdory pandemii nedošlo k žádnému výpadku v její hlavní činnosti a vyřizování stížností nebylo narušeno;
 6. konstatuje, že práce veřejné ochránkyně práv přinesla pozitivní změny v orgánech a institucích EU;
 7. zdůrazňuje zásadní úlohu transparentnosti a řádné správy v činnosti orgánů EU; vyjadřuje politování nad tím, že vysvětlení Komise, jež veřejná ochránkyně práv žádala v souvislosti s klíčovými prvky její činnosti během krize COVID-19, nebyla dostatečná; vyzývá Komisi, aby v zájmu zajištění transparentnosti procesu objasnila, jakým způsobem rozhodovala o mimořádných veřejných zakázkách a rovněž o postupech jmenování členů různých výborů;
 8. konstatuje, že Komise uznala konkurenční povahu trhu s očkovacími látkami; domnívá se, že je v zájmu evropských občanů, aby předběžné dohody o nákupu a kupní smlouvy na nákup očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 byly jasné a transparentní, což musí mít přednost před požadavkem výrobců na zavedení doložek o nezveřejňování informací;

Středa 16. února 2022

zdůrazňuje, že důvěra mezi občany a orgány a institucemi má prvořadý význam, zejména v souvislosti s krizí COVID-19; vybízí veřejnou ochránkyni práv, aby pokračovala ve svých šetřeních a požádala Komisi o zveřejnění neupravených znění těchto předběžných dohod o nákupu a kupních smluv; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila úplnou transparentnost všech podrobností týkajících se výzkumu, vývoje, nákupu a distribuce očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 tím, že zveřejní neupravená znění předběžných dohod o nákupu a kupních smluv a zavede povinnost zveřejňovat všechny podrobnosti budoucích smluv o očkovacích látkách proti onemocnění COVID-19 jakožto nezbytnou podmínku pro další jednání s farmaceutickými společnostmi; zdůrazňuje, že jakákoli netransparentnost v rámci pandemie COVID-19 je v rozporu s právem občanů na informace a podněcuje šíření dezinformací a nedůvěru;

9. zdůrazňuje, že je mimořádně důležité zaručit úplné a důsledné provádění návrhů veřejné ochránkyně práv, které byly předloženy v návaznosti na její strategické šetření týkající se zlepšení postupů transparentnosti a celkové činnosti střediska ECDC, jehož úloha je zásadní, pokud jde o shromažďování a zveřejňování klíčových informací o očkovacích látkách proti onemocnění COVID-19 a posilování důvěry veřejnosti ve strategii EU v oblasti očkování proti COVID-19;

10. podporuje veřejnou ochránkyni práv v její práci, jejímž účelem je zajistit, aby občané mohli plně uplatňovat svá demokratická práva, mimo jiné přímou účastí na rozhodovacím procesu v orgánech EU a jeho podrobným sledováním, stejně jako prostřednictvím přístupu ke všem důležitým informacím, jak rovněž stanoví judikatura SDEU;

11. vítá kroky veřejné ochránkyně práv v návaznosti na výzvy adresované Komisi, aby veřejnosti zpřístupnila dokumenty související s plány členských států na podporu oživení a odolnosti, u nichž existuje značný veřejný zájem a které se týkají nebyvale vysoké částky, jež bude přidělena v rámci nástroje NextGenerationEU; vítá skutečnost, že Komise již zpřístupnila rozsáhlý materiál o Nástroji pro oživení a odolnost; zdůrazňuje, že v tomto ohledu je zapotřebí větší transparentnost a posílený dohled, včetně posíleného dohledu veřejné ochránkyně práv nad administrativními postupy týkajícími se finančních prostředků EU; vyzývá veřejnou ochránkyni práv, aby společně se členy Evropské sítě veřejných ochránců práv prozkoumala další možná opatření, která spadají do rámce jejich pravomocí v oblasti dohledu nad přidělováním a využíváním finančních prostředků EU, aby ochránili práva občanů Unie před možnými střety zájmů a případy korupce, ale i před porušováním zásad právního státu, a přispěli tak k zajištění integrity, úplné transparentnosti a demokratické odpovědnosti orgánů EU;

12. podtrhuje, že transparentnost legislativního procesu je základním prvkem zastupitelské demokracie; vyjadřuje politování nad tím, že současné postupy Rady v oblasti rozhodovacího procesu jsou stále mařeny nedostatečnou transparentností; vyjadřuje politování nad tím, že Rada vytrvale brání občanům v přímém a včasném přístupu ke svým legislativním dokumentům v průběhu legislativního procesu, čímž porušuje právo občanů účinně se účastnit rozhodovacího procesu;

13. oceňuje odhodlání veřejné ochránkyně práv dosáhnout co nejvyšší úrovně transparentnosti rozhodovacího procesu EU; připomíná, že Parlament ve svém usnesení ze dne 17. ledna 2019 o strategickém šetření veřejné ochránkyně práv OI/2/2017 týkajícím se transparentnosti legislativních jednání v přípravných orgánech Rady EU⁽²⁾ podpořil návrhy veřejné ochránkyně práv týkající se transparentnosti legislativního procesu; zdůrazňuje, že je třeba kontrolovat provádění doporučení veřejné ochránkyně práv ohledně transparentnosti třístranných jednání; vyzývá Radu, aby v zájmu dodržování demokratických práv občanů více usilovala o zajištění transparentnosti, a to zejména tím, že bude zaznamenávat a zveřejňovat postoje členských států a zpřístupní větší počet dokumentů z třístranných jednání;

14. vítá skutečnost, že veřejná ochránkyně práv v souvislosti s vypracováváním širší strategie pro reakci správních útvarů EU na krizi COVID-19 rovněž zahájila šetření z vlastního podnětu, které se týká mimořádných rozhodovacích postupů zavedených Radou; vybízí Radu, aby se řídila návrhy na zlepšení své činnosti, které vydala veřejná ochránkyně práv;

15. naléhavě vyzývá Komisi, aby neschvalovala „účinné látky“ pro použití v pesticidech v případech, kdy vzbuzují vážné obavy, nebo kdy nebylo zjištěno jejich bezpečné použití, nebo kdy jsou zapotřebí další údaje potvrzující jejich bezpečnost, a to vzhledem k už tak závažným dopadům, které má používání pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí;

(2) Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 149.

Středa 16. února 2022

16. vyzývá Komisi, aby zajistila zcela transparentní proces schvalování „účinných látek“ v pesticidech, který vylučuje střet zájmů; konstatuje, že evropská občanská iniciativa s názvem „Zachraňte včely a zemědělce“ získala v celé EU přes milion podpisů a že tato iniciativa vybízí k postupnému ukončení používání syntetických pesticidů v EU, k přijetí opatření na obnovu biologické rozmanitosti a k podpoře zemědělců při přechodu k udržitelnému zemědělství; žádá veřejnou ochránkyni práv, aby nadále prováděla šetření systémů zavedených na úrovni EU a zajistila, aby stávající politiky a procesní záruky v této oblasti zaručovaly nejvyšší úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí a aby shromažďování a zkoumání vědeckých důkazů bylo zcela transparentní, přesné a vylučovalo střet zájmů;

17. připomíná, že veřejná ochránkyně práv v březnu 2020 uzavřela své šetření ohledně toho, jakým způsobem Komise zajišťuje, aby vědeckí odborníci, kteří jí poskytují poradenství, nebyli ve střetu zájmů; vyzývá Komisi, aby zdokonalila své postupy hodnocení nezávislosti vědeckých odborníků, kteří jí poskytují poradenství, mimo jiné tím, že plně provede návrhy veřejné ochránkyně práv, které vzešly z jejího šetření v této věci, a zajistí, aby dotčení odborníci nebyli v jakémkoli střetu zájmů;

18. vybízí veřejnou ochránkyni práv, aby zahájila šetření strategického přístupu Komise při zpracovávání petic, neboť činnost Komise, která se omezuje pouze na záležitosti, které považuje za strategicky důležité nebo které odrážejí strukturální problémy, a která tudíž vylučuje individuální případy, by mohla mít dopad na práva občanů na předkládání petic a řádnou správu;

19. kritizuje Komisi za to, že před uzavřením obchodních jednání mezi EU a Mercosurem nedokončila posouzení dopadů na udržitelnost; připomíná postoj Parlamentu, že před uzavřením obchodních jednání je třeba důkladně posoudit environmentální a sociální dopady dohod o volném obchodu;

20. kritizuje rozhodnutí členských států, které předsedaly Radě, že budou využívat podnikové sponzorství, neboť to představuje vážnou hrozbu pro dobré jméno EU, a zdůrazňuje, že je třeba, aby se v budoucnu od jakéhokoli sponzorství upustilo; s ohledem na zachování dobrého jména a integrity Rady a EU jako celku považuje za mimořádně důležité, aby byla přijata co nejpřísnější pravidla, která by této praxi zabránila; vyzývá členské státy, aby plnily svou povinnost spolupracovat s veřejnou ochránkyní práv v naprosté transparentnosti;

21. oceňuje práci veřejné ochránkyně práv při ochraně práva občanů EU na přístup k dokumentům, které mají v držení orgány EU, a při poskytování dokumentů občanům ve všech úředních jazycích EU; vítá iniciativu veřejné ochránkyně práv týkající se zrychleného postupu v souvislosti s přístupem k dokumentům, jejímž cílem je dosáhnout rozhodnutí ohledně požadovaných dokumentů do 40 pracovních dnů; zdůrazňuje, že v roce 2020 byla průměrná doba vyřízení stížnosti týkající se přístupu veřejnosti třetinová v porovnání se situací před rokem 2018, kdy byl tento postup zaveden; domnívá se, že je nesmírně důležité zaručit naprostou transparentnost a přístup veřejnosti k dokumentům, které mají v držení orgány EU, aby se zajistila co nejvyšší úroveň ochrany demokratických práv občanů a jejich důvěra v evropské orgány; je přesvědčen, že v první řadě musí proběhnout přezkum nařízení (ES) č. 1049/2001⁽³⁾; vyjadřuje politování nad tím, že právní předpisy EU týkající se přístupu k dokumentům jsou značně zastaralé, což také ztěžuje činnost veřejné ochránkyně práv v této oblasti;

22. oceňuje opakované odhodlání veřejné ochránkyně práv v boji proti případům tzv. „otáčivých dveří“, včetně případu týkajícího se orgánu EBA, který tento orgán přesvědčil, aby souhlasil s jejími doporučeními a přijal novou politiku pro posuzování omezení a zákazů pro zaměstnance EBA po skončení pracovního poměru, stejně jako nové postupy pro okamžité pozastavení přístupu k důvěrným informacím pro zaměstnance, jejichž pracovní poměr skončil;

23. vyzývá veřejnou ochránkyni práv, aby i nadále usilovala o zajištění včasného zveřejňování jmen všech úředníků EU zapojených do případů „otáčivých dveří“ a aby zajistila plnou transparentnost všech souvisejících informací;

24. vítá skutečnost, že veřejná ochránkyně práv zahájila šetření ohledně způsobu, jakým EIB naložila s žádostí své bývalé viceprezidentky, která se po skončení pracovního poměru v EIB ucházela o vedoucí pozici ve španělské společnosti Iberdrola, jež od EIB obdržela úvěry v ohromné výši; kritizuje skutečnost, že EIB nereagovala na výzvu Parlamentu, aby do kodexu chování řídicího výboru EIB zahrnula ustanovení, která by členům výboru znemožňovala dohlížet na poskytování

(³) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43).

Středa 16. února 2022

úvěřů nebo provádění projektů ve své zemi původu; vyzývá EIB, aby v plné míře a důsledně plnila požadavek Parlamentu a posílila svá pravidla týkající se bezúhonnosti a jejich prosazování s cílem předcházet střetům zájmů a poškození dobré pověsti;

25. vítá šetření veřejné ochránčyně práv týkající se ochrany základních práv uprchlíků, včetně jejího šetření ohledně způsobů, jak Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) řeší porušování základních práv, a ohledně prodloužení jejího mandátu, transparentnosti a účinnosti mechanismu podávání stížností a úlohy a nezávislosti úředníka pro otázku základních práv; vyzývá veřejnou ochránčyni práv, aby na tuto záležitost navázala tím, že prozkoumá budoucí opatření Komise a prošetří, jak její zavedený monitorovací mechanismus kontroluje účinnost operací souvisejících se správou hranic, které jsou financovány EU; zdůrazňuje, že je důležité, aby veřejná ochránčyně práv prošetřila, jak Komise zajišťuje, aby orgány členských států při provádění operací souvisejících se správou hranic dodržovaly základní práva;

26. žádá Komisi, aby plně a včas splnila doporučení veřejné ochránčyně práv vydaná v návaznosti na její šetření případu BlackRock, a to tím, že přijme přísnější a jasnější pravidla i v rámci svých interních pokynů, jejichž cílem je zabránit jakémukoli střetu zájmů ve všech postupech souvisejících s veřejnými zakázkami, aby byla mimo jiné zajištěna integrita rozhodovacích procesů v souvislosti s přijímáním nových pravidel v oblasti environmentálních, sociálních a správních záležitostí na úrovni EU;

27. podporuje činnost veřejné ochránčyně práv, jejímž cílem je zajistit úplné a důsledné provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením ze strany správních orgánů EU a jejíž součástí je seznam osvědčených postupů, který byl vypracován na podporu jednotného přístupu v rámci celé správy EU k zohledňování zvláštních potřeb zaměstnanců se zdravotním postižením v kontextu krize COVID-19; vítá šetření, která veřejná ochránčyně práv provedla v návaznosti na stížnosti osob se zdravotním postižením, a podporuje ji v jejím aktivním zapojení do rámce EU pro Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením; v tomto ohledu připomíná, že veřejná ochránčyně práv v roce 2020 předsedala rámci EU pro Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením;

28. vítá skutečnost, že je nadále udělována cena za řádnou správu, jejímž cílem je uznat činnost veřejné správy EU, která má pozitivní dopad na životy evropských občanů; domnívá se, že cena by měla mít větší publicitu, aby evropští občané viděli, že orgány EU podnikají praktická opatření;

29. naléhavě vyzývá Komisi, aby prošetřila využívání finančních prostředků z fondů ESI, které byly přiděleny na výstavbu zařízení ústavní péče pro osoby se zdravotním postižením v Maďarsku a Portugalsku;

30. zdůrazňuje, že fondu ESI byly přiděleny na podporu práv osob se zdravotním postižením na nezávislý život a začlenění do společnosti; zdůrazňuje, že je zásadně důležité sledovat přidělené prostředky z ESI fondů, které by se měly používat na podporu deinstitucionalizace v členských státech;

31. bere na vědomí, že v posledních letech došlo k mírnému nárůstu počtu stížností adresovaných veřejné ochránčyni práv, což svědčí o tom, že více občanů nyní ví o existenci tohoto orgánu a o jeho velmi užitečné činnosti v oblasti ochrany veřejných zájmů;

32. zdůrazňuje, že členské státy by měly plnit povinnosti související se zásadou nediskriminace a měly by věnovat i zvláštní pozornost tomu, aby zajistily zapojení osob se zdravotním postižením do celého procesu vypracovávání a realizace projektů;

33. vítá skutečnost, že šetření případů, které veřejná ochránčyně práv uzavřela, trvalo v roce 2020 v průměru pět měsíců, což je zlepšení oproti předchozímu roku, kdy trvalo v průměru sedm měsíců;

34. s uspokojením konstatuje, že v roce 2020 bylo 57 % případů uzavřeno během méně než tří měsíců a že případy, jejichž vyřešení trvalo až 18 měsíců, představovaly pouze 1 % případů, zatímco v předchozím roce to bylo 10 % a v roce 2013 27 % případů; oceňuje proto úsilí o řešení problémů předkládaných občany a vyzývá všechny dotčené orgány, aby na žádosti úřadu evropského veřejného ochránce práv reagovaly včas;

Středa 16. února 2022

35. bere na vědomí, že počet stížností, které jsou mimo rámec mandátu evropské veřejné ochránčyně práv, zůstal během let relativně stálý (v roce 2020 to bylo 1 420 případů, v roce 2019 1 330 a v roce 2018 1 300 případů); bere na vědomí, že podle zprávy z roku 2020 se většina těchto stížností netýká správních orgánů EU; vítá snahu úřadu lépe informovat občany o mandátu evropské veřejné ochránčyně práv; současně poukazuje na to, že je třeba zlepšit komunikaci a informovanost o různých typech stížností, které mohou občané na vnitrostátní i unijní úrovni podávat; zdůrazňuje úlohu, kterou by v tomto ohledu měl hrát i Parlament a jeho poslanci;
36. konstatuje, že míra přijetí návrhů veřejné ochránčyně práv orgány EU v roce 2020 činila 79 %, což představuje oproti předchozímu roku mírné zlepšení; je pevně přesvědčen, že orgány, instituce a jiné subjekty Unie musí plně a důsledně dodržovat řešení, doporučení a návrhy veřejné ochránčyně práv;
37. zdůrazňuje význam Evropské sítě veřejných ochránců práv a setkání s vnitrostátními a regionálními veřejnými ochránci práv, která jsou prostřednictvím této sítě každoročně pořádána a jejichž cílem je dále zvýšit povědomí o tom, co může úřad veřejného ochránce práv udělat pro evropské občany; vítá kroky, které veřejná ochránčyně práv podnikala během pandemie v zájmu udržování pravidelného kontaktu se svými kolegy v členských státech, a oceňuje, že během celého roku 2020 pořádala webináře na témata, jako jsou důsledky pandemie, podpora a sdílení osvědčených postupů v reakci na krize a dopady umělé inteligence; uznává významný přínos Evropské sítě veřejných ochránců práv, který spočíval v tom, že síť poskytovala informace o povinnostech a pravomocích svých členů a o řádném provádění evropského práva; vyzývá síť, aby zvážila úlohu, kterou by vnitrostátní a regionální veřejní ochránci práv mohli hrát při zvyšování zapojení evropských občanů do rozhodovacího procesu EU; vybízí k další spolupráci mezi členy sítě, a to i v oblasti podpory budoucích souběžných šetření;
38. vyjadřuje pochvalu veřejné ochránčynie práv za její aktivity na digitálních platformách, jimiž zvyšuje informovanost občanů EU o své práci; konstatuje, že nejrychleji rostoucím komunikačním kanálem byl v roce 2020 Instagram, kde počet příznivců během tohoto roku vzrostl o 71 % (1 068 nových sledujících); pokud jde o LinkedIn, počet sledujících vzrostl o 1 237, což představuje 34 % nárůst, zatímco na Twitteru, kde má veřejná ochránčyně práv nejpočetnější publikum, dosáhl v prosinci 2020 počet sledujících 29 200, což představuje nárůst o 2 870, tedy 11 %;
39. blahopřeje veřejné ochránčynie práv k 25. výročí zřízení jejího úřadu a poukazuje na to, že od roku 1995 úřad vyřídil více než 57 000 stížností a provedl více než 7 300 šetření, což významně přispělo k zlepšení etických standardů a standardů odpovědnosti orgánů EU v celé řadě oblastí; podporuje strategii veřejné ochránčynie práv nazvanou „Směrem k roku 2024“, jejímž cílem je zvýšit dopad, viditelnost a význam jejího úřadu a která pro stávající funkční období vytyčuje cíle a priority úřadu, jež zahrnují zvýšení informovanosti občanů o práci veřejné ochránčynie práv;
40. vítá přijetí nového statutu veřejného ochránce práv, jehož ustanovení objasňují úlohu veřejného ochránce práv a přidávají další pravomoci v oblastech souvisejících s whistleblowingem, obtěžováním a střety zájmů v orgánech, institucích a jiných subjektech EU; považuje za nanejvýš důležité, aby bylo veřejné ochránčynie práv přiděleno více rozpočtových prostředků, aby měla k dispozici nezbytné zdroje pro účinné zvládnání celkové pracovní zátěže úřadu;
41. vítá praktická doporučení veřejné ochránčynie práv správním orgánům EU, aby při komunikaci s veřejností používaly všech 24 úředních jazyků; zdůrazňuje, že tato doporučení mají klíčový význam pro zachování bohaté jazykové rozmanitosti Evropy; připomíná, že orgány EU by měly lépe zajistit rovnost mezi jazyky; konstatuje, že internetové stránky orgánů EU by měly lépe odrážet rovnost všech 24 úředních jazyků EU, a vyjadřuje politování nad tím, že řada informací na internetových stránkách orgánů EU je nadále k dispozici pouze v některých jazycích;
42. oceňuje úsilí veřejné ochránčynie práv o zlepšení zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu EU;
43. vítá novou verzi internetových stránek veřejné ochránčynie práv, která je dynamičtější a pro evropské občany uživatelsky vstřícnější; vyzývá veřejnou ochránčynie práv, aby přeložila více svých publikací do všech úředních jazyků EU;
44. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení a zprávu Petičního výboru předala Radě, Komisi, evropské veřejné ochránčynie práv, vládám a parlamentům členských států a jejich veřejným ochráncům práv nebo obdobným příslušným orgánům.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0032

Evropská strategie pro obnovitelnou energii z moří

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o evropské strategii pro obnovitelnou energii z moří (2021/2012(INI))

(2022/C 342/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na její článek 194,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanovuje rámec pro územní plánování námořních prostor⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů⁽³⁾ (směrnice o obnovitelných zdrojích energie),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanovují hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009⁽⁴⁾ (nařízení o TEN-E),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění zařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010⁽⁵⁾ a které je v současnosti revidováno,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2018 o urychlení inovací v oblasti čisté energie⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 nazvané „Změna klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující moderní konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou“⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁽²⁾ Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135.

⁽³⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 10.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 116.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o komplexním evropském přístupu ke skladování energie ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 o nové průmyslové strategii pro Evropu ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o evropské vodíkové strategii ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o Evropské strategii pro integraci energetického systému ⁽¹³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2021 o dopadu mořských větrných parků a ostatních systémů výroby energie z obnovitelných zdrojů na odvětví rybolovu ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 s názvem „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 s názvem „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380) a na své s tím spojené usnesení ze dne 9. června 2021 se stejným názvem ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu“ (COM(2020)0301),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (COM(2020)0299),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. září 2020 nazvané „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ (COM(2020)0562),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 nazvanou „Zpráva o stavu energetické unie za rok 2020 podle nařízení (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu“ (COM(2020)0950),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. listopadu 2020 nazvané „Strategie EU pro využití potenciálu obnovitelné energie na moři pro klimaticky neutrální budoucnost“ (COM(2020)0741),
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013, kterým se stanovují hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje nařízení (EU) (COM(2020)0824), jež Komise předložila dne 15. prosince 2020,
- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí č. 3/2015 ze dne 1. října 2015 s názvem „Mořské chráněné oblasti v evropských mořích – přehled a perspektiva do budoucna“ a na její hodnotící zprávu ze dne 6. října 2020 s názvem „Účinnost řízení v rámci sítě chráněných oblastí EU Natura 2000“,
- s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran (COP21) Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda),

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 58.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 43.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 56.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 45.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0338.

⁽¹⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0277.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro dopravu a cestovní ruch a Výboru pro rybolov,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0339/2021),
- A. vzhledem k tomu, že EU ratifikovala Pařížskou dohodu, Zelenou dohodu pro Evropu a nedávno přijatý evropský právní rámec pro klima, v nichž je v zájmu boje proti důsledkům celosvětové změny klimatu stanoven ambiciózní unijní cíl snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů alespoň o 55 % a dosáhnout cíle klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 a také doplňkové cíle;
- B. vzhledem k tomu, že k přechodu na ekonomiku s nulovými čistými emisemi skleníkových plynů, která by byla vysoce energeticky účinná a opírala se především o energii z obnovitelných zdrojů, je nutný rychlý přechod na čistou energii, který by zajistil udržitelnost, bezpečnost dodávek a cenovou dostupnost energie stejně jako nezbytnou energetickou infrastrukturu;
- C. vzhledem k tomu, že kvůli významnému poklesu své ceny se elektrická energie z obnovitelných zdrojů na moři stala jedním z cenově nejkonkurenčnějších zdrojů energie, přičemž celosvětové vážené průměrné vyrovnané náklady na energii z větrných elektráren na moři klesly mezi lety 2010 a 2020 o 48 % z 0,14 EUR na 0,071 EUR/kWh, a tím se staly rozhodujícím prvkem ekologické transformace, jež vytváří podmínky pro moderní a konkurenceschopné hospodářství účinně využívající zdroje, a že je rovněž jedním z nejvýznamnějších pilířů, o něž se opírají ambice EU v oblasti klimatu; vzhledem k tomu, že při výrobě energie z obnovitelných zdrojů na moři je k ochraně domácností před energetickou chudobou možné využívat rozsáhlé zdroje energie;
- D. vzhledem k tomu, že strategie EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři by měla zohlednit rozdílné zeměpisné charakteristiky mořských oblastí v EU, které ztěžují vypracování univerzálního postupu;
- E. vzhledem k tomu, že odvětví výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři v EU je technickým lídrem s významným potenciálem oživit ekonomiku EU podporou růstu výroby čisté energie v Evropě i ve světě;
- F. vzhledem k tomu, že celkové množství finančních prostředků, které bylo v posledních deseti letech k dispozici na unijní programy zaměřené na výzkum a vývoj v oblasti výroby větrné energie na moři, činilo 496 milionů EUR; vzhledem k tomu, že veřejné investice do výzkumu a vývoje v hodnotovém řetězci větrné energie již hrají klíčovou úlohu při umožnění rozvoje tohoto odvětví; vzhledem k tomu, že investice nutné k rozsáhlému zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři do roku 2050 činí podle odhadu téměř 800 miliard EUR, z čehož dvě třetiny by měly být použity na financování s tím spojené síťové infrastruktury a kolem jedné třetiny na výrobu energie na moři; vzhledem k tomu, že plán na podporu oživení NextGeneration EU nabízí jedinečnou příležitost k mobilizaci rozsáhlého veřejného kapitálu nad rámec soukromých investic;
- G. vzhledem k tomu, že klíčovým faktorem úspěchu strategie pro získávání energie z obnovitelných zdrojů na moři jsou dovednosti a kvalifikace pracovníků;
- H. vzhledem k tomu, že přístavy v EU hrají zásadní úlohu při zajišťování toho, aby byla výroba větrné energie na moři nákladově efektivní, a fungují jako brána k místnímu rozvoji pobřežních obcí;
- I. vzhledem k tomu, že Severní moře je v současné době vedoucím světovým regionem, pokud jde o instalovaný výkon větrných elektráren na moři; vzhledem k tomu, že evropské mořské oblasti, jako je Atlantik, Středozemní moře, Baltské moře a Černé moře, jsou slibnými lokalitami k rozšíření výroby větrné energie na moři a její zavádění v EU; vzhledem k tomu, že západní členské státy sousedící s Atlantickým oceánem mají vysoký přirozený potenciál jak z hlediska větrných elektráren ukotvených na dně, tak i větrných elektráren plovoucích na moři; vzhledem k tomu, že jižní členské státy EU sousedící se Středozemním mořem mají vysoký potenciál, zejména pokud jde o větrné elektrárny plovoucí na moři; vzhledem k tomu, že členské státy EU sousedící s Baltským mořem mají vysoký přirozený potenciál, pokud jde o větrné elektrárny ukotvené na dně; vzhledem k tomu, že východní členské státy EU sousedící s Černým mořem nabízejí značný potenciál jak z hlediska větrných elektráren ukotvených na dně, tak i větrných elektráren plovoucích na moři;
- J. vzhledem k tomu, že je zapotřebí další výzkum, který by se zabýval dopadem nejrůznějších technologií a infrastruktury pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři na mořské ekosystémy, mořskou biologickou rozmanitost a chráněné mořské oblasti;

Středa 16. února 2022

- K. vzhledem k tomu, že přechod ke klimaticky neutrálnímu hospodářství by měl být doprovázen obnovou přírody, přičemž nesmí docházet k ohrožení stávajících cílů týkajících se přírody obsažených ve strategii EU na ochranu biologické rozmanitosti do roku 2030 a nikdo nesmí zůstat opomenut, jak je stanoveno v Zelené dohodě pro Evropu; vzhledem k tomu, že transformace energetiky by měla být spravedlivá a inkluzivní;
- L. vzhledem k tomu, že projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři a posuzování jejich dopadu na životní prostředí se musí řídit hierarchií zmírňování změny klimatu; vzhledem k tomu, že není-li možné se vyhnout výstavbě méně ekologických zařízení nebo tak lze učinit jen se značnými obtížemi, je třeba přijmout opatření ke snížení jejich emisí ve všech fázích, od výběru lokality přes provoz daného zařízení až po jeho vyřazení z provozu, a účinně tato opatření realizovat; vzhledem k tomu, že mezi opatření na zmírňování dopadu příslušných zařízení patří opatření proti podvodnímu hluku, která jsou stanovena v posuzování jejich dopadu na životní prostředí;
- M. vzhledem k tomu, že pokud jde o rozsáhlou plovoucí větrnou elektrárnu a projekt na její propojení s elektrolyzérem, měla by Komise posoudit možnost vypracování důležitého projektu společného evropského zájmu;
- N. vzhledem k tomu, že existuje možnost využití slučitelnosti požadavků na námořní prostor pro energii z obnovitelných zdrojů na moři se strategií EU na ochranu biologické rozmanitosti do roku 2030; vzhledem k tomu, že pokud by byly větrné elektrárny na moři navrženy a vybudovány udržitelným způsobem, mohly by přispět k rozvoji biologické rozmanitosti v mořích; vzhledem k tomu, že výrazná expanze tohoto způsobu výroby energie si žádá promyšlený postup, aby se zajistil její soulad s dalšími činnostmi, které v dotyčných oblastech již probíhají, a aby se co nejvíce omezilo poškození životního prostředí; vzhledem k tomu, že hlukové znečištění z výstavby a provozu větrných elektráren, ale zejména z námořní dopravy, má negativní dopad na mořský ekosystém a mělo by být upraveno v právních předpisech na ochranu životního prostředí; vzhledem k tomu, že k úspěšnému přidělování mořského prostoru bezpochyby přispěje i včasné zapojení subjektů působících v oblasti rozvoje energie z obnovitelných zdrojů do tohoto procesu; vzhledem k tomu, že tento prostor by měl být přidělován na základě společného územního plánování mořských prostor a integrované správy pobřeží, které by přesahovaly hranice jednotlivých států; vzhledem k tomu, že výnosy elektřiny z větrných elektráren na moři převyšují výnosy z pevninských turbín a že ti, kteří žijí v jejich blízkosti, je pravděpodobně lépe přijmou;
- O. vzhledem k tomu, že v přísně chráněných oblastech EU, které jsou jako takové označeny v rámci strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti, nesmí být povolena žádná lidská činnost, ani využívání obnovitelných zdrojů energie;
- P. vzhledem k tomu, že cílem této strategie je vytvořit dlouhodobý rámec, který by podporoval možnost společného fungování námořní infrastruktury a jiných způsobů využívání mořského prostoru, přispíval k ochraně životního prostředí a zajišťoval, aby rybářské obce prosperovaly;
- Q. vzhledem k tomu, že je nutné podpořit spravedlivý přechod pracovníků v odvětví těžby ropy a zemního plynu na moři do odvětví výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři prostřednictvím lepšího uznávání jejich dovedností a kvalifikace; vzhledem k tomu, že je důležité zajistit dodržování nejvyšších sociálních a environmentálních norem;
- R. vzhledem k tomu, že zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři závisí na úsilí veřejného a soukromého sektoru; vzhledem k tomu, že veřejně vlastněné společnosti mohou hrát v tomto odvětví vedle soukromých společností svou roli; vzhledem k tomu, že přepracování pravidel pro poskytování státní pomoci a zadávání veřejných zakázek by mělo při realizaci ekologické transformace, mj. projektů týkajících se energie z obnovitelných zdrojů na moři, zajistit větší flexibilitu;
1. domnívá se, že k dosažení cílů Pařížské dohody a ke splnění závazku EU, kterým je dosáhnout nejpozději do roku 2050 cíle nulových čistých emisí skleníkových plynů, je naprosto nezbytné bojovat v souladu s nejnovějšími vědeckými důkazy proti změně klimatu a využívat energii z obnovitelných zdrojů na moři, jak potvrdila Zelená dohoda pro Evropu a plán obnovy NextGenerationEU; zdůrazňuje, že ekonomika s nulovými čistými emisemi vyžaduje zavádění energie z obnovitelných zdrojů v nebyvalém rozsahu; poukazuje na to, že mnoho členských států zaostává při zavádění nezbytné energie a infrastruktury z obnovitelných zdrojů; poukazuje dále na to, že všechny členské státy by měly vyvinout významné úsilí, aby dosáhly svého plného potenciálu v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že nebudou-li přijata další opatření k rychlejšímu zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři, nebude EU schopna dostát svým závazkům v oblasti klimatu;

Středa 16. února 2022

2. vyzývá Komisi, aby se energie z obnovitelných zdrojů na moři a další příslušné energetické technologie staly do roku 2050 základní součástí evropského energetického systému;
3. zdůrazňuje, že úspora energie, zvyšování energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů tvoří hlavní hnací sílu k dosažení ekonomiky s čistými nulovými emisemi; připomíná závazek Unie dodržovat zásadu „energetická účinnost v první řadě“ a poukazuje na význam uplatňování této zásady ve všech příslušných právních předpisech a iniciativách;
4. zdůrazňuje, že cílem výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři ve všech mořských oblastech EU, který je uveden ve sdělení Komise COM(2020)0741, je dosáhnout do roku 2030 nejméně 60 GW a do roku 2050 alespoň 340 GW; připomíná, že podle posouzení dopadů, které je přiloženo ke sdělení Komise COM(2020)0562 ⁽¹⁶⁾, by instalovaný výkon větrné energie na moři měl dosahovat 70–79 GW, aby bylo možné zajistit do roku 2030 nákladově konkurenceschopné snížení emisí o 55 %; vyzývá členské státy a veřejný a soukromý sektor, aby do roku 2030 překročily cíl, kterým je 55 % snížení emisí; naléhavě vyzývá Komisi, aby přehodnotila pravidla týkající se zadávání veřejných zakázek a státní pomoci, a zajistila tak nákladově konkurenceschopnou transformaci podpořenou dobře fungujícím trhem, na němž by se ve větší míře prosadilo využívání větrné energie získané na moři; konstatuje, že existují oblasti s široce nevyužitým potenciálem obnovitelných zdrojů energie na moři, jako je Atlantický oceán, Středozemní moře, Baltské moře a Černé moře; zdůrazňuje, že rozhodnutí najít do roku 2030 prostor pro tento dodatečný výkon energie z obnovitelných zdrojů na moři je nesmírně důležité a mělo by být považováno za prioritní a stanoveno v EU do roku 2023/2024, aby byla do roku 2030 umožněna příslušná výstavba; upozorňuje, že konkurenceschopnost větrné energie z moří a energie z oceánů coby energetického zdroje se bude stále zvyšovat a ceny budou v souladu s průběžným rozvojem a využíváním této energie dále klesat; zdůrazňuje, že energie z obnovitelných zdrojů na moři je životaschopným zdrojem energie a že v rámci udržitelného a spolehlivého energetického systému je nutné kombinovat tuto energii s jinými energetickými technologiemi, možnostmi skladování energie a její flexibilní spotřebou;
5. domnívá se, že energie z obnovitelných zdrojů na moři musí být v rámci celého svého hodnotového řetězce udržitelná a musí mít jen omezené nepříznivé dopady na životní prostředí a na hospodářskou, sociální a územní soudržnost; připomíná slib uvedený v Zelené dohodě pro Evropu, že nikdo by neměl být opomenut; zdůrazňuje, že ústředním prvkem ekologické transformace by měly být dobré životní podmínky lidí;
6. bere na vědomí konkurenční výhodu společností EU a technologií v odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby si EU zachovala vedoucí postavení v oblasti technologií, udržela talenty a poskytovala cenově dostupnou, bezpečnou a udržitelnou energii a současně zohlednila potenciální dopady její výroby na mořské prostředí, včetně dopadů souvisejících se změnou klimatu; zdůrazňuje, že je důležité tuto konkurenční výhodu zachovat; upozorňuje na možnosti významného růstu tohoto odvětví a jeho přínosu k hospodářství EU, včetně vývozu příslušných technologií a systémů; zdůrazňuje, že s cílem usnadnit a podpořit spolehlivé evropské hodnotové řetězce, které mají zásadní význam pro souběžnou ekologickou a digitální transformaci, je důležité podporovat investice do výzkumu a vývoje a budovat inovativní průmyslový systém technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři prostřednictvím přeshraniční spolupráce a partnerství v rámci programu Horizont Evropa, a to při zajištění rychlého zavádění inovací vyvinutých v této oblasti; poukazuje na to, že při zajišťování spravedlivé transformace je důležité vytvářet kvalitní průmyslová pracoviště;
7. zdůrazňuje, že je třeba zachovat čistý, konkurenceschopný a udržitelný dodavatelský řetězec v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři v Evropské unii; poukazuje proto na to, že je nutné, aby dodavatelé uplatňovali v souladu s evropskou certifikací a normami stanovenými v rámci dialogu se všemi příslušnými zúčastněnými stranami nejvyšší standardy kvality, bezpečnosti, zdraví a ochrany životního prostředí; zdůrazňuje dále, že je třeba v dodavatelském řetězci minimalizovat náklady na dopravu; domnívá se, že tyto prvky by měly být zohledněny ve veřejných zakázkách;
8. zdůrazňuje, že využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři je pro nejbližší regiony a ostrovy ideální příležitostí k dekarbonizaci jejich energetického mixu a výraznému snížení závislosti na dovozu fosilních paliv; vyzývá k rozšíření iniciativy „Čistá energie pro ostrovy EU“ a k jejímu úzkému zaměření na energii z obnovitelných zdrojů na moři; připomíná, že na ostrovy má obzvláště velký dopad problém zvyšování hladiny moří;
9. vyzývá Komisi, aby co nejdříve provedla posouzení dopadů, aby objasnila hospodářské a socioekonomické dopady výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři, a zaměřila se přitom zejména na stávající pracovní místa a vytváření pracovních míst v důsledku zavedení výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři o objemu 450 GW v EU do roku 2050;

⁽¹⁶⁾ SWD(2020)0176.

Středa 16. února 2022

10. vyzývá příslušné místní orgány, aby posoudily iniciativy, které by aktivizovaly místní ekonomiku a podporovaly místní udržitelná pracovní místa a hospodářskou činnost prostřednictvím využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři; vyzývá k nalezení součinnosti mezi těmi odvětvími, která co nejlépe podporují dvojí – ekologickou a digitální – transformaci a pomáhají zajistit budoucnost hospodářského oživení, a k zajištění součinnosti s opatřeními, která umožňují rozvoj udržitelné modré ekonomiky;

Infrastruktura a soustavy

Investice do infrastruktury

11. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zkvalitnit a rozšířit stávající infrastrukturu, aniž by byla dotčena strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a právní předpisy EU týkající se ochrany přírody, a umožnit tak větší využívání elektrické energie z obnovitelných zdrojů; vyjadřuje politování nad tím, že řada členských států dosud nedosáhla svého cíle zajistit do roku 2020 propojení 10 % elektroenergetických soustav, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily vybudování příslušné infrastruktury pro integraci a přepravu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů na moři, jako je např. přenosové vedení; připomíná cíl, kterým je propojení 15 % elektroenergetických soustav EU do roku 2030 stanovený v článku 2 nařízení (EU) 2018/1999; vyzývá Komisi, aby předložila návrh, který by zajistil rychlejší zavedení uvedeného cíle; domnívá se, že Unie a její členské státy by měly se sousedními zeměpisnými regiony uzavřít dohody ohledně energetické infrastruktury na moři;

12. vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem zabezpečit nákladově efektivní využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři v EU zajistily odpovídající infrastrukturu;

13. zdůrazňuje, že je důležité zajistit udržitelný a odpovědný rozvoj výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři a zohlednit přitom významnou úlohu námořní dopravy a námořních přístavů; v rámci rozvoje výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři by měla být zohledněna nutnost zajistit bezpečné námořní přístupové cesty a koridory, kotviště pro lodní dopravu a také budoucí rozvoj námořních přístupových cest do přístavů; zdůrazňuje, že pro poskytování těchto služeb jsou důležité moderní, udržitelné a inovativní námořní přístavy pro montáž, výrobu a servis zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři a dále značné investice do modernizace přístavní infrastruktury, včetně dopravních terminálů, a plavidel; upozorňuje na úlohu námořních přístavů jako míst, kterými se obnovitelná energie z moří dostává na pevninu, a míst zajišťujících s tím spojenou logistiku a také jako center energie z obnovitelných zdrojů využívaných pro připojení k elektrické soustavě na moři a pro přeshraniční propojovací vedení;

14. zdůrazňuje, že zajištění přístupu k energii z obnovitelných zdrojů na moři přispěje rovněž k ekologizaci přístavů, a to i pokud jde o pevninské dodávky energie pro lodě v kotvištích a jejich rozvoj jako klastrů oběhového průmyslu; poukazuje na to, že územní plány členských států týkající se námořních prostor by se měly přizpůsobit budoucím trendům, včetně nových dopravních toků, nových námořních tras nebo větších plavidel, a měly by zajistit, aby infrastruktura pro výrobu energie na moři existovala společně s námořními dopravními trasami, rybářským průmyslem, systémy rozdělení dopravy, oblastmi kotvišť, přístupem a činností námořnictva a rozvojem přístavů; je pevně přesvědčen, že v případě lodí proplouvajících v blízkosti infrastruktury na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři je třeba zajistit nejvyšší úroveň bezpečnosti, včetně dostatečného pokrytí služeb v oblasti lodní dopravy a zajištění pohotovostních podpůrných plavidel v dané oblasti;

15. vítá návrh Komise na revizi nařízení o TEN-E s cílem dosáhnout cíle uvedeného v Zelené dohodě pro Evropu a přizpůsobit právní předpisy podmínkám udržení globálního oteplování pod 1,5 °C a vítá také pozornost, kterou tento orgán věnuje potřebám a prioritám odvětví výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři; zdůrazňuje, že rozvoj udržitelných integrovaných a efektivních hybridních a radiálních větrných elektráren na moři pro výrobu, propojení a přenos energie vyžaduje veřejné a soukromé plánování a investice orientované na budoucnost; je pevně přesvědčen, že regulační rámce by měly usnadňovat předběžné investice; zdůrazňuje, že je třeba zajistit koordinaci a sladění plánů rozvoje sítí na pevnině a na moři, mj. prostřednictvím nalezení míst, kam by ústilo energetické vedení z moře, a výstavby sítí na pevnině; vybízí členské státy, aby v zájmu usnadnění ekologické transformace, v němž má zásadní význam elektrifikace, urychlily budování nezbytné infrastruktury rozvodných sítí; je si vědom toho, že obrovské investice, často realizované souběžně, budou vyžadovat pečlivé a přesné plánování;

16. zdůrazňuje, že je důležité společně vymezit objem výroby energie z obnovitelných zdrojů na moři, který mají mít členské státy v provozu v jednotlivých mořských oblastech v letech 2030, 2040 a 2050, a dohodnout se na spolupráci, pokud jde o zajištění bezpečnosti investic a dosažení cílů v oblasti klimatu a energetiky;

Středa 16. února 2022

17. uznává potenciál energie z obnovitelných zdrojů na moři ve všech evropských mořských oblastech a vyzývá Komisi a členské státy, aby dále rozvíjely klíčové technologie, které umožní tuto energii využívat;
18. vítá závazek Komise, pokud jde o strategii, jež má usnadnit dialog o environmentální, hospodářské a sociální udržitelnosti energie z obnovitelných zdrojů na moři a podporovat „společenství postupů“, v němž si všechny zúčastněné strany, včetně průmyslu, nevládních organizací, rybářů a vědců, mohou již v rané fázi vyměňovat názory, sdílet zkušenosti a pracovat na společných projektech;
19. připomíná, že může být výhodné kombinovat v zadávacích řízeních výrobní zařízení v pobřežních vodách a přenosová zařízení; vyzývá Komisi a členské státy, aby analyzovaly potenciální a pravděpodobné výzvy tohoto komplexního přístupu k zadávacím řízením a aby posoudily jeho použitelnost v různých uspořádáních; zdůrazňuje, že tato analýza musí zohledňovat možné výzvy, pokud jde o zajištění pobídek a optimálního plánování přenosových soustav na moři i na pevnině;
20. připomíná, že jak stojí ve sděleních Komise COM(2020)0741, COM(2020)0299 a COM(2020)0301, výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů na moři vytváří rovněž příležitost pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů;
21. bere na vědomí inherentní doplňkovost mezi různými technologiemi v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, pokud jde o sdílení infrastruktury, součinnost dodavatelského řetězce a větší spolehlivost agregované výroby energie;
22. zdůrazňuje, že v zájmu podpory rozšíření odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři je třeba investovat do infrastruktury, zejména do přístavů, aby mohly pojmout větší turbíny a součásti a zajišťovat provoz a údržbu (včetně školicích zařízení), a rovněž je zapotřebí vybudovat střediska pro vyřazení zařízení pro výrobu větrné energie na moři – přípevných k mořskému dnu i plovoucích – z provozu a pro jejich výrobu; zdůrazňuje, že energie z obnovitelných zdrojů na moři bude mít zásadní význam pro zabezpečení dodávek energie a že musí být přijata nezbytná opatření, která zabezpečí infrastrukturu před kybernetickými útoky;

Spolupráce členských států

23. zdůrazňuje, že zásadní význam pro maximalizaci účinného využívání zdrojů energie z moří, s přihlédnutím ke zvláštnostem každé oblasti, má spolupráce členských států; upozorňuje, že je důležité spolupracovat v oblasti energetiky v Severním moři a že je třeba znovu zapojit Spojené království; konstatuje, že aby se taková spolupráce v dostatečné míře usnadnila, je třeba zlepšit stávající právní rámec; je pevně přesvědčen o tom, že pokud se nepodaří posílit spolupráci mezi členskými státy a propojenými zeměmi mimo EU, bude to bránit zavádění energie z moří; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby bez dalších odkladů přijaly nezbytná opatření; vybízí členské státy, aby okamžitě koordinovaly a předložily plány rozvoje energie z moří;
24. zdůrazňuje, že regionální spolupráci mezi členskými státy a sousedními státy na úrovni mořských oblastí by mělo podporovat společné plánování, odstranění regulačních překážek a také vytvoření regionálních map územního využívání námořních prostor, jež budou přístupné všem zúčastněným stranám a budou pravidelně revidovány prostřednictvím společného monitorovacího rámce;
25. vítá záměr Komise koordinovat svou činnost s členskými státy a podpořit zavádění energie z vln a slapové energie o výkonu nejméně 100 MW do roku 2025 a nejméně 1 GW do roku 2030;
26. vítá návrh nařízení Komise o hlavních směrech pro transevropskou energetickou infrastrukturu a o zrušení nařízení (EU) č. 347/2013 a podporuje vytvoření jediného kontaktního místa pro každý prioritní koridor sítě na moři, které by usnadnilo koordinaci mezi členskými státy a povolovací proces pro projekty společného zájmu v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři;

Dálkové vytápění a chlazení

27. konstatuje, že elektřina a přímé vytápění a chlazení produkované s využitím energie z obnovitelných zdrojů na moři mohou přispět k ekologizaci jakéhokoli konečného využití elektřiny, jako jsou tepelná čerpadla, což povede ke snížení emisí skleníkových plynů, a v konečném důsledku k jejich odstranění; zdůrazňuje, že prostřednictvím čisté elektřiny a tepelných čerpadel lze energii z obnovitelných zdrojů na moři zapojit do dálkového vytápění;

Středa 16. února 2022

28. vyzývá Komisi, aby v zájmu rozvíjejících se trhů analyzovala osvědčené postupy na vyspělých trzích s dálkovým vytápěním a chlazením; zdůrazňuje, že členské státy jsou schopny budovat kapacity pro skladování vytápění a chlazení, a tím podporovat využívání značně kolísající energie z obnovitelných zdrojů na moři; zdůrazňuje, že další integraci obnovitelných zdrojů energie na trzích dálkového vytápění a chlazení brzdí nedostatek údajů a nesouvislost se strategiemi renovace budov na úrovni obcí;

29. zdůrazňuje úlohu vnitrostátních a místních orgánů při strategickém plánování v oblasti vytápění a chlazení a při podpoře oblastních energetických subjektů s cílem snížit riziko investic a usnadnit přístup k přímému financování poskytovanému veřejným sektorem;

Výzkum a vývoj

30. je pevně přesvědčen, že EU a členské státy by měly podporovat výzkum a vývoj víceúčelových propojovacích vedení; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit pro víceúčelová propojovací vedení dlouhodobý rámec, jenž dokáže účinně integrovat trhy v oblasti energií na moři a pevninské trhy; vyzývá Komisi, aby výrobcům jednotlivých zařízení pomohla vytvořit společnou normu, která zajistí kompatibilitu a interoperabilitu propojovacích vedení; zdůrazňuje, že u nových technologií, jako jsou víceúčelová propojovací vedení, je nutné provádět procesy navrhování, testování, prokazování způsobilosti a zbavení rizika způsobem, jenž urychlí jejich vstup na trh; žádá, aby byly vytvořeny vhodné rámcové podmínky, které zajistí rychlý rozvoj těchto technologií;

31. naléhavě vyzývá Komisi, členské státy a soukromý sektor, aby zvýšily investice do výzkumu a vývoje takové koncepce energie z obnovitelných zdrojů na moři, jež bude oběhová a bude začleňovat aspekty ochrany přírody, a do technologií pro recyklaci a demontáž stanic energie obnovitelných zdrojů na moři;

32. zdůrazňuje, že odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři v EU je závislé na dovážených surovinách a součástech pro výrobu a že dodavatelský řetězec těchto materiálů by měl být chráněn; znovu opakuje, že je třeba, aby dodavatelé uplatňovali nejkvalitnější zdravotní, bezpečnostní a environmentální normy v souladu s evropskou certifikací a normami;

33. je pevně přesvědčen o tom, že EU a členské státy by měly podporovat výzkum a vývoj plovoucích mořských větrných a slapových elektráren a elektráren využívajících energii mořských vln a mořského proudu, které lze přizpůsobit různým stavům mořského dna v Evropě; v této souvislosti rovněž zdůrazňuje, že je třeba podporovat výzkum, vývoj, rozšiřování a komercializaci dekarbonizace celého hodnotového řetězce energie z obnovitelných zdrojů na moři, technologií využívajících obnovitelné zdroje energie, jako je větrná energie na moři, k dekarbonizaci jiných odvětví a rovněž propojování odvětví;

34. zdůrazňuje, že je třeba využívat energii z obnovitelných zdrojů na moři v hlubokých vodách; zdůrazňuje, že plovoucí technologie umožňuje přístup k vyšším a stálejším rychlostem větru, což může rovněž minimalizovat dopad turbíny na životní prostředí a snížit tlak spojený s pobřežním plánováním; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly výzkum, vývoj, monitorování a inovace týkající se technologií, jako jsou plovoucí plošiny; zdůrazňuje, že EU má vynikající příležitost stát se světovým lídrem v oblasti technologií energie z obnovitelných zdrojů na moři, jež budou klíčové pro dekarbonizaci;

35. domnívá se, že je nezbytné, aby v Evropě existovaly klíčové segmenty hodnotových řetězců energie z obnovitelných zdrojů, neboť je třeba splnit cíle EU v oblasti klimatu a přinést značné hospodářské výhody pro obyvatelstvo; vyzývá k přijetí vhodných opatření, jež budou podporovat úlohu místního evropského obsahu v dodavatelském řetězci v rámci strategie pro obnovitelné zdroje energie a v právních předpisech;

36. vítá skutečnost, že Komise a Evropská investiční banka jsou odhodlány spolupracovat s dalšími finančními institucemi a podporovat strategické a rizikovější investice do energie z moří prostřednictvím programu InvestEU a současně zajistit, aby si EU udržela v oblasti technologií vedoucí postavení;

37. vyzývá Komisi a členské státy, aby v souvislosti se Zelenou dohodou pro Evropu více využívaly finanční prostředky Unie na podporu rozvoje energie z obnovitelných zdrojů na moři v nejbližších územích a na ostrovech s cílem účinně snížit jejich závislost na fosilních palivech;

Středa 16. února 2022

38. zdůrazňuje, že rozšíření energie z obnovitelných zdrojů na moři bude vyžadovat velké množství vysoce specializované a kvalifikované pracovní síly, a vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly nezbytná opatření, která předejdou nedostatku kvalifikovaných pracovníků a zajistí atraktivní pracovní podmínky zohledňující zdraví a bezpečnost; schvaluje ambici Komise podporovat příslušné vnitrostátní a regionální orgány při vytváření a realizaci programů vzdělávání a odborné přípravy zaměřených na energii z obnovitelných zdrojů na moři a skutečnost, že je zapotřebí vytvořit soubor dovedností v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři; vyzývá Komisi, aby zahrnula oblast energie z obnovitelných zdrojů na moři do své příští evropské agendy dovedností s cílem pomoci jednotlivcům, nadnárodním podnikům i malým a středním podnikům rozvíjet dovednosti, které jsou pro odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři nezbytné; upozorňuje na význam, jež má ve vysoce technickém prostředí tohoto odvětví zaměstnanost žen;

39. je přesvědčen o tom, že v průběhu celého projektového cyklu je zásadně důležité navrhovat, vyvíjet a využívat energii z obnovitelných zdrojů na moři oběhovým a obnovitelným způsobem; zdůrazňuje zejména, že je zapotřebí, aby značné množství kovů a nerostů nezbytných pro podporu růstu technologií využívajících obnovitelné zdroje pocházelo ze zdrojů, které jsou odpovědné a oběhové;

40. upozorňuje, že je zde významná příležitost rozvíjet vodík z obnovitelných zdrojů na moři a přispět tak k širšímu rozvoji trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby posoudila, jak by zdroje obnovitelné energie na moři mohly připravit půdu pro rozvoj výroby vodíku z obnovitelných zdrojů;

41. zdůrazňuje význam, jež mají pro rozsáhlé zavádění technologií energie z obnovitelných zdrojů na moři soukromé i veřejné investice do odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři; opakuje svou výzvu Komisi, aby program Horizont Evropa přizpůsobila vývoji, rozšiřování a komercializaci průlomových technologií a inovací v Unii s cílem překlenout propast mezi inovací a uváděním na trh tím, že poskytne rizikové financování pro technologické a demonstrační projekty v rané fázi a že v zájmu podpory rozvoje výzkumné infrastruktury vytvoří počáteční hodnotové řetězce, mj. s cílem zmenšit stávající rozdíly mezi členskými státy;

42. zdůrazňuje, že zlepšené dovednosti v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři a odvětvové znalosti jsou aktivem, které lze vyvážet do zemí mimo EU a podpořit tak unijní vývoz služeb a přispět ke zmírnění změny klimatu na celosvětové úrovni;

Povolení a územní plány námořních prostor*Zjednodušení povolovacího řízení*

43. zdůrazňuje, že splnění cílů stanovených pro roky 2030 a 2050 vyžaduje rychlejší zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři; zdůrazňuje, že v zájmu uvolnění potenciálu energie z obnovitelných zdrojů na moři je zapotřebí řídit námořní prostor a pobřeží udržitelněji; je pevně přesvědčen o tom, že řádný proces územního plánování námořních prostor musí doprovázet pevný přístup k účasti veřejnosti, neboť je třeba zohledňovat názory všech zúčastněných stran a pobřežních komunit; konstatuje, že obrovský zájem o energii z obnovitelných zdrojů na moři bude přitahovat rostoucí počet žádostí o povolení; vyzývá členské státy, aby urychleně zjednodušily příslušné postupy a své úsilí koordinovaly; vybízí členské státy, aby přijaly koncept jednotných kontaktních míst;

44. upozorňuje na to, že proces zahájení projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři je v současnosti zdoluhavý, a že má-li být dosaženo cílů pro roky 2030 a 2050, je naléhavě zapotřebí jej urychlit; konstatuje, že k rychlejšímu zavádění napomůže zjednodušení postupů a technických norem členských států; vyzývá členské státy, aby vytvořily transparentní postup a zvažily stanovení lhůt pro vydávání povolení, včetně nezbytných posouzení vlivů na životní prostředí a studií a konzultací se zúčastněnými stranami, a aby stanovily lhůty pro povolení po předložení úplné dokumentace a lhůtu pro rozhodnutí; zdůrazňuje, že je důležité postupy v případě potřeby zkrátit a přijmout opatření k zajištění dodržování lhůt;

45. upozorňuje na význam a potenciál předem schválených licencí pro oblasti rozvoje na moři a pro umístění propojovacích a přenosových vedení, pokud jde o odstranění nejistoty spojené s projekty a zkrácení dodacích lhůt;

Středa 16. února 2022

46. domnívá se, že je nanejvýš důležité zapojit místní subjekty a dosáhnout ve věci projektů energie z obnovitelných zdrojů na moři širokého veřejného konsensu a zvýšit tak přijetí větrné energie na moři a rozsáhlé infrastruktury, kterou vyžaduje, ze strany veřejnosti; žádá, aby byly do projektů – včetně těch, které se nacházejí v nejvzdálenějších regionech a ostrovech – transparentně a smysluplně zapojeny pobřežní komunity a další zúčastněné strany; zdůrazňuje, že je důležité zvýšit důvěru široké veřejnosti ve schopnost obnovitelné energie dosáhnout energetické nezávislosti a zabezpečit dodávky energie; vybízí Komisi a členské státy, aby zřídily jednotná kontaktní místa s přehlednými informacemi o možnostech financování demonstračních projektů pro průlomové technologie energie z obnovitelných zdrojů na moři;

Harmonizace územních plánů námořních prostor a vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu

47. konstatuje, že předpokládaný celkový prostor potřebný k tomu, aby kapacita větrných elektráren na moři pro severní moře splnila cíle pro rok 2050, činí 2,8 %; je pevně přesvědčen o tom, že k úspěšnému přidělování mořského prostoru přispěje i včasné zapojení subjektů působících v oblasti rozvoje energie z obnovitelných zdrojů na moři; zdůrazňuje, že tento prostor by měl být přidělován na základě společného územního plánování mořských prostor a integrované správy pobřeží, jež přesahuje hranice jednotlivých států; požaduje transparentní proces a přístupnost regionálních územních plánů námořních prostor s cílem usnadnit všem zúčastněným stranám včasný a inkluzivní přístup;

48. upozorňuje na doporučení projektu víceúčelového využívání evropských moří financovaného z programu Horizont 2020, jenž zkoumá možnosti víceúčelového využívání evropských moří v pěti mořských oblastech EU; připomíná své pokyny, podle nichž se udržitelný rozvoj oceánů již nemůže opírat o jednodůvěvovou správu, ale vyžaduje celistvější a integrovanější přístup a víceúčelové využívání se neomezuje na sdílení „téhož“ námořního prostoru, ale mělo by zahrnovat společné využívání infrastruktury a dalších prostředků a společné činnosti;

49. zdůrazňuje, že je naléhavě důležité zajistit pro rozvoj energie z obnovitelných zdrojů na moři dostatečný prostor, a domnívá se, že veřejné regulační orgány a příslušné podpůrné programy by měly víceúčelové využívání proaktivně usnadňovat a podněcovat, a to nad rámec pouhého územního plánování; konstatuje, že členské státy byly při vypracovávání svých územních plánů námořních prostor požádány, aby hledaly nejen nejlepší dostupné údaje a širokou účast veřejnosti, ale i příležitosti pro společné umístění námořních činností;

50. konstatuje, že podle nařízení (EU) 2018/1999 byly členské státy povinny předložit své vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu do 31. prosince 2019 a každé dva roky musí předkládat zprávu o pokroku; konstatuje, že podle směrnice 2014/89/EU měly členské státy vypracovat územní plány námořních prostor do 31. března 2021; vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy své územní plány námořních prostor dosud nepředložily, a naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala opatření; bere na vědomí riziko neslučitelnosti vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a územních plánů námořních prostor, pokud jde o přidělování prostor; zdůrazňuje, že je třeba urychleně sladit směrnici o územním plánování námořních prostor a nařízení o vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu i další příslušné právní předpisy EU; naléhavě vyzývá členské státy, aby okamžitě přistoupily ke koordinaci a předložení plánů rozvoje v pobřežních vodách do roku 2030 a po roce 2030;

51. vítá v tomto ohledu strategický cíl poskytnout dlouhodobý rámec, který bude podporovat řádnou koexistenci mezi pobřežní infrastrukturou a dalšími způsoby využití mořského prostoru a přispívat k ochraně životního prostředí;

52. vyzývá Komisi a členské státy, aby při plánování a zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři, jež má do roku 2050 dosáhnout kapacity 300 až 450 GW, přijaly úplný, celostní přístup založený na životním cyklu;

53. vyzývá Komisi, aby provedla analýzu dopadů vyřazování zařízení na moři z provozu a aby v případě potřeby přijala unijní strategii pro udržitelné vyřazování infrastruktury na moři z provozu, která minimalizuje dopady na životní prostředí, bezpečnost a hospodářství; zdůrazňuje, že tato strategie by měla zahrnovat demontáž stávající infrastruktury i budoucí činnosti související s vyřazováním z provozu; zdůrazňuje, že budoucí celounijní právní rámec bude nezbytný pouze tehdy, pokud z analýzy vyplyne, že stávající právní rámec a nástroje v členských státech EU mají významné nedostatky; naléhavě vyzývá Komisi, aby vytvořila jednoduchý rámec pro monitorování, jenž zajistí transparentní a účinné podávání zpráv o pokroku při zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři, z nichž bude jasné, zda jsou členské státy na dobré cestě ke splnění cílů stanovených (v GW) na roky 2030 a 2050; domnívá se, že Komise by měla v souladu s požadavky na podávání zpráv podle směrnice o obnovitelných zdrojích energie předložit Parlamentu zprávu o tom, zda je zavádění energie z obnovitelných zdrojů na moři na dobré cestě;

Středa 16. února 2022

54. žádá, aby bylo do roku 2025 v celé EU zakázáno skládkování lopatek větrných turbín vyřazených z provozu, neboť je třeba zajistit oběhovost, minimalizovat negativní environmentální dopady na půdu a oceány a zvýšit úroveň ochrany půdy;

Uspořádání trhu

55. zdůrazňuje, že využívání energie obnovitelných zdrojů na moři závisí vzhledem k dlouhodobé povaze příslušných investic na řádném provádění dobře navržených pravidel trhu a na stabilním regulačním rámci; zdůrazňuje, že náklady na větrnou energii na moři během posledních dvou desetiletí prudce poklesly, a v důsledku toho vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily pro tržní rozvoj větrné energie na moři co nejlepší rámcové podmínky; zdůrazňuje, že bez urychleného zahájení postupného vyřazování fosilních paliv a ukončení dotací na fosilní paliva a bez výrazného zvýšení výroby větrné energie na moři by nebylo možné splnit cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a omezit globální oteplování do konce století na méně než 1,5 °C;

56. žádá, aby bylo posouzeno, nakolik je rozdělení nákladů a přínosů mezi výrobou a přenosem energie z obnovitelných zdrojů na moři udržitelné a sociálně i ekonomicky životaschopné a zda zajišťuje pro subjekty působící v této oblasti správné pobídky a stabilní regulační rámec; zdůrazňuje, že nejistota ohledně rozdělení nákladů a přínosů odrazuje společnosti od zahájení projektů energie z obnovitelných zdrojů na moři; vybízí Komisi, aby urychleně zveřejnila pokyny EU ke sdílení nákladů a přínosů hybridních projektů na moři;

57. zdůrazňuje, že mobilizaci finančních prostředků potřebných na podporu přeshraničních řešení v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a společných projektů v EU mohou podpořit stávající unijní nástroje financování, jako je Nástroj pro propojení Evropy; konstatuje, že Nástroj pro propojení Evropy lze využít k určení možných lokalit pro rozvoj energie z obnovitelných zdrojů na moři a k financování nezbytných studií a stavebních prací u projektů, na nichž se podílejí dva či více členských států EU;

58. vyzývá Komisi, aby v příslušných případech vybízela členské státy, aby do svých národních plánů pro oživení a odolnost a dalších vnitrostátních programů financovaných z fondů EU zahrnuly projekty energie z obnovitelných zdrojů na moři;

59. vyzývá k revizi stávajícího regulačního rámce upravujícího trhy s elektřinou v EU s cílem usnadnit využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři a odstranit umělé překážky obchodu, pevné ceny, dotace a další mechanismy narušující trh, které brání další úspěšné integraci energie z obnovitelných zdrojů na moři; vyzývá Komisi a členské státy, aby pečlivě analyzovaly možnost vytvoření specializovaných nabídkových zón na moři a posoudily vhodnost stávajících nabídkových zón pro integraci rostoucí kapacity energie z obnovitelných zdrojů na moři; vyzývá Komisi, aby určila stávající regulační mechanismy, které úspěšně podporují integraci energie z obnovitelných zdrojů na moři do dobře fungujícího trhu s energií, a to v rámci modelu, jenž obstojí i v budoucnu a bude zahrnovat i usnadňování hybridních projektů a nových forem spolupráce; vyzývá Komisi, aby se v zájmu lepšího a rychlejšího provádění hybridních projektů energie z obnovitelných zdrojů na moři a zajištění pružnějších podmínek pro posílení inovací zaměřila na zlepšení podmínek rozvoje hybridních projektů, včetně nových kategorií aktiv, zejména pro větrné elektrárny na moři napojené na propojovací vedení pro dva nebo více trhů; uznává, že rizika spojená s tím, že se někdo stane průmyslovým průkopníkem investujícím do zavádění nové technologie, by měla vyvažovat cla;

60. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby byl trh uspořádán způsobem, jenž bude plně slučitelný s energií z obnovitelných zdrojů na moři a mimo jiné bude zajišťovat optimální konfiguraci nabídkových zón energie z obnovitelných zdrojů na moři; domnívá se, že v zájmu posílení jednotného trhu a energetické unie by měla být infrastruktura energie z obnovitelných zdrojů na moři na úrovni přenosu regulována na základě pravidel pro oddělení, jež jasně vymezují oddělení úloh a odpovědností, pokud jde o odpovědnost za systémy, přístup třetích stran a transparentní sazby a podmínky;

61. uznává, že přechod na čistou energii vyžaduje, aby byla při využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři a dalších energetických technologiích zohledňována udržitelnost a uhlíková stopa celého hodnotového řetězce; zdůrazňuje, že nabídková řízení na moři by měla zahrnovat kritéria udržitelnosti;

62. uznává, že klíčovou úlohu na cestě EU k uhlíkové neutralitě do roku 2050 bude hrát vodík z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že vzhledem k rozsahu projektů a vysoké kapacitě bude energie z obnovitelných zdrojů na moři hrát při urychlení výroby vodíku z obnovitelných zdrojů zásadní úlohu; domnívá se, že je zapotřebí podporovat výzkum a vývoj s cílem motivovat průmysl, aby prostřednictvím velkých komerčních projektů využíval vodík z obnovitelných zdrojů na trhu, čímž by se vytvořila skutečná udržitelná poptávka v odvětvích, v nichž lze emise snižovat jen obtížně;

Středa 16. února 2022

o

o o

63. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.
-

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0033

Hodnocení provádění článku 50 Smlouvy o EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o hodnocení provádění článku 50 Smlouvy o Evropské unii (2020/2136(INI))

(2022/C 342/09)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), a zejména na články 8 a 50 této smlouvy,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na článek 218 této smlouvy,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na to, že dne 29. března 2017 oznámilo Spojené království Evropské radě svůj záměr vystoupit z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii na základě čl. 50 odst. 2 SEU a na základě článku 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,
- s ohledem na pokyny Evropské rady (článek 50) ze dne 29. dubna 2017 v návaznosti na oznámení Spojeného království podle článku 50 SEU, ze dne 15. prosince 2017 pro druhou fázi jednání o brexitu a pokyny ze dne 23. března 2018 týkající se rámce pro budoucí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím,
- s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2017, v němž jsou stanoveny směrnice pro sjednání dohody se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku o podmínkách jeho vystoupení z Evropské unie, a ze dne 29. ledna 2018, které doplňuje rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2017 o zmocnění k zahájení jednání se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku o dohodě o podmínkách jeho vystoupení z Evropské unie a ve kterém jsou stanoveny doplňující směrnice pro jednání,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/266 ze dne 25. února 2020 o zmocnění k zahájení jednání se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku o nové dohodě o partnerství⁽¹⁾ a na směrnice obsažené v dodatku tohoto rozhodnutí pro jednání o novém partnerství se Spojeným Královstvím Velké Británie a Severního Irsku, které byly zveřejněny,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 5. dubna 2017 o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie⁽²⁾, ze dne 3. října 2017 o stavu jednání se Spojeným královstvím⁽³⁾, ze dne 13. prosince 2017 o současném stavu jednání se Spojeným královstvím⁽⁴⁾, ze dne 14. března 2018 o rámci budoucích vztahů mezi EU a Spojeným královstvím⁽⁵⁾, ze dne 18. září 2019 o současném stavu jednání o vystoupení Spojeného království z Evropské unie⁽⁶⁾, ze dne 15. ledna 2020 o provádění a monitorování ustanovení týkajících se občanských práv v dohodě o vystoupení⁽⁷⁾ a na usnesení ze dne 12. února 2020 o návrhu mandátu pro jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku⁽⁸⁾,
- s ohledem na své doporučení ze dne 18. června 2020 pro jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 58, 27.2.2020, s. 53.

⁽²⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 24.

⁽³⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 2.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 32.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 40.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 171, 6.5.2021, s. 2.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 21.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 294, 23.7.2021, s. 18.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 90.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 29. ledna 2020 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ⁽¹⁰⁾,
 - s ohledem na prohlášení Komise pro plenární zasedání Evropského parlamentu dne 16. dubna 2019,
 - s ohledem na Dohodu o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ⁽¹¹⁾ (dále jen „dohoda o vystoupení“) a na politické prohlášení, v němž se stanoví rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím a které je připojeno k dohodě o vystoupení ⁽¹²⁾ (dále jen „politické prohlášení“),
 - s ohledem na rozhodnutí Evropské rady (EU) 2018/937 ze dne 28. června 2018, kterým se stanoví složení Evropského parlamentu ⁽¹³⁾,
 - s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 10. prosince 2018 ve věci Andy Wightman a další v. Secretary of State for Exiting the European Union, C-621/18, ECLI:EU:C:2018:999,
 - s ohledem na hloubkovou analýzu výzkumné služby Evropského parlamentu z listopadu 2020 nazvanou „Článek 50 SEU v praxi: Jak EU uplatňuje ustanovení o odchodu“,
 - s ohledem na studii zadanou tematickou sekcí Evropského parlamentu Občanská práva a ústavní záležitosti s názvem „Výklad a provádění článku 50 SEU – právní a institucionální posouzení“,
 - s ohledem na Belfastskou dohodu ze dne 10. dubna 1998 mezi vládou Spojeného království, vládou Irsku a dalšími účastníky jednání na mnohostranné úrovni (dále jen „Velkopáteční dohoda“),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a na čl. 1 odst. 1 písm. e) a na přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zahraniční věci,
 - s ohledem na dopis Výboru pro mezinárodní obchod,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti (A9-0357/2021),
- A. vzhledem k tomu, že cílem této zprávy je analyzovat způsob, jakým byla vykládána a uplatňována ustanovení článku 50 SEU, a způsob, jakým byl organizován a veden postup vystoupení Spojeného království z EU podle tohoto článku, včetně poučení pro právo EU a fungování Evropské unie;
- B. vzhledem k tomu, že úvahy o provádění článku 50 SEU přispívají k lepšímu pochopení klíčových prvků ústavní identity EU, zásad, na nichž je založena evropská integrace, významu rozhodovací autonomie a práva na regulaci, které je třeba zohlednit při budoucích změnách Smluv;
- C. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU řeší předchozí nejistotu a nejasnosti týkající se práva vystoupit z EU tím, že členským státům výslovně uděluje jednostranné právo vystoupit z Unie, přičemž jedinou podmínkou je soulad takového vystoupení s jejich vnitrostátními ústavními předpisy;
- D. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU, který výslovně upravuje vystoupení v rámci práva EU, stanoví jediný postup, jak může členský stát v souladu s právními předpisy vystoupit z EU;

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 331, 17.8.2021, s. 38.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 34, 31.1.2020, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 165 I, 2.7.2018, s. 1.

Středa 16. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU opomíjí některé aspekty postupu, které vyvstaly během procesu vystoupení Spojeného království z Unie, nebo tyto aspekty nestanoví dostatečně jasně;
- F. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU neukládá žádné formální požadavky pro oznámení záměru vystoupit z Unie ani pro lhůtu či zrušení tohoto oznámení; vzhledem k tomu, že článek 50 SEU výslovně nestanoví možnost přechodných opatření;
- G. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU nedefinuje konkrétní požadavky na možné prodloužení dvouletého období stanoveného v čl. 50 odst. 3 SEU, což umožňuje flexibilní proces vyjednávání;
- H. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU potvrzuje, že členství v EU je dobrovolné, což znamená, že členský stát nemůže být nucen zůstat členem EU ani vystoupit z EU; vzhledem k tomu, že rozhodnutí vystoupit z Unie je svrchovaným rozhodnutím členského státu, které se přijímá v souladu s vnitřním ústavním pořádkem tohoto vystupujícího státu;
- I. vzhledem k tomu, že zásada loajální spolupráce vyžaduje předání oznámení ihned po přijetí rozhodnutí o vystoupení;
- J. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku ve věci *Andy Wightman a další v. Secretary of State for Exiting the European Union* ze dne 10. prosince 2018 rozhodl, že členský stát může jednostranně odvolat oznámení o svém záměru vystoupit z Unie, přičemž se na něj nadále vztahují Smlouvy;
- K. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU není jasný, pokud jde o použití jiných částí článku 218 SFEU než odstavce 3;
- L. vzhledem k tomu, že rozhodnutí vystoupit z EU, které vyjádřil britský lid, ačkoli většina státních příslušníků ve Skotsku a Severním Irsku hlasovala pro setrvání v Unii, bylo plně respektováno v souladu s hodnotami svobody a demokracie, jak jsou uvedeny v článku 2 SEU;
- M. vzhledem k tomu, že referendum ve Spojeném království nedoprovázely dostatečné informační kampaně, neboť jeho státním příslušníkům nikdy nebyla poskytnuta jasná představa o vztazích, které by jejich země měla s EU, jakmile z Unie vystoupí, a často byli uváděni v omyl ohledně důsledků vystoupení, zejména pokud jde o Severní Irsko, což odhaluje rizika a výzvy spojené s dezinformacemi;
- N. vzhledem k tomu, že článek 50 SEU uděluje orgánům Unie výjimečnou horizontální pravomoc vyjednat dohodu vztahující se na všechny záležitosti, které jsou nezbytné, aby bylo možné zajistit vystoupení členského státu;
- O. vzhledem k tomu, že úloha všech orgánů EU v postupu vystoupení byla zásadní při výkladu a provádění ustanovení článku 50 SEU, při minimalizaci narušení činnosti orgánů, ochraně jednoty členských států a zajištění spořádaného vystoupení;
- P. vzhledem k tomu, že dvoufázový přístup Michela Barniera, hlavního vyjednavče jménem Evropské komise, se ukázal jako správný;
- Q. vzhledem k tomu, že podle SEU jsou občané na úrovni Unie přímo zastoupeni v Evropském parlamentu; vzhledem k tomu, že Parlament je součástí rozhodovacího postupu podle článku 50 SEU a vykonává obecnou politickou kontrolu, jak je stanoveno v článku 14 SEU, a měl by být proto úzce zapojen do jednání o vystoupení, aby mohl udělit svůj souhlas podle článku 50 SEU;
- R. vzhledem k tomu, že v postupu uvedeném v článku 50 SEU a stejně jako ve všech případech mezinárodních dohod sjednaných postupem podle čl. 218 odst. 3 SFEU hraje Parlament okrajovou úlohu, která se omezuje na pouhé schválení případné dohody o vystoupení; vzhledem k tomu, že Parlament se navzdory těmto omezením od samého počátku aktivně podílel na procesu vystoupení a zavázal se, že bude v průběhu celého procesu hájit zájmy občanů EU a chránit integritu Evropské unie;
- S. vzhledem k tomu, že Parlament hrál během tohoto procesu klíčovou úlohu při zastupování všech občanů EU, a to jak z 27 členských států EU, tak ze Spojeného království;

Středa 16. února 2022

- T. vzhledem k tomu, že vystoupení Spojeného království mělo dopad na složení Evropského parlamentu, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 2 rozhodnutí Evropské rady (EU) 2018/937;
- U. vzhledem k tomu, že proces vystoupení způsobil ztrátu předvídatelnosti a představoval výzvu nejen pro EU a vystupující členský stát, ale v ještě větší míře pro občany a subjekty, kterých se nejvíce týká; vzhledem k tomu, že se ukázalo, že hospodářské a sociální náklady této nejistoty jsou velmi vysoké a že rovněž vyvolávají tlak na politické vztahy mezi EU a vystupujícím členským státem; vzhledem k tomu, že větší jistoty by mohlo být dosaženo během procesu oddělení mimo jiné tím, že by se požadovalo, aby oznámení o rozhodnutí vystoupit bylo doprovázeno plánem, jak si vystupující členský stát představuje budoucí vztahy;
- V. vzhledem k tomu, že orgány Unie vyvinuly veškeré úsilí, aby proces vystoupení nebyl politizován, ale vystoupení podle článku 50 SEU je přesto ze své podstaty politické, neboť vychází ze zásadních rozhodnutí týkajících se členství v EU nebo vztahu s EU a je jimi ovlivněno;
- W. vzhledem k tomu, že vystoupení členského státu z Evropské unie představuje závažný politický, hospodářský a sociální otrěs, jehož negativní důsledky lze pouze částečně zmírnit pečlivě naplánovanou a řádně vyjednanou dohodou o vystoupení;
- X. vzhledem k tomu, že politické prohlášení, které vymezuje rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím, stanoví parametry pro ambiciózní, rozsáhlé, hluboké a flexibilní partnerství, které zahrnuje zahraniční politiku, bezpečnost, obranu a širší oblasti spolupráce;
- Y. vzhledem k tomu, že po vstupu dohody o vystoupení v platnost je jedinou právní cestou pro opětovné přistoupení k EU článek 49 SEU;
- Z. vzhledem k tomu, že článek 8 SEU zdůrazňuje zvláštní vztahy mezi EU a jejími sousedními zeměmi;
- AA. vzhledem k tomu, že podle jednacího řádu Evropského parlamentu je Výbor pro ústavní záležitosti příslušným výborem, pokud jde o institucionální důsledky vystoupení z Unie;

Bezprecedentní proces

1. zdůrazňuje, že pro Evropskou unii představuje vystoupení jednoho z jejích členských států bezprecedentní a mimořádně kritický proces;
2. uznává vystoupení Spojeného království z Evropské unie, považuje ho nicméně za politováníhodné;
3. zdůrazňuje, že historický význam vystoupení Spojeného království pro členství v EU neodchýlil a neodchyluje Unii od jejího integračního procesu, neboť článek 50 SEU poskytuje záruky pro právní řád EU a chrání základní cíle evropské integrace;
4. zdůrazňuje, že ustanovení článku 50 SEU a způsob, jakým byla interpretována a prováděna, odrážejí a potvrzují společné hodnoty a cíle, které jsou základem Unie, zejména pak svobodu, demokracii a právní stát;
5. domnívá se, že článek 50 SEU splnil svůj cíl, pokud jde o ochranu svrchovaného práva členského státu vystoupit z Evropské unie – čímž výslovně potvrdil dobrovolnou povahu členství v EU, – a cíl zajistit spořádané vystoupení Spojeného království z Unie a zároveň umožňuje následné budování užšího vztahu mezi EU a Spojeným královstvím jako třetí zemí;

Priority EU

6. má za to, že z obecného hlediska bylo dosaženo cílů článku 50 SEU a jednání o vystoupení se Spojeným královstvím, jejichž cílem bylo zajistit vyvázání Spojeného království z Unie, zaručit právní stabilitu a co nejméně narušit činnost Unie a zároveň poskytnout občanům a právním subjektům jasnou vizi ohledně budoucnosti, a to zajištěním spořádaného vystoupení a ochrany integrity a zájmů Evropské unie, jejích občanů a členských států;

Středa 16. února 2022

7. má za to, že pro strukturování procesu a stabilizaci jeho dopadu na Unii bylo zásadní rychlé a pevné určení priorit v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie, zejména pokud jde o ochranu práv milionů občanů EU ve Spojeném království a státních příslušníků Spojeného království v EU, kterých se vystoupení dotklo, o zvláštní okolnosti, v nichž se nachází ostrov Irsko, a jednorázové finanční vypořádání; domnívá se nicméně, že by bylo vhodné zajistit během jednání větší jasnost, co se týče řešení sporů, které by mohly vzniknout v souvislosti s uplatňováním dohody o vystoupení, zejména pokud jde o úlohu Soudního dvora Evropské unie;

8. domnívá se, že jasné rozdělení úkolů mezi orgány a bezprecedentní inkluzivní a transparentní přístup Komise a jejího hlavního vyjednavatele, a to i vůči Parlamentu, měly prvořadý význam pro udržení uceleného a jednotného postupu EU a jejích členských států, pro prosazování priorit a zájmů EU při jednáních a pro ochranu integrity právního řádu Unie;

9. vyjadřuje uznání hlavním institucionálním aktérům za to, že zachovali jednotu 27 členských států, jakož i v rámci orgánů Unie a mezi nimi navzájem, přičemž respektovali povahu vystoupení jako procesu Unie;

10. domnívá se, že zájmy Unie byly chráněny díky strategické organizaci a podmíněnosti jednotlivých fází postupu; připomíná zejména posloupnost jednání, která byla zahájena dohodou o opatřeních pro vystoupení, poté se posunula k řešení ustanovení o přechodném období a následně byla uzavřena celková dohoda o novém a úzkém partnerství mezi EU a Spojeným královstvím na základě podstatného pokroku v jednáních o občanských právech, otázce Irska a Severního Irska, finančním vypořádání a odůvodněném a efektivním prodloužení lhůty uvedené v čl. 50 odst. 3 SEU;

11. oceňuje, že jednání se Spojeným královstvím kladla důraz na otázku práv občanů, což je a bude i nadále významná otázka, a že tato kapitola v ujednání o vystoupení byla dohodnuta v poměrně rané fázi jednání, neboť původní verze návrhu dohody o vystoupení ze dne 19. března 2018 obsahovala zcela dohodnutou druhou část o právech občanů, včetně přímého účinku jejich ustanovení, a o jurisdikci Soudního dvora Evropské unie v oblasti příslušných ustanovení o právech občanů;

12. zdůrazňuje, že Unie od počátku procesu jasně uváděla, že specifické podmínky irského ostrova a potřeba chránit Velkopáteční dohodu a zmírnit dopady vystoupení Spojeného království na Irsko jsou otázkami, které se týkají celé EU;

13. domnívá se, že časově omezené přechodné období s pokračujícím uplatňováním stávajících regulačních, rozpočtových, dohledových, soudních a donucovacích nástrojů a struktur EU po vystoupení bylo v zájmu obou stran a usnadnilo jednání o budoucích vztazích a navázání budoucích vztahů;

14. připomíná, že rámec budoucích vztahů mezi EU a Spojeným královstvím byl stanoven v politickém prohlášení, které je připojeno k dohodě o vystoupení a obsahuje jasná ustanovení přijatá oběma stranami ohledně spolupráce v oblasti zahraniční, bezpečnostní a obrané politiky;

15. vyjadřuje politování nad tím, že právně nezávazná povaha politického prohlášení poskytla Spojenému království právní důvody k tomu, aby se nezabývalo jeho klíčovými částmi, zejména body týkajícími se zahraniční a bezpečnostní politiky, které tudíž nebyly součástí vyjednávání;

Vystupující členský stát

16. domnívá se však, že proces vystoupení se na straně Spojeného království vyznačoval vleklou nejistotou od samého počátku až do konce jednání, což se mimo jiné odrazilo v časové prodlevě mezi referendem a oznámením o vystoupení podle článku 50 SEU; domnívá se, že tato nejistota měla dopad na občany a hospodářské subjekty, zejména na irském ostrově; domnívá se, že vyvolávání hrozby vystoupení bez dohody ohrozilo vyhlídky na spořádané vystoupení;

Středa 16. února 2022

17. má v tomto ohledu za to, že rozhodnutí vystoupit z Unie má významné politické a hospodářské důsledky; domnívá se, že Spojené království tyto důsledky před rozhodnutím vystoupit z Unie řádně a plně neposoudilo, což mělo za následek nedostatečnou připravenost na postup vystoupení; domnívá se, že britští občané měli nedostatečné znalosti o Evropské unii a nebyli vhodně informováni o dalekosáhlých důsledcích rozhodnutí vystoupit z Unie;

18. je toho názoru, že ustanovení článku 50 SEU týkající se oznámení a prodloužení lhůty podle čl. 50 odst. 3 SEU byla uplatněna dostatečně pružně, díky čemuž bylo možné reagovat na politické výkyvy a nedůslednost jednotlivých vlád Spojeného království a zároveň zachovat integritu procesu vystoupení a udržet právní řád Unie;

19. připomíná, že rozhodnutí o vystoupení z EU je svrchovaným právem každého členského státu a že Unie je povinna takový úmysl daného státu uznat; zdůrazňuje, že článek 50 SEU neuvádí podrobnosti ohledně formy oznámení úmyslu vystoupit, a tudíž v tomto ohledu neklade žádná omezení; v této souvislosti se domnívá, že pokud členský stát nerespektuje právo EU nebo vyjadřuje svůj úmysl neuplatňovat Smlouvy, neuznávat jurisdikci Soudního dvora Evropské unie a nerespektovat jeho rozsudky, jasně tím odmítá závazky spojené s členstvím v EU;

20. poukazuje na to, že vystoupení z Evropské unie je ze své podstaty složitý proces a že politická rozhodnutí vystupujícího členského státu, pokud jde o jeho budoucí vztahy s Uní, mohou složitost tohoto procesu ještě zhoršit;

Význam spořádaného vystoupení z EU

21. domnívá se, že ačkoli vystoupení není podmíněno dohodou mezi vystupujícím členským státem a Uní, proces vystoupení Spojeného království ukazuje, že dohodu o podmínkách vystoupení je důležité uzavřít, a to zejména v zájmu ochrany práv a legitimních očekávání dotčených občanů;

22. domnívá se, že orgány EU učinily maximum a splnily svou povinnost zajistit uzavření dohody; chválí úsilí vynaložené na to, aby se zabránilo scénáři vystoupení bez dohody; v této souvislosti konstatuje, že jak stanoví čl. 50 odst. 3 SEU, není-li dosaženo dohody, nabývá vystoupení účinku dva roky po oznámení Radě; zdůrazňuje, že v SEU neexistují žádná ustanovení, která by řešila scénář vystoupení bez dohody a neřízené vystoupení;

23. zdůrazňuje, že vzhledem k vysoké integraci jednotného trhu EU má vystoupení členského státu dopad na všechny oblasti hospodářské činnosti a že je nezbytné provést právní a administrativní úpravy na všech úrovních EU, členských států i na místní úrovni; opakuje význam práce Komise a členských států na všech úrovních veřejné správy a připomíná, že je důležité, aby zvyšovaly informovanost a připravovaly občany a soukromý sektor tím, že zveřejní řadu konkrétních oznámení o připravenosti zúčastněných stran a včas přijmou jednostranná a dočasná alternativní opatření s cílem řešit možnost scénáře bez dohody a neřízeného vystoupení;

24. konstatuje, že SEU nestanoví žádné konkrétní požadavky, pokud jde o rámec budoucích vztahů mezi vystupujícím členským státem a Uní a její vazbu na ujednání o vystoupení; připomíná však, že podle čl. 50 odst. 2 SEU má dohoda o vystoupení k rámci budoucích vztahů vystupujícího státu s Uní přihlídnout;

25. konstatuje, že v případě vystoupení Spojeného království se dvouletá lhůta po oznámení stanovená v čl. 50 odst. 3 SEU jako období, po jehož uplynutí přestávají smlouvy EU pro vystupující členský stát platit, ukázala jako příliš krátká na spořádané vystoupení, neboť bylo nezbytné toto období třikrát prodloužit a stanovit přechodné období; připomíná, že tuto lhůtu lze prodloužit v souladu s čl. 50 odst. 3 SEU; domnívá se, že toto prodloužení umožňuje pokračovat v jednáních, aby nedošlo k vystoupení bez dohody; připomíná však, že během tohoto dvouletého období a jeho dalších prodloužení čelili občané, hospodářské subjekty, členské státy a obchodní partneři ze třetích zemí bezprecedentní míře právní nejistoty, která trvala příliš dlouho;

Středa 16. února 2022

26. konstatuje, že vystoupení členského státu mělo bezprecedentní právní důsledky pro mezinárodní závazky EU, zejména vzhledem k nutnosti opětovně projednat celní kvóty dohodnuté na úrovni Světové obchodní organizace (WTO), aby se zohlednil podíl kvót využívaný vystupujícím členským státem, což umožnilo třetím zemím vznést další žádosti o přístup na trh; domnívá se, že po vystoupení Spojeného království bylo rozdělení celních kvót EU v zásadě dobře zvládnuto, když se nejdříve přijal interní legislativní akt, kterým se stanovilo nové rozdělení podílů kvót EU (konkrétně ve formě nařízení (EU) 2019/216⁽¹⁴⁾), a poté se jednalo se třetími zeměmi na úrovni WTO, i když na této úrovni neexistují žádná právní ustanovení, která by řešila rozpad celní unie;

Flexibilita podle článku 50 SEU

27. má za to, že článek 50 SEU nastolí správnou rovnováhu mezi zajištěním právně spolehlivého procesu vystoupení a ochranou politické flexibility nezbytné pro přizpůsobení se zvláštním okolnostem; konstatuje však, že ustanovení článku 50 SEU nejsou dostatečně podrobná, pokud jde o tyto aspekty:

- formální požadavky pro oznámení o záměru vystoupit z Unie a výslovná možnost toto oznámení zrušit,
- vhodný rámec pro prodloužení dvouletého období stanoveného v čl. 50 odst. 3 SEU, který umožní flexibilitu při jednáních a bude v souladu se zásadou loajální spolupráce,
- dopad povinnosti přihlédnout k rámci budoucích vztahů;
- uplatňování ustanovení článku 218 SFEU, zejména pokud jde o úlohu Evropského parlamentu a Soudního dvora Evropské unie;
- případná přechodná ustanovení;

28. vyjadřuje politování nad tím, že vystoupení Spojeného království z Unie vedlo k odchodu celého společenství občanů EU; připomíná, že Evropský parlament velmi usiloval o to, aby byl veden aktivní dialog s občany a organizacemi, které je zastupují, a do tohoto dialogu se také ve velké míře aktivně zapojil, přičemž tento dialog probíhal formou konzultací, slyšení a schůzí pořádaných parlamentními výbory a řídicí skupinou pro brexit, které se snažily dát prostor občanům, aby vyjádřili své obavy a formulovali svá očekávání týkající se procesu vystoupení; domnívá se však, že orgány EU mohly učinit více, pokud jde o poskytování informací občanům během různých fází vystoupení;

29. domnívá se, že vzhledem k nepředvídatelnosti procesu vystoupení by ustanovení SEU o vystoupení měla zajistit právní jistotu pro velký počet občanů EU a občanů vystupujícího členského státu, jichž se vystoupení týká, a to tím, že ochrání jejich práva získaná na základě práva EU, zajistí účinný systém prosazování a nevyloučí přitom vytvoření kontrolních mechanismů a informačních kampaní; zdůrazňuje, že je třeba včas a vhodným způsobem informovat dotčené občany, a zejména zranitelné občany, o jejich právech a povinnostech souvisejících s vystoupením;

30. domnívá se, že vzhledem k povaze rozhodnutí o vystoupení z Unie a jeho zásadnímu dopadu na občany vystupujícího členského státu může být uspořádání referenda, které by potvrdilo konečné rozhodnutí vystoupit, důležitou demokratickou zárukou; domnívá se, že potvrzení této konečné volby občany má velký význam i pro případ, že se jednání o dohodě o vystoupení nepodaří uzavřít, což by vedlo ke scénáři bez dohody; domnívá se, že během tohoto procesu by měly být podniknuty všechny možné kroky, aby se zabránilo dezinformacím, zahraničnímu vměšování a nesrovnalostem ve financování;

Úloha orgánů v procesu vystoupení z EU

31. domnívá se, že orgány EU a členské státy společně reagovaly na jednotlivé situace a postupovaly soudržně a jednotně, přičemž včasné, jasné a strukturované vymezily aspekty procesu vystoupení, včetně těch, které nejsou výslovně uvedeny v článku 50 SEU, např. stanovily cíle a obecné zásady jednání, pravomoci EU v otázkách souvisejících s vystoupením, posloupnost jednání, oblasti působnosti dohody o vystoupení, přechodná ustanovení a rámec budoucích vztahů;

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 38, 8.2.2019, s. 1.

Středa 16. února 2022

32. zdůrazňuje, že Parlament hrál v celém procesu vystoupení zásadní úlohu a předkládal řádně odůvodněná usnesení, jimiž již před referendem o členství Spojeného království v EU aktivně přispíval k určení strategií a k ochraně zájmů a priorit EU a jejích občanů; v této souvislosti připomíná, že příspěvek Parlamentu byl strukturován především prostřednictvím řídicí skupiny pro brexit, kterou vytvořila Konference předsedů dne 6. dubna 2017, s podporou a úzkým zapojením výborů Parlamentu a Konference předsedů;

33. zdůrazňuje, že Parlament byl při sledování procesu vystoupení mobilizován jako celek a jednotně, a to jak prostřednictvím svých politických orgánů, tak prostřednictvím svých výborů, které byly od počátku vyzývány, aby zjistily, jaký dopad bude mít vystoupení Spojeného království na oblasti politiky a právní předpisy v jejich příslušných oblastech působnosti; připomíná, že je důležité, aby se výbory odpovědné za odvětvové politiky neustále zapojovaly do jednání; oceňuje dlouhou a důkladnou přípravnou práci výborů při shromažďování důkazů, poradenství a odborných znalostí prostřednictvím slyšení, seminářů a studií o všech otázkách souvisejících s vystoupením nebo budoucími vztahy mezi EU a Spojeným královstvím;

34. je toho názoru, že Evropská rada měla v tomto procesu spojující a stabilizační úlohu, kterou plnila také prostřednictvím pokynů podle čl. 50 odst. 2 SEU a také když interpretovala a uplatňovala ustanovení článku 50 SEU, a to i v souvislosti s prvky, o nichž daná ustanovení nehovoří, a dále tím, že při vymezování podmínek jednání určila jasný politický směr v souladu se zájmy Unie a jmenovala Komisi vyjednávačem Unie;

35. zdůrazňuje, že podle čl. 50 odst. 4 SEU se člen Evropské rady nebo Rady, který zastupuje vystupující členský stát, nemůže podílet na jednáních ani rozhodnutích Evropské rady nebo Rady, která se týkají procesu vystoupení, zatímco poslanci Evropského parlamentu zvolení ve vystupujícím členském státě zůstávají poslanci Evropského parlamentu se všemi svými právy a povinnostmi až do okamžiku, kdy vystoupení nabude účinnosti;

36. uznává bezprecedentní povahu interinstitucionální spolupráce a transparentnosti při provádění článku 50 SEU, včetně pracovních metod a struktur zapojených do jednání, informačních kanálů, zveřejňování dokumentů k jednání a účasti na zasedáních, zejména na zasedáních zástupců hlav států a zasedáních Rady pro obecné záležitosti;

37. uznává význam těchto základních zásad navržených Evropským parlamentem a zavedených Evropskou radou v jejich následných pokynech pro jednání, které se při těchto jednáních uplatnily:

- chránit práva občanů vyplývající z jejich postavení občanů EU,
- jednat v zájmu Unie a zachovat její ústavní integritu a nezávislost jejího rozhodování,
- zachovávat úlohu Soudního dvora Evropské unie,
- zachovávat finanční stabilitu Unie,
- hájit to, aby vystupující stát požíval všech práv a plnil všechny závazky, které vyplývají ze Smluv, včetně zásady loajální spolupráce,
- hájit jasný rozdíl v postavení členských a nečlenských států, neboť stát, který vystoupil z Unie, nemůže mít stejná práva a povinnosti jako členský stát;

38. nadále tyto zásady plně podporuje;

39. je toho názoru, že tyto zásady přesahují rámec článku 50 SEU, neboť jsou základem evropské integrace a staly se klíčovými prvky ústavní identity a právního řádu EU, i když nejsou součástí SEU;

40. konstatuje, že v tomto ohledu vedl postup vystoupení podle článku 50 SEU k tomu, že EU i její členské státy znovu potvrdily ústavní identitu Unie;

Středa 16. února 2022

Práva a povinnosti EU a vystupujícího členského státu

41. znovu zdůrazňuje, že dokud dohoda o vystoupení nevstoupí v platnost nebo pokud dohoda není uzavřena ve dvouleté nebo prodloužené lhůtě uvedené v čl. 50 odst. 3 SEU, vystupující stát je i nadále členským státem a bez výjimek mu náleží všechna práva a podléhá všem povinnostem, které vyplývají ze Smluv, včetně zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 SEU a také povinnosti uspořádat volby do Evropského parlamentu, jmenovat zástupce do orgánů a subjektů Unie, zajistit plnou ochranu práv občanů dodržovat své finanční závazky;

Parlamentní kontrola

42. zdůrazňuje, že úloha politického dohledu, který vykonává Evropský parlament, je v parlamentním demokratickém systému nepostradatelná a zaručuje transparentnost a politickou odpovědnost; v tomto ohledu trvá na tom, že parlamentní pravomoci týkající se fáze přezkumu by měly být zaručeny a vykonány v dostatečné lhůtě, pokud jde o uzavření jakékoli mezinárodní dohody, a to i v případě prozatímního provádění, a zejména dohody uzavřené v souvislosti s vystoupením z Evropské unie; v tomto ohledu poukazuje na význam plného uplatňování čl. 218 odst. 10 SFEU, pokud jde o výsady Parlamentu týkající se vystoupení, který stanoví, že Evropský parlament musí být ve všech fázích postupu jednání mezi Uníí a třetími zeměmi informován; zdůrazňuje, že Komise musí Parlament informovat za stejných podmínek jako Radu;

43. je přesvědčen, že řídicí skupina pro brexit i koordinační skupina pro Spojené království, které Evropský parlament vytvořil v rámci všech fází jednání se Spojeným královstvím, měly mimořádný význam pro zajištění následných kroků a zapojení Parlamentu do jednání a zajištění transparentnosti těchto jednání; domnívá se, že provádění článku 50 SEU je dobrým příkladem kolektivní koordinace mezi orgány v zájmu Unie a že tento model by se měl uplatňovat na všechna jednání o mezinárodních dohodách;

44. v této souvislosti má za to, že úloha Parlamentu je zásadní pro ochranu parlamentního a demokratického rozměru postupu, který má tak velký ústavní a institucionální dopad na Unii a na práva občanů EU; domnívá se, že jeho úloha v oblasti politického dohledu by měla být chráněna a posílena tak, aby zahrnovala nutnost vyjádřit souhlas se všemi příslušnými aspekty tohoto procesu;

45. v této souvislosti zdůrazňuje, že ačkoli je proces podle článku 50 SEU ukončen a vystoupení z EU již nabylo účinku, vlastní ukončení členství v EU a provádění dohody o vystoupení bude ještě dlouho trvat; v tomto ohledu znovu potvrzuje, že Parlament bude zcela plnit svoji úlohu a monitorovat provádění dohody o vystoupení;

Témata k úvaze

46. domnívá se, že článek 50 SEU se zaměřuje na procesní aspekty vystoupení členského státu a umožňuje jejich řešení, ale nevěnuje se závažným politickým, sociálním a hospodářským důsledkům a narušujícím účinkům vystoupení členského státu z EU, a to ani v rámci členských států EU, mezi nimi ani na mezinárodní úrovni;

47. znovu vyzývá k důkladnému zamyšlení nad vystoupením Spojeného království z Evropské unie a nad jeho dopadem na budoucnost EU; domnívá se, že tato reflexe by měla zajistit otevřený a širší dialog o reformách, jež Unie potřebuje pro posílení demokracie a schopnosti plnit potřeby a očekávání občanů; za tímto účelem připomíná bezprecedentní proces úvah Unie o její budoucnosti, který probíhá v rámci Konference o budoucnosti Evropy; zdůrazňuje, že tyto úvahy zahrnují občanskou společnost a zástupce organizací na ochranu občanských práv;

48. domnívá se, že odpovědností a úlohou Unie a jejích členských států je vyvíjet větší úsilí s cílem zachovat proces evropské integrace, chránit evropské hodnoty a zásady, včetně zásady loajální spolupráce, a zabránit tomu, aby došlo k dalším případům vystoupení z EU; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že Evropský parlament a jeho výbory byly před referendem ve Spojeném království zdrženlivé a dostatečně se neangažovaly, což způsobilo, že občané Spojeného království, tedy v té době občané EU, neměli plný přístup k informacím o fungování EU a důsledcích procesu vystoupení; zdůrazňuje, že by měly být stanoveny záruky, které zajistí, aby veřejná diskuse předcházející aktivaci článku 50 SEU členským státem umožnila občanům informovaně se rozhodnout; vyzývá členské státy a EU, aby občanům EU důsledně

Středa 16. února 2022

poskytovaly informace o fungování Evropské unie, jejích oblastech činnosti, rozhodovacích postupech, právech občanů EU a důsledcích odchodu z EU, které osloví široké publikum; domnívá se, že za tímto účelem nabízí Konference o budoucnosti Evropy příležitost posílit dialog s občany a občanskou společností ohledně Evropské unie a možností jejího budoucího vývoje; vybízí Komisi, aby předložila návrh, který evropským politickým stranám umožní financovat kampaně k referendům souvisejícím s prováděním SEU nebo SFEU;

o

o o

49. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0034

Provádění šesté směrnice o DPH

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o provádění šesté směrnice o DPH: co chybí pro snížení výpadku příjmů z DPH v EU? (2020/2263(INI))

(2022/C 342/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 4 a 14 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na článek 113 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na šestou směrnici Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně⁽¹⁾ (šestá směrnice o DPH),
- s ohledem na směrnici Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty⁽²⁾ (směrnice o DPH),
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2017/2455 ze dne 5. prosince 2017, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a směrnice 2009/132/ES, pokud jde o určité povinnosti v oblasti daně z přidané hodnoty při poskytování služeb a prodeji zboží na dálku⁽³⁾
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2018/1910 ze dne 4. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o harmonizaci a zjednodušení určitých pravidel v systému daně z přidané hodnoty pro obchod mezi členskými státy⁽⁴⁾
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2019/1995 ze dne 21. listopadu 2019, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o ustanovení týkající se prodeje zboží na dálku a určitých domácích dodání zboží⁽⁵⁾
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2020/285 ze dne 18. února 2020, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zvláštní režim pro malé podniky, a nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o správní spolupráci a výměnu informací za účelem sledování správného uplatňování zvláštního režimu pro malé podniky⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2020/284 ze dne 18. února 2020, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb⁽⁷⁾,
- s ohledem na prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2017/2454 ze dne 5. prosince 2017, kterým se mění nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 145, 13.6.1977, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 348, 29.12.2017, s. 7.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 311, 7.12.2018, s. 3.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 310, 2.12.2019, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 62, 2.3.2020, s. 13.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 62, 2.3.2020, s. 7.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 77, 23.3.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 348, 29.12.2017, s. 1.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na prováděcí nařízení Rady (EU) 2017/2459 ze dne 5. prosince 2017, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 282/2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2018/1541 ze dne 2. října 2018, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010 a (EU) 2017/2454, pokud jde o opatření k posílení správní spolupráce v oblasti daně z přidané hodnoty ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na prováděcí nařízení Rady (EU) 2019/2026 ze dne 21. listopadu 2019, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 282/2011, pokud jde o dodání zboží nebo poskytnutí služeb usnadněná elektronickými rozhraními a zvláštní režimy pro osoby povinné k dani poskytující služby osobám nepovinným k dani a uskutečňující prodej zboží na dálku a určitá domácí dodání zboží ⁽¹²⁾,
- s ohledem na prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/194 ze dne 12. února 2020, kterým se stanoví podrobná pravidla k uplatnění nařízení Rady (EU) č. 904/2010, pokud jde o zvláštní režimy pro osoby povinné k dani poskytující služby osobám nepovinným k dani a uskutečňující prodej zboží na dálku a určitá domácí dodání zboží ⁽¹³⁾, které má vztah k balíčku předpisů o DPH v oblasti elektronického obchodování,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/847 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program „Fiscalis“ pro spolupráci v oblasti daní a zrušuje nařízení (EU) č. 1286/2013 ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o sazby daně z přidané hodnoty (COM(2018)0020),
- s ohledem na návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o zvláštní režim pro malé podniky (COM(2018)0021),
- s ohledem na návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení podrobných technických opatření pro uplatňování konečného systému DPH pro zdanění obchodu mezi členskými státy (COM(2018)0329) ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. prosince 2011 o budoucnosti DPH: Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH uzpůsobený jednotnému trhu (COM(2011)0851),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. října 2017 nazvané „Opatření v návaznosti na akční plán v oblasti DPH: Směrem k jednotné oblasti DPH v EU – Čas přijmout rozhodnutí“ (COM(2017)0566),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. dubna 2016 nazvané „Akční plán v oblasti DPH – Směrem k jednotné oblasti DPH v EU – Čas přijmout rozhodnutí“ (COM(2016)0148),
- s ohledem na svůj postoj ze dne 12. února 2019 k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení podrobných technických opatření pro uplatňování konečného systému DPH pro zdanění obchodu mezi členskými státy ⁽¹⁶⁾,

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 348, 29.12.2017, s. 32.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 259, 16.10.2018, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 313, 4.12.2019, s. 14.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 40, 13.2.2020, s. 114.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 188, 28.5.2021, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Vstup v platnost odložen do 1. července 2022.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 295.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na svůj postoj ze dne 10. března 2021 k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 19. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program „Fiscalis“ pro spolupráci v oblasti daní a zrušuje nařízení (EU) č. 1286/2013(06116/1/2021 – C9-0179/2021 – 2018/0233(COD)) ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. října 2011 o budoucnosti DPH ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2016 nazvané „Směrem k definitivnímu systému DPH a boj proti podvodům v oblasti DPH“ ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. března 2019 o finanční trestné činnosti, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ⁽²¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 nazvané „Příprava digitální budoucnosti Evropy: odstranění překážek fungování jednotného digitálního trhu a lepší využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele“ ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 o provádění požadavků EU na výměnu daňových informací: pokrok, získané zkušenosti a zbývající překážky ⁽²³⁾
- s ohledem na studii ze dne 30. srpna 2021 s názvem „Výpadek z příjmů z DPH, snížené sazby DPH a jejich dopad na náklady na dodržování předpisů pro podniky a spotřebitele“, kterou vypracovala společnost DIW ECON a zveřejnilo generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby,
- s ohledem na stanovisko Účetního dvora č. 11/2020 (předložené podle čl. 287 odst. 4 a čl. 322 odst. 2 Smlouvy o fungování EU) ze dne 11. prosince 2020 k návrhu nařízení Rady (EU, Euratom), kterým se mění nařízení (EHS, Euratom) č. 1553/89 o konečné jednotné úpravě vybírání vlastních zdrojů vycházejících z daně z přidané hodnoty,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 12/2019 ze dne 16. července 2019 nazvanou „Elektronický obchod: zbývá vyřešit řadu nedostatků při výběru DPH a cel“,
- s ohledem na veřejnou konzultaci, která probíhala od 8. února 2021 do 3. května 2021 (Pravidla DPH pro finanční a pojišťovací služby – přezkum),
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu a na čl. 1 odst. 1 písm. e) a na přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
- s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0355/2021),

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 182.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 270.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 94 E, 3.4.2013, s. 5.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 107.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 8.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 204.

⁽²³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0392.

Středa 16. února 2022

- A. vzhledem k tomu, že Rada přijala v roce 1977 šestou směrnici o DPH s cílem dosáhnout jednotného základu daně, podle něhož by byly stanovovány harmonizované sazby; vzhledem k tomu, že všechny členské státy v té době již přijaly systém daně z přidané hodnoty v souladu s první⁽²⁴⁾ a druhou⁽²⁵⁾ směrnicí Rady ze dne 11. dubna 1967 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu; vzhledem k tomu, že členské státy se za tímto účelem rozhodly projít přechodným obdobím, které bylo následně prodlouženo;
- B. vzhledem k tomu, že směrnice o DPH vznikla v zájmu srozumitelnosti jako přepracované znění šesté směrnice, kterou zrušila a nahradila; vzhledem k tomu, že směrnice o DPH stanoví, že přechodná pravidla budou později nahrazena konečným režimem založeným na zdanění v členském státě původu; vzhledem k tomu, že přechodný systém je složitý, chybný a strukturálně náchylný k podvodům;
- C. vzhledem k tomu, že výběr daní je primárně v kompetenci jednotlivých členských států;
- D. vzhledem k tomu, že v roce 2013 byla zahájena zásadní revize systému DPH s cílem zavést konečný systém založený na zásadě místa určení, který by byl méně náchylný podvodům⁽²⁶⁾; vzhledem k tomu, že zásada místa určení znamená, že DPH dostává členský stát konečné spotřeby;
- E. vzhledem k tomu, že dne 25. května 2018 byl přijat návrh směrnice, který zavádí podrobná opatření pro konečný systém DPH pro zdanění obchodu mezi podniky uvnitř EU a ukončuje „přechodný“ režim⁽²⁷⁾; vzhledem k tomu, že Parlament přijal svůj postoj dne 12. února 2019; vzhledem k tomu, že Rada svůj postoj dosud nepřijala; vzhledem k tomu, že následkem této situace, kdy je přijetí rozhodnutí zablokováno, je odklad důležitých rozhodnutí o úpravě DPH, která je zapotřebí přijmout v zájmu řešení výzev, jimž budeme čelit v procesu obnovy hospodářství EU, a vzhledem k tomu, že v důsledku nečinnosti zůstávají v právní úpravě mezery, které by mohly způsobit růst výpadku příjmů z DPH;
- F. vzhledem k tomu, že výpadek příjmů z DPH se snížil z 20 % v roce 2009 na 10 % v roce 2019, což podle předběžných odhadů znamená, že by mohl klesnout pod 130 miliard EUR; vzhledem k tomu, že v důsledku pandemie a jejích socioekonomických dopadů se tento trend v roce 2020 obrátil; vzhledem k tomu, že se ztráta odhaduje na 164 miliard EUR, z čehož třetina připadá na podvodníky a organizovaný zločin; vzhledem k tomu, že tyto ztráty mohou představovat výpadek příjmů z DPH ve výši 13,7 %; vzhledem k tomu, že tento scénář vyžaduje strategická rozhodnutí;
- G. vzhledem k tomu, že podle závěrečné zprávy za rok 2020 ze dne 10. září 2020 vypracované pro Komisi v rámci projektu „Studie a zprávy o výpadku příjmů z DPH v členských státech EU-28“ se výpadek příjmů z DPH velmi lišil mezi jednotlivými členskými státy, a to v rozmezí od méně než 1 % po více než 33 %;
- H. vzhledem k tomu, že tato ztráta má negativní dopady jak na rozpočet EU (DPH je druhým vlastním zdrojem EU), tak pro vnitrostátní rozpočty, podniky a obyvatele EU;
- I. vzhledem k tomu, že program Fiscalis na období 2021–2027, který je vybaven rozpočtem ve výši 269 milionů EUR, bojuje proti daňové nespravedlnosti tím, že pomáhá vnitrostátním daňovým orgánům lépe spolupracovat v boji proti daňovým podvodům, daňovým únikům a agresivnímu daňovému plánování; vzhledem k tomu, že předchozí program přinesl Unii příjmy ve výši 591 milionů EUR;
- J. vzhledem k tomu, že Eurofisc, který od roku 2010 slouží jako platforma odborníků EU pro boj proti podvodům, musí být v zájmu své účinnosti posílena a musí jí být poskytnuty dostatečné zdroje, aby mohla provádět společné analýzy rizik, koordinovat vyšetřování a spolupracovat s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF), Europolem a Úřadem evropského veřejného žalobce, zejména s ohledem na vyšetřování podvodů v oblasti DPH; vzhledem k tomu, že rozsah podvodů možná zvyšuje systém diferencovaných sazeb DPH a vysoké náklady na dodržování předpisů;

⁽²⁴⁾ Úř. věst. 71, 14.4.1967, s. 1301.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. 71, 14.4.1967, s. 1303.

⁽²⁶⁾ Viz akční plán EU o jednotné oblasti DPH v EU.

⁽²⁷⁾ COM(2018)0329.

Středa 16. února 2022

- K. vzhledem k tomu, že stanovisko Účetního dvora č. 11/2020 se zabývá novou metodou výpočtu vlastního zdroje založeného na DPH; vzhledem k tomu, že toto stanovisko uvádí, že „v porovnání se současným systémem [návrh] přináší významné zjednodušení výpočtu vlastních zdrojů odvozených z DPH členských států“, ale že podle zjištění Účetního dvora „existuje riziko, že konečná víceletá vážená průměrná sazba nemusí být reprezentativní pro všechny členské státy“;
- L. vzhledem k tomu, že socioekonomická krize způsobená pandemií COVID-19 si vyžádala značné fiskální a rozpočtové úsilí vlád členských států, mimo jiné ve formě podpory poskytované podnikům;
- M. vzhledem k tomu, že vlastní zdroj z DPH představoval v roce 2019 11 % rozpočtu EU v celkové výši 17,8 miliardy EUR;
- N. vzhledem k tomu, že „akční plán Komise pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení“ je součástí nové strategie EU, která má vést ke zjednodušení daňového systému a jeho úpravě s ohledem na digitalizaci ekonomiky a ekologickou transformaci a usiluje o zamezení daňových podvodů a daňových úniků; vzhledem k tomu, že tento akční označuje problematiku DPH za prioritní oblast a zaměřuje se na boj proti podvodům v oblasti DPH a na modernizaci DPH u finančních služeb s ohledem na digitalizaci ekonomiky;
- O. vzhledem k tomu, že od přijetí směrnice o DPH jsou finanční služby až na určité výjimky osvobozeny od DPH z důvodu, že podléhají jiným daním (např. dani z pojistného);
- P. vzhledem k tomu, že DPH jakožto nepřímou daň vybírá všech 27 členských států na základě několika různých vnitrostátních režimů, z nichž je možné vyvodit osvědčené postupy, které by mohly být uplatněny v rámci celoevropské reformy; vzhledem k tomu, že příklady z jednotlivých členských států by měly být považovány za vzory, které je třeba vzít v úvahu, a že Evropská komise musí fungovat jako platforma pro výměnu těchto osvědčených postupů; vzhledem k tomu, že jedním z takových dobrých příkladů jsou legislativní změny v jednom z členských států, které vytvářejí pobídky pro spotřebitele, aby v odvětvích, kde je obtížné vybírat daně, vyžadovali faktury;
- Q. vzhledem k tomu, že obecný cíl digitalizace zdanění je klíčový pro zajištění transparentnosti, jednoduchosti, odpovědnosti a automatizovaného vykazování, které jsou nezbytné pro konečný zjednodušený režim DPH schopný obstát v budoucnosti; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 podnítila rozvoj digitalizace u všech transakcí; vzhledem k tomu, že v centru tohoto procesu digitalizace stojí malé a střední podniky, které by být v tomto ohledu podporovány, aby mohly získávat nejnovější technologie a know-how;
- R. vzhledem k tomu, že DPH je na úrovni EU v hrubých rysech harmonizována a funguje jako jeden z vlastních zdrojů unijního rozpočtu, a proto vyžaduje rozsáhlou spolupráci na úrovni EU;
- S. vzhledem k tomu, že Parlament plně respektuje zásadu vnitrostátní daňové suverenity;

Sazby DPH, základy daně a výpadky příjmů z DPH v členských státech

- vítá, že celkový trend je pozitivní, neboť výpadek příjmů z DPH se v členských státech EU snížil z 10 % v roce 2019 z 20 % v roce 2009, což naznačuje, že podvody v oblasti DPH v EU klesají a příjmy z DPH v poměru k HDP jsou na vzestupu;
- vyzývá Komisi a členské státy, aby analyzovaly osvědčené postupy v těch členských státech, které velkému výpadku příjmů z DPH dokázaly zamezit, a vzájemně si tyto postupy vyměňovaly; podporuje snahu nalézt inovativní daňová řešení v oblasti daní v souladu s novou ekonomickou, sociální a environmentální realitou;
- konstatuje, že podle některých odhadů by příjmově neutrálně daňová reforma mohla vést ke snížení základní sazby DPH v EU v průměru o 7 procentních bodů a současně snížit náklady na dodržování předpisů; zdůrazňuje, že podle těchto odhadů se velikost snížení v jednotlivých členských státech EU pohybuje od 2 procentních bodů (Estonsko) do 13 (Řecko); konstatuje, že se nejedná o jediné možné řešení problému komplexity daňového systému; konstatuje, že nižší základní sazba DPH by byla přínosem pro spotřebitele, zejména pro domácnosti s nízkými příjmy; konstatuje, že členské státy mají možnost posoudit, jaké výhody by taková jednotná snížená standardní sazba měla pro spravedlivou hospodářskou soutěž na jejich trhu;

Středa 16. února 2022

4. domnívá se, že používání velkého množství snížených sazeb sice má ve společnosti legitimní účel, totiž zmírnění regresivity systému DPH a dosažení určitých cílů státní politiky, jako je přístup k základnímu zboží a sektorům (zdravotní péče, potravin), nicméně zvětšuje složitost a neprůhlednost daňového systému, zvyšuje náklady na dodržování předpisů a může usnadňovat podvody; uvědomuje si, že uplatnění snížených sazeb může způsobit snížení cen pro spotřebitele, nicméně závisí na několika dalších faktorech; konstatuje proto, že je třeba provést důkladnou analýzu a posouzení dopadů;
5. upozorňuje na to, že mezi standardními sazbami jednotlivých členských států existuje velké rozdíly, které do systému vnášejí značnou komplexitu, a to navzdory tomu, že jsou odůvodněny odlišnostmi v národních ekonomických systémech; zdůrazňuje, že tuto komplexitu ještě zhoršuje rozdílné uplatňování snížených sazeb, které je všem legitimní, je-li jeho účelem dosahování sociálních a environmentálních cílů; připomíná, že další překážku pro soudržný a plně interoperabilní společný systém představuje možnost uplatňovat „supersnížené“ sazby (v 5 členských státech) a „parkovací“ sazby (v 5 členských státech);
6. uvědomuje si, že systém je stále složitější nejen kvůli používání různých sazeb, ale také kvůli výjimkám a odchýlkám, které však musí zůstat mimořádnými opatřeními; připomíná specifickou situaci, kdy se na členské státy, které vstoupili do Unie před rokem 1992 a po něm, vztahují rozdílná pravidla, a dochází tak k nerovnému zacházení; vyzývá Komisi, aby se touto otázkou zabývala v budoucích legislativních návrzích;
7. konstatuje, že za posledních dvacet let Komise zahájila téměř 200 řízení o nesplnění povinnosti v souvislosti s DPH; vyzývá Komisi, aby vypracovala shrnutí hlavních závěrů těchto řízení, které by sloužilo jako základ pro budoucí legislativní návrhy, zejména návrhy týkající se snížených sazeb, osvobození od daně a neprovedení předpisů;
8. konstatuje, že koronavirová pandemie ospravedlnila pravidla pro výjimky týkající se DPH, což je dokladem toho, že naléhavé nebo neočekávané situace vyžadují určitou flexibilitu; vyzývá Komisi, aby tuto skutečnost zohlednila v budoucích legislativních návrzích týkajících se DPH;
9. konstatuje, že výpadek příjmů z DPH kolísá v závislosti na hospodářském cyklu a že nízká úroveň dodržování daňových předpisů je někdy spojena s vysokými základními sazbami DPH a nižší účinností právního a soudního systému, slabšími právními institucemi, vyšší vnímanou mírou korupce a celkovým podílem šedé ekonomiky;
10. se znepokojením konstatuje, že v některých členských státech neplatí obecné osvobození věcných darů od DPH, což způsobuje, že podniky ničí spotřební zboží, zejména vrácené zboží, ačkoli takové osvobození je podle stávající směrnice o DPH možné; vyzývá Komisi, aby vydala pokyny pro členské státy, v nichž objasní, že osvobození věcných darů od DPH je slučitelné se stávajícími právními předpisy Unie o DPH, dokud členské státy nepřijmou návrh Rady z roku 2018 (COM(2018)0020, čl. 98 odst. 2);
11. lituje, že není k dispozici dostatek údajů o regionálních rozdílech, což je možná jedním z hlavních problémů, který brání měření výpadku příjmů z DPH; vyzývá Komisi, aby prověřila, zda by vytváření a zveřejňování regionálních měření výpadku příjmů z DPH mohlo být cenným nástrojem ke zvýšení transparentnosti a snížení výpadku příjmů z DPH;

Dopad diverzifikace snížených sazeb na podniky

12. domnívá se, že různorodost snížených sazeb daně zvyšuje administrativní zatížení podniků; konstatuje, že celkové náklady na dodržování předpisů o DPH se pohybují v rozmezí 1–4 % obrátu podniku v daném členském státě; upozorňuje, že ke snížení nákladů na dodržování předpisů může významně přispět digitalizace;
13. konstatuje, že malé a střední podniky čelí proporcionálně vyšším nákladům na dodržování předpisů, neboť tyto náklady jsou fixní a nezávislé na velikosti podniku; vysoké náklady na dodržování předpisů představují překážku vstupu na vnitřní trh EU; domnívá se proto, že rozdílné režimy DPH v rámci EU mohou podniky, zejména malé a střední, odrazovat od vnitrounitřního obchodu; konstatuje však, že empirická data neumožňují činit jednoznačné závěry, pokud jde o to, jaké účinky mají rozdíly v systémech DPH na mezinárodní obchod a zda mohou vytvářet v mezinárodním obchodě nerovné podmínky, zejména z důvodu vysokých nákladů na dodržování předpisů a kvůli výjimkám a špatně fungujícím systémům vrácení daně;

Středa 16. února 2022

14. poukazuje na potenciál digitalizace, pokud jde o snižování nákladů na dodržování předpisů, ačkoli její přínosy se často projeví až v dlouhodobém výhledu; trvá na tom, že digitální inovace⁽²⁸⁾ mohou snižovat náklady na dodržování předpisů, zvyšovat transparentnost obchodních transakcí a omezovat byrokracii; zdůrazňuje, že je třeba dbát na bezpečnost údajů a ochranu soukromí jednotlivců i podniků; trvá na tom, že podniky musí být subsidiárně⁽²⁹⁾ podporovány prostřednictvím programů EU a že zejména malé a střední podniky a další zranitelné hospodářské subjekty musí být podporovány prostřednictvím odborné přípravy v oblasti digitální transformace zajišťované prostřednictvím EU, aby z ní mohly těžit a přispívat k ní; zdůrazňuje, že takto obecný přístup k urychlení digitalizace know-how a provozu malých a středních podniků v praxi by byl v konečném důsledku prospěšný pro výběr DPH; poukazuje na potenciál technologie distribuované účetní knihy pro předcházení podvodům v oblasti DPH – např. podvodům s chybějícím obchodníkem uvnitř Společenství – a se zájmem očekává legislativní návrh na modernizaci oznamovací povinnosti v oblasti DPH; dále vyzývá Komisi, aby předložila iniciativu zaměřenou na snadné používání technologie distribuované účetní knihy obchodníky a na snížení administrativní zátěže;

15. zastává názor, že pokud chceme usnadnit obchodování a zvýšit právní jistotu na jednotném trhu, měla by Komise ve spolupráci s členskými státy zřídit internetový portál, který by poskytoval podnikům informace o DPH; zdůrazňuje, že tento portál by měl sloužit jako místo, kde bude možné rychle získat aktuální a přesné informace o fungování systému DPH v různých členských státech, zejména správné sazby DPH u různých druhů zboží a služeb v jednotlivých státech a podmínky pro uplatňování nulové sazby DPH; poukazuje na to, že tento portál by mohl rovněž přispět k řešení současného výpadku příjmů z DPH, navrhuje, aby bylo v rámci tohoto informačního portálu EU pro DPH zřízeno jednotné kontaktní místo;

16. poukazuje na to, že toto jednotné kontaktní místo by bylo příkladem toho, jak mohou digitální inovace pomáhat podnikům v EU zjednodušit administrativní úkony v souvislosti s DPH, a tím snížit náklady na dodržování předpisů v oblasti elektronického obchodu v rámci EU; konstatuje, že takové snížení nákladů na dodržování předpisů je výhodné zejména pro malé a střední podniky; bere na vědomí, že Komise je ochotna předložit v období 2022/2023 návrh na změnu směrnice o DPH a rozšíření oblast působnosti jednotného kontaktního místa pro DPH; vyzývá Evropskou komisi, aby zjistila, jaké jsou možnosti rozšíření působnosti jednotného kontaktního místa;

17. vyzývá členské státy, aby prohloubily a zkvalitnily vzájemnou spolupráci a důsledně uplatňovaly soubor pravidel z února 2020 pro výměnu údajů o platbách DPH s cílem napomoci odhalování daňových podvodů při přeshraničních transakcích elektronického obchodu;

18. konstatuje, že členské státy již využívají nové technologie ke zlepšení účinnosti kontroly vnitrostátních nákupů v daňové oblasti; uvědomuje si, že při reformách systémů DPH je nutné vždy zkoumat tato vnitrostátní opatření jako osvědčené postupy, které by mohly být využity; zasazuje se o to, aby členské státy v této oblasti více koordinovaly svou činnost, usnadňovaly přeshraniční transakce bez nadměrných nákladů pro hospodářské subjekty a spotřebitele; vyzývá Komisi, aby předložila konkrétní návrhy na podporu rychlejšího systému výměny informací o transakcích v oblasti DPH uvnitř EU a na jeho interoperabilitu s vnitrostátními mechanismy; zasazuje se o rozšíření elektronické fakturace a vyzývá k zavedení normy EU pro elektronickou fakturaci, která by harmonizovala zejména informace obsažené v elektronické faktuře, což by zvyšovalo přeshraniční interoperabilitu, zajišťovalo soulad s právními předpisy, zvyšovalo transparentnost obchodních transakcí a omezovalo podvody a chyby;

19. zdůrazňuje, že vnitrostátní i jiné orgány, např. OLAF, by měly řádně uplatňovat mechanismy pro efektivní výměnu informací a využívat další odpovídajícími prostředky (lidské, finanční, technické a technologické) k tomu, aby řešily problém přeshraničních podvodů s DPH a podvodů typu „kolotoč“; zdůrazňuje cenný přínos organizací, jako je síť Eurofisc; poukazuje na úlohu poskytovatelů platebních služeb a na potřebu vysokých standardů vykazování DPH; považuje za nezbytné, aby od Komise obdržel dopadovou studii, kterou potřebuje k posouzení, zda by bylo – v návaznosti na provedení

⁽²⁸⁾ Např. umělá inteligence, big data a blockchain.

⁽²⁹⁾ Tj. podpora přichází nejprve od členských států a až poté od Evropské unie.

Středa 16. února 2022

směrnice Rady o dočasném používání všeobecného mechanismu přenesení daňové povinnosti ve vztahu k dodání zboží a poskytnutí služeb nad určitou prahovou hodnotu⁽³⁰⁾ – vhodné zavést v několika členských státech všeobecný mechanismus přenesení daňové povinnosti, protože tím by bylo možné zamezit vnitroujinným podvodům typu „chybějící obchodník“; posoudit je třeba zejména jeho dopad na boj proti všem druhům podvodů v oblasti DPH a jak se promítne do nákladů podniků na dodržování předpisů;

20. konstatuje, že velké rozdíly v daňových sazbách sazeb jsou příčinou cenových deformací na vnitřním trhu a vytvářejí pobídky pro přeshraniční nákupy; konstatuje, že rozdíly v sazbách DPH zejména vytvářejí pobídky k využívání cenových rozdílů mezi zeměmi přesunem spotřeby do členských států s nižšími sazbami DPH, čímž státům vznikají problémy s výběrem daní;

21. připomíná, že podniky potřebují jednodušší, centralizovaný přístup k informacím o sazbách, zejména o správných sazbách DPH pro různé zboží a služby v různých členských státech a o podmínkách pro nulovou sazbu DPH, a stejně tak jsou pro ně důležitá jasná a jednoznačná pravidla DPH, neboť ta by podpořila přeshraniční podnikání a snížila administrativní zátěž; vítá v tomto ohledu, že pro malé podniky účastníci se přeshraniční činnosti byla zavedena zjednodušená digitální metoda registrace režimu DPH prostřednictvím internetového portálu, která snižuje náklady a administrativní zátěž; konstatuje, že 26 z 27 členských států využívá snížené sazby jako nedílnou součást své daňové a sociální politiky; připomíná, že pokud by existoval jednotný společný internetový informační portál o uplatňování systému DPH v různých členských státech, podpořily by se přeshraniční činnosti a snížila administrativní zátěž podniků;

22. vítá pozitivní trend snižování nákladů na dodržování předpisů díky postupné digitalizaci podniků a veřejné správy; konstatuje, že v zemích OECD se doba potřebná pro splnění daňových povinností snížila mezi lety 2006 a 2020 z 230 hodin na 162 hodin, a to zejména díky zavedení elektronických systémů podávání daňových přiznání a pro platby⁽³¹⁾;

23. zdůrazňuje, že dobře koncipovaný systém DPH by měl být neutrální a neměl by ovlivňovat obchod, ale že v praxi je obtížné tuto zásadu ověřit na celosvětové úrovni z důvodu výjimek DPH, neefektivity systémů vracení daně a velké variability sazeb, která zvyšuje náklady na dodržování předpisů; připomíná, že pokud jde o systém DPH účinný, přispívá k boji proti daňovým únikům a daňové optimalizaci; zdůrazňuje, že stále více malých a středních podniků je ochotno obchodovat v rámci EU, zejména prostřednictvím on-line transakcí, a že systém DPH v EU by se měl zaměřit na usnadnění tohoto přeshraničního růstu;

24. konstatuje, že empirické důkazy ukazují, že současný systém vícenásobných sazeb DPH je v členských státech regresivní, pokud se měří jako procento disponibilního příjmu, ačkoli ve většině členských států je spíše proporcionální nebo mírně progresivní, pokud se měří jako procento výdajů; dále poznamenává, že zejména pokud se měří pomocí výdajů, přispívají stávající snížené a nulové sazby DPH k tomu, že DPH je progresivnější než systémy s jedinou sazbou DPH; dále konstatuje, že podle určitých dokladů zvyšují progresivitu DPH pouze ty sazby, které jsou sníženy v zájmu podpory domácností s nízkými příjmy (např. snížené sazby na potraviny); vyzývá členské státy, aby snížené sazby DPH zaváděly právě se specifickým cílem podporovat nízkopříjmové domácnosti;

25. zdůrazňuje, že členské státy by měly mít možnost uplatňovat na základní zboží nulové sazby DPH;

Dopad snížených sazeb DPH na spotřebitele a na sociální a environmentální cíle

26. všímá si toho, že snížené vazby systematicky nevedou k trvalému snížení cen pro spotřebitele a že účinnost snížené sazby závisí na řadě faktorů, jako je rozsah, v jakém podniky přenášejí snížení na spotřebitele, doba jejího trvání, rozsah snížení a složitost systému sazeb; zdůrazňuje, že úplné přenesení veškerého snížení je proto složitý proces a nemělo by být prováděno bez důkladného posouzení dopadu; konstatuje, že zatímco stávající snížené a nulové sazby DPH jsou pro domácnosti s nízkými příjmy v EU proporcionálně výhodnější (měřeno podílem výdajů), v absolutním (peněžním) vyjádření jsou obvykle výhodnější pro domácnosti s vysokými příjmy; poukazuje tudíž na to, že je třeba provést rozsáhlé analýzy a posouzení dopadů, aby se zajistilo, že se snížení uplatní pouze v případech, kdy z nich mohou mít prospěch domácnosti s nízkými příjmy;

⁽³⁰⁾ Směrnice Rady (EU) 2018/2057 ze dne 20. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o dočasné používání všeobecného mechanismu přenesení daňové povinnosti ve vztahu k dodání zboží a poskytnutí služeb nad určitou prahovou hodnotu (Úř. věst. L 329, 27.12.2018, s. 3).

⁽³¹⁾ Studie PWC a World Bank Group ze dne 26. listopadu 2019 „Paying Taxes 2020: The changing landscape of tax policy and administration across 190 economies“, s. 27.

Středa 16. února 2022

27. upozorňuje na to, že snížené sazby obvykle sledují legitimní cíl, kterým je to, aby základní zboží bylo dostupné všem; zdůrazňuje, že snížené sazby DPH na základní zboží (např. potraviny) mají spíše progresivní efekt; zdůrazňuje, že snížené sazby mohou být účinné zejména ve společnostech s velkými rozdíly v příjmech a vysokou mírou sociální a ekonomické nerovnosti; konstatuje, že empirická data o účinnosti snížených sazeb DPH při podpoře společensky žádoucího nebo ekologického zboží jsou nedostatečná a nejednoznačná;

28. je velmi znepokojen regresivním charakterem spotřebních daní; zdůrazňuje, že DPH by měla zůstat na nízké úrovni, protože neúměrně zatěžuje domácnosti s nižšími příjmy a prohlubuje nerovnost v rozdělení majetku;

29. konstatuje, že posoudit účinnost snížených sazeb DPH pro podporu zboží a služeb šetrných k životnímu prostředí je dosud obtížné, protože se nedostává empirických dat, ačkoli podle některých případových studií a modelů lze zaznamenat pozitivní dopady; zdůrazňuje však, že je velmi důležité, aby členské státy v zájmu podpory ekologicky šetrné spotřeby postupně zrušily všechny nulové a snížené sazby DPH na ekologicky škodlivé zboží a služby; vyzývá členské státy, aby v zájmu splnění cílů EU v oblasti klimatu, jak jsou zakotveny v Zelené dohodě pro Evropu, do roku 2030 postupně zrušily snížené sazby u vysoce znečišťujícího zboží a služeb; vyzývá členské státy, aby prozkoumaly možnost zavedení kompenzačních mechanismů, které by pomohly nízkopříjmovým domácnostem vyrovnat se se snížením disponibilního příjmu, k němuž by došlo v důsledku zvýšení sazeb DPH u znečišťujícího zboží a služeb;

30. v této souvislosti zdůrazňuje, že snížené sazby musí být vždy uplatňovány s ohledem na udržitelnost veřejných financí; konstatuje, že racionalizace zaměřená na dosažení jednotného systému DPH by měla zohledňovat historické a dočasné uplatňování snížených sazeb, pokud jsou ovšem splněny další podmínky;

31. zdůrazňuje, že z empirických dat vyplývá, že snížené sazby DPH jsou často nepříliš účinným nástrojem k dosažení sociálních nebo environmentálních cílů, neboť vytvářejí pro stát značné náklady, což je způsobeno velkým rozsahem rozdílů mezi sazbami, nižšími daňovými příjmy, zvýšenými administrativními náklady, nákladnými kontrolami a inspekce, tlakem ze strany zástupců sociálních partnerů a podniků, nákladům na dodržování předpisů, deformacemi hospodářské soutěže či dokonce daňovým únikům a obtížím při komunikaci s cílovými skupinami;

32. poukazuje na to, že pokud máme plně posoudit účinnost a účelnost nestandardních sazeb DPH, musíme je porovnávat s alternativními politickými nástroji; zastává názor, že tato opatření mohou být účinnějšími, flexibilnějšími, viditelnějšími a nákladově efektivnějšími nástroji pro dosažení těchto sociálních a environmentálních cílů, pokud je vlády využívají účinným způsobem; pokud bude státy využívat tato opatření účinným způsobem, budou moci s jejich pomocí dosahovat těchto sociálních a environmentálních cílů s vyšší účinností, flexibilitou, viditelností i efektivitou; konstatuje však, že tyto nástroje jsou jádrem vnitrostátní daňové suverenity a patří k národním kompetencím, protože neexistují žádné unijní předpisy, které by je harmonizovaly; poukazuje na to, že musí nicméně respektovat pravidla EU v oblasti hospodářské soutěže;

33. zdůrazňuje, že jednotný systém DPH v kombinaci s alternativními regulačními nástroji a souborem sociálních reforem a nástrojů ekologických daní jsou možnosti, které stojí za prozkoumání při vytváření účinného hospodářského, sociálního a ekologického uceleného daňového systému, pokud nebudou představovat nepřiměřenou zátěž pro domácnosti s nízkými příjmy; připomíná, že Nový Zéland uplatňuje jednotnou sazbu DPH ve výši 15 % s tím, že nízkopříjmové domácnosti dostávají daňový kredit; poukazuje na to, že zjednodušování nebo harmonizace systému DPH v EU nesmí vést ke zvýšení standardních sazeb DPH; konstatuje, že paušální dotace a informační kampaně by mohly být jednou z možností, jak podporovat meritorní zboží;

Závěr

34. připomíná, že příjmy z DPH jsou jedním z nejvýznamnějších zdrojů veřejných příjmů a v průměru představují přibližně 21 % celkových daňových příjmů v EU; konstatuje, že výpadek příjmů z DPH činí v průměru 10 % a že DPH rovněž představuje vlastní zdroj rozpočtu EU; zdůrazňuje, že jakékoli snížení základu DPH vede ke ztrátě příjmů veřejných financí; vyzývá vnitrostátní daňové orgány, aby přijaly opatření ke snížení výpadku příjmů z DPH v zájmu zlepšení veřejných financí, zejména s ohledem na hospodářský útlum způsobený pandemií COVID-19, a aby zvýšily vlastní zdroje EU;

Středa 16. února 2022

35. je proto potěšen tím, že v posledním desetiletí bylo ve spolupráci mezi daňovými orgány členských států dosaženo významného pokroku; podporuje další diskuse mezi členskými státy s cílem posílit správní spolupráci;

36. souhlasí se závěry studie DIW ECON, byla v roce 2019 byla v členských státech základní sazba daně uplatňována v průměru na 71 % celkového základu daně; poukazuje na to, že náklady na dodržování předpisů, které vznikají v důsledku rozdílů v systémech DPH, bude možné výrazně snížit, pokud bude pokračovat digitalizace podniků a veřejné správy; poukazuje na to, že při vytváření soudržného, spravedlivého a efektivního systému DPH v EU je třeba pečlivě posuzovat, jaké náklady vznikají podnikům, zejména malým a středním, v důsledku rozdílů v systémech DPH, jaké deformace mohou tyto rozdíly způsobovat na vnitřním trhu a v obchodu a jaký dopad mají na státy, které kvůli nim přicházejí o příjmy; zdůrazňuje, že snížené sazby DPH na základní zboží (např. potraviny) spíše zvyšují progresivitu DPH a že ze snížených sazeb DPH mají prospěch zejména nízkopříjmové domácnosti, i když jsou tyto sazby méně účinnými prostředky k dosažení cílů v oblasti rozdělování příjmů nebo ochrany životního prostředí;

37. upozorňuje na to, že obtíže při snižování výpadků z příjmů z DPH mezi členskými státy jsou způsobeny kombinací různých faktorů, jako je nutnost zachovat některé výjimky z DPH u určitého zboží a služeb a vůle členských států zachovat snížené sazby ve výši alespoň 5 %; uznává, že je třeba, aby si členské státy zachovaly flexibilitu při určování uplatňované sazby DPH, protože DPH má velký význam jako jeden z nástrojů rozpočtové politiky;

38. vyzývá k zavedení jednoduššího, modernizovaného systému DPH s omezeními pro osvobození od daně a nestandardní sazby s cílem podpořit spravedlivou a účinnou konkurenceschopnost podniků na vnitřním trhu, snížit náklady na dodržování předpisů a zlepšit dobrovolné dodržování předpisů; konstatuje, že pro tento zjednodušený systém DPH by bylo stále výhodné, kdyby existovalo jednotné kontaktní místo, které by pomohlo snížit náklady evropských podniků na dodržování předpisů a podpořit obchod v rámci EU; bere na vědomí návrh bývalého portugalského předsednictví Rady a současného slovinského předsednictví, aby byly na úrovni členských států postupně zrušeny všechny nulové a snížené sazby DPH na zboží a služby škodlivé pro životní prostředí, jako jsou fosilní paliva, chemické pesticidy a chemická hnojiva; požaduje, aby bylo vypracováno posouzení, zda by bylo možné zavést sociální opatření pro nízkopříjmové domácnosti, jež by kompenzovalo pokles disponibilního příjmu v důsledku vyšších sazeb DPH u znečišťujícího zboží a služeb; žádá členské státy, aby urychleně přijaly návrh revidované směrnice o sazbách DPH⁽³²⁾;

39. zdůrazňuje, že výpadek příjmů z DPH závisí zejména na kombinaci různých faktorů v členských státech, jako jsou mezery v právní úpravě, nedostatek zdrojů a nedostatečná digitální efektivita daňových správ a neúčinnost donucovacích a kontrolních opatření, zejména pokud jde o daňové podvody a vyhýbání se daňovým povinnostem a agresivní daňové plánování; vyzývá proto členské státy, aby zlepšily správní spolupráci a zvýšily výkonnost vnitrostátních daňových orgánů; vítá analýzu transakčních sítí a vyslovuje se pro navázání posílené spolupráce mezi členy sítě Eurofisc s cílem rychle odhalit podvody kolotočového typu; vyzývá Konferenci o budoucnosti Evropy, aby se touto otázkou zabývala v souvislosti s ochranou finančních zájmů EU;

40. považuje za nezbytné zkoumat, zda by byla při zavádění elektronické fakturace v členských státech možná větší harmonizace nad rámec současného povinného používání při zadávání veřejných zakázek v celé EU, neboť se ukázalo, že elektronická fakturace je účinným nástrojem v boji proti daňovým podvodům a únikům v zemích, kde byla zavedena i pro jiné druhy transakcí, a vedla rovněž k většímu zjednodušení a snížení nákladů na dodržování předpisů;

41. připomíná, že velký význam má nezávislost a nadstranický charakter Evropského daňového střediska, které bylo vytvořeno z podnětu Parlamentu; zdůrazňuje, že zásadním nástrojem, který napomáhá rychlé a konstruktivní spolupráci mezi daňovými orgány, je program Fiscalis na období 2021–2027;

42. připomíná, že účinnost snížených sazeb jako politického nástroje musí být vždy posuzována v kontextu ostatních regulačních nástrojů; dodává, že snížené sazby často doplňují stávající nástroje sociální a environmentální politiky a že přímé daňové pobídky jsou nástroje, které se lépe zaměřují na domácnosti s nízkými příjmy – např. prahová hodnota osvobozená od daně a progresivní daňové sazby – a jsou obecně méně nákladné, pokud jsou ovšem splněny další podmínky;

⁽³²⁾ COM(2018)0020.

Středa 16. února 2022

43. zdůrazňuje, že je třeba přejít na konečný systém DPH založený na zásadě zdanění v zemi určení; žádá Radu, aby vzhledem k rozsahu ztrát vnitrostátních a rozpočtových zdrojů EU v rámci stávajícího režimu co nejdříve přijala návrh směrnice ze dne 25. května 2018 (COM(2018)0329); v této souvislosti zdůrazňuje hlavní zásady budoucího konečného systému DPH pro přeshraniční obchod, kterým je zdanění vnitrounitního zboží v místě určení a účtování a výběr DPH v členském státě určením dodavatelem;
44. vyzývá Komisi, aby v návaznosti na tuto zprávu předložila legislativní návrhy, které se budou zabývat výše uvedenými tématy; vyzývá Radu, aby ve snaze o řádnou reformu systému DPH přikládala patřičný význam dialogu a spolupráci s Parlamentem a přihlížela přitom k těmto návrhům, jakož i k elementární nutnosti zajistit demokratický charakter změn v daňové politice EU;
45. podporuje návrh Účetního dvora⁽³³⁾ na zavedení mechanismu revize víceleté vážené průměrné sazby během období, na které se vztahuje víceletý finanční rámec, aby se zabránilo narušení výše příspěvku založeného na DPH během tohoto období v případě, že se členský stát rozhodne svůj systém DPH změnit;
46. konstatuje, že podle článku 113 SFEU se na směrnici o DPH vztahuje požadavek jednotnosti v Radě;
47. poukazuje na výhody identifikačního čísla daňových poplatníků jako užitečného nástroje k zajištění dodržování a dodržování daňových povinností; vyzývá Komisi a členské státy, aby prozkoumaly všechny možnosti, které skýtá zavedení identifikačního čísla daňových poplatníků jako mechanismu k zajištění vysoce účinných standardů pro podávání zpráv;
48. podporuje myšlenku rozšíření působnosti jednotného kontaktního místa pro DPH, které existuje od roku 2015, i na deklaraci a platbu DPH; zdůrazňuje, že je třeba se zaměřit zvláště na úpravu jednotného kontaktního místa s ohledem na rozšiřování elektronického obchodu;
49. vyzývá Komisi, aby posoudila stávající rámec a předložila konkrétní legislativní návrhy týkající se ověřování přeshraničních transakcí, které je třeba zkvalitnit v zájmu zabezpečení příjmů z DPH; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba se zabývat zvláštní příležitostmi, které nabízejí nové digitální technologie s vysokými standardy ochrany údajů a soukromí plynoucích z nutnosti zaručit práva daňových poplatníků;
50. připomíná, že je třeba plně transponovat a provést balíček předpisů o DPH v elektronickém obchodě; vyzývá Komisi, aby posoudila aktuální stav jeho projednávání a předložila konkrétní návrhy na změnu předpisů, přičemž v nutných případech přihlédne k exponenciálnímu růstu elektronického obchodu; konstatuje, že v odvětví elektronického obchodu dochází ke značnému výpadku příjmů z DPH; vyzývá Komisi, aby prostudovala závěry zvláštní zprávy Evropského účetního dvora v této věci a pokusila se s jejich využitím odstranit rozdíly ve výběru daní;
51. připomíná význam užšího dialogu o DPH s mezinárodními partnery, zejména s nejvýznamnějšími obchodními partnery; domnívá se, že na počátku této spolupráce by měla být správná spolupráce, která by měla být jejím základem, neboť tak bude zaručen efektivní systém výměny informací, která umožní zintenzivnit boj proti organizovaným daňovým podvodům a únikům;
52. bere na vědomí, že Komise má v úmyslu změnit charakter svého výboru pro DPH a zřídit nový komitologický výbor; poukazuje na to, že v této věci je třeba počítat s postojem Parlamentu; připomíná, že je třeba dbát na to, aby byl plně respektován institucionální rámec EU v oblasti daní a rozdělení pravomocí v oblasti nepřímých daní;

o

o o

53. pověřuje svou předkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

⁽³³⁾ Stanovisko č. 11/2020.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0037

Provádění směrnice o bezpečnosti hraček**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hraček (směrnice o bezpečnosti hraček) (2021/2040(INI))**

(2022/C 342/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES ze dne 18. června 2009 o bezpečnosti hraček ⁽¹⁾ (směrnice o bezpečnosti hraček),
- s ohledem na hodnocení Komise ze dne 19. listopadu 2020 týkající se směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hraček (SWD(2020)0287),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 o obecné bezpečnosti výrobků ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93 ⁽³⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ze dne 9. července 2008 o společném rámci pro uvádění výrobků na trh a o zrušení rozhodnutí Rady 93/465/EHS ⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení (EU) č. 1025/2012 Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES ⁽⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011 ⁽⁶⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/881 ze dne 17. dubna 2019 o agentuře ENISA („Agentuře Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost“), o certifikaci kybernetické bezpečnosti informačních a komunikačních technologií a o zrušení nařízení (EU) č. 526/2013 („akt o kybernetické bezpečnosti“) ⁽⁷⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/690 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program pro vnitřní trh, pro konkurenceschopnost podniků včetně malých a středních podniků, pro oblast rostlin, zvířat, potravin a krmiv a pro evropskou statistiku (Program pro jednotný trh) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014, (EU) č. 652/2014 ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 170, 30.6.2009, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 11, 15.1.2002, s. 4.

⁽³⁾ Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 30.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 82.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 316, 14.11.2012, s. 12.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 15.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 1.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES⁽⁹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (nařízení CLP), o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006⁽¹¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/53/EU ze dne 16. dubna 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh a zrušení směrnice 1999/5/ES⁽¹²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES⁽¹³⁾ (obecné nařízení o ochraně osobních údajů),
- s ohledem na směrnici Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky⁽¹⁴⁾ (směrnice o odpovědnosti za výrobky),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU ze dne 8. června 2011 o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních⁽¹⁵⁾ (směrnice o nebezpečných látkách),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích⁽¹⁶⁾ (nařízení o kosmetických přípravcích),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 ze dne 27. října 2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami a o zrušení směrnic 80/590/EHS a 89/109/EHS⁽¹⁷⁾ (nařízení o materiálech určených pro styk s potravinami),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS⁽¹⁸⁾ (směrnice o bateriích),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006⁽¹⁹⁾ (nařízení CLP),

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 59.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 153, 22.5.2014, s. 62.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 210, 7.8.1985, s. 29.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 174, 1.7.2011, s. 88.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 59.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. L 338, 13.11.2004, s. 4.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. L 266, 26.9.2006, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách ⁽²⁰⁾ (nařízení o POP),
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 o zajišťování bezpečnosti výrobků na jednotném trhu ⁽²¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu jednotnému trhu pro podniky a spotřebitele“ ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2020 o automatizovaných rozhodovacích procesech: zajištění ochrany spotřebitele a volného pohybu zboží a služeb ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2018 o balíčku pro jednotný trh ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2017 o evropských normách pro 21. století ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2017 o delší životnosti výrobků: přínosy pro spotřebitele a společnosti ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o strategii pro jednotný trh ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k aktu o digitálních službách: zdokonalit fungování jednotného trhu ⁽²⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k rámci pro etické aspekty umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2019 o uceleném rámci Evropské unie pro endokrinní disruptory ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek ⁽³¹⁾,
- s ohledem na informační dokument výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS) z dubna 2021 nazvaný „Směrnice EU o bezpečnosti hraček“,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES, který předložila Komise (COM(2020)0825),
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (akt o umělé inteligenci) a mění určité legislativní akty Unie, který předložila Komise (COM(2021)0206),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek – K životnímu prostředí bez toxických látek“ (COM(2020)0667),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 21. dubna 2021 nazvané „Podpora evropského přístupu k umělé inteligenci“ (COM(2021)0205),

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 45.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 19.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 10.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 294, 23.7.2021, s. 14.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 39.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 2.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 60.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 112.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 2.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 63.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 158, 30.4.2021, s. 18.

⁽³¹⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 75.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. listopadu 2020 nazvané „Nový program pro spotřebitele – Posílení odolnosti spotřebitele pro udržitelné oživení“ (COM(2020)0696),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 nazvané „Strategie EU pro práva dítěte“ (COM(2021)0142),
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 15. března 2021 nazvané „Strategie Unie pro udržitelnost v oblasti chemických látek: nastal čas jednat“,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0349/2021),
- A. vzhledem k tomu, že směrnice o bezpečnosti hraček byla přijata v roce 2009 s cílem zajistit vysokou úroveň zdraví a bezpečnosti dětí a zlepšit fungování vnitřního trhu s hračkami odstraněním překážek obchodu s hračkami mezi členskými státy;
- B. vzhledem k tomu, že přísný rámec EU pro bezpečnost hraček je navržen tak, aby dětem zajistil co nejbezpečnější zážitek z hry, a je široce obecně považován za globální měřítko;
- C. vzhledem k tomu, že v Úmluvě OSN o právech dítěte, jejímiž signatáři jsou všechny členské státy EU, je hra uznána za právo každého dítěte; vzhledem k tomu, že hra přispívá k rozvoji, zdraví a blahu dětí a je zásadní součástí jejich růstu; vzhledem k tomu, že studie ukazují, že hračky mohou obohatit hru a udržet děti při hře déle;
- D. vzhledem k tomu, že směrnice o bezpečnosti hraček je směrnice s maximální harmonizací, což znamená, že členské státy nemohou přijímat žádné jiné požadavky kromě požadavků stanovených v této směrnici; vzhledem k tomu, že pravidla a požadavky na hračky jsou v mnoha případech přísnější než na jiné výrobky z důvodu zranitelnosti spotřebitelů, pro které jsou určeny;
- E. vzhledem k tomu, že účinnost směrnice EU o obchodu a udržitelném rozvoji je příliš často oslabována jednáním nepoctivých obchodníků a internetovým prodejem nevyhovujících výrobků;
- F. vzhledem k tomu, že i přes nedostatek komplexních údajů o jejím plném dopadu je směrnice o bezpečnosti hraček stále do značné míry účinná při zajišťování volného pohybu hraček a počet podniků působících na trhu od jejího plného uplatňování v období od roku 2013 do roku 2017 se zvýšil o 10 %, přičemž obrát odvětví hraček v EU od vstupu směrnice v platnost neustále roste; vzhledem k tomu, že 99 % společností v tomto odvětví tvoří malé a střední podniky a většina z nich jsou mikropodniky;
- G. vzhledem k tomu, že směrnice o bezpečnosti hraček požaduje, aby hračky dodávané na trh EU byly bezpečné a aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany dětí před nebezpečím způsobeným chemickými látkami v hračkách; vzhledem k tomu, že může být zapotřebí rychlé přizpůsobení zvláštních požadavků a norem, pokud vědecký a technologický vývoj ukáže vznik dříve neznámých rizik a problémů souvisejících s hračkami;
- H. vzhledem k tomu, že ve strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek Komise zdůraznila, že je třeba zavést nebo posílit ustanovení, která zohlední kombinované účinky chemických látek, a to i u hraček, a rozšířit obecný přístup k řízení rizik s cílem zajistit, aby spotřební výrobky, včetně hraček, neobsahovaly chemické látky, které způsobují rakovinu nebo genové mutace, ovlivňují reprodukční nebo endokrinní systém nebo jsou perzistentní a bioakumulativní; vzhledem k tomu, že strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek navíc zavazuje Komisi, aby posoudila způsoby a harmonogram rozšíření stejného obecného přístupu, pokud jde o spotřební výrobky, na další škodlivé chemické látky, včetně látek, které ovlivňují imunitní, neurologický nebo respirační systém a chemických látek toxických pro konkrétní orgán;

Středa 16. února 2022

I. vzhledem k tomu, že je důležité zlepšit udržitelnost, ale bezpečnost hraček by měla mít vždy přednost; vzhledem k tomu, že požadavky na zlepšení udržitelnosti by neměly ohrožovat bezpečnost;

1. vítá hodnotící zprávu Komise týkající se směrnice o bezpečnosti hraček, která posuzuje její fungování od vstupu v platnost;

2. uznává přidanou hodnotu směrnice o bezpečnosti hraček při zvyšování bezpečnosti dětí a zajišťování stejně vysoké míry ochrany napříč jednotným trhem ve srovnání s předchozí směrnicí a její roli při zabezpečování právní jistoty a rovných podmínek pro podniky; vyjadřuje politování nad tím, že někteří výrobci ze zemí mimo EU, kteří prodávají své výrobky na jednotném trhu, zejména prostřednictvím on-line trhu, nedodržují právní předpisy EU a že mnoho hraček prodávaných v EU stále představuje pro děti významnou hrozbu;

3. uznává klíčovou roli norem, které výrobcům umožňují uplatňovat směrnici účinně a pružně, i roli oznámených subjektů při zajišťování souladu, pokud normy chybí nebo nejsou uplatňovány; zdůrazňuje, že v některých regionech je třeba zvýšit počet oznámených subjektů; zdůrazňuje, že by členské státy měly mít otevřené, inkluzivní, udržitelné, transparentní a vysoce kvalitní normy; zdůrazňuje, že by normy měly být rovněž technologicky neutrální a založené na výkonnosti a měly by zajišťovat rovné podmínky hospodářské soutěže mezi hospodářskými subjekty, zejména malými a středními podniky;

4. zdůrazňuje, že je třeba vypracovat ambiciózní normy pro adaptivní hračky, které dětem se zdravotním postižením umožní užívat hračky, které by jinak nebyly schopny používat, a interagovat s nimi;

5. konstatuje, že některé orgány dozoru nad trhem čelí problémům při prosazování ustanovení uvedených v článku 11 směrnice o bezpečnosti hraček, který výrobcům ukládá povinnost uvádět na hračkách upozornění zřetelně viditelným, dobře čitelným, srozumitelným a přesným způsobem; zdůrazňuje, že tyto problémy jsou způsobeny chybějícími konkrétními požadavky a souvisejícími normami; vyzývá proto Komisi, aby zavedla zvláštní požadavky na viditelnost a čitelnost upozornění na hračkách, aby členské státy mohly tyto požadavky jednotně prosazovat;

6. uznává, že provádění a příprava řádného uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček byl zdoluhavý proces, který trval mnoho let a vyžádal si značné finanční investice od evropských výrobců hraček; zdůrazňuje význam právní jistoty pro stabilní rozvoj domácích podniků, zejména malých a středních rodinných podniků;

7. konstatuje však, že přetrvávají nesrovnalosti, které vyžadují revizi směrnice o bezpečnosti hraček; žádá proto Komisi, aby pokračovala v procesu hodnocení a provedla vyčerpávající posouzení dopadů s cílem ověřit, zda a jak je řešit; zdůrazňuje, že je zapotřebí dalšího úsilí, zejména ze strany orgánů pro vymáhání dodržování právních předpisů, s cílem zajistit, aby všechny hospodářské subjekty, které uvádějí hračky na trh EU, uplatňovaly přísné bezpečnostní požadavky; zdůrazňuje, že je třeba vzít v úvahu výzvy, specifická rizika a negativní dopad na společnosti vyrábějící vyhovující hračky, které vyplývají z prodeje nevyhovujících, nebezpečných a padělaných hraček, jež většinou pocházejí ze zemí mimo EU, a řešit rizika vyplývající z používání nových technologií;

Chemické látky

8. uznává, že současná směrnice o bezpečnosti hraček je flexibilní a relativně odolná vůči budoucím výzvám, protože byla v období 2012–2019 čtrnáctkrát pozměněna, aby odrážela nové vědecké důkazy poukazující na dříve neznámá rizika pro děti, zejména v oblasti chemických látek; je však znepokojen tím, že přetrvávají problémy, které mohou ohrozit bezpečnost dětí a které lze vyřešit prováděcími akty jen částečně;

9. zdůrazňuje, že je nutné, aby hračky uváděné na trh EU – bez ohledu na to, kde jsou vyrobeny – byly v souladu se směrnicí o bezpečnosti hraček a rovněž s příslušnými právními předpisy EU o chemických látkách, zejména s nařízením REACH a směrnicí o nebezpečných látkách, jakož i s nařízením o kosmetických přípravcích, nařízením o materiálech určených pro styk s potravinami, směrnicí o bateriích, nařízením CLP a nařízením o perzistentních organických znečišťujících látkách;

Středa 16. února 2022

10. zdůrazňuje, že rozložení požadavků do několika právních předpisů a stanovení různých limitních hodnot může představovat zátěž, zejména pro malé a střední podniky, a v některých případech si může vyžádat dvojí měření látek, jako je tomu u migračních a obsahových limitních hodnot; vyzývá proto Komisi, aby na základě dalších posouzení zvažila sjednocení všech limitů uplatňovaných na hračky do jednotných hodnot v jediném právním aktu, s cílem zefektivnit posuzování shody a usnadnit dodržování požadavků a snížit zátěž s tím související; dále vyzývá Komisi, aby zvažila zjednodušení přístupu k informacím, a to i prostřednictvím internetového portálu, s cílem vyjasnit, co je za jakých okolností požadováno, a usnadnit dozoru nad trhem, hospodářským subjektům a spotřebitelům orientaci v těchto různých právních předpisech;

11. je znepokojen tím, že odchylky od zákazu chemických látek, které jsou karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci, stanovené ve směrnici o bezpečnosti hraček umožňují v určitých případech, aby tyto chemické látky byly přítomny v koncentracích, které se zdají být příliš vysoké na to, aby bylo možné zaručit ochranu dětí; vyzývá Komisi, aby provedla posouzení dopadů s cílem analyzovat, zda by v souladu s doporučeními příslušného vědeckého výboru měly být sníženy obecné limity pro látky karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci, na něž se vztahuje výjimka ve směrnici o bezpečnosti hraček, a aby přezkoumala, zda by v souladu se strategií pro udržitelnost v oblasti chemických látek měla být zrušena možnost odchýlit se od pravidel týkajících se přítomnosti látek karcinogenních, mutagenních nebo toxických pro reprodukci, které jsou pro dítě v hračkách nedostupné, a zda by měla být přijata odpovídající ustanovení, která by zabránila vystavení dětí nebezpečným, toxickým, škodlivým, žíravým a dráždivým látkám; vyzývá Komisi, aby zohlednila kombinované vystavení dětí chemickým látkám i potenciální účinky nízkých dávek;

12. zdůrazňuje, že nižší limitní hodnoty stanovené na vnitrostátní úrovni pro chemické látky, jako jsou nitrosaminy a nitrosovatelné látky, u hraček pro děti mladší 36 měsíců nebo u hraček určených ke vkládání do úst ve srovnání s hodnotami stanovenými ve směrnici o bezpečnosti hraček vedou k nejednotnosti, i když to Komise odůvodní; připomíná však, že by všechny děti v EU měly požívat stejně vysoké úrovni ochrany; uznává, že tyto limitní hodnoty nelze měnit prováděcím aktem, ale byl by zapotřebí legislativní postup; vyzývá proto Komisi, aby při revizi směrnice o bezpečnosti hraček po důkladném posouzení dopadů vyhodnotila, zda je třeba přizpůsobit limitní hodnotu nejpřísnější hodnotě platné na vnitrostátní úrovni a zajistit flexibilní mechanismus, který umožní rychlé přizpůsobení limitních hodnot pro nebezpečné chemické látky a zamezí situaci, kdy by byly na vnitrostátní úrovni stanoveny různé hodnoty, čímž se zajistí rovné podmínky na vnitřním trhu ve prospěch spotřebitelů a hospodářských subjektů; zdůrazňuje, že je třeba zachovat hloubkovou kontrolu ze strany Parlamentu nad prováděcími akty, které mají být za tímto účelem přijaty;

13. vítá závazek Komise rozšířit obecný přístup k řízení rizika pro látky karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci na základě definice Světové zdravotnické organizace (WHO) tak, aby zahrnoval endokrinní disruptory, a v rámci posouzení dopadů analyzovat, zda jej uplatnit při budoucí revizi směrnice o bezpečnosti hraček s cílem zajistit, aby byly endokrinní disruptory v hračkách zakázány hned po jejich odhalení, a zvažít za tímto účelem zavedení horizontálních právních předpisů, jak opakovaně požadovaly Parlament a Rada, a to v souladu se zásadou „jedna látka, jedno posouzení“ obsaženou ve strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek; vítá v tomto ohledu závazek posoudit rozšíření tohoto přístupu na chemické látky ovlivňující imunitní, neurologický nebo respirační systém a na chemické látky toxické pro konkrétní orgán s cílem zajistit vysokou úroveň ochrany proti těmto chemickým látkám a rovněž zajistit regulační reakci na jejich používání v hračkách, která ob stojí i v budoucnu, a to v souladu se záměrem Komise upřednostnit všechna použití těchto chemických látek v rámci omezení podle nařízení REACH;

14. je znepokojen, že přísnější ustanovení týkající se chemických látek v hračkách určených pro děti mladší 36 měsíců neberou ohled na skutečnost, že i starší děti zůstávají zranitelné vůči účinku nebezpečných látek; konstatuje, že toto rozlišení může mít za následek, že výrobci budou tato ustanovení obcházet označením, že hračka je určena pro děti starší 36 měsíců i v případech, že tomu tak zjevně není; zdůrazňuje, že několik zúčastněných stran, Komise a členské státy uvedly, že toto rozlišení je zjevně nedostatečné, neboť může vytvářet mezery a omezovat účinnost směrnice o bezpečnosti hraček, a požadovaly jeho odstranění; vyzývá proto Komisi, aby tuto otázku analyzovala v posouzení dopadů při revizi směrnice o bezpečnosti hraček a v plném souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky a aby rozhodla, zda je třeba toto rozlišení zrušit a stanovit konkrétní limitní hodnoty pro chemické látky v hračkách; zastává názor, že když se objeví vědecké důkazy, že nějaká chemická látka je nebezpečná pro děti, mělo by být její použití v hračkách i ve všech výrobcích pro děti omezeno;

Dozor nad trhem a nové technologie

15. konstatuje, že směrnice o bezpečnosti hraček obsahuje povinnost příslušného orgánu členských států provádět dozor nad trhem s náležitým zohledněním zásady předběžné opatrnosti, zkoušet hračky na trhu a ověřovat dokumentaci výrobců s cílem stáhnout nebezpečné hračky z trhu a přijmout opatření proti osobám odpovědným za jejich uvádění na

Středa 16. února 2022

trh; je znepokojen skutečností, že účinnost dozoru nad trhem podle směrnice o bezpečnosti hraček je omezená, i když je dozor pro ochranu zdraví a bezpečnosti ohrožených dětí zásadní, a že jsou tudíž oslabovány rovné podmínky a konkurenceschopnost hospodářských subjektů, které dodržují právní předpisy, ve prospěch nepoctivých obchodníků, kteří je nedodržují; konstatuje, že jsou stále hlášeny problémy se získáváním informací a dokumentace od některých hospodářských subjektů;

16. vítá přijetí nařízení (EU) 2019/1020, jehož účelem je zlepšit dozor nad trhem posílením a harmonizací kontrol ze strany vnitrostátních orgánů, aby se zajistilo, že výrobky vstupující na trh, včetně hraček, jsou bezpečné a v souladu s pravidly, a vyzývá členské státy, aby jej urychleně provedly a vybavily celní orgány a orgány dozoru nad trhem odpovídajícími lidskými, finančními a technickými zdroji s cílem zvýšit počet a účinnost kontrol v zájmu zajištění účinného prosazování směrnice o bezpečnosti hraček a zabránění šíření nebezpečných a nevyhovujících hraček v EU;

17. vyzývá Komisi, aby posoudila úroveň provádění a uplatňování nařízení (EU) 2019/1020 ze strany členských států a aby aktivně podpořila členské státy v prosazování vnitrostátních strategií v oblasti ochrany trhu; naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala prováděcí akty, jimiž stanoví referenční hodnoty a techniky pro kontroly na základě společné analýzy rizik na úrovni EU s cílem zajistit důsledné vymáhání práva Unie, posílit kontroly výrobků vstupujících na trh Unie a vyhnout se divergencím a zajistit účinnou a jednotnou úroveň těchto kontrol; vyzývá Komisi, aby přijala prováděcí akty, které stanoví postupy pro určení zkušebních zařízení EU v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2019/1020;

18. vyzývá Komisi, aby stále zkoumala možnosti využití nových technologií, jako je například elektronické označování, blockchain a umělá inteligence, s cílem odhalit nebezpečné výrobky, pro zmírnění rizik a zlepšení souladu se směrnicí o bezpečnosti hraček a k usnadnění práce orgánů dozoru nad trhem poskytnutím snadno dostupných, strukturovaných a pokud možno digitálních informací o výrobcích a jejich sledovatelnosti v dodavatelském řetězci;

19. znovu upozorňuje na omezené finanční a lidské zdroje, což v posledních letech snížilo účinnost a dosah mnoha orgánů dozoru nad trhem; vítá v této souvislosti přijetí Programu pro jednotný trh a zavedení konkrétního cíle se zvláštní rozpočtovou položkou a vyhrazenými zdroji pro dozor nad trhem, jež přispějí k podpoře činností členských států za účelem zaručení toho, aby na trh EU vstupovaly pouze bezpečné a vyhovující hračky;

20. zdůrazňuje, že účinný dozor nad trhem je nezbytný pro odhalení nebezpečných hraček a zajištění řádného uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček; vyzývá proto členské státy, aby posílily koordinaci svých činností v oblasti dozoru nad trhem, mimo jiné prostřednictvím výměny osvědčených postupů a digitalizace svých systémů, a aby posílily spolupráci mezi orgány dozoru nad trhem a dalšími orgány, jako jsou celní a telekomunikační orgány a orgány pro ochranu údajů; vyzývá proto orgány dozoru nad trhem a celní orgány, aby si aktivně vyměňovaly zkušenosti a posílily vzájemnou koordinaci a spolupráci, a to i na přeshraniční úrovni, aby byl umožněn rychlý přenos informací o nebezpečných hračkách a dovoz nebezpečných hraček mohl být účinně zastaven; zdůrazňuje, že zachování stále a účinné kontroly hraček vstupujících na vnitřní trh v celé Unii má i nadále zásadní význam pro zajištění toho, aby tyto hračky splňovaly požadavky EU; vyzývá Komisi, aby organizovala a financovala společné akce dozoru nad trhem, včetně školení, aby posílila prosazování právních předpisů Unie o hračkách a aby spolupracovala s příslušnými orgány zemí mimo EU na výměně informací o nebezpečných hračkách; vyzývá dále členské státy, aby stanovily minimální míry odběru vzorků nebo kontrol pro lepší prosazování práva;

21. zdůrazňuje, že v zájmu účinnějšího odhalování nebezpečných hraček by orgány dozoru nad trhem měly pravidelně, nejméně však jednou ročně, provádět fiktivní nákupy i na internetových tržištích, zejména proto, že hračky jsou výrobky, které jsou nejvíce nahlašovány v systému včasného varování EU pro nebezpečné nepotravinářské výrobky „Safety Gate“;

22. je znepokojen novými zranitelnostmi a riziky, jež přinášejí hračky připojené na internet („připojené hračky“), pokud jde o bezpečnost, zabezpečení, soukromí a duševní zdraví dětí; upozorňuje na důležitost ochrany soukromí dětí při používání hraček připojených na internet; je znepokojen tím, že některé z těchto hraček, které již byly uvedeny na trh EU, vykazují nedostatečné zabezpečení a omezené nebo žádné záruky proti kybernetickým hrozbám; vybízí výrobce připojených hraček, aby do nich již ve fázi návrhu začlenili mechanismy bezpečnosti a zabezpečení; vyzývá Komisi, aby prozkoumala různé možnosti opatření v závislosti na úrovni rizika a zásadě proporcionality, například rozšíření působnosti

Středa 16. února 2022

směrnice o bezpečnosti hraček tak, aby obsahovala ustanovení o bezpečnosti informací, nebo přijetí příslušných horizontálních právních předpisů o požadavcích na kybernetickou bezpečnost výrobků připojených na internet a s nimi spojených služeb, nebo posílení příslušných horizontálních právních předpisů, jako je například směrnice o rádiových zařízeních, jakož i nařízení GDPR, a zároveň do svých rozhodnutí zapojila Parlament;

23. je znepokojen tím, že spotřebitelé nedostatečně reagují na oznámení o stažení výrobků z oběhu a že děti nebezpečné hračky i nadále používají, přestože byly staženy z oběhu; žádá proto Komisi, aby zveřejnila pokyny týkající se postupů stažení z oběhu, včetně kontrolního seznamu s konkrétními požadavky, a žádá internetová tržiště, aby vytvořila účinné mechanismy, které zajistí, že se informace budou moci dostat ke svým uživatelům, kupujícím a prodejčům s cílem informovat je co nejdříve v případě nutnosti stažení z oběhu a zvýšit počet spotřebitelů, ke kterým se informace o stažení z oběhu dostanou;

Elektronické obchodování

24. uznává pozitivní úlohu elektronického obchodování, včetně úlohy on-line tržišť, které umožnilo rozvoj činnosti výrobců hraček z EU; v této souvislosti zdůrazňuje, že došlo k nárůstu činností těchto podniků jak v Evropské unii, tak mimo ni; vyzdvihuje, že rozvoj elektronického obchodování přináší prospěch zákazníkům, ale také představuje pro orgány dozoru nad trhem výzvy, pokud jde o zajišťování souladu s předpisy u výrobků prodávaných na internetu; konstatuje, že mnoho výrobků kupovaných na internetu nespĺňuje bezpečnostní požadavky EU, a je znepokojen vysokým počtem nebezpečných hraček prodávaných na internetu nepoctivými prodejci; považuje za nezbytné vyloučit prodej nevyhovujících a nebezpečných hraček na internetu;

25. vítá pokyny Komise ohledně článku 4 nařízení (EU) 2019/1020, které objasňují úkoly hospodářských subjektů, zejména s ohledem na výrobky prodávané na internetu a uváděné na trh EU ze zemí mimo EU; zdůrazňuje, že je třeba řešit problém nevyhovujících výrobků prodávaných přímo spotřebitelům ze zemí mimo EU prostřednictvím internetových tržišť; připomíná, že hospodářské subjekty mohou na trh EU uvádět pouze bezpečné výrobky; zdůrazňuje, že dodržování pravidel EU všemi hospodářskými subjekty je klíčem k zajištění bezpečnosti dětí a zaručení rovných podmínek podniků; vyzývá orgány dozoru nad trhem a celní orgány, aby posílily vzájemnou spolupráci, včetně výměny informací o zjištěných nesouladech, a prováděly důrazná opatření na prosazování práva s cílem zabránit nepoctivým obchodníkům ve zneužívání trhu EU;

26. zdůrazňuje přidanou hodnotu zásady „poznej svého zákazníka“ pro zvýšení souladu s předpisy a vysledovatelnosti hraček prodávaných na internetu; poukazuje na dobrovolnou povahu závazku v oblasti bezpečnosti výrobků (Product Safety Pledge) a omezenou účast hospodářských subjektů na něm; lituje, že závazek v oblasti bezpečnosti výrobků dosud dosáhl pouze omezeného účinku;

27. zdůrazňuje, že on-line tržiště mohou hrát obrovskou úlohu při omezování prodeje nebezpečných hraček, domnívá se proto, že by měly být povinny převzít větší odpovědnost při zajišťování bezpečnosti a souladu hraček prodávaných na jejich platformách s předpisy, zejména při identifikaci a odstraňování nevyhovujících hraček, a to i prostřednictvím konzultací se systémem Safety Gate, a účinně spolupracovat s orgány dozoru nad trhem při odstraňování nevyhovujících hraček a předcházení opětovnému výskytu nebezpečných hraček; v tomto smyslu co nejdůrazněji trvá na tom, že je zásadní zajistit účinné a předvídatelné prosazování a soudržnost mezi směrnici o bezpečnosti hraček a různými nástroji, jako je akt o digitálních službách, akt o umělé inteligenci, nařízení o obecné bezpečnosti výrobků a budoucí legislativní akt, jímž se reviduje směrnice o odpovědnosti za výrobky, s cílem zaručit nejvyšší standardy bezpečnosti a základních práv; vyzývá k přijetí řešení umožňujícího organizacím spotřebitelů a důvěryhodným oznamovatelům oznamovat hračky nespĺňující příslušné předpisy;

28. zdůrazňuje, že je třeba posílit spolupráci se zeměmi mimo EU s cílem zabránit vstupu nebezpečných a nevyhovujících hraček na trh EU a zároveň zajistit rovné podmínky pro podniky; vyzývá Komisi, aby zveřejňovala informace o svých kontrolních činnostech;

Středa 16. února 2022

Právní nástroj a budoucí opatření

29. vyzývá Komisi, aby vzhledem k tomu, že směrnice o bezpečnosti hraček funguje de facto jako nařízení, zvážila, zda by její přezkum nemohl být příležitostí k její přeměně na nařízení, aby se zvýšila její účinnost a efektivita a zabránilo se nesrovnalostem při provádění mezi členskými státy a rozdílností trhu;

30. vyzývá Komisi, aby posoudila potřebu širšího rozsahu změn v rámci budoucí revize podpořené hloubkovým posouzením dopadů s cílem analyzovat, zda a jakým způsobem by mohly být do budoucího přezkumu směrnice o bezpečnosti hraček začleněny mechanické a fyzikální požadavky, požadavky ohledně karcinogenity, mutagenity nebo toxicity pro reprodukci (CMR), mezní hodnoty pro nitrosaminy a nitrosovatelné látky, jakož i ustanovení o označování alergenních vonných látek a nebezpečných chemických látek, aby bylo možné provést snadné a flexibilní změny;

31. vyjadřuje znepokojení nad tím, že někteří výrobci se vyhýbají dodržování směrnice o bezpečnosti hraček tím, že tvrdí, že jejich výrobky nejsou hračky, ačkoli jsou jako takové jednoznačně používány; zdůrazňuje, že pokyny Komise jsou užitečné pro objasnění toho, zda je výrobek hračkou, či nikoli, a pro zajištění harmonizovaného provádění směrnice o technických specifikacích ve prospěch orgánů dozoru nad trhem i hospodářských subjektů; zdůrazňuje nicméně, že stále existují výrobky v tzv. „šedé zóně“, a vyzývá proto Komisi, aby tento problém vyřešila v rámci definice hraček při budoucí revizi směrnice o bezpečnosti hraček; poukazuje na potřebu otevřeného a konstruktivního dialogu se všemi zúčastněnými stranami za tímto účelem;

32. zdůrazňuje důležitou úlohu hraček při rozvoji a formování dovedností dětí a jako pedagogické podpory plnění nových úkolů a zlepšování dovedností v oblasti učení od velmi nízkého věku; vyzývá Komisi, aby přezkoumala směrnici o hračkách s cílem zvýšit jejich bezpečnost a zároveň snížit zátěž a administrativní a právní náklady výrobců, což umožní zajistit jasnou cestu k bezpečným a cenově dostupným hračkám pro všechny děti v Evropské unii;

33. domnívá se, že spotřebitelé a hodnotový řetězec potřebují informace, které povedou k udržitelnějšímu chování; vyzývá proto Komisi, aby v posouzení dopadů analyzovala, zda trvanlivost a opravitelnost hraček může ovlivnit jejich bezpečnost, a pokud se takový vliv prokáže, aby následně analyzovala, zda by do ustanovení o označování hraček mohly být přiměřeným a neomezujícím způsobem doplněny lepší informace o jejich trvanlivosti a opravitelnosti; v této souvislosti se domnívá, že ke zpřístupnění těchto informací spotřebitelům by mohla být využita inovativní a digitální řešení, která by zajistila, že bezpečnostní informace budou jasně identifikovatelné, a zároveň by zabránila nadměrnému zatížení podniků a minimalizovala množství obalových materiálů;

34. domnívá se, že varování a bezpečnostní informace jsou pro spotřebitele důležité; konstatuje, že dodatečné požadavky na označování by měly být omezeny na minimum, aby se předešlo odklonu pozornosti; vyzývá Komisi, aby posoudila možnost uvádět elektronicky informace o souladu, které nejsou určeny pro konečného spotřebitele;

Údaje

35. zdůrazňuje, že kvůli nedostatku konzistentních celounijních statistik o nehodách způsobených hračkami je obtížné kvantitativně posoudit úroveň ochrany, jež směrnice o bezpečnosti hraček poskytuje, a poskytnout informace pro tvorbu norem týkajících se hraček; domnívá se, že hlavní příčinou scházejících jednotných údajů je nedostatečná koordinace a nedostatečné finanční prostředky na úrovni EU, a vyzývá Komisi, aby tento problém v budoucím přezkumu směrnice řešila; vyzývá Komisi, aby posoudila možnost zřízení celoevropské databáze nehod a úrazů u všech výrobků prodávaných v Unii, která bude obsahovat zvláštní oddíl věnovaný hračkám a která bude veřejně přístupná, uživatelsky vstřícná a přístupná k nahlížení pro veřejné orgány, spotřebitele a výrobce a jež umožní zanesení a shromažďování informací o nehodách a úrazech zaviněných nebezpečnými hračkami, včetně hraček prodávaných online; domnívá se rovněž, že další možností by bylo využití ukazatelů a údajů, jako jsou údaje získané z informačního a komunikačního systému pro dozor nad trhem, systému včasného varování „Safety Gate“ a společných akcí, k posouzení účinnosti směrnice o bezpečnosti hraček, a vyzývá Komisi, aby posoudila možnost zavedení digitálních řešení, která by mohla zlepšit sledovatelnost v celém dodavatelském řetězci a přispět k vyšší úrovni bezpečnosti hraček;

Středa 16. února 2022

36. vyzývá členské státy, aby zintenzívnily sběr údajů pro směrnici o bezpečnosti hraček, které jsou v současné době nerovnoměrné a neúplné, a aby si vzájemně vyměňovaly údaje o rizicích a slabínách v oblasti bezpečnosti hraček; vyzývá podniky, aby posílily spolupráci s členskými státy a sdílely více údajů o nehodách souvisejících s hračkami s cílem zvýšit bezpečnost dětí a zvýšit důvěru v hračky uváděné na vnitřní trh;

37. vyzývá Komisi, aby využila příležitost, kterou přezkum směrnice o bezpečnosti hraček nabízí, k vypracování ukazatelů, jež by kontrolovaly její provádění členskými státy a její celkovou účinnost; vyzývá Komisi, aby zlepšila shromažďování údajů, které mají pravidelně poskytovat členské státy, orgány dozoru nad trhem a oznámené subjekty; doporučuje, aby Komise na základě národních zpráv vypracovala obecnou zprávu na úrovni EU a zveřejnila ji, aby byla snadno přístupná všem zúčastněným stranám;

o

o o

38. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0038

Posilování Evropy v boji proti rakovině**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o posilování Evropy v boji proti rakovině – směrem ke komplexní a koordinované strategii (2020/2267(INI))**

(2022/C 342/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na své rozhodnutí ze dne 18. června 2020 o zřízení zvláštního výboru pro boj proti rakovině a o jeho působnosti, početním složení a funkčním období⁽¹⁾,
- s ohledem na pracovní dokument zvláštního výboru Evropského parlamentu pro boj proti rakovině ze dne 27. října 2020 o vstupech zvláštního výboru pro boj proti rakovině (BECA), které mají ovlivnit budoucí Evropský plán boje proti rakovině⁽²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. února 2021 nazvané „Evropský plán boje proti rakovině“ (COM(2021)0044),
- s ohledem na rámcový program EU pro výzkum a inovace 2021–2027 (Horizont Evropa)⁽³⁾ a specializovanou Misi proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa⁽⁴⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. června 2021 o přístupu k léčivým přípravkům a zdravotnickým prostředkům pro silnější a odolnou EU⁽⁵⁾,
- s ohledem na pokyny vypracované v rámci společných akcí týkajících se rakoviny (EPAAC, CANCON, iPAAC) a Agendy 2030 pro vzácná nádorová onemocnění vytvořené v rámci Společné akce pro vzácná nádorová onemocnění (JARC),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 o novém Evropském výzkumném prostoru pro výzkum a inovace (COM(2020)0628),
- s ohledem na doporučení Rady 2003/878/ES ze dne 2. prosince 2003 o screeningu nádorových onemocnění⁽⁶⁾,
- s ohledem na zprávu Mezinárodní agentury pro výzkum rakoviny (IARC) z května 2017 o provádění doporučení Rady o screeningu nádorových onemocnění⁽⁷⁾,
- s ohledem na evropské pokyny pro zajištění kvality při screeningu a diagnostice rakoviny prsu, děložního hrdla a tlustého střeva a konečníku,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“ (COM(2020)0381),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 182.

⁽²⁾ Pracovní dokument ze dne 27. října 2020.

⁽³⁾ Nařízení (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Průběžná zpráva Výboru Mise proti rakovině nazvaná „Vítězství nad rakovinou – možná mise“.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 269 I, 7.7.2021, s. 3.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 327, 16.12.2003, s. 34.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/major_chronic_diseases/docs/2017_cancerscreening_2ndreportimplementation_en.pdf

Středa 16. února 2022

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. června 2021 nazvané „Strategický rámec EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027 (COM(2021)0323),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2020 „Farmaceutická strategie pro Evropu“ (COM(2020)0761),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 „Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek – K životnímu prostředí bez toxických látek“ (COM(2020)0667),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. května 2021 nazvané „Cesta ke zdravé planetě pro všechny – Akční plán EU: Vstřícnému znečištění ovzduší, vod a půdy“ (COM(2021)0400),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ze dne 29. dubna 2004 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (směrnice o karcinogenech a mutagenech – CMD) ⁽⁸⁾, včetně jejích tří pozměňujících směrnic a návrhu čtvrté pozměňující směrnice předložené Komisí (COM(2020)0571),
- s ohledem na směrnici Rady 98/24/ES ze dne 7. dubna 1998 o bezpečnosti a ochraně zdraví zaměstnanců před riziky spojenými s chemickými činiteli používanými při práci ⁽⁹⁾,
- s ohledem na souhrnnou zprávu z veřejné konzultace zvláštního výboru Parlamentu pro boj proti rakovině ze dne 19. dubna 2021 „Dopad pandemie COVID-19 na prevenci rakoviny, zdravotní služby, onkologické pacienty a výzkum: poučení z krize v oblasti veřejného zdraví“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. listopadu 2020 s názvem „Vytvoření Evropské zdravotní unie: posílení odolnosti EU vůči přeshraničním zdravotním hrozbám“ (COM(2020)0724) a na související návrhy nařízení Evropského parlamentu a Rady, které předložila Komise dne 11. listopadu 2020, o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách (COM(2020)0727) a o posílení úlože Evropské agentury pro léčivé přípravky při připravenosti na krize a krizovém řízení v oblasti léčivých přípravků a zdravotnických prostředků (COM(2020)0725) a pozměňovací nařízení (ES) č. 851/2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (COM(2020)0726) a o prozatímních dohodách o těchto návrzích,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/522 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí program činnosti Unie v oblasti zdraví (program EU pro zdraví) („EU4Health“) na období 2021–2027 ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hodnocení zdravotnických technologií a o změně směrnice 2011/24/EU předložený Komisí (COM(2018)0051) a na dohodu o tomto návrhu,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 536/2014 ze dne 16. dubna 2014 o klinických hodnoceních humánních léčivých přípravků a o zrušení směrnice 2001/20/ES ⁽¹¹⁾ (nařízení o klinických hodnoceních) a na informační systém pro klinická hodnocení, který byl zřízen v souladu s uvedeným nařízením,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa ⁽¹²⁾,

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 50.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 131, 5.5.1998, s. 11.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 158, 27.5.2014, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) č. 21/2019 nazvanou „Zdravé životní prostředí, zdravý život: jaký vliv má životní prostředí na zdraví a kvalitu života v Evropě“⁽¹³⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 9. června 2021 ke sdělení „Evropský plán boje proti rakovině“⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na závěry a doporučení studie vypracované pro Panel pro budoucnost vědy a technologie (STOA) Evropského parlamentu v červenci 2021 s názvem „Dopad 5G na zdraví“⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, zejména na cíl č. 3 týkající se zdraví a kvalitního života,
- s ohledem na čtvrté vydání Evropského kodexu proti rakovině⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na Evropský kodex onkologické péče⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 nazvané „Strategie EU pro práva dítěte“ (COM(2021)0142),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 19. července 2018 „Combating HIV/AIDS, viral hepatitis and tuberculosis in the European Union and neighbouring countries – State of play, policy instruments and good practices“ (Boj proti HIV/AIDS, virové hepatitidě a tuberkulóze v Evropské unii a sousedních zemích – aktuální stav, politické nástroje a osvědčené postupy) (SWD(2018)0387),
- s ohledem na zprávu Světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2020 nazvanou „Alcohol and cancer in the WHO European Region: An appeal for better prevention“ (Alkohol a rakovina v evropském regionu WHO: Výzva k lepší prevenci)⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na činnost a závěry nadstranické zájmové skupiny Poslanci EP proti nádorovým onemocněním (MEPS Against Cancer, MAC),
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 2. března 2017 o možnostech EU, jak zlepšit přístup k lékům⁽²⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek⁽²¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2019 o provádění směrnice o přeshraniční zdravotní péči⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2019 o postupu Unie pro povolování pesticidů⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o strategii EU v oblasti veřejného zdraví po skončení pandemie COVID-19⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o nedostatku léků – jak řešit vznikající problém⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2016 o regulaci pediatrických léčivých přípravků⁽²⁶⁾ a na počáteční posouzení dopadů, které provedla Komise, ohledně revize právních předpisů EU týkajících se léčivých přípravků pro děti a vzácných onemocnění,

⁽¹³⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/healthy-environment-healthy-lives>

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 341, 24.8.2021, s. 76.

⁽¹⁵⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690012/EPRS_STU\(2021\)690012_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690012/EPRS_STU(2021)690012_EN.pdf)

⁽¹⁶⁾ <https://cancer-code-europe.iarc.fr/index.php/en/>

⁽¹⁷⁾ <https://www.europecancer.org/2-standard/66-european-code-of-cancer-practice>

⁽¹⁸⁾ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/336595/WHO-EURO-2020-1435-41185-56004-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 4.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 75.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 71.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 48.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 102.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 83.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 238, 6.7.2018, s. 128.

Středa 16. února 2022

- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu zvláštního výboru Evropského parlamentu pro boj proti rakovině (A9-0001/2022),
- A. vzhledem k tomu, že Evropský plán boje proti rakovině (dále jen „plán“) by měl účinně reagovat na požadavek týkající se pokroku, který si žádají rodiny a zdravotničtí pracovníci 1,3 milionu lidí, kteří v Evropě každým rokem umírají na onkologická onemocnění, včetně 6 000 dětí a mladých lidí, na klíčové potřeby pacientů, kteří v současné době potřebují včasnou diagnostiku a účinnou, inovativní, přístupnou a cenově dostupnou léčbu a péči, pokud jde o onkologická onemocnění a s nimi související komplikace a komorbidity, na oprávněná očekávání více než 12 milionů osob, které se zotavily po nádorovém onemocnění a které se spolu se svými rodinami potýkají s obtížným návratem zpět k „normálnímu životu“, na jednoznačné odhodlání budoucích generací chránit se proti zdravotním hrozbám a rizikovým faktorům a na obavy vlád čelících rostoucí ekonomické a sociální zátěži v souvislosti s nádorovými onemocněními a se související léčbou; vzhledem k tomu, že cílem opatření Unie v boji proti rakovině by mělo být zvýšení míry pětiletého přežití onkologických pacientů;
- B. vzhledem k tomu, že obyvatelé Evropy představují méně než 10 % světové populace, ale připadá na ně čtvrtina všech případů nádorových onemocnění, a vzhledem k tomu, že tato onemocnění jsou po kardiovaskulárních chorobách druhou nejčastější příčinou úmrtí v Evropě a nejčastější příčinou úmrtí v důsledku nemoci u dětí starších jednoho roku; vzhledem k tomu, že zvláštní potřeby onkologických pacientů z řad dětí a dospívajících vyžadují celosvětově trvalou pozornost a podporu a že dětská onkologie by měla být odlišena od onkologické péče o dospělé; vzhledem k tomu, že díky screeningovým kampaním, lepší diagnostice a terapeutickým inovacím sice došlo k mírnému poklesu úmrtnosti, avšak počet diagnostikovaných případů roste, zejména kvůli vyšší střední délce života, která má za následek stárnutí populace; vzhledem k tomu, že téměř tři čtvrtiny všech diagnostikovaných případů maligních nádorových onemocnění v EU připadají na osoby, kterým je 60 let a více;
- C. vzhledem k tomu, že onkologická onemocnění jsou názorným dokladem sociální nespravedlnosti a nerovnosti ve zdravotní péči, jelikož rozdíly v míře jejich přežití napříč členskými státy EU přesahují 25 %; vzhledem k tomu, že občané EU čelí nerovnostem v oblasti prevence, jsou nestejně chráněni před rizikovými faktory, nemají stejné znalosti o zdravém životním stylu a nejsou ve stejné míře připraveni na to, jak čelit dezinformacím; vzhledem k tomu, že občané EU si nejsou rovni, pokud jde o včasný přístup k cenově dostupné a kvalitní léčbě a péči, přičemž rozdíly existují jak mezi jednotlivými členskými státy, tak i region od regionu v rámci dané země; vzhledem k tomu, že přístup k plně multidisciplinárním a multiprofesionálním lékařským týmům se v rámci Evropy značně liší; vzhledem k tomu, že v období po úspěšném ukončení onkologické léčby, nebo když je pacient v remisi, si občané EU nejsou rovni, pokud jde o jejich schopnost vrátit se do práce, být finančně nezávislí a navrátit se k harmonickému rodinnému, společenskému a citovému životu; vzhledem k tomu, že důležitými faktorem a příčinou nerovného a nespravedlivého zacházení ve všech stádiích onemocnění je třída a pohlaví pacientů;
- D. vzhledem k tomu, že ve většině členských států byly vypracovány zvláštní národní nebo regionální strategie boje proti rakovině, které však mají různé poslání, kapacitu i rozpočet; vzhledem k tomu, že některé regiony se staly centrem v boji proti rakovině a disponují odbornými znalostmi, které by měly být sdíleny v celé Unii;
- E. vzhledem k tomu, že cílem plánu by mělo být nejen bojovat proti kritickému problému v oblasti veřejného zdraví a pomáhat pacientům v tom, aby měli delší a kvalitnější život, ale také vést ke snížení nerovností a nespravedlnosti v oblasti zdraví a sociální a ekonomické zátěže způsobené touto nemocí; vzhledem k tomu, že by Komise měla podporovat přístup zaměřený na pacienta založený na občanských právech tím, že do samého jádra uvedeného plánu, včetně jeho iniciativy „Pomoc dětským onkologickým pacientům“, začlení hledisko spravedlnosti, udržitelnosti, rovnosti, solidarity, inovací a spolupráce;
- F. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 vedla a stále vede k závažnému narušení programů screeningu rakoviny, její léčby, výzkumu a služeb pro vyléčené pacienty i návazných služeb souvisejících s tímto onemocněním, což má dopad na onkologické pacienty, jejich rodiny i zdravotnické pracovníky; vzhledem k tomu, že tato pandemie vyvolala naléhavou potřebu obnovit ve všech evropských zemích služby týkající se boje proti rakovině a dohnat velmi znepokojivé zpoždění, pokud jde o opatření v oblasti prevence, ale i včasného odhalování a diagnostiky

Středa 16. února 2022

onkologických onemocnění; vzhledem k tomu, že podle odhadů nebylo v Evropě v průběhu pandemie provedeno 100 milionů screeningových testů a 1 milion případů rakoviny dosud nebyl diagnostikován; vzhledem k tomu, že jednomu z pěti onkologických pacientů nebyla včas poskytnuta potřebná chirurgická nebo chemoterapeutická léčba⁽²⁷⁾; vzhledem k tomu, že zdravotničtí pracovníci nesli zátěž spojenou s pandemií a museli se vyrovnat s velmi stresujícími pracovními prostředím;

- G. vzhledem k tomu, že zdravotní gramotnost zahrnuje nabytí znalostí a dovedností, povědomí o právech a odvalu konat s cílem zlepšit zdraví jednotlivců i společnosti; vzhledem k tomu, že opatření na podporu zdravotní gramotnosti podle uvedeného plánu by se měla zaměřit na posílení postavení pacientů a občanů prostřednictvím nejmodernějších komunikačních nástrojů a také využitím odborných zkušeností organizací pacientů a dalších nevládních organizací, které už roky pracují na budování a šíření zdravotní gramotnosti, a spoluprací s nimi; vzhledem k tomu, že posílení postavení pacientů znamená pomoci pacientům v tom, aby pochopili svá práva; vzhledem k tomu, že veškeré úsilí o zvýšení zdravotní gramotnosti, včetně digitální gramotnosti, by mělo zohledňovat osoby, které se potýkají s vyloučením, a potřeby osob s poruchami učení; vzhledem k tomu, že by měly být zohledněny nerovnosti ve znalostech informačních technologií, přístupu k nim a jejich využívání stejně jako regionální, celostátní, sociální a ekonomické rozdíly; vzhledem k tomu, že nezbytné informace by měly být k dispozici v běžných jazycích, které nejsou jazyky EU, aby se dostaly k migrantům, nově příchozím a dalším zranitelným skupinám a menšinovým komunitám; vzhledem k tomu, že nezbytnou součástí úsilí o zlepšení zdravotní gramotnosti by měla být také pomoc občanům při identifikaci dezinformací, při vědomí toho, jak škodlivé dopady mohou mít ve všech oblastech onkologické péče, včetně prevence, očkování a léčby;
- H. vzhledem k tomu, že přibližně 40 % případů rakoviny v EU lze předcházet; vzhledem k tomu, že prevence je účinnější než jakákoli léčba a zároveň je i nákladově nejefektivnější dlouhodobou strategií boje proti rakovině; vzhledem k tomu, že plán by se měl zabývat všemi klíčovými rizikovými faktory a sociálními faktory ovlivňujícími vznik nádorových onemocnění; vzhledem k tomu, že úroveň EU má zásadní význam pro prevenci rakoviny, neboť disponuje významnými pravomocemi, které mají dopad na většinu rizikových faktorů rakoviny;
- I. vzhledem k tomu, že podle zprávy agentury EEA č. 21/2019 je rakovina nejčastější nepřenosné onemocnění, které lze připsat životnímu prostředí, přičemž v roce 2016 bylo více než 250 000 úmrtí ve 32 evropských zemích s vysokými příjmy přisuzováno vlivu životního prostředí; vzhledem k tomu, že tato agentura označila za environmentální rizikové faktory rakoviny znečištění vnějšího ovzduší, chemické látky, spalování paliva v interiéru a záření;
- J. vzhledem k tomu, že znečištění ovzduší je hlavní příčinou úmrtnosti, přičemž znečišťující látky z řady různých zdrojů, včetně energetiky, dopravy, zemědělství a průmyslu, přispívají k 400 000 předčasných úmrtí ročně, způsobených např. rakovinou plic, srdečními onemocněními a cévní mozkovou příhodou;
- K. vzhledem k tomu, že Komise ve svém sdělení o posílení spolupráce v boji proti nemocem, jimž lze předcházet očkováním (COM(2018)0245), doporučuje vypracovat pokyny EU, které by na vnitrostátní úrovni pomohly vytvořit komplexní elektronické informační systémy pro imunizaci za účelem účinného sledování imunizačních programů; vzhledem k tomu, že by se tak mělo dít v plném souladu s pravidly pro ochranu údajů; vzhledem k tomu, že lidský papilomavirus (HPV) je sexuálně přenosnou infekcí související celosvětově s téměř 5 % všech případů onkologických onemocnění žen a mužů, zejména rakoviny děložního čípku a orofaryngeálních nádorů, ale i rakoviny konečníku, penisu, pochvy a vulvy; vzhledem k tomu, že k dosažení cílů WHO pro rok 2030, pokud jde o vymýcení rakoviny děložního čípku coby problému veřejného zdraví je nezbytné jak dosažení cílů v oblasti proočkovanosti dívek proti viru HPV, tak zavedení kvalitního organizovaného screeningu rakoviny děložního čípku; zdůrazňuje, že míra proočkovanosti proti viru HPV je v členských státech znepokojivě nízká; vzhledem k tomu, že v míře proočkovanosti existují mezi členskými státy bohužel velké rozdíly, přičemž v některých státech nedosahuje 30 %, zatímco v jiných je vyšší než 70 % (přičemž požadovaná míra kolektivní imunity je 70 %); připomíná, že *Helicobacter pylori* je celosvětově nejčastější infekční příčinou rakoviny, především adenokarcinomu žaludku (mimo kardii);
- L. vzhledem k tomu, že narůstá počet případů určitých druhů nádorů endokrinního systému (např. rakovina štítné žlázy, prsu a varlat); vzhledem k tomu, že endokrinologická léčba hormonálně podmíněných onkologických onemocnění může mít vedlejší účinky na endokrinní systém; vzhledem k tomu, že léčba onkologických onemocnění může mít dlouhodobé účinky, jako jsou endokrinní komorbidity u osob, které překonaly rakovinu; vzhledem k tomu, že obezita je známým rizikovým faktorem u mnoha druhů rakoviny, včetně rakoviny endokrinního systému; vzhledem k tomu,

(27) <https://www.europecancer.org/resources/201:time-to-act.html>,
<https://www.europecancer.org/timetoact/impact/data-intelligence>.

Středa 16. února 2022

že je známo, že expozice endokrinním disruptorům má vliv na rozvoj obezity a rakoviny; vzhledem k tomu, že endokrinní disruptory stojí členské státy mezi 157 a 270 miliardami EUR ročně (až do výše 2 % unijního HDP) ⁽²⁸⁾ v podobě výdajů na zdravotní péči a ztraceného výdělečného potenciálu, do značné míry kvůli poruchám rozvoje nervového systému, metabolickým poruchám a nádorovým onemocněním;

- M. vzhledem k tomu, že expozice nebezpečným látkám na pracovišti je každoročně příčinou přibližně 120 000 případů rakoviny související s výkonem povolání, což vede přibližně k 80 000 úmrtím ročně, tj. 8 % všech úmrtí na rakovinu (12 % úmrtí na rakovinu u mužů a 7 % u žen); vzhledem k tomu, že v důsledku dlouhé doby latence však může být obtížné zjistit příčinné vztahy; vzhledem k tomu, že agentura IARC Světové zdravotnické organizace určila 50 prioritních karcinogenů a ukázala, že jsou jim pracovníci v Evropě ve velké míře vystaveni; vzhledem k tomu, že se zdá, že velké většině nádorových onemocnění vyvolaných karcinogeny při práci lze předcházet, pokud jsou karcinogeny náležitě regulovány, ale že podle směrnice 2004/37/ES dosud existují závazné limitní hodnoty expozice na pracovišti pouze pro 27 z nich; vzhledem k tomu, že jsou zapotřebí další opatření pro prevenci, odhalování a lepší rozpoznávání rakoviny související s výkonem povolání, konkrétně s prací na noční směny, ale i ultrafialovým zářením (v případě zaměstnanců pracujících venku);
- N. vzhledem k tomu, že dopad na bezpečnost a ochranu zdraví při práci může mít trh práce, který se proměňuje v souvislosti s demografickým vývojem, novými technologiemi a novými typy pracovních míst; vzhledem k tomu, že stále více pracovníků přechází na platformovou, netradiční či atypickou práci; vzhledem k tomu, že s rakovinou související s výkonem povolání jsou spojovány faktory, jako je záření, stres, organizace práce a pracovní podmínky ⁽²⁹⁾; vzhledem k tomu, že v současné době chybějí spolehlivé a srovnatelné údaje na úrovni EU o expozici rizikovým faktorům na pracovišti, které mohou přispívat k rozvoji rakoviny ⁽³⁰⁾;
- O. vzhledem k tomu, že na rozdíl od pracovních úrazů, kdy lze zranění snadněji posoudit a poskytnout odškodnění, může trvat roky nebo celá desetiletí, než je diagnostikována rakovina spojená s výkonem povolání a řádně zjištěna její příčina; vzhledem k tomu, že podle doporučení Komise ohledně nemocí z povolání ⁽³¹⁾ by měly členské státy co nejdříve do svých vnitrostátních právních a správních předpisů týkajících se nemocí z povolání, které zakládají nárok na náhradu, zavést evropský seznam uvedený v příloze I výše uvedeného doporučení; vzhledem k tomu, že stávající rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o míru uznávání nemocí z povolání, znamenají, že mnoho pracovníků se uznání své nemoci z povolání nikdy nedočká;
- P. vzhledem k tomu, že radon je radioaktivní plyn, který nemá barvu ani zápach a při rozpadu ve vzduchu uvolňuje záření, které může poškodit DNA buněk v organismu; vzhledem k tomu, že úroveň radonu se v různých regionech nebo dokonce obytných oblastech značně liší a že radon může být přítomen jak ve venkovním, tak ve vnitřním ovzduší;
- Q. vzhledem k tomu, že v roce 2011 agentura IARC klasifikovala na základě vyššího rizika vzniku gliomu v souvislosti s používáním mobilních telefonů radiofrekvenční elektromagnetické pole jako pravděpodobně karcinogenní pro člověka; vzhledem k tomu, že existují studie publikované v letech 2015 a 2018, které ukazují významný nárůst počtu nádorů glioblastomu za 20 let (1995–2015) ve všech věkových skupinách (více než dvojnásobný), a další, které ukazují zvýšené riziko glioblastomu spojené s používáním mobilních a bezdrátových telefonů u osob ve věku 18–80 let; vzhledem k tomu, že ke zjištění těchto souvisejících rizik je zapotřebí provést více studií;
- R. vzhledem k tomu, že 24 % všech nově diagnostikovaných onkologických onemocnění každoročně v celé Evropě, včetně všech onkologických onemocnění u dětí, představují vzácné formy nádorových onemocnění, které jsou pro oblast veřejného zdraví samy o sobě výzvou; vzhledem k tomu, že pacienti se vzácnými druhy rakoviny čelí problémům souvisejícím s pozdní nebo nesprávnou diagnózou, nedostatečným přístupem k vhodné léčbě a odborným znalostem, nedostatečným porozuměním základním vědeckým poznatkům, nedostatečnou komerční proveditelností při vývoji nových druhů léčby, malým počtem dostupných tkáňových bank, potížemi s prováděním dobře podložených klinických studií a také s pocitů izolace;

⁽²⁸⁾ <https://www.endocrine.org/news-and-advocacy/news-room/2015/estimated-costs-of-endocrine-disrupting-chemical-exposure-exceed-150-billion-annually-in-eu>

⁽²⁹⁾ EU-OSHA: <https://osha.europa.eu/cs/themes/work-related-diseases/work-related-cancer>

⁽³⁰⁾ EU-OSHA: <https://osha.europa.eu/cs/publications/worker-survey-exposure-cancer-risk-factors/view>

⁽³¹⁾ Doporučení Komise ze dne 19. září 2003 týkající se evropského seznamu nemocí z povolání (Úř. věst. L 238, 25.9.2003, s. 28).

Středa 16. února 2022

- S. vzhledem k tomu, že plán by měl být prováděn v úzké vazbě na doporučení a opatření agentury IARC, cíle udržitelného rozvoje OSN pro oblast globálního zdraví, včetně cíle dosáhnout všeobecné zdravotní péče, na doporučení a pokyny WHO, mezinárodní dohody v oblasti zdraví, včetně Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku a globální iniciativy WHO pro nádorová onemocnění u dětí, na společná opatření EU v oblasti politiky boje proti rakovině a doporučení a pokyny odborníků a sdružení pacientů; vzhledem k tomu, že v plánu by jako jedna z priorit měla být uznána solidarita a partnerství se zeměmi s nízkými a středními příjmy, včetně zemí v širším evropském regionu WHO;
- T. vzhledem k tomu, že Akt o přistoupení Rakouska, Finska a Švédska uděluje Švédsku výjimku ze zákazu prodeje určitých druhů žvýkacího tabáku, který platí v celé EU;
- U. vzhledem k tomu, že středomořská strava je známa jako zdravá a vyvážená strava, která má ochrannou funkci v primární a sekundární prevenci hlavních chronických degenerativních onemocnění;
- V. vzhledem k tomu, že zatímco se plán obšírně věnuje řadě politických potřeb v oblasti screeningu nádorových onemocnění, je méně iniciativní v oblasti včasného odhalování nádorových onemocnění, na něž se nevztahují screeningové programy; vzhledem k tomu, že je proto nezbytné přijmout cílená opatření na podporu lepší informovanosti občanů a zdravotnických pracovníků o varovných signálech rakoviny;
- W. vzhledem k tomu, že nárůst cen onkologických léčivých přípravků převýšil nárůst celkových výdajů na léčbu rakoviny a že za významný faktor nárůstu výdajů na onkologickou péči byly označeny nové onkologické léčivé přípravky, které jsou při vstupu na trh nabízeny za vysoké ceny; vzhledem k tomu, že v odborné zprávě WHO z roku 2018 o tvorbě cen onkologických léčivých přípravků a jejich dopadech⁽³²⁾ se uznává, že ceny onkologických léčivých přípravků jsou vyšší než u jiných indikací a náklady na ně rostou rychleji, což má za následek nedostatečný přístup mnoha pacientů na celém světě k léčbě a brání vládám v tom, aby zajistily, aby byla za dostupné ceny přístupná pro všechny;
- X. vzhledem k tomu, že by řešení problematiky nádorových onemocnění v rámci komplexní strategie, jako je plán boje proti rakovině předložený Komisí, mohlo být použito jako vzor pro jiné nepřenositelné nemoci, a vzhledem k tomu, že pacienti s jinými chronickými onemocněními by tak rovněž využili výsledků a zásad tohoto plánu a že by se měly vypracovat podobné plány pro další patologické stavy s vysokou mírou úmrtnosti;
- Y. vzhledem k tomu, že pro dosažení pokroku v boji proti nádorovým onemocněním má zcela zásadní význam koordinace mezi evropskými zeměmi, společná politika prováděná na evropské úrovni a přeshraniční výměna údajů; vzhledem k tomu, že primární odpovědnost za ochranu zdraví a systémy zdravotní péče spočívá na členských státech;
- Z. vzhledem k tomu, že na regionální, celostátní a evropské úrovni je zapotřebí vypracovat komplexní víceoborový koordinovaný přístup k řešení behaviorálních, biologických, environmentálních, pracovních, socioekonomických a obchodních faktorů ovlivňujících zdraví, aby bylo možné podpořit opatření zacílená na všechny aspekty rakoviny (prevenci, odhalování, léčbu, paliativní péči, následnou péči o bývalé onkologické pacienty a jejich opětovné začlenění) prostřednictvím účinné mobilizace klíčových nástrojů, jako jsou dostatečné zdroje a financování, legislativa, výzkum a sdílení znalostí; vzhledem k tomu, že přístupy k léčbě zaměřené na pacienty ukázaly, že zlepšují kvalitu života pacientů a celkově jejich život po překonání rakoviny; vzhledem k tomu, že nové technologie a umělá inteligence mají vysoký potenciál pro zlepšení v oblasti výzkumu rakoviny, léčebných postupů a péče;
- AA. vzhledem k tomu, že výzkum a inovace jsou naší jedinou nadějí, že jednoho dne s konečnou platností rakovinu porazíme; vzhledem k tomu, že je zapotřebí zajistit trvalé a účinné financování na podporu ambiciózních projektů a dobrých a stabilních pracovních podmínek pro výzkumné pracovníky v oblasti nádorových onemocnění; vzhledem k tomu, že klíčový význam z hlediska inovací v oblasti onkologických onemocnění mají farmaceutické společnosti, včetně malých a středních podniků;
- AB. vzhledem k tomu, že by se měl dále podporovat přístup „zohledňující otázky zdraví ve všech oblastech politiky“ a „jedno zdraví“ a že by se do všech oblastí politiky EU mělo začlenit úsilí o boj proti rakovině;

⁽³²⁾ <https://www.who.int/publications/m/item/technical-report-on-pricing-of-cancer-medicines-and-its-impacts>

Středa 16. února 2022

AC. vzhledem k tomu, že v zájmu dosažení ambiciózního cíle, jímž je přemožení rakoviny a úmrtnosti na ni v Evropě, by měla EU a její členské státy mobilizovat své síly a poskytnout odpovídající pobídky a udržitelný rozpočet;

AD. vzhledem k tomu, že uvedený plán by proto mohl představovat důležitý krok na cestě ke skutečné evropské zdravotní unii a pro občany veřejný doklad úspěchu, kterého je možné v rámci spolupráce EU v oblasti zdraví dosáhnout;

1. vítá plán a vyzývá Komisi, aby hledala novou součinnost mezi plánem a programem „EU pro zdraví“, farmaceutickou strategií pro Evropu, strategií pro chemické látky a aktualizovanou evropskou průmyslovou strategií; domnívá se, že takový komplexní rámec boje proti rakovině by přispěl k prevenci nádorových onemocnění, jejich včasnému odhalování a úspěšné léčbě; vyzývá Komisi, aby usilovala o vytvoření společné politiky boje proti rakovině, která by v případě potřeby zahrnovala návrhy právních předpisů;

A. Oblasti opatření**I. Prevence nádorových onemocnění ve všech oblastech evropské politiky**

2. je pevně přesvědčen o tom, že komplexní preventivní opatření proti rakovině prostřednictvím opatření zaměřených na odstraňování nebo omezování škodlivých vlivů způsobených variabilními rizikovými faktory by měla být začleněna do všech oblastí evropské politiky a programů financování; vyzývá Komisi a členské státy, aby do všech příslušných oblastí politiky začlenily osvětové kampaně zabývající se prevencí nádorových onemocnění; vyzývá Komisi, aby cíle plánu začlenila do všech příslušných oblastí odvětvové politiky; je pevně přesvědčen o tom, že preventivní opatření by měla být založena na důkazech; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby zvýšily financování vědeckého výzkumu příčin rakoviny a zajistily vyšší účinnost a provádění preventivních opatření;

3. vyzývá Komisi a členské státy, aby na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU navrhly a provedly účinná preventivní opatření založená na nezávislých odborných znalostech, osvědčených postupech, získaných poznatcích a klinických pokynech; v této souvislosti vyzývá zejména k uplatňování Evropského kodexu proti rakovině (ECAC) s cílem omezit riziko rakoviny na základě nejnovějších vědeckých důkazů a k pravidelným aktualizacím tohoto kodexu prostřednictvím cyklu, který by byl založen na průběžném monitorování a hodnocení;

4. bere na vědomí, že více než 40 % všech případů nádorových onemocnění je možné předejít koordinovanými opatřeními zaměřenými na behaviorální, biologické, environmentální, pracovní, socioekonomické a obchodní faktory ovlivňující zdraví; vyzývá k tomu, aby byla věnována větší pozornost dodržování zdravého životního stylu s cílem předcházet rakovině a snížit recidivu některých nádorových onemocnění;

5. podporuje cíl Mise proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa, jímž je odvrátit během let 2021–2030 více než 3 miliony dalších předčasných úmrtí, a to rychlejším dosažením pokroku v programech prevence rakoviny a boje proti ní a snahou o zajištění rovných příležitostí pro přístup k těmto programům; vyzývá Komisi, aby za účelem dosažení tohoto cíle vyčlenila odpovídající finanční prostředky na Misi proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa a na další příslušné programy (jako je „Věda a politika pro zdravou budoucnost“ – HBM4EU);

6. s politováním konstatuje, že v rámci prevence nádorových onemocnění existují v EU významné zdravotní nerovnosti a dochází k nespravedlivému zacházení s pacienty; trvá na tom, že je třeba identifikovat zranitelné, marginalizované, sociálně vyloučené skupiny obyvatelstva a osoby žijící v odlehlých oblastech (např. ve venkovských, izolovaných nebo nejvzdálenějších regionech daleko od zdravotnických středisek) a věnovat jim zvláštní pozornost, aby jim byl zajištěn přístup ke službám v rámci prevence rakoviny; v tomto ohledu se domnívá, že prevenci onkologických onemocnění je třeba rovněž zanést do kontextu sociální spravedlnosti, což vyžaduje systémové změny prostřednictvím veřejné politiky v rámci celé populace nad rámec změn v chování jednotlivců;

7. uznává, že užívání tabáku je zdaleka nejvýznamnější příčinou rakoviny v EU, již lze předejít, neboť způsobuje 15–20 % všech případů onemocnění rakovinou a je hlavním rizikovým faktorem úmrtí na rakovinu v Evropě (27 % smrtelných případů rakoviny, tj. 700 000 úmrtí na rakovinu v EU ročně); připomíná, že napříč EU existují velké rozdíly, neboť podíl kuřáků se v jednotlivých zemích liší více než pětinašobně;

8. rozhodně podporuje cíl v podobě „beztabákové generace“, jak byl stanoven v plánu, podle kterého má do roku 2040 užívat tabák méně než 5 % obyvatel ve srovnání s dnešním stavem, kdy tak činí 25 % obyvatel; naléhavě vyzývá Komisi, aby stanovila průběžné cíle, které budou neustále monitorovány a prosazovány, mimo jiné i na vnitrostátní úrovni, a aby tyto cíle byly vykazovány v Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění, a to za účelem co nejúčinnějšího

Středa 16. února 2022

nasměrování úsilí o dosažení celkového cíle; vyzývá Komisi, aby financovala programy, které podporují odvykání kouření; vyzývá Komisi, aby podpořila spolupráci mezi členskými státy při výměně osvědčených a neúčinnějších postupů pro omezení kouření;

9. vítá záměr Komise revidovat směrnici o tabákových výrobcích⁽³³⁾, směrnici o zdanění tabákových výrobků⁽³⁴⁾ a právní rámec pro přeshraniční nákupy tabáku soukromými osobami a naléhavě žádá Komisi, aby přijala vhodná opatření a předložila legislativní návrhy s cílem zavést následující změny:

- a) zvýšení a vzestupné sblížení minimální spotřební daně ze všech tabákových výrobků a jejich konečné tržní ceny, což by zlepšilo prevenci tím, že by došlo ke snížení akceptace a užívání tabáku, zvláště u současných kuřáků, a bránilo by tomu, aby mladí lidé začali kouřit,
- b) zavedení požadavku na standardizované neutrální balení a povinnosti uvádět zdravotní varování na 80 % přední a zadní strany balení tabákového výrobku, včetně obrazového upozornění, a
- c) přísné vymáhání zákazu používání charakteristických příchutí v tabákových výrobcích s cílem snížit přitažlivost těchto výrobků pro kuřáky, nekuřáky a mladé lidi;

10. vyzývá k vyhodnocení a přezkumu v současnosti používaných metod měření obsahu dehtu, nikotinu a oxidu uhelnatého v tabákových a souvisejících výrobcích na základě nezávislého a nejnovějšího vědeckého výzkumu;

11. vyzývá členské státy, aby se plně řídily povinnostmi vyplývajícími ze směrnice (EU) 2019/904 o plastech na jedno použití⁽³⁵⁾, pokud jde o filtry v tabákových výrobcích obsahujících plasty, s cílem řešit problémy ve vztahu k životnímu prostředí a zdraví související s těmito filtry;

12. vyzývá Komisi, aby navázala na vědecká hodnocení zdravotních rizik spojených s elektronickými cigaretami, zahřívanými tabákovými výrobky a novými tabákovými výrobky, včetně posouzení rizik spojených s používáním těchto výrobků ve srovnání s konzumací jiných tabákových výrobků, a aby na evropské úrovni vypracovala seznam látek, které jsou v těchto výrobcích obsaženy a které tyto výrobky vypouštějí; domnívá se, že elektronické cigarety by mohly některým kuřákům umožnit postupně přestat kouřit; zároveň se domnívá, že elektronické cigarety by neměly představovat atraktivní volbu pro nezletilé a nekuřáky; vyzývá proto Komisi, aby v rámci směrnice o tabákových výrobcích vyhodnotila, které příchutě v elektronických cigaretách jsou přitažlivé zejména pro nezletilé a nekuřáky, navrhla jejich zákaz a dále navrhla zákaz všech charakteristických příchutí v zahřívaných tabákových výrobcích a nových tabákových výrobcích;

13. vyzývá k urychlenému a úplnému provedení Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku (FCTC)⁽³⁶⁾ a Protokolu WHO o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky⁽³⁷⁾, přičemž je zapotřebí věnovat zvláštní pozornost článku 5.3 úmluvy FCTC a jejím pokynům pro ochranu politik v oblasti veřejného zdraví před zjištěnými zájmy tabákového průmyslu; naléhavě vyzývá Komisi, aby v souladu s rozhodnutím evropského veřejného ochránce práv ve věci 852/2014/LP⁽³⁸⁾ uplatňovala zvláštní pravidla chování pro všechny své úředníky a ostatní zaměstnance při interakci s tabákovým průmyslem;

14. podporuje návrh Komise aktualizovat doporučení Rady ze dne 30. listopadu 2009 o nekuřáckém prostředí⁽³⁹⁾ za účelem rozšíření jeho působnosti na nové výrobky, jako jsou například elektronické cigarety a zahřívané tabákové výrobky, a zahrnutí venkovních prostor do nekuřáckých zón;

⁽³³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 1).

⁽³⁴⁾ Směrnice Rady 2011/64/EU ze dne 21. června 2011 o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků (Úř. věst. L 176, 5.7.2011, s. 24).

⁽³⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí (Úř. věst. L 155, 12.6.2019, s. 1).

⁽³⁶⁾ <https://fctc.who.int/who-fctc/overview>

⁽³⁷⁾ <https://fctc.who.int/protocol/overview>

⁽³⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/73774>

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 296, 5.12.2009, s. 4.

Středa 16. února 2022

15. připomíná, že ethanol a acetaldehyd vznikající při přeměně ethanolu obsaženého v alkoholických nápojích byly Mezinárodní agenturou pro výzkum onkologických onemocnění (IARC) označeny za karcinogenní pro člověka a že v Evropě je podle odhadů 10 % všech případů nádorových onemocnění u mužů a 3 % těchto onemocnění u žen způsobeno spotřebou alkoholu⁽⁴⁰⁾; zdůrazňuje, že čím nižší je množství konzumovaného alkoholu, tím nižší je riziko vzniku nádorových onemocnění; zdůrazňuje, že škodlivá konzumace alkoholu je rizikovým faktorem u mnoha různých druhů rakoviny, jako je rakovina dutiny ústní, hltanu, hrtanu, jícnu, jater a rakovina prsu u žen; připomíná studii, na kterou odkazuje WHO⁽⁴¹⁾ a podle které je nejbezpečnější nulová konzumace alkoholu, pokud jde o prevenci vzniku nádorových onemocnění, a zdůrazňuje, že je třeba tuto skutečnost zohlednit při navrhování a provádění politiky prevence těchto onemocnění⁽⁴²⁾;

16. vítá cíl Komise spočívající ve snížení škodlivé konzumace alkoholu nejméně o 10 % do roku 2025; vybízí Komisi a členské státy, aby v rámci revidované strategie EU týkající se alkoholu⁽⁴³⁾ podpořily opatření ke snížení a prevenci újmy související s alkoholem, včetně evropské strategie nulové konzumace alkoholu u nezletilých, případně doplněné legislativními návrhy a při současném respektování zásady subsidiarity a stávajících vnitrostátních právních předpisů o věkových omezeních konzumace alkoholu; vyjadřuje podporu poskytování kvalitnějších informací spotřebitelům prostřednictvím lepšího označování alkoholických nápojů, kdy by etiketa měla obsahovat informace o střídmé a odpovědné konzumaci alkoholu, a pomocí povinného uvádění seznamu složek a výživových údajů, přičemž by dodatečně mělo být zavedeno i digitální označování; žádá Komisi, aby přijala konkrétní opatření zaměřená na těžké a rizikové pití alkoholu⁽⁴⁴⁾; považuje za důležité chránit nezletilé před komerčními sděleními propagujícími konzumaci alkoholu a před umístováním produktů do uměleckých děl (product placement) a sponzorováním značek alkoholu, mimo jiné i v digitálním prostředí, neboť reklama nesmí být zaměřena přímo na nezletilé ani podněcovat ke spotřebě alkoholu; vybízí k zákazu reklamy na alkohol při sportovních akcích a sponzorování těchto akcí výrobci alkoholu, pokud jsou navštěvovány především nezletilými; požaduje důsledné monitorování provádění revidované směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁽⁴⁵⁾; žádá, aby návrh aktu o digitálních službách posílil schopnost členských států prosazovat a vymáhat právní předpisy, jejichž cílem je chránit nezletilé a další zranitelné skupiny obyvatel před reklamními sděleními, v nichž se objevují alkoholické nápoje; vybízí k přidělování prostředků z veřejných zdrojů na vnitrostátní a evropské informační kampaně; podporuje plánovaný přezkum legislativy EU týkající se zdanění alkoholu a přeshraničních nákupů alkoholu soukromými osobami, stejně jako přezkum cenové politiky v oblasti alkoholu, včetně toho, aby se zvažilo zvýšení daní z alkoholických nápojů;

17. zdůrazňuje, že potraviny mají významný vliv na lidské zdraví a že věda dokládá, že konzumace jejich nepřiměřeného množství má negativní dopad na zdraví a může zvyšovat riziko vzniku nádorových onemocnění; vyzývá k navržení komplexních informačních kampaní v oblasti výživy, které budou v souladu s unijní strategií „Od zemědělece ke spotřebiteli“;

18. vybízí členské státy, aby zvažily zpřístupnění výživového poradenství v rámci primární zdravotní péče;

19. zdůrazňuje význam zdravého stavování pro prevenci a omezení výskytu a recidivy nádorových onemocnění a upozorňuje, že riziko vzniku takového onemocnění u jednotlivce lze snížit vyšší spotřebou udržitelně vypěstovaných rostlin a rostlinné stravy, např. čerstvého ovoce a zeleniny, celozrnných obilovin a luskovin; dále zdůrazňuje, že je třeba řešit nadměrnou spotřebu masa a vysoce zpracovaných výrobků a produktů s vysokým obsahem cukrů, soli a tuků; vítá proto nadcházející revizi unijního projektu „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ a politiky EU v oblasti propagace zemědělských produktů; žádá Komisi a členské státy, aby spotřebitele motivovaly k tomu, aby si potraviny vybíraly

⁽⁴⁰⁾ Scoccianti C., Cecchini M., Anderson A.S. et al., „Evropský kodex proti rakovině, 4. vydání: spotřeba alkoholu a rakovina“, *Cancer Epidemiol.*, prosinec 2016; 45: s. 181–188. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27816465/>

⁽⁴¹⁾ <https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/alcohol-use/news/news/2018/09/there-is-no-safe-level-of-alcohol,-new-study-confirms>

⁽⁴²⁾ <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2818%2931310-2>

⁽⁴³⁾ Sdělení Komise ze dne 24. října 2006 o strategii EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem (COM(2006)0625).

⁽⁴⁴⁾ [https://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045\(21\)00279-5/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045(21)00279-5/fulltext)

⁽⁴⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69).

Středa 16. února 2022

informovaně, s ohledem na zdraví a udržitelně, a aby ho v tomto úsilí podporovaly, a to přijetím povinného a harmonizovaného výživového označování na přední straně obalu, které bude navrženo s ohledem na solidní a nezávislé vědecké poznatky; vítá důraz kladený na zdravou výživu v souvislosti s evropskou zárukou pro děti⁽⁴⁶⁾ a vybízí k přijetí nového akčního plánu EU proti dětské obezitě; podporuje fiskální opatření, která mají zajistit, aby čerstvé potraviny (například ovoce, zelenina, luštěniny, luskoviny a celozrnné obiloviny) byly na vnitrostátní úrovni cenově dostupnější a přístupnější, zvláště pro lidi s nízkými příjmy; vybízí členské státy, aby s cílem ovlivnit poptávku po potravinách a nápojích s nízkým obsahem nasycených tuků, transmastných kyselin, soli a cukru a přístup k takovým potravinám a nápojům a jejich cenovou dostupnost využívaly cenovou politiku, například daňovou diferenciaci u daně z přidané hodnoty, a kontroly uvádění na trh; podporuje členské státy v revizi příslušných předpisů za účelem omezení reklamy na slazené nápoje a zpracované potravinářské výrobky s vysokým obsahem tuků, soli a cukru, včetně reklamy v sociálních médiích, a vyzývá Komisi k předložení návrhu komplexního celounijního nařízení, které by takovou reklamu zaměřenou na nezletilé osoby zakázalo;

20. bere na vědomí, že obezita je považována za rizikový faktor vzniku mnoha druhů nádorových onemocnění, mimo jiné rakoviny tlustého střeva a konečníku, ledvin nebo prsu; vyzývá členské státy, aby aktivně bojovaly proti obezitě tím, že zpřístupní zdravou stravu a sportovní aktivity, a nikoli aby pouze občany vzdělávaly a povzbuzovaly je ke správné volbě, ale aby také do primární zdravotní péče zařadily ucelené programy, které by pacientům trpícím obezitou pomohly zdravě snížit tělesnou hmotnost; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly výzkum a inovace v oblasti obezity s cílem popsat kromě jiného vliv genetických faktorů, lidské mikroflóry nebo psychického stavu na tělesnou hmotnost a prozkoumat nejúčinnější opatření;

21. vítá záměr Komise řešit přítomnost karcinogenních kontaminantů v potravinách; připomíná Komisi usnesení Parlamentu ze dne 8. října 2020⁽⁴⁷⁾, v němž vyzývá ke stanovení přísných právně závazných limitů pro přítomnost akrylamidu v potravinách, aby byli náležitě chráněni spotřebitelé, zejména ti nejzranitelnější, jako jsou kojenci a děti; naléhavě vyzývá Komisi, aby urychleně předložila návrhy příslušné právní úpravy;

22. žádá Komisi, aby zohlednila řadu výzev Parlamentu ke zdokonalení postupu Unie pro povolování pesticidů, které uvedl ve svém usnesení ze dne 16. ledna 2019;

23. vyzývá členské státy, vedení regionálních a místních orgánů, zástupce občanské společnosti a zaměstnavatele, aby podpořili a usnadnili v průběhu života fyzické a sportovní aktivity, o kterých je známo, že omezují jak vznik, tak recidivu nádorových onemocnění i problémy v oblasti duševního zdraví a podporují sociální začleňování; zdůrazňuje, že je důležité zpřístupnit fyzické a sportovní aktivity od útlého věku a zajistit jejich inkluzivitu, zejména pro zranitelné skupiny, prostřednictvím financování veřejné infrastruktury, vybavení a programů; vyzývá členské státy, aby hospitalizovaným pacientům na základě klinických doporučení usnadnily přístup k tělesným aktivitám;

24. vítá spuštění unijní kampaně s názvem „Zdravý životní styl pro všechny“, která propaguje vedle dalších klíčových odvětví sportování, fyzickou aktivitu a zdravou stravu; doporučuje, aby školy zahrnuly zdravotní výchovu do svých učebních osnov s cílem zajistit, aby se nezletilí a dospívající naučili, jak vést zdravý životní styl, a byli informováni o Evropském kodexu proti rakovině, a požaduje, aby vzdělávání o zdravotních aspektech bylo nedílnou součástí vzdělávacích politik v oblasti sociální pomoci;

25. upozorňuje na to, že sluneční záření obsahuje neviditelné ultrafialové (UV) záření, které může vést k rakovině kůže; vyzývá proto Komisi, aby revidovala směrnici 2006/25/ES o expozici zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením z umělých zdrojů)⁽⁴⁸⁾ a zahrnula do její oblasti působnosti sluneční záření; podporuje posilování ochrany před vystavením UV záření na úrovni EU, zvláště prostřednictvím právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti vztahujících se na zaměstnance pracující ve venkovních prostorách; vítá závazek Komise

⁽⁴⁶⁾ Návrh doporučení Rady ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí evropská záruka pro děti (COM(2021)0137), předložený Komisí.

⁽⁴⁷⁾ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 32.

⁽⁴⁸⁾ Úř. věst. L 114, 27.4.2006, s. 38.

Středa 16. února 2022

prozkoumat opatření týkající se vystavení UV záření, včetně záření při umělém opalování (za pomoci solárních lůžek)⁽⁴⁹⁾; upozorňuje na význam informačních kampaní, které mají za cíl obyvatele upozornit na rizika spojená s nadměrným sluněním a naučit je rozpoznat případné varovné příznaky; vyzývá k přijetí zvláštních opatření ke snížení expozice nezletilých a dospívajících vůči UV záření; vyzývá ke zpřísnění právní úpravy vztahující se na používání solárních lůžek pro kosmetické účely a žádá zákaz jejich používání nezletilými osobami; členské státy, aby do vnitrostátních onkologických registrů zahrnuly hlášení o karcinomu kůže (malígním melanomu);

26. bere na vědomí, že přibližně 2 % evropské onkologické zátěže lze přičíst ionizujícímu záření a že expozice radonu a produktům jeho rozpadu ve vnitřních prostorách je druhou hlavní příčinou rakoviny plic v Evropě; s nadějí očekává výsledky programu Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu⁽⁵⁰⁾, který zdokonalí poznatky o expozici radonu, jakož i navrhovaná protipatření ke snížení hromadění tohoto prvku v obytných prostorách; připomíná, že ionizující záření by mohlo být přítomno i v soukromých domácnostech; vybízí proto Komisi a členské státy, aby zmapovaly stávající a potenciálně ohrožené oblasti s cílem účinně reagovat na tuto hrozbu; vyzývá Komisi, aby vyčlenila finanční prostředky na vytvoření odpovídající mapy predikce jeho výskytu a aby podporovala informační kampaně pro veřejnost za účelem zvýšení povědomí o této problematice; vybízí členské státy, aby aktualizovaly své vnitrostátní plány pro snížení expozice radonu, jak požaduje směrnice o vystavení radionuklidovým zdrojům⁽⁵¹⁾, a aby aktualizovaly pokyny pro snižování přítomnosti radonu v nových stavbách; vyzývá Komisi k posouzení provádění a účinnosti stávajících opatření na ochranu pracovníků vystavených ionizujícímu záření, jako jsou posádky letadel, pracovníci jaderných elektráren, pracovníci v odpovídajících průmyslových zařízeních, výzkumní pracovníci, zdravotničtí pracovníci a veterinární lékaři pracující v odvětví radiologie, radioterapie nebo nukleární medicíny, a vyzývá rovněž k revizi těchto opatření, bude-li to nutné a přiměřené;

27. vyzývá Komisi, aby podporovala multidisciplinární vědecký výzkum souvislostí mezi elektromagnetickými poli, mimo jiné i v souvislosti se sítěmi 5G, a nádorovými onemocněními s cílem shromáždit vědecké důkazy o dlouhodobých účincích elektromagnetických polí a včas informovat veřejnost o závěrech těchto studií; vyzývá k podpoře výzkumu v oblasti vývoje technologií, které snižují expozici vůči radiofrekvenčnímu záření;

28. považuje Zelenou dohodu pro Evropu za faktor, který významně přispěje k prevenci nádorových onemocnění v Evropě skrze snížení znečištění ovzduší, objemu kontaminujících látek v potravinách, vodě a půdě a vystavení chemickým látkám; požaduje, aby bylo posuzování dopadu politik na výskyt nádorových onemocnění začleněno do strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“, strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek, strategie nulového znečištění a do strategie pro netoxické životní prostředí; vítá nadcházející revizi norem EU pro kvalitu ovzduší a vyzývá Komisi, aby je sladila s pokyny WHO, jak je uvedeno v usnesení Parlamentu ze dne 25. března 2021 o provádění směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší⁽⁵²⁾; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby společná zemědělská politika pomáhala zemědělcům omezovat používání pesticidů; podporuje výzkum, používání a vývoj léčivých přípravků, které jsou bezpečnější pro životní prostředí, a vybízí k zavedení účinných mechanismů odstraňování odpadu s cílem předcházet znečišťování životního prostředí, a to v souladu s cíli obsaženými ve farmaceutické strategii pro Evropu;

29. zdůrazňuje, že je zapotřebí plně provést revidovanou směrnici o pitné vodě⁽⁵³⁾ a provádět a vymáhat rámcovou směrnici o vodě⁽⁵⁴⁾, čímž se sníží koncentrace některých znečišťujících látek, jež by mohly přispívat k výskytu nádorových onemocnění, v povrchových a spodních vodách;

⁽⁴⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/35/EU ze dne 26. února 2014 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí na trh (Úř. věst. L 96, 29.3.2014, s. 357);

⁽⁵⁰⁾ Nařízení Rady (Euratom) 2021/765 ze dne 10. května 2021, kterým se zavádí program Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu na období 2021–2025, doplňující rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa, a zrušuje nařízení (Euratom) 2018/1563 (Úř. věst. L 167 I, 12.5.2021, s. 81).

⁽⁵¹⁾ Směrnice Rady 2013/59/Euratom ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Úř. věst. L 13, 17.1.2014, s. 1).

⁽⁵²⁾ Úř. věst. C 494, 8.12.2021, s. 64.

⁽⁵³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (Úř. věst. L 435, 23.12.2020, s. 1).

⁽⁵⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

Středa 16. února 2022

30. požaduje zejména zpřísnění požadavků na informace o karcinogenitě podle nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) ⁽⁵⁵⁾, aby bylo možné identifikovat všechny vyráběné nebo dovážené karcinogenní látky bez ohledu na jejich objem a v souladu se strategií pro udržitelnost v oblasti chemických látek, a žádá, aby se registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, včetně endokrinních disruptorů, podle nařízení REACH prováděly ve spojení s posouzeními prováděnými agenturou IARC a WHO; vítá závazek v rámci strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek k rozšíření obecného přístupu k řízení rizik s cílem zajistit, aby spotřební výrobky neobsahovaly chemické látky, které způsobují nádorová onemocnění nebo genové mutace, ovlivňují reprodukční či endokrinní systém nebo jsou perzistentní, bioakumulativní a toxické; vyzývá Komisi, aby urychleně zavedla opatření vytyčená ve strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek ke snížení všech druhů expozice občanů karcinogenním látkám a endokrinním disruptorům; vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost těm skupinám obyvatelstva, které jsou obzvláště citlivé na působení nebezpečných chemických látek, a aby na tyto skupiny brala při posuzování rizika chemických látek větší ohled; zdůrazňuje, že informace pro spotřebitele o způsobech expozice v jejich každodenním životě jsou klíčem k posílení prevence, a v této souvislosti vítá vytvoření kategorie látek vzbuzujících obavy v rámci databáze produktů; vyzývá Evropskou agenturu pro životní prostředí, aby společně s Evropskou agenturou pro chemické látky vypracovala zprávu o chemických látkách přítomných v evropském životním prostředí; žádá, aby zpráva posoudila systémovou povahu karcinogenních chemických látek a endokrinních disruptorů v rámci evropských výrobních a spotřebních systémů a jejich používání ve výrobcích, výskyt v evropském životním prostředí a škody způsobené lidskému zdraví, zejména pokud jde o nádorová onemocnění;

31. domnívá se, že v příští verzi Evropského kodexu proti rakovině bude nutné zohlednit nejnovější odborné poznatky o karcinogenech přítomných v životním prostředí; vyzývá Komisi, aby neprodleně navrhla revizi čl. 68 odst. 2 nařízení REACH, nařízení o materiálech určených pro styk s potravinami ⁽⁵⁶⁾, nařízení o kosmetických přípravcích ⁽⁵⁷⁾, směrnice o bezpečnosti hraček ⁽⁵⁸⁾ a dalších příslušných právních předpisů týkajících se spotřebních výrobků za účelem zajištění toho, aby tyto výrobky neobsahovaly chemické látky, které způsobují nádorová onemocnění, a to v souladu se strategií pro udržitelnost v oblasti chemických látek; dále vyzývá k pravidelné revizi těchto právních předpisů s cílem zohlednit vývoj nových materiálů, trendů a výrobků; zdůrazňuje, že endokrinní disruptory jsou přítomny v potravinách, materiálech přicházejících do styku s potravinami, kosmetice, spotřebním zboží, hračkách i pitné vodě a že jejich působení i v nízkých dávkách může vyvolat krátkodobé i dlouhodobé nepříznivé účinky, včetně nádorových onemocnění ⁽⁵⁹⁾; zdůrazňuje, že vzhledem k rozsáhlé expozici obyvatelstva EU mnoha podezřelým a známým endokrinním disruptorům a ke skutečnosti, že kombinovaná expozice několika endokrinním disruptorům působícím podobným nebo odlišným způsobem může mít kumulativní účinky, je třeba minimalizovat expozici vůči nim a zajistit ucelenější regulaci EU ve všech odvětvích; vyzývá k dalšímu výzkumu s cílem odhalit schopnost chemických látek působit jako endokrinní disruptory;

32. plně podporuje, že se Komise v rámci strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek zavázala změnit nařízení o klasifikaci, označování a balení chemických látek (nařízení (ES) č. 1272/2008 ⁽⁶⁰⁾) tak, aby byly zavedeny nové třídy nebezpečnosti mimo jiné pro endokrinní disruptory, včetně podezřelých endokrinních disruptorů, a aby byly aktualizovány požadavky na informace ve všech příslušných právních předpisech, které umožní jejich identifikaci;

33. vyzývá Komisi, aby do regulačních požadavků týkajících se výroby chemických látek a léčiv začlenila přístup „neškodný již od návrhu“ (benign by design), aby se při zmírňování rizik pro naše zdraví, společnost a životní prostředí uplatňoval skutečný přístup předběžné opatrnosti;

⁽⁵⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), o zřízení Evropské agentury pro chemické látky (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁽⁵⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 ze dne 27. října 2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami (Úř. věst. L 338, 13.11.2004, s. 4).

⁽⁵⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích (Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 59).

⁽⁵⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES ze dne 18. června 2009 o bezpečnosti hraček (Úř. věst. L 170, 30.6.2009, s. 1).

⁽⁵⁹⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU\(2019\)608866_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU(2019)608866_EN.pdf)

⁽⁶⁰⁾ Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1.

Středa 16. února 2022

34. vítá zveřejnění nového strategického rámce EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027, zejména přístup „vize nula“ (Vision Zero) k úmrtím souvisejícím s výkonem povolání, jakož i plánovaný hodnotící summit o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v roce 2023, který má zhodnotit pokrok při naplňování uvedené vize; zdůrazňuje potřebu úzkého a pravidelného zapojení sociálních partnerů a zúčastněných stran do této strategie; vyjadřuje však politování nad omezeným počtem látek, jimiž se strategie zabývá; podporuje průběžné provádění analýzy a výzkumu nových látek, u nichž existuje podezření, že jsou karcinogenní, mutagenní nebo reprotoxické, stanovení limitních hodnot expozice na pracovišti (OEL) pro ty chemické činitele, pro které dosud nebyly stanoveny, a jejich pravidelnou revizi, kdykoli to bude nutné s ohledem na nejnovější vědecké údaje a technický vývoj; vítá průzkum mezi pracovníky, který připravila Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) a který se týkal expozice rizikovým faktorům pro vznik nádorových onemocnění; zdůrazňuje, že systematictější programy biologického monitorování člověka v plném souladu s opatřeními na ochranu údajů, a to jak v pracovním prostředí, tak mimo ně, mohou být jedním z řady relevantních zdrojů informací o obecných účincích expozice chemickým látkám a o jejich dopadech na zdraví; vyzývá proto Komisi, aby si neprodleně začala klást ambicióznější cíle v podobě náročných pravidelných aktualizací směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci; za tímto účelem vyzývá Komisi, aby po konzultaci s Poradním výborem pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci předložila akční plán pro stanovení hodnot OEL nejméně pro 25 dalších látek, skupin látek nebo látek vznikajících při zpracování do roku 2024; zdůrazňuje v této souvislosti potřebu toho, aby Komise zvýšila kapacitu pro přezkum hodnot OEL a doplnění nových látek, a to i pomocí zvýšení počtu zaměstnanců v příslušných odděleních a orgánech; v tomto ohledu připomíná, že probíhající jednání o čtvrté revizi směrnice 2004/37/ES jsou příležitostí zahrnout do přílohy 1 rovněž práci obnášející expozici nebezpečným léčivým přípravkům, které splňují kritéria pro klasifikaci jako karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukční kategorii 1A nebo 1B, jež jsou stanovena v příloze I nařízení (ES) č. 1272/2008, a to s cílem zajistit co nejlepší obecná a individuální ochranná opatření pro pracovníky nakládající s těmito výrobky; opětovně vyzývá k přijetí nového uceleného transparentního systému založeného na posuzování rizik, který má být zaveden pro stanovování hodnot OEL a který má lépe zohledňovat expozici zaměstnanců kombinacím látek; vítá závazek Komise zařadit endokrinní disruptory do kategorie látek vzbuzující mimořádné obavy podle nařízení (ES) č. 1907/2006 (nařízení REACH) a klasifikovat je podle nařízení (ES) č. 1272/2008; zdůrazňuje, že pracovníci by měli být rovněž chráněni před expozicí uvedeným disruptorům; vítá závazek Komise předložit v roce 2022 legislativní návrh na další snížení expozice pracovníků azbestu, který je podle agentury IARC karcinogenem (skupina 1) a u něhož se prokázalo, že zůstává i nadále příčinou téměř poloviny všech případů nádorových onemocnění z povolání v Evropě; v této souvislosti opakuje své požadavky uvedené v usnesení Parlamentu ze dne 20. října 2021 o ochraně pracovníků před azbestem⁽⁶¹⁾, zejména pak svou výzvu k vypracování evropské strategie pro odstranění veškerého azbestu a své návrhy na účinnější hodnocení rizik spojených s expozicí azbestu mimo výkon povolání; žádá členské státy, aby usnadnily uznávání a kompenzace, pokud jde o nádorová onemocnění prokazatelně spojená s výkonem povolání, a posílily monitorování expozice související s prací ze strany inspektorátů práce;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby naplňovaly cíle udržitelného rozvoje, které vytyčila OSN a jejichž účelem je zaměřit se na přenosné nemoci, aby se tak podpořila prevence nádorových onemocnění souvisejících s infekčními chorobami; vítá vakcinační programy určené k boji proti přenosu viru HPV; trvá na tom, aby byl v členských státech zaveden genderově neutrální program očkování proti viru HPV financovaný z veřejných prostředků s cílem zajistit odstranění všech nádorových onemocnění souvisejících s tímto virem, a vyzývá k tomu, aby bylo v kategorii do 15 let věku do roku 2030 proti tomuto viru plně naočkováno 90 % dívek a aby došlo k výraznému zvýšení proočkovánosti u chlapců; naléhavě žádá, aby byl v rámci Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění zaznamenáván pokrok při plnění cílů Evropského plánu boje proti rakovině, pokud jde o očkování proti HPV; vyzývá členské státy k provedení doporučení Rady ze dne 7. prosince 2018 o posílení spolupráce v boji proti nemocem, jimž lze předcházet očkováním⁽⁶²⁾, aby se snížily nerovnosti v míře imunizace mezi zranitelnými skupinami a posílila se imunizace u dětí; vítá záměr Komise navrhnout doporučení Rady týkající se nádorových onemocnění, kterým lze předcházet očkováním; v této souvislosti zdůrazňuje potřebu koordinovaných opatření zaměřených na karcinogenní viry, jako je HPV a virus hepatitidy typu B (HBV), s cílem bránit jejich přenosu; vybízí k větší harmonizaci očkování proti virům HPV a HBV v rámci programů členských států za současného zajištění poskytování informací o tomto druhu očkování a za podpory rovného přístupu zranitelných a rizikových skupin dospělých k tomuto očkování; vybízí k pravidelnému monitorování stávajícího očkování proti virům HPV a HBV na úrovni EU za použití systému sledování podobného systému sledování pro onemocnění COVID-19, který vyvinulo Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), přičemž tento systém bude rovněž motivovat členské státy k tomu, aby přijaly osvědčené postupy a udržovaly v rámci svých postupů žádoucí dynamiku; vyzývá členské státy, aby harmonizovaly údaje, zajistily interoperabilitu a posílily rozvoj vnitrostátních imunizačních

⁽⁶¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0427.

⁽⁶²⁾ Úř. věst. C 466, 28.12.2018, s. 1.

Středa 16. února 2022

databází; zdůrazňuje, že středisko ECDC by mělo hrát klíčovou úlohu při monitorování pokroku členských států; podporuje dodatečný výzkum zaměřený na vývoj očkovacích látek proti dalším virům, jako je virus způsobující hepatitidu typu C a virus lidské imunitní nedostatečnosti (HIV); domnívá se, že v mezidobí by se měly hromadně využívat léčebné postupy, aby se dosáhlo cíle WHO vymýtit hepatitidu typu C do roku 2030, a vyzývá Komisi, aby k dosažení těchto cílů skrze financování screeningových programů využila finanční prostředky v rámci Fondu na podporu oživení a odolnosti; vybízí ke spolupráci s členskými státy a mezinárodními organizacemi v zájmu boje proti vlivu dezinformací na očkování a řešit váhavý postoj obyvatel k očkování; vyzývá k využití programu EU pro zdraví (EU4Health) a dalších unijních finančních možností pro tento účel, mimo jiné na podporu úsilí o zvyšování informovanosti občanů, poskytovatelů vzdělávání a zdravotníků, jakož i na podporu behaviorálního výzkumu v rámci programu Horizont Evropa; doporučuje posílit uplatňování unijního kodexu zásad boje proti dezinformacím, zejména pokud jde o dezinformace o očkování;

36. poukazuje na to, že nejnovější údaje potvrzují, že lidé trpící chronickým zánětem, včetně revmatických a muskuloskeletálních onemocnění (RMD), jsou vystaveni vyššímu riziku vzniku nádorových onemocnění a jiných druhů zhoubného bujení; vyzývá Komisi a členské státy, aby významně rozšířily výzkum, který se zabývá souvislostí mezi chronickým zánětem, zhoubnými nádory a revmatickými a muskuloskeletálními onemocněními (RMD);

37. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále investovaly do výzkumu příčin onkologických onemocnění nejen u dospělých, ale i u dětí a dospívajících;

38. zdůrazňuje, že je důležité vyčlenit odpovídající finanční prostředky na vědecký a společenský humanitní výzkum s cílem vyhodnotit nerovnosti v přístupu ke standardům péče a inovacím v oblasti nádorových onemocnění u dětí v celé Evropě, které představují až 20 % rozdíl v míře přežití dětských pacientů s nádorovým onemocněním mezi jednotlivými členskými státy, a vypracovat zmírňující opatření s cílem zaručit rovná práva a přístup k léčbě pro všechny děti a mladé lidi s nádorovým onemocněním v Evropě; vyjadřuje v tomto ohledu politování nad rozdíly v přístupu ke kvalitním zdravotnickým službám mezi členskými státy a mezi různými regiony v rámci členských států a žádá Komisi, aby tyto rozdíly řešila pomocí vhodných legislativních opatření s cílem zajistit rovná práva v EU;

39. doporučuje podporovat kojení jakožto prostředek ke snížení rizika vzniku zhoubných nádorů prsu u žen, a to prostřednictvím informací a osvěty o přínosech kojení zaměřených na matky;

40. poukazuje na to, že byla prokázána genetická predispozice k onkologickým onemocněním související s mutacemi konkrétních genů; zdůrazňuje, že jsou k dispozici metody, jak tyto mutace zjistit, a to buď po narození v zájmu včasného odhalení některých druhů onkologických onemocnění u dětí, nebo v průběhu života, zvláště u rakoviny prsu, vaječníků a tlustého střeva a konečníku, a že zjišťování těchto mutací může přispět k předcházení nádorovým onemocněním nebo k jejich odhalení v rané fázi, a poskytovat tak vodítko při volbě léčby; doporučuje proto členským státům, aby podpořily lepší přístup pacientů všech věkových skupin ke genetickému testování ve spojení s lékařským poradenstvím a pokročilou diagnostikou na základě sekvencování, a to vyčleněním finančních prostředků a vytvořením jasných postupů pro rychlou a účinnou úhradu nákladů, a aby zvyšovaly povědomí občanů o tom, do jaké míry mají v Unii k těmto službám přístup; doporučuje navýšit investice do infrastruktury a rozšířit dovednosti v souvislosti s platformami genetického sekvencování a do odborné přípravy specializovaných poradců v oboru genetiky ve zvláštních odděleních, která již v některých střediscích existují; vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum v oblasti genetiky s cílem zjišťovat genotypy, u nichž je vyšší pravděpodobnost vzniku určitých druhů rakoviny, včetně onkologických onemocnění u dětí, které byly vystaveny vnějším vlivům jen po krátkou dobu;

41. zdůrazňuje, že techniky, jako je molekulární epidemiologie, mohou ve srovnání s běžnou epidemiologií přinést nové poznatky o interakcích mezi geny a prostředím u nádorových onemocnění; upozorňuje, že tyto poznatky lze spolu s dalšími studii v oblasti epigenetiky využít k lepšímu pochopení rizikových faktorů, které přispívají ke vzniku onkologických onemocnění, a k větší míře jejich včasného odhalování;

42. rozhodně podporuje plánovanou revizi Evropského kodexu proti rakovině s cílem vytvářet, sdílet a uplatňovat osvědčené postupy v rámci programů prevence nádorových onemocnění, a to se zvláštním zaměřením na znevýhodněné skupiny, a spuštění podpůrné, uživatelsky vstřícné mobilní aplikace EU, která by se věnovala tématům od prevence přes vzdělávání až po léčbu onkologických onemocnění, jak bylo oznámeno v plánu; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění inkluzivnosti by aktuální informace měly být dostupné nejen v rámci mobilních aplikací, ale i v jiné než digitální podobě; zdůrazňuje, že agentura IARC by měla uvedený kodex systematicky vyhodnocovat a Komise by měla toto hodnocení i nadále koordinovat;

Sředa 16. února 2022

43. vybízí Komisi a členské státy, aby nadále podporovaly zdravotní gramotnost, pokud jde o rizika a hlavní faktory vzniku nádorových onemocnění, a s ní související digitální gramotnost a aby vytvářely vzdělávací nástroje v oblasti prevence a podporovaly zakládání platform a vytváření aplikací elektronického učení; žádá, aby se zvláštní pozornost věnovala znevýhodněným, zranitelným, sociálně vyloučeným a marginalizovaným osobám, a zdůrazňuje, že zásadní význam mají konkrétní osvětové kampaně zaměřené na skupiny osob se zvláštními potřebami v oblasti zdravotní gramotnosti; konstatuje, že je důležité zlepšit zdravotní gramotnost, pokud jde o karcinogenní látky na pracovišti, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily odpovídající odbornou přípravu poskytovanou zaměstnavateli; zdůrazňuje, že pokud jde o podporu zdraví různých skupin obyvatelstva, důležitou úlohu hrají poskytovatelé primární zdravotní péče, neboť mohou přizpůsobit svá opatření na podporu zdraví potřebám pacientů s ohledem na jejich digitální dovednosti, a to i pokud pacienti žádné takové dovednosti nemají; domnívá se, že prevence onkologických onemocnění musí být prvním krokem na cestě k evropské vzdělávací politice v oblasti veřejného zdraví;

44. žádá, aby byla nadále podporována úloha Znalostního onkologického centra, které by mělo být pověřeno vytvořením evropského plánu, na jehož základě by byly navrhovány a koordinovány rozsáhlé preventivní kampaně v součinnosti s vnitrostátními programy a účinné komunikační kampaně zaměřené na podporu zdraví v rámci vzdělávacích programů (nerizikové chování, zdravá výživa, fyzická aktivita, cesty přenosu karcinogenních virů, možnosti očkování proti těmto infekcím a možnosti jejich léčby atd.), v jejichž rámci by byl kladen zvláštní důraz na mladé lidi a znevýhodněné skupiny; poukazuje na to, že při navrhování hlavních sdělení těchto kampaní je důležitá spolupráce s vnitrostátními a místními organizacemi občanské společnosti;

45. zdůrazňuje, že tabák a škodlivá konzumace alkoholu, špatná výživa, vysoký index BMI, sedavý způsob života a znečištění životního prostředí jsou rizikovými faktory i u jiných chronických onemocnění; je tudíž přesvědčen o tom, že prevence onkologických onemocnění a opatření ke snížení rizika jejich vzniku musí být prováděna v rámci integrovaného programu prevence chronických onemocnění, a to v úzké spolupráci s Řídicí skupinou pro podporu zdraví, prevenci chorob a zvládání nepřenositelných nemocí; vyzývá k uspořádání summitu zaměřeného na hodnocení situace a prevenci, který by se věnoval komerčně vytvářeným faktorům ovlivňujícím vznik onkologických a jiných chronických onemocnění a na němž by se sešli zástupci orgánů a institucí EU, členských států, sdružení pacientů a organizací občanské společnosti působících v oblasti zdraví;

46. požaduje, aby provádění programů prevence bylo inkluzivní, a to prostřednictvím zapojení regionů a obcí, občanů, sociálních partnerů, občanské společnosti a sdružení pacientů do všech fází rozhodovacího procesu, zejména v rámci Konference o budoucnosti Evropy;

II. *Inkluzivní screening a zjišťování onkologických onemocnění*

47. lituje častých zpoždění a nedostatků ve včasné diagnostice symptomatických zhoubných nádorů, které souvisejí s nedostatkem informací nebo nedodržením postupů screeningu a včasného odhalení; uznává, že je nutné věnovat zvláštní pozornost zajištění kontinuity screeningových programů, včasného odhalování onkologických onemocnění a poskytování onkologické péče během zdravotní krize (jako je krize způsobená onemocněním COVID-19) nebo v situacích, kdy dojde ke snížení kapacity systémů zdravotní péče; vybízí Komisi a členské státy, aby ve spolupráci se zúčastněnými stranami zabývajícími se onkologií pořádaly kampaně v oblasti veřejného zdraví s cílem řešit případné prodlevy v oblasti screeningu, včasného odhalování a péče, které by mohly být způsobeny zdravotní krizí; poukazuje na význam rychlých a aktuálních údajů o onkologických screeningových programech, které umožní rychlou reakci a následná opatření v případě narušení možnosti pravidelného screeningu, aby se počet odložených vyšetření snížil na absolutní minimum;

48. vyjadřuje politování nad tím, že mezi členskými státy existují rozdíly v přístupu ke screeningu onkologických onemocnění, které mají za následek nižší šanci na přežití v důsledku pozdní diagnózy zhoubných nádorů, což představuje nepřijatelnou diskriminaci občanů EU na základě země, ve které bydlí; zdůrazňuje, že podle Eurostatu jsou rozdíly v přístupu ke screeningu rakoviny prsu v rámci EU přinejmenším desetinásobné; poukazuje na to, že ve sdělení „Stručný pohled na zdraví obyvatel Evropy 2018“ se uvádí, že pokud jde o screening rakoviny děložního čípku, rozdíl v pokrytí cílové populace mezi členskými státy se pohybuje mezi 25 % a 80 %; konstatuje, že například podle nejnovější zprávy Mezinárodní agentury pro výzkum rakoviny (IARC) o provádění doporučení Rady ohledně screeningu z roku 2003 jen osmnáct členských států uvedlo, že mají zavedeny plošné celostátní nebo regionální screeningové programy pro rakovinu prsu, děložního čípku a tlustého střeva a konečnicku; vyzývá Komisi, aby podpořila projekty, např. prostřednictvím programu EU4Health, Mise proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa nebo jiných příslušných programů, které by zkoumaly překážky bránící včasnému odhalování onkologických onemocnění a jejich včasné diagnostice v Evropě;

Středa 16. února 2022

49. vyzývá členské státy, aby zvláště v přeshraničních regionech a odlehlých oblastech (včetně horských oblastí a městských oblastí vzdálených od screeningových center) spolupracovaly na snížení sociálních a zeměpisných nerovností ve službách poskytovaných v rámci screeningů a včasné diagnostiky onkologických onemocnění;

50. podporuje zahájení nového programu onkologického screeningu podporovaného EU, jak bylo oznámeno v plánu, s cílem pomoci členským státům zajistit, aby 90 % obyvatel EU, kteří vyhoví podmínkám pro screening rakoviny prsu, děložního čípku a tlustého střeva, byl screening nabídnut do roku 2025; vyzývá Komisi, aby na základě nejnovějších vědeckých poznatků do programu zahrnula i jiná onkologická onemocnění, a to s jasnými cíli pro každý druh rakoviny; podporuje výzkum jiných typů nádorových onemocnění, která mohou být účinně odhalena na základě screeningů; vyzývá Komisi, aby každé dva roky vyhodnotila výsledky programu onkologického screeningu podporovaného EU, pokud jde o rovný přístup cílové populace, aby sledovala nerovnosti mezi členskými státy a regiony, navrhla vhodná nová opatření a propojila screeningové programy s nejnovějšími výsledky výzkumu v oblasti onkologického screeningu a případně aby představila opatření s cílem zlepšit pokrytí služeb v oblasti screeningů a prevence v členských státech; naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby sledovaly dosahování cílů v oblasti screeningů a vykazovaly je v Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění;

51. vybízí členské státy, aby propagovaly screening rakoviny prsu, děložního čípku a tlustého střeva a konečníku jako součást organizovaných plošných celostátních a regionálních programů, a to i ve vzdálených a odlehlých regionech, a poskytovaly na něj odpovídající zdroje; zároveň opakuje, že je třeba se v rámci plánu více zaměřit na iniciativy v oblasti screeningů, diagnostiky a léčby nádorových onemocnění, jimž nelze předcházet; vybízí Komisi a členské státy, aby podporovaly cílený screening rizikových skupin; důrazně doporučuje členským státům, aby vypracovaly komplexní politiku screeningů, která umožní včasné vyšetření v případě zjištění rakoviny s dědičnou charakteristikou; doporučuje členským státům, aby pro různé druhy onkologických onemocnění zavedly programy výzkumu a vývoje účinných, přesných, neinvazivních a inovativních metod včasné diagnostiky, jako jsou biomarkery;

52. vyzývá Komisi a členské státy, aby se v plném rozsahu řídily evropskými pokyny pro zajištění kvality při onkologickém screeningů rakoviny prsu, děložního čípku a tlustého střeva a konečníku a při poskytování služeb v rámci jejich včasného odhalování, aby se minimalizovalo zpoždění v diagnostice těchto druhů onkologických onemocnění; doporučuje, aby se řešily nerovnosti v členských státech týkající se screeningů, a to případně i zpřísněním kritérií pro onkologický screening, právních rámců a systémů správy a zajištění kvality, které by měly být více založeny na vědeckých poznatcích; domnívá se, že v zájmu řešení rozdílů v onkologickém screeningu je třeba na úrovni EU zavést společné standardizované screeningové protokoly, které by šly nad rámec pokynů pro správnou praxi, např. algoritmy pro organizaci screeningových programů a ukazatele pro hodnocení jejich kvality;

53. vybízí k tomu, aby zlepšení a harmonizace sběru údajů z onkologického screeningu umožnily sestavování každoroční evropské zprávy; dále vybízí k pravidelnému sledování stávajících screeningových programů na úrovni EU; zdůrazňuje, že je třeba propojit soubory údajů o výskytu nádorových onemocnění ze screeningových programů s profesními kategoriemi, což může pomoci nalézt vhodná preventivní opatření; domnívá se, že klíčem ke zlepšení prevence, screeningů a diagnostiky onkologických onemocnění je posílení veřejných zdravotnických služeb (včetně financování, infrastruktury a aspektů zahrnujících zdravotnické pracovníky); zdůrazňuje, že je důležité provádět screening a shromažďovat údaje o běžných komorbiditách doprovázejících nádorová onemocnění, aby bylo možné je lépe předvídat; poukazuje na to, že vědecký pokrok v predikci onkologického rizika by měl umožnit vytváření screeningových programů odpovídajících danému riziku;

54. zdůrazňuje, že je třeba pečlivě sledovat současné i bývalé pacienty s hepatitidou typu B a C, aby se zabránilo rozvoji nádorových onemocnění;

55. vybízí Komisi, aby zvážila možnost snadnějšího zavedení systému „dalšího odborného názoru“ v rámci směrnice o přeshraniční zdravotní péči⁽⁶³⁾ u obtížných nebo atypických případů onkologických onemocnění, a doporučuje členským státům, aby zavedly právo pacientů požadovat, aby odborníci z jednoho členského státu požádali o radu specialisty z jiného členského státu v rámci jednotného systému;

56. vítá proces zahájený skupinou hlavních vědeckých poradců Komise a mechanismem vědeckého poradenství ohledně nadcházející aktualizace doporučení Rady z roku 2003 ke screeningu rakoviny prsu, děložního čípku a tlustého střeva a konečníku, který zohlední nové screeningové testy a nejnovější údaje o nejlepších screeningových protokolech

⁽⁶³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (Úř. věst. L 88, 4.4.2011, s. 45).

Středa 16. února 2022

(zobrazování na principu magnetické rezonance, testování HPV, přístupy založené na stratifikaci rizika a kalkulátory rizika); zdůrazňuje, že informace o těchto screeningových programech (věk při jejich zahájení a následné dodržování, dopad na přežití, nákladová efektivnost atd.) by měly být předávány Znalostnímu onkologickému centru Společného výzkumného střediska a pravidelně vyhodnocovány příslušnými vnitrostátními orgány; vyzývá Komisi, aby vypracovala pokyny EU k posílení výzkumného úsilí, aby mohlo být v úzké spolupráci s Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny, Světovou zdravotnickou organizací, zdravotnickými pracovníky a organizacemi pacientů posouzeno zařazení nových vědecky podložených programů onkologického screeningu (včetně screeningu rakoviny plic, prostaty, žaludku a vaječníků) a úlohy umělé inteligence do aktualizace doporučení Rady pro rok 2022; žádá, aby byly uznány důkazy, které prokazují pozitivní účinek cíleného screeningu rakoviny plic na úmrtnost; vybízí Radu, aby na základě výsledků výše uvedeného posouzení zvažila zahrnutí screeningu rakoviny plic a prostaty do aktualizace doporučení Rady pro rok 2022; v návaznosti na stanovisko skupiny hlavních vědeckých poradců Komise a v souvislosti s aktualizací doporučení Rady ohledně onkologického screeningu pro rok 2022 vyzývá k tomu, aby byly stanoveny jasné konkrétní cíle týkající se všech nových nádorových onemocnění, jimiž je třeba se zabývat;

57. doporučuje, aby Komise a členské státy spustily novou platformu EU pro národní screeningová centra, a to na základě zkušeností s podobnými platformami pro výměnu informací a spolupráci, jako je Evropská síť pro hodnocení zdravotnických technologií a síť ředitelů státních ústavů pro léčivé přípravky; doporučuje, aby této platformě bylo svěřeno sdílení odborných znalostí a zavádění osvědčených postupů, diskuse o společných výzvách, podpora spolupráce, odborné přípravy a budování kapacit pro zlepšení kvality screeningových programů, aby působila jako ústředí pro projekty a iniciativy v oblasti onkologického screeningu podporované EU a aby dlouhodobě udržovala síť poskytovatelů údajů pro zprávu IARC o onkologickém screeningu;

58. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit informovanost a zájem lidí v EU o onkologický screening a včasné odhalení nádorových onemocnění, a to prostřednictvím celounijní osvětové kampaně v rámci evropských informačních dnů, motivačních průzkumů a lepšího provádění stávajících komunikačních kampaní; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly, financovaly a prováděly další opatření zaměřená na zvyšování povědomí o onkologickém screeningu a na podporu zapojení obecné populace i osob, které na to mají nárok, do screeningu prostřednictvím adresných pozvánek; vybízí členské státy, aby aktivně pracovaly na vzdělávacích strategiích v zařízeních primární zdravotní péče; vybízí k výzkumu behaviorálních faktorů a překážek, které ovlivňují včasné odhalování a diagnostiku onkologických onemocnění, s cílem zvýšit účast na screeningových programech finančně podporovaných EU, jako je výzkumný program Horizont Evropa;

59. vybízí k intenzivnější spolupráci se třetími zeměmi a zejména s širším evropským regionem, s cílem povzbudit pořádání screeningových kampaní a programů včasné diagnostiky, zvláště u onkologických onemocnění žen a především v zemích s nízkými a středními příjmy a u menšinových komunit, s přihlédnutím ke specifickým onkologickým onemocněním žen v těchto zemích; zdůrazňuje, že to může představovat významný příspěvek EU k dosažení mezinárodních cílů boje proti onkologickým onemocněním, jako je cíl WHO týkající se vymýcení rakoviny děložního čípku coby problému veřejného zdraví;

60. uznává význam zdravotních a patientských poradců a nevládních organizací a vyzývá k jejich začlenění do rozhodovacích procesů a strategií pro přidělování zdrojů; uznává zásadní úlohu, kterou hrají zejména v preventivních a očkovacích kampaních tím, že pomáhají odstraňovat překážky mezi příslušnými orgány a společnostmi, včetně zranitelných skupin;

61. vyzývá EU a členské státy, aby prohloubily spolupráci s WHO a usilovaly o provádění politických doporučení a pokynů WHO;

IIIa. Rovný přístup k onkologické péči: směrem k vysoce kvalitní péči

62. s politováním konstatuje, že pacienti v EU stále ještě čelí problémům s přístupem ke službám zdravotní péče a s účastí v klinických zkouškách v jiném členském státě a že jen menšina pacientů a ne všichni zdravotníci vědí o právu pacientů na přeshraniční zdravotní péči, které jim poskytují dva stávající právní rámce – směrnice o přeshraniční zdravotní

Středa 16. února 2022

péči a nařízení o sociálním zabezpečení⁽⁶⁴⁾; žádá, aby byla přepracována směrnice o přeshraniční zdravotní péči, zejména v zájmu umožnění mobility a přístupu k vysoce specializovanému vybavení a péči, a to posílením vnitrostátních kontaktních míst tím, že jim bude poskytnuto více rozpočtových prostředků, a s cílem umožnit Komisi vypracovat pokyny, v nichž by byly stanoveny přijatelné a harmonizované lhůty pro přezkum a schvalování léčby, aby se v EU zkrátila doba do jejího zahájení v souladu s nařízením o sociálním zabezpečení; vyzývá ke zvýšení počtu informačních kampaní o právech pacientů na přeshraniční zdravotní péči, včetně kampaní zaměřených na zdravotnické pracovníky, a žádá, aby bylo zřízeno jednotné kontaktní místo poskytující informace o možnostech přístupu k přeshraniční zdravotní péči v EU; zdůrazňuje, že je třeba omezit logistické a jazykové překážky, jimž čelí pacienti v přístupu ke zdravotní péči v jiném členském státě EU; poukazuje na to, že je nutné pacientům poskytovat jasné informace o požadavcích na předběžné schválení léčby, které platí v některých členských státech; poukazuje na to, že je třeba poskytovat zvláštní finanční podporu rodičům s nízkými příjmy, kteří za účelem léčby doprovázejí své dítě v zahraničí; zdůrazňuje, že tento proces je třeba usnadnit, a to celkovým přepracováním rámců pro přeshraniční zdravotní péči, kdy by měla směrnice o přeshraniční zdravotní péči stejnou váhu jako nařízení o sociálním zabezpečení, a to v zájmu pacientů, kteří z důvodu nenaplněných potřeb a možných přínosů cestují za klinickými hodnoceními do zahraničí a mohou čelit problémům, jako jsou nejasnosti ohledně jejich následného sledování po návratu domů a úhrady nákladů souvisejících s jejich účastí na klinickém hodnocení vnitrostátními pojišťovnami; zdůrazňuje, že je třeba vyjasnit přístup k přeshraničním klinickým hodnocením, který není ve směrnici o přeshraniční zdravotní péči jasný; zdůrazňuje, že veškeré náklady spojené s léčbou by měly být financovány před jejím zahájením, aby nedošlo k vyloučení pacientů s nízkými příjmy; žádá Komisi, aby v souvislosti s příští revizí stávajících rámců zvážila zřízení jednotného souboru pravidel pro schvalování a úhradu nákladů souvisejících s přístupem k přeshraniční zdravotní péči, včetně práva na další odborný názor; vyzývá Komisi a členské státy, aby spolupracovaly na provádění pravidelných hodnocení strategie v oblasti elektronického zdravotnictví vypracované Komisí v roce 2018 s cílem zajistit vzájemně propojenou elektronickou zdravotní dokumentaci, lepší interoperabilitu a vyšší kvalitu, ochranu soukromí a bezpečnost údajů pro onkologické pacienty na regionální, celostátní a celounijní úrovni a současně aby zajistily přísné dodržování pravidel na ochranu soukromí zdravotních údajů pacientů a bezpečnostních pravidel; bere na vědomí potenciál Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění jako prostředku k podávání zpráv a měření zlepšení v těchto oblastech;

63. upozorňuje na to, že je důležité zahájit léčbu rychle a poskytovat onkologickým pacientům výsledky příslušných lékařských vyšetření včas, neboť čím víc času uplyne, tím více nemoc postupuje a ohrožuje přežití pacienta; vyjadřuje politování nad tím, že v některých členských státech nepostačují veřejné zdroje k zajištění včasného odhalení nemoci a její léčby, což znamená, že pacienti, kteří jsou závislí na veřejném sociálním pojištění, mají nižší šanci na přežití, a nezbyvá jim tak jiná možnost než obrátit se na soukromý sektor;

64. vyzývá k tomu, aby se zvázilo vzájemné uznávání zdravotnických kvalifikací v oblasti onkologické péče v celé EU a společný systém uznávání pro země mimo EU, jak se požaduje ve směrnici 2005/36/ES⁽⁶⁵⁾, aby se zajistilo, že bude přínosem pro onkologické specializace; požaduje rozvoj programů na zvyšování kvalifikace pro ty, kteří se v jakémkoli okamžiku své profesní dráhy hodlají věnovat onkologii;

65. vyzývá k plnému uznání lékařské a pediatrické onkologie jako specializovaných oborů, k vytvoření celoevropských norem kvality pro administraci léčebných postupů u nádorových onemocnění u dětí i dospělých a pro dohled nad nimi a k usnadnění přístupu pacientů k onkologickým specialistům, aby mohli těžit z inovací a přístupu k časným klinickým hodnocením nových slibných léčivých přípravků a ke zdravotnickým technologiím a referenčním centrům pro komplexní léčbu, jako je buněčná a genová terapie; zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit, aby se na přístup k inovacím v časných klinických hodnoceních u recidivujících nebo obtížně léčitelných zhoubných nádorů vztahovala příslušná ustanovení;

66. požaduje, aby došlo ke zvýšení chirurgických dovedností v EU prostřednictvím uznání chirurgické onkologie jako specializovaného oboru, vytvoření celoevropských norem kvality pro onkologickou chirurgii, usnadnění přístupu pacientů k „velkoobjemovým“ centrům pro onkologickou chirurgii a k inovativním chirurgickým postupům; vyzývá k uznání

⁽⁶⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁶⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

Středa 16. února 2022

kvalitní chirurgie a poukazuje na její význam při léčbě nádorových onemocnění zjištěných v raných fázích; zdůrazňuje, že je třeba podporovat vytvoření základního vzdělávacího programu v chirurgické onkologii a individuální specializovanou odbornou přípravu v chirurgické onkologii, a vyzývá k vytvoření programů harmonizace vzdělávání v chirurgické onkologii v EU; podporuje rozvoj klinických hodnocení v oblasti chirurgické onkologie v rámci místní a regionální léčby a podporuje větší investice z vnitrostátních i unijních fondů pro výzkum a inovace v oblasti chirurgického onkologického výzkumu; poukazuje na význam standardizovaných chirurgických onkologických léčebných postupů pro zlepšení dlouhodobé kvality života bývalých onkologických pacientů;

67. podporuje zkvalitňování radiační terapie a přístup ke kvalitní radiační terapii v EU, a to uznáním lékařské fyziky a radiační terapie za samostatné obory, podporou společných vzdělávacích norem a norem odborné přípravy, zvýšením financování pro členské státy na rozšíření jejich infrastruktury v oblasti radiační terapie a většími investicemi z výzkumných a inovačních fondů na úrovni EU a vnitrostátní úrovni do výzkumu radiační terapie;

68. vyzývá k propagaci geriatrické onkologie jakožto oboru, který si zasluhuje zvláštní pozornost a který je třeba obohatit vědeckým výzkumem s cílem zjistit starším pacientům nejlepší léčbu a diagnostické metody; připomíná, že více než 60 % nových případů nádorových onemocnění a více než 70 % úmrtí na rakovinu se v EU vyskytuje u osob ve věku od 65 let; zdůrazňuje, že se stárnutím obyvatelstva v EU bude tento podíl podle očekávání narůstat, což bude pro systémy zdravotní péče představovat zásadní výzvu; vyzývá Komisi a členské státy, aby tuto situaci bezodkladně řešily a přijaly konkrétními opatření; konkrétně žádá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření s cílem usnadnit klinická hodnocení u starších pacientů, zavádění multidisciplinárních a komplexních modelů onkogeriatrické péče do běžných klinických postupů a vytváření špičkových center v geriatrické onkologii; žádá Komisi a členské státy, aby podporovaly příležitosti pro vzdělávání a zvyšování kvalifikace onkologického personálu v zásadách geriatric;

69. vyzývá Komisi a členské státy, aby plánovaly opatření, jež by prosazovala, aby se v rámci péče a léčby věnovala větší pozornost ochraně plodnosti pacientů, a to zejména v případě nádorových onemocnění u dětí a adolescentů;

70. vítá nový akční plán v rámci strategické agendy pro lékařské aplikace radiačních technologií využívajících ionizujícího záření⁽⁶⁶⁾, který podpoří zabezpečení výrobních kapacit a dodávek radioizotopů nahrazením stávajícího stárnuocího parku reaktorů a zaváděním stávajících technologií, zejména reaktorů a urychlovačů částic, v rámci stávajících finančních nástrojů, a který zabrání nedostatku radioizotopů usnadněním překračování hranic a výjimek pro jejich přepravu a zvýší kvalitu a bezpečnost radiační technologie v lékařství, která v současné době není ve všech členských státech EU stejně dostupná, a to prostřednictvím hodnocení radioizotopů na základě posuzování zdravotnických technologií, harmonizace přístupu na trh, potvrzení jaderné medicíny jako zcela nezávislé lékařské specializace, podpory vzdělávacích norem a investic do výzkumu jaderné medicíny;

71. vyzývá Komisi, aby podpořila úlohu praktických lékařů, pediatriů, zdravotních sester, pracovníků v primární péči a specialistů, jakož i členské státy, aby jejich úlohu posílily, a to vzhledem k jejich důležité úloze při odesílání pacientů na diagnostické testy a k onkologickým specialistům, a aby posílily také úlohu nutričních specialistů a dietologů, psychologů a rehabilitačních specialistů během onkologické léčby a následné péče s cílem zajistit přístup k právu na léčbu a péči ve správný čas prostřednictvím optimálního harmonogramu péče; požaduje zavedení multidisciplinárních týmů, které by doprovázely onkologické pacienty po celou dobu jejich léčby, a víceoborové rozhodování v rámci specializovaných interdisciplinárních poradních schůzek (konzilií), jichž by se účastnili různí onkologičtí specialisté a odborníci v oblasti primární péče; zdůrazňuje, že je důležité zdravotnickým pracovníkům poskytovat další odbornou přípravu, aby byli informováni o nových možnostech léčby onkologických onemocnění; žádá, aby byla rozšířena úloha koordinátora léčby s cílem zajistit pacientům řádnou koordinaci léčby a poskytnout jim snadný přístup k aktuálním informacím týkajícím se diagnostiky onkologických onemocnění a poradenství o tom, jak vyžít zdravotní systém;

72. domnívá se, že by měla být přezkoumána oblast působnosti směrnice 2005/36/ES s cílem umožnit vzájemné uznávání vzdělání v oboru onkologická sestra a dalších zdravotnických pracovníků podporujících léčebný proces;

⁽⁶⁶⁾ Pracovní dokument útvarů Komise „Strategická agenda pro lékařské aplikace radiačních technologií využívajících ionizujícího záření (SAMIRA)“, SWD(2021)0014.

Středa 16. února 2022

73. vyzývá členské státy, aby v rámci svých národních programů boje proti rakovině vytvořily strategie zahrnující a provádějící preventivní opatření proti riziku vyhoření u pracovníků v oblasti péče o onkologické pacienty; naléhavě vyzývá Komisi a agenturu EU-OSHA, aby tomuto problému věnovaly pozornost, a zdůrazňuje, že by měly být v tomto ohledu považovány za důležité partnery při provádění plánu;

74. žádá, aby se v případech, kdy je to možné a bezpečné, používala ambulantní onkologická léčba s cílem zachovat kvalitu života pacientů a jejich rodin; zdůrazňuje zejména, že by se měla propagovat ambulantní léčba dětí, za předpokladu, že jsou příslušné prostory či prostředí a dostupné zdravotnické prostředky navrženy tak, aby vyhovovaly potřebám dětských pacientů; poukazuje na úlohu lékárníků, onkologů a zdravotních sester při multidisciplinárním sledování pacientů, kteří užívají perorální protinádorové léčivé přípravky; vyzývá členské státy, aby zaváděly nebo zlepšovaly technologie elektronického zdravotnictví a služeb telemedicíny a péče poskytované na dálku, aby byla zajištěna kontinuita onkologické péče v případě hospitalizace, ambulantní péče i komunitní péče; naléhavě vyzývá Komisi, aby využila finanční prostředky z programu Horizont Evropa na podporu výzkumu v oblasti telemedicíny a na pomoc při vytváření fakticky podložených pokynů; vyzývá k přijetí opatření, která by zajistila rovný přístup k službám telemedicíny ve všech členských státech, a k podpoře financování z fondů programů EU4Health a Digitální Evropa s cílem zvýšit digitální gramotnost pacientů a zdravotníků;

75. vyzývá členské státy, aby onkologickým pacientům poskytovaly integrované multidisciplinární paliativní služby pro zmírnění bolestí a diskomfortu, podporovaly komfortní péči a zajistily přítomnost zdravotních sester či pečovatelů a aby zároveň dbaly na důstojnost pacientů, předběžné plánování péče a autonomii pacienta; vyzývá Komisi, aby na úrovni EU podporovala a koordinovala pravidelnou výměnu informací a zavádění osvědčených postupů ohledně hospicové a domácí paliativní péče; vyzývá k rozvoji dětské paliativní péče, zejména v členských státech, kde tento typ péče dosud není běžně poskytován; vybízí členské státy, aby se paliativní péči věnovaly ve svých národních plánech boje proti rakovině a v každém regionu maximálně navýšily počet oddělení paliativní péče s cílem zajistit dostupnost péče podle potřeb pacientů, zkrátit čekací lhůty a dlouhodobě zajistit dostatek financování a dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků; domnívá se, že by mělo dojít k rozšíření regulačního rámce EU pro uznávání odborných kvalifikací, aby bylo možné standardizovat jak vzdělávání v oboru paliativní péče, tak i osvědčené postupy, které uplatňují zdravotničtí pracovníci; poukazuje na to, že je zapotřebí vytvářet referenční sítě pro paliativní péči a začleňovat je do postupů onkologické péče na všech úrovních, ať už jde o specializované kliniky a centra primární péče či hospicovou nebo domácí péči, a poukazuje rovněž na to, že je třeba usilovat o provázanost nemocniční a zdravotně-sociální péče ve spádové oblasti (tzv. hospital-territory integration); zdůrazňuje, že k měření přístupu pacientů k podpůrné a paliativní péči v EU (včetně psychoonkologických služeb) a k hlášení výsledků by měl být používán Registr nerovností v oblasti onkologických onemocnění (Cancer Inequalities Registry); vyzývá k užší spolupráci mezi zdravotnickými systémy a systémy sociální pomoci ve všech členských státech;

76. vybízí Komisi a členské státy, aby zavedly specifická kritéria a systémy řízení kvality (včetně společných standardů péče, adekvátní organizace, infrastruktury a kompetencí, víceoborové praxe, průběžného vzdělávání odborných pracovníků, vzdělávání pacientů a účasti na klinickém výzkumu) a společné klinické pokyny s cílem zajistit, aby v zájmu účinné a bezpečné péče o všechny pacienty s nádorovými onemocněními všude v EU platily pro soukromé i veřejné nemocnice akreditační standardy; požaduje, aby tato kritéria odpovídala nejvyšším dostupným standardům empirického výzkumu, které byly publikovány v recenzovaných vědeckých časopisech; požaduje, aby byly do vnitrostátních plánů boje proti rakovině začleněny veřejné i soukromé instituce, které splňují kritéria zajištění kvality, a to s cílem zajistit všem pacientům v celé EU co nejkvalitnější onkologickou péči; vyzývá členské státy, aby vytvořily mapy zdravotních potřeb v oblasti onkologie a propojily je s realistickým mapováním a soupisy stávající infrastruktury onkologické péče; domnívá se, že tyto mapy by členským státům umožnily lépe plánovat přístup ke stávající zdravotnické infrastruktuře, jednoznačně určovat oblasti činnosti, stanovovat priority při přidělování zdrojů a plánovat přeshraniční spolupráci mezi onkologickými referenčními středisky;

77. vítá, že podle evropského plánu boje proti rakovině má v Unii vzniknout síť, která propojí uznávaná národní komplexní onkologická centra (referenční centra) v každém členském státě a usnadní tak zavádění diagnostiky a léčby se zaručenou kvalitou, včetně odborné přípravy, výzkumu a podpory klinických hodnocení v celé EU; vyzývá členské státy a Komisi, aby zřízení těchto referenčních center pro vzácná nádorová onemocnění resp. nádorová onemocnění vyžadujících komplexní léčbu podpořily; vyzývá Komisi, aby zjistila, která z existujících zařízení v Unii by mohla být referenčními centry tohoto typu, a aby podpořila zřízení alespoň jednoho komplexního onkologického centra v každém členském státě a napomáhala koordinaci sítě těchto center; zdůrazňuje, že cíle této sítě by měly zahrnovat snižování nerovností a rozvoj translačního a klinického výzkumu a výzkumu výsledků (outcomes research); zdůrazňuje, že za jeden z důležitých hlavních cílů sítě komplexních onkologických center EU je třeba považovat podporu a rozvoj translačního výzkumu; poukazuje na

Středa 16. února 2022

to, že při vytváření unijní sítě komplexních onkologických center by Komise měla zvažovat nutnost investic do nejmodernějšího vybavení a do vzdělávání lékařů a jiných zdravotnických pracovníků různých specializací, a doporučuje, aby se na činnosti této sítě už od počátku podíleli zástupci různých onkologických specializací a jiných lékařských oborů s cílem posílit mezioborový charakter spolupráce v zájmu zlepšení léčebných výsledků; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly udržitelnost stávajících forem přeshraniční spolupráce, jako jsou evropské referenční sítě a formy spolupráce týkající se nádorových onemocnění u dětí; vyzývá rovněž Komisi, aby v zájmu podpory členských států vyčlenila na zřizování těchto středisek část rozpočtových prostředků z Fondu soudržnosti a regionálních fondů s cílem zajistit, aby k nim měli přístup všichni obyvatelé;

78. žádá, aby byl v souladu s příslušnými pokyny WHO v každém členském státě stanoven, resp. rozšířen či nově vytvořen národní plán boje proti rakovině, přičemž plány jednotlivých států by měly jednotnou strukturu, zahrnující případně národní ústav pro nádorová onemocnění, který by byl pověřen prováděním a monitorováním národního plánu daného státu s odpovídajícími cíli a prostředky; žádá, aby tyto plány obsahově co nejvíce odpovídaly evropskému plánu, což by napomohlo jeho úspěšné realizaci; doporučuje, aby byly národní plány vytvářeny ve shodě s evropskými pokyny pro kvalitní vnitrostátní programy léčby nádorových onemocnění iniciovanými evropským partnerstvím pro boj proti rakovině, a vyzývá k tomu, aby byly do všech národních plánů začleněny části týkající se nádorových onemocnění u dětí a vzácných nádorových onemocnění s cílem zajistit, aby byly na specifické potřeby těchto pacientů k dispozici odpovídající zdroje a prováděcí programy; vítá zřízení sítě těchto organizací; zdůrazňuje, že národní plány by měly obsahovat ustanovení o dostatečných personálních kapacitách, aby byl v každém členském státě zajištěn dostatečný počet pracovníků v oboru onkologie, který by odpovídal celkovému počtu obyvatel;

IIIb. Rovný přístup k onkologické péči a lékům ve všech členských státech

79. vyzývá Komisi, aby posílila evropský trh s léčivými přípravky s cílem zaručit rovný přístup k léčbě, včetně inovací a individualizované medicíny, omezit případy nedostatku léčivých přípravků, překonat problém nákladnosti inovativních technologií a léčebných postupů, podpořit používání generických a biologicky podobných léčivých přípravků a zkvalitnit léčbu nádorových onemocnění u dospělých a u dětí; vyzývá Komisi a vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž, aby vyhodnotily fungování evropského trhu s léčivými přípravky a zaměřily se přitom na akvizice malých a středních podniků velkými farmaceutickými společnostmi, které narušují hospodářskou soutěž; vybízí k mnohostrannému dialogu zúčastněných stran o přístupu k lékům a inovacím, který by se inspiroval modely, jako je například iniciativa ACCELERATE⁽⁶⁷⁾ zabývající se nádorovými onemocněními u dětí, a jehož by se účastnili všichni relevantní aktéři včetně akademické obce, průmyslu, zdravotníků a zástupců pacientů;

80. vyzývá členské státy, aby navýšily své výzkumné a výrobní kapacity v oblasti léčivých přípravků a dalších zdravotnických prostředků, a to i zřízením národních farmaceutických laboratoří, s cílem zajistit rovný přístup k léčbě, omezit problém nedostatku léků, snížit závislost na farmaceutickém průmyslu, zajistit bezplatný přístup k inovativní léčbě a zlepšit léčbu nádorových onemocnění u dospělých a u dětí; dále vyzývá členské státy, aby prostřednictvím svých veřejných zdravotnických služeb zajistily bezplatný přístup onkologických pacientů k léčbě a lékům a aby uvažovaly o tom, že by bezplatný přístup k lékům poskytovaly osobám nad 65 let, chronicky nemocným a rodinám v hmotné nouzi;

81. vyzývá Komisi, aby s cílem posílit rámec pro registraci, zlepšit dostupnost léčivých přípravků a zvýšit hospodářskou soutěž v oblasti generických a biologicky podobných léčivých přípravků přezkoumala směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001, kterou se stanoví kodex Společenství týkající se humánních léčivých přípravků⁽⁶⁸⁾, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 726/2004 ze dne 31. března 2004, kterým se stanoví postupy Společenství pro registraci humánních a veterinárních léčivých přípravků a dozor nad nimi a kterým se zřizuje Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA)⁽⁶⁹⁾;

82. konstatuje, že onkologičtí pacienti se často potýkají s nedostupností léků a že závažné narušení dodávek léků používaných při léčbě nádorových onemocnění představuje pro pacienty, osoby, které o ně pečují, i pro jejich rodiny velmi závažný problém; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve vzájemné spolupráci usilovaly o prevenci a odstraňování případů

⁽⁶⁷⁾ <https://www.accelerate-platform.org/>

⁽⁶⁸⁾ Úř. věst. L 311, 28.11.2001, s. 67.

⁽⁶⁹⁾ Úř. věst. L 136, 30.4.2004, s. 1.

Středa 16. února 2022

nedostatku léčivých přípravků a zdravotnických prostředků, zejména léků používaných při léčbě nádorových onemocnění, včetně levných základních léků; podporuje vytvoření společného košíku léků proti nádorovým onemocněním, kterých může být nedostatek, aby se zajistilo, že budou mít pacienti stálý přístup k adekvátní léčbě na základě transparentně a vhodně definovaných potřeb;

83. vyzývá k posílení a diverzifikaci dodavatelského řetězce v rámci EU, zejména v případě léků proti nádorovým onemocněním, a k pečlivému sledování problémů s dodávkami a jejich výpadku, a dále požaduje, aby byly vytvářeny strategické zásoby těchto nezbytných léků, účinných látek a surovin, zejména pokud existuje jen omezený počet dodavatelů; požaduje, aby unijní právní předpisy v oblasti léčivých přípravků ukládaly farmaceutickým společnostem povinnost poskytovat agentuře EMA informace o adekvátních bezpečnostních zásobách základních léčivých přípravků proti nádorovým onemocněním; zdůrazňuje, že pro prevenci nedostatku léků mají velký význam udržitelné postupy zadávání veřejných zakázek; vyzývá Komisi, aby s ohledem na směrnicí o zadávání veřejných zakázek⁽⁷⁰⁾ vypracovala pokyny, které by vypomáhaly při zadávání veřejných zakázek ve farmaceutické oblasti ve vztahu k lékům proti nádorovým onemocněním, zejména pokud jde o uplatňování kritérií ekonomicky nejvýhodnější nabídky, s cílem zajistit dlouhodobou udržitelnost, hospodářskou soutěž a zabezpečení dodávek a stimulovat investice do výroby;

84. poukazuje na to, že generické a biologicky podobné léčivé přípravky zvýší účinnost a bezpečnost léčby nádorových onemocnění, posílí hospodářskou soutěž a inovace a přinesou úspory zdravotnickým systémům, a zlepší tak přístup k lékům; požaduje, aby se součástí evropského plánu boje proti rakovině a národních plánů stal strategický cíl aktivně podporovat používání nepatentovaných léků, pokud je to vhodné a přínosné pro pacienty; zdůrazňuje, že při jejich uvádění na trh by nemělo docházet k žádnému omezování či průtahům a že by měla být zajištěna podpora jejich vývoje a financování; vyzývá Komisi, aby v zájmu rozvoje zdravé hospodářské soutěže prioritně zajistila, aby byl přístup k biologicky podobným léčivům zaručen od prvního dne po vypršení výhradních práv duševního vlastnictví a aby byly odstraněny všechny překážky hospodářské soutěže – např. propojením patentů a zákazem umělého prodloužování doby platnosti práv duševního vlastnictví (tzv. evergreening), které nepřiměřeně oddalují přístup k léčivým přípravkům – a aby byl umožněn jednotný globální vývoj;

85. domnívá se, že členské státy by měly usilovat o sblížení svých postupů hodnocení lékařských technologií; vítá proto skutečnost, že Evropský parlament a Rada dospěly dne 22. června 2021 k dohodě o nařízení o hodnocení zdravotnických technologií, které má podpořit harmonizované posuzování inovativní diagnostiky a léčby nádorových onemocnění a rychlejší přístup k nim, a domnívá se, že toto posuzování by se zjednodušilo mimo jiné zefektivněním rozhodovacího procesu; vítá skutečnost, že léky proti nádorovým onemocněním jsou jednou z prvních skupin léčivých přípravků, které mají být společně hodnoceny podle nařízení o hodnocení zdravotnických technologií; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly další opatření na podporu zavádění a používání společných klinických hodnocení, která mají být podle tohoto nařízení prováděna; poukazuje na nástroje, které WHO používá k zapsání léků proti nádorovým onemocněním na svůj vzorový seznam esenciálních léčiv;

86. připomíná, že právo na optimální léčbu mají všichni pacienti bez ohledu na své finanční možnosti, pohlaví, věk či státní příslušnost; se znepokojením konstatuje, že existují velké rozdíly v dostupnosti různých onkologických terapií a v přístupu k nim, přičemž jedním z hlavních důvodů je jejich cena; trvá na tom, že v rámci EU je nezbytné zajistit rovný přístup k bezpečným, účinným a cenově dostupným léčivým přípravkům, zejména lékům proti nádorovým onemocněním; vybízí členské státy, aby uvažovaly o tom, že by cenová vyjednávání s farmaceutickým průmyslem vedla podle vzoru farmaceutické iniciativy Benelux a Vallettského prohlášení společně; žádá Komisi, aby tvorbu cen a cenovou dostupnost nových léčebných postupů učinila jedním z ústředních prvků evropského plánu boje proti rakovině a farmaceutické strategie EU, k čemuž lze dospět zejména tím, že budou stanoveny podmínky pro přístup k veřejnému financování EU (např. v rámci programů Horizont Evropa a Iniciativy pro inovativní zdravotnictví) a bude zajištěno, aby se řádně přihlíželo k veřejným investicím do výzkumu a vývoje a aby léky, které byly vyvinuty na základě výzkumu financovaného z veřejných zdrojů, byly dostupné za přiměřené ceny; zdůrazňuje, že by tomu tak mělo být i v případě léčivých přípravků, které využívají zvláštní regulační nebo tržní ochrany, jako jsou léčivé přípravky vyvinuté k léčbě vzácných nebo dětských nádorových onemocnění; vyzývá ke zvýšení transparentnosti v celém farmaceutickém systému, zejména pokud jde o složky tvorby cen, kritéria úhrad a skutečné (čisté) ceny léčivých přípravků v různých evropských zemích, s cílem zajistit spravedlivější ceny a veřejnou odpovědnost ve farmaceutickém odvětví;

87. jednoznačně se vyslovuje pro rozšíření společných zadávacích řízení, zejména pokud jde o vzácné nebo velmi vzácné druhy nádorových onemocnění, nádorová onemocnění u dětí, nové léky a nové léčebné a diagnostické postupy, doprovodnou diagnostiku a očkovací látky, jako je očkování proti HPV a hepatitidě B, neboť tato společná řízení by pomohla čelit problémům s dodávkami a zlepšila by cenovou dostupnost léčby nádorových onemocnění na úrovni EU

⁽⁷⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

Středa 16. února 2022

a přístup k ní; konstatuje, že společná zadávací řízení by měla zkrátit dobu odezvy a měla by být transparentní; zdůrazňuje, že tato řízení by neměla omezovat přístup pacientů k léčbě ani bránit inovacím v medicíně;

88. vyzývá Komisi, aby podpořila regulační rámec, který rozšíří pobídky pro léčbu vzácných nádorových onemocnění v EU s cílem účinně řešit stávající nedostatky; zdůrazňuje, že patentové systémy na celém světě jsou koncipovány tak, že po určité době, tj. po dobu trvání patentu, má vynálezce výhradní právo svůj patent komerčně využívat, poté však může daný produkt již vyrábět kdokoli bez omezení; vybízí Komisi, aby vytvořila nové cílené pobídky, které zajistí rovný přístup k lékům proti nádorovým onemocněním i v oblastech, kde by jinak vývoj výrobků nebyl rentabilní;

89. vyzývá Komisi, aby předložila návrh revize směrnice Rady 89/105/EHS o průhlednosti opatření upravujících tvorbu cen u léčivých přípravků⁽⁷¹⁾ za účelem zajištění účinných kontrol a plné transparentnosti postupů používaných v členských státech při stanovování cen a proplacení nákladů na léčivé přípravky, zejména proti nádorovým onemocněním; vyzývá příslušné orgány, aby si před vydáním rozhodnutí o registraci vždy vyžádaly od dané farmaceutické společnosti informace o nákladech na výzkum a vývoj, a to včetně financování z veřejných zdrojů a případných daňových úlev a dotací; požaduje, aby bylo při výpočtu nákladů na vývoj léčivých přípravků vždy zohledněno poskytnuté financování z veřejných zdrojů; vyzývá agenturu EMA, aby zvýšila počet auditů dodržování požadavků na transparentnost ze strany farmaceutických společností;

90. konstatuje, že díky obrovskému pokroku v biologii dnes chápeme rakovinu jako zastřešující pojem pro více než 200 onemocnění a že pomocí léčivých přípravků zacílených na různé mutace lze nabízet přesnou nebo personalizovanou medicínu; domnívá se, že přesná či personalizovaná medicína, která spočívá ve volbě léčby na základě individuálních nádorových markerů, které odrážejí jednotlivé genotypy nebo fenotypy, je slibnou cestou ke zlepšení léčby nádorových onemocnění; vybízí proto členské státy, aby rozvíjely personalizovanou medicínu v celé EU prostřednictvím vzájemné spolupráce a aby podporovaly vytváření regionálních platform molekulární genetiky a zajišťovaly pacientům rovný a rychlý přístup k pokročilé diagnostice a personalizované léčbě, přičemž musí být plně zaručena ochrana osobních údajů a pacienti musí být informováni o využívání svých zdravotních údajů a musí svobodně udělit příslušný souhlas; konstatuje, že rozdělení a klasifikace nádorových onemocnění podle specifických genotypů by neměla vést k tomu, že by tato onemocnění byla uměle definována jako vzácná s cílem zvýšit finanční kompenzaci;

91. připomíná, že v kontextu personalizované medicíny se za účinnou strategii léčby nádorových onemocnění považuje genderově specifická medicína a terapie, která bere ohled na biologické, genetické a muskuloskeletální rozdíly mezi muži a ženami; vyzývá Komisi a členské státy, aby napomáhaly rozvoji genderově specifické léčby nádorových onemocnění v souladu s informacemi od zdravotníků a lékařů;

92. vítá projekt „Genomika pro veřejné zdraví“ a je potěšen tím, že v Evropském plánu boje proti rakovině je obsažen plán pro zavádění personalizované prevence s cílem odhalovat nedostatky v oblasti výzkumu a inovací a podpořit přístup ke zmapování všech známých biologických anomálií zvyšujících riziko nádorových onemocnění, včetně dědičné nádorové predispozice, které představují 5–10 % případů;

93. vyzývá k plnému a rychlému uplatňování nařízení (EU) č. 536/2014 ze dne 16. dubna 2014 o klinických hodnoceních humánních léčivých přípravků⁽⁷²⁾; domnívá se, že uplatňování tohoto nařízení by usnadnilo zahájení rozsáhlých klinických hodnocení v celé Evropě prováděných harmonizovaným, účinným a koordinovaným způsobem na evropské úrovni s cílem napomoci výzkumu léků proti nádorovým onemocněním a zlepšit kvalitu života onkologických pacientů a jejich rodin; dále se domnívá, že s cílem racionalizovat postupy při provádění klinického výzkumu by mělo být nařízení uplatňováno ve všech členských státech jednotným způsobem; poukazuje na to, že je třeba znovu posoudit možnosti snižování administrativní zátěže spojené s klinickými hodnoceními; požaduje, aby z pandemie COVID-19 byly vyvozeny závěry ohledně budoucích forem mezinárodní spolupráce a výměny informací v oblasti klinických hodnocení, které by našly dlouhodobé uplatnění;

94. poukazuje na to, že systém PRIME, který začala provozovat agentura EMA, může být velmi účinným nástrojem k zajištění větší podpory vývoje inovativních léčiv v onkologii, aby se tato léčiva dostala k pacientovi dříve;

⁽⁷¹⁾ Směrnice Rady 89/105/EHS ze dne 21. prosince 1988 o průhlednosti opatření upravujících tvorbu cen u humánních léčivých přípravků a jejich začlenění do oblasti působnosti vnitrostátních systémů zdravotního pojištění (Úř. věst. L 40, 11.2.1989, s. 8).

⁽⁷²⁾ Úř. věst. L 158, 27.5.2014, s. 1.

Středa 16. února 2022

95. vyzývá k vytvoření stabilnějšího prostředí, mimo jiné pokud jde o finanční podporu, pro výzkum v oblasti změny indikace stávajících léčiv k léčbě nádorových onemocnění a pro analýzu dosavadního výzkumu, zejména ve vztahu k nekomerčnímu výzkumu prováděnému třetími stranami, a požaduje, aby vznikl další projekt, který by využíval výkonné počítače k rychlému testování stávajících molekul a nových kombinací léků a který by se v první řadě věnoval dosud nenaplněným potřebám, jako je léčba nádorů se špatnou prognózou, metastázujících nádorů a vzácných druhů nádorových onemocnění;

96. zdůrazňuje, že je důležité zabývat se otázkou používání léčivých přípravků mimo rozsah rozhodnutí o registraci, včetně nenákladných léků a léčivých přípravků používaných k léčbě vzácných nádorových onemocnění; vyzývá Komisi, aby stávající situaci, pokud jde o používání léčivých přípravků mimo rozsah rozhodnutí o registraci, podrobila analýze;

97. uznává, že mnoho technologií, které se v současné době vyvíjejí, bude vyžadovat komplexní regulaci (např. buněčné a genové terapie); domnívá se, že by Evropa měla financovat, podněcovat a zajišťovat regulační proces, který bude aktivně stimulovat výzkum a inovace, předjímat potřeby výzkumných pracovníků z akademického prostředí, průmyslu a klinického výzkumu, aktivně je informovat a poskytovat jim poradenství v souvislosti s regulačními procesy, připravovat půdu pro budoucí technologie a postupně je hodnotit a napomáhat vstupu bezpečných a účinných léčebných postupů na trh;

98. opakuje, že je důležité vytvářet a poskytovat spolehlivé důkazy prokazující účinnost a kvalitu bezpečnostních profilů léčivých přípravků, a to jak v klinických hodnoceních, tak ve studiích po jejich uvedení na trh; podporuje rozvoj klinických hodnocení týkajících se nových a cenově dostupných léků proti nádorovým onemocněním u dospělých a u dětí; podporuje rozvoj multicentrických klinických hodnocení v Evropě v zájmu nalezení lepších forem léčby a péče, včetně těch, které by byly vhodné pro děti a starší pacienty; zdůrazňuje, že státní orgány musí zajistit transparentnost, dodržování požadavků na provádění studií a včasné předávání příslušných údajů agentuře EMA a široké veřejnosti;

99. bere na vědomí legislativní návrh Komise na vytvoření Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA); konstatuje, že do roku 2023 a poté každé dva roky by měla Komise provést hloubkový přezkum fungování úřadu HERA, který by se zaměřil mimo jiné na jeho strukturu, řízení, financování a lidské zdroje; podotýká, že při tomto přezkumu je nutné se zabývat zejména tím, zda bude nutné provádět ve struktuře úřadu HERA úpravy, přičemž se však nesmí zapomenout na možnost jeho přeměny v samostatnou agenturu, která by vyžadovala změnu jeho mandátu a posouzení souvisejících finančních dopadů; konstatuje, že Komise by měla informovat o závěrech přezkumu Evropský parlament a Radu a měla by je zveřejnit; konstatuje, že k přezkumu by měl být, bude-li to zapotřebí, připojen legislativní návrh, který bude řešit zjištěné problémy, ovšem plně v souladu s úlohou Evropského parlamentu jako spolunormotvůrce; soudí, že pokud se úřad HERA stane samostatnou agenturou, dokáže anticipovat, stimulovat a usnadňovat rychlý, vyvážený a udržitelný přístup k inovacím pro onkologické pacienty, včetně diagnostických postupů a doprovodných diagnostických testů, a bude se podílet na jeho rozvoji; domnívá se, že tento úřad by mohl v dlouhodobém horizontu navázat úzkou spolupráci s veřejnými a soukromými subjekty na plánování, koordinaci a budování ekosystému soukromých a veřejných kapacit, který by poskytl vhodné nouzové rámce pro přístup EU ke klíčovým surovinám v případě přerušování globálních dodavatelských řetězců;

100. zdůrazňuje, že v léčbě nádorových onemocnění je třeba podporovat inovace, které zachraňují životy pacientů; vyzývá proto Komisi, aby vytvořila legislativní rámec pro onkologická léčiva a terapie, který by podporoval skutečně průlomové inovace, nikoli jen léky, které se tváří jako nové, ačkoli ve skutečnosti se jedná jen o další látku se stejnou indikací a pro pacienty neznamenaají žádný zvláštní přínos, nebo velmi drahé přípravky, které pacientům přinášejí pouze malé benefity; vybízí k vytvoření rozsáhlého konsorcia veřejných orgánů, soukromých společností a nevládních organizací, jehož by se účastnila i sdružení pacientů a bývalých pacientů a členové akademické obce a ve kterém by tyto subjekty spolupracovaly na zaručení dostupnosti a přijatelné ceny onkologické léčby vyžadující složité technologie, jako je buněčná terapie (CAR T-buňky/lymfocyty), genová terapie, adoptivní imunoterapie s využitím izolace nádorového genomu (messenger RNA) a nanotechnologie; zdůrazňuje, že v zájmu širšího využívání inovativních terapií musí EU a členské státy nejen poskytovat co nejvíce finančních prostředků na terapie, které jsou v současnosti k dispozici, ale také podporovat vývoj nákladově efektivnějších terapeutických postupů; je přesvědčen, že snížení nákladů na nejnovější a neúčinnější terapie povede k jejich širší dostupnosti ve prospěch pacientů v EU i ve třetích zemích; vyzývá k zajištění rovného přístupu k inovativním terapiím, a to jak v hustě obydlených městských oblastech, tak v menších venkovských nebo odlehlých oblastech;

Středa 16. února 2022*IIIc. Rovný přístup k multidisciplinární a kvalitní léčbě: lépe reagovat na důsledky zdravotních krizí pro onkologické pacienty*

101. zdůrazňuje, že krize způsobená onemocněním COVID-19 měla a stále má výrazný dopad na šance onkologických pacientů na přežití a na kvalitu života ve všech stádiích onemocnění, přičemž na vině bývá zpoždění při provádění preventivních opatření (např. očkování), odkládání preventivních vyšetření a zákroků, klinických hodnocení, screeningu, specializovaných vyšetření, diagnostiky, chirurgických zákroků a léčby, výpadky v dodávkách léčivých přípravků a jiných zdravotnických prostředků, nedostatek specializovaných pracovníků, omezená komunikace se zdravotníky a obavy pacientů z nákazy; poukazuje na zjištění, že kliničtí lékaři v Evropě zaznamenali v prvním roce pandemie o 1,5 milionu méně onkologických pacientů a provedli o 100 milionů méně screeningových testů, takže pandemie COVID-19 pravděpodobně způsobila, že v současné době trpí nediodagnostikovaným nádorovým onemocněním jeden milion občanů EU⁽⁷³⁾;

102. domnívá se, že pandemie COVID-19 byla pro zdravotnické systémy v EU skutečným zátěžovým testem; zdůrazňuje, že hlavním ponaučením, které bychom si měli z pandemie odnést, je to, že potřebujeme investovat do veřejného zdravotnictví a vytvořit krizovou strategii, která by v případě další zdravotní krize umožnila členským státům jednat ve vzájemné koordinaci; poukazuje na to, že zranitelné skupiny, k nimž patří i onkologičtí pacienti, jsou během zdravotních krizí obzvláště ohroženy; zdůrazňuje, že v rámci této krizové strategie by měla být na ochranu zranitelných skupin včetně onkologických pacientů přijímána specifická opatření; klade důraz na to, že tato opatření by měla podporovat vývoj, výrobu a vytváření zásob produktů, které tyto zranitelné skupiny chrání;

103. vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím vhodných registrů pečlivě shromažďovaly údaje za účelem monitorování účinků očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 u zranitelných skupin obyvatelstva, včetně onkologických pacientů, a zkoumala též jejich následnou imunitní reakci;

104. s obavami konstatuje, že pandemie COVID-19 zhoršila nedostatek pracovní síly ve zdravotnictví, který existoval již dříve; uznává, že je naléhavě nutné zajistit dostatečný počet specializovaných zdravotníků v onkologické péči; opakuje, že v zájmu odstranění nedostatku pracovních sil by měla být v rámci krizové strategie přijata specifická opatření k náboru zdravotnických pracovníků v primární i specializované péči, případně opatření k rekvalifikaci zdravotníků jiných specializací; domnívá se, že k měření a vykazování dříve existujícího nedostatku pracovních sil by měl sloužit Registr nerovnosti v oblasti onkologických onemocnění; zdůrazňuje, že pokud chceme zajistit přístup k diagnostice, terapeutickým metodám a kvalitním veřejným zdravotnickým službám pro všechny, je třeba uplatňovat nové přístupy zdravotní péče zaměřené na člověka; zdůrazňuje, že má-li dojít k optimalizaci reakce na personální potřeby ve zdravotnictví, musíme usilovat o vytváření týmů pracovníků s různými kompetencemi (tzv. skill mix); podporuje v tomto ohledu výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy; vyzývá Komisi a členské státy, aby zakládaly internetové vzdělávací platformy pro zdravotnické pracovníky, jako jsou pečovatelé, a vytvářely programy terapeutické péče, které by udělovaly odborné kvalifikace a uznávaly kompetence;

105. vyjadřuje politování nad tím, že pacienti stále čelí mnoha problémům, pokud jde o přístup ke kvalitním službám v rámci veřejné zdravotní péče, neboť mnoho onkologických oddělení ve veřejných nemocnicích se potýká s nedostatkem pracovních sil a nedostatečnou kapacitou; vyzývá proto k tomu, aby ve veřejných nemocnicích vznikala kvalitní oddělení pro radioterapii a moderní onkologická střediska, a to na základě evropských pokynů a v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky;

106. vyzývá členské státy a příslušné orgány, aby uznaly klíčovou úlohu neformálních pečovatелů, začlenily je do zdravotnických a pečovatelských týmů a umožnily jim za pomoci zdravotnických pracovníků činit informovaná rozhodnutí, pokud jde o výběr dostupných podpůrných opatření; uvědomuje si, že pandemie dále zvýšila význam neformálních pečovatелů, kteří onkologickým pacientům poskytují většinu každodenní péče, přičemž je zjevné, že se těmto pečovatелům nedostává praktické ani legislativní podpory (v souvislosti se sociálními právy, vzděláváním, psychologickou pomocí, přístupem k informacím a uznáním jejich práce); poukazuje na to, že podíl neformálních pečovatелů mezi obyvateli EU je velmi vysoký a že mezi jednotlivými členskými státy panují velké rozdíly, pokud jde o způsob jejich podpory a uznávání jejich práv; vyzývá Komisi, aby zvážila, zda by bylo možné neformální péči formalizovat, a zajistit tak uznání určitých minimálních práv, zejména pokud je péče poskytována dlouhodobě;

⁽⁷³⁾ European Cancer Organisation, „Cancer Will Not Wait for the Covid-19 Pandemic to End. It is Time to Act“, 11. května 2021, navštíveno 21. prosince 2021.

Středa 16. února 2022

107. vyslovuje se pro vytvoření digitálního zdravotnického komunikačního kanálu, který by umožňoval sledovat příznaky na dálku a zajistit nepřetržitý léčebný proces i v rámci mimonemocniční péče; požaduje, aby byl zajištěn jak nepřetržitý přístup k lékařským konzultacím a psychosociálním službám, tak i kontakt mezi pacientem a lékařem a mezi ošetřujícím lékařem a rodinou pacienta prostřednictvím telemedicíny a péče poskytované na dálku, které by měly být začleněny do zdravotnických systémů, bezrizikového prostředí v nemocnicích, a pokud by to bylo možné a bezpečné, i do lékáren; vyzývá k podpoře rozvoje terapeutických postupů, které by umožnily přechod k domácí péči;

108. vyzývá k intenzivnější komunikaci mezi zdravotníky, současnými i bývalými pacienty, pečujícími osobami, rodiči a veřejnými orgány ohledně účinnosti a bezpečnosti léčebných zákroků, zejména pokud se jedná o screening, diagnostiku a léčbu nádorových onemocnění, a k rozšíření informačních kampaní týkajících se prevence během krizí;

109. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly evropské plány prevence a léčby nádorových onemocnění jako součást ucelené a komplexní pohotovostní strategie, aby se zabránilo nedostatku léčivých přípravků, zdravotnických prostředků, výrobků a zdravotníků během zdravotních krizí a bylo možné tento nedostatek řešit; poukazuje na odpovědnost držitelů rozhodnutí o registraci a velkoobchodních distributorů vyplývající z příslušných právních předpisů EU;

IV. Pevná podpora pro současné i bývalé onkologické pacienty a pečující osoby

110. zdůrazňuje, že onkologičtí pacienti by se v běžném životě neměli setkávat s tím, že jsou postiženi dvakrát; vyzývá k přijetí antidiskriminační směrnice a rovněž ke spravedlivému a rovnému uplatňování směrnic o finančních službách, například směrnice o spotřebitelském úvěru⁽⁷⁴⁾, aby nedocházelo k diskriminaci současných nebo bývalých onkologických pacientů;

111. zdůrazňuje, že je třeba se stále více zaměřovat na kvalitu života rostoucího počtu chronicky nemocných onkologických pacientů, jejichž nemoc nelze vyléčit, ale lze ji na řadu let stabilizovat; poukazuje na význam specifických doporučení EU pro zlepšení kvality života současných i bývalých pacientů, včetně komplexní podpůrné péče, která je součástí onkologické léčby, začíná při diagnostikování onemocnění a pokračuje během nemoci (například úleva od bolesti, psychologické služby, upravená fyzická aktivita, doplňkové terapie založené na vědeckých poznatcích, přístup ke vzdělání, nutriční podpora, sociální pomoc včetně každodenních činností, jako je pomoc v domácnosti nebo péče o děti, přístup k reprodukčnímu zdraví a obnovení estetické integrity), a přístupu ke specializovaným podpůrným centrům; žádá členské státy, aby uznaly následky těchto onemocnění (fyzické nebo mentální postižení) a rovněž společenskou diskriminaci, a to i na pracovišti; žádá Komisi, aby navrhla pokyny pro členské státy s cílem poukázat na význam vytvoření systémů komplexního pojištění, které by zaručovaly uspokojení těchto potřeb; uznává, že nádorové onemocnění je finančně zatěžující, a to i odhlédneme-li od onkologické léčby; vyzývá Komisi, aby zřídila platformu pro výměnu osvědčených postupů v oblasti paliativní péče a podporovala výzkum v této oblasti;

112. vyzývá Komisi, aby zvážila vypracování strategie EU v oblasti péče a pečovatelsví s cílem zajistit odpovídající, dostupnou a kvalitní dlouhodobou péči;

113. zdůrazňuje, že vědecky uznávaná integrativní medicína schválená veřejnými zdravotnickými orgány může být pro pacienty přínosná, pokud jde o průvodní účinky některých onemocnění, jako jsou zhoubné nádory, a jejich léčbu; poukazuje na to, že je důležité rozvíjet komplexní a integrativní přístup zaměřený na pacienta a ve vhodných případech podporovat doplňkové využívání těchto terapií pod dohledem zdravotnických pracovníků;

114. zdůrazňuje, že malnutrice může zhoršovat výsledky onkologické léčby, a proto má optimální nutriční péče zásadní význam při léčbě zhoubných nádorů; vyzývá členské státy, aby vypracovaly doporučení pro začlenění klinické výživy do všech aspektů onkologické péče, včetně léčby, podpory a výzkumu; domnívá se, že onkologickým pacientům je třeba, kdykoli je to indikováno, poskytovat klinickou nutriční podporu ze strany odborníka na výživu, který by byl členem multidisciplinárního týmu; vítá proto plánované mezioborové vzdělávání v oblasti nutriční podpory a vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly minimální normy pro další vzdělávání multidisciplinárních pracovníků v oblasti nutriční péče; doporučuje, aby se management výživy stal nedílnou a etickou součástí veškerého klinického výzkumu zahrnujícího onkologické pacienty; dále doporučuje, aby byla náležitá nutriční podpora zahrnuta do listiny práv onkologických pacientů;

(74) Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66.

Středa 16. února 2022

115. důrazně vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byli všichni onkologičtí pacienti před zahájením aktivní léčby plně informováni o možných postupech pro zachování plodnosti; žádá, aby byly na úrovni EU vypracovány pokyny pro zdravotnické pracovníky, v nichž by byl stanoven věk, kdy mají být onkologičtí pacienti informováni o dostupných postupech v oblasti reprodukčního zdraví; dále vybízí členské státy, aby všem onkologickým pacientům, kteří jsou pojištěni v rámci povinného vnitrostátního zdravotního pojištění, zajistili úhradu těchto služeb z vnitrostátních systémů zdravotního pojištění;

116. vyzývá členské státy, aby přihlédly k častému vyčerpání rodin a příbuzných onkologických pacientů a poskytovaly jim psychologickou a socioekonomickou pomoc, zejména těm nejzranitelnějším, a odpočinkovou dobu na pracovišti, a to během celého průběhu onemocnění, jakož i podporu v případě úmrtí pacienta; vybízí dále k rozvoji integrovaných, přiměřených a dostupných systémů podpory pro onkologické pacienty a jejich rodiny, které by zohledňovaly zdravotní, komunitní a sociální služby;

117. připomíná, že posílení práv a zvýšení zdravotní gramotnosti pacientů jsou pro evropskou strategii boje proti rakovině klíčové a že jádrem procesů při nastavování léčby a péče musí být orientace na pacienta a participativní rozhodování; vybízí k podpoře dobré informovanosti pacientů, kteří se aktivně podílejí na své léčbě, a vyzývá k terapeutickému vzdělávání pečujících osob a pacientů a k posílení jejich postavení v rámci programů péče; domnívá se, že pro odbornou přípravu a posílení práv dětských pacientů by vzhledem k jejich specifickým vlastnostem a potřebám měla být použita speciálně uzpůsobená metodika; žádá, aby nedílnou součástí vnitrostátních programů pro boj proti rakovině bylo participativní rozhodování, kdy jsou pacientům poskytovány personalizované a srozumitelné informace založené na důkazech, což bude podporovat také plán boje proti rakovině; vyzývá k podpoře těchto iniciativ a opatření s cílem posílit postavení onkologických pacientů financováním z EU, například prostřednictvím programu EU pro zdraví;

118. uznává ústřední úlohu nezávislých sdružení pacientů a pečovatелů, pokud jde o obranu práv pacientů a jejich doprovázení, služby poskytované onkologickým pacientům a pečujícím osobám, šíření zdravotní gramotnosti, zvyšování informovanosti a průběžnou podporu jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni; vyzývá Komisi a členské státy, aby při formulování politických opatření a právních předpisů souvisejících s nádorovými onemocněními vzaly v úvahu formální zapojení těchto sdružení a jejich požadavky a doporučení a aby jim poskytly veřejnou podporu prostřednictvím grantů na provozní náklady i grantů na projekty s cílem zaručit jejich nezávislost na soukromém financování; vyzývá Komisi, aby stanovila jasná kritéria pro udělování veřejné finanční podpory; domnívá se, že dětské pacienti by měli být jednotlivě i kolektivně zapojeni do zlepšování zdravotní péče a výzkumných postupů pro všechny pacienty prostřednictvím svých konkrétních zkušeností; domnívá se proto, že by měly být vytvořeny vhodné vzdělávací nástroje s odpovídajícím financováním, které umožní připravit a zajistit zapojení dětí;

119. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby v případě nádorových onemocnění, která jsou nemocí z povolání, měli pracovníci k dispozici odpovídající možnosti uplatnění nároku na odškodnění; vyzývá členské státy, aby v plném rozsahu provedly doporučení Komise ze dne 19. září 2003 o nemocech z povolání a aby zajistily, aby v případě nádorových onemocnění, která jsou nemocí z povolání, měli pracovníci k dispozici odpovídající možnosti uplatnění nároku na odškodnění, což by všem pracovníkům zajistilo možnost řádného odškodnění, pokud byli vystaveni škodlivým látkám nebo postiženi nádorovým onemocněním spojeným s výkonem povolání; vyzývá Komisi, aby vytvořila minimální seznam nemocí z povolání se srovnatelnými kritérii uznávání v celé EU;

120. vyzývá členské státy, aby zlepšily opětovné začleňování bývalých onkologických pacientů do společenského života a na trh práce, aby jim v případě, že jim následky brání pokračovat ve stejné práci, rovněž pomáhaly při přechodu do nové profesní role a aby usnadnily návrat bývalých dětských onkologických pacientů do škol a k vyššímu vzdělávání; konstatuje, že následná péče se ve srovnání se stejně důležitou prevencí nádorových onemocnění všeobecně podceňuje; připomíná doporučení a nástroje vypracované v rámci společné akce CHRODIS+ na podporu udržení pracovní činnosti pacientů, zachování jejich schopnosti vrátit se do práce a jejich opětovného začlenění na trh práce a vybízí Komisi, aby podpořila uplatňování těchto doporučení a nástrojů ve všech členských státech; podporuje vypracování specifických doporučení EU týkajících se bývalých onkologických pacientů s cílem zabránit recidivě primárního nádorového onemocnění a rozvoji nových nádorových onemocnění, jakož i opatření ohledně rehabilitace těchto pacientů, včetně zvláštních ustanovení pro dlouhodobou následnou péči o bývalé dětské onkologické pacienty v době jejich přechodu do dospělosti; zdůrazňuje, že bývalí onkologičtí pacienti potřebují následnou lékařskou a psychologickou péči;

121. domnívá se, že Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci by měla hrát významnější roli při podpoře osvědčených postupů v členských státech, pokud jde o začleňování současných i bývalých onkologických pacientů na pracovišti a jejich ochranu před diskriminací; očekává novou studii oznámenou v plánu boje proti rakovině, která se má týkat návratu bývalých onkologických pacientů do práce a má poskytnout přehled vnitrostátní politiky zaměstnanosti a sociální ochrany a identifikovat překážky a přetrvávající výzvy;

Středa 16. února 2022

122. poukazuje na zásadní úlohu inspektorátů práce při zajišťování souladu s právními předpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a při prevenci nádorových onemocnění spojených s výkonem povolání; vyzývá členské státy, aby posílily inspektoráty práce a zajistily jejich odpovídající financování; zdůrazňuje, že sledování a kontrola mají zvláštní význam v případě mobilních pracovníků; vyzývá k co nejrychlejšímu zavedení Evropského orgánu pro pracovní záležitosti a žádá, aby tento orgán začal co nejdříve fungovat a aby zajišťoval skutečnou inspekci práce v přeshraničních případech a kontroloval dodržování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví; vyzývá Komisi a členské státy, aby v přeshraničních případech zapojovaly Evropský orgán pro pracovní záležitosti s cílem zajistit řádné vymáhání právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví;

123. naléhavě vyzývá Komisi, aby věnovala pozornost změnám na trhu práce v EU a zajistila dostatečné finanční prostředky pro řádný sběr údajů; je přesvědčen, že rozsáhlý a důkladný sběr informací a údajů má zásadní význam a je pro Komisi trvalou prioritou, aby mohla reagovat předložením potřebných legislativních i nelegislativních iniciativ v oblasti prevence nádorových onemocnění spojených s výkonem povolání; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit ve všech členských státech komplexní vnitrostátní rejstříky, které umožní celoevropský sběr údajů o expozici karcinogenům, a že tyto rejstříky by měly zahrnovat všechny relevantní karcinogeny; vyzývá k úzké spolupráci mezi orgány EU, členskými státy, Evropskou agenturou pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a příslušnými zúčastněnými stranami a k intenzivnímu zapojení sociálních partnerů; vyzývá k využívání shromážděných údajů s cílem přijmout v návaznosti na tyto údaje nezbytná legislativní a nelegislativní opatření pro boj proti nádorovým onemocněním spojeným s výkonem povolání;

124. podporuje plánované zavedení „chytré karty bývalého onkologického pacienta“, jak bylo ohlášeno v plánu boje proti rakovině, pro všechny bývalé onkologické pacienty v Evropě, zejména pro bývalé dětské a dospívající onkologické pacienty, pro něž již jako základ existuje tzv. Survivorship Passport (průkaz bývalého onkologického pacienta), kde bude shrnuta jejich klinická anamnéza, včetně vlastních zkušeností pacienta, a bude díky tomu snazší poskytovat a kontrolovat následnou péči; poukazuje na citlivou povahu osobních údajů o zdravotním stavu a potřebu, aby byly údaje chytré karty v plném rozsahu chráněny podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů⁽⁷⁵⁾;

125. domnívá se, že pojišťovny a banky by neměly přihlížet ke zdravotní anamnéze osob trpících nádorovým onemocněním; požaduje, aby vnitrostátní právní předpisy zajišťovaly, aby bývalí onkologičtí pacienti nebyli diskriminováni ve srovnání s jinými spotřebiteli; bere na vědomí úmysl Komise zahájit jednání s podniky s cílem vypracovat etický kodex, který by zajišťoval, aby se vývoj v onkologické léčbě a vyšší účinnost léčby promítly do obchodních postupů poskytovatelů finančních služeb; současně podporuje posilování pokroku, k němuž došlo ve Francii, Belgii, Lucembursku a Nizozemsku, kde bývalí onkologičtí pacienti mají „právo na to, aby byli zapomenuti“; požaduje, aby nejpozději do roku 2025 všechny členské státy zaručily právo být zapomenut všem evropským pacientům deset let po ukončení jejich léčby a nejpozději pět let po ukončení léčby pacientů, jejichž diagnóza byla stanovena před dosažením věku 18 let; vyzývá k zavedení jednotných norem pro právo být zapomenut podle příslušných ustanovení Smlouvy o fungování Evropské unie v oblasti politiky na ochranu spotřebitele s cílem odstranit roztržštěnou praxi v jednotlivých členských státech, pokud jde o posuzování úvěruschopnosti, a zajistit bývalým onkologickým pacientům rovný přístup k úvěrům; požaduje, aby do příslušných právních předpisů EU bylo začleněno právo být zapomenut pro bývalé onkologické pacienty s cílem zabránit jejich diskriminaci a zlepšit jejich přístup k finančním službám;

126. vyzývá Komisi, aby podpořila Evropský kodex onkologické péče vytvořený Evropskou organizací pro boj proti nádorovým onemocněním (European Cancer Organisation), který je podpůrným a informačním nástrojem umožňujícím zajistit, aby byla všem evropským pacientům poskytována nejlepší dostupná péče;

127. považuje za naléhavé vypracovat Evropskou listinu práv onkologických pacientů; žádá, aby tato listina zohledňovala všechny fáze onkologické péče (tj. přístup k prevenci, výchozí diagnostiku a průběh léčby) a aby se vztahovala rovným způsobem na všechny občany EU bez ohledu na zemi nebo region, v němž žijí;

V. Výzvy spojené s nádorovými onemocněními u dětí, dospívajících a mladistvých

128. vítá Komisi oznámené iniciativy zaměřené na nádorová onemocnění u dětí; požaduje jasné politické požadavky ohledně potřeb v oblasti výzkumu nádorových onemocnění u dětí; vyzývá členské státy a Komisi, aby napravily nerovné přidělování investic v oblasti nádorových onemocnění u dětí; domnívá se, že výzkum nádorových onemocnění u dětí a jejich léčba by měly mít jasné a konkrétně vymezené financování a příspěvky z rozpočtu by měly být vyčleněny ve všech příslušných programech EU; zdůrazňuje, že je důležité podporovat mezinárodní akademické výzkumné platformy v oblasti nádorových onemocnění u dětí, které čerpají z výzkumu realizovaného dalšími příslušnými aktéry;

⁽⁷⁵⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Středa 16. února 2022

129. konstatuje, že současná byrokratická zátěž spojená se zahájením hodnocení v Evropě je u mnoha vzácných onemocnění včetně nádorových onemocnění u dětí příliš vysoká, protože hodnocení prováděná výzkumnými pracovníky nemají dostatek komerčních sponzorů a mnoho nekomerčních organizací stále není ochotno převzít roli sponzora na celoevropské úrovni v případě nadnárodních hodnocení týkajících se dětí; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu přezkoumala stávající právní předpisy a usnadnila nadnárodní hodnocení u dětí;

130. vyzývá k podpoře dárcovství kostní dřeně v členských státech, aby bylo možné zachránit tisíce lidí s diagnostikovanou leukémií, jejichž počet se neustále zvyšuje a z nichž je mnoho dětí, neboť se jedná o nejčastější onkologické onemocnění u dětí; zdůrazňuje, že transplantace kostní dřeně je pro mnoho osob trpících leukémií a jinými krevními onemocněními jedinou nadějí a že tři čtvrtiny pacientů nebudou mít kompatibilního rodinného příslušníka, a budou tedy potřebovat dárce;

131. vyzývá Komisi a členské státy, aby se zaměřily na zajištění rovného a geograficky vyváženého přístupu k nejlepší specializované diagnostice a multidisciplinární léčbě dětí s nádorovým onemocněním a zlepšily výsledky léčby nádorových onemocnění ve všech členských státech; domnívá se, že ve všech členských státech by měla být uznána akademická specializace a odbornost dětská onkologie; je přesvědčen, že každému pacientovi, který trpěl jako dítě nebo dospívající nádorovým onemocněním, by měla být poskytována trvalá lékařská péče a monitorování i po dosažení dospělosti, a vyzývá proto k přijetí opatření, která by zajistila flexibilnější spolupráci mezi pediatry a lékaři pro dospělé; vybízí k výměně poznatků o průběhu nádorových onemocnění u dětí a dospívajících;

132. zdůrazňuje, že jsou zapotřebí komplexní populační rejstříky nádorových onemocnění u dětí založené na mezinárodně dohodnutých klasifikačních systémech nádorových onemocnění u dětí, které by zajistily vysoce kvalitní srovnatelné údaje z celé Evropy; poukazuje na to, že je třeba alespoň jednou ročně zveřejňovat počet případů nádorových onemocnění u dětí a dospívajících v Unii a v každém členském státě;

133. vyzývá, aby dospívající a mladiství s nádorovým onemocněním byli na úrovni EU uznáni jako zvláštní skupina osob se specifickými lékařskými a psychosociálními potřebami a aby pro ně byly vytvořeny školní programy, které se jim budou věnovat;

134. zdůrazňuje, že je třeba účinně řešit otázky duševního zdraví současných i bývalých dětských a dospívajících a mladistvých onkologických pacientů; vyzývá Komisi a členské státy, aby pro tuto skupinu pacientů zajistily rovný přístup k vhodným psychosociálním podpůrným opatřením a jejich dostupnost;

135. zdůrazňuje, že je nutné posílit právo na přeshraniční péči u dětských, dospívajících a mladistvých onkologických pacientů v případě, že nejlepší léčba není v zemi jejich bydliště dostupná, a zajistit, aby se na přístup k inovacím v klinických hodnoceních u recidivujících nebo obtížně léčitelných zhoubných nádorů vztahovala příslušná ustanovení, a to posílením udržitelnosti stávajících programů přeshraniční spolupráce včetně evropských referenčních sítí (ERS), zejména ERS pro nádorová onemocnění u dětí; poukazuje na to, že je třeba vyjasnit přístup k přeshraničním klinickým hodnocením, který není ve směrnici o přeshraniční zdravotní péči jasně vymezen;

136. konstatuje, že oba právní předpisy týkající se léčivých přípravků pro pediatrické použití⁽⁷⁶⁾ a léčivých přípravků pro vzácná onemocnění⁽⁷⁷⁾ podpořily vývoj a dostupnost léčivých přípravků pro pacienty se vzácnými onemocněními a pro děti a přeměrovaly soukromé a veřejné investice do dříve opomíjených oblastí; vybízí k ambiciózní revizi nařízení o léčivých přípravcích pro pediatrické použití a o léčivých přípravcích pro vzácná onemocnění s cílem zajistit vývoj a cenovou dostupnost inovativních léků proti nádorovým onemocněním, identifikovat nejdůležitější léčivé přípravky pro potřeby dětí se špatnou onkologickou prognózou, podpořit akademický výzkum a zapojení malých a středních podniků, omezit zpoždění, aby děti měly rychlejší přístup k léčivým přípravkům pro pediatrické použití a ke genové a buněčné terapii, stimulovat hospodářskou soutěž úpravou regulačního rámce a podněcováním investic do léčivých přípravků bez patentové ochrany pro pediatrické použití a pro vzácná onemocnění a řešit omezený přístup k některým zásadním léčivým přípravkům v důsledku nedostatku léčiv a vysoké ceny inovativních léčivých přípravků; doporučuje zvýšit do roku 2027 množství nových dostupných léčivých přípravků proti nádorovým onemocněním u dětí o 20 % a rovněž zlepšit přístupnost precizní medicíny; domnívá se proto, že jasná povinnost, aby výzkum zahrnoval pediatrické použití, by měla být považována za podmínku pro podání žádosti o financování; vyzývá Komisi, aby v případě potřeby

⁽⁷⁶⁾ Úř. věst. L 378, 27.12.2006, s. 1.

⁽⁷⁷⁾ Úř. věst. L 18, 22.1.2000, s. 1.

Středa 16. února 2022

pracovala v rámci dialogu s členskými státy na systému, který by podporoval přístup ke skutečně průlomovým inovacím pro dětské onkologické pacienty; vyzývá Komisi, aby usnadnila změnu určení léčivých přípravků, které nefungují u dospělých, pokud pro to existují vědecké a předklinické důvody, a aby poskytla účinnější a individuálně uzpůsobené pobídky na podporu vývoje léčivých přípravků proti nádorovým onemocněním u dětí a vývoje nových léčivých přípravků pro nádorová onemocnění určených dětem; vyzývá Komisi, aby podporovala včasný rozvoj pediatrické medicíny a zkrátila zdržení, například prostřednictvím včasných přiměřených odměn přidělovaných postupně, nikoli až na konci dodatkového ochranného osvědčení; vyzývá Komisi, aby při nadcházejícím přezkumu zrušila čl. 11 písm. b) nařízení o léčivých přípravcích pro pediatrické použití s cílem umožnit, aby byly léčivé přípravky pro nádorová onemocnění u dětí vyvíjeny na základě vědeckých poznatků a mechanismu účinku léčivého přípravku;

137. vyzývá k vytvoření poradní skupiny zúčastněných stran na úrovni EU, která by se zaměřovala na nádorová onemocnění u dětí, dospívajících a mladistvých, což by mohlo podpořit cílené jednotné uplatňování příslušných opatření obsažených v plánu boje proti rakovině, programu Horizont Evropa, ve farmaceutické strategii a v programu EU pro zdraví;

138. poukazuje na význam provádění a monitorování evropského pilíře sociálních práv a vyzývá členské státy, aby plně provedly směrnici (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob⁽⁷⁸⁾, která zavádí pečovatelskou dovolenou a možnost požádat o pružné uspořádání pracovní doby, aby tak pracovníci měli právo na pečovatelskou dovolenou v délce pěti pracovních dnů ročně za účelem poskytnutí osobní péče nebo podpory rodinnému příslušníkovi nebo osobě, která žije s daným pracovníkem ve stejné domácnosti a potřebuje významnou péči nebo podporu z vážného lékařského důvodu, jak je definuje každý členský stát;

139. vítá vytvoření Sítě EU pro mladistvé bývalé onkologické pacienty ohlášené Komisí;

140. podporuje doporučení společné akce pro boj proti vzácným druhům rakoviny (JARC), aby byl vytvořen evropský jedinečný identifikátor pacienta, průkaz bývalého onkologického pacienta a pokyny pro dlouhodobé sledování a přechod z pediatrické péče do péče o dospělé pacienty s cílem zajistit monitorování dlouhodobých výsledků u bývalých dětských onkologických pacientů v přeshraniční situaci; zdůrazňuje, že je třeba, aby „právo být zapomenut“ bylo přizpůsobeno těmto osobám;

VI. Výzvy spojené se vzácnými nádorovými onemocněními dospělých

141. uznává, že vzácná nádorová onemocnění dospělých představují pro veřejné zdraví výzvu; připomíná, že pacienti trpící vzácnými nádorovými onemocněními dospělých čelí problémům spojeným se vzácností a neobvyklou povahou svého onemocnění, včetně dlouhých prodlev při diagnostice a někdy chybné diagnózy, a s obtížným přístupem k včasné a odpovídající péči a léčbě; konstatuje, že tito pacienti se často cítí osamělí, izolovaní a trpí výrazným zhoršením kvality života a že výrazně a negativně jsou zasaženi rovněž jejich pečovatelé; vyzývá k tomu, aby Registr nerovností v oblasti onkologických onemocnění zahrnoval informace o vzácných nádorových onemocněních, která představují přibližně 24 % nových případů onkologických onemocnění ve všech věkových skupinách;

142. podporuje zavedení zvláštní stěžejní iniciativy pro vzácná nádorová onemocnění dospělých v rámci plánu boje proti rakovině s cílem řešit specifické problémy, jimž čelí tato komunita pacientů, a co nejlépe využít doporučení uvedená v Agendě 2030 pro vzácná nádorová onemocnění a podpořit výzkum a zlepšit péči v každé fázi, kterou procházejí pacienti se vzácným nádorovým onemocněním; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby vzácná nádorová onemocnění dospělých byla zahrnuta do všech iniciativ v rámci čtyř pilířů plánu boje proti rakovině;

143. vyzývá k vyčlenění finančních prostředků na výzkumné projekty týkající se vzácných nádorových onemocnění dospělých v rámci programu Horizont Evropa, a to včetně Mise proti rakovině (například v rámci UNCAN.eu – Evropské iniciativy pro porozumění onkologickým onemocněním), s cílem rozvíjet cílené terapeutické možnosti a podporovat rozvoj databází, rejstříků a biobank, které se týkají vzácných nádorových onemocnění dospělých;

144. zdůrazňuje, že je obtížné urychlit diagnostiku vzácných nádorových onemocnění dospělých; doporučuje proto zajistit snazší a rychlejší přístup k molekulárnímu testování, které může pacientům pomoci získat přesnou diagnózu a cílenou léčbu, a v případě potřeby i přístup k příslušným klinickým hodnocením; dále zdůrazňuje, že výzkum v oblasti biomarkerů má v této oblasti zásadní význam;

⁽⁷⁸⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

Středa 16. února 2022

145. vyzývá ke zvyšování informovanosti zdravotnických pracovníků poskytujících primární a sekundární péči o vzácných nádorových onemocněních a ve vhodných případech k odesílání pacientů do specializovaných multidisciplinárních odborných center na vnitrostátní a evropské úrovni;

146. vybízí členské státy, aby vytvořily vnitrostátní síť pro vzácná nádorová onemocnění dospělých s cílem zlepšit včasné odesílání pacientů do specializovaných center a usnadnit interakci s evropskými referenčními sítěmi za účelem co nejrozsáhlejší výměny multidisciplinárních znalostí a kvalitní péče a podpory klinického výzkumu;

147. vyzývá ke zlepšení přístupu ke klinickým hodnocením a programům používání neschválených léčiv u pacientů se vzácným nádorovým onemocněním; vyjadřuje politování nad tím, že pro dospělé pacienty se vzácným nádorovým onemocněním je v mnoha zemích i nadále velmi obtížné získat přístup k těmto programům a hodnocením v zahraničí; vyzývá k lepšímu uplatňování režimů EU, které umožňují dospělým pacientům se vzácným nádorovým onemocněním získat přístup ke zdravotní péči v zahraničí, a domnívá se, že vnitrostátní systémy zdravotní péče by měly dospělým pacientům se vzácnými nádorovými onemocněními, kteří mají omezené možnosti léčby, usnadnit přístup k hodnocením a programům používání neschválených léčiv;

148. vybízí k novým regulačním přístupům, které by dospělým pacientům se vzácnými nádorovými onemocněními umožňovaly přístup k novým inovativním terapiím, přičemž by bylo zajištěno jejich bezpečné monitorování, a které by kromě údajů shromažďovaných v rámci klinických hodnocení usnadňovaly zároveň také sběr reálných údajů;

149. poukazuje na potřebu zahrnout vzácná nádorová onemocnění dospělých do „mezioborového onkologického vzdělávacího programu“, který by obsahoval rovněž specializované ošetrovatelské vzdělávání, ve spojení s evropskými referenčními sítěmi pro vzácná nádorová onemocnění u dospělých; zdůrazňuje, že je třeba podporovat vzdělávací programy zaměřené na dospělé pacienty se vzácnými nádorovými onemocněními, pečovatele a zástupce pacientů ve spojení s evropskými referenčními sítěmi, aby se zvýšila úroveň zdravotní gramotnosti a v konečném důsledku pomohlo pacientům a jejich rodinám informovaně se rozhodovat o možnostech léčby a následné péče;

150. uznává specifika vzácných nádorových onemocnění dospělých v programech zaměřených na zlepšení kvality života současných i bývalých onkologických pacientů a pečovatelů; vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly zvláštní vzdělávání pro pracovníky, kteří pečují o dospělé pacienty se vzácným nádorovým onemocněním a zároveň nejsou poskytovateli zdravotní péče (např. sociální pracovníky, koordinátory péče atd.); zdůrazňuje, že dospělí pacienti se vzácným nádorovým onemocněním potřebují odpovídající psychologickou podporu, rehabilitaci a sledování dlouhodobých vedlejších účinků léčby odborníky, kteří rozumí jejich vzácnému onemocnění a jeho specifikům; doporučuje, aby všichni dospělí pacienti se vzácným nádorovým onemocněním měli k dispozici plán péče o bývalé onkologické pacienty; domnívá se, že pečovatelé o dospělé pacienty se vzácným nádorovým onemocněním (často rodinní příslušníci) rovněž potřebují přístup ke specifické psychosociální podpoře, aby se mohli vyrovnat se závažností a složitostí onemocnění a s významnou zátěží, kterou na sebe poskytováním péče berou;

151. vyzývá členské státy, aby do svého vnitrostátního programu pro kontrolu rakoviny zahrnuly zvláštní oddíl týkající se zvládání vzácných nádorových onemocnění dospělých (spolu se zvláštním oddílem o onkologických onemocněních u dětí), jak doporučuje Agenda 2030 pro vzácná nádorová onemocnění; domnívá se, že tato specifika by měla být uznána ve zvláštních oddílech všech vnitrostátních programů boje proti rakovině, včetně příslušné součinnosti s národními plány pro vzácná onemocnění, aby se podpořil výzkum a zlepšilo plánování péče a léčebných postupů u těchto pacientů, a to od primární péče až po vysoce specializovaná multidisciplinární zdravotnická centra, která jsou součástí příslušných evropských referenčních sítí nebo s nimi úzce spolupracující; konstatuje, že k dnešnímu dni není do řady vnitrostátních programů pro kontrolu rakoviny zahrnuta celá škála vzácných nádorových onemocnění dospělých a dětská nádorová onemocnění;

152. naléhavě vyzývá příslušné vnitrostátní orgány, aby zapojily organizace pacientů se vzácnými nádorovými onemocněními dospělých jako partnery do vnitrostátních programů pro kontrolu rakoviny s cílem formulovat potřeby a očekávání dospělých pacientů se vzácnými nádorovými onemocněními a aktivně se podílet na uplatňování opatření určených pro vzácná nádorová onemocnění dospělých;

B. Nástroje činnosti**I. Ucelený výzkum a jeho důsledky**

153. zdůrazňuje, že plán boje proti rakovině by měl být prováděn v úzké spolupráci s Misí proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa a jejím cílem, kterými je podpora investic EU do výzkumu, veřejné výroby a inovací v oblasti nádorových onemocnění; vítá skutečnost, že program Horizont Evropa bude financovat výzkumnou infrastrukturu, cloud computing a činnost Evropské rady pro inovace; vyzývá Komisi, aby nádorová onemocnění dětí považovala za téma pro

Středa 16. února 2022

evropské partnerství v rámci příštího strategického programu Horizont Evropa; doporučuje, aby v rámci programu Horizont Evropa byly vyčleněny odpovídající finanční prostředky na projekty zabývající se novými léčivými přípravky proti nádorovým onemocněním u dětí s cílem vyplnit stávající mezeru v oblasti léčivých přípravků pro pediatrické použití;

154. připomíná, že multidisciplinární výzkum nádorových onemocnění a jeho uplatnění v každodenní klinické praxi mají zásadní význam pro soustavné zlepšování prevence, diagnostiky a léčby nádorových onemocnění a následné péče o bývalé onkologické pacienty; vítá proto zahájení partnerství v rámci programu Horizont Evropa, která mají za cíl převést vědecké poznatky do inovací, jež se dostanou k pacientům; žádá Komisi, aby bedlivě sledovala činnost v rámci partnerství programu Horizont Evropa a skutečný přínos výzkumu pro současnou lékařskou praxi;

155. vítá sdělení Komise o novém Evropském výzkumném prostoru pro výzkum a inovace, v němž jsou stanoveny strategické cíle a opatření, jež mají být realizovány v úzké spolupráci s členskými státy; podporuje cíl investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP EU, což pomůže podpořit špičkový výzkum v celé EU a umožní, aby se výsledky výzkumu dostaly do vědecké obce, společnosti a reálné ekonomiky; vyjadřuje politování nad značnými nerovnostmi ve financování výzkumu v celé EU; vyzývá členské státy, aby přijaly Pakt pro výzkum a inovace v Evropě, který by zahrnoval závazek zvýšit koordinovaně v celé EU do roku 2030 veřejné výdaje na výzkum a inovace na 1,25 % HDP;

156. vyzývá členské státy, aby podporovaly výzkumné pracovníky v Evropě, zejména ženy, a zajistily jim možnost vybudovat si atraktivní vědeckou kariéru; vyzývá členské státy, aby rozvíjely dobře strukturovanou vědeckou pracovní sílu, vytvořily infrastrukturu a zajistily trvalé financování svých výzkumných středisek; vítá skutečnost, že navrhovaná Iniciativa pro inovativní zdravotnictví pomůže vytvořit výzkumný a inovační ekosystém na úrovni EU, který by podporoval spolupráci mezi zdravotnickým průmyslem, akademickou obcí a dalšími zúčastněnými stranami s cílem převést vědecké poznatky do inovací, které se zabývají prevencí, diagnostikou, léčbou a zvládáním nemocí, včetně nádorových onemocnění;

157. znovu vyzývá k zajištění udržitelného a odpovídajícího financování konkurenceschopného evropského výzkumu nádorových onemocnění; zdůrazňuje, že tento výzkum by měl být zaměřen na řešení oblastí s vysokými neuspokojenými potřebami a měl by být prováděn ve všech oblastech kontinuální onkologické péče, a to pro všechny způsoby léčby; vyzývá členské státy, aby navýšily prostředky vynakládané na veřejný výzkum inovací v oblasti léčby, diagnostiky a screeningu nádorových onemocnění, který by se vztahoval na všechny dotyčné skupiny pacientů, nejméně o 20 %; dále vyzývá k tomu, aby program Horizont Evropa a vnitrostátní výzkumné programy podporovaly výzkum pediatrických léčivých přípravků a léčivých přípravků pro vzácná onemocnění prostřednictvím fondů odměn za inovace; domnívá se, že by měly být revidovány podmínky přístupu k veřejným prostředkům, které by zajistily transparentnost smluv uzavřených mezi veřejnými a soukromými subjekty a stanovily podmínky pro přístupnost a cenovou dostupnost nových inovací v případě, že je projekt úspěšný;

158. podporuje doporučení Výboru Mise proti rakovině zřídit výzkumný program, jehož úkolem bude nalézt účinné strategie a metody prevence nádorových onemocnění s ohledem na komerční faktory ovlivňující zdraví a expozici karcinogenům na pracovišti⁽⁷⁹⁾; podporuje doporučení vytvořit nástroj na podporu politiky s cílem posílit sdílení znalostí a podpořit provádění strategií onkologické prevence na úrovni EU i na vnitrostátní a místní úrovni;

159. vyzývá členské státy a Komisi, aby zavedly programy, které by poskytly nezbytnou podporu nedávno konsolidované evropské komunitě interceptivní buněčné medicíny, která bude vytvářet a integrovat průlomové buněčné technologie a technologie umělé inteligence s cílem porozumět prvním příznakům nádorového onemocnění a reakci na léčbu a využívat tyto poznatky ke zlepšení výsledků u pacientů; podporuje vytvoření platformy pro interceptivní buněčnou medicínu, která bude koordinovat a zajišťovat součinnost mezi výzkumem, inovacemi a víceodvětvovými činnostmi; zdůrazňuje, že je třeba investovat do výzkumných a inovačních přístupů s cílem vytvořit inovativní strategie včasného odhalování nádorových onemocnění a strategie individualizované onkologické léčby;

⁽⁷⁹⁾ Výbor Mise proti rakovině, *Conquering Cancer – Mission Possible (Vítězství nad rakovinou – možná mise)*, Evropská komise, 2020.

Středa 16. února 2022

160. poukazuje na to, že je zapotřebí vést nezávislý multidisciplinární výzkum nádorových onemocnění „od laboratorního stolu až k lůžku pacienta“, tj. od laboratoře až po aplikované studie na pacientech, a že je třeba také pravidelně hodnotit účinnost léčivých přípravků, které již jsou na trhu; zdůrazňuje, že výsledky tohoto výzkumu je třeba transparentním a jednoduchým způsobem zveřejňovat; naléhavě žádá, aby byla zavedena opatření, která by omezila zdravotní rizika, jež představuje šíření dezinformací a zavádějících informací, a to zvláště na sociálních sítích, se zvláštním zaměřením na opatření na ochranu dětí a mladistvých; vyzývá k podpoře iniciativ v oblasti šíření vědeckých poznatků;

161. zdůrazňuje, že je důležité investovat do vývoje nových metodik bez použití zvířat, například na počítačích a organoidech, aby se zkrátila doba předklinického pozorování, zvýšila účinnost výzkumu a omezily zbytečné a často méně spolehlivé pokusy na zvířatech; poukazuje na to, že metody testování karcinogenity chemických látek v životním prostředí bez použití zvířat, jako jsou testovací strategie zaměřené na základní biologické mechanismy, které vedou ke vzniku nádorových onemocnění, by měly poskytnout relevantnější informace než metody založené na zvířatech, které se pro hodnocení bezpečnosti chemických látek používají nyní, což by orgánům umožnilo rychleji přijímat opatření k omezení expozice škodlivým chemickým látkám, která by mohla vést ke vzniku nádorového onemocnění;

162. vyzývá členské státy, aby se pevně zavázaly k podpoře spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, která by měla být motivována potřebami v oblasti veřejného zdraví a měla by v celé EU odstranit překážky bránící konkurenceschopnosti;

163. bere na vědomí významný potenciální dopad využívání umělé inteligence, algoritmičké analýzy dat velkého objemu a dalších moderních technologií na diagnostiku nádorových onemocnění a rozhodování o jejich léčbě v nadcházejících letech; zdůrazňuje, že kombinace dat z reálného světa, matematického modelování, umělé inteligence a digitálních nástrojů významně přispěje k nákladově efektivnějšímu vývoji inovativní léčby a má potenciál snížit počet pacientů, které bude nutné zapojit do klinických hodnocení, a omezit používání zvířat ve výzkumu; vyzývá Komisi a členské státy, aby propagovaly poznatky týkající se biologie nádorových onemocnění prostřednictvím zavádění genomické a informační infrastruktury; naléhavě vyzývá všechny prováděcí partnery, aby vždy měli na paměti zásady ochrany a zabezpečení údajů a zásady důvěry, transparentnosti, orientace na pacienta a jeho zapojení;

164. poukazuje na zásadní význam klinického výzkumu a vyzývá členské státy, aby usnadnily sladění péče o pacienty s výzkumnými a inovačními iniciativami, zejména v menších střediscích, a snížily tak pracovní zátěž a počet pacientů na jednoho zdravotnického pracovníka;

165. vyzývá k výzkumu potenciálního pozitivního dopadu umělé inteligence a moderních technologií na diagnostiku a monitorování nádorových onemocnění a na rozhodování a péči související s těmito onemocněními; vítá zahájení projektu Genomika pro veřejné zdraví, který bude poskytovat zabezpečený přístup k velkým objemům genomických údajů používaných v tzv. P4 medicíně (preventivní, prediktivní, personalizovaná a participativní);

166. podporuje vytvoření nových digitálních zdrojů a platform, jako je Evropská iniciativa pro zobrazovací metody v onkologii, a posílení Evropského systému informací o nádorových onemocněních, což v nadcházejících letech umožní příslušným orgánům vhodně využívat umělé inteligence aplikované na data velkého objemu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit rovný a transparentní přístup k informacím, které jsou součástí těchto platform;

167. vítá zavedení iniciativy „Diagnostika a léčba rakoviny pro všechny“, což je stěžejní iniciativa Evropského plánu boje proti rakovině, jejímž cílem je zlepšit přístup k inovativní diagnostice a léčbě nádorových onemocnění a podpořit využívání technologie „sekvencování nové generace“, což je technologie pro rychlé a účinné vytváření profilů nádorových buněk, která umožní výzkumným a klinickým pracovníkům sdílet onkologické profily a využít stejné nebo podobné diagnostické a léčebné postupy u pacientů se srovnatelným onkologickým profilem; zdůrazňuje, že je třeba zvážit personalizovanou léčbu založenou na dobře koncipovaných klinických hodnoceních s prokázanou terapeutickou hodnotou pro pacienty;

168. vítá plánované partnerství v oblasti personalizované medicíny, ohlášené v Evropském plánu boje proti rakovině a financované z programu Horizont Evropa, které bude zjišťovat priority výzkumu a vzdělávání v oblasti personalizované medicíny, podporovat výzkumné projekty v oblasti prevence nádorových onemocnění, jejich diagnostiky a léčby a předkládat doporučení pro zavádění postupů personalizované medicíny v každodenní lékařské praxi; zdůrazňuje, že je třeba zavést jasně definovanou a celosvětově jednotnou terminologii pro „personalizované léčivé přípravky“, která by zefektivnila investice do výzkumu a zvýšila úroveň zdravotní gramotnosti pacientů; podporuje vytvoření plánu

Středa 16. února 2022

personalizované prevence, který by umožnil odhalit mezery ve výzkumu a inovacích a zmapovat všechny známé biologické anomálie, jež mohou vyvolat nádorové onemocnění, včetně dědičných faktorů, vlivu životního prostředí a pediatrických problémů; vyzývá k tomu, aby byla tato řešení případně dostupná prostřednictvím systémů veřejné zdravotní péče;

169. vyzývá k posílení budování kapacit, infrastruktury, spolupráce a financování výzkumu neziskových klinických hodnocení s cílem zlepšit strategie léčby se zaměřením na starší osoby a zranitelné a nedostatečně zastoupené skupiny pacientů, včetně žen a dětí; žádá, aby EU podporovala program optimalizace systému zdravotnictví a léčby;

170. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly studie zaměřené na humanitní a společenské vědy, zejména ty, které se zabývají nerovnostmi v oblasti zdraví v různých stádiích nádorových onemocnění, a aby podporovaly také výzkum týkající se optimalizace organizace léčby těchto onemocnění, financování zdravotnických služeb a jejich poskytovatelů, organizace poskytující tyto služby a fungování řídicích orgánů; vyzývá k tomu, aby tyto studie zahrnovaly nerovnosti v onkologické péči v souvislosti s faktory, jako je pohlaví, věk a sociálně-ekonomické postavení, se zvláštním zaměřením na marginalizované a zranitelné skupiny ve společnosti;

171. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly rozvoj evropských multicentrických klinických hodnocení, zejména v případě nádorových onemocnění s omezeným výskytem nebo nádorových onemocnění s omezenými možnostmi léčby, prohloubily nadnárodní spolupráci a rozšířily provádění přeshraničních klinických hodnocení, přičemž by měly ve vhodných případech vycházet ze stávajících struktur, jako je Evropská rada pro klinický výzkum v odvětví dětské onkologie, a aby podnítily zapojení menších zemí; dále zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny politické iniciativy EU v oblasti nádorových onemocnění byly koordinovány tak, aby se dosáhlo vytyčených společných cílů;

172. podporuje klinický výzkum zaměřený na vyhodnocení proveditelnosti, účinnosti a nákladové efektivity zásahů, které nejsou spojeny s léčbou, jako jsou studie zdravotních faktorů (včetně vlivu životního prostředí) a kvality života;

173. je pevně přesvědčen, že na vymezení priorit výzkumu a cílových ukazatelů klinických hodnocení by se měli podílet pacienti a nezávislá sdružení pacientů a také rodiče pacientů a jejich pečovatelé, aby se zajistilo, že tato hodnocení budou řešit nenaplněné potřeby evropských pacientů, přičemž hlavním cílovým ukazatelem by měla být kvalita života; domnívá se, že o konečných výsledcích hodnocení by měli být informováni jak pacienti, kteří se hodnocení zúčastnili, tak veřejnost; vyzývá k tomu, aby byli dětští pacienti zapojeni do definice nenaplněných potřeb s cílem poskytnout informace pro návrh protokolu klinického hodnocení, zlepšit komunikaci s cílovou populací a zdokonalit metody šíření poznatků; zdůrazňuje, že je nutné nadále sledovat, do jaké míry jsou dodržována ustanovení o transparentnosti podle nařízení o klinických hodnoceních, a podávat o tom pravidelné zprávy;

174. zasazuje se o důkladnější kontrolu klinických hodnocení a větší transparentnost v procesu výzkumu a vývoje onkologické léčby, včetně vytvoření portálu, který by pacientům umožňoval přístup k informacím o dostupných klinických hodnoceních v Evropě; vyzývá k zajištění transparentního přístupu k údajům, které byly získány z klinických hodnocení na úrovni EU, a k jejich transparentnímu využívání, včetně hodnocení, od kterých bylo upuštěno; zdůrazňuje, že by se to mělo týkat i informací přizpůsobeným dětem a mladým pacientům;

175. doporučuje, aby byl výzkum parametrem Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění, aby bylo možné měřit a sledovat nerovnosti v přístupu ke klinickým hodnocením a také lépe pochopit regionální a vnitrostátní rozdíly v provádění hodnocení a reagovat na ně a sledovat zlepšení v rámci iniciativ, které mají být zahájeny prostřednictvím Evropského plánu pro boj proti rakovině, jako je Síť komplexních onkologických center v EU;

176. zdůrazňuje, že v onkologickém výzkumu by měly být zohledněny genderové rozdíly, a to jak v předklinických, tak v klinických fázích, aby bylo možné popsat mimo jiné rozdíly ve fyziopatologii daného onemocnění a souvisejících komorbidit a v oblasti farmakokinetiky/farmakodynamiky;

Středa 16. února 2022

177. vítá prohlášení z Porta z roku 2021 o onkologickém výzkumu, které poukazuje na příležitosti pro komplexní translanční přístup k onkologickému výzkumu, díky kterému bude moci 75 % pacientů, kterým bude v roce 2030 diagnostikováno nádorové onemocnění v členských státech s dobře rozvinutým systémem zdravotní péče, žít dalších deset let; naléhavě vyzývá Komisi, aby se v zájmu dosažení tohoto cíle aktivně zapojovala a hrála vedoucí úlohu;

178. vítá skutečnost, že v rámci akcí „Marie Curie-Sklodovská“ budou i nadále vzdělávání a školení výzkumní pracovníci v oblasti prevence, předvídaní, detekce, diagnostiky a léčby nádorových onemocnění;

II. Sdílené znalosti

179. domnívá se, že ke zlepšení poznatků o nádorových onemocněních na straně zdravotnických pracovníků, výzkumných pracovníků a pacientů je nutné zajistit výměnu odborných poznatků, údajů, vzdělávacích programů a komunikačních nástrojů; zdůrazňuje, že meziodvětvová a přeshraniční spolupráce a sdílení znalostí má zásadní význam pro další zvyšování kvality léčby nádorových onemocnění v EU; konstatuje, že sdílení údajů je klíčem k využívání umělé inteligence a nástrojů strojového učení ve výzkumu, a to za předpokladu, že probíhá pod dohledem člověka, a že umožní také digitální transformaci zdravotní péče, bude bojovat s rozdíly v prevenci, diagnostice a léčbě nádorových onemocnění v celé Evropě a optimalizovat využívání zdrojů systémů zdravotní péče tím, že zvýší jejich účinnost, díky čemuž budou údaje o onkologické péči dostupnější, a to i v méně urbanizovaných a odlehlejších oblastech; zdůrazňuje citlivou povahu údajů o zdravotním stavu; vyzývá k tomu, aby bylo důsledně prováděno nařízení (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)⁽⁸⁰⁾ s cílem zabránit zbytečnému omezování přeshraniční zdravotní péče; zdůrazňuje, že je třeba v celé EU harmonizovat provádění ustanovení obecného nařízení o ochraně údajů a jeho výklad, zejména ze strany orgánů pro ochranu údajů, včetně bodů odůvodnění 33 a 157, a jeho případnou interakci s nařízením o klinických hodnoceních, včetně bodu odůvodnění 29 a čl. 28 odst. 2 tohoto nařízení, s cílem usnadnit vědecký výzkum; žádá Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, aby zajistil aktualizaci svých pokynů týkajících se zdravotnického výzkumu s cílem podpořit výzkum, a vyzývá Komisi, aby do konce roku 2022 předložila konkrétní návrhy;

180. žádá Komisi, aby posoudila fungování evropských referenčních sítí, zvláště jejich úlohy při shromažďování a sdílení odborných poznatků a osvědčených postupů, a racionalizovala tak předávání pacientů v rámci léčby vzácných nádorových onemocnění, což bude mít vliv na přibližně 5,1 milionu pacientů v celé Evropě a vyžádá si rozsáhlou spolupráci; poukazuje na význam těchto sítí, pokud jde o překonávání nerovností v oblasti zdraví a zajištění bezpečnější kvalitní péče v celé EU;

181. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily přiměřené a udržitelné dlouhodobé financování uvedených sítí a aby je začlenily do vnitrostátních systémů zdravotní péče; vyzývá k vyčlenění finančních prostředků, které by byly využity mimo jiné na úhrady virtuálních konzultací, podporu programů partnerství a vzdělávacích programů a účinnou úhradu cestovních nákladů pacientů v souladu se směrnicí o přeshraniční zdravotní péči, pokud je to nutné, s cílem podpořit lepší standardy péče a rovný přístup k nejlepším možným zákrokům pro všechny pacienty, kteří je potřebují, a to v celé Evropě; vyzývá rovněž k podpoře zavádění, modernizace a hladkého fungování digitální infrastruktury, která by zjednodušila a usnadnila přístup k těmto sítím, a k vytvoření strategie EU pro údaje o zdravotním stavu s cílem zdokonalit stávající registry vzácných onemocnění ve společném a jednotném datovém prostoru; zdůrazňuje, že je třeba zajistit financování dalšího fungování evropských referenčních sítí, a to prostřednictvím programu EU4Health, programu Horizont Evropa, programu evropského semestru, strukturálních fondů a článku 195 finančního nařízení; podporuje rozšíření čtyř stávajících sítí (PaedCan pro dětská nádorová onemocnění, EURACAN pro vzácná nádorová onemocnění dospělých osob, EuroBloodNet pro vzácná nádorová onemocnění krve včetně vzácných hematologických malignit a GENTURIS pro hereditární nádorové syndromy), tak aby zahrnovaly vzácná, komplikovaná a špatně léčitelná nádorová onemocnění a nádorová onemocnění u dětí, neboť by to mohlo usnadnit rovný přístup pacientů, včetně dětí, dospívajících a mladistvých, k nejlepší dostupné péči v celé Evropě a zlepšit funkčnost uvedených sítí a výsledky v oblasti zdraví u skupin pacientů se vzácnými onemocněními;

⁽⁸⁰⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Středa 16. února 2022

182. domnívá se, že další rozvoj a optimalizace těchto sítí bude vyžadovat účast všech členských států na stávajících sítích, kdy každý členský stát bude mít nejméně jednoho „řádného“ a jednoho „přidruženého“ člena v každé z nich a v každé subklinické oblasti tematické sítě ERN, a dále bude vyžadovat usnadnění individuální cesty pacienta skrze účinnou spolupráci vnitrostátních kontaktních míst s evropskými referenčními sítěmi, hodnocení jejich fungování na základě výměny údajů o jejich výsledcích a navazování kontaktů v oblasti vzácných nádorových onemocnění, zavádění účinných nástrojů telemedicíny, které umožní bezpečné sdílení záznamů o případech a výsledků zobrazování za účelem projednání složitých případů vzácných nádorových onemocnění, a přidělení odpovídajícího a dlouhodobého financování, jak na unijní (EU4Health), tak vnitrostátní úrovni;

183. vyzývá členské státy, aby náležitě zohlednily význam nevládních místních, regionálních a celostátních organizací při sdružování pacientů s nádorovými onemocněními, přeživších pacientů a jejich příbuzných, pokud jde o jejich zapojení do výměny poznatků a do boje proti nádorovým onemocněním a o legislativní podporu a poskytování samostatných finančních prostředků těmto organizacím, zejména pak těm, které se účastní programů boje proti těmto onemocněním;

184. vyzývá členské státy, aby podporovaly specializovaný individualizovaný přístup ke vzácným typům nádorových onemocnění u dětí i dospělých a aby přitom využily iniciativy EU a do svých vnitrostátních zdravotních systémů plně začlenily evropské referenční sítě; vyzývá k vytvoření společných ucelených protokolů, podle kterých budou shromažďovány údaje, a k vytvoření jednotného souboru definic, které tyto údaje vysvětlí; vyzývá k tomu, aby byly do evropských referenčních sítí a evropského referenčního střediska zapojeny organizace pacientů se vzácnými nádorovými onemocněními;

185. připomíná, že společné výzkumné středisko převzalo aktivní úlohu při podpoře činnosti onkologických registrů a při shromažďování údajů z těchto registrů; domnívá se, že je třeba posílit mandát, financování a politickou podporu společného výzkumného střediska, aby mohlo pokračovat ve své činnosti v oblasti koordinace onkologických registrů a urychlit ji, zejména pokud jde o shromažďování výsledků pacientů a praktických důkazů a identifikaci onkologických klastrů a jejich začlenění do stávajících onkologických registrů;

186. vítá rozvoj evropské výzkumné infrastruktury, která je určena výhradně pro pediatrický výzkum, včetně onkologie, a která usnadní základní, předklinický a mezinárodní pediatrický výzkum, jenž je předpokladem dostupnosti klinických hodnocení a léčivých přípravků pro děti;

187. vítá spuštění Znalostního onkologického centra v roce 2021, které by mělo přispět k celoevropským výměnám mezi vědeckými a technickými iniciativami, jež souvisí s nádorovými onemocněními, a k jejich koordinaci; domnívá se, že do tohoto znalostního centra by měly být zapojeny všechny zúčastněné strany (zástupci každého z vnitrostátních programů pro kontrolu rakoviny, sdružení pacientů a pečovateli, vědecké společnosti, příslušné orgány a agentury EU, zástupci hospodářských subjektů atd.); domnívá se, že toto znalostní centrum by mělo být založeno na prověřování údajů, zprávách evropských referenčních sítí a onkologických registrech; domnívá se, že jeho poslání by mělo být jasně vymezeno, přičemž by mimo jiné mělo:

- a) koordinovat síť všech vnitrostátních programů pro kontrolu rakoviny,
- b) vytvořit evropský plán, na jehož základě budou spuštěny rozsáhlé kampaně na podporu prevence a vzdělávací programy v oblasti zdraví,
- c) koordinovat stanovení společných kritérií kvality s cílem poskytnout pokyny pro vnitrostátní akreditaci screeningových programů a provoz onkologických registrů a center péče o onkologické pacienty,
- d) na základě nejnovějších vědeckých důkazů vypracovat pokyny pro klinickou praxi a systémy zajištění kvality, aby došlo ke zlepšení celého procesu léčby všech typů nádorových onemocnění, a zejména vzácných nádorových onemocnění a nádorových onemocnění v dětském věku,
- e) vypracovávat výroční zprávy a stanovit rámce ke zlepšení sběru údajů ze screeningových programů, onkologických registrů a evropských referenčních sítí na úrovni EU,
- f) předložit studie o vlivu prevence a diagnostiky, včetně odhadů týkajících se snížení ekonomických nákladů, které vznikají v důsledku vyšších investic do prevence a diagnostiky,

Středa 16. února 2022

- g) koordinovat výměnu osvědčených postupů a výsledků mezi evropskými referenčními sítěmi a komplexními onkologickými centry,
- h) vytvořit komplexní model založený na Evropském plánu boje proti rakovině, do něhož přispějí pacienti a pečovatelé, s cílem stanovit priority výzkumu a případně umožnit vytvoření koordinované účinné jednotky pro výzkum nádorových onemocnění v Evropě,
- i) usnadňovat poskytování anonymizovaných údajů, které se shromažďují v evropském cloudu pro nádorová onemocnění, klinickým a výzkumným pracovníkům a také subjektům, které vyvíjejí zdravotnické služby a moderní technologická řešení pro onkologické pacienty,
- j) podporovat společné vzdělávací programy pro zdravotnické pracovníky, pacienty a pečovatele,
- k) poskytovat aktualizované, osvědčené a transparentní informace občanům a pracovníkům v otázkách příčin nádorových onemocnění, způsobech jejich léčby a právních předpisů EU,
- l) sledovat úroveň provádění příslušných doporučení ve vnitrostátních programech pro kontrolu rakoviny jednotlivých členských států a pravidelně zveřejňovat výsledky tohoto sledování,
- m) navrhnout měřitelné a opakovatelné ukazatele pro dosažení hlavních cílů stanovených v Evropském plánu boje proti rakovině;

188. připomíná, že výzkumní pracovníci musí spolupracovat na nalezení nejlepší možné léčby, zejména pro pacienty trpící vzácnými nádorovými onemocněními, ale že čelí značným překážkám; vyzývá proto Komisi, aby se prostřednictvím svého mechanismu vědeckého poradenství nebo jmenováním zvláštního vyslance pro přeshraniční výzkum nádorových onemocnění systematicky zabývala všemi překážkami bránícími přeshraničnímu výzkumu nádorových onemocnění a spolupráci v této oblasti, včetně právních předpisů, s cílem podpořit přeshraniční výzkum těchto onemocnění;

189. doporučuje vytvoření nejméně jednoho onkologického registru v každém regionu EU, včetně odlehlých a nejbližších regionů; domnívá se, že je velmi důležité zajistit hladké fungování těchto registrů; podporuje rozšíření kapacity vnitrostátních onkologických registrů s cílem shromažďovat standardizované výsledky oznámené pacienty, lépe mapovat životní styl občanů EU, včetně sociálně-ekonomických podmínek, informací o zaměstnání, environmentálních faktorů a dalších údajů, a zjišťovat příčiny nerovnosti v incidenci, prevalenci a přežití nádorových onemocnění; zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné společně shromažďovat údaje ve všech členských státech; vyzývá k harmonizaci rozsahu a kvality shromažďování údajů, aby byla zajištěna srovnatelnost zdrojů údajů a interoperabilita regionálních a vnitrostátních onkologických registrů, jakož i bezpečný přístup k těmto údajům; vyzývá k tomu, aby byly vnitrostátní onkologické registry pověřeny analýzou rozdílů v nemocnosti a předkládáním doporučení vnitrostátním radám pro nádorová onemocnění a Společnému výzkumnému středisku ohledně nezbytných opatření; vyzývá k využívání moderních epidemiologických a molekulárních genetických metod k analýze prevalence nádorových onemocnění a ke zjišťování jejich příčin; vyzývá k zavedení zvláštních registrů dětských zhoubných nádorů v souladu s Mezinárodní klasifikací nádorů dětského věku; vyzývá ke zlepšení přístupu dospělých pacientů se vzácným nádorovým onemocněním ke klinickým hodnocením a k používání neschválených léčiv u těchto pacientů;

190. rozhodně podporuje vytvoření Registru nerovností v oblasti onkologických onemocnění na evropské úrovni, jak bylo oznámeno v Evropském plánu boje proti rakovině, s cílem zjišťovat trendy, rozdíly a nerovnosti mezi členskými státy a v rámci jednotlivých států; je přesvědčen, že tento registr pomůže odhalit problémy a konkrétní oblasti činnosti, čímž poslouží jako vodítko pro investice a intervence a podpoří výzkum nerovností na unijní, celostátní a regionální úrovni; vyzývá k tomu, aby byl zajištěn veřejný přístup k tomuto registru; zdůrazňuje, že je třeba, aby tento registr zahrnoval i sociální nerovnosti, jako jsou nerovnosti související se sociálně-ekonomickým postavením, povoláním a pohlavím;

191. vyzývá Komisi, aby podporovala zveřejňování vědeckých výsledků v režimu otevřeného přístupu, aby byly snadno dostupné všem zdravotnickým a výzkumným pracovníkům;

192. podporuje záměr Komise umožnit onkologickým pacientům, aby měli zabezpečený přístup ke svým elektronickým zdravotním záznamům a aby tyto záznamy mohly zasílat přes hranice; domnívá se, že by Komise měla ve spojitosti s přechodem Evropy na digitální zdravotnictví položit základ evropskému prostoru pro data z oblasti veřejného zdraví, a to shromažďováním, analyzováním a výměnou anonymizovaných lékařských údajů (z onkologických registrů, nemocnic, akademických klinických hodnocení a kohort) a biologických údajů (z krve a vzorků nádorové tkáně) v evropském cloudu pro nádorová onemocnění; zdůrazňuje, že harmonizovaný výklad obecného nařízení o ochraně osobních údajů ve všech členských státech EU je základem pro nové iniciativy v oblasti sdílení údajů, jako je evropský prostor pro data z oblasti veřejného zdraví; vybízí k využívání údajů o zdravotním stavu pro výzkumné účely („datový altruismus“); vítá plánované

Středa 16. února 2022

vytvoření virtuálního Evropského digitálního centra pro onkologické pacienty jako součásti Mise proti rakovině v rámci programu Horizont Evropa s cílem podpořit standardizovaný přístup k dobrovolnému zapojení pacientů do uchovávání a výměny standardizovaných a jednotně definovaných údajů o jejich zdravotním stavu; doporučuje zapojovat pacienty do všech činností týkajících se uchovávání a využívání údajů o zdravotním stavu pro účely tvorby politiky a výzkumné účely; vítá plánované rozšíření Evropského systému informací o rakovině do roku 2022;

193. požaduje, aby došlo ke zlepšení norem v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zdravotnických pracovníků; podporuje společné víceoborové programy vzdělávání zdravotnických pracovníků vypracované v úzké spolupráci s evropskými vědeckými společnostmi; vítá zahájení mezioborového vzdělávacího programu v oblasti nádorových onemocnění, který se týká všech fází léčby a péče, včetně diagnostiky, léčby, komplikací a komorbidit, přežití a terminální péče;

III. *Financování Evropského plánu boje proti rakovině*

194. zdůrazňuje, že na Evropský plán boje proti rakovině nelze pohlížet jen jako na politický závazek k zajištění změny, ale také jako na soubor konkrétních ambiciózních iniciativ, které budou podporovat, koordinovat a doplňovat úsilí členských států o snížení fyzického a duševního utrpení způsobeného onkologickými onemocněními; vybízí Komisi, aby optimalizovala jednotné provádění iniciativ uvedených v plánu a poskytla členským státům jasné pokyny, pokud jde o konkrétní opatření proti nerovnému přístupu k diagnostice a léčbě nádorových onemocnění a k odpovídajícímu financování, zejména s cílem řešit tento nerovný přístup; poukazuje však na dosavadní rozdílnou schopnost členských států čerpat finanční prostředky vyčleněné na programy zdravotní péče; vyzývá Komisi, aby členským státům poskytla pokyny a jasný přehled o vyhrazených zdrojích EU, konkrétně definovaných cestách, které propojují opatření uvedená v plánu s mechanismy financování EU, jež jsou v něm určeny, jakož i o možné součinnosti a doplňkovosti programu EU4Health s dalšími programy, jako např. Digitální Evropa, Horizont Evropa, NextGenerationEU / Nástroj pro oživení a odolnost, strukturální fondy a fondy soudržnosti, s cílem zlepšit rovný přístup ke kvalitní diagnostice a péči, zajistit odpovídající investice do prevence nádorových onemocnění a inovací a zlepšit odolnost zdravotnických systémů; poukazuje na význam fondů soudržnosti pro dosažení rovného přístupu ke zdravotní péči, zejména v méně rozvinutých částech EU, včetně venkovských regionů, neboť umožňují investice do zdravotnické infrastruktury a pracovní síly;

195. vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byly na řádné provádění plánu a vnitrostátní programy pro kontrolu rakoviny přiděleny dostatečné finanční prostředky; domnívá se, že by na provádění vnitrostátních programů pro kontrolu rakoviny nemělo být přiděleno více než 30 % prostředků Evropského plánu boje proti rakovině;

196. vítá plán financování ve výši 4 miliardy EUR a bere na vědomí doplňkovost zdrojů financování, jak je stanoveno v plánu samotném; konstatuje, že navrhovaný rozpočet by měl být vnímán jako první krok k realizaci všech opatření v rámci Evropského plánu boje proti rakovině; připomíná, že plán bude čerpat z různých zdrojů financování, jako jsou například programy EU4Health, Horizont Evropa a Digitální Evropa, fondy politiky soudržnosti a Nástroj pro oživení a odolnost; zdůrazňuje, že je zapotřebí začlenit boj proti nádorovým onemocněním jednotným a transparentním způsobem do všech zdrojů financování; poukazuje zejména na význam rozšíření výzkumu nádorových onemocnění a jejich prevence a inovací v této oblasti a na nutnost vyčlenit více zdrojů na jejich financování; zdůrazňuje, že je třeba pravidelně revidovat navrhované rozpočtové prostředky pro Evropský plán boje proti rakovině za účelem jejich případného navýšení; vyzdvihuje, že je nutné, aby členské státy tyto prostředky využívaly v souladu s potřebami, které určily jednotlivé země, a aby z nich měla prospěch veřejnost a veřejné zdravotnické služby;

o

o o

197. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů, vládám a parlamentům členských států a Světové zdravotnické organizaci.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0039

Provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2021

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2182(INI))

(2022/C 342/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), a zejména na článek 21 a 36 této smlouvy,
 - s ohledem na Chartu OSN, Úmluvu OSN o mořském právu, Helsinský závěrečný akt ze dne 1. srpna 1975 a navazující dokumenty a na Pařížskou chartu pro novou Evropu ze dne 19.–21. listopadu 1990,
 - s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. června 2021 nazvané „Zpráva o SZBP – naše priority na rok 2021“ (HR(2021)0094),
 - s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325(2000) ze dne 31. října 2000 o ženách, míru a bezpečnosti,
 - s ohledem na své doporučení o směřování politických vztahů mezi EU a Ruskem ze dne 16. září 2021 ⁽¹⁾ a na své usnesení ze dne 16. prosince 2021 o situaci na ukrajinských hranicích a na Ruskem okupovaných územích Ukrajiny ⁽²⁾,
 - s ohledem na společná prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO ze dne 10. července 2016 a 8. července 2018;
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Hongkongu, zejména ze dne 8. července 2021 o Hongkongu, konkrétně případu deníku Apple Daily ⁽³⁾ a ze dne 19. června 2020 o zákonu ČLR o národní bezpečnosti pro Hongkong a potřebě, aby EU bránila vysokou úroveň autonomie Hongkongu ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0354/2021),
- A. vzhledem k tomu, že úkolem a povinností Parlamentu je vykonávat svůj demokratický dohled nad společnou zahraniční a bezpečnostní politikou (SZBP) a společnou bezpečnostní a obrannou politikou (SBOP), a proto by měl nezbytné informace dostávat transparentním způsobem a včas a zároveň mít k dispozici účinné prostředky k řádnému a účinnému plnění této úlohy;
- B. vzhledem k tomu, že nedávný mezinárodní vývoj a vícerozměrné výzvy a rychle se měnící geopolitické prostředí urychlily stávající trendy, jež mají dopad na klíčové aspekty SZBP EU, odhalily zranitelnost EU vůči vnějším událostem a tlakům, zdůraznily potřebu silnějších, ambicióznějších, věrohodnějších, strategičtějších a jednodušších opatření EU na světové scéně a zdůraznily, že je nezbytné, aby EU byla schopna samostatně určovat své vlastní strategické cíle a rozvíjet schopnosti k jejich plnění;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0383.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0515.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0356.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 71.

Čtvrtek 17. února 2022

- C. vzhledem k tomu, že k tomuto vývoji a výzvám patří bezprecedentní pandemie COVID-19, která se rozšířila z čínského Wu-chanu, a její důsledky; vyvíjející se úloha USA na globální scéně, úsilí Ruska o rozbití evropské bezpečnostní architektury a jeho pokračující útoky na Ukrajinu a okupaci území v Gruzii a na Ukrajině, hybridní útoky proti členským státům EU, jako je instrumentalizace migrantů, jejichž cílem je zpochybnit naše demokratické základy; pokračující porušování mezinárodního práva Běloruskem; rostoucí asertivita Čínské komunistické strany a dalších autoritářských a totalitních režimů; nedávné rychlé zhroucení státních struktur v Afghánistánu a následné převzetí země Tálibánem; napětí v indicko-tichomořském regionu, zejména v Jihočínském a Východočínském moři, jakož i v Tchaj-wanském průlivu; šíření zbraní hromadného ničení; zpochybňování dohod o kontrole zbraní; změna klimatu; finanční trestná činnost; zhoršování regionálních konfliktů, které vedou k vysídlování obyvatelstva; hospodářská soutěž při získávání přírodních zdrojů; nedostatek energie a vody; selhávání států; terorismus; organizovaná nadnárodní trestná činnost; kybernetické útoky; dezinformační kampaně;
- D. vzhledem k tomu, že tyto trendy jsou důsledkem změn v globální rovnováze sil směrem k multipolárnímu světu, v němž se zvyšuje geopolitická konkurence, což ztěžuje globální správu a poskytování mezinárodních veřejných statků v době, kdy jsou tyto statky stále potřebnější;
- E. vzhledem k tomu, že svět vstoupil do nové éry „nemíru“, do období rostoucí geopolitické nejistoty s množícími se regionálními konflikty a soupeřením velmocí, což má významné důsledky pro bezpečnost EU;
- F. vzhledem k tomu, že pokračující vojenské posilování přítomnosti ruských vojenských sil podél hranic Ukrajiny a na jejích nezákonně okupovaných územích, v Bělorusku a Kaliningradské oblasti představuje věrohodnou a vážnou hrozbu pro bezpečnost Ukrajiny a Evropy; vzhledem k tomu, že jakékoli další vojenské akce a hybridní útoky ze strany Ruské federace by měly vést k přijetí přísných hospodářských a finančních sankcí v úzké spolupráci se Spojenými státy, NATO a dalšími partnery;
- G. vzhledem k tomu, že škodlivý dopad změny klimatu na bezpečnost EU je stále zřejmější;
- H. vzhledem k tomu, že se očekává, že k více než polovině celosvětového růstu populace do roku 2050 (tj. 1,3 miliardy z dalších 2,4 miliard lidí na planetě) dojde v Africe; vzhledem k tomu, že koncentrace tohoto růstu v některých nejchudších zemích spolu s dopady změny klimatu přinese řadu nových výzev, které – pokud nebudou řešeny okamžitě – budou mít extrémně problematické dopady jak na dotčené země, tak na EU; vzhledem k tomu, že zpráva Konference OSN o obchodu a rozvoji z roku 2019⁽⁵⁾ uvádí, že aby bylo možné splnit závazky Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030, bude každoročně zapotřebí dalších 2,5 bilionu USD;
- I. vzhledem k tomu, že aby mohla EU rozvíjet svou vedoucí úlohu a oživit a reformovat multilateralismus, který by byl založen na jejích demokratických hodnotách, právním státu, sociální spravedlnosti, základních právech, včetně rovnosti žen a mužů, globální podpoře svobody a na její vizi udržitelné a inkluzivní budoucnosti, musí na světové scéně hovořit jedním soudržným hlasem zakotveným ve společné strategické kultuře;
- J. vzhledem k tomu, že velká většina občanů EU a autorů komentářů zveřejněných na digitální platformě Konference o budoucnosti Evropy podporuje silnější úlohu EU a společný evropský přístup v otázkách zahraniční a bezpečnostní politiky a přeje si, aby EU prováděla jednodušší a účinnější zahraniční a bezpečnostní politiku;
1. zdůrazňuje, že aby bylo možné dosáhnout strategického cíle, kterým je rozvoj celosvětové vedoucí úlohy, měla by EU utvářet svou SZBP na základě těchto šesti kroků:
- hájení mezinárodního řádu založeného na pravidlech, který vychází ze zásad a závazků zakotvených v Chartě OSN, Helsinském závěrečném aktu a Pařížské chartě pro novou Evropu,

(5) Konference OSN o obchodu a rozvoji, *zpráva o obchodu a rozvoji za rok 2019 – Financování globální Zelené dohody*, 2019.

Čtvrtek 17. února 2022

- převzetí vedoucí úlohy při upevňování multilaterálních partnerství zaměřených na globální priority, zejména pak partnerství s OSN, a při ochraně a podpoře demokracie a lidských práv na celém světě,
- zlepšení viditelnosti a rozhodování EU a efektivní využití všech nástrojů její „tvrdé“ a „měkké“ síly, včetně zavedení hlasování kvalifikovanou většinou pro rozhodování o zahraniční politice EU,
- dosažení evropské svrchovanosti koherentním propojením vnější a vnitřní činnosti EU, kombinací schopnosti jednat v případě potřeby samostatně s připraveností usilovat o strategickou solidaritu s podobně smýšlejícími partnery,
- další rozvoj regionálních strategií, včetně diplomatické a hospodářské angažovanosti a spolupráce v oblasti bezpečnosti,
- rozšíření demokratického dohledu, kontroly a odpovědnosti a parlamentního rozměru SZBP EU;

Převzetí vedoucí úlohy při upevňování multilaterálních partnerství týkajících se celosvětových priorit, zejména pak partnerství s OSN, a při ochraně a podpoře demokracie a lidských práv na celém světě

2. vítá rostoucí ambice EU a její širší iniciativy zaměřené na převzetí vedoucí úlohy při prosazování globálních partnerství v oblasti klíčových priorit a při posilování mnohostranného pořádku založeného na pravidlech a na hodnotách prostřednictvím reformy klíčových institucí a organizací s cílem zlepšit jejich účinnost a zvýšit jejich odolnost a prostřednictvím lepšího využívání stávajících mechanismů a institucí pro mnohostrannou globální správu; konstatuje, že tyto iniciativy umožňují mezinárodnímu společenství, které se řídí mezinárodním právem, účinně řešit globální výzvy, k nimž patří změna klimatu, pandemie, energetická krize a teroristické hrozby, a bojovat proti vlivu zlovolných autoritářských aktérů; opakuje, že zahraniční a bezpečnostní politika EU musí zajistit provádění cílů udržitelného rozvoje OSN do roku 2030;

3. zdůrazňuje, že v souvislosti s opatřeními v oblasti klimatu a lidskými právy a v kontextu řešení krizí je třeba rozvíjet skutečně strategické partnerství mezi EU a OSN; vyzývá členské státy a vlády na celém světě, aby orgánům OSN světily více pravomocí, zdrojů a kapacit pro intervence; lituje skutečnosti, že Čína a Rusko brání Radě bezpečnosti OSN v odsuzování represivních režimů za jejich činy, brzdí jednotnou mezinárodní reakci na různé krize a znemožňují provádění rozhodnutí G7 na úrovni OSN; znovu opakuje svou silnou podporu Mezinárodnímu trestnímu soudu a vyzývá EU a členské státy, aby poskytovaly odpovídající finanční podporu, která mu umožní plnit jeho úkoly;

4. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU bránila a podporovala demokracii v celosvětovém měřítku tím, že půjde příkladem, včetně zajišťování přísného dodržování zásad demokracie, lidských práv a právního státu ve všech členských zemích; vyzývá EU k prosazování aliance demokratických států na celém světě; trvá na tom, že je nutné sdružovat zdroje, vyměňovat si osvědčené postupy, koordinovat společná opatření a rozvíjet sdílené strategie, pokud jde o boj proti zlovolným zásahům a dezinformacím ze strany autoritářských států a jejich zmocněnců, nepřátelských nestátních aktérů a organizací a protidemokratických aktérů v rámci demokratických společností; domnívá se, že má-li být tento přístup úspěšný, měly by EU a její členské státy – mimo jiné prostřednictvím úzké spolupráce s NATO – prosazovat v boji proti hybridním hrozbám celovládní a celospolečenský přístup ve spojení s ambiciózním programem na podporu demokracie zaměřeným na zachování a prosazování svobody projevu a nezávislosti sdělovacích prostředků; v této souvislosti vyjadřuje plnou podporu summitům pro demokracii konaným v USA, které se zaměřují na konkrétní opatření s cílem chránit všeobecná lidská práva, předcházet úpadku demokracie a bojovat proti korupci;

5. vyzývá EU k vypracování souboru nástrojů pro boj proti zahraničnímu vměšování, propagandě a ovlivňování, včetně vytvoření nových nástrojů, které umožní vymáhat náklady od pachatelů, a posílení příslušných struktur, zejména pracovních skupin Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) pro strategickou komunikaci; vítá navrhovaný přezkum Kodexu zásad boje proti dezinformacím, který vypracovala Komise; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU více zviditelňovala svou činnost prostřednictvím lepší a strategičtější komunikace o své vnější činnosti s vlastními občany i zbytkem světa;

Čtvrtek 17. února 2022

6. je hluboce znepokojen dlouhodobým úpadkem demokracie a lidských práv ve stále větším počtu třetích zemí, včetně útoků na politická práva a integritu voleb; znovu potvrzuje, že je důležité, aby EU neustále podporovala volební procesy ve světě, mimo jiné prostřednictvím volebních pozorovatelských misí, a připomíná zásadní úlohu Parlamentu v tomto ohledu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit co nejvyšší úroveň ochrany pro domácí volební pozorovatele; vyzývá EU, aby dále posílila spolupráci v oblasti pozorování voleb se všemi příslušnými partnery, jako jsou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Rada Evropy a organizace, které schválily Deklaraci zásad pro mezinárodní volební pozorovatelské mise a Kodex chování pro mezinárodní volební pozorovatele;

7. vybízí EU, aby rozvíjela svou vedoucí úlohu při obraně a prosazování svobody, demokracie a lidských práv na mnohostranných fórech, zejména na půdě OSN; domnívá se, že by EU měla zajistit transparentní a účinné využívání globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní Magnitského zákon), a to i rozšířením oblasti působnosti tohoto režimu tak, aby zahrnoval trestné činy související s korupcí; připomíná, že by EU měla lépe prosazovat ustanovení o lidských právech obsažená v mezinárodních dohodách, které uzavřela; připomíná politickou povahu Globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, který je součástí integrovaného a komplexního politického přístupu;

8. trvá na plném provádění a systematickém začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III (GAP III) do všech vnějších činností EU, na všech úrovních zapojení a do všech příslušných činností a koncepcí, a to i po skončení platnosti GAP III; vyzývá EU a členské státy, aby se ujaly vedoucí úlohy při provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti; naléhavě žádá ESVC, aby zlepšila svou zeměpisnou vyváženost s cílem dosáhnout řádného zastoupení, které by odráželo různorodost všech členských států, jak je uvedeno v článku 27 služebního řádu úředníků⁽⁶⁾;

9. vyzývá k účinnému provádění unijní koncepce zprostředkování míru z roku 2020 s cílem upevnit pozici Evropské unie jako vlivného globálního aktéra, který investuje do předcházení konfliktů a mediace, a jako vedoucího činitele při prosazování a zajišťování míru na mezinárodní úrovni; připomíná komparativní výhodu EU v oblasti prevence konfliktů a jejich řešení ve srovnání s jednotlivými členskými státy; zdůrazňuje klíčovou roli, kterou v této oblasti hraje Evropský parlament prostřednictvím parlamentní diplomacie; uznává úlohu mládežnických organizací při budování mírové společnosti a při podpoře kultury míru, tolerance, mezikulturního a mezináboženského dialogu;

10. znovu vyzývá k větší podpoře strategie EU v oblasti námořní bezpečnosti, neboť zachování svobody plavby je stále významnější výzvou jak celosvětově, tak v sousedství EU; zdůrazňuje, že svobodu plavby je třeba vždy respektovat; vyzývá EU, aby se více zaměřovala na zajišťování svobody plavby a na opatření zaměřená na deeskalaci a prevenci ozbrojených konfliktů a vojenských incidentů na moři;

11. vyzývá k ambicióznímu programu EU ve spolupráci s klíčovými partnery, který bude podporovat svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU a upozorňovat na otázku pronásledování z důvodu náboženského vyznání nebo přesvědčení; konstatuje, že podpora svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení přispívá k prosazování trvalého míru, a proto je důležitá při řešení mnoha výzev, kterým čelí EU a její partnerské země; vyzývá Komisi, aby co nejdříve jmenovala nového zvláštního vyslance EU pro podporu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení;

12. vítá úsilí EU jakožto globálního průkopníka v boji proti změně klimatu a naléhavě vyzývá Komisi a ESVC, aby navrhly nové iniciativy, jako je internacionalizace Zelené dohody pro Evropu, a rovněž iniciativy reagující na bezpečnostní rizika související s klimatem s cílem řešit dopad změny klimatu na místní úrovni, zejména na zranitelné skupiny obyvatel a těžce zasažené komunity; domnívá se, že by EU měla podporovat ambiciózní cíle v oblasti snižování emisí CO₂ ve třetích zemích, a zdůrazňuje, že je třeba, aby klíčovou úlohu hrála diplomatická činnost v oblasti klimatu; očekává, že plnění Zelené dohody pro Evropu může mít rovněž významné geopolitické důsledky a ovlivní vztahy EU s některými jejími partnery, například řešením závislosti EU na dodávkách fosilních paliv z Ruska;

13. vítá přístup EU a její celosvětovou vedoucí úlohu při poskytování vakcín proti onemocnění COVID-19 a řešení sociálních a hospodářských důsledků pandemie prostřednictvím mechanismu COVAX a globálního balíčku pro obnovu „Tým Evropa“; vyzývá EU, aby předložila spolehlivou globální strategii v oblasti zdraví, která by zahrnovala globální a unijní úsilí o zajištění lepší celosvětové připravenosti a účinné reakce na nadcházející krize a volného, spravedlivého, cenově dostupného a rovného přístupu k očkovacím látkám na celém světě; opakuje, že je třeba, aby se EU stala autonomnější,

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 56, 4.3.1968, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

pokud jde o zdravotní otázky, a diverzifikovala své dodavatelské řetězce s cílem ukončit závislost na autoritářských a totalitních režimech; vítá partnerství EU a USA v celosvětové očkovací kampani proti onemocnění COVID-19;

14. uznává, že technologie, konektivita a datové toky jsou důležitým rozměrem vnějších vztahů a dohod o partnerství EU a mají významné geopolitické důsledky; naléhavě vyzývá EU, aby rozvíjela globální partnerství za účelem vytváření spravedlivých, otevřených a hodnotově orientovaných norem a standardů pro etické a na lidi orientované využívání technologií založené na pravidlech, které respektuje soukromí jednotlivých uživatelů, zejména pokud jde o umělou inteligenci a správu internetu, a to postavením kybernetické diplomacie do jádra její vnější činnosti; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU v tomto ohledu zajistila spolupráci a koordinaci mezi demokraciemi i dodržování mezinárodního a humanitárního práva při řešení konfliktů; zdůrazňuje konkrétní hrozbu, kterou mohou nové digitální technologie představovat pro obránce lidských práv a další osoby v důsledku kontrolování, omezování a podkopávání jejich činnosti, jak nedávno ukázala odhalení v rámci projektu Pegasus; vyzývá EU, aby se chopila iniciativy na zavedení moratoria na vývoz technologie spyware pro účely represe a přijetí pevného mezinárodního regulačního rámce v této oblasti; vyzývá EU a členské státy, aby v souladu s nařízením o dvojím užití zajistily náležitou péči v oblasti lidských práv a řádné prověřování vývozu evropských technologií pro sledování a technické pomoci⁽⁷⁾; požaduje, aby EU a členské státy spolupracovaly s vládami třetích zemí na ukončení represivních postupů a právních předpisů v oblasti kybernetické bezpečnosti a boje proti terorismu; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU chránila práva jednotlivců; zdůrazňuje proto, že systémy sociálních kreditů nejsou v souladu se základními hodnotami EU; zdůrazňuje, že tyto politiky a nástroje dohledu by v EU neměly být za žádných okolností zaváděny a používány; zdůrazňuje proto, že EU musí usilovat o omezení nadnárodního dosahu digitálních represí a bojovat proti tomuto jevu; konstatuje, že vývoz obranných technologií a zbraní spadá do pravomoci členských států;

15. znovu opakuje, že by EU měla vypracovat a uplatňovat strategii globální konektivity, která by byla rozšířením stávající strategie pro propojení EU-Asie a strategickou reakcí s cílem posílit její vliv v mnoha regionech světa, jako jsou Latinská Amerika, Afrika a Asie; vítá proto ambiciózní a mnohotvárnou iniciativu „globální brána“, kterou Komise představila dne 1. prosince 2021 a jejímž cílem je spravedlivě a udržitelně investovat mimo jiné do digitálních sítí a kvalitní infrastruktury s partnery po celém světě a která slibuje silnější partnerství, aniž by vytvářela závislost; zdůrazňuje, že Komise by měla projekty v oblasti konektivity se třetími zeměmi podmínit dodržováním přísných sociálních a pracovních práv, transparentnosti, lidských práv, náležité péče, interoperability, řádné správy věcí veřejných a demokratických norem a etickým používáním technologií jak v těchto zemích, tak v zahraničí; v této souvislosti konstatuje, že by Komise měla vypracovat strategii pro zlepšení přístupu svých partnerů ke spolehlivým a bezpečným technologiím; zdůrazňuje, že investice do konektivity musí podporovat ekonomickou odolnost a dekarbonizaci hospodářství, která je v souladu s Pařížskou dohodou; žádá o zvýšené úsilí při provádění partnerství EU v oblasti konektivity a vybízí Komisi, aby tyto projekty v oblasti konektivity rozvíjela ve spojení a spolupráci s podobně smýšlejícími partnery; uvítal by navázání partnerství v oblasti konektivity s Africkou unií (AU) na příštím summitu AU-EU;

16. vítá globální iniciativu skupiny G7 „Build Back Better World“ a naléhavě vyzývá EU, aby se aktivně podílela na jejím dalším rozvoji, a to i prostřednictvím hledání propojení s „Globální bránou“ a vzájemným posilováním těchto dvou iniciativ;

Zlepšení viditelnosti a rozhodování EU a efektivní využití všech nástrojů její „tvrdé“ a „měkké“ síly, včetně zavedení hlasování kvalifikovanou většinou pro rozhodování o zahraniční politice EU

17. opakuje, že EU potřebuje především jednotu a silnější a opravdovější politickou vůli svých členských států společně dohodnout a prosazovat cíle společné zahraniční politiky EU a spolupráci EU v oblasti bezpečnosti a obrany za účelem provádění cílů, hodnot, zásad a norem článku 21 Smlouvy o EU; zdůrazňuje, že je zapotřebí vytvořit bezpečnostní a obrannou unii, která by sloužila jako výchozí bod pro provádění společné evropské politiky v oblasti obrany v souladu s ustanovením čl. 42 odst. 2 Smlouvy o EU;

(7) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1).

Čtvrtek 17. února 2022

18. zdůrazňuje, že zahraniční politika EU potřebuje mít vlastní nástroje v oblasti zahraničních věcí, lidských práv, bezpečnosti a obrany; připomíná, že stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) byla zakotvena v Lisabonské smlouvě, ale k jejímu zřízení došlo až v roce 2017; vyzývá proto členské státy a Radu, aby měly odvahu k co nejučinnějšímu využívání všech nástrojů zahraniční politiky, které jsou ve Smlouvách k dispozici;

19. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU ve spolupráci s členskými státy posílila svou schopnost jednat efektivně, včas, proaktivně a nezávisle a utvářet svou reakci na stávající i nadcházející výzvy; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby EU zavedla mechanismus automatické výměny informací a zpravodajských informací mezi členskými státy a EU o zahraničních záležitostech a bezpečnostních otázkách, jež se vyskytují mimo Unii, a to včetně informací o terorismu, který i nadále představuje hrozbu pro evropské hodnoty a bezpečnost a vyžaduje vícerozměrný přístup; vítá probíhající proces Strategického kompasu jako výchozí bod pro pokrok směrem k evropské bezpečnosti a obranné unii a pro strategickou svrchovanost EU v oblasti bezpečnosti a obrany, a rovněž pro vznik společné evropské strategické kultury v oblasti bezpečnosti a obrany založené na našich společných hodnotách a cílech a společném chápání hrozeb i uznávání specifických bezpečnostních a obranných politik členských států; očekává, že Strategický kompas pomůže utvářet společnou vizi bezpečnosti a obrany EU zaměřenou na dosažení strategické autonomie; poukazuje na to, že jeho výsledek by se měl odrazit v reformované verzi globální strategie EU z roku 2016, která zohlední klíčové hrozby, výzvy a příležitosti a nabídne EU cesty, jak hrát proaktivnější globální úlohu; dále zdůrazňuje, že tato zjištění by měla představovat základ pro revizi dalších dokumentů, jako je plán rozvoje schopností z roku 2018;

20. zdůrazňuje význam lidských práv jako nedílného prvku souboru nástrojů EU v oblasti zahraničních věcí a zdůrazňuje jeho doplňkovost; vybízí EU, aby s partnerskými zeměmi koordinovala obranu lidských práv a uplatňování sankcí, a zvýšila tak jejich dopad; připomíná, že důsledné a jednotné uplatňování omezujících opatření ve všech členských státech je předpokladem důvěryhodnosti a účinnosti zahraniční politiky EU; naléhavě žádá Komisi jako strážkyni Smluv a Radu a vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiky EU, aby zajistili, že reakce členských států na porušování omezujících opatření přijatých EU budou účinné, přiměřené a odrazující; vyzývá v této souvislosti EU, aby zajistila účinnost a plné dodržování omezujících opatření EU zavedených v reakci na ruskou agresi vůči Ukrajině a nezákonnou anexi Krymu ze strany Ruska; naléhavě vyzývá EU, aby zachovala úzkou koordinaci a spolupráci s USA při uplatňování sankcí za účelem dosažení společných cílů zahraniční a bezpečnostní politiky a aby se zároveň vyhnula možným nezamýšleným důsledkům pro zájmy obou zemí;

21. dále zdůrazňuje, že po přijetí Radou by strategický kompas měl mít významnou přidanou hodnotu pro SZBP EU a společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP) a měl by dále posilovat solidaritu mezi členskými státy; vítá skutečnost, že Strategický kompas vychází ze společné analýzy hrozeb a výzev, kterým EU a její členské státy čelí, identifikuje současné a budoucí nedostatky v kapacitách – jak z hlediska institucí, tak aktiv – a poskytuje jasný plán, jak tyto mezery zaplnit; opakovaně vyslovuje úmysl Parlamentu plně se do tohoto procesu zapojit, zejména uplatňováním svého práva na kontrolu a zavedením postupu pravidelného přezkumu; očekává, že konečný návrh Strategického kompasu a strategické koncepce NATO budou vzájemně soudržné a posílí spolupráci a sdílení zátěže a určit způsoby, jak posílit spolupráci mezi EU a NATO; připomíná zásadu jedno souboru sil; zavazuje členské státy, aby po dokončení Strategického kompasu a společné strategické kultury dospěly k ambiciózní společné shodě ohledně čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a článku 222 Smlouvy o fungování EU a jejich vztahu k článku 5 Severoatlantické smlouvy; očekává, že strategický kompas bude schopen poskytnout partnerským zemím, včetně Východního partnerství, více příležitostí v souvislosti se zvyšováním odolnosti vůči moderním bezpečnostním hrozbám a výzvám; domnívá se, že současná agresivní zahraniční a bezpečnostní politika Ruska by měla být v tomto dokumentu označena za významnou bezpečnostní hrozbu pro evropský kontinent;

22. připomíná, že Smlouvy umožňují zlepšit rozhodovací postupy v oblasti SZBP; připomíná čl. 31 odst. 2 Smlouvy o EU, který Radě umožňuje přijímat určitá rozhodnutí o otázkách SZBP hlasováním kvalifikovanou většinou, a „překlenovací ustanovení“ uvedené v čl. 31 odst. 3 Smlouvy o EU, které stanoví možnost postupného přechodu na hlasování kvalifikovanou většinou v případě rozhodnutí v oblasti SZBP, která nemají souvislost s vojenstvím nebo obranou, ale posilují solidaritu a vzájemnou pomoc EU v období krizí; zdůrazňuje, že jednomyslnost omezuje schopnost EU jednat, a proto členské státy naléhavě vyzývá, aby při rozhodování v souvislosti se SZBP používaly hlasování

Čtvrtek 17. února 2022

kvalifikovanou většinou; opakuje zejména svou výzvu k zavedení hlasování kvalifikovanou většinou při přijímání prohlášení o mezinárodních otázkách lidských práv a rozhodnutí souvisejících s lidskými právy, při zavádění a uplatňování sankcí v rámci režimu sankcí EU v oblasti lidských práv a při přijímání všech rozhodnutí týkajících se civilních misí společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP); poukazuje na to, že použití článků 31 a 44 Smlouvy o EU by mohlo zajistit větší flexibilitu a kapacitu EU jednat v široké oblasti otázek zahraniční politiky;

23. vyzývá k intenzivnějším konzultacím mezi EU a NATO na úrovni Politického a bezpečnostního výboru a Severoatlantické rady;

24. opakuje svou výzvu k vytvoření nových forem spolupráce, jako je Evropská bezpečnostní rada, s cílem vytvořit integrovaný přístup ke konfliktům a krizím; zdůrazňuje, že je třeba zvážit složení a možnou oblast působnosti této spolupráce; připomíná, že probíhající Konference o budoucnosti Evropy nabízí relevantní rámec pro formování inovativních návrhů v tomto ohledu; vyzývá k tomu, aby byla konference ambicióznější, pokud jde o vnější rozměr politik EU, včetně politik v oblasti bezpečnosti a obrany, například vytvořením stálých mnohonárodních vojenských jednotek EU a zavedením hlasování kvalifikovanou většinou při rozhodování o zahraniční politice EU; upozorňuje však, že nové institucionální rámce samy o sobě nevyřeší strukturální a politické výzvy, kterým SBOP čelí; opakuje svou výzvu ke zřízení Rady ministrů obrany;

25. zdůrazňuje, že mezi vlastní nástroje EU by mělo patřit vytvoření Evropské diplomatické akademie, kde by se diplomaté EU od samého počátku připravovali na svou dráhu a sblížovali své postoje se společnými hodnotami a zájmy EU a směřovali ke skutečné sounáležitosti určené společnou diplomatickou kulturou z evropské perspektivy; vyzývá k úplnému provedení pilotního projektu „Na cestě k vytvoření Evropské diplomatické akademie“, který by mohl připravit půdu pro zřízení výše uvedené akademie a který by měl zahrnovat zavedení výběrového řízení pro vstup do ESVČ a delegací EU; zdůrazňuje, že je důležité posílit diplomatické zastoupení EU ve třetích zemích a usilovat o plnohodnotné diplomatické zastoupení EU v mnohostranných organizacích obecně, a zejména v OSN; zdůrazňuje, že silnější zastoupení EU ve třetích zemích a mnohostranných organizacích by významně podpořilo tolik potřebnou jednotu mezi institucemi EU a členskými státy při řešení globálních výzev v oblasti SZBP;

26. zdůrazňuje, že ucelený přístup k SZBP vyžaduje součinnost všech dostupných prostředků EU v oblasti vnější činnosti; poukazuje v tomto ohledu na klíčovou úlohu a komparativní výhodu Evropského parlamentu v diplomacii EU, zejména prostřednictvím meziparlamentních vztahů a rozsáhlého zapojení Parlamentu do programů podpory demokracie s třetími stranami; vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby Parlament uznaly jako nedílnou součást programu „Tým Evropa“ a aby tuto skutečnost zohlednily v příslušných operačních strukturách; zdůrazňuje, že kultura se stala užitečným diplomatickým nástrojem a základní součástí „měkké síly“ EU; zdůrazňuje, že kultura má velký potenciál prosazovat hodnoty EU;

27. vyzývá ESVČ a Radu k přijetí kroků k přezkumu rozsahu působnosti a mandátu zvláštních zástupců a zvláštních vyslanců EU a k zajištění transparentního komplexního posouzení efektivnosti a přidané hodnoty těchto pozic, jak požadoval Parlament ve svém doporučení ze dne 13. března 2019⁽⁸⁾; naléhavě vyzývá ESVČ a Radu, aby podnikly všechny nezbytné kroky k dosažení souladu s doporučením Parlamentu v co nejkratší době;

28. vítá úsilí Komise o rozšíření prognostických kapacit EU, a to i pokud jde o SZBP, jak dokládá druhá výroční zpráva o strategickém předvídání s názvem „Schopnost a svoboda EU jednat“; navrhuje, aby se s cílem začlenit prognózy do tvorby politiky a zlepšit připravenost EU na nadcházející výzvy, jako jsou krize a konflikty z důvodu změny klimatu, a posílit její schopnost utvářet regionální a globální vývoj prováděla interinstitucionální prognostická činnost na politické úrovni;

⁽⁸⁾ Doporučení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2019 Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ohledně rozsahu působnosti a mandátu zvláštních zástupců EU (Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 146).

Čtvrtek 17. února 2022

29. zdůrazňuje, že vnější rozměr rozpočtu EU musí být náležitě financován a připraven neprodleně reagovat na současné, vznikající i budoucí výzvy; trvá na tom, že rozpočet na vnější činnost by se měl zaměřit na prioritní oblasti, a to jak geograficky, tak tematicky, a na oblasti, v nichž může činnost EU přinést největší přidanou hodnotu;

Dosažení evropské suverenity soudržnou vnější a vnitřní činností EU a spojením schopnosti jednat v případě potřeby samostatně s připraveností usilovat o strategickou solidaritu s podobně smýšlejícími partnery

30. vyzývá EU, aby v konkrétních oblastech, které mají pro zachování předního postavení Unie na světové scéně zásadní význam, jako je prosazování hodnot EU, základní práva, spravedlivý obchod, ekonomika, bezpečnost a technologie, sociální spravedlnost, ekologická a digitální transformace, energie a její úloha při řešení asertivity autoritářských a totalitních režimů, zvyšovala svou strategickou autonomii; zdůrazňuje, že je třeba soudržně propojit vnější činnost EU s interními politikami EU; opakuje svou výzvu k vytvoření evropské bezpečnostní a obranné unie, která by sloužila jako výchozí bod pro provádění společné evropské obrany v souladu s ustanovením čl. 42 odst. 2 Smlouvy o EU a která by EU umožnila, aby v případě potřeby jednala samostatně a chránila své bezpečnostní zájmy, a přispěla by k tomu, aby se EU stala schopnějším a důvěryhodnějším strategickým partnerem pro své spojence, včetně NATO a USA; vyzývá k posílení a zefektivnění spolupráce v oblasti obrany, například v otázkách týkajících se obranného vybavení;

31. zdůrazňuje, že autonomie EU v oblasti bezpečnosti a obrany znamená rozvoj, koordinaci a rychlé nasazení spolehlivých a interoperabilních strategických kapacit nezbytných pro účinné řešení krizí; ochranu EU a jejích občanů; výcvik klíčových partnerů; účinnou spolupráci, rozhodování a dělbu práce, vývojových a výrobních kapacit mezi členskými státy při plném uplatňování solidarity, a to na úrovni EU i dalších mezinárodních organizací, jako je OSN a NATO; a schopnost rozhodovat a jednat v případě potřeby samostatně a nezávisle a v souladu se svými vlastními zájmy, zásadami a hodnotami stanovenými v článku 21 Smlouvy o EU, zejména tím, že se stane skutečným globálním aktérem a bude plně dodržovat mezinárodní právo; poukazuje na to, že prioritou by mělo být budování silných a spolehlivých aliancí, partnerství a mnohostranných ujednání a budování strategické solidarity se stejně smýšlejícími zeměmi; zdůrazňuje, že tento přístup by měl dále prohlubovat spolupráci s partnery, zejména v rámci NATO; konstatuje, že tyto posílené evropské strategické kapacity a struktury by měly být slučitelné a vzájemně se doplňovat s NATO; vítá v tomto ohledu oznámení předsedkyně Komise o uspořádání summitu o evropské obraně za francouzského předsednictví Rady; poukazuje na to, že EU a NATO předloží do konce roku 2021 společné prohlášení o spolupráci; vyzývá k vytvoření „sil rychlého nasazení“, jak je představil místopředseda Komise, vysoký představitel, jako první krok k vytvoření stálých mnohonárodnostních vojenských jednotek EU; zdůrazňuje, že takové síly by musely představovat přidanou hodnotu ve srovnání s bojovým uskupením EU, které nikdy nebylo nasazeno; vyzývá proto Radu a Komisi, aby posoudily a vypracovaly možnosti zřízení stálých mnohonárodnostních vojenských jednotek EU financovaných z Evropského mírového nástroje i z rozpočtu Unie, a to s plným využitím současných možností, které nabízejí smlouvy EU;

32. uznává NATO jako trvalý základ kolektivní evropské bezpečnosti a obrany a vyzývá spojence na obou stranách Atlantiku, aby znovu potvrdili svůj závazek vůči NATO jako hlavní instituci pro obranu euroatlantického prostoru; znovu vyzývá spojence, aby zachovali a plnili dohodnuté požadavky na sdílení zátěže, včetně výdajů na obranu, které mají dosáhnout 2 % HDP, jak bylo dohodnuto na summitu NATO v Newportu v roce 2014;

33. vyzývá členské státy, aby uvedly svou politiku vývozu zbraní do souladu s ustanoveními společného postoje Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu⁽⁹⁾, a aby důsledně uplatňovaly všechna kritéria; znovu vyzývá místopředsedu, vysokého představitele, aby považoval oblast nešíření zbraní, odzbrojení a kontroly zbrojení za prioritní, neboť některé kontrolní režimy jsou napadány nepřátelskými státními subjekty, jiné jsou z velké části ignorovány, přičemž jsou vyvíjeny a nasazovány nové technologie, které lze označit nejen za přelom, ale i za revoluci ve vojenské oblasti;

34. zdůrazňuje, že je třeba, aby Unie dále rozvíjela a posilovala svou technologickou, provozní a digitální suverenitu a odborné znalosti prosazováním silného evropského obranného průmyslu a trhu, rozvoje evropské technologické a průmyslové základny obrany, intenzivnějšího společného vojenského výzkumu a vývoje, zadávání veřejných zakázek, odborné přípravy, údržby, společného přístupu k zabezpečení dodávek a ambicióznější spolupráce s demokratickými

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99.

Čtvrtek 17. února 2022

spojenci; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost vznikajícím přelomovým technologiím, opatřením v oblasti kybernetické bezpečnosti a kybernetické obraně, ochraně a odolnosti kritických infrastruktur a zabezpečení dodávek klíčových technologických složek, jako jsou mikro vodiče; připomíná příležitosti, které nabízejí stávající nástroje a mechanismy, jako je stálá strukturovaná spolupráce, Evropský obranný fond a koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany; vyzývá členské státy, aby tyto nástroje a mechanismy využívaly v plném rozsahu; vítá první výzvy k předkládání návrhů v rámci Evropského obranného fondu, který je zásadním nástrojem pro posílení evropské bezpečnosti a obrany, jakož i strategické autonomie EU;

35. obává se technologické závislosti EU na poskytovatelích ze zemí mimo EU, zejména pokud se jedná o nedemokratické státy; je znepokojen tím, že Evropa je při zajišťování své kybernetické bezpečnosti závislá na zahraničních nástrojích; vyzývá orgány EU, aby usilovaly o dosažení celoevropského konsensu ohledně potřeby zachovat nezávislost Evropy v různých klíčových technologických oblastech a aby navrhly pragmatický a autonomní přístup, který by zabránil závislostem a geopolitickému nátlaku v kritických technologických odvětvích; zdůrazňuje zejména strategický význam infrastruktury 5G a podmořských kabelů;

36. zdůrazňuje, že základními prvky pro rozvoj prohloubené a posílené evropské bezpečnosti a obranné unie jsou společná politika a rozsáhlé schopnosti v oblasti kybernetické obrany; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné rozvíjet a posilovat společné vojenské schopnosti kybernetické obrany i schopnosti vojenské obrany členských států; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny orgány EU a členské státy spolupracovaly na všech úrovních s cílem vytvořit strategii kybernetické bezpečnosti; vyzývá ESVČ, aby zajistila odpovídající úroveň kybernetické bezpečnosti svých aktiv, prostor a činností, včetně svého sídla a delegací EU;

37. poukazuje na to, že klíčovým faktorem pro dosažení autonomie EU na globální úrovni a pro prosperitu a bezpečnost naší společnosti je evropské kosmické odvětví; vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že kosmický prostor se rychle stává politickou arénou, která odráží geopolitickou konkurenci na Zemi, a novou technologickou hranici, a může se rychle změnit ve vojenskou arénu, pokud nebudou zavedeny správné mezinárodní právní nástroje; podporuje iniciativy zaměřené na posílení politiky EU v oblasti vesmíru, včetně ambiciózního nového kosmického programu EU, který musí usilovat o ochranu současných i budoucích evropských kosmických prostředků; trvá na tom, že EU by měla sladit politické a finanční závazky se svými ambicemi v oblasti vesmíru; vyzývá k větší angažovanosti EU při vypracovávání komplexní mezinárodní regulace vesmíru s cílem zabránit zbrojení ve vesmíru; podporuje Satelitní středisko Evropské unie, které poskytuje orgánům s rozhodovací pravomocí včasné varování před možnými krizemi a globální situační přehled;

Další rozvoj regionálních strategií, včetně strategií týkajících se diplomatické a hospodářské angažovanosti a spolupráce v oblasti bezpečnosti

38. vítá závěry summitu o západním Balkánu pořádaného slovinským předsednictvím Rady v Brdu pri Kranju; znovu opakuje, že podporuje evropskou perspektivu zemí západního Balkánu, a znovu proto vyzývá k urychlení procesu rozšíření a k poskytnutí jasného směru pro země usilující o vstup do EU; naléhavě vyzývá členské státy, aby konečně splnily své sliby, a zdůrazňuje, že je naléhavě nutné okamžitě uspořádat první mezivládní konference s Albánií a Severní Makedonií a uvolnit vízový režim pro Kosovo; zdůrazňuje, že proces rozšíření je i nadále jednoznačně podmíněn tím, že kandidátské země splní všechna příslušná kritéria stanovená Evropskou radou, přičemž hlavní důraz je kladen na posílení demokracie, právního státu, lidských práv a práv menšin a na podporu usmíření a hospodářského pokroku na západním Balkáně, což jsou předpoklady k dosažení trvalého míru, stability a prosperity; zdůrazňuje potřebu posílené spolupráce při řešení společných výzev; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby se v rámci politiky rozšíření vyhodnocovaly získané zkušenosti a aby se zvýšila viditelnost a další investice v regionu s cílem zlepšit informovanost veřejnosti, a tím i zvýšit důvěryhodnost a angažovanost EU; žádá, aby EU spolupracovala se zeměmi západního Balkánu při hledání řešení problémů, které brání dalším reformám, a to i pokud jde o provádění 14 klíčových priorit v Bosně a Hercegovině a o zajištění provádění Daytonské mírové dohody; zdůrazňuje význam evropské integrace těchto partnerských států pro stabilitu a bezpečnost celého kontinentu; vyzývá EU, aby podporovala občanskou společnost na západním Balkáně při prosazování a šíření evropských hodnot; oceňuje činnost vykonávanou v rámci operace EUFOR Althea, která přispívá k míru, stabilizaci a evropské integraci Bosny a Hercegoviny; připomíná, že tato operace hraje i nadále klíčovou roli při zajišťování bezpečnosti a stability Bosny a Hercegoviny a celého regionu; s ohledem na možné budoucí rozšíření zdůrazňuje potřebu účinnějšího rozhodování na úrovni EU; důrazně odsuzuje protiústavní separatistické kroky orgánů Republiky srbské zaměřené na vytváření paralelních institucí v oblasti lékařství a zdravotnických prostředků, spravedlnosti, obrany, bezpečnosti a zdanění, čímž oslabují státní struktury Bosny a Hercegoviny a představují existenční hrozbu pro její jednotu a územní celistvost; odsuzuje neblahou úlohu regionálních

Čtvrtek 17. února 2022

aktérů a ruské zahraniční vměšování; vyzývá Radu, aby uvalila cílené sankce na Milorada Dodika a jeho spojence za jeho zkorumpovanou činnost, pokračující destabilizaci země a narušování svrchovanosti a územní celistvosti Bosny a Hercegoviny;

39. zdůrazňuje, že nově přijatý nástroj předstupní pomoci na období 2021–2027 (NPP III) by měl podporovat dlouhodobé investice do evropské budoucnosti tohoto regionu a že k dosažení konkrétních výsledků by měla být účinně využívána jeho větší podmíněnost; vítá přísnější podmíněnost týkající se demokracie, lidských práv a právního státu v rámci modernizovaného NPP III; vítá hospodářský a investiční plán pro západní Balkán a vyzývá k jeho okamžitému provádění, aby se usnadnilo dlouhodobé oživení a hospodářský růst této oblasti a její udržitelné propojení, které přiblíží západní Balkán k jednotnému trhu EU;

40. znovu potvrzuje svou neochvějnou podporu zemím Východního partnerství, zejména pokud jde o jejich nezávislost, svrchovanost a územní celistvost v rámci jejich mezinárodně uznaných hranic, jakož i respektování vůle lidu rozhodovat o vlastní budoucnosti a zahraniční politice bez vnějšího vměšování; vyzývá k plnému provádění dohod o přidružení s Gruzíí, Moldavskem a Ukrajinou a Dohody o komplexním posílení partnerství mezi EU a Arménií; zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v jednáních o Dohodě o komplexním a posíleném partnerství mezi EU a Ázerbájdžánem v souladu s podmínkami stanovenými Evropským parlamentem v jeho doporučení ze dne 4. července 2018 o jednáních o komplexní dohodě mezi EU a Ázerbájdžánem⁽¹⁰⁾; naléhavě vyzývá země Východního partnerství, zejména ty, které se rozhodly nastoupit cestu demokracie a pokračovat v evropské integraci, aby zajistily dodržování základních svobod, lidských práv a zásad právního státu a pokračovaly v provádění nezbytných sociálních, hospodářských a politických reforem; vítá společné sdělení Komise ze dne 18. března 2020 nazvané „Politika Východního partnerství po roce 2020 – Posilování odolnosti – Východní partnerství, které je přínosné pro všechny“ (JOIN(2020)0007); opakuje, že podmínkou k tomu, aby EU podpořila další integraci, je dosažení konkrétního pokroku, pokud jde o tyto reformy; podporuje uplatňování zásad diferenciací a podmíněnosti ze strany EU, včetně pobídek; zdůrazňuje, že úspěch zemí Východního partnerství může být prokázán a upevněn pouze prostřednictvím procesu integrace do EU a může také ruskému lidu ukázat, jaké socioekonomické výhody mohou přinést reformy evropského typu; vyzývá Komisi a Radu, aby využily nadcházejícího summitu Východního partnerství k tomu, aby našim partnerům vyslaly jasný signál o podpoře; vyzývá vedoucí představitelé EU, aby zajistili, že pět dlouhodobých cílů a deset nových cílů pro rok 2025 s finančními prostředky poskytnutými v rámci hospodářského a investičního plánu navrženého v červnu 2021 skutečně přispěje k sociální a hospodářské obnově po pandemii COVID-19, posílí hospodářské vazby a vytvoří obchodní cesty mezi EU a partnerskými zeměmi;

41. odsuzuje přímé i nepřímé zapojení Ruska a dalších vnějších aktérů do ozbrojených konfliktů a hybridních útoků v tomto regionu, jeho okupace a posilování vojenské přítomnosti v tomto regionu nebo na jeho hranicích; zdůrazňuje, že neustálá hrozba v naší blízkosti vyžaduje fyzickou přítomnost EU i NATO v regionu; podporuje posílení spolupráce mezi EU a zeměmi Východního partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany, zejména pokud jde o podporu mírového řešení regionálních konfliktů, řešení hybridních hrozeb, kybernetických útoků, dezinformačních a propagandistických kampaní, ukončení zasahování třetích stran do demokratických procesů a zvyšování odolnosti společnosti; bere na vědomí sblížování tří přidružených partnerů se SZBP a podporuje posílenou spolupráci v oblasti SBOP, včetně účasti na stále strukturované spolupráci, pokud jsou splněny podmínky;

42. je hluboce znepokojen situací v Bělorusku; co nejdůrazněji odsuzuje násilné činy proti pokojným demonstrantům a vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech politických vězňů zadržovaných před tzv. prezidentskými volbami konanými dne 9. srpna 2020 i po nich a zrušení všech obvinění proti těmto osobám; znovu opakuje, že neuznává Alexandra Lukašenkua jako prezidenta Běloruska; vyzývá Radu, aby bezodkladně a v úzké spolupráci s mezinárodními partnery zavedla co nejpřísnější a co nejširší sankce proti všem běloruským pachatelům volebních podvodů, násilí a represí v Bělorusku i proti jednotlivcům a subjektům, které organizují činnosti usnadňující nezákonné překračování vnějších hranic EU nebo k nim přispívají; vyzývá Radu, aby pokračovala v mezinárodní koordinaci zaměřené na větší izolaci tohoto diktátora a jeho režimu; důrazně odsuzuje hybridní útoky Lukašenkova režimu namířené proti EU, včetně využívání nelegálních migrantů na vnějších hranicích EU a zneužívání lidských bytostí k politickým účelům v rozporu s mezinárodními normami; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby pohotově reagovaly na vznikající hrozby v souladu s právem EU a mezinárodními závazky a aby přizpůsobily svou SZBP a migrační a azylovou politiku novým výzvám;

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 158.

Čtvrtek 17. února 2022

vyjadřuje solidaritu s členskými státy, které těmto hrozbám čelí; vyjadřuje znepokojení nad masivním rozmístěním ruských jednotek v Bělorusku, považuje to za hrozbu pro evropskou bezpečnost a svrchovanost Běloruska a vyzývá k okamžitému stažení vojska a k respektování svrchovanosti této země; zdůrazňuje svou neochvějnou podporu demokratickému Bělorusku a upozorňuje na to, že je důležité posílit spolupráci se zástupci běloruské občanské společnosti a demokratické opozice; zdůrazňuje význam platformy Parlamentu pro boj proti beztrestnosti v Bělorusku a vyzývá k využití všech dostupných právních prostředků s cílem postavit Lukašenka a představitele jeho režimu před soud;

43. zdůrazňuje, že je třeba, aby se EU a členské státy více angažovaly na jižním Kavkaze v zájmu stability a prosperity regionu a také v zájmu potírání vlivu a vměšování regionálních mocností; vítá zapojení předsedy Evropské rady do snah o zmírnění politické krize v Gruzii; považuje to za projev vůdčího postavení EU a vyzývá k podobnému přístupu ke krizovým a konfliktním situacím v regionu Východního partnerství i mimo něj; podporuje územní celistvost Gruzie a odsuzuje ruskou okupaci gruzínských území, včetně Abcházie a Jižní Osetie; připomíná Rusku jeho mezinárodní závazky vyplývající z dohody o příměří z roku 2008, kterou zprostředkovala EU za francouzského předsednictví; vyzývá Rusko, aby jednalo konstruktivně a umožnilo pokrok v rámci ženevských mezinárodních rozhovorů; vyzývá Rusko, aby přestalo porušovat lidská práva na okupovaných územích Gruzie, a připomíná Ruské federaci její právní povinnost jakožto mocnosti vykonávající „faktickou kontrolu“, jak je uvedeno v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Gruzie v. Rusko (II) ⁽¹⁾; odsuzuje provokace ze strany okupačních sil, včetně únosů gruzínských občanů, zabíjení, nezákonného zadržování a soustavného posouvání administrativních hranic; vyzývá EU, její členské státy a místopředu Komise, vysokého představitele, aby aktivně usilovali o nalezení trvalého řešení sporů mezi Arménií a Ázerbájdžánem ohledně Náhorního Karabachu a zabránili další eskalaci napětí v regionu, zejména tím, že budou na Ázerbájdžán a Arménii naléhat, aby řešily poválečné otázky, včetně vymezení hranic a propuštění všech zbývajících válečných zajatců; konstatuje, že Minská skupina OBSE je i nadále jediným mezinárodně uznávaným formátem pro řešení tohoto konfliktu na základě zásad územní celistvosti, nepoužití síly, sebeurčení, rovných práv a mírového řešení konfliktů; vyzývá k rychlému návratu této skupiny k úloze prostředníka;

44. znovu důrazně odsuzuje agresivní politiku Ruska vůči Ukrajině, zejména nebývalé posilování vojenské přítomnosti na hranicích s Ukrajinou, v okupovaném Donbasu, na protiprávně anektovaném Krymu a v Bělorusku, neustálou finanční a vojenskou podporu nelegálních ozbrojených formací v Donbasu, nezákonnou okupaci Autonomní republiky Krym a města Sevastopol, blokádu Azovského moře a opakované kybernetické a jiné hybridní útoky proti Ukrajině; zdůrazňuje, že posilování ruské vojenské přítomnosti představuje hrozbu pro mír, stabilitu a bezpečnost v Evropě; vyzývá ruskou vládu, aby stáhla své síly z ukrajinských hranic a přestala ohrožovat sousední země; zdůrazňuje, že další ruská agrese vůči Ukrajině povede k přísným politickým, hospodářským, finančním a osobním sankcím vůči Ruské federaci, jejímu hospodářství a činitelům s rozhodovací pravomocí; vítá zřízení Mezinárodní krymské platformy a vyzývá orgány EU, členské státy a všechny podobně smýšlející partnery, aby se aktivně zapojili do této iniciativy zaměřené na obnovení územní celistvosti Ukrajiny; znovu vyjadřuje podporu Medžlisu krymských Tatarů jako jedinému mezinárodně uznávanému zastupitelskému orgánu krymských Tatarů a oceňuje nezlomný postoj ukrajinských občanů na okupovaném Krymu, zejména krymských Tatarů; naléhavě vyzývá k obnovení minského procesu s cílem ukončit vojenský konflikt na východě Ukrajiny; podporuje průběžné výzvy k posílení a důvěryhodné vojenské a bezpečnostní pomoci Ukrajině v oblasti bezpečnostních a vojenských reforem a zvažuje možnost poskytování vojenského výcviku důstojníkům ukrajinských ozbrojených sil; bere na vědomí první zasedání kybernetického dialogu mezi EU a Ukrajinou a vyzývá k posílení pomoci EU v oblasti kybernetické bezpečnosti Ukrajině; vítá diskusi o vojenské poradní a výcvikové misi EU na Ukrajině a vyjadřuje jí podporu;

45. důrazně odsuzuje rozsáhlé násilí, které v Kazachstánu vypuklo v návaznosti na pokojné protesty v lednu 2022; vyzývá kazašské orgány, aby zahájily úplné a nezávislé mezinárodní vyšetřování případů porušování lidských práv a základních svobod, k nimž během nepokojů došlo;

46. zdůrazňuje naléhavost probíhajícího dialogu o bezpečnosti v Evropě mezi Spojenými státy, jejich evropskými spojenci a Ruskem; trvá na tom, že EU musí být nedílnou součástí těchto diskusí s cílem zachovat nezávislost, svrchovanost a územní celistvost všech evropských států, podpořit opatření na budování důvěry a zmírnit napětí na evropském

⁽¹⁾ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. ledna 2021, Gruzie v. Rusko (II).

Čtvrtek 17. února 2022

kontinentu; zároveň zdůrazňuje, že pokud by Ruská federace napadla Ukrajinu, musí být EU ve spolupráci se Spojenými státy a dalšími spojenci a blízkými partnery připravena uvalit na Rusko dalekosáhlé sankce;

47. připomíná, že Gruzie a Ukrajina mají evropskou perspektivu podle článku 49 SEU a mohou požádat o členství v Unii, pokud splní všechna kodaňská kritéria a budou dodržovat zásady demokracie, základní svobody, lidská práva a práva menšin a zásady právního státu; vyzývá proto EU a její členské státy, aby uznaly evropskou perspektivu Gruzie a Ukrajiny, která je považována za životně důležitou pro bezpečnost a stabilitu těchto zemí, jakož i za hybnou sílu k tomu, aby pokračovaly v provádění vnitřních reforem;

48. vítá společné sdělení Komise a místopředsedy Komise, vysokého představitele ze dne 9. února 2021 o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství⁽¹²⁾ a podporuje mír, stabilitu a prosperitu a demokratické zásady v regionu; vyzývá Komisi, aby plně provedla iniciativy nastíněné v tomto společném sdělení; vyjadřuje politování nad skutečností, že 25 let od zahájení tzv. barcelonského procesu stále ještě nebyl vytvořen prostor sdílené prosperity, stability a svobody se středomořskými zeměmi jižního sousedství; opakuje však svou výzvu k důkladnému přezkumu celé evropské politiky sousedství z hlediska financování a pomocí poskytované zahraničním zemím sousedícím s EU s cílem zajistit, aby partneři ze sousedství pokročili v reformách a zavázali se k úzkému dialogu a spolupráci s EU, přičemž je třeba zaručit, že politiky budou přizpůsobeny konkrétním potřebám;

49. připomíná závazek EU týkající se mírového procesu na Blízkém východě a uzavření dohody mezi oběma stranami, a to i pokud jde o otázky konečného statusu, přičemž je především třeba zachovat podmínky na místě umožňující mírové řešení v podobě existence dvou států na základě hranic z roku 1967, kdy by hlavním městem obou států byl Jeruzalém a kdy by vedle sebe v míru a bezpečí existoval bezpečný Stát Izrael a nezávislý, demokratický, ucelený a životaschopný Palestinský stát, a to na základě práva na sebeurčení a plného dodržování mezinárodního práva; v tomto duchu vyzývá k obnovení skutečného mírového úsilí zaměřeného na dosažení hmatatelných výsledků mezi oběma stranami s podporou mezinárodního společenství; vyzývá EU, aby se více angažovala v oživení mírového procesu mezi Izraelci a Palestinci, mimo jiné prostřednictvím opatření na budování důvěry, regionálního dialogu a intenzivnější transatlantické spolupráce v regionu a lepším využitím svého vlivu na obě strany; zdůrazňuje, že je i nadále třeba podporovat poskytování životně důležitých služeb milionům palestinských uprchlíků na Blízkém východě; vyzývá proto k pokračující politické i finanční podpoře ze strany EU a mezinárodního společenství pro Agenturu OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA);

50. vyzývá k ukončení činností, které by mohly ohrozit životaschopnost řešení dvou států na místě a k nimž patří výstavba izraelských osad a demolice palestinských domů a infrastruktury na okupovaném Západním břehu Jordánu, včetně východního Jeruzaléma; vyzývá k politickému řešení, které by ukončilo blokádu a zmírnilo humanitární krizi v pásmu Gazy, včetně poskytnutí nezbytných bezpečnostních záruk, které by zabránily násilí vůči Izraeli; důrazně odsuzuje terorismus; zdůrazňuje význam palestinských voleb pro obnovení demokratické legitimacy podpory politických institucí v Palestině ze strany obyvatelstva;

51. připomíná první výročí Abrahámovských dohod a zdůrazňuje jejich význam pro mír, stabilitu a spolupráci v regionu; vyzývá Komisi a Radu, aby podpořily normalizaci vztahů mezi Izraelem a arabskými státy prováděním a rozšířením Abrahámovských dohod jako důležitého příspěvku k dosažení trvalého míru na Blízkém východě; uznává důležitou úlohu, kterou v tomto ohledu sehrály Spojené státy;

52. vyjadřuje vážné znepokojení nad situací v Libanonu a důrazně vyzývá libanonskou vládu, aby jednala způsobem, který jí umožní plnit své úkoly a zachovat si důvěryhodnost a odpovědnost, a nepodléhala zahraničnímu vlivu; zdůrazňuje zvláštní odpovědnost Hizballáhu a dalších frakcí za potlačení libanonského lidového hnutí v roce 2019 a za politickou a hospodářskou krizi v Libanonu; vyzývá Írán, aby se zdržel vměšování do vnitřních záležitostí Libanonu, a požaduje, aby byla respektována svrchovanost a politická nezávislost Libanonu; důrazně odsuzuje odpalování raket Hizballáhem z jižního Libanonu směrem na civilní oblasti v Izraeli; odmítá jakoukoli roli prezidenta Bašára Asada v poválečné Sýrii s odkazem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2254 (2015); vítá a podporuje trestní vyšetřování, které je namířeno proti Asadovi a jeho spolupracovníkům v souvislosti s použitím chemických zbraní a které je činí odpovědnými za četné válečné zločiny; doporučuje, aby členské státy rozšířily seznam osob, na které se vztahují cílené sankce, a zahrnuly do něj civilní a vojenské

⁽¹²⁾ JOIN(2021)0002.

Čtvrtek 17. února 2022

představitelů Asadova režimu, o nichž se lze domnívat, že byli zapleteni do válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a dalších závažných porušení práv; opakuje svou výzvu Komisi, aby předložila akční plán EU proti beztrestnosti se zvláštní kapitolou o Sýrii; zdůrazňuje, že tento akční plán by měl usilovat o lepší koordinaci a harmonizaci zdrojů a úsilí členských států při stíhání válečných zločinců v EU;

53. je i nadále hluboce znepokojen stále asertivnější zahraniční politikou turecké vlády, která vede k opakovanému napětí mezi touto zemí a EU jako celkem, jejími jednotlivými členskými státy a zeměmi v sousedství; konstatuje, že podle zprávy Komise o Turecku ze dne 19. října 2021⁽¹³⁾ mělo Turecko v srpnu 2021 velmi nízkou míru sladění se SZBP, která činila přibližně 14 %; znovu poukazuje na dlouho se zhoršující situaci v oblasti lidských práv a demokracie v Turecku; konstatuje, že financování Turecka ze strany EU bude podléhat pravidlům podmíněnosti, včetně dodržování zásad Charty OSN, mezinárodního práva a evropských hodnot a zásad; vyzývá k obnovení diplomatického dialogu za účelem nalezení udržitelného řešení sporů ve východním Středomoří; uznává, že Turecko bude pro EU stále zemí klíčového strategického zájmu a že je třeba se více angažovat v oblastech společného zájmu, se zvláštním zaměřením na určité oblasti politiky, jako je změna klimatu, boj proti terorismu, migrace, bezpečnost a hospodářství; v této souvislosti vítá vůbec první dialog na vysoké úrovni o migraci a bezpečnosti, který byl nedávno zahájen, a znovu vyjadřuje uznání Turecku za to, že přijalo miliony syrských migrantů a uprchlíků; dochází k závěru, že vyhlídky na vstup Turecka do EU jsou v tuto chvíli nereálné; důrazně proto trvá na tom, aby v případě, že se stávající negativní trend okamžitě a konzistentně nezvrátí, Komise v souladu s rámcem pro jednání z října 2005 doporučila formální pozastavení přístupových jednání s Tureckem, aby obě strany mohly prostřednictvím strukturovaného dialogu na vysoké úrovni realisticky přezkoumat vhodnost stávajícího rámce a jeho funkčnost a prozkoumat možnosti zavedení nových, alternativních komplexních modelů budoucích vztahů; připomíná, že EU je připravena použít všechny nástroje, které má k dispozici, včetně sankcí, aby hájila své zájmy a zájmy svých členských států a udržovala regionální stabilitu;

54. poukazuje na význam uplatňování veškerých ustanovení dohody o vystoupení z EU uzavřené mezi EU a Velkou Británií, včetně protokolu o Irsku a Severním Irsku a dohody o obchodu a spolupráci; zdůrazňuje význam protokolu pro zachování míru a stability a pro integritu a řádné fungování jednotného evropského trhu; vítá kroky k vytvoření Parlamentního shromáždění pro partnerství poslanců Evropského parlamentu a britského parlamentu, jak je stanoveno v dohodě; je i nadále otevřen dalšímu rozvoji a posílení rámce spolupráce mezi EU a Spojeným královstvím, což by mohlo vést k dohodě o zahraniční bezpečnostní a obranné politice a otázkách společného zájmu; v této souvislosti zdůrazňuje význam úzké spolupráce mezi EU a Spojeným královstvím na mezinárodních fórech, zejména v OSN, s ohledem na mnoho společných hodnot a zájmů a na zeměpisnou blízkost;

55. zdůrazňuje, že je třeba prohloubit transatlantickou spolupráci mezi EU a USA na základě rovnocenného partnerství založeného na společných hodnotách a cílech a na zásadě partnerství ve vedení a odpovědnosti, přičemž je třeba respektovat autonomii, zájmy a ambice druhé strany; vítá v této souvislosti prohlášení nazvané „Směrem k obnovenému transatlantickému partnerství“ ze summitu mezi EU a USA konaného v roce 2021, které je dobrým základem pro ambiciózní transatlantickou agendu; plně podporuje součinnost a společné zahraniční a bezpečnostní cíle a zavazuje se usilovat o jejich dosažení, a to dalším prohloubením spolupráce v rámci transatlantického dialogu mezi EU a USA, s cílem řešit mnoho klíčových globálních výzev, jako je změna klimatu a hrozba, kterou představují autoritářské a totalitní režimy; vítá zahájení činnosti Transatlantické rady pro obchod a technologie; doporučuje, aby se vrcholné schůzky EU a USA konaly pravidelně, a poskytovaly tak trvalý impuls nezbytné transatlantické spolupráci na nejvyšší úrovni; opakuje, že podporuje zřízení Transatlantické politické rady pod vedením nejvyšších zahraničněpolitických činitelů obou stran; zdůrazňuje, že silné transatlantické vztahy vyžadují, aby EU dále rozvíjela svou schopnost jednat; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby se EU rychle přizpůsobila měnící se úloze USA na globální scéně s cílem chránit své životně důležité zájmy a sledovat své cíle v oblasti zahraniční politiky; zdůrazňuje, že EU a USA musí koordinovat své úsilí v boji proti terorismu a radikalizaci a zajistit, aby vynaložené úsilí bylo podpořeno potřebnými zdroji; vyzývá EU a USA, aby se společně zabývaly setrvalými a rostoucími hrozbami pro ochranu a zachování kulturního dědictví, zejména v oblastech konfliktu;

⁽¹³⁾ SWD(2021)0290.

Čtvrtek 17. února 2022

56. zdůrazňuje, že vztahy mezi EU a Afrikou jsou nanejvýš důležité pro to, aby bylo možné reagovat na potřeby partnerských zemí, rozvíjet jejich značný potenciál a sledovat společné zájmy; zdůrazňuje, že vztah EU s jejím sousedním kontinentem by měl odrážet jejich společný úděl a měl by se zaměřovat na vytvoření důvěryhodné perspektivy, zejména pro nejmladší generace; vítá společné sdělení Komise a vysokého představitele, místopředsedy Komise s názvem „Na cestě ke komplexní strategii pro Afriku“ ze dne 9. března 2020 ⁽¹⁴⁾ a znovu vyzývá k tomu, aby byl překročen rámec vztahu dárce a příjemce a aby bylo upřednostněno skutečné partnerství, v jehož jádru stojí lidský rozvoj a ochrana přírodních zdrojů; v této souvislosti trvá na tom, že je třeba vyzvat Komisi a vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby prohloubili diskuse s africkými partnery EU, a to na úrovni jednotlivých zemí i regionálních organizací, jako je regionální hospodářský mechanismus a regionální hospodářská společenství tvořící Africkou unii (AU); zdůrazňuje, že je důležité podporovat Africkou unii a její regionální složky v jejich úsilí o vytvoření účinné bezpečnostní architektury pro předcházení konfliktům a jejich řešení, a to mimo jiné prostřednictvím komplexní podpory zahájení činnosti afrických pohotovostních sil a jejich regionálních složek; vyzývá k důslednému provádění cílů udržitelného rozvoje ve všech oblastech vztahů mezi EU a Afrikou; vítá skutečnost, že v dubnu 2021 byla uzavřena dohoda navazující na dohodu z Cotonou, a vítá posílení vazeb EU se zeměmi Organizace afrických, karibských a tichomořských států a intenzivnější spolupráci na mnohostranných fórech v oblasti agendy pro udržitelný rozvoj a opatření v oblasti klimatu; vyjadřuje znepokojení nad zpožděním, k němuž došlo v souvislosti s podpisem dohody navazující na dohodu z Cotonou; bere na vědomí dohodu o zpětném přebírání osob uzavřené s africkými zeměmi;

57. je vážně znepokojen prudce rostoucí nejistotou v oblasti Sahelu, která ovlivňuje bezpečnost a životní podmínky nesčetných civilistů, a prudkým nárůstem počtu útoků islamistických militantů, které mají vážný dopad na stabilitu regionu, zejména v Mali a Burkině Faso; vyzývá EU a skupinu G5 Sahel, aby zasáhly, a zabránily tak bezpečnostnímu kolapsu v širším regionu; v této souvislosti vítá obnovené partnerství NATO a Mauritánie, která je hlavním regionálním spojencem EU a jejíž síly stojí v první linii boje proti terorismu v regionu; odsuzuje přítomnost soukromých vojenských a bezpečnostních společností v Africe, zejména ruské Wagnerovy skupiny podporované Kreml, která se dopustila rozsáhlého porušování lidských práv a zároveň podporovala zájmy nedemokratických států na úkor nevinných civilistů a bezpečnosti, stability a prosperity válek zmítaných afrických zemí; trvá na tom, že je třeba aktualizovat strategii EU-Afrika na základě integrovaného přístupu, který může zajistit bezpečnost a rozvoj v zájmu stabilizace znepokojivé situace v oblasti Sahelu, a to s ohledem na vývoj zaznamenaný v roce 2021 a vzhledem k rostoucí nestabilitě v této oblasti a zásadnímu dopadu, který mají události v tomto regionu nejen na Afriku, ale i na EU a její členské státy; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba spolupracovat na strategii v oblastech obrany, rozvoje a budování míru s cílem čelit vzestupu džihádistů v oblasti Sahelu a v dalších částech Afriky;

58. je vážně znepokojen vývojem v Rusku a opakuje, že EU má zájem na zachování svobody, stability a míru na evropském kontinentu i mimo něj; domnívá se, že EU by měla pracovat v úzké spolupráci a koordinaci s NATO a dalšími partnery s cílem odradit Rusko od provádění destabilizujících a podvrtných akcí v Evropě, zejména v pobaltských zemích a ve východní Evropě, včetně vměšování se do voleb, dezinformačních kampaní a podpory krajně pravicových stran; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby represe proti vlastním občanům představovaly pro ruské orgány vyšší náklady; lituje, že ruské vojenské síly nadále v rozporu s mezinárodním právem okupují části Ukrajiny a Gruzie, že jsou stále přítomny v Moldavské republice a že Rusko nadále destabilizuje mír a bezpečnost v regionu a aktivně používá hybridní opatření proti demokraciím v Evropě; je znepokojen ruským zasahováním v regionu západního Balkánu, které je prováděno prostřednictvím hybridních taktik zahrnujících dezinformační kampaně, jejichž cílem je podkopat roli EU a závazek evropské budoucnosti jednotlivých zemí; zdůrazňuje, že pokud jde o politiku EU v této souvislosti, je třeba vystupovat jednotně, a to i při prosazování sankcí; vyzývá proto Komisi, aby svou strategii vůči Rusku blíže koordinovala s členskými státy, aby EU tvář v tvář ruským hrozbám vystupovala jednotně; zdůrazňuje, že Parlament doporučil, aby EU společně s členskými státy přezkoumala politiku EU vůči Rusku a vypracovala komplexní strategii EU vůči Rusku; naléhavě vyzývá EU, aby vypracovala strategii pro budoucí vztahy EU s demokratickým Ruskem, která by ruským občanům jasně ukázala, jaké výhody by tyto vztahy mohly přinést; zdůrazňuje, že dokud Rusko uplatňuje agresivní politiku vůči EU a jejím sousedům, nemohou se vztahy s touto zemí podstatně změnit; opakuje, že EU musí dát jasně najevo, že bude-li Rusko pokračovat ve své současné politice vůči Bělorusku, bude EU nucena zavést vůči Rusku další omezující a odrazující opatření; je znepokojen skutečností, že Rusko opakovaně porušuje dohody o kontrole zbraní a normy v této oblasti, což vedlo k neúspěchu smlouvy o likvidaci raket středního doletu a kratšího doletu (INF), a je znepokojen porušováním Úmluvy o chemických zbraních tím, že Rusko na svém území i na území EU používá vojenské nervově paralytické látky; zdůrazňuje, že je nutné vyvíjet na Ruskou federaci tlak, aby dodržovala mezinárodní právo a smlouvy; vyjadřuje politování

⁽¹⁴⁾ JOIN(2020)0004.

Čtvrtek 17. února 2022

nad tím, že Rusko využívá zdroje energie jako geopolitický nástroj nátlaku, zejména dodávky plynu členskými státy EU přes Ukrajinu, a žádá, aby byla energetická závislost na Rusku minimalizována podporou diverzifikace energetických zdrojů a tras, včetně zastavení projektu Nord Stream 2; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily evropskou energetickou bezpečnost, zejména s ohledem na současný prudký nárůst cen plynu a elektřiny; naléhavě vyzývá EU, aby více spolupracovala s ruským obyvatelstvem, mimo jiné tím, že vytvoří jasně definovaný cíl „angažovanosti“, který by se neměl zaměřovat jen na tradiční selektivní spolupráci s Kremlem, ale také na „strategickou“ a dynamičtější spolupráci s ruskou opozicí a občanskou společností;

59. zdůrazňuje, že Arktida má pro EU strategický geopolitický význam, a poukazuje na závazek EU být odpovědným aktérem, který usiluje o dlouhodobý udržitelný mírový rozvoj této oblasti; zdůrazňuje jedinečnou složitost výzev, kterým arktický region čelí a které vyžadují větší zapojení a řešení ze strany EU, a to i s ohledem na znalosti a vůli obyvatel Arktidy, včetně původních obyvatel; v tomto ohledu vítá společné sdělení Komise a vysokého představitele, místopředsedy Komise ze dne 13. října 2021 o silnějším zapojení EU pro mírovou, udržitelnou a prosperující Arktidu⁽¹⁵⁾; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby reagovaly na velmi znepokojivé dopady a důsledky změny klimatu v Arktidě; zdůrazňuje, že perspektiva militarizace Arktidy s sebou nese značná bezpečnostní rizika v tomto regionu i mimo něj, a je znepokojen možným přenesením globálních bezpečnostních výzev do Arktidy a postupným a výrazným posilováním ruské vojenské přítomnosti v Arktidě, jakož i dopadem rozsáhlých čínských iniciativ a ambicí v oblasti rozvoje a infrastruktury v tomto regionu; konstatuje, že Arktida hraje klíčovou úlohu pro bezpečnost celé Evropy; zdůrazňuje, že EU musí mít kromě dobré spolupráce s NATO jasnou představu o své roli v oblasti bezpečnostních otázek v Arktidě; zdůrazňuje, že je důležité dodržovat mezinárodní právní předpisy a dohody, aby Arktida zůstala oblastí s nízkým napětím; žádá, aby se větší pozornost zaměřila na první arktický optický kabel, který je součástí nervové soustavy internetu a stále častěji se stává předmětem mezinárodních zpravodajských operací; vybízí členy Arktické rady, aby se zabývali zvýšenou militarizací a hledali platformy pro odpovídající řešení těchto otázek jak s členy, tak s nečleny Arktické rady; zasazuje se o to, aby EU v zájmu většího geopolitického vlivu zvýšila své úsilí o získání statusu pozorovatele v Arktické radě;

60. zdůrazňuje, že Čína je pro EU partnerem pro spolupráci a vyjednávání, ale také konkurentem ve stále větším počtu oblastí a systémovým soupeřem; opakuje svou výzvu, kterou zdůraznil ve svém usnesení ze dne 16. září 2021 o nové strategii EU-Čína⁽¹⁶⁾, totiž aby EU vypracovala asertivnější, komplexnější a ucelenější strategii EU-Čína, která bude sjednocovat všechny členské státy a formovat vztahy se stále asertivnější a více intervencionistickou Čínou v zájmu EU jako celku; zdůrazňuje, že tato strategie by měla podporovat mnohostranný řád založený na pravidlech, jejím jádrem by měla být obrana hodnot a zájmů EU a měla by být založena na třech zásadách, a to na zásadě spolupráce v rámci možností, konkurence v případě potřeby a konfrontace v případě nutnosti; vyzývá k větší spolupráci mezi demokratickými zeměmi s cílem řešit rostoucí asertivitu a represivnost Komunistické strany Číny;

61. důrazně podporuje smysluplnou účast Tchaj-wanu jako pozorovatele v na zasedáních a v rámci mechanismů a činností mezinárodních organizací a prohloubenou spolupráci EU a Tchaj-wanu včetně dvoustranných investičních dohod; vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise a Komisi, aby v rámci příprav na jednání o prohloubení dvoustranných hospodářských vazeb urychleně zahájili posouzení dopadů, veřejné konzultace a stanovení rozsahu dvoustranné dohody o investicích s tchajwanskými orgány; s vážným znepokojením bere na vědomí nedávné projevy síly a eskalaci napětí v regionálních ohniscích neklidu, jako je Jihočínské moře, Východočínské moře a Tchajwanský průliv; vyjadřuje vážné znepokojení nad pokračujícími vojenskými manévry Číny v Tchajwanském průlivu, včetně těch, které jsou zaměřeny na Tchaj-wan nebo se odehrávají v tchajwanském identifikačním pásmu protivzdušné obrany; vyzývá Čínskou lidovou republiku, aby zanechala tohoto vyhrožování vojenskou silou, které vážně ohrožuje mír a stabilitu v Tchajwanském průlivu a v indicko-tichomořském regionu; opakuje, že vztahy mezi Čínou a Tchaj-wanem by měly být rozvíjeny konstruktivně prostřednictvím dialogu; zdůrazňuje svůj nesouhlas s veškerými jednostrannými kroky, které by mohly ohrozit status quo v Tchaj-wanu; zdůrazňuje, že žádné změny ve vztazích mezi Tchaj-wanem a Čínou nesmí být prováděny proti vůli tchajwanských občanů; naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby se aktivně zapojily do spolupráce s podobně smýšlejícími mezinárodními partnery v zájmu zachování míru a stability na obou stranách Tchajwanského průlivu a aby navázaly partnerství s demokratickou vládou Tchaj-wanu;

⁽¹⁵⁾ JOIN(2021)0027.

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0382.

Čtvrtek 17. února 2022

62. důrazně odsuzuje pokračující porušování lidských práv v Číně, zejména zásahy proti etnickým a náboženským menšinám, které jsou většinou namířené proti muslimským Ujgurům, křesťanům a Tibetanům, a odsuzuje rovněž tvrdé potlačení demokracie a svobod v Macau a Hongkongu mimo jiné zavedením drakonického zákona o národní bezpečnosti v roce 2020; odsuzuje agresivní chování Číny v Jihočínském a Východočínském moři, které má dopad na svobodu plavby, a také revizionistický postoj Číny ve východní Asii, který vyústil v řadu hraničních střetů s jejími sousedy;

63. znovu důrazně odsuzuje neopodstatněné a svévolné sankce uvalené čínskými orgány na několik evropských jednotlivců a subjektů, včetně pěti poslanců Evropského parlamentu; opakuje svou výzvu čínské vládě, aby tato zcela neoprávněná omezující opatření zrušila;

64. odsuzuje kroky ČLR v Hongkongu a zdůrazňuje, že pokračující narušování autonomie Hongkongu je nejen v rozporu se závazky Číny vyplývajícími z dvoustranných smluv a mezinárodního práva, ale zpochybňuje i roli Pekingů jako důvěryhodného partnera; potvrzuje svůj závazek k cíleným sankcím v rámci Globálního sankčního režimu EU v oblasti lidských práv proti čínským úředníkům, kteří se podílejí na porušování lidských práv v Hongkongu a Sin-ťiang, a dále naléhavě vyzývá Radu, aby přijala cílené sankce, včetně zákazu cestování a zmrazení majetku, proti jednotlivcům a subjektům v Hongkongu a ČLR za závažné porušování lidských práv a mezinárodního práva v Hongkongu; žádá členské státy, které dosud mají uzavřené smlouvy o vydávání s Čínou a Hongkongem, aby zastavily jednotlivé extradice v případě, že daným osobám hrozí mučení nebo kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo tresty, v případě, že by dotčená osoba čelila politicky motivovanému obvinění, v dalších situacích, kdy by etnické menšiny, představitelé prodemokratické opozice v Hongkongu a disidenti obecně byli předmětem cílených akcí, a ve všech případech, kdy by vydání bylo v rozporu s povinnostmi EU vyplývajícími z Evropské úmluvy o lidských právech;

65. zdůrazňuje, že je důležité, aby se EU připojila ke svým transatlantickým partnerům a pokračovala v nezávislém externím vyšetřování původu viru COVID-19, který pochází z čínského Wu-chanu, s cílem hledat velmi potřebné odpovědi a poznatky pro možné předcházení budoucím globálním katastrofám, které mají přímý dopad na zahraniční a bezpečnostní politiku;

66. odsuzuje nátlak Komunistické strany Číny vyvíjený na Litvu a další členské státy a partnery EU a vyzývá k větší solidaritě se zeměmi, které jsou pod jejím tlakem, včetně spolupráce s našimi demokratickými spojenci při otevírání našich trhů ekonomikám, které trpí v důsledku hospodářského tlaku Komunistické strany Číny; vítá rozhodnutí Komise zahájit řízení proti Číně v rámci Světové obchodní organizace na obranu Litvy;

67. vítá oznámení předsedkyně Komise o plánech na předložení nového společného prohlášení o partnerství v oblasti Perského zálivu; vyzývá EU, aby předložila ucelenou strategii pro zajištění vyvážené angažovanosti EU v tomto regionu, přičemž jejím klíčovým strategickým cílem by měla být podpora regionální bezpečnosti a spolupráce; konstatuje, že tato angažovanost by měla usilovat o součinnost s regionálními aktéry, například prostřednictvím Bagdádské konference o spolupráci a partnerství a větší podpory EU iniciativám neformálního dialogu, do nichž jsou zapojeni akademici, občanská společnost, náboženští představitelé a další aktéři; je povzbuzen snížením napětí mezi Íránem a Saúdskou Arábií a vyzývá obě země, aby urychleně dokončily proces obnovení úplných diplomatických vztahů; znovu opakuje, že prioritou EU je oživit společný komplexní akční plán (JCPOA) coby otázku bezpečnosti Evropy a daného regionu; připomíná, že společný komplexní akční plán zůstává jediným způsobem, jak zastavit znepokojivé jaderné činnosti Íránu; oceňuje úlohu vysokého představitele, místopředsedy Komise a ESVČ při mediaci mezi USA a Íránem v úsilí o oživení akčního plánu JCPOA; vyzývá Spojené státy a Írán, aby pokračovaly ve smysluplných jednáních s cílem vrátit se k dodržování JCPOA; trvá na tom, že cesta k obnovení akčního plánu JCPOA zahrnuje úplný návrat Íránu k závazkům vyplývajícím z JCPOA a zrušení všech amerických sankcí souvisejících s tímto akčním plánem; upozorňuje, že je třeba řešit širší škodlivé a destabilizující aktivity Íránu na Blízkém východě i mimo něj, včetně území členských států EU, a čelit jim; zdůrazňuje, že jakákoli dohoda s Íránem musí obsahovat dostatečné záruky, aby Írán nemohl získat jaderné zbraně; vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) údajně nemá přístup ke svému monitorovacímu a sledovacímu vybavení v jaderných zařízeních a lokalitách v Íránu, což značně omezuje její schopnost ověřovat a monitorovat jaderné

Čtvrtek 17. února 2022

aktivity Íránu, a nad tím, že v posledních dvou letech nebyly vyřešeny otázky týkající se ochranných opatření; odsuzuje porušování lidských práv ze strany Íránu vůči vlastnímu obyvatelstvu, program balistických raket a teroristické aktivity v regionu;

68. zdůrazňuje, že situace v Afghánistánu je varovným signálem pro EU, aby přehodnotila mezinárodní přístup k budování státu v zahraničí a strategicky přepracovala integrovaný přístup svých vnějších politik, zvýšila svůj podíl odpovědnosti za globální bezpečnost a usilovala o větší svrchovanost ve své zahraniční a bezpečnostní politice; je znepokojen dramatickou humanitární, politickou, hospodářskou a bezpečnostní situací v Afghánistánu, zejména proto, že každý třetí Afghánec trpí extrémním hladem; vyzývá Komisi a ESVC, aby posílily humanitární pomoc a využily všechny dostupné nástroje k zajištění přístupu ohrožených Afghánců k ochraně; poukazuje na to, že je třeba, aby tálibánský režim nesl odpovědnost za ochranu lidských životů a majetku a za obnovení bezpečnosti, veřejného pořádku a veřejných služeb; opakuje, že afghánské ženy a dívky, lidé v profesích spojených s afghánskou občanskou společností, obránci lidských práv, političtí aktivisté, novináři, akademičtí pracovníci, umělci a příslušníci náboženských a národnostních menšin a dalších ohrožených skupin si stejně jako všichni obyvatelé Afghánistánu zaslouží žít v bezpečí, pod ochranou a důstojně a zaslouží si i plný přístup ke vzdělávání a veřejnému životu, a vítá širokou mezinárodní podporu jejich práv a svobod; vyzývá k další evakuaci ohrožených Afghánců, zejména soudkyň, obhájců lidských práv, novinářů, místních zaměstnanců a dalších osob, které jsou ohroženy kvůli své činnosti při prosazování demokracie a základních svobod; vyzývá EU, aby nedopustila zmaření úspěchů dosažených v posledních 20 letech a zajistila, aby se z Afghánistánu opět nestalo bezpečné útočiště pro teroristické skupiny; vyzývá EU, aby důkladně přezkoumala své dvacetileté působení v Afghánistánu a poučila se z něj a aby bezodkladně vypracovala komplexní strategii EU pro Afghánistán a okolní země založenou na zkušenostech; poukazuje na význam spolupráce se sousedními a regionálními zeměmi v zájmu zajištění celosvětové bezpečnosti a regionální stability, přičemž je třeba mít na paměti, že ne všechny země sousedící s Afghánistánem a regionální mocnosti sdílejí stejné cíle jako koalice vedená USA; v této souvislosti zdůrazňuje významnou úlohu, kterou některé země sehrály při repatriaci evropských občanů a evakuaci afghánských občanů v tísni, zejména díky značnému diplomatickému tlaku, který tyto země vyvinuly na jednotky Talibánu;

69. vítá obnovený závazek EU vůči indicko-tichomořskému regionu a uznání jeho rostoucího významu z hlediska zájmů EU, jak je uvedeno ve společném sdělení vysokého představitele, místopředsedy Komise a Komise ze dne 16. září 2021 o strategii EU pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu⁽¹⁷⁾ i v závěrech Rady ze dne 19. dubna 2021 o stejném tématu; zasazuje se o posílení spolupráce se zeměmi v tomto regionu, zejména s Japonskem, Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN), Austrálií, Novým Zélandem a Koreou; uznává, že v regionu dochází k intenzivnímu geopolitickému soupeření a územním sporům, které jsou z velké části podněcovány rostoucí asertivitou Číny vůči jejím sousedům; vyzývá všechny strany, aby dodržovaly zásady mezinárodního práva, zejména Úmluvu OSN o mořském právu; poukazuje na to, že je nutné zajistit dlouhodobou strategickou angažovanost v indicko-tichomořském regionu a vytvořit komplexní a strategické mechanismy dvoustranného a mnohostranného dialogu s indicko-tichomořskými zeměmi a jejich společnostmi, zejména s podobně smýšlejícími zeměmi, jako jsou mimo jiné Japonsko, Jižní Korea, Austrálie a Nový Zéland; zdůrazňuje význam bezpečnosti a stability v indicko-tichomořském regionu pro prosperitu a bezpečnost v EU; bere na vědomí nově vznikající partnerství v regionu, jako je vytvoření třístranné vojenské aliance mezi Austrálií, Spojeným královstvím a USA (AUKUS), a vyjadřuje politování nad nedostatečnou koordinací při vytváření tohoto partnerství;

70. upozorňuje na rostoucí regionální a geopolitický vliv Indie; zdůrazňuje, že k prohloubení partnerství mezi EU a Indií a k využití plného potenciálu jejich dvoustranných vztahů je zapotřebí větší politické angažovanosti; znovu opakuje, že je zapotřebí dosáhnout hlubšího partnerství, které by mělo být založeno na společných hodnotách a plném dodržování lidských práv; uznává, že Indie je pro EU klíčovým partnerem vzhledem k jejímu postavení a vedoucí úloze v zásadních oblastech; zdůrazňuje, že indické sousedství a indicko-pacifický region se stále více stávají prostorem, v němž Čína vzhledem ke svému expanzionismu a cílům vytváří nové a rostoucí výzvy v oblasti strategických, geopolitických, hospodářských a obchodních otázek;

71. vyzývá k tomu, aby byla posílena a prohloubena spolupráce s našimi partnery v Latinské Americe; je přesvědčen, že upevnění vztahů s Latinskou Amerikou a Karibikem má obrovský význam z hlediska geopolitické strategie EU ve světě; zdůrazňuje, že je třeba, aby Unie upevnila vazby, které spojují EU se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku, zejména při ochraně mnohostranného řádu založeného na pravidlech; vyzývá EU, aby využila všech dostupných nástrojů k prohloubení

⁽¹⁷⁾ JOIN(2021)0024.

Čtvrtek 17. února 2022

spolupráce s partnery z Latinské Ameriky a Karibiku; naléhavě vyzývá EU, aby znovu získala své postavení přednostního partnera latinskoamerických zemí s ohledem na další geopolitické aktéry, kteří v regionu zaujímají stále větší prostor, zejména v důsledku pandemie COVID-19 a vakcinační diplomacie; vyzývá EU a členské státy, aby vedly asertivnější politiku vůči autoritářským režimům, které těží ze svých vztahů s EU a omezují, porušují nebo přímo potlačují práva a svobody svých občanů;

Rozšíření demokratického dohledu, kontroly a odpovědnosti a parlamentního rozměru SZBP EU

72. poukazuje na konkrétní přínos Evropského parlamentu v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky EU díky jeho prostředkům parlamentní diplomacie, jako jsou zprávy a usnesení, hustá síť stálých meziparlamentních orgánů, politický dialog s osobami zastávajícími veřejné funkce na celém světě a jeho podpora demokracie, mediace a činnosti zaměřené na pozorování voleb; odkazuje na svou zjišťovací misi na Ukrajinu v lednu a únoru 2022 jako na příklad schopnosti parlamentní diplomacie reagovat; potvrzuje, že Parlament by měl při rozhodování Unie na mezinárodní scéně plně využívat svých pravomocí v oblasti dohledu a rozpočtu; zdůrazňuje význam programů Parlamentu na podporu demokracie, které mají velký potenciál posílit úlohu EU ve světě tím, že zapojují klíčové politické subjekty a umožňují udržitelnou demokratickou správu v zemích mimo EU;

73. zdůrazňuje, že politický a odborný dialog mezi parlamenty má zásadní význam a musí být dobře koordinován s činností výkonné moci; poukazuje proto na význam bezproblémové výměny všech relevantních informací mezi orgány v oblasti SZBP, včetně výměny příslušných důvěrných informací, v zájmu zajištění účinnosti vnější činnosti EU jako celku a větší odpovědnosti v rámci SZBP;

74. vyzývá Komisi a členské státy, aby umožnily a posílily parlamentní dohled nad vnější činností EU, a to i tím, že budou pokračovat pravidelné konzultace s vysokým představitelem, místopředsedou Komise a s Komisí; zdůrazňuje, že tento dohled má značný význam pro zajištění řádného fungování evropské demokracie a důvěry veřejnosti; zdůrazňuje, že tento dohled může být výchozím bodem pro dosažení silnější institucionální úlohy Parlamentu v rámci SZBP; vyzývá k rychlému uzavření jednání o nahrazení interinstitucionální dohody z roku 2002 o přístupu Parlamentu k citlivým informacím Rady v oblasti bezpečnostní a obranné politiky⁽¹⁸⁾; žádá koordinaci bezpečnostních a informačních služeb členských států;

75. zdůrazňuje význam parlamentních shromáždění jako prostoru pro spolupráci a institucionální dialog a jejich cenný přínos pro evropskou zahraniční činnost v otázkách bezpečnosti, jakož i potřebu podporovat jejich činnost a zajistit jejich správné fungování a rozvoj; vyzývá k posílení dohledu Parlamentu nad prací delegací EU, pokud jde o zastupování hodnot a zásad EU v zahraničí a snahu o naplňování zájmů EU, aniž by byl opomíjen přístup založený na lidských právech; zdůrazňuje, že je třeba, aby delegace EU měly k dispozici všechny nezbytné a vhodné zdroje a schopnosti, aby mohly při plnění těchto úkolů účinně jednat;

76. žádá, aby se v plné míře využilo většího zapojení Evropského parlamentu do plánování programu Globální Evropa a NPP III; vítá zavedení dvakrát ročně konaného geopolitického dialogu na vysoké úrovni pro nástroje financování vnější činnosti, který je klíčovým nástrojem nejen pro kontrolu, ale i pro aktivní utváření priorit zahraniční politiky EU; zdůrazňuje, že cílem těchto geopolitických dialogů je umožnit Parlamentu poskytnout obecné směry, strategické řízení a pokyny pro programování a provádění v rámci tematických a zeměpisných priorit iniciativy Globální Evropa a NPP III; trvá však na tom, že Parlament by měl obdržet příslušné přípravné dokumenty s dostatečným předstihem a s dostatečnou mírou podrobností, aby mohl provést smysluplnou kontrolu; vyzývá ke zvýšení transparentnosti při využívání finančních nástrojů, a to vytvořením jednotné společné transparentní veřejné databáze projektů a akcí;

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 298, 30.11.2002, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

77. připomíná Radě právo Parlamentu být informován o všech fázích postupů souvisejících s vyjednáváním a uzavíráním mezinárodních dohod a jeho výsadní právo udělit nebo odepřít souhlas s těmito dohodami; je odhodlán využít těchto pravomocí, jak jsou vymezeny ve Smlouvách, k zajištění transparentnosti a demokratického dohledu nad mezinárodními dohodami sjednanými jménem EU, jakož i nad uplatňováním evropského mírového nástroje, jak je uvedeno v jeho doporučení ze dne 28. března 2019 ⁽¹⁹⁾, a to i pokud jde o jeho doplňkovost s dalšími nástroji EU v oblasti vnější činnosti;

78. opakuje svůj názor, že je nejvyšší čas přepracovat prohlášení o politické odpovědnosti z roku 2010, které tvoří základ vztahů mezi Parlamentem a vysokým představitelem, místopředsedou Komise, a zdokonalit jej;

o

o o

79. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vládám a parlamentům členských států.

⁽¹⁹⁾ Doporučení Evropského parlamentu ze dne 28. března 2019 Radě a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se návrhu předloženého Radě vysokou představitelkou Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku s podporou Komise „Rozhodnutí Rady o zřízení evropského mírového nástroje“ (Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 141).

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0040

Provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2021**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2183(INI))**

(2022/C 342/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii (SEU),
- s ohledem na své usnesení ze dne 27. února 2014 o používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2018 o vojenské mobilitě ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 26. listopadu 2019 o návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o obranné úsilí v rámci Unie ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o výroční zprávě o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o vývozu zbraní: provádění společného postoje 2008/944/SZBP ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o provádění směrnice 2009/81/ES týkající se veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti a směrnice 2009/43/ES týkající se transferů produktů pro obranné účely ⁽⁸⁾,
- s ohledem svůj postoj ze dne 28. dubna 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku na straně druhé a Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací jménem Unie ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 110.

⁽²⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 22.

⁽³⁾ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 71.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 54.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 41.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 47.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 494, 8.12.2021, s. 54.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 506, 15.12.2021, s. 159.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2021 o spolupráci mezi EU a NATO v rámci transatlantických vztahů ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2021 o stavu schopností EU v oblasti kybernetické obrany ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 z dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 ⁽¹³⁾,
- s ohledem na dokument s názvem „Prováděcí plán v oblasti bezpečnosti a obrany“, který předložila Radě místopředsedkyně Komise, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku dne 14. listopadu 2016, a na závěry Rady ze dne 14. listopadu 2016 o provádění globální strategie EU v oblasti bezpečnosti a obrany, které stanovily úroveň ambicí EU v oblasti bezpečnosti a obrany,
- s ohledem na závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících dne 19. listopadu 2018 v Radě o zřízení paktu pro civilní společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP),
- s ohledem na závěry Rady ohledně žen, míru a bezpečnosti ze dne 10. prosince 2018,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 7. června 2018 o mládeži, míru a bezpečnosti a ze dne 5. června 2020 o mládeži a vnější činnosti,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 20. listopadu 2020 o strategickém přezkumu stálé strukturované spolupráce z roku 2020 (PESCO),
- s ohledem na prohlášení členů Evropské rady ze dne 26. února 2021 o bezpečnosti a obraně,
- s ohledem na závěry Rady o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství – nová agenda pro Středomoří ze dne 16. dubna 2021;
- s ohledem na závěry Rady o integrované strategii Evropské unie v oblasti Sahelu ze dne 16. dubna 2021,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. listopadu 2013, 18. listopadu 2014, 18. května 2015, 27. června 2016, 14. listopadu 2016, 18. května 2017, 17. července 2017, 25. června 2018, 17. června 2019, 10. prosince 2019, 17. června 2020, 12. října 2020, 20. listopadu 2020, 7. prosince 2020 a 10. května 2021 o SBOP,
- s ohledem na závěry zasedání Rady ze dne 18. října 2021 o operaci EUFOR Althea,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 22. října 2021 o hybridních útocích využívajících migranty, jež zahájil běloruský režim,

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0346.

⁽¹¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0412.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na novou strategickou agendu na období 2019–2024, kterou Evropská rada přijala dne 20. června 2019,
- s ohledem na společné prohlášení členů Evropské rady a členských států skupiny G5 Sahel ze dne 28. dubna 2020,
- s ohledem na koncepci integrovaného přístupu ke změně klimatu a klimatické bezpečnosti Rady ve znění přijatém dne 5. října 2021;
- s ohledem na plán Rady zaměřený na změnu klimatu a obranu ze dne 9. listopadu 2020,
- s ohledem na zprávu o každoročním přezkumu obrany Evropské obranné agentury, kterou Rada předložila na svém zasedání dne 20. listopadu 2020,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2315 ze dne 11. prosince 2017, kterým se zřizuje stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a stanoví seznam zúčastněných členských států ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/509 ze dne 22. března 2021 o zřízení Evropského mírového nástroje a o zrušení rozhodnutí (SZBP) 2015/528 ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/748, 2021/749, 2021/750 ze dne 6. května 2021 o účasti Kanady, Norského království a Spojených států amerických na projektu PESCO „vojenská mobilita“,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/1143 ze dne 12. července 2021 o vojenské výcvikové misi Evropské unie v Mosambiku (EUTM Mozambique),
- s ohledem na dokument s názvem „Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa – globální strategie Evropské unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku“, který dne 28. června 2016 představila místopředsedkyně, vysoká představitelka,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 6. března 2014 s názvem „Za otevřenou a bezpečnou globální námořní oblast: prvky pro námořní bezpečnostní strategii Evropské unie“ (JOIN(2014)0009),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 7. června 2017 s názvem „Strategický přístup k odolnosti ve vnější činnosti EU“ (JOIN(2017)0021),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. prosince 2020 s názvem „Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu“ (JOIN(2020)0018),
- s ohledem na projevy předsedkyně von der Leyenové o stavu Unie z let 2020 a 2021 a na doprovodná prohlášení o záměru,
- s ohledem na roční pracovní program Evropského obranného fondu na rok 2021, který Komise přijala dne 30. června 2021,
- s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora č. 09/2019 ze dne 12. září 2019 týkající se evropské obrany,
- s ohledem na Severoatlantickou smlouvu,
- s ohledem na dvě společná prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO podepsaná dne 8. července 2014 a 10. července 2018,

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 129 I, 17.5.2019, s. 13.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 331, 14.12.2017, s. 57.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 102, 24.3.2021, s. 14.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na šestou zprávu o pokroku při provádění společného souboru návrhů ze dne pondělí 17. května 2021, které byly potvrzeny Radou EU a radou NATO ve dnech 6. prosince 2016 a 5. prosince 2017,
 - s ohledem na společný soubor 74 návrhů týkajících se provádění společného varšavského prohlášení, který dne 6. prosince 2016 potvrdila Rada EU a dne 5. prosince 2017 Rada NATO,
 - s ohledem na prohlášení z vrcholné schůzky EU a USA ze dne 15. června 2021 s názvem „Na cestě k obnovenému transatlantickému partnerství“,
 - s ohledem na nelegální invazi Ruska na Krym a jeho protiprávní anexi,
 - s ohledem na porušování hranic vzdušného prostoru a námořních hranic členských států ze strany Ruska,
 - s ohledem na narůstající ekonomickou a vojenskou přítomnost Číny ve Středomoří a v afrických zemích,
 - s ohledem na hrozbu teroristických útoků v tuzemsku i v zahraničí, zejména ze strany ISIS,
 - s ohledem na nové technologie, jako je umělá inteligence, vesmírné kapacity a kvantová výpočetní technika, které pro lidstvo představují nové možnosti, ale také nové náročné úkoly v oblasti obranné a zahraniční politiky, jež vyžadují jasnou strategii a dosažení konsenzu mezi spojenci,
 - s ohledem na Chartu OSN a na Helsinský závěrečný akt Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě z roku 1975,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o námořním právu,
 - s ohledem na závěrečné komuniké přijaté na mimořádném summitu Hospodářského společenství států západní Afriky (ECOWAS) dne 8. září 2021,
 - s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN, zejména na cíl č. 16, jímž je podpora spravedlivých, mírových a inkluzivních společností pro udržitelný rozvoj,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro ústavní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0358/2021),
- A. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 v roce 2020 poukázala na nárůst globálních hrozeb a na zranitelnost EU, pokud jde o její závislost na vnějších faktorech; vzhledem k tomu, že pandemie rozšířila pojem bezpečnosti a strategické autonomie o zdravotní, technologické a hospodářské otázky;
- B. vzhledem k tomu, že Evropa čelí rychlému a trvalému zhoršování svého strategického prostředí; vzhledem k tomu, že závažnou hrozbou zůstává i nadále terorismus; vzhledem k tomu, že jednotlivé státy projevují své mocenské ambice a prosazují strategii expanze, která zahrnuje použití ozbrojené síly; vzhledem k tomu, že tyto strategie s sebou nesou riziko militarizace moře, vesmíru, Arktidy a kyberprostoru i obnovení závodů ve zbrojení;
- C. vzhledem k tomu, že rostoucí počet kybernetických útoků na strategickou infrastrukturu během krize vyvolané pandemií COVID-19 a nedávná aféra Pegasus jsou příklady, které ospravedlňují rychlý rozvoj ochranných opatření proti nejnovějším formám kybernetických hrozeb a špiónážních technik; vzhledem k tomu, že se EU zavázala investovat 1,6 miliardy EUR do schopnosti reagovat a do zavádění nástrojů kybernetické bezpečnosti pro orgány veřejné správy, podniky a jednotlivce, jakož i do rozvoje spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem na tomto poli;
- D. vzhledem k tomu, že Parlament je jako místo projevu evropské demokracie cílem útoků; vzhledem k tomu, že digitalizace činností vyplývající z práce na dálku během pandemie Covid-19 jen zvýšila naše vystavení aktuálním hrozbám;
- E. vzhledem k tomu, že EU disponuje celkovým rozpočtem 395 miliard EUR na vojenské kapacity svých členských států, což ji celosvětově řadí na druhé místo; vzhledem k tomu, že evropské kapacity jsou roztržštěné a trpí zdvojnásobením, nedostatkem a nízkou interoperabilitou;

Čtvrtek 17. února 2022

- F. vzhledem k tomu, že rostoucí složitost hrozeb souvisí s technologickým rozvojem, digitalizací společnosti a propojováním mezinárodních ekonomik; vzhledem k tomu, že se v důsledku toho šíří hybridní hrozby kombinující vojenské nebo nevojenské prostředky, jako jsou dezinformace, vydírání prostřednictvím migrace, kybernetické útoky nebo hospodářský nátlak, které jsou v rozporu s evropskými zájmy a hodnotami a představují rostoucí hrozbu pro bezpečnost EU, jejích podniků, veřejných služeb a občanů;
- G. vzhledem k tomu, že pro řešení rostoucího rizika krizí na hranicích Unie nebo v oblastech jejích zájmů se členské státy zavázaly poskytnout kapacity rychlé reakce v souladu s hlavními cíli EU, a to konkrétně bojové skupiny; vzhledem k tomu, že tyto kapacity trpí řadou politických, organizačních a finančních omezení; vzhledem k tomu, že v důsledku těchto skutečností nebyly nikdy nasazeny;
- H. vzhledem k tomu, že bezprecedentní hromadění ruských sil na Ukrajině a v jejím okolí spojené s požadavky vznesenými Kremlm by mohlo – nebude-li se mu čelit – vést k návratu sfér vlivu v Evropě a snížit ambice východních partnerů EU, jako je Ukrajina a Gruzie, ke vstupu do NATO;
- I. vzhledem k závazkům mezinárodního společenství, a zejména EU, v oblasti Sahelu a konkrétně v Mali; vzhledem k tomu, že malijská junta přivítala a již využívá ruské vojenské instruktory a žoldnéře napojené na tzv. Wagnerovou skupinu k účasti na vojenských aktivitách v Mali; vzhledem k ukrutnostem, jichž se tato společnost dopustila všude, kde zasahovala;
- J. vzhledem k tomu, že stažení z Afghánistánu a návrat Tálíbanu k moci zvýšily riziko terorismu v regionu i mimo něj; vzhledem k tomu, že EU vyslala do Afghánistánu misi v rámci SBOP (policejní mise Evropské unie Afghánistán) v období 2007–2016 a poskytla této zemi 17 miliard EUR; vzhledem k tomu, že během stahování ozbrojených sil byly členské státy závislé na Spojených státech, které v krátké době vyslaly 6 000 vojáků, aby zajistily bezpečnost kábulského letiště, čímž umožnily evakuaci evropských občanů i ohrožených afghánských státních příslušníků; vzhledem k tomu, že v této situaci nebyla EU schopna zajistit leteckou přepravu ani koordinovat vlastní evakuace; vzhledem k tomu, že pokud by EU měla provést operaci podobnou evakuaci z Kábulu, nebyla by v současné době schopna rychle přijímat rozhodnutí, nasazovat vojáky nebo realizovat evakuaci a zřizovat letecké mosty účinně a aktivně; vzhledem k tomu, že EU a její členské státy proto musí urychleně z afghánské krize vyvodit veškeré poučení, aby posílily schopnost Unie jednat za podobných okolností samostatně; vzhledem k tomu, že Strategický kompas by měl umožnit stanovení úrovně ambicí EU, zejména s ohledem na poučení z afghánského neúspěchu;

Vymezení bezpečnostní a obranné doktríny EU prostřednictvím Strategického kompasu jako nástroje strategické autonomie

1. zdůrazňuje, že EU čelí:
 - novým a vyvíjejícím se hrozbám ze strany státních i nestátních subjektů v multipolárním světě, jako je terorismus, vzestup autoritářství, hybridní hrozby prostřednictvím hybridních válečných prostředků, jako jsou kybernetické útoky, a dále využívání migrace jako nástroje, dezinformace a zahraniční vměšování, díky nimž došlo k rozostření hranic mezi válkou a mírem, jakož i rostoucí ohrožení přírodních zdrojů a energetické bezpečnosti a změna klimatu;
 - zvýšené militarizaci na celém světě s opakujícím se celosvětovým měřením sil s rostoucím vojenským rozměrem a sílícím geopolitickým napětím ve věku „nemíru“, který se vyznačuje nepřátelskou konkurencí, omezeným úsilím o odzbrojení a oslabenými mezinárodními režimy kontroly zbraní, šířením zbraní hromadného ničení, včetně jaderných zbraní, a používáním chemických zbraní;
 - i nadále nestabilnímu sousedství jak na východě, tak na jihu;

domnívá se, že nestabilita a nepředvídatelnost na hranicích Unie a v jejím bezprostředním sousedství (severní Afrika, Blízký východ, Kavkaz, Balkán, východní Středomoří atd.), jakož i v jejím širším sousedství (Sahel, Africký roh atd.) představují spolu s ruskou agresí vůči Ukrajině a Gruzii přímou i nepřímou hrozbu pro bezpečnost kontinentu; zdůrazňuje nerozlučnou vazbu mezi vnitřní a vnější bezpečností; je si vědom toho, že aktivní angažovanost v sousedství Evropské unie je v jejím zájmu; zdůrazňuje význam stability na západním Balkáně; se znepokojením bere na vědomí rostoucí militarizaci Krymského poloostrova a pokusy Ruské federace o destabilizaci černomořského regionu;

Čtvrtek 17. února 2022

2. důrazně odsuzuje posilování ruské vojenské přítomnosti na Ukrajině a v jejím okolí, jakož i požadavek Kremlu zastavit další rozšiřování NATO a přetvořit evropskou bezpečnostní architekturu na základě zastaralé představy o „sférách vlivu“; zdůrazňuje skutečnost, že každá demokratická země si může svobodně zvolit vlastní spojení, a v tomto ohledu důrazně podporuje prozřadnou ambici Ukrajiny a Gruzie, včetně jejich členství v NATO a budoucího přistoupení k EU;

3. konstatuje, že rok 2020 ovládla pandemie COVID-19 a četné výzvy pro zahraniční, bezpečnostní a obrannou politiku Unie, což odhalilo naši nedostatečnou koordinaci a závislost na zbytku světa; zdůrazňuje, že EU se musí z toho poučit, zejména má-li posílit svou digitální a technologickou suverenitu a celkovou strategickou autonomii jakožto mezinárodního aktéra, stejně jako svou schopnost a ochotu samostatně rozhodovat a v případě potřeby jednat v otázkách zahraniční politiky, bezpečnosti a obrany a přehodnotit svou závislost na subjektech, které nesdílejí stejné hodnoty; opakuje, že je třeba, aby Unie rovněž posílila svou autonomii v oblasti zdravotní péče;

4. vítá zahájení prací na Strategickém kompasu, bezprecedentní strategické reflexi, které by měly být dokončeny v březnu 2022; zdůrazňuje, že vypracování Strategického kompasu je výchozím bodem pro provádění společné evropské obrany v souladu s ustanoveními čl. 42 odst. 2 SEU, jakož i pro definování SBOP a že tento krok by představoval významný krok směrem ke skutečné evropské obranné unii, která zohlední konkrétní ústavněprávní úpravu některých členských států; domnívá se, že Strategický kompas by měl rozvíjet větší soudržnost v oblasti bezpečnosti a obrany; zdůrazňuje, že ve vysoce multipolárním světě se zvýšenou konkurencí mezi supervelmocemi může celková váha Unie přispět k zajištění bezpečnosti jejích členských států, přičemž k tomu, aby EU disponovala prostředky k účinnému úsilí o zajištění míru, bezpečnosti lidstva, demokracie a udržitelného rozvoje, je zapotřebí silná unijní obranná politika; zdůrazňuje, že evropská obranná unie by byla součástí deklarovaného cíle EU dosáhnout strategické autonomie; konstatuje, že v této souvislosti spočívá reakce Unie a jejích členských států na vnější bezpečnostní výzvy zejména v potvrzení a praktické realizaci kapacit pro přesnější posuzování krizových situací, rychlejších rozhodování a robustnějších kroků v závislosti na okolnostech a případně autonomním způsobem za účelem obrany jejich zájmů a hodnot, přičemž je zapotřebí ctít spojení a partnerství; konstatuje, že by se tak dosáhlo větší soudržnosti Unie v oblasti bezpečnosti a obrany; je přesvědčen, že je naléhavě nutné vytvořit skutečnou evropskou bezpečnostní a obrannou unii, která by zahrnovala všechny aspekty, nástroje, rozpočty a kapacity vojenské a civilní bezpečnosti, vztahovala se na celý cyklus konfliktu od prevence až po stabilizaci po jeho skončení a byla založena na moderní, progresivní a důkladné koncepci lidské bezpečnosti, jež by se zabývala bezpečnostními požadavky občanů EU, místního obyvatelstva a bezpečností, stejně jako stabilitou státních institucí; naléhavě vyzývá EU k rozšíření institucionálních kapacit v oblasti předcházení konfliktům, zprostředkování jednání, vedení dialogu a zmírňování napětí;

5. zdůrazňuje, že je důležité toto úsilí podpořit komplexní analýzou hrozeb; zdůrazňuje, že Strategický kompas musí být ambiciózní odpovědí Unie na tuto analýzu, jejíž zjištění musí být pravidelně a realisticky přehodnocována, s cílem vytvořit mechanismus pro stále posuzování hrozeb a parlamentní konzultace;

6. zdůrazňuje, že Strategický kompas musí umožnit posílení schopnosti Unie vystupovat jako stále důvěryhodnější strategický partner a globální aktér usilující o mír, který posiluje a hájí mezinárodní systém založený na pravidlech a mnohostrannou spolupráci, jakož i její kapacitu jednat nezávisle, bude-li to zapotřebí; zdůrazňuje, že tento postup musí být pravidelně aktualizován a musí vytyčit ambiciózní směr, aby byl realistický a funkční a zahrnoval harmonogram provádění rozhodnutí a kontrolních mechanismů; zdůrazňuje, že tento proces musí Unii umožnit důsledný a účinný pokrok směrem k soudržné obranné politice, společné strategické kultuře, společnému chápání strategických výzev EU, schopnosti předvídat hrozby a zajistit rychlou a koordinovanou reakci, budoucí scénáře zásahu a schopnost autonomní odolnosti, aby tak EU byla schopna mobilizovat zdroje na základě solidarity a v souladu se Smlouvami, pokud je členský stát ohrožen či pokud jsou ohroženy mezinárodní mír, bezpečnost a stabilita mimo EU, a v konečném důsledku zajistit ochranu evropských občanů, zájmů a hodnot; připomíná, že stávající úroveň ambicí EU v oblasti bezpečnosti a obrany, jak je stanovena v závěrech Rady ze dne 14. listopadu 2016, zahrnuje reakci na vnější konflikty a krize, budování kapacit ve spolupráci s partnery a „ochranu Unie a jejích občanů“; zdůrazňuje význam integrovaného přístupu jako základu pro reakci EU na konflikty a krize;

7. zdůrazňuje důležitost toho, aby Parlament, zejména pak jeho Podvýbor pro bezpečnost a obranu, dostával pravidelně aktuální informace a zprávy o provádění Strategického kompasu od Evropské služby pro vnější činnost (EEAS), jakmile bude v březnu 2022 schválen;

Čtvrtek 17. února 2022

Mise a operace SBOP v roce 2020 – hodnocení a doporučení

8. připomíná, že EU má v současné době nasazených jedenáct civilních misí a sedm vojenských misí a operací; připomíná, že pouze tři z nich jsou operace s výkonným mandátem: námořní síly pod vedením Evropské unie (EUNAVFOR) – operace ATALANTA v Somálsku, mise EUNAVFOR ve Středomoří – operace IRINI (EUNAVFOR MED IRINI) a vojenské síly EU v Bosně a Hercegovině (EUFOR ALTHEA); zdůrazňuje celkové zapojení Unie v oblasti Sahelu a Afrického rohu prostřednictvím šesti civilních (mise EU zaměřená na budování kapacit v Mali (EUCAP Sahel Mali), mise EUCAP Sahel Niger a mise EUCAP Somalia) a šesti vojenských misí (výcviková mise EU v Mali (EUTM Mali), mise EUTM Somalia, mise EUNAVFOR ATALANTA a mise EUNAVFOR MED Irini); konstatuje, že tyto mise a operace doposud nedosáhly svého plného potenciálu a jsou ovlivněny pandemií COVID-19, což mělo dopad na jejich aktivitu a omezilo jejich účinnost; navrhuje, aby rozpočet, plánování a vybavení misí a operací SBOP EU byly posuzovány s ohledem na zkušenosti získané v souvislosti s pandemií COVID-19, a proto považuje přezkum výsledků a případné přizpůsobení jejich mandátu za součást standardního strategického přezkumu mise;

9. zdůrazňuje, jaký význam má pro Unii udržitelná stabilita, lidská bezpečnost a prosperita v jejím sousedství; konstatuje, že vojenské operace SBOP jsou nyní téměř výhradně zaměřeny na výcvik ozbrojených sil (EUTM) bez výkonného rozměru a s omezenou podporou; domnívá se, že aniž by to mělo dopad na nevýkonný rozměr těchto misí, měl by být jejich mandát posílen s důrazem na výcvik, aby evropští poradci mohli na místě co nejdůkladněji ověřovat, zda jsou výcvikové programy řádně prováděny a zda jsou plně v souladu s operačními potřebami místních ozbrojených sil;

10. zdůrazňuje, že dodávky zbraní v rámci Evropského mírového nástroje by měly být plně v souladu se společným postojem EU k vývozu zbraní, mezinárodně zakotvenými lidskými právy a humanitárním právem a měly by podléhat účinným ustanovením o transparentnosti;

11. odsuzuje akce pučistů v Mali; je hluboce znepokojen nedostatečným poskytováním základních státních služeb na území Mali a v oblasti Sahelu obecně; vyjadřuje hluboké znepokojení nad zhoršující se bezpečnostní situací v regionu; je hluboce znepokojen zprávami generálního tajemníka OSN, které uvádějí případy závažného porušování lidských práv z minulosti i ze současnosti a vážného porušování mezinárodního humanitárního práva, včetně údajného páčení válečných zločinů, jehož se dopouštějí ozbrojené skupiny, mimo jiné i teroristické skupiny, malijské armádní síly a další ozbrojené jednotky skupiny G5 Sahel; vyjadřuje v tomto ohledu hluboké politování nad beztrestností a zdůrazňuje, že tyto neustávající trestné činy podřívají mimo jiné i evropské a mezinárodní úsilí o vytvoření bezpečného prostředí a boj proti ozbrojeným skupinám a teroristům; zdůrazňuje rostoucí zapojení nepřátelských aktérů v regionu se zásadním významem pro naši bezpečnost, což by mohlo ohrozit společný cíl EU a Mali v oblasti lidské bezpečnosti, míru, stability a udržitelného rozvoje v zemi, kdy jsou ostatní aktéři, kteří nemusí nutně sdílet stejné etické zásady jako EU a její členské státy, ochotni zaplnit kapacitní mezery, a to bez ohledu na dodržování mezinárodních norem právního státu nebo válečného práva; vyjadřuje vážné znepokojení nad rostoucím vlivem zahraničních soukromých bezpečnostních společností a nad možnými plány malijské vlády zahájit spolupráci se soukromou ruskou bezpečnostní společností, která je prodlouženou rukou Kremle, – tzv. Wagnerovou skupinou – na výcviku jejich ozbrojených sil; upozorňuje na to, že taková spolupráce je neslučitelná s bezpečnostní a obrannou spoluprací s EU, zejména pokud jde o misi EUTM Mali, a vyžadovala by proto, aby Unie přehodnotila svou angažovanost v Mali; naléhavě vyzývá současné malijské orgány, aby neuzavíraly dohodu s Wagnerovou skupinou a neumožnily jejím pracovníkům vstup na území státu; v obecnější rovině zdůrazňuje, že je třeba pečlivě sledovat činnost soukromých bezpečnostních a vojenských společností, jejichž globální stopa je ve zranitelných oblastech, včetně Afriky, Latinské Ameriky a východní Evropy, stále výrazněji přítomná, a připomíná, že je důležité Parlament o této záležitosti průběžně informovat;

12. bere na vědomí oznámení o reorganizaci francouzské vojenské operace v oblasti Sahelu ve spolupráci a po konzultaci s našimi mezinárodními a africkými partnery; zdůrazňuje, že tento vývoj by měl probíhat v úzké konzultaci se všemi mezinárodními partnery, zejména evropskými, kteří v oblasti Sahelu působí; vítá trvalý závazek EU a členských států ke stabilizaci zemí skupiny G5 Sahel, zejména prostřednictvím podpory společných sil této skupiny, posílením misí SBOP EU a rostoucím zapojením armádních jednotek členských států do sil Takuba;

13. vítá přizpůsobení nového rozšířeného mandátu výcvikové mise EUTM Mali nastalé situaci; vyzývá k posílení strukturální spolupráce a nevýkonné podpory ozbrojených sil a k urychlení procesu regionalizace, který misí umožní poskytovat vojenskou pomoc ozbrojeným silám zemí skupiny G5, zejména Burkině Faso a Nigeru, což bude mít dopad na mezinárodní, evropské a africké partnery; zdůrazňuje příležitosti, které nabízí Evropský mírový nástroj, pokud jde o poskytování materiálu určeného pro výcvik malijských ozbrojených sil, což bude mít zásadní význam pro upevnění mise

Čtvrtek 17. února 2022

a zvýšení efektivity evropské přítomnosti; je přesvědčen, že EU musí rychle a účinně posílit svou schopnost poskytovat vybavení, aby tak mise EUCAP a EUTM neztratily svou důvěryhodnost u místních orgánů, a to za předpokladu, že tyto bezpečnostní síly budou dodržovat mezinárodní humanitární právo a mezinárodně zakotvená lidská práva a budou podléhat demokratické kontrole;

14. vyzývá členské státy, aby významně přispěly k poradenské činnosti mise EUTM Mali a aby vyslaly pracovníky, kteří k tomuto cíli přispějí; poukazuje na to, že v oblasti Sahelu je třeba pokračovat v procesu regionalizace SBOP s cílem posílit spolupráci a koordinaci s mezinárodními aktéry a členskými státy EU angažujícími se v tomto regionu, a to prostřednictvím probíhajících iniciativ, jako je partnerství pro bezpečnost a stabilitu v oblasti Sahelu (P3S); zdůrazňuje, že EU rovněž poskytuje významnou podporu za účelem operacionalizace společných sil skupiny G5 Sahel a s nimi spojených policejních složek; vítá novou integrovanou strategii EU pro oblast Sahelu, která se soustředí na širší přístup zaměřený na posílení veřejné správy a která klade zvláštní důraz na potřebu posílit přítomnost státu a veřejných služeb v zemích tohoto regionu; zdůrazňuje úsilí mise EUCAP Sahel Mali vynaložené na podporu rozmístění malijských bezpečnostních sil ve středním Mali; zdůrazňuje úsilí uvedené mise při poskytování pomoci Nigeru s vytvářením národní obranné a bezpečnostní politiky; připomíná, že regionalizace činností SBOP podporuje integrovaný přístup EU k oblasti Sahelu, a proto jako taková musí činnost regionální poradní a koordinační jednotky pokračovat; domnívá se, že regionalizovaný přístup k SBOP v oblasti Sahelu je důležitý, ale žádá si jasnější organizaci a koordinaci mezi stávajícími civilními a vojenskými misemi SBOP, místními aktéry a dalšími mezinárodními organizacemi, např. pokud jde o mírovou misi OSN – integrovanou vícerozměrnou misi OSN pro stabilizaci v Mali (MINUSMA) – a operace vedené francouzskou armádou; trvá na tom, že je zapotřebí vynaložit značné úsilí o pomoc Burkiné Faso, a to s ohledem na intenzitu hrozeb, kterým tato země s omezenými kapacitami čelí; připomíná, že mají-li být dlouhodobě účinné, musí být vojenské a bezpečnostní reakce doprovázeny konkrétními a viditelnými opatřeními určenými k poskytování základních služeb obyvatelstvu; zdůrazňuje důležitost schopnosti poskytovat aktivnější podporu státům sousedícím s Guinejským zálivem, aby tak mohly čelit rostoucí teroristické hrozbě, s níž se potýkají; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost rostoucí nestabilitě v oblastech Sahelu, západní Afriky a Afrického rohu a významu, který vývoj v těchto regionech má nejen pro africký kontinent, ale také pro Evropskou unii;

15. vítá probíhající diskuze o účasti Mosambiku a Indie na misích a operacích SBOP v Africe; vítá aktivní účast Gruzie na činnosti v rámci SBOP a zejména její zapojení do výcvikových misí ve Středoafričské republice a Mali;

16. připomíná, že bezpečnostní situace v Somálsku vyvolává vážné obavy a je zdrojem destabilizace celé oblasti Afrického rohu i mimo ni; zdůrazňuje, že skupina aš-Šabáb zůstává jednou z nejmocnějších teroristických organizací napojených na al-Káidu a že by tato skutečnost měla přimět členské státy k tomu, aby zvážily širší zapojení do unijních misí a operací v tomto strategickém regionu a poskytnutí prostředků, které jsou pro ně potřeba; zdůrazňuje, že posílení rámce mise EUTM Somalia prostřednictvím poradenské kapacity ve strukturách velení umožní významně ovlivňovat vedení operací na základě rámce pro mnohostrannou vojenskou pomoc; zdůrazňuje, že mise EUNAVFOR ATALANTE, EUCAP a EUTM Somalia tvoří soudržný celek pro podporu strategického rámce EU pro oblast Afrického rohu; vítá rozhodující úlohu operace ATALANTE v boji proti pirátství a obchodování s lidmi v oblasti Afrického rohu, čímž se úspěšně chrání plavidla Světového potravinového programu, jakož i úlohu mise EUCAP Somalia při poskytování poradenství federálním a regionálním orgánům oblastí Puntlandu a Somalilandu při rozvoji působení pobřežní stráže a námořní policie; zdůrazňuje, že zapojení EU v oblasti Afrického rohu je i nadále důležité pro posílení kapacity somálských bezpečnostních sil, a rovněž konstatuje, že je třeba zvýšit jejich efektivitu; vítá a dále podporuje účast obdobně smýšlejících partnerů s cílem zajistit bezpečné vodní trasy v Adenském zálivu a Indickém oceánu; vyzývá k integrovanému přístupu k řešení obtíží v oblasti rozvoje a veřejné správy, které jsou hnací silou pirátství;

17. s obavami konstatuje zhoršení politické a bezpečnostní situace ve Středoafričské republice; vyzývá k obnovení inkluzivního dialogu mezi vládou, demokratickou opozicí a občanskou společností a k obnovení mírové dohody; vyjadřuje politování nad tím, že od roku 2018 prezident Středoafričské republiky využívá služeb Wagnerovy skupiny, soukromé vojenské společnosti zprostředkující ruský vliv, která je odpovědná za válečné zločiny a závažné porušování lidských práv v této zemi; je znepokojen dopadem, jaký toto rozhodnutí má na životaschopnost a účinnost výcvikové mise zaměřené na výcvik středoafričských jednotek; odsuzuje nárůst nepřátelských hrozeb a incidentů vyvolaných proti vícerozměrné integrované misi OSN pro stabilizaci Středoafričské republiky (MINUSCA) některými místními a zahraničními ozbrojenými silami, včetně zahraničních bezpečnostních společností, a odsuzuje rovněž dezinformační kampaň namířené proti činnosti

Čtvrtek 17. února 2022

Unie; vítá zřízení poradní mise Evropské unie ve Středoafričské republice (EUAM RCA) a plně ji podporuje; vítá a plně podporuje činnost mise EUTM, zejména výcvik důstojníků a poddůstojníků Středoafričských ozbrojených sil (FACA) a její příspěvek k celkovému procesu reformy bezpečnostního sektoru, který koordinuje mise MINUSCA; trvá na tom, že je třeba komunikovat s obyvatelstvem o cílech a pokroku mise; zdůrazňuje důležitost toho, aby byla v rámci strategického přezkumu, který se uskuteční v první polovině roku 2022, posouzena skutečná schopnost EU reagovat na potřeby sil FACA, pokud jde o vybavení; trvá na tom, že podpora jednotek utvořených misí EUTM v rámci Evropského mírového nástroje musí být podmíněna tím, aby orgány Středoafričské republiky prosazovaly pozitivní směřování politického, vnitřního a regionálního vývoje;

18. připomíná strategický význam Mosambického průlivu; vítá závazek členských států a místopředsedy, vysokého představitele reagovat na rostoucí teroristickou hrozbu v oblasti Cabo Delgado a je znepokojen rizikem, že se tato hrozba v oblasti rozšíří; vítá rozhodnutí Rady o zahájení vojenské výcvikové mise Evropské unie v Mosambiku (EUTM Mozambique); vítá využití Evropského mírového nástroje na pokrytí společných nákladů mise EUTM Mozambique a na poskytování vojenského vybavení; vyzývá Radu a ESVČ, aby Evropský mírový nástroj využívaly co nejlépe a využily těchto zkušeností ke zlepšení a rozšíření tohoto nástroje v budoucnosti; konstatuje, že mise EUTM splňuje konkrétní cíl, tedy výcvik zvláštních jednotek sil pro boj proti islamistickému povstání v regionu Cabo Delgado, včetně džihádistického hnutí Ansar al-Sunna; žádá, aby byla s ohledem na situaci mise zahájena co nejdříve; naléhavě vyzývá členské státy, aby ke zformování sil pro misi přispěly spravedlivějším dílem; zdůrazňuje potřebu komplexní dlouhodobé a soudržné strategie pro Mosambik, která musí zahrnovat boj proti islamistickým povstáním s cílem řešit nedostatky ve veřejné správě a rozvojové potřeby, má-li se dosáhnout udržitelného řešení konfliktu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby vládní síly dodržovaly mezinárodní humanitární právo a aby pachatelé mimosoudních poprav, mučení, rabování a dalších případů zneužívajícího jednání byli postaveni před soud;

19. vítá skutečnost, že se Rada jednoznačně zavázala k operaci EUFOR Althea, jak je uvedeno v jejích závěrech ze dne 18. října 2021, jakož i k obnovení této mise v roce 2020 a opětovnému zaměření jejího mandátu na podporu orgánů Bosny a Hercegoviny při udržování bezpečného prostředí, mimo jiné i prostřednictvím třetího strategického přezkumu operace předloženého v červnu 2021; připomíná, že tato mise vydláždila cestu k míru, stabilizaci a evropské integraci Bosny a Hercegoviny a že stále hraje klíčovou úlohu v zajišťování bezpečnosti a stability této země a tamního regionu; připomíná, že zkušenosti a poznatky získané na této misi přinášejí značnou hodnotu pro všechny současné a budoucí vojenské a civilní mise v rámci SBOP; je znepokojen potenciálně protiústavními a separatistickými kroky srbského člena předsednictva Bosny a Hercegoviny Milorada Dodika, které ohrožují Daytonskou mírovou dohodu, a tím i bezpečnost a mír v celém regionu; zdůrazňuje, že je třeba zachovat odpovídající schopnost posílení strategických záložních sil, aby bylo možné rychle reagovat v případě zhoršení bezpečnostní situace; konstatuje, že tuto misi lze posílit bezpečnými informačními a komunikačními kanály vedoucími do hlavních měst členských států a zlepšením kapacit pro shromažďování a analýzu informací z otevřených zdrojů; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v sekundární činnosti odstraňování min a kolektivním výcviku ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny; naléhavě vyzývá členské státy, aby splnily své závazky týkající se poskytování sil pro misi Althea; s potěšením očekává zapojení Ukrajiny do této mise; uznává významnou spolupráci mezi EU a NATO na západním Balkáně, zejména prostřednictvím mise EUFOR Althea, jejíž operační velitelství se díky ujednání „Berlín plus“ nachází na Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě (SHAPE);

20. s uspokojením bere na vědomí výsledky pozorovatelské mise Evropské unie v Gruzii (EUMM Georgia); schvaluje její prodloužení o další dva roky; zdůrazňuje, že je nutné další posouzení závazků SBOP v této oblasti; důrazně odsuzuje protiprávní okupaci a militarizaci gruzínských regionů Abcházie a Cchinvali/Jižní Osetie ze strany Ruska, jež jsou v rozporu s mezinárodním právem a představují vážnou hrozbu pro region Východního partnerství a Evropu jako celek; je znepokojen zhoršující se bezpečnostní situací na okupovaných územích Gruzie a jednáním Ruské federace, které destabilizuje mír a bezpečnost v regionu Východního partnerství; naléhavě vyzývá EU, aby nadále po Rusku žádala, aby se konstruktivně zapojilo do ženevských mezinárodních jednání a plnilo své závazky vyplývající z dohody o příměří zprostředkované Unií dne 12. srpna 2008, zejména aby stáhlo všechny své vojenské síly z okupovaných území Gruzie

Čtvrtek 17. února 2022

a umožnilo unijní pozorovatelské misi neomezený přístup na celé území této země; odsuzuje nezákonné zadržování a únosy gruzínských občanů a intenzivnější budování bariér podél správní hranice; je znepokojen dezinformačními kampaněmi zaměřenými na misi EUMM Georgia a vyzývá k posílení jejich kapacit pro monitorování, analýzu a strategickou komunikaci; opětovně potvrzuje svou neochvějnou podporu zemí Východního partnerství, zejména nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti těchto států v rámci jejich mezinárodně uznaných hranic; vybízí EU, aby se více zapojila do mírového řešení konfliktů v celém regionu Východního partnerství; opakuje, že by EU měla zajistit, aby byl bezpečnostní rozměr zemí Východního partnerství řádně zohledněn ve Strategickém kompasu, a měla by zvážit sjednání řady bezpečnostních paktů – rámců pro zvýšení investic a pomoci v oblasti bezpečnosti, vojenské, zpravodajské a kybernetické spolupráce – s Gruzíí, Moldavskem a Ukrajinou coby přidruženými zeměmi za účelem posílení jejich odolnosti a bezpečnosti;

21. bere na vědomí posílení poradní mise EU v Iráku (EUAM) začleněním podpory pro provádění reformy sektoru vnitřní bezpečnosti a pro provádění vnitrostátních strategií boje proti terorismu (včetně boje proti násilnému extremismu) a organizované trestné činnosti a jejich prevence, se zvláštním zřetelem na správu hranic, finanční trestnou činnost, zejména korupci, praní špinavých peněz a obchodování se statky kulturního dědictví;

22. vyzývá EU, aby se zabývala setrvalými a rostoucími hrozbami pro ochranu a zachování kulturního dědictví a aby potírala pašování kulturních artefaktů, zejména v oblastech konfliktu; konstatuje, že v Iráku se některé komunity v důsledku toho, že ztratily své kulturní dědictví a historické kořeny, staly zranitelnějšími vůči radikalizaci; připomíná, že mise EUAM v Iráku je jedinou misí nebo operací SBOP, která má ve svém mandátu ochranu kulturního dědictví s cílem poskytovat pomoc a vzdělávání místním partnerům při řešení bezpečnostních výzev souvisejících se zachováním a ochranou kulturního dědictví; vyzývá Radu a ESVČ, aby podobnou složku zahrnuly do dalších misí a operací;

23. vybízí k vyslání mise složené z členů mise Evropské unie pro pomoc při integrované správě hranic v Libyi (EUBAM Libya) do Tripolisu, odkud bude vykonávat svou činnost; navrhuje, aby tato mise, která se podílí na podpoře libyjských orgánů při rozbíjení organizovaných zločineckých sítí zapojených do převaděčství migrantů, obchodování s lidmi a terorismu v oblasti správy hranic, v rámci regionální strategie nadále zkoumala možnosti podpory rozvoje pohraničních kapacit států Sahelu, pod vedením EU a ve spolupráci s misemi SBOP v oblasti Sahelu (zejména s misí EUCAP Sahel Niger); vyjadřuje znepokojení nad osudem migrantů, žadatelů o azyl a uprchlíků v Libyi; žádá, aby libyjské orgány a milice uzavřely zajišťovací zařízení pro migranty;

24. vítá zahájení operace SBOP ve Středomoří, EUNAVFOR MED IRINI, a její prodloužení do 31. března 2023; zdůrazňuje její zásadní úlohu při uplatňování zbrojního embarga v Libyi v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2526 (2020); zdůrazňuje, že budováním kapacit dochází k narušení obchodování s lidmi a zbraněmi; vyjadřuje politování nad tím, že v roce 2020 bylo misí EUNAVFOR MED IRINI mnoho kontrol odmítnuto, dokonce i na tureckých plavidlech; žádá, aby ESVČ v této souvislosti transparentně komunikovala; bere na vědomí, že mise EUNAVFOR MED má velmi málo prostředků, což významně omezuje její schopnosti; je znepokojen skutečností, že NATO, které je v této oblasti aktivní v rámci operace Sea Guardian, účinně nespolupracuje prostřednictvím větší soudržnosti spolupráce nebo sdílením informací a zdrojů; zdůrazňuje strategický význam veřejné komunikace o této misí a o provedených vstupech na paluby plavidel, přátelských přiblíženích a inspekcích, včetně jejich odmítnutí; zdůrazňuje mezinárodní závazky v oblasti vyhledávání a záchrany osob na moři, které se ocitly v nouzi, v plném souladu s námořním právem; vyzývá EU, aby hrála významnou úlohu ve Středomoří, neboť se stala aktérem schopným zaručit stabilitu regionu; vítá výsledky styčné a plánovací jednotky EU (EULPC) při poskytování odborných znalostí v oblasti bezpečnosti, zpravodajských informací a plánování akterům EU v Bruselu a v terénu nebo na moři (delegace EU, EUBAM, EUNAVFOR MED) a podpůrné misi OSN v Libyi (UNSMIL);

25. vyjadřuje politování nad celkovou destabilizující úlohou Turecka v mnoha problematických oblastech v EU a sousedních zemích, což ohrožuje mír, bezpečnost a stabilitu v regionu; je krajně znepokojen nezákonnou činností Turecka a jeho hrozbami vojenského zásahu namířenými proti členským státům EU, zejména Řecku a Kypru, ve východním Středomoří a jeho nově ohlášenou nezákonnou činností v kyperském a řeckém námořním pásmu a důrazně tyto kroky odsuzuje; bere na vědomí úsilí o zmírnění napětí, vyjadřuje však politování nad provokativními akcemi a hrozbami agrese vůči operaci MED IRINI ze strany tureckých vojenských plavidel, které jsou v rozporu s mezinárodním právem a svrchovanými právy členských států EU; znovu opakuje, že Unie je připravena využít veškerých nástrojů a možností, které

Čtvrtek 17. února 2022

má k dispozici, mimo jiné opatření podle článku 29 SEU a článku 215 SFEU, k obraně svých zájmů a zájmů svých členských států a rovněž k udržení regionální stability;

26. oceňuje práci poradní mise Evropské unie pro reformu sektoru civilní bezpečnosti na Ukrajině (EUAM Ukraine); bere na vědomí zprávu ESVC o posouzení potřeb týkající se oblasti odborného vojenského vzdělávání na Ukrajině a vítá probíhající práci na vymezení možného zapojení EU na Ukrajině na jejím základě, které by doplnilo úsilí Ukrajiny a jejích mezinárodních partnerů o reformu odborného vojenského vzdělávání na Ukrajině;

27. vyzývá k oživení civilní SBOP prostřednictvím provádění 22 závazků paktu pro civilní SBOP; zdůrazňuje, že Strategický kompas musí stanovit ambici obnovení civilní SBOP a že by měl být včas přijat pakt 2.0; podporuje myšlenku, že kompas by měl nastínit základní aspekty civilní SBOP, včetně rozvoje civilních schopností po roce 2023; podporuje myšlenku, že strategické priority pro civilní SBOP by měly být propojeny s každoročním procesem přezkumu paktu; zdůrazňuje, že je třeba pevněji propojit SBOP, oblast spravedlnosti a vnitřních věcí a činnost pod vedením Komise, je-li to vhodné a s náležitým zřetelem k různým úkolům a postupům obou politik předepsaných Smlouvou, s dalšími příslušnými aktéry v oblasti řešení krizí, aby se posílil příspěvek SBOP k reakci Unie na bezpečnostní výzvy; vyzývá EU, aby se zamyslela nad stávajícími postupy pro vysílání misí a přijala odpovídající opatření, s cílem učinit rozhodovací proces rychlejší a efektivnější; domnívá se, že EU by měla pokračovat v komplexním hodnocení civilních misí EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somálsko a EUAM RCA a měla by přezkoumat jejich mandát, rozpočet a lidské zdroje a zajistit, aby odpovídaly skutečným potřebám tak, aby se posílila jejich operační schopnost a efektivita;

28. uznává přínos misí a operací SBOP k míru, bezpečnosti a stabilitě, poukazuje však na přetrvávající strukturální nedostatky a zdoluhavé rozhodovací procesy týkající se civilních a vojenských misí a operací SBOP; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout vojenským misím pružnější a robustnější mandáty, které jsou přizpůsobené situaci na místě; vyzývá ke změnám struktur a postupů SBOP, aby bylo možné vysílat mise rychleji, pružněji a soudržněji; zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí vytvořit užší propojení mezi stávajícími evropskými operacemi ad hoc a vojenskými misemi nebo operacemi SBOP, zejména pokud řeší naléhavou krizi nebo zaručují přístup ke sporným strategickým oblastem; zdůrazňuje, že veškeré budoucí mandáty musí mít jasnou komplexní ústupovou strategii a seznam zdrojů potřebných k tomuto účelu; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny mise, a zejména vojenské mise, spolupracovaly s místními obyvateli s cílem vybudovat v přiměřené době kapacity, které umožní udržitelný odchod;

29. zdůrazňuje, že je třeba pravidelně, systematicky a transparentně hodnotit všechny mise a operace SBOP na základě relevantních strategických a operativních kritérií; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zahájil proces analýzy získaných poznatků, pokud jde o minulé a probíhající mise, operace a činnosti, a aby se zaměřil na to, na jaké politické, institucionální, ale také socioekonomické podmínky je třeba reagovat, aby bezpečnostní a obranná opatření účinně podpořila trvalé budování míru a posílení udržitelných a demokratických struktur veřejné správy; domnívá se, že je nezbytné přenést větší operační odpovědnost za provádění a řízení misí a operací na jejich vojenské velení; obecněji žádá, aby vojenské struktury EU byly systematicky zapojeny do všech politik a nástrojů, které mají dopad na operační nasazení evropských ozbrojených sil, a zejména do činnosti programového výboru Evropského obranného fondu;

30. je velmi znepokojen nízkou tvorbou sil v operacích a misích a důrazně a naléhavě vyzývá členské státy, aby tento stav co nejdříve napravily; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby misím a operacím SBOP poskytly potřebný personál, odbornou přípravu a schopnosti, aby mohly plnit své mandáty a aby byly v méně příznivých podmínkách pohotovější a odolnější; v této souvislosti vyzdvihuje projekt „Operační středisko pro reakci na krize“ v rámci stále strukturované spolupráce (PESCO), který je v současné době projednáván a jehož cílem je zlepšit proces vytváření sil; zároveň vyjadřuje politování nad tím, že se tohoto projektu PESCO dosud účastní pouze šest členských států; vyzývá Radu a Komisi, aby plně využívaly Evropského mírového nástroje a možnosti financování z rozpočtu Unie, které stanovují Smlouvy, s cílem usnadnit vytváření sil a vojenské nasazení; podporuje účast třetích zemí na operacích a misích SBOP, pokud jsou v souladu s evropskými zájmy a hodnotami; domnívá se, že tato účast by měla být v případě potřeby rozšířena;

31. je znepokojen rostoucí manipulací s informacemi a množstvím dezinformací a hybridních hrozeb, které pocházejí zejména z Ruska a Číny, ale i od dalších aktérů, a které se týkají několika oblastí operačního působení a mají přímý dopad na mise a operace SBOP, destabilizují celé regiony a delegitimizují mise EU v zahraničí; vyzývá k neodkladné strukturované reakci misí a operací SBOP na tyto hrozby; v této souvislosti zdůrazňuje potřebu společného úsilí EU, členských států

Čtvrtek 17. února 2022

a partnerských zemí, a to i v očekávání hybridních hrozeb, kybernetických útoků a chemických, biologických, radiologických a jaderných rizik; vítá vytvoření rezervy kapacit pro reakci na krize v případě chemických, biologických, radiologických a jaderných incidentů; naléhavě vyzývá ESVČ, aby prostřednictvím strategické komunikace poskytovala konkrétní podporu misím a operacím SBOP;

32. vyzývá k posílení velitelských struktur Unie, zejména Vojenského štábu EU a útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC), které musí být co nejdříve vybaveny nezbytnými pracovními silami, vybavením a zdroji a musí být schopny si bezpečně vyměňovat utajované informace, a to i s členskými státy a misemi nebo operacemi; vyjadřuje v této souvislosti politování nad odložením přechodu do druhé fáze MPCC a vyzývá členské státy, aby plně dostály svým závazkům, které jej umožní realizovat; zdůrazňuje, že je důležité, aby se MPCC co nejdříve stal skutečně plně rozvinutou velitelskou a řídicí strukturou, která bude schopna zajišťovat do budoucna zaměřenou strategickou anticipační funkci, řídit operace a evropské mise s takovou mírou reaktivity a flexibility, jakou bude vyžadovat strategický kontext, a která bude schopna posílit strategickou operační autonomii Evropanů;

33. zdůrazňuje, že účast žen v misích SBOP přispívá k efektivitě mise a zvyšuje důvěryhodnost EU jakožto zastánce rovných práv pro ženy a muže na celém světě; vyzývá k systematictějšímu provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti a rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2250 o mládeži, míru a bezpečnosti a k posílení agendy EU v oblasti žen, míru a bezpečnosti, jakož i v oblasti mládeže, míru a bezpečnosti; vyzývá ke smysluplnému začleňování hlediska rovnosti žen a mužů při formulování SBOP, zejména prostřednictvím lepší genderové vyváženosti personálu a vedení misí a operací SBOP a prostřednictvím specifického školení pro vyslané pracovníky; vyzývá k přijetí opatření pro zajištění pracovního prostředí bez sexuálního a genderově podmíněného obtěžování; žádá znovu, aby do nových nástrojů SBOP včetně Evropského obranného fondu a navrhovaného Evropského mírového nástroje byla zahrnuta genderová analýza; vítá skutečnost, že všechny civilní mise SBOP nyní jmenovaly poradce pro otázky rovnosti žen a mužů, a vyzývá vojenské mise SBOP, aby učinily totéž; vybízí členské státy EU, aby navrhly ženy jako kandidátky na stávající volná místa; vyjadřuje politování nad tím, že počet žen pracujících v misích SBOP, a zejména ve vojenských operacích, je i nadále velmi nízký; vyzývá ESVČ, aby prosazovala potřebu stanovit konkrétní cíl pro zvýšení počtu žen v misích a operacích EU pro řešení krizí; naléhavě vyzývá členské státy, aby se zabývaly způsoby, jak posílit politiky v oblasti nábory a udržení pracovníků a podpořit účast žen v misích pro budování a udržování míru; zdůrazňuje, že je třeba začlenit do rozpočtu EU novou položku, která by financovala postavení poradců pro otázky rovnosti žen a mužů v rámci vojenských misí SBOP;

34. očekává společné sdělení o strategickém přístupu k podpoře odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění bývalých bojovníků, které bylo oznámeno v prohlášení o záměru k projevu o stavu Unie v roce 2020 a kterým by měla být včasná revize koncepce EU na podporu odzbrojení, demobilizace a znovuzачlenění z roku 2006; zdůrazňuje význam reformy bezpečnostního sektoru jakožto priority, zejména pro naše civilní mise SBOP; vyzývá proto Komisi a ESVČ, aby rozšířily připravované společné sdělení o odzbrojení, demobilizaci a opětovném začlenění na reformu bezpečnostního sektoru a budování kapacit na podporu bezpečnosti a rozvoje (CBSD) s cílem dosáhnout soudržného, koherentního a zásadně inovovaného přístupu Unie k pomoci třetím zemím v oblasti bezpečnosti; požaduje soudržnost mezi nástroji SBOP a rozvojem pomocí EU;

Předvídaní a zvládnutí krizí

35. vítá schopnost evropských armád spolupracovat v roce 2020 ve službách občanů v boji proti pandemii; je toho názoru, že cenné zapojení ozbrojených sil během pandemie COVID-19 poukázalo na důležitost využívání vojenských prostředků a kapacit členských států na podporu mechanismu civilní ochrany Unie; vybízí EU a členské státy, aby vážně vzaly v potaz a plně využívaly podrobná pravidla provádění článku 44 SEU, a umožnily tak EU rychle, účinně a dostatečně flexibilně reagovat na bezpečnostní krize, které se vyznačují výrazným kolektivním prvkem EU, a to i tím, že umožní, aby ad hoc operace již prováděná skupinou členských států následně obdržela mandát EU *ex post*; vítá pozitivní úlohu, kterou během pandemie COVID-19 sehrálo sdružování a koordinace leteckých sil, zejména přepravu za účelem lékařské péče a dodávky vybavení mezi členskými státy, jakož i synergie vytvořené s infrastrukturami spojenců NATO a prostředky pro letecké převozy a přepravu základního vybavení; vítá zejména úlohu evropského velitelství letecké dopravy (EATC) při evakuaci a převozech pacientů a při dodávkách zdravotnického vybavení během pandemie; obecně vybízí k využívání vojenské letecké mobility, včetně dopravy, doplňování paliva za letu a letecké zdravotní evakuace v Evropě, čímž se zajistí účinnost a efektivita úsilí v oblasti vojenské letecké dopravy v Evropě; vyzývá v této souvislosti členské státy, aby zvážily

Čtvrtek 17. února 2022

společný vývoj tohoto strategického obranného vybavení, a vybízí k vytvoření vojenské jednotky EU pro mimořádné situace, jejímž cílem by bylo usnadnit přeshraniční využívání vojenských logistických kapacit k řešení mimořádných situací s cílem umožnit větší koordinaci, součinnost a solidaritu v rámci poskytování pomoci operacím civilní podpory;

36. podporuje ambici vytvořit „sílu rychlého nasazení“, kterou prosazuje místopředseda Komise, vysoký představitel a která by měla zahrnovat mnohonárodní pozemní brigádu o síle přibližně 5 000 vojáků a složky vzdušných, námořních a speciálních sil, které bude možné v případě mimořádné bezpečnostní situace mobilizovat; připomíná, že EU v současné době nemá pozemní, námořní a vzdušné know-how a kapacity, které jsou zapotřebí k provádění operací prvního nasazení s cílem obnovit bezpečnost určitého operačního prostoru; domnívá se, že je realistické a nezbytné, aby se členské státy nejprve v rámci Strategického kompasu dohodly na okolnostech, které by vyžadovaly mobilizaci této síly, a dohodly se na jednom či několika operačních scénářích, a to i v mimořádně krátkých časových rámcích; připomíná však, že za více než 15 let existence nebyly bojové skupiny EU nikdy využity, zejména kvůli nedostatečné politické shodě mezi členskými státy a složitosti provádění a financování, a to navzdory tomu, že při několika příležitostech byla možnost je nasadit; připomíná potřebu zajistit jejich akceschopnost prostřednictvím pravidelných cvičení v terénu; vyjadřuje politování nad nízkou mírou účasti členských států v bojových skupinách, a to jak z politického, tak z praktického hlediska; kritizuje skutečnost, že v roce 2021 byla akceschopná pouze jedna bojová skupina, vedená Itálií; je znepokojen nízkou úrovní strategického plánování na roky 2022 a 2023 a žádá jeho revizi; vyzývá členské státy, aby zvýšily své závazky, pokud jde o vojenské kapacity EU; konstatuje, že koncepce síly rychlého nasazení musí ve srovnání s bojovými skupinami EU přinášet přidanou hodnotu; vyzývá proto Radu a Komisi, aby důkladně posoudily, prozkoumaly a rozpracovaly možnosti zřízení stálé jednotky, která by měla trvalé umístění a provozovala by společný výcvik; domnívá se, že nová „síla rychlého nasazení“ by měla být buď výsledkem ambiciózní reformy bojových skupin, nebo by je měla zcela nahradit, aby se zabránilo dalšímu zdvojování kapacit v rámci SBOP EU; sdílí úroveň ambicí stanovenou místopředsedou Komise, vysokým představitelem, pokud jde o robustnost vojenských nástrojů EU, zejména nástrojů ad hoc; vyzývá Radu a ESVC, aby prozkoumaly, jak nejlépe zorganizovat rozmístění bojových skupin EU nebo nové „síly rychlého nasazení“, uplatňování článku 44 SEU a dosud nevyužitou operační složku PESCO; očekává, že spojení těchto prvků musí EU a jejím členským státům umožnit rychle a účinně reagovat na krize ve svém sousedství vojenskými prostředky a plnit úkoly stanovené v čl. 43 odst. 1 SEU, známé také jako petersberské úkoly;

37. zdůrazňuje význam přesných a včasných zpravodajských informací pro podporu rozhodování a zajištění bezpečnosti misí a operací a pro zlepšení boje proti vlivovým a dezinformačním kampaním, které se na ně zaměřují; vyzývá ESVC, aby v oblastech operačního působení zřídila zpravodajskou službu vytvořením zpravodajských jednotek ve všech misích a operacích SBOP, které by zpravodajské informace v reálném čase předávaly Zpravodajskému a informačnímu centru EU (EU INTCEN), Vojenskému štábu EU a útvaru schopnosti civilního plánování a vedení (CPCC) s cílem podpořit rozhodování; obecněji zdůrazňuje, že činnost EU INTCEN a zpravodajského ředitelství Vojenského štábu EU (EUMS INT) závisí na ochotě členských států sdílet informace, a vyzývá k navýšení finančních a technických zdrojů EU INTCEN; souhlasí s analýzou předsedkyně Komise, kterou prezentovala ve svém projevu o stavu EU za rok 2021 a v níž uvádí, že EU musí zlepšit spolupráci v oblasti zpravodajských služeb; zdůrazňuje význam informovanosti o situaci a koordinace mezi vnitrostátními zpravodajskými službami a vítá výzvu předsedkyně Komise ke zřízení společného situačního střediska EU, které by bylo klíčovým nástrojem pro zlepšení strategického výhledu a strategické autonomie EU;

38. vítá zřízení Evropského mírového nástroje v roce 2020; připomíná, že díky Evropskému mírovému nástroji bude EU schopna rychleji a účinněji reagovat na stávající bezpečnostní výzvy, a vyzývá proto k tomu, aby byl urychleně uveden do provozu; zdůrazňuje, že potřebné vybavení, včetně smrtícího vybavení, je-li to vhodné a nezbytné, a výcvik musí být poskytnuty v příslušných oblastech operačního působení, přičemž je třeba zohlednit geograficky vyváženou povahu tohoto nástroje, a to při plném dodržování osmi kritérií společného postoj 944, lidských práv a humanitárního práva, s výhradou komplexního předběžného posouzení rizik a trvalého monitorování dodávek vojenských technologií subjektům ze třetích zemí na úrovni EU a účinných ustanovení o transparentnosti; zdůrazňuje, že ESVC musí pečlivě sledovat a zajistit sledovatelnost a řádné využívání materiálů dodávaných našim partnerům v rámci Evropského mírového nástroje, a to s ohledem na komplexní přístup Evropského mírového nástroje; poukazuje na to, že Evropský mírový nástroj se nezabývá pouze poskytováním vybavení partnerům, ale slouží také jako možnost financování společných nákladů na vojenské operace v rámci SBOP, která by měla být využita v nezbytném rozsahu; zavazuje se zajistit soudržnost a doplňkovost mezi

Čtvrtek 17. února 2022

misemi a operacemi SBOP, unijním finančním nástrojem NDICI a Evropským mírovým nástrojem; opakuje svou výzvu k vytvoření nového administrativního útvaru v rámci ESVČ pro správu tohoto nového nástroje; zdůrazňuje, že je třeba využít Strategický kompas k vypracování jasné vize toho, jak členské státy chtějí Evropský mírový nástroj využívat v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu;

39. vítá plán ESVČ v oblasti změny klimatu a obrany z listopadu 2020, který zahrnuje konkrétní opatření zaměřená na stále relevantnější souvislosti mezi klimatem a bezpečností; poukazuje na stále častější výskyt přírodních katastrof, globálních pandemií nebo katastrof způsobených člověkem, které podobně jako kybernetické a hybridní hrozby přispívají ke stávajícím bezpečnostním výzvám, a proto vyžadují dodatečné zdroje; vybízí Unii a její členské státy, aby rozvíjely své schopnosti tyto nové výzvy řešit; zdůrazňuje, že řešení těchto nových bezpečnostních výzev by nemělo odvádět zdroje od tradičních, konvenčních obranných a bezpečnostních kapacit;

40. domnívá se, že instrumentalizace migračních toků přes východní vnější hranice EU spojené s dezinformačními kampaněmi představují formu kombinované hybridní války, která má za cíl zastrašit a destabilizovat EU; vyzývá Unii, aby vytvořila příslušnou legislativu poskytující nezbytné záruky, které umožní účinně reagovat na instrumentalizaci migrace pro politické účely ze strany třetích zemí a odpovědět na ni, zajistit účinnou ochranu vnějších hranic EU a ochranu lidských práv a lidské důstojnosti a přijmout opatření, která zabrání nelegálnímu překračování hranic; znovu vyjadřuje solidaritu s Lotyšskem, Litvou a Polskem, které čelí zneužívání migrace Lukašenkovým režimem k destabilizaci EU;

Odolnější Unie: zaručení přístupu do sporných strategických oblastí a posílení vzájemné pomoci a bezpečnosti mezi členskými státy***Ochrana svobody pohybu na moři***

41. připomíná, že vzhledem ke stávajícímu geopolitickému napětí v námořní oblasti musí Unie hájit univerzální hodnoty a zásady, Chartu OSN, mezinárodní právo, jako je Úmluva OSN o mořském právu (UNCLOS), multilateralismus a mezinárodní spolupráci a chránit své zájmy zaručením svobody plavby, bezpečnosti námořních komunikací a pobřežní infrastruktury; připomíná, že námořní zájmy Unie úzce souvisí s blahobytem, prosperitou a bezpečností jejich občanů a že přibližně 90 % zahraničního obchodu Unie a 40 % jejího vnitřního obchodu je přepravováno po moři; vyzdvihuje kompetence a pravomoc, zejména normativní, které má Evropská unie v oblasti odolnosti;

42. připomíná, že je nezbytné posílit úlohu Unie jakožto poskytovatele mezinárodní námořní bezpečnosti; vyzývá Unii, aby navázala na své námořní operace SBOP a rozvíjela je s cílem poskytnout pevnou platformu pro další rozvoj trvalejšího operačního zapojení na mezinárodní úrovni; žádá, aby byla zvážena možnost pořádání pravidelných námořních cvičení, která by kombinovala, kdykoli je to možné, prostředky s posádkou a bez posádky za účelem posílení interoperability; považuje za velmi důležité, aby Unie udržovala stabilní a bezpečné prostředí na mořích, která ji obklopují; se znepokojením konstatuje, že koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany (CARD) uznal, že schopnosti v oblasti námořního velení a kontrola, zpravodajství, sledování a průzkum vykazují „významné nedostatky“; vítá šestici projektů PESCO zaměřených na rozvoj námořních kapacit, jakož i společné programy rozvoje námořních kapacit; zdůrazňuje, že je třeba, aby Unie a NATO úzce spolupracovaly s cílem přijmout účinný společný přístup k hrozbám v oblasti námořní bezpečnosti, jako je přeshraniční a organizovaná trestná činnost, včetně organizovaných zločineckých sítí zapojených do obchodování s lidmi, zbraněmi a drogami, pašování a nezákonného rybolovu;

43. v této souvislosti vítá spuštění koordinované námořní přítomnosti a pilotního projektu v Guinejském zálivu; žádá, aby byla tato koncepce založena na analýze potřeb, která zahrnuje možnost přispět ke zmírnění regionálního napětí, rozšířena i na další oblasti zájmu, zejména na indicko-tichomořský region, s cílem zajistit a chránit mezinárodní postoj a hodnoty Evropy; žádá, aby byly tento koncept a příslušné probíhající mise vyhodnoceny a projednány v Parlamentu; vyzývá rovněž Komisi, aby při příští aktualizaci svého sdělení o mezinárodní správě oceánů, která je plánována na rok 2022, věnovala zvláštní pozornost aspektům bezpečnosti a obrany; vyzývá námořní členské státy, aby posílily svůj vojenský námořní potenciál s cílem čelit asymetrickým i konvenčním hrozbám pro námořní bezpečnost, svobodu plavby a modrou ekonomiku EU; vyzývá EU, aby do roku 2022 aktualizovala svou strategii námořní bezpečnosti; vítá skutečnost, že počátkem roku 2020 byla zahájena evropská mise zaměřená na informovanost o situaci na moři v Hormuzském průlivu (EMASOH), a podporuje její dvojitý cíl: „zaručit bezpečné plavební prostředí a zmírnit současné napětí v regionu“; vítá

Čtvrtek 17. února 2022

„komplexní a koordinovanou“ strategickou revizi misí EUNAVFOR Atalanta, EUTM Somalia a EUCAP Somalia a jejich prodloužení s cílem zahrnout všechny aspekty bezpečnosti;

Boj proti hybridním hrozbám

44. odsuzuje zlovolné činy spáchané proti členským státům, jako jsou hybridní útoky, které instrumentalizují migraci; vyzývá Unii a členské státy, aby zlepšily své schopnosti identifikovat hybridní hrozby; trvá na tom, aby EU a členské státy důrazně a koordinovaně reagovaly na jakoukoli novou zlovolnou, nezákonnou nebo destabilizující činnost v kybernetické oblasti a plně při tom využily nástroje, které má EU k dispozici, a postupovaly v koordinaci s jejími partnery; vyzývá členské státy, aby zlepšily vnitrostátní kapacity kybernetické obrany; vyzývá Unii, aby usilovala o vytvoření právního nástroje, který bude reagovat na hybridní hrozby, a aby rozvíjela komplexní kybernetickou kapacitu, včetně bezpečných sítí, komunikace a sdílení informací, odborné přípravy a cvičení, rovněž prostřednictvím projektů PESCO a za náležitého využití souboru nástrojů kybernetické diplomacie EU; vyzývá k naléhavému přezkoumání rámce politiky kybernetické obrany, aby Unie a její členské státy zvýšily své schopnosti prevence, přičítání odpovědnosti za útoky, odrazování a reakce tím, že posílí své postavení, znalost situace a své nástroje a postupy; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny orgány EU a členské státy EU spolupracovaly na všech úrovních při vytváření strategie kybernetické bezpečnosti, jejímž hlavním cílem by mělo být další posílení odolnosti a rozvoj společných, a také lepších vnitrostátních, spolehlivých civilních a vojenských kybernetických schopností a spolupráce s cílem reagovat na trvalé bezpečnostní výzvy; vítá proto oznámení v projevu o stavu Unie z roku 2021 o vytvoření evropské politiky kybernetické obrany; vítá intenzivnější spolupráci mezi členskými státy v oblasti kybernetické obrany v rámci PESCO, včetně týmů rychlé kybernetické reakce; připomíná, že úspěšné provádění misí a operací EU závisí stále více na nepřetržitém přístupu k zabezpečenému kyberprostoru, a vyžaduje proto robustní a odolné kybernetické operační schopnosti a odpovídající reakce na útoky proti vojenským zařízením, misím a operacím; uznává, že do určité míry je kybernetická obrana účinnější, pokud obsahuje rovněž některé ofenzivní prostředky a opatření, pokud je jejich použití v souladu s mezinárodním právem; je znepokojen závislostí EU a jejích členských států na zahraničních nástrojích pro zaručení jejich kybernetické bezpečnosti; zdůrazňuje, že je třeba podporovat kulturu kybernetické bezpečnosti v rámci evropských veřejných i soukromých subjektů, a to i prostřednictvím zavedení specializovaných kurzů a učebních osnov; bere na vědomí důležitou vzdělávací činnost Evropské bezpečnostní a obranné školy (EBOŠ) v oblasti kybernetické obrany a v této souvislosti vítá zřízení platformy pro vzdělávání, odbornou přípravu, hodnocení a cvičení v oblasti kybernetické bezpečnosti; zdůrazňuje, že EBOŠ by měla čerpat prostředky ze strukturálních fondů Unie, aby mohla ještě více přispívat k podpoře dovedností EU v oblasti kybernetické obrany, zejména s ohledem na zvýšenou potřebu špičkových odborníků na kybernetickou bezpečnost; chápe rostoucí význam kapacit v kybernetické oblasti a v oblasti umělé inteligence; zdůrazňuje, že se jedná o hrozbu pro všechny členské státy a orgány a instituce EU; naléhavě vyzývá všechny orgány EU a členské státy, aby pokračovaly ve zdokonalování svých počítačových technologií a technologií umělé inteligence, a dále vybízí ke spolupráci na tomto technologickém pokroku; doporučuje, aby byly prozkoumány možnosti, jak podpořit budování kybernetických kapacit našich partnerů, jako je rozšíření mandátu výcvikových misí EU tak, aby zahrnovaly i otázky kybernetické obrany, nebo zahájení civilních kybernetických misí; vítá zavedení sankcí proti ruským, čínským a severokorejským pachatelům kybernetických útoků, včetně útoků WannaCry, NotPetya a Operation Cloud Hopper;

45. vyzývá ESVC, aby v souladu s evropským akčním plánem pro demokracii vytvořila soubor nástrojů EU, jehož cílem by bylo nejen zvýšit odolnost členských států a zúčastněných stran vůči dezinformacím, ale také stanovit mandatorní požadavky pro sociální platformy a umožnit občanům činit informovaná rozhodnutí, a rovněž zlepšit schopnost EU posílit boj proti dezinformacím a úmyslně škodlivému chování s cílem identifikovat je, přičíst odpovědnost za ně, odrazovat od nich, bojovat proti nim a postihovat je;

46. s ohledem na vývoj této hrozby a nezbytnost přizpůsobit jí naše instituce trvá na tom, aby v evropských orgánech, včetně Parlamentu, byla zavedena opatření s cílem konsolidovat jejich interní kapacity; zdůrazňuje význam interinstitucionální koordinace zavedené skupinou pro reakci na počítačové hrozby v orgánech, institucích a jiných subjektech EU (CERT-EU); vybízí evropské orgány, zejména Evropskou komisi, aby poskytly nezbytné lidské zdroje k posílení skupiny CERT-EU; v této souvislosti naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele nebo členské státy, aby navýšily finanční a personální zdroje s cílem posílit schopnost EU bránit se kybernetickým útokům;

47. podporuje posílení vzájemné operační pomoci mezi členskými státy; zdůrazňuje, že je důležité provádět další cvičení založená na scénářích krizového řízení; naléhavě vyzývá členské státy, aby po dokončení Strategického kompasu dosáhly ambiciózního společného porozumění ohledně čl. 42 odst. 7 SEU a článku 222 SFEU, včetně aktivace článku 222 SFEU a čl. 42 odst. 7 SEU v rámci hypotetického scénáře kybernetického útoku; v této souvislosti zdůrazňuje, že podmínky pro aktivaci čl. 42 odst. 7 SEU a způsoby poskytnutí požadované pomoci nebyly nikdy jasně definovány, a vyzývá k operativnějšímu uplatňování tohoto nástroje;

Čtvrtek 17. února 2022*Zachování svrchovanosti Unie ve vesmíru a ve vzduchu*

48. vyzývá Unii, aby vypracovala strategii pro obranu vesmíru s cílem ochránit nepřetržitý autonomní a nerušený přístup EU a jejích členských států k vesmírným zdrojům; trvá na tom, že je třeba podpořit vznik společné evropské strategické kultury bezpečnosti a obrany ve vesmíru, snížit strategickou závislost a zlepšit řízení provozu evropských vesmírných programů, přičemž konečným cílem je strategická autonomie ve všech ostatních oblastech; podporuje iniciativy zaměřené na posílení politiky EU v oblasti vesmíru, včetně nového ambiciózního kosmického programu EU, který musí usilovat o ochranu současných i minulých evropských vesmírných zdrojů; vybízí EU, aby zlepšila svou informovanost o situaci a podporu geoprostorového zpravodajství tím, že posílí své odborné kapacity prostřednictvím Satelitního střediska Evropské unie (Satcen) a odborné kapacity členských států, aby se zajistilo propojení mezi SBOP a vesmírným programem EU prostřednictvím systému Galileo, zejména služby PRS a programu Copernicus, využily se investiční možnosti (zejména v rámci programu Horizont Evropa a Evropského obranného fondu) a prozkoumaly další možné součinnosti mezi vesmírem a obranou (včetně kapacit); zdůrazňuje, že je důležité, aby EU měla nezávislý přístup do vesmíru a vlastní kosmické nosné prostředky; trvá na tom, že EU by měla mít vedoucí úlohu při posilování mezinárodního kosmického práva, což je oblast, která je stále častěji předmětem sporů; vyzývá EU a její členské státy, aby aktivně podporovaly mezinárodní iniciativy týkající se odzbrojení ve vesmíru;

49. varuje, že kosmický prostor se může rychle změnit ve vojenskou arénu, pokud nebudou přijaty správné mezinárodní právní nástroje; trvá na tom, že EU by měla mít vedoucí úlohu při posilování mezinárodního kosmického práva, což je oblast, která je stále častěji předmětem sporů, snažit se předcházet vyzbrojování vesmíru tím, že bude usilovat o vytvoření komplexního mezinárodního právního nástroje, a podporovat spojenectví, mezinárodní spolupráci a mnohostranná řešení v tomto ohledu;

50. vítá návrh nového evropského projektu zabezpečeného spojení, včetně kvantových družic; požaduje rychlé dokončení tohoto projektu, aby se zvýšila úroveň bezpečnosti telekomunikací v Unii; zdůrazňuje zvyšující se riziko kybernetických a fyzických útoků na evropské družice a družice členských států; trvá na tom, že je nezbytné těmto útokům předcházet a zavést obranné mechanismy, které jim zabrání;

51. je znepokojen pokračujícím nárůstem kosmického smetí, zejména na nízké oběžné dráze, které ohrožuje schopnosti našich družic, a rovněž počtem mikrodružic; zdůrazňuje, že nová megaskupení družic dále zvyšují riziko srážky; vítá probíhající práci na rozvoji evropské politiky řízení kosmického provozu a vyzývá k zintenzivnění jednání s cílem dospět k mezinárodním reakcím v této věci; domnívá se, že konkrétním výstupem provádění takové politiky by mělo být např. zlepšení kapacity monitorování kosmického smetí; navrhuje, aby středisko Satcen bylo pověřeno analýzou a vypracováním zprávy o bezpečnosti, resp. zranitelnosti družic EU a členských států vůči kosmickému smetí, kybernetickým útokům a přímému raketovému útoku;

52. bere na vědomí důležitou práci, kterou odvádí Satelitní středisko Evropské unie (Satcen); vyjadřuje politování nad tím, že k financování misí střediska Satcen nelze využít dlouhodobého programování rozpočtu EU, a zdůrazňuje, že středisko Satcen by mělo čerpat prostředky ze strukturálních fondů Unie, aby mohlo nadále přispívat k činnosti Unie, zejména s cílem poskytovat podporu misím a operacím SBOP prostřednictvím satelitních snímků ve vysokém rozlišení; domnívá se, že potřeby střediska Satcen v oblasti technologického rozvoje by měly být zohledněny v pracovním programu Evropského obranného fondu; navrhuje vytvořit v rámci PESCO komunitu pro analýzu geoprostorových dat; domnívá se, že hlavní úloha v tomto kontextu musí patřit středisku Satcen; navrhuje, aby Parlament a Satcen podepsaly dohodu, která Parlamentu umožní přístup ke službám střediska v oblasti zobrazování a analýzy, jež považuje za užitečné pro svou informovanost a utváření svých postojů a rozhodování, a to v plném souladu s postupy tohoto střediska pro zachování důvěrnosti a bezpečnosti;

53. trvá na dodržování svobody letového provozu; vyzývá Unii, aby se chránila před možným ohrožením civilního letectví nebo nerespektováním jejího vzdušného prostoru a aby bránila mezinárodní bezpečnost letectví ve spolupráci s misemi ochrany vzdušného prostoru NATO a s partnery EU; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zahájil práci na posouzení vhodnosti rozšíření koncepce koordinované přítomnosti na moři na vzdušný prostor;

Ochrana strategické infrastruktury

54. upozorňuje na nové hrozby, kterým Evropa čelí, včetně ekonomického nátlaku, dezinformačních kampaní, zasahování do voleb a krádeží duševního vlastnictví; konstatuje, že tyto hrozby zatím nevedly k uplatnění článku 5 Severoatlantické smlouvy nebo čl. 42 odst. 7 SEU, ale že je třeba na ně kolektivně reagovat; vyzývá k posílení evropské koordinace, aby bylo možné vyhodnocovat a analyzovat další hybridní útoky ze strany některých mezinárodních aktérů

Čtvrtek 17. února 2022

a předcházet jim; vyzývá k praktickému uplatňování stávajících nástrojů Unie, aby účinněji přispívaly k prevenci a potírání hybridních hrozeb a k ochraně kritické infrastruktury a fungování našich demokratických institucí, jakož i k zabezpečení našich dodavatelských řetězců, přičemž je třeba chápat stávající struktury a novou možnost provádět kolektivní protiopatření jako součást širšího souboru hybridních nástrojů; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby evropské orgány, agentury a další subjekty rozvíjely své schopnosti v oblasti strategické komunikace, vybavily se bezpečnými komunikačními systémy a schopností rychlé reakce na útoky a výrazně zvýšily svou odolnost;

55. vyzývá Unii, aby uplatnila zkušenosti získané z cvičení založených na scénářích podle čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a vypracovala flexibilní a nezávaznou analýzu jeho aktivace s cílem prohloubit vzájemnou pomoc a solidaritu mezi členskými státy;

56. zdůrazňuje, že páteří digitální ekonomiky na internetu na celém světě, přes který prochází 97 % veškerého internetového provozu, jsou optické kabely; zdůrazňuje, že jelikož jsou tyto kabely ústředním a nepostradatelným prvkem kritické infrastruktury EU a mají tedy velký geopolitický význam, staly se nedávno předmětem sabotáže či zahraniční špionáže; domnívá se, že EU by měla upřednostnit bezpečnost a ochranu těchto kabelů; vyzývá EU, aby zavedla program EU pro bezpečnost optických kabelů, který by zahrnoval výzkum, koordinaci činnosti, rozvoj politiky, hlášení a vyšetřování incidentů, monitoraci a výcvik pobřežní stráže; poukazuje na to, že naše moderní ekonomiky obecně, zvláště pak obranný a bezpečnostní průmysl, jsou silně závislé na polovodičích; vítá v této souvislosti oznámení předsedkyně Evropské komise, že je nutné se zabývat řešením nedostatku polovodičů a rozšířit příslušný výzkum a jejich navrhování a výrobu v EU prostřednictvím evropského aktu o čipech; v této souvislosti důrazně vyzdvihuje úlohu evropského obranného a bezpečnostního průmyslu v EU, neboť poskytuje prostředky k zajištění bezpečnosti evropských občanů i udržitelného hospodářského rozvoje Unie; vítá úsilí EU o dosažení těchto cílů a vytvoření Evropské aliance pro suroviny;

Rozvoj civilních a vojenských schopností, zlepšování procesů a rozvoje a zajištění jejich provázanosti

57. konstatuje, že pandemie odhalila naše zranitelná místa, slabiny a přetrvávající problémy; konstatuje dále, že EU neměla k dispozici veškeré kapacity k zajištění bezpečného koordinovaného stažení svých občanů z Afghánistánu v průběhu chaotické vojenské evakuace osob z kábulského mezinárodního letiště; vyzývá proto k důkladnému posouzení vzniklé situace; vyzývá k větší politické ochotě jednat také v mimořádných situacích a dobách krize rychle, účinně a jasně a k omezení strategické závislosti Evropy, mj. s ohledem na omezenou schopnost Evropy provádět vojenské operace; připomíná cíl, kterým je posílení strategické autonomie Evropské unie, aby mohla být důvěryhodným a náročným strategickým partnerem schopným bránit své zájmy a hodnoty; vítá v tomto ohledu práci a iniciativy Komise a činnost ESVC;

58. vítá pokrok dosažený v rámci Evropského programu rozvoje obranného průmyslu, který má umožnit rozvoj nových evropských vojenských kapacit, a přípravné akce zaměřené na obranný výzkum při rozšiřování evropské technologické a průmyslové základny obrany, která je klíčovým prvkem k dosažení strategické autonomie; poukazuje na význam silné, konkurenceschopné a inovativní evropské technologické a průmyslové základny obrany spolu se vznikem trhu EU s obranným vybavením, který by plně respektoval pravidla vnitřního trhu a společný postoj EU k vývozu zbraní; vyzývá Komisi, aby s cílem dosáhnout operativních výsledků vyvodila z těchto nástrojů konkrétní závěry týkající se Evropského obranného fondu; vítá přijetí nařízení o Evropském obranném fondu a jasná pravidla, která obsahuje; připomíná vysoce citlivý strategický charakter výzkumu v oblasti obrany, a to jak pro konkurenceschopnost průmyslu, tak i pro strategickou autonomii EU; domnívá se, že pro zachování konkurenceschopnosti evropské technologické a průmyslové základny obrany je nezbytné podporovat přístup jejich podniků k bankovnímu i nebankovnímu financování; zdůrazňuje, že výroba pro oblast obrany má z velké části dvojí povahu a je využívána i v civilní oblasti; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby evropská ekoznačka, přestože má zajistit větší ekologičnost průmyslu, vedla k zachování konkurenceschopnosti evropského obranného průmyslu, zejména proto, že hraje důležitou úlohu při zajišťování strategické autonomie EU;

59. podporuje zavedení účinné správy ze strany Komise a členských států, která by spočívala ve vedení projektů na úrovni státu i průmyslu; doporučuje Komisi, aby prozkoumala možnosti, jak snížit byrokratickou zátěž, a usnadnit tak účast podniků, zejména malých a středních, na projektech Evropského obranného fondu; vybízí k tomu, aby iniciativy, jako je Evropský program rozvoje obranného průmyslu, stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a Evropský obranný fond,

Čtvrtek 17. února 2022

usnadňovaly zapojení malých a středních podniků tím, že pokročí v úsilí na podporu vzniku nových podniků a kapitálových investic; doporučuje zřídit společný mechanismus pro terénní zkoušky kapacit vyvinutých v rámci Evropského programu rozvoje obranného průmyslu a Evropského obranného fondu, který by usnadnil integraci těchto kapacit do armády členských států; vítá ustanovení směrnice o zadávání zakázek v oblasti obrany (směrnice 2009/81/ES), jejímž cílem je prosazování společných zakázek v této oblasti, a vyzývá členské státy, aby plně využily rozvojového úsilí vynaloženého v rámci Evropského obranného fondu a aby zajistily dosažení odpovídající úrovně úspor z rozsahu;

60. ukládá Komisi, aby pokračovala ve svém úsilí v boji proti roztržitosti vnitřního trhu EU s obranným vybavením, která stále vede ke zbytečným dvojitým nákupům a k neefektivnímu vynakládání prostředků členských států na obranu;

61. vyjadřuje politování nad tím, že v rámci víceletého finančního rámce došlo ke snížení částky přidělené na Evropský obranný fond a vojenskou mobilitu, což jen dále zvyšuje potřebu provázanosti mezi obrannými iniciativami Unie (PESCO, koordinovaným každoročním přezkumem v oblasti obrany, Evropským obranným fondem a Nástrojem na propojení Evropy); v této souvislosti poukazuje na úlohu Evropské obranné agentury (EDA); připomíná závěry prvního koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (CARD), a zejména význam, který má dosažení souladu mezi evropskými iniciativami týkajícími se stanovení priorit v oblasti kapacit a jednotlivými vnitrostátními postupy plánování, zejména v dlouhodobém horizontu, aby bylo skutečně možné naplnit potřeby ozbrojených sil; vyzývá Radu a Komisi, aby doporučení plynoucí z přezkumu CARD začlenily do budoucích pracovních programů Evropského obranného fondu a projektů PESCO s cílem zajistit větší soulad mezi těmito nástroji; připomíná v tomto ohledu konečnou odpovědnost členských států za dosažení cíle, kterým je zajištění souladu mezi evropskými kapacitami, zejména v oblastech uvedených ve zprávě CARD; připomíná rovněž význam závazku, který členské státy přijaly v různých rámcích, totiž zachovat stále tempo investic do obrany a využít příležitostí, které poskytuje Evropský obranný fond s ohledem na podněcení nových investic; zdůrazňuje, že aby byla Unie dostatečně silná a schopná prosazovat mír a bezpečnost v rámci svých hranic i ve světě, je naprosto nezbytné zajistit odpovídající úroveň finančních zdrojů, pracovníků a prostředků; požaduje navýšení rozpočtu Evropského obranného fondu po roce 2027;

62. bere na vědomí zavedení inovačního fondu NATO pro nové a přelomové technologie, které podepsalo 16 členských států EU a Velká Británie; zdůrazňuje, že se tento fond věnuje tématům, která jsou zahrnuta do Evropského obranného fondu, a vyzývá proto všechny zúčastněné členské státy EU, aby zajistily doplňkovost s Evropským obranným fondem, aby nedocházelo ke zbytečnému zdvojení; v této souvislosti poukazuje na to, že je nutné zajistit úzkou spolupráci mezi EU a Velkou Británií v oblasti bezpečnosti a obrany;

63. vyzývá členské státy EU, které jsou spojenci NATO, aby se snažily zajistit, aby jejich rozpočet na obranu činil alespoň 2 % jejich HDP;

64. zdůrazňuje, že PESCO a Evropský obranný fond jsou především nástroje sloužící Unii a jejím členským státům; poukazuje na to, že PESCO a Evropský obranný fond musejí umožnit prohloubení obranné spolupráce, která má vysoký evropský přínos, mezi členskými státy; připomíná proto cíl, kterým je zvýšení strategické autonomie Unie, zajištění větší operativnosti evropských sil a interoperability obranných systémů, snížení roztržitosti kapacit a evropského obranného trhu, na něž se vztahují tyto iniciativy, podpora konkurenceschopnosti evropské technologické a průmyslové základny obrany, posílení strategické autonomie a technické suverenity, zlepšení operační kapacity a snížení roztržitosti evropského obranného trhu;

65. lituje zpoždění, které nabral přezkum rozhodnutí o správě PESCO; připomíná, že je nezbytné vytvořit finanční pobídky; připomíná, že o účasti třetích států na jednotlivých projektech PESCO se musí rozhodovat případ od případu, pokud je to ve strategickém zájmu Unie, zejména pokud jde o poskytování technických odborných znalostí nebo dodatečných kapacit, a že tato jejich účast musí probíhat za přísných podmínek a na základě stanovené účinné reciprocity; požaduje, aby byl plně zapojen do rozhodování o umožnění účasti třetích zemí na veškerých projektech PESCO; vítá první kroky směrem k projektu vojenské mobility a vyzývá k urychlenému přijetí dalších kroků; vítá účast USA, Norska a Kanady na projektu vojenské mobility; vítá dvoustranná partnerství v oblasti dialogu o bezpečnosti a obraně, zejména s Kanadou a Norskem, což jsou dva státy, které významně přispívají k misím a operacím SBOP;

66. zdůrazňuje, že Evropský obranný fond musí prosazovat budování a konsolidaci evropských průmyslových odvětví a nejuspěšnějších evropských podniků a podporovat konkurenceschopnost malých a středních podniků na základě logiky víceletého plánování programů, jehož součástí by bylo vypracovávání technického plánu a potenciálu, aby byla zajištěna

Čtvrtek 17. února 2022

nezbytná předvídatelnost, kterou vyžadují komplexní dlouhodobé projekty, a aby bylo možné využít součinnost mezi civilní a obrannou oblastí; trvá proto na tom, že je s cílem umožnit účinnou koncentraci prostředků Evropského obranného fondu na vojenské otázky v užším slova smyslu nezbytné zajistit součinnost s různými oblastmi politiky Unie, a zejména s programem Horizont Evropa a kosmickým programem Unie; vítá akční plán Komise pro součinnost mezi civilním, obranným a vesmírným průmyslem, v rámci něhož jsou prosazovány inovace týkající se zboží dvojího užití; vyzývá Unii a Komisi, aby ve všech oblastech své politiky systematicky zohledňovaly přínos evropské technologické a průmyslové základny obrany ke strategické autonomii Unie; vyzývá Komisi rovněž k tomu, aby předložila konkrétní průmyslovou strategii pro evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany;

67. vítá skutečnost, že strategický přezkum stálé strukturované spolupráce (PESCO) vedl ke snížení počtu projektů, které se tak více zaměřují na konkrétní oblasti, a k intenzivnější politické kontrole; připomíná členským státům, že je důležité, aby s cílem zajistit větší účinnost programů a dosáhnout plné operační kapacity ve stanovených lhůtách, zejména do roku 2025, dodržovaly své závazky v tomto rámci; očekává proto, že příští strategický přezkum bude zahrnovat rovněž důkladné hodnocení, které musí vést k dosažení výsledků projektu PESCO;

68. podporuje návrh Komise osvobodit od platby DPH obranné vybavení navržené a vyvinuté v EU, což představuje pozitivní opatření, jež má sjednotit postupy na celosvětové úrovni a podpořit evropskou strategickou autonomii;

69. domnívá se, že kapacity Strategického kompasu by měly mít tyto cíle:

- stanovit jednoznačné priority přezkumu plánu rozvoje schopností (CDP) a následných cyklů základních cílů (HLG – headline goals),
- zefektivnit proces plánování a rozvoje potenciálu (konference smluvních stran, základní cíl / cíle v oblasti schopností s velkým dopadem, PESCO, CARD) a zachovat soulad výsledků s příslušnými procesy NATO, zejména s jejím procesem obranného plánování,
- začlenit rozvoj vojenského potenciálu Unie do procesů obranného plánování a prostřednictvím projektů PESCO a CARD co nejlépe využít obranných iniciativ EU,
- zaměřit se na malý počet projektů, které jsou zapotřebí k dosažení ambicí EU a které by byly v souladu s cíli SBOP, vedly k rozšíření kapacity členských států, byly funkční a zajišťovaly evropský přínos;

70. zdůrazňuje, že digitální prostředí poskytuje příležitosti, ale že v něm existuje ze strany státních i nestátních aktérů také značná hrozba nepřátelských akcí stírajících hranice vymezené v právu ozbrojených konfliktů, které se zaměřují proti naší bezpečnosti a proti našim demokratickým společnostem, a že tento sektor nezná hranic; domnívá se, že k tomu, aby byl zajištěn přístup Evropanů k tomuto nyní rozporuplnému odvětví, je nezbytné jít ještě dále a vybudovat kulturu bezpečnosti a solidarity mezi Evropany a vypracovat nástroje k jejímu dosažení; vyzývá k tomu, aby byla věnována zvláštní pozornost dopadu nových technologií, aby se zajistilo jejich uplatňování a využívání v celé Unii, aby se usnadnil výzkum a inovace a aby se kontrolou jejich využívání zvýšila odolnost Unie, a konkrétně:

- aby byl analyzován dopad umělé inteligence na oblast bezpečnosti a obrany, včetně neoprávněného používání tohoto typu technologií a využívání umělé inteligence členskými státy proti těmto hrozbám,
- aby byl zdůrazněn význam inovativní a konkurenceschopné evropské technologické a průmyslové základny obrany (která je prostředkem reakce na potřeby vymezené členskými státy a EU) a aby byly zjištěny silné a slabé stránky,
- aby byla zajištěna bezpečnost zásobovacích řetězců (jak v rámci EU, tak i mimo ni), včetně surovin, kritických součástí a technologií,
- aby díky propojení operačních středisek došlo k výměně varování, poznatků a informací o hrozbách v reálném čase;

71. vyzývá proto EU, aby stála v čele mezinárodní snahy ustanovit komplexní regulační rámec pro rozvoj a používání zbraní využívajících umělou inteligenci; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, členské státy a Evropskou radu, aby přijali společný postoj k autonomním zbraňovým systémům, který by zajistil smysluplnou lidskou kontrolu nad klíčovými funkcemi zbraňových systémů; trvá na tom, že je nutné zahájit mezinárodní jednání o právně závazném nástroji,

Čtvrtek 17. února 2022

který by plně autonomní zbraně zakázal; podporuje práci na smrtících autonomních zbraňových systémech v rámci Úmluvy o některých konvenčních zbraních, což je v současnosti jediné mezinárodní fórum, v jehož rámci probíhá diskuze o těchto otázkách;

72. vítá obnovený závazek členských států ke společnému postoji ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560 a zdůrazňuje, že je důležité zajistit v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném rozhodnutí důkladné posuzování žádostí o vývozní licence na vojenské technologie a vojenský materiál; poukazuje na to, že rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560 a odpovídající závěry ze dne 16. září 2019 odrážejí rostoucí povědomí členských států o tom, že je na úrovni členských států i EU nutné zajistit větší transparentnost a sblížení v oblasti vývozu zbraní; vítá úsilí o zvýšení transparentnosti a veřejné a parlamentní kontroly vývozu zbraní; vyzývá ke společnému úsilí o lepší posuzování rizik, větší kontrolu koncových uživatelů a ověřování po dodání zboží;

73. je pevně přesvědčen, že vzhledem k tomu, že je EU v oblasti obrany stále ambicióznější, je zapotřebí zajistit větší sblížení a vzájemný soulad politiky členských států v oblasti vývozu zbraní; vyzývá členské státy, aby v plném rozsahu dodržovaly společný postoj 2008/944/SZBP, kterým se stanovují společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560, a důsledně uplatňovaly kritérium č. 4 týkající se regionální stability; vyzývá, aby byl zaveden mechanismus konzultací s členskými státy, aby bylo možné zjistit, nakolik je tento společný postoj dodržován;

74. bere na vědomí společné úsilí některých členských států o rozvoj zásadního budoucího potenciálu mimo rámec EU, zejména budoucího leteckého bojového systému (FCAS) a hlavního pozemního bojového systému (MGCS); zdůrazňuje, že tyto projekty jsou důležité pro posílení evropského vojenského potenciálu obecně; poukazuje na to, že výsledky prvního koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (CARD) označují za jednu z oblastí spolupráce modernizaci a pořízování hlavních systémů bojových tanků; doporučuje příslušným členským státům, aby prozkoumaly další možnosti spolupráce a financování na evropské úrovni, zejména pokud jde o Evropský obranný fond, s cílem plně využít inovační potenciál evropského obranného průmyslu a dosáhnout větších úspor z rozsahu; v této souvislosti považuje projekt Tempest vedený Velkou Británií, na němž se podílejí i členské státy EU, za zbytečné zdvojení systému FCAS, a vybízí proto státy, které se účastní obou těchto projektů, aby s cílem dosáhnout úspor z rozsahu a zajistit interoperabilitu mezi EU a Velkou Británií oba projekty spojily; v této souvislosti poukazuje na to, že je nutné zajistit v oblasti bezpečnosti a obrany úzkou spolupráci mezi EU a Velkou Británií, budovat pevnější obranná partnerství a podporovat autonomii partnerských zemí;

Upevnění obranných partnerství a podpora svrchovanosti partnerských zemí***Obhajoba multilateralismu v oblasti kontroly zbraní, odzbrojení a nešíření jaderných zbraní***

75. vyzývá k tomu, aby bylo v kontextu postupného narušování struktury kontroly konvenčních zbraní v Evropě, kterou poznamenalo odstoupení Spojených států a Ruska od Smlouvy o otevřeném nebi, podpořeno její zachování a zpřísnění; vyzývá k aktivní podpoře a zpřísnění odzbrojovacích režimů a fór ve všech jejich aspektech, tj. pokud jde o jejich všeobecné rozšíření, podporu jejich uplatňování, politickou a institucionální podporu a finanční podporu; vyzývá Unii, aby v rámci Organizace pro zákaz chemických zbraní věnovala zvláštní pozornost jadernému, biologickému, radiologickému a chemickému riziku a zaměřila se přitom na režim zákazu a smluvní závazky stanovené Úmluvou o chemických zbraních a na boj proti beztržnosti;

76. vítá prodloužení platnosti nové Smlouvy o omezení strategických zbraní START a lituje, že byla vypovězena smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu; upozorňuje na šíření nadzvukových střel; je přesvědčen, že Evropská unie by měla přispět k zabránění mezinárodnímu závodu ve zbrojení v oblasti nadzvukových střel; znovu vyslovuje svou plnou podporu závazku EU a jejích členských států ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní jako základnímu kameni režimu nešíření jaderných zbraní a odzbrojení; opakuje své výzvy k přijetí konkrétních účinných opatření během 10. hodnotící konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní; trvá na tom, že je nutné zajistit, aby EU hrála významnou konstruktivní úlohu při rozvíjení a posilování globálního úsilí o nešíření zbraní založeného na pravidlech a struktury zajišťující kontrolu zbraní a odzbrojení;

77. znovu připomíná, že nadále podporuje společný komplexní akční plán (JCPOA) jako nejlepší možný prostředek k získání záruk týkajících se nešíření jaderných zbraní v Íránu; vítá obnovení rozhovorů a vyzývá všechny strany, aby se vrátily k plnému dodržování přijatých smluv; vyzývá Unii, aby zajistila, aby všechny strany plnily závazky vyplývající

Čtvrtek 17. února 2022

z Úmluvy o zákazu chemických zbraní, a aby bojovala proti beztrestnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby usilovaly o uzavření protokolu k Úmluvě o zákazu biologických zbraní, v němž by byly zavedeny ověřovací mechanismy;

Prohloubení dialogu, partnerství a spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany

78. trvá na tom, aby Unie zaujala ke svým vzájemně výhodným partnerstvím strategický přístup založený zejména na společných hodnotách a zásadách týkajících se obrany svých zájmů a svého záměru dosáhnout strategické autonomie; zdůrazňuje, že v zájmu Unie je jednat společně s partnery a plně respektovat aliance, přičemž strategická autonomie je součástí tohoto mnohostranného rámce;

79. vyzývá k dalšímu prohloubení spolupráce s mezinárodními organizacemi, zejména s OSN, mj. mezi misemi SBOP a mírovými operacemi, a to především v místech společného nasazení; poukazuje na význam spolupráce s Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) v oblasti bezpečnosti;

80. zdůrazňuje, že je třeba prohloubit transatlantickou spolupráci mezi EU a USA na základě rovnocenného partnerství založeného na společných hodnotách a cílech a zároveň respektovat autonomii, zájmy a aspirace druhé strany; vítá navázání strategického dialogu o bezpečnosti a obraně mezi EU a USA, jehož cílem je přispět k transatlantickému vztahu, který by byl vzájemně přínosný a vyvážený; vítá zejména probíhající či nadcházející dialog mezi EU a USA o Číně, Rusku a indicko-tichomořském regionu; poukazuje na operační rozměr tohoto partnerství a na to, že je důležité zajistit, aby si Unie zachovala svou strategickou autonomii, zejména pokud jde o nařízení USA o mezinárodním obchodu se zbraněmi (ITAR); vítá vhodnost daného formátu pro řešení hybridních hrozeb; vítá proto přidružení třetích států k Evropské obranné agentuře EDA prostřednictvím správních dohod za předpokladu, že je doprovázeno dvoustrannými opatřeními a právně závaznými zárukami, které by ochránily obranné a bezpečnostní zájmy Unie a jejích členských států; vyjadřuje politování nad nedostatkem konzultací a informování spojenců EU o stažení z Afghánistánu a o třístranném bezpečnostním paktu AUKUS; zdůrazňuje, že to by mělo být pro EU připomínkou, že je naléhavě nutné zajistit obranu EU, tak aby byla schopna být globálním hráčem v zájmu míru;

81. poukazuje na to, že se nezbytná spolupráce s NATO zakotvená v čl. 42 odst. 2 Severoatlantické smlouvy musí rozvíjet za dodržování specifík a úlohy každého z těchto dvou subjektů a respektování autonomního rozhodování obou těchto organizací; vyzývá k posílení NATO na základě silnější Evropské unie (evropského pilíře v rámci NATO) a doufá, že se partnerství mezi EU a NATO bude rozvíjet velmi konkrétním způsobem, zejména s ohledem na rostoucí hybridizaci hrozeb, a že v jeho rámci budou ve strategické soutěži v dobách míru zohledněny parametry, jež nejsou přímo vojenské; uznává, že pokud jde o nové hrozby na evropské půdě, jako jsou dezinformace, krádeže duševního vlastnictví, ekonomický nátlak nebo kybernetická sabotáž, rozšiřuje Evropská unie své schopnosti, tak aby mohla zajistit bezpečnost; zdůrazňuje, že současná strategická situace vyžaduje, aby organizace NATO jednoznačně podpořila evropské iniciativy v oblasti obrany, mj. v oblasti kapacit, a to za dodržení výsad každého z uvedených subjektů; připomíná, že je důležité plně uplatňovat tzv. ujednání „Berlín plus“ a umožnit výměnu utajovaných dokumentů mezi oběma subjekty; domnívá se, že činnost, jež souběžně probíhá na Strategickém kompasu EU a na očekávané aktualizaci strategické koncepce NATO, představuje jedinečnou příležitost k nastolení jasných priorit, zajištění souladu a nalezení další součinnosti za účelem posílení transatlantických vazeb a prohloubení spolupráce mezi EU a NATO; v této souvislosti doufá, že nová strategická koncepce NATO bude formulována v souladu se Strategickým kompasem EU a plně jej zohlední; uznává úlohu NATO jako základního kamene kolektivní bezpečnosti členských států, které jsou také členy NATO; se znepokojením nicméně konstatuje, že hluboké přetrvávající rozdíly ve vztahu k jednomu z členů NATO, který není členem EU, brání spolupráci mezi oběma subjekty a narušují solidaritu mezi členskými státy, zejména ve strategické oblasti východního Středomoří; se zájmem očekává nové společné prohlášení EU a NATO;

82. konstatuje, že po stažení NATO z Afghánistánu a následném převzetí moci Tálibánem může dojít k exponenciálnímu nárůstu hrozeb ze strany extremistů; vyzývá k důkladnému zvážení zkušeností z Afghánistánu a k vytvoření aktivní strategie v regionu s cílem zmírnit dopady toho, že se Afghánistán stává novou bezpečnou živou půdou pro extremismus a terorismus; znovu potvrzuje, že je třeba se maximálně vynasnažit o zajištění bezpečnosti a lidských práv Afghánců a o jejich ochranu před násilím, pronásledováním a zabíjením; zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v evakuaci, zejména

Čtvrtek 17. února 2022

v případě osob, které pracovaly pro EU; konstatuje, že se při stahování z Afghánistánu jasně ukázalo, že je třeba, aby EU převzala větší díl odpovědnosti v oblasti globální bezpečnosti a smysluplně přispěla k posílení svého potenciálu a svých kapacit;

83. vyzývá k prohloubení vztahů s demokratickými státy v indicko-tichomořském regionu a ve specifických tematických oblastech (kybernetická bezpečnost, hybridní hrozby, námořní bezpečnost, kontrola zbraní atd.), se Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN) a latinskoamerickými partnery; upozorňuje na bezpečnostní výzvy v indicko-tichomořském regionu, který je pro EU velmi významný; s rostoucím znepokojením konstatuje, že Čína soustavně posiluje svou vojenskou přítomnost a upevňuje své vojenské postavení, zejména v souvislosti s údajným testem nadzvukové střely a stále častějším narušováním tchajwanského identifikačního pásma protivzdušné obrany; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby řešily své neshody mírovými prostředky, zmírnilly napětí a zdržely se jednostranných kroků ke změně současného stavu; vyzývá všechny strany, aby dodržovaly zásady mezinárodního práva, zejména Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu; upozorňuje na rostoucí význam dezinformací pocházejících z indicko-tichomořského regionu, které mohou ohrozit činnost EU v regionu, a vyzývá proto Radu a Komisi, aby se touto výzvou zabývaly podobně jako dezinformacemi vznikajícími za východní hranicí EU; s vážným znepokojením bere na vědomí nedávné projevy síly a eskalaci napětí v regionálních místech neklidu, jako je Jihočínské a Východočínské moře a Tchajwanský průliv; zdůrazňuje, že mír a stabilita v indicko-tichomořském regionu mají pro EU a její členské státy značný význam; vyjadřuje vážné znepokojení nad pokračujícími vojenskými manévry Číny v Tchajwanském průlivu, včetně manévrů, které jsou zaměřeny na Tchaj-wan nebo se odehrávají v tchajwanském identifikačním pásmu protivzdušné obrany; vyzývá ČLR, aby tento militarismus, který vážně ohrožuje mír a stabilitu v Tchajwanském průlivu a v indicko-tichomořském regionu, ukončila; opakuje, že je nutné zapojit se do dialogu, bez nátlaku nebo destabilizační taktiky na obou stranách; zdůrazňuje, že se staví proti veškerým jednostranným krokům, které by mohly v Tchajwanském průlivu narušit status quo, a že k žádné změně vztahů mezi Tchaj-wanem a Čínou nesmí dojít proti vůli občanů Tchaj-wanu; poukazuje na to, že stále agresivnější chování Číny vůči některým státům a územím je důvodem k obavám; zdůrazňuje, že EU by měla posoudit možné důsledky regionálního konfliktu na bezpečnost EU a v rámci tohoto posouzení zvážit, jak by měla reagovat na zhoršující se bezpečnostní situaci v indicko-tichomořském regionu i mimo něj; vítá probíhající úvahy o účasti Japonska na misi EUTM Mali a v Mosambiku a o účasti Indie na operacích a misích SBOP v Africe;

84. vítá podepsání dohody o strategické vojenské a obranné spolupráci mezi Německem a Francií jako pozitivní krok směrem k evropské strategické autonomii a vytvoření skutečné funkční evropské obranné unie; vyzývá k prohloubení spolupráce s partnerskými zeměmi ve Středomoří v boji proti extremismu, terorismu, nezákonnému obchodu se zbraněmi a obchodování s lidmi;

85. poukazuje na geopolitický význam Unie při přebírání hlavní odpovědnosti za svou regionální stabilitu, bezpečnost a prosperitu a předcházení destabilizačním procesům v sousedství EU, a to jak na východě a na jihu, tak i v Arktidě; je si vědom rostoucí politické, hospodářské, environmentální, bezpečnostní a strategické hodnoty polárního kruhu; naléhavě vyzývá členské státy, aby pokračovaly ve spolupráci s Arktickou radou ve všech otázkách, na nichž má EU zájem, a aby vypracovaly komplexní strategii pro tento region; upozorňuje na vznikající bezpečnostní výzvy v Arktidě způsobené měnícím se životním prostředím a rostoucím geopolitickým zájmem o tento region; poukazuje na to, že je třeba začlenit politiku EU pro arktickou oblast do SBOP; zdůrazňuje, že EU musí mít jasnou představu o své úloze v bezpečnostních otázkách v Arktidě a zapojit se do účinné spolupráce s NATO; zdůrazňuje, že Arktida musí zůstat oblastí mírové spolupráce, a varuje před zvýšenou militarizací tohoto regionu;

86. uznává význam zapojení SBOP do východního sousedství; podporuje prohloubení vojenské a bezpečnostní spolupráce se zeměmi Východního partnerství v zájmu zachování stability na hranicích Unie; opakuje svou výzvu, aby se EU aktivněji zasazovala o mírové řešení probíhajících konfliktů a o předcházení případným budoucím konfliktům v regionu; vyzývá k poskytnutí podpory zemím Východního partnerství a k zapojení zainteresovaných zemí tohoto partnerství do činnosti Evropského střediska pro boj proti hybridním hrozbám; vyzývá k vytvoření unijní platformy pro strategickou komunikaci a spolupráci se zeměmi Východního partnerství, která by se zabývala otázkami souvisejícími s bojem proti dezinformacím, aby bylo možné zvýšit odolnost těchto zemí;

87. uznává přínos Gruzie, Moldavské republiky a Ukrajiny k misím a operacím SBOP; podporuje užší obrannou a bezpečnostní spolupráci s těmito cennými partnery;

Čtvrtek 17. února 2022

88. znovu důrazně odsuzuje agresivní politiku Ruska vůči Ukrajině, zejména podstatné posilování vojenské přítomnosti na ukrajinských hranicích, v Donbasu, na okupovaném Krymském poloostrově a v Bělorusku, neustálou finanční a vojenskou podporu ozbrojených skupin v Donbasu, nezákonnou okupaci Autonomní republiky Krym a města Sevastopol, blokádu Azovského moře a opakované kybernetické a jiné hybridní útoky proti Ukrajině; zdůrazňuje, že posilování ruské vojenské přítomnosti a opakované porušování příměří představuje hrozbu pro mír, stabilitu a bezpečnost v Evropě; vyzývá ruskou vládu, aby stáhla své síly z ukrajinských hranic a přestala ohrožovat sousední země; připomíná, že normanský formát a Minské dohody I a II jsou jedinými diplomatickými iniciativami, jejichž cílem je ukončit nepřátelské akce mezi Ukrajinou a separatisty podporovanými Ruskem v Doněcku a Luhansku, a vyzývá k podpoře úsilí o obnovení jednání v normanském formátu a dosažení hmatatelných výsledků; oceňuje značné úsilí o zachování intenzivní spolupráce mezi EU, jejími členskými státy a Spojenými státy a mezi členskými státy, pokud jde o tuto situaci; vyzývá k větší a důvěryhodné vojenské a bezpečnostní pomoci Ukrajině podle jejích potřeb, včetně mobilizace evropského mírového nástroje; vybízí členské státy, aby zvýšily svou dvoustrannou vojenskou a bezpečnostní pomoc Ukrajině; bere na vědomí první zasedání kybernetického dialogu mezi EU a Ukrajinou a je připraven v případě potřeby podpořit posílení pomoci EU vůči Ukrajině v oblasti kybernetické bezpečnosti; vítá zahájení dialogu mezi EU a Ukrajinou o kybernetické bezpečnosti a vyzývá k podobnému zapojení dalších zainteresovaných zemí Východního partnerství;

89. s politováním konstatuje, že vzhledem k nedostatečnému zájmu britské vlády nedošlo mezi Velkou Británií a EU k navázání partnerství, pokud jde o spolupráci v oblasti bezpečnosti a obrany, a to navzdory ujištění uvedeným v politickém prohlášení, v němž je stanoven rámec budoucích vztahů mezi EU a touto zemí; zdůrazňuje, že je nutné dosáhnout dohody mezi EU a Velkou Británií v oblasti zahraniční politiky a bezpečnostní spolupráce, která by umožnila lépe čelit společným globálním bezpečnostním výzvám; vyzývá vládu Velké Británie, aby zahájila jednání o navázání intenzivní spolupráce v oblasti zahraniční politiky, bezpečnosti, obrany a rozvoje vojenských kapacit; vyzývá k navázání užší spolupráce a pevnějšího partnerství s příslušnými africkými organizacemi, jako je Africká unie, Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS), Jihoafrický rozvojový výbor (SADC) skupina G5 Sahel, a Panafrický parlament, a prosazuje větší úlohu parlamentů v Africe; vyzývá dále EU, aby dodržovala své závazky přijaté na čtvrtém summitu EU-Afrika na podporu hospodářské a politické stability a aby dále podporovala kapacity afrických pohotovostních sil; vzhledem k cyklické povaze konfliktů v Sahelu zdůrazňuje, že je zapotřebí větší politická spolupráce s vládami podporovanými EU s cílem zajistit větší transparentnost, bojovat proti korupci, pěstovat inkluzivnost a spolupracovat s občany ve snaze omezit vypuknutí ozbrojených a etnických konfliktů;

90. vyzývá ke spolupráci v oblasti vzdělávání a budování kapacit s partnerskými zeměmi, které jsou oslabeny konflikty či regionálními hrozbami nebo na které se zaměřuje nepřátelské zahraniční vměšování;

91. uvědomuje si úlohu většího odtoku nezákonných financí do daňových rájů a riziko, které představují z hlediska intenzivnější militarizace a financování teroristické činnosti, což jen zvyšuje globální nestabilitu; vyzývá k větší aktivitě při omezování praní špinavých peněz a zajištění silnějšího postavení partnerů, zejména v Africe a Latinské Americe, pokud jde o mechanismy omezování nejasných finančních transakcí, do nichž jsou zapojeny orgány v daňových rájích;

Zlepšení evropské správy SBOP

92. vítá zahájení činnosti Generálního ředitelství pro obranný průmysl a vesmír (GŘ DEFIS); vítá dále oznámení o konání evropského obranného summitu počátkem roku 2022 a vyhlášení roku 2022 rokem evropské obrany předsedou Evropské rady; očekává, že obě tyto iniciativy přinesou nový impulz pro další rozvoj evropské obranné unie; vyzývá občany, organizace občanské společnosti a soukromý sektor, aby v rámci Konference o budoucnosti Evropy vyjádřili svá očekávání týkající se struktury SBOP, míru, obrany, bezpečnostní politiky, Strategického kompasu a úlohy EU ve světě; vyzývá orgány EU, aby přihlédly k těmto očekáváním a převtělily je do konkrétních návrhů a opatření; připomíná, že s cílem zajistit smysluplné zapojení do formulování obranné politiky a dohled nad ní je důležité zlepšovat nástroje, které má k dispozici občanská společnost; vyzývá k vytvoření plnohodnotného parlamentního Výboru pro bezpečnost a obranu a k formalizaci Rady ministrů obrany EU;

Čtvrtek 17. února 2022

93. připomíná úlohu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku; vyzývá členské státy, aby posoudily reformu rozhodovacího procesu, konkrétně článek 31 SEU o rozšíření hlasování kvalifikovanou většinou na zahraniční a bezpečnostní politiku EU v oblastech souvisejících se SBOP, a aby prozkoumaly plné využití „překlenovacích ustanovení“ a oblast působnosti článků, které zajišťují větší solidaritu EU a vzájemnou pomoc v době krize;

94. připomíná, že plánování, změny a případné ukončení misí SBOP by měly být předem konzultovány s Parlamentem a Parlament by o nich měl být řádně informován; zdůrazňuje, že je nutné, aby se Evropský parlament aktivně účastnil hodnocení misí a operací SBOP s cílem zvýšit jejich transparentnost, politickou podporu a podporu ze strany veřejnosti; domnívá se, že by měla být řádně zohledněna jeho doporučení; je odhodlán plně se podílet na kontrole nástroje Globální Evropa, zejména jeho mírového a bezpečnostního rozměru, a na uplatňování Evropského obranného fondu;

95. zdůrazňuje, že s cílem zvýšit odpovědnost a kontrolu a upevnit obrannou diplomacii je třeba v oblasti SBOP rozvíjet stále užší spolupráci s parlamenty členských států;

96. trvá na tom, že vzhledem k nezbytnému propojení stále strukturované spolupráce s různými finančními nástroji SBOP, zejména s Evropským obranným fondem, nad nímž Evropský parlament vykonává kontrolu, by měl být Parlament pravidelně informován o její realizaci;

97. trvá na tom, že je v souladu s příslušnými ustanoveními smluv důležité zajistit účinné propojení mezi nejrůznějšími vedoucími strukturami EU (Komisí, ESVČ, EDA apod.) a že je nutné pěstovat dobré vztahy s Evropským parlamentem, jelikož se jedná o jediný orgán zastupující občany Unie;

98. bude věnovat zvláštní pozornost tomu, aby byla v právu Evropské unie lépe zohledněna specifická povaha vojenských záležitostí; připomíná proto, že Parlament chce zachovat status armády, který splňuje velmi specifické požadavky vojenského povolání a představuje záruku účinného působení ozbrojených sil v každém z členských států; vyzývá k ochraně intervenčních schopností informačních služeb, které nemohou plnit svůj úkol spočívající v ochraně národní bezpečnosti, aniž by měly během dostatečné doby stanovené tvůrci právních předpisů preventivní přístup ke všem údajům o připojení, a to za kontroly ze strany soudů členských států a v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech; bere na vědomí přijetí obecného přístupu Rady k balíčku předpisů týkajícímu se jednotného evropského nebe; připomíná, že je nezbytné chránit svrchovanost členských států a svobodnou akceschopnost evropských ozbrojených sil; pokud jde o poskytování služeb, připomíná požadavky týkající se národní bezpečnosti spojené s přístupem, spolehlivostí a celistvostí údajů a důrazně trvá na tom, že začlenění vojenských ochranných doložek do právních předpisů EU musí umožnit reagovat na tento dvojitý problém;

o

o o

99. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Evropské radě, Radě, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, předsedkyni Evropské komise a příslušným komisařům, jako je např. komisař pro vnitřní trh, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi NATO, agenturám EU působícím v oblastech vesmíru, bezpečnosti a obrany a vládám a parlamentům členských států.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0041

Lidská práva a demokracie ve světě – výroční zpráva za rok 2021**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2021 (2021/2181(INI))**

(2022/C 342/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
- s ohledem na články 2, 3, 8, 21 a 23 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),
- s ohledem na články 17 a 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a další smlouvy a nástroje OSN týkající se lidských práv,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
- s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidy z roku 1948 a na rezoluci Rady OSN pro lidská práva 43/29 ze dne 22. června 2020 o předcházení genocidě,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na Deklaraci o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství nebo víře, vyhlášenou rezolucí Valného shromáždění OSN 36/55 ze dne 25. listopadu 1981,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin ze dne 18. prosince 1992,
- s ohledem na deklaraci OSN o obráncích lidských práv přijatou na základě konsenzu dne 10. prosince 1998,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 a na dva opční protokoly k této úmluvě, které byly přijaty dne 25. května 2000,
- s ohledem na oddíl „Vývoz a posouzení vývozu“ Smlouvy OSN o obchodu se zbraněmi a na Kodex chování EU pro vývoz zbraní,
- s ohledem na Pekingskou deklaraci ze září 1995,
- s ohledem na Úmluvy Rady Evropy na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny (CETS č. 164) přijatou dne 4. dubna 1997 a její protokoly, o opatřeních proti obchodování s lidmi (CETS č. 197) přijatou dne 16. května 2005 a o ochraně dětí před pohlavním vykořisťováním a zneužíváním (CETS č. 201) přijatou dne 25. října 2007,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“) ze dne 11. května 2011, kterou ne všechny členské státy ratifikovaly,

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na protokol č. 6 k Úmluvě Rady Evropy o ochraně lidských práv a základních svobod týkající se zrušení trestu smrti,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/1998 ze dne 7. prosince 2020 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa⁽³⁾,
- s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii (2020–2024), který Rada přijala dne 18. listopadu 2020,
- s ohledem na výzvu generálního tajemníka OSN k přijetí opatření ohledně lidských práv,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 16. listopadu 2015 o podpoře přechodného soudnictví ze strany EU,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 17. února 2020 o prioritách EU v rámci fór OSN pro lidská práva na rok 2020 a ze dne 22. února 2021 o prioritách EU v rámci fór OSN pro lidská práva na rok 2021,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 13. července 2020 o prioritách EU v rámci OSN a 75. zasedání Valného shromáždění OSN, září 2020 – září 2021, a ze dne 12. července 2021 o prioritách EU v rámci OSN v rámci 76. Valného shromáždění OSN, září 2021 – září 2022,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, přijatou dne 25. září 2015, a zejména na její cíle 1, 4, 5, 8 a 10,
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 a 2242 o ženách, míru a bezpečnosti,
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 28. května 2019, které ustavily Mezinárodní den památky obětí násilných činů založených na náboženství nebo víře, a na rezoluci ze dne 19. prosince 2017, kterou byl vyhlášen Mezinárodní den připomínky a památky obětí terorismu,
- s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro práva na svobodu pokojného shromažďování a sdružování ze dne 17. května 2019 o uplatňování těchto práv v digitálním věku,
- s ohledem na informační sdělení zvláštního zpravodaje OSN pro práva na svobodu pokojného shromažďování a sdružování o strategických žalobách proti účasti veřejnosti a právech na svobodu shromažďování a sdružování,
- s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu názoru a projevu ze dne 28. května 2019 o negativních dopadech odvětví sledování na svobodu projevu,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU na období 2021–2025 (akční plán EU pro rovnost žen a mužů – GAP III),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na strategii EU týkající se práv dítěte na období 2021–2024,
- s ohledem na připomínku týkající se lidských práv komisaře Rady Evropy pro lidská práva ze dne 27. října 2020 nazvanou „Čas přijmout opatření proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti“,
- s ohledem na revidované obecné zásady Rady ze dne 16. září 2019 pro politiku EU vůči třetím zemím týkající se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání,
- s ohledem na pokyny EU týkající se podpory a ochrany svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení ze dne 24. června 2013,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. září 2012 nazvané „Kořeny demokracie a udržitelný rozvoj: spolupráce Evropské unie s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů“ (COM(2012)0492),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 8. dubna 2020 o globální reakci EU na onemocnění COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 o novém paktu o migraci a azylu (COM(2020)0609),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- s ohledem na společné sdělení Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 17. února 2021 o posílení příspěvku EU k multilateralismu založenému na pravidlech (JOIN(2021)0003),
- s ohledem na výroční zprávu EU o lidských právech a demokracii ve světě za rok 2020,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o pokynech EU a mandátu zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019 ⁽⁷⁾ a na svá předchozí usnesení k předešlým výročním zprávám,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2021 obsahující doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o dopadech změny klimatu na lidská práva a úloze ochránců životního prostředí v této oblasti ⁽⁹⁾,
- s ohledem na usnesení ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komisi o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU ⁽¹⁰⁾,

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 30.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 94.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 11.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 111.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0388.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na všechna svá usnesení týkající se porušování lidských práv, demokracie a právního státu (tzv. „naléhavá usnesení“) podle článku 144 jednacího řádu, která byla přijata v letech 2020 a 2021,
 - s ohledem na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, která byla v roce 2020 udělena demokratické opozici v Bělorusku a v roce 2021 Alexeji Navalnému,
 - s ohledem na definici organizace občanské společnosti v glosáři shrnutí právních předpisů EU,
 - s ohledem na rámec politik EU na podporu přechodného soudnictví,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0353/2021),
- A. vzhledem k tomu, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o EU; vzhledem k tomu, že nikdo nesmí být za své zapojení do činností na ochranu a podporu lidských práv nebo demokracie žádným způsobem pronásledován nebo obtěžován; vzhledem k tomu, že umlčování nesouhlasných názorů a omezování účasti veřejnosti a přístupu k informacím má přímý dopad na lidská práva a demokracii;
- B. vzhledem k tomu, že vážné hrozby pro multilateralismus a mezinárodní právo, k nimž v současné době dochází, jsou takové povahy, že vyžadují, aby EU hrála při prosazování a ochraně lidských práv na celém světě ještě aktivnější úlohu; vzhledem k tomu, že politiky a opatření EU v oblasti lidských práv by měly vést k asertivnějším, rozhodnějším a účinnějším opatřením za pomoci všech nástrojů, které má EU k dispozici; vzhledem k tomu, že EU by měla soustavně zvažovat způsoby, jak nejučinněji jednat, a využívat nejhodnější nástroje k řešení porušování a zneužívání lidských práv ve světě a za tímto účelem by měla provádět pravidelné hodnocení svého souboru lidskoprávních nástrojů;
- C. vzhledem k tomu, že Evropský parlament coby orgán EU, který je slyšet, má zásadní postavení při obraně lidských práv a základních svobod a je silným zastáncem obránců lidských práv z celého světa;
- D. vzhledem k tomu, že akční plán EU pro lidská práva a demokracii 2020–2024 je plánem priorit EU v oblasti lidských práv, která by měla být ústředním bodem všech vnějších politik EU; vzhledem k tomu, že za účelem dosažení skutečného pokroku ohledně lidských práv ve světě musí EU zajistit soudržnost mezi svými vnitřními a vnějšími politikami;

Obecné problémy a politické nástroje

1. je mimořádně znepokojen problémy v oblasti lidských práv a demokracie, které vedou k oslabení ochrany demokratické správy a demokratických institucí a všeobecných lidských práv a ke zmenšování prostoru pro občanskou společnost, a to na celém světě; zdůrazňuje souvislost mezi právním státem, demokracií a porušováním lidských práv; požaduje, aby EU a její členské státy vyvíjely soustředěnější úsilí s cílem řešit problémy v oblasti lidských práv na celém světě, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s podobně smýšlejícími mezinárodními partnery, včetně OSN; vyzývá EU a její členské státy, aby šly příkladem a jednaly jako skutečně globální lídr v oblasti prosazování a ochrany lidských práv, rovnosti žen a mužů a právního státu a aby se důrazně postavily útokům proti zásadám univerzálnosti, nezczizitelnosti, nedělitelnosti, vzájemné závislosti a provázanosti lidských práv;

2. zdůrazňuje význam, jaký mají pro splnění tohoto cíle nový Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) – Globální Evropa a akční plán EU pro lidská práva a demokracii 2020–2024; připomíná, že hlasování Rady kvalifikovanou většinou v lidskoprávních otázkách by vedlo k účinnější a proaktivnější zahraniční a bezpečnostní politice EU a posílilo by spolupráci v záležitostech, které mají pro EU klíčový strategický význam, a současně by odrazilo její základní hodnoty; zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout společných postojů a konsenzu mezi členskými státy; zdůrazňuje, že je důležité, aby členské státy převzaly odpovědnost za akční plán EU a aby veřejně informovaly o svých opatřeních v rámci tohoto strategického dokumentu; vybízí státní a regionální parlamenty, vnitrostátní instituce pro lidská práva a místní organizace občanské společnosti, aby přispívaly k provádění vnější politiky EU v oblasti lidských práv ve spolupráci s příslušnými orgány na úrovni členských států;

Čtvrtek 17. února 2022

3. je hluboce znepokojen rostoucím počtem neliberálních demokracií a autokratických režimů, které jsou po celém světě poprvé za posledních dvacet let ve většině a které se snaží potlačit svůj vlastní lid a oslabit svobodu, demokratickou správu a mezinárodní normy; vyzývá EU a členské státy, aby plně využívaly nástroje, které mají k dispozici, včetně svého ekonomického vlivu v rámci vzájemných obchodních vztahů, k ambicióznější podpoře svobody, řádné správy věcí veřejných, právního státu a demokratických institucí a k zajištění prostoru pro občanskou společnost v celosvětovém měřítku;
4. vyzývá EU, aby i nadále prohlubovala spolupráci se Spojenými státy a dalšími podobně smýšlejícími demokratickými partnery s cílem podporovat svobodu a demokracii na celém světě a potlačovat autoritářské a totalitní režimy; vyzývá k přijetí nových mezinárodních nástrojů na obranu demokracie; vyzývá Komisi, aby přezkoumala, aktualizovala a dále rozvíjela programy EU pro budování státu, zvýšila jejich účinnost a zlepšila udržitelnost dosažených výsledků;
5. zdůrazňuje, že ambiciózní závazek a rétorika vnější politiky EU v oblasti lidských práv vyžadují, aby byla EU důsledná a šla příkladem, aby nebyla oslabena její důvěryhodnost v boji proti celosvětovému úpadku demokracie; vyzývá EU, aby za tímto účelem věnovala zvláštní pozornost posuzování a prevenci veškerých porušení souvisejících s jejími vlastními politikami, projekty a financováním ve třetích zemích a aby zajistila jejich transparentnost s cílem zabránit nejednotnému přístupu ke srovnatelným situacím v oblasti lidských práv ve světě, a aby vytvořila mechanismus pro podávání stížností pro ty, jejichž práva mohla být činností EU porušena;
6. zdůrazňuje význam podpory, kterou EU poskytuje mediaci a volebním procesům prostřednictvím své pomoci domácím pozorovatelům a prostřednictvím volebních pozorovatelských misí, v nichž Parlament hraje aktivní úlohu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit nejvyšší úroveň ochrany domácích volebních pozorovatelů, a vyzývá v tomto ohledu k další podpoře; zdůrazňuje, že je zapotřebí účinně navázat na zprávy a doporučení těchto misí s cílem posílit demokratické normy a usnadnit budoucí mírové přechody k demokracii v dotčených zemích; připomíná nástroje Parlamentu pro politické zprostředkování, které by bylo možné dále rozvíjet ve prospěch tohoto celkového přístupu; zdůrazňuje, že je důležité, aby místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) i nadále včas a v souladu s dohodnutými postupy předkládali Evropskému parlamentu zprávy vypracované průzkumnými misemi;
7. vyzývá EU, aby úzce spolupracovala s domácími a mezinárodními organizacemi, jako je Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Rada Evropy a organizace, které podpořily Deklaraci zásad pro mezinárodní volební pozorovatelské mise, s cílem účinně identifikovat překážky, které brání volební kampani jakéhokoli kandidáta, volební podvody, nesrovnalosti ve volbách a pronásledování svobodných sdělovacích prostředků za informování o volebních procesech;
8. zdůrazňuje, že Evropský parlament by měl usilovat o účinnější komunikaci o ochraně lidských práv, a to i tím, že bude svá naléhavá usnesení o porušování lidských práv překládat do místních jazyků dotčených zemí a odpovídajícím způsobem je zveřejňovat a distribuovat;

Tematický program pro lidská práva a demokracii

9. připomíná, že dodržování lidských práv, demokracie a právního státu je průřezovým cílem Nástroje pro sousedství a rozvojem a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, jak je stanoveno v článku 3 (cíle) příslušného nařízení; poukazuje na důležitost tematického programu pro lidská práva a demokracii přijatého v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojem a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa za účelem ochrany lidských práv a prosazování svobody a demokracie na celém světě;
10. opakuje, že diverzifikace a maximalizace mechanismů financování a mechanismů pro subjekty občanské společnosti v rámci tohoto nástroje má zásadní význam a měla by být podporována zohledňováním specifík těchto aktérů a zajištěním toho, aby nebyly omezeny ani jejich oblast působnosti, ani počet potenciálních partnerů, přičemž je nutné pokračovat v úsilí o větší autonomii občanského prostoru v souladu se zásadou soudržnosti politik ve prospěch rozvoje; žádá, aby úroveň a flexibilita financování pro občanskou společnost a obránce lidských práv v rámci tematického programu NDICI pro lidská práva a demokracii, včetně programu ProtectDefenders.eu a Evropské nadace pro demokracii, odrážela závažnost dnešních neliberálních tendencí a zmenšování prostoru pro občanskou společnost na celém světě;

Čtvrtek 17. února 2022

11. vyzývá k větší transparentnosti, pokud jde o lidskoprávní ustanovení v dohodách o financování v rámci NDICI, a k vyjasnění mechanismu a kritérií pro pozastavení platnosti těchto dohod v případě porušování lidských práv, demokratických zásad a právního státu nebo v závažných případech korupce; vyzývá Komisi, aby zásadně nevyplácela rozpočtovou podporu vládám třetích zemí jako operativní způsob poskytování pomoci v zemích, které čelí rozsáhlému porušování lidských práv a represím vůči jejich obráncům;

12. vítá strategický dialog mezi Komisí a Parlamentem o všech složkách NDICI a vyzývá Komisi, aby plně zohlednila příspěvek Parlamentu týkající se priorit v oblasti lidských práv, a to jak v tematickém programu, tak ve všech geografických programech; zdůrazňuje, že plného dopadu tohoto nástroje může být dosaženo pouze tehdy, bude-li činnost v oblasti lidských práv začleňována do všech vnějších politik a programů EU, bude-li tento nástroj soudržný s vnitřními politikami EU a bude-li EU vnímána jako důvěryhodný mezinárodní aktér usilující o ochranu lidských práv a dosahování pokroku v této oblasti;

13. oceňuje činnost Evropské nadace pro demokracii při podpoře občanské společnosti a svobodných sdělovacích prostředků v jižním a východním sousedství EU, jakož i v zemích západního Balkánu; vyzývá Komisi, aby posílila mechanismy přerozdělování grantů v rámci programů EU na podporu demokracie s cílem posílit přístupy zdola nahoru k podpoře demokracie a zajistit, aby z podpory EU mohly těžit i menší iniciativy na regionální nebo místní úrovni;

14. znovu opakuje, že podporuje činnost evropských politických nadací při podpoře a zlepšování postavení příští generace politických vůdců v sousedství EU i dále;

Zvláštní zástupce EU pro lidská práva

15. vítá příspěvek zvláštního zástupce EU pro lidská práva k obraně lidských práv a dosahování pokroku v této oblasti ve světě; poukazuje na významnou úlohu zvláštního zástupce při zlepšování účinnosti politik EU v oblasti lidských práv prostřednictvím komunikace se třetími zeměmi, spolupráce s podobně smýšlejícími partnery při dosahování pokroku programu v oblasti lidských práv a zvyšování vnitřní i vnější soudržnosti politik EU v této oblasti; opakuje, že jmenování zvláštního zástupce EU by mělo být předmětem předchozího slyšení v Parlamentu;

16. konstatuje, že je třeba posílit mandát a viditelnost úlohy zvláštního zástupce EU, aby měl smysluplný dopad na lidská práva; zdůrazňuje, že zvláštní zástupce EU má flexibilní mandát, který by mohl být přizpůsoben vyvíjejícím se okolnostem; domnívá se, že pozice zvláštního zástupce EU by mohla být zefektivněna posílením komunikačních aktivit a vytvořením veřejnějšího profilu mimo jiné prostřednictvím zveřejňování veřejných prohlášení na podporu ohrožených obránců lidských práv, včetně laureátů a finalistů Sacharovovy ceny, a dlouhodobě vězněných obránců lidských práv, což by napomohlo ochraně jejich fyzické integrity a záslužné práci, kterou odvádějí; zdůrazňuje, že je důležité, aby zvláštní zástupce EU úzce spolupracoval s dalšími zvláštními zástupci EU v zemích a regionech s cílem začlenit lidská práva do regionálních politik EU;

17. doporučuje, aby zvláštní zástupce EU věnoval speciální pozornost zemím a tématům, jimiž se každý měsíc zabývají naléhavá usnesení Parlamentu o porušování lidských práv, a veškerým případům porušování lidských práv, zejména těch, k nimž dochází v rámci autoritářských režimů;

18. vyzývá Komisi, místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby zvláštnímu zástupci EU a jeho týmu zajistili politickou podporu a odpovídající personální a finanční zdroje;

19. vybízí zvláštního zástupce EU, aby pokračoval v diplomatickém úsilí o posílení podpory EU mezinárodnímu humanitárnímu právu a mezinárodní spravedlnosti; znovu žádá, aby byl jmenován zvláštní zástupce EU s touto agendou;

Dialogy EU o lidských právech

20. uznává, že dialogy EU o lidských právech mají potenciál podporovat lidská práva a demokracii v bilaterálních vztazích se třetími zeměmi, avšak zdůrazňuje, že aby byly účinné, musí se zaměřovat na výsledky a musí být založeny na jasných referenčních hodnotách, aby bylo možné hodnotit jejich výsledky; vyjadřuje politování nad tím, že ačkoli revidované obecné zásady EU pro dialogy o lidských právech s partnerskými nebo třetími zeměmi stanovují konkrétní cíle, neurčují ukazatele, které by umožnily provést řádné hodnocení; požaduje, aby takové hodnocení u každého dialogu

Čtvrtek 17. února 2022

v souladu s obecnými zásadami EU provedla ESVČ a aby jeho součástí bylo další sledování jednotlivých případů vznesených jak v kontextu dialogů o lidských právech, tak Parlamentem; zastává názor, že nedosažení konkrétních výsledků v dialogích o lidských právech se třetími zeměmi by vyžadovalo další posouzení toho, jak vést dvoustranné vztahy;

21. znovu zdůrazňuje závazek přijatý v obecných zásadách EU týkajících se obránců lidských práv upozorňovat během dialogů EU s partnerskými/třetími zeměmi o lidských právech na jednotlivé kauzy obránců lidských práv, kteří jsou ohroženi, a zdůrazňuje, že je třeba důsledně zajistit, aby byly tyto otázky při těchto příležitostech projednávány; očekává, že ESVČ bude věnovat zvláštní pozornost jednotlivým případům, na které upozornil Parlament zejména ve svých naléhavých usneseních, a také laureátům a finalistům Sacharovovy, kteří jsou ohroženi, a že bude podávat zprávy o přijatých opatřeních;

22. poukazuje na to, že dialogy by měly být jedním z nástrojů komplexního zapojení EU v oblasti lidských práv a že by neměly být považovány za náhradu debat souvisejících s lidskými právy na fórech na vysoké úrovni se všemi příslušnými subjekty, a zejména se strategickými partnery EU; vyzývá ESVČ, aby v dostatečném předstihu sdílela informace o plánovaných dialogích – dvoustranných i v rámci mezinárodních fór – s Výborem EP pro zahraniční věci a podvýborem pro lidská práva a s organizacemi občanské společnosti;

23. zdůrazňuje, že všechny subjekty občanské společnosti, včetně nezávislých organizací občanské společnosti, náboženských organizací, odborových svazů, komunitně vedených organizací a obránců lidských práv, hrají nepostradatelnou úlohu v dialogích z hlediska poskytování vstupních informací pro samotné dialogy i pro hodnocení jejich výsledků; zdůrazňuje, že EU a její členské státy by, je-li to možné a vhodné, měly zajistit skutečné, přístupné a inkluzivní konzultace a účast těchto organizací v rámci oficiálních a neformálních dialogů a předběžných rozhovorů; vyzývá ESVČ a Komisi, aby zlepšily komunikaci a transparentnost, pokud jde o občanskou společnost; za tímto účelem ESVČ a Komisi vyzývá, aby posílily a zviditelnily kontaktní místa pro lidská práva v zeměpisných divizích svých ústředí a aby zintenzivnily podporu občanské společnosti, včetně technické podpory, zejména v zemích, kde se represivní režimy snaží činnosti občanské společnosti bránit;

24. zdůrazňuje, že dialogy o lidských právech mají být ústředním prvkem souboru nástrojů EU v oblasti zahraniční politiky, a proto nemohou být cílem samy o sobě; opakuje, že podle článku 21 Smlouvy o EU se hodnoty, na nichž byla Unie založena, musí řídit všemi aspekty jejích vnějších politik; vyzývá proto ESVČ a Radu, aby zajistily lepší rovnováhu mezi diplomacií, zájmy a hodnotami, větší soulad s cíli v oblasti lidských práv, kterými se řídí vnější činnost EU, a větší důraz na dlouhodobou perspektivu; opakuje proto, že dodržování lidských práv musí být jednou ze základních podmínek podpory třetích zemí ze strany EU;

Multilateralismus a mezinárodní spravedlnost

25. konstatuje, že rok 2020 byl rokem 75. výročí Organizace spojených národů, která je nepostradatelným univerzálním fórem pro dosahování mezinárodní shody ohledně míru a bezpečnosti, udržitelného rozvoje a dodržování lidských práv a mezinárodního práva; požaduje, aby EU a její členské státy zachovaly OSN potřebnou podporu a aby pokračovaly ve svém úsilí jednomyslně promlouvat v OSN a na dalších mnohostranných fórech; upozorňuje na výzvy spojené s všeobecným požíváním lidských práv a zdůrazňuje potřebu inkluzivnějšího a účinnějšího multilateralismu a mezinárodní spolupráce; vyzdvihuje zásadní úlohu orgánů OSN coby fóra pro dosahování pokroku v oblasti míru, řešení konfliktů a ochrany lidských práv a vyzývá k posílení opatření a zdrojů v tomto směru; vítá výzvu generálního tajemníka OSN k přijetí opatření ohledně lidských práv;

26. vyjadřuje politování nad tím, že některé země nadále uplatňují dvojí normy, pokud jde o řešení situací v oblasti lidských práv ve světě; odsuzuje stále čtenější pokusy oslabit fungování orgánů OSN, zejména Rady pro lidská práva, zpochybňováním univerzálnosti lidských práv, a bránit mezinárodnímu pořádku založenému na pravidlech; vyjadřuje politování nad tím, že země autokratických režimů a opakovaného porušování lidských práv se staly členy Rady pro lidská práva, a nad tím, že hrubě porušují své závazky v oblasti lidských práv a dosahují nevalných výsledků při spolupráci s mechanismy OSN zřízenými prostřednictvím Rady pro lidská práva; vyzývá v této souvislosti k zásadní reformě Rady pro lidská práva, včetně stanovení jasných kritérií pro její členy; vyzývá zejména ESVČ, aby iniciovala a stála v čele úsilí o koordinovaný postoj EU a členských států k členství v Radě pro lidská práva, s cílem podpořit větší transparentnost

Čtvrtek 17. února 2022

volebního procesu, zejména zveřejňováním hlasování členských států a zdůvodňováním jejich hlasování; dále zdůrazňuje potřebu skutečně konkurenčního procesu, kdy bude zajištěno, aby všechny tři regionální bloky, v nichž jsou přítomny členské státy, nabízejely více kandidátů, než je křesel, a aby se zvýšila odpovědnost kandidátů prostřednictvím kontroly jejich dobrovolných závazků a výsledků ve spolupráci s Radou pro lidská práva a orgány OSN zřízenými smlouvami a zvláštními postupy;

27. důrazně odsuzuje veškeré útoky na držitele mandátů v rámci zvláštních postupů OSN a na nezávislost a nestrannost jejich mandátů; zdůrazňuje, že státní svrchovanost nelze využívat jako záminku k zabránění tomu, aby mezinárodní společenství sledovalo lidská práva, neboť podle Charty OSN a rezoluce Valného shromáždění OSN č. 60/251 mají všechny státy bez ohledu na svůj politický, hospodářský a kulturní systém povinnost a odpovědnost prosazovat a chránit veškerá lidská práva a základní svobody pro všechny, a že Rada OSN pro lidská práva by měla případy porušování lidských práv řešit;

28. vyzývá členské státy a demokratické partnery EU, aby těmto pokusům rozhodně čelily a aby posílily svou reakci na závažná porušování mezinárodních lidských práv; vyzývá Radu a členské státy, aby usilovaly o reformu mnohostranných institucí, aby byly odolnější a schopné činit soudržnější a adaptabilnější rozhodnutí;

29. zdůrazňuje potřebu odpovídajícího financování pro všechny orgány OSN pro lidská práva, zejména pro orgány zřízené smlouvami a zvláštní postupy; vyzývá generálního tajemníka OSN, aby za tímto účelem poskytl odpovídající zdroje z rozpočtu OSN, a naléhavě vyzývá členské státy EU, aby zvýšily své dobrovolné příspěvky;

30. zdůrazňuje, že je třeba provést nestranný, spravedlivý a transparentní přezkum žádostí nevládních organizací o poradní status v Hospodářské a sociální radě OSN; podporuje výzvu EU ke schválení výrazně zpožděných žádostí některých uznávaných nevládních organizací;

31. odsuzuje odvetná opatření a zastrasování přibližně 240 členů občanské společnosti, obránců lidských práv a novinářů ve 45 zemích za spolupráci s OSN v uplynulém roce, na něž upozornil generální tajemník OSN; vyzývá EU a její členské státy, aby proti těmto odvetným opatřením přijaly důrazná opatření, a to i prostřednictvím globální demarše vůči dotčeným zemím, a aby přijaly veškerá možná opatření, která pomohou zajistit bezpečné a otevřené prostory pro interakci jednotlivců a organizací občanské společnosti s OSN a jejími zástupci a mechanismy;

32. připomíná, že rozhodně podporuje Mezinárodní trestní soud (MTS) coby jedinou mezinárodní instituci, která je schopna stíhat některé z nejohavnějších trestných činů a zajistit spravedlnost pro jejich oběti; zdůrazňuje nezávislost a nestrannost MTS; vyzývá EU a členské státy, aby poskytly přiměřenou finanční podporu, která MTS umožní plnit svou úlohu; podporuje univerzálnost Římského statutu a požaduje, aby EU zahrnula zvláštní doložku o jeho ratifikaci a přístupu k němu do dohod uzavíraných se třetími zeměmi; požaduje, aby EU posílila svou spolupráci se zeměmi, které dosud k Římskému statutu nepřistoupily; důrazně odsuzuje veškeré útoky na zaměstnance nebo nezávislost MTS; domnívá se, že pokusy oslabit důvěryhodnost a zásadní úlohu MTS představují útoky na multilateralismus a EU a její členské státy by je měly jako takové napadnout, a to i v případě, že mají původ v zemích, jež jsou jejími blízkými partnery; zdůrazňuje, že MTS, aby mohl plnit své úkoly, potřebuje plný přístup do vyšetřovaných zemí; zdůrazňuje potenciál dalších inovativních nástrojů, které zajistí pohnání pachatelů mezinárodních trestných činů k odpovědnosti, včetně univerzální pravomoci soudnictví na vnitrostátní úrovni; zdůrazňuje v této souvislosti současné debaty v Komisi OSN pro mezinárodní právo o imunitě státních úředníků a vyzývá k přijetí návazných opatření; požaduje, aby EU nadále posilovala budování kapacit na vnitrostátní úrovni ve třetích zemích a současně podporovala mezinárodní trestní tribunály a mechanismy, jakož i platformy a organizace věnující se boji proti beztrestnosti, jako je Koalice pro MTS;

33. opakuje svou výzvu k boji proti beztrestnosti a k podpoře odpovědnosti v regionech a zemích zasažených konflikty; bere na vědomí, že Parlament a Rada schválily pilotní projekt týkající se Evropského střediska pro sledování boje proti beztrestnosti; vyzývá v této souvislosti Komisi a ESVČ, aby zavedly podobné nástroje pro posílení a podporu obětí prostřednictvím přístupu k opravným prostředkům a odškodnění, včetně nástrojů souvisejících s korupcí;

Čtvrtek 17. února 2022

Specifické výzvy v oblasti lidských práv*Onemocnění COVID-19*

34. zdůrazňuje, že onemocnění COVID-19 významně posílilo nedávné tendence neliberálních demokracií a autokratických režimů oslabujících demokracii; vyjadřuje politování nad tím, že tyto režimy zneužívají epidemiologickou krizi k tomu, aby více omezily svobodu projevu, shromažďování a náboženského vyznání a přesvědčení prostřednictvím omezování fungování demokratických institucí a potlačování projevů nesouhlasu včetně omezování svobody sdělovacích prostředků online i offline a namíření pomlouvačných kampaní na kritiky a oznamovatele; stejně tak odsuzuje skutečnost, že tyto režimy diskriminují marginalizované obyvatele, zejména domorodé obyvatele a jiné menšiny, masově používají nástroje dohledu, dezinformační kampaně, omezují přístup k informacím, zejména z pluralitních a nezávislých sdělovacích prostředků pomocí plošného odpojování internetu, omezování šířky pásma a blokování obsahu, zavádějí mimořádná opatření bez jasných kritérií pro jejich zrušení, omezují demokratický průběh voleb a využívají selektivní přístup ke zdravotní péči jako způsob diskriminace určitých segmentů populace;

35. uznává významnou roli obránců lidských práv v reakci na onemocnění COVID-19, neboť kromě své každodenní práce v oblasti lidských práv převzali navíc i řadu nových rolí a potýkají se se značnými a nepřiměřenými riziky; se znepokojením bere na vědomí, že vlády po celém světě pandemií využily jako příležitost k tomu, aby se mohly zaměřit specificky na obránce lidských práv tím, že je odmítnou propustit z vězení, prodlouží jejich zadržování bez možnosti styku s okolím, omezí návštěvy ve vězení a odsoudí je na základě vykonstruovaných obvinění při soudních jednáních za zavřenými dveřmi;

36. zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 měla negativní dopad na ekonomická a sociální práva ve většině zemí ve světě a že zdravotní a následná hospodářská krize vedla k růstu nerovností v jednotlivých zemích a mezi nimi; odsuzuje neustálé pokusy úřadů zatajovat před mezinárodními vyšetřovateli důležité informace o původu a šíření onemocnění COVID-19; zdůrazňuje, že vysoce negativní důsledky onemocnění COVID-19 nepřiměřeně zasahují zranitelné skupiny, např. ženy, osoby LGBTIQ, chudé lidi, děti, osoby se zdravotním postižením, migranty, uprchlíky, žadatele o azyl, menšiny z hlediska náboženského vyznání či přesvědčení atd., neformální pracovníky a osoby ve věznici nebo zajišťovací vazbě; zdůrazňuje, že zranitelné skupiny jsou rovněž více zasaženy negativními hospodářskými a sociálními důsledky pandemie a omezeními přístupu ke zdravotní péči a vzdělávání; se znepokojením sleduje nárůst nesnášenlivosti, diskriminace a nenávistných verbálních projevů vůči určitým zranitelným skupinám, zejména menšinovým skupinám, a omezování základních svobod;

37. zdůrazňuje, že EU by měla zvýšit svou podporu s cílem zabývat se negativními důsledky onemocnění COVID-19, zejména pro zranitelné skupiny; za tím účelem požaduje, aby EU naléhavě zvýšila své úsilí o ukončení znepokojivé nerovnováhy v celosvětovém rozdělení očkovacích látek, a tím splnila svůj předchozí závazek podpořit očkovací látky proti onemocnění COVID-19 jako globální veřejný statek prostřednictvím mimo jiné technologického transferu a posílení místní výroby, a to i skrze platformu WHO zaměřenou na přístup k technologiím v souvislosti s onemocněním COVID-19 (C-TAP), aby byla zajištěna dostupnost, přístupnost a cenová dostupnost očkovacích látek pro maximální množství lidí; zdůrazňuje, že je důležité podporovat posilování vzdělávacích systémů a systémů zdravotní péče, aby byly odolné vůči budoucím hrozbám; žádá EU a její členské státy, aby navýšily finanční prostředky na poskytování základních veřejných zdravotnických služeb; v této souvislosti zdůrazňuje význam sociální ochrany; požaduje za tím účelem větší podporu pro inovativní technologie a vítá reakci týmu Evropa; uznává právo na tělesné a duševní zdraví, které je v mnoha zemích stále předmětem stigmatizace a diskriminace, a poukazuje na to, jak pandemie COVID-19 odhalila obrovské zanedbání v poskytování péče o duševní zdraví;

Obránci lidských práv

38. chválí důležitou práci vykonávanou všemi obránci lidských práv po celém světě, někdy za nejvyšší cenu, a využívá této příležitosti k uznání příspěvku všech obránců lidských práv k hnutí pro lidská práva; opakuje, že obránci lidských práv jsou často jedinými osobami, které jsou schopny sledovat dodržování lidských práv na místě a jejich ochranu na území, která jsou např. okupována nebo anektována, zejména v oblastech tzv. zamrzlých konfliktů, kde jsou mezinárodní společnosti a EU schopny se zapojit jen omezeně;

39. je vážně znepokojen nejistou situací obránců lidských práv a lituje skutečnosti, že jsou obětmi rostoucího násilí, včetně cíleného zabíjení; poukazuje na to, že některé země mají obzvláště znepokojivou historii pronásledování, šikanování, zastrasování, únosů a mimosoudních poprav obránců lidských práv; upozorňuje na obzvláště vážnou situaci obránců práv žen, environmentálních práv, pracovních práv a lidských práv původních obyvatel, kterou dále zhoršilo onemocnění COVID-19; vyjadřuje politování nad nárůstem využíváním metod, jako je šikana, kriminalizační

Čtvrtek 17. února 2022

a pomlouvačné kampaně, svévolné zatýkání a neomezené zadržování v nelidských podmínkách, které mají umlčet obránce lidských práv, často na základě nespravedlivě definovaných obvinění z terorismu; opakuje svou výzvu určenou delegacím EU a velvyslanectvím členských států ve třetích zemích, aby se zabývaly vývojem a výzvami týkajícími se práva prosazovat a chránit lidská práva, aby usilovaly informace o situaci obránců lidských práv, získávaly je a reagovaly na ně, aby je pravidelně navštěvovaly ve vězení, sledovaly jejich soudní řízení a obhajovaly jejich přístup ke spravedlnosti a ochraně; dále vyzývá EU a její členské státy, aby vypracovaly strategii pro ambiciózní opatření EU k řešení rostoucího počtu útoků proti obráncům lidských práv;

40. naléhavě požaduje vytvoření celounijního programu pro vydávání krátkodobých víz pro dočasné přesídlení obránců lidských práv, zejména zahrnutím pokynů do příručky EU o vízech a změnou právních nástrojů týkajících se víz, především vízového kodexu; vyjadřuje politování nad nedostatečným pokrokem v této otázce v posledním roce a naléhavě žádá smysluplnější projednání koordinovanější politiky EU pro vydávání mimořádných víz obráncům lidských práv ze strany členských států;

41. požaduje, aby byl Evropskému parlamentu povolen větší dohled nad opatřeními delegací EU v případech porušování a zneužívání lidských práv ve třetích zemích a přijetí konkrétních a přísných opatření, pokud nejsou schopny tyto povinnosti splnit; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby mohly delegace EU počítat se všemi nezbytnými a odpovídajícími zdroji a kapacitami, aby mohly účinně jednat v případech problémů v oblasti lidských práv ve třetích zemích;

42. důrazně odsuzuje zabíjení obránců lidských práv ve světě a požaduje spravedlnost a pohánání osob odpovědných za tyto útoky na nejvyšších úrovních rozhodování k odpovědnosti; zdůrazňuje, že většina těchto obránců lidských práv byla zapojena do ochrany své země a životního prostředí a do obrany práv původních obyvatel; připomíná svou výzvu zajistit, aby byla plně dodržována zásada svobodného, předchozího a informovaného souhlasu v souladu s Úmluvou Mezinárodní organizace práce (MOP) o domorodém a kmenovém obyvatelstvu (Úmluva č. 169); zdůrazňuje, že je třeba zlepšit přístup ke spravedlnosti po celém světě s cílem bojovat proti všeobecně rozšířené beztrestnosti těchto zabíjení; konstatuje však, že je zapotřebí větší úsilí nejen ohledně odškodnění a nápravy, ale např. také při prevenci prostřednictvím posílení vnitrostátních plánů pro ochranu obránců lidských práv ve třetích zemích;

Svoboda projevu, pokojného shromažďování a sdružování

43. zdůrazňuje, že nedávná odhalení, jako např. skandál týkající se softwaru Pegasus firmy NSO, potvrzují, že špehování obránců lidských práv a novinářů je extrémně znepokojivé a že existuje nebezpečí zneužívání sledovacích technologií k podrývání lidských práv; vyzývá k podporování bezpečného a otevřeného prostoru a větší kapacity pro organizace občanské společnosti, obránce lidských práv, novináře a jiné dotčené osoby s cílem chránit je před kybernetickým dohledem a zasahováním; zdůrazňuje, že v této oblasti je potřebná důslednější vnitrostátní a mezinárodní regulace;

44. vyjadřuje své vážné znepokojení ohledně omezení svobody projevu, pokojného shromažďování a sdružování a zdůrazňuje, že je třeba tyto svobody zaručit a respektovat; znovu upozorňuje na specifické výzvy spojené se svobodou přesvědčení a projevu a jejich souvislost se svobodou informací, včetně přístupu k nezávislým a spolehlivým informacím online i offline;

45. konstatuje, že ještě nikdy nebyla nezávislá žurnalistika a existence spolehlivých sdělovacích prostředků tak zásadně důležitá pro zachování bezpečných, zdravých a řádně fungujících společností jako dnes, a zdůrazňuje, že je třeba větší podpory veřejnosti pro nezávislou žurnalistiku po celém světě; odsuzuje stále větší právní šikanu a omezující právní předpisy jako prostředek umlčování kritických hlasů, např. prostřednictvím strategických žalob proti účasti veřejnosti a kriminalizace pomluv online a offline, které jsou používány k zastrašení novinářů, oznamovatelů a obránců lidských práv, aby přestali se svými šetřeními a s odhalováním korupce a jiných otázek veřejného zájmu v řadě zemí; připomíná, že je třeba zajistit transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků, včetně akcionářů, vzhledem k jejich roli při zaručování plurality sdělovacích prostředků;

46. znovu upozorňuje na specifické výzvy, které pro svobodu sdružování představují omezující právní předpisy, jako jsou právní předpisy pro boj proti terorismu, extremismu a korupci namířené proti organizacím občanské společnosti, a následná rizika příliš zatěžujících požadavků na registraci, financování a vykazování, které jsou formou státní kontroly, a jiných opatření, jako je potlačování demonstrací za použití síly, šikanování a svévolné zadržování; odsuzuje takové

Čtvrtek 17. února 2022

zneužívání legislativní a policejní pravomoci nebo bezpečnostních opatření k omezování práva protestovat; zdůrazňuje, že v letech 2020 a 2021 byly potlačeny desítky demonstrací, došlo k zavraždění demonstrantů a ke svévolnému zadržení stovek pokojných protestujících, z nichž mnozí byli podrobeni mučení a špatnému zacházení a donuceni zaplatit velké pokuty v soudních procesech, které nezaručovaly ani minimální procesní standardy; odsuzuje porušování práva na kolektivní vyjednávání, konzultace a účast pracovníků a odborů;

47. vyjadřuje své vážné znepokojení ohledně omezení akademické svobody a nárůstu cenzury a uvěznování akademiků po celém světě, což má významné důsledky pro právo na vzdělávání; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby zvýšily své diplomatické snahy prostřednictvím dvoustranného a mnohostranného zapojení v souvislosti s hrozbami a útoky na akademickou svobodu ze strany státních a nestátních aktérů; vyzývá ESVC a Komisi, aby přehodnotily stávající mechanismy podpory a ochrany obránců lidských práv s cílem rozvíjet kapacity pro identifikaci a poskytování pomoci, včetně ochrany a podpory v mimořádných situacích, v případech, kdy dochází k útokům na akademickou svobodu; žádá Komisi, aby zajistila nadále vysokou úroveň podpory Evropského meziuniverzitního centra pro lidská práva a demokratizaci a Globálního kampusu pro lidská práva jako stěžejního nástroje podpory EU, pokud jde o vzdělávání v oblasti lidských práv na celém světě;

48. odsuzuje stále rozšířenější praxi autoritářských států, které hostí obrovské sportovní nebo kulturní akce s cílem podpořit svou mezinárodní legitimitu, zatímco dále potlačují domácí opozici; vyzývá EU a její členské státy, aby jednaly s národními sportovními federacemi, korporátními subjekty a organizacemi občanské společnosti o tom, za jakých podmínek by se měly takovýchto akcí účastnit, a to včetně zimních olympijských her v Pekingu v roce 2022; žádá o vytvoření politického rámce EU v oblasti sportu a lidských práv;

Právo na bezpečné a zdravé životní prostředí

49. je si vědom toho, že změna klimatu je jednou z největších hrozeb pro lidská práva naší i budoucích generací, neboť ohrožuje zejména základní právo na život, zdraví, potraviny, bydlení a odpovídající životní standardy jednotlivců i společností; zdůrazňuje, že vlády mají povinnosti v oblasti lidských práv a udržitelného rozvoje; je si vědom úzkého vztahu mezi lidskými právy, zdravým životním prostředím, biologickou rozmanitostí a bojem proti změně klimatu a vítá výzvu OSN týkající se celosvětového uznání práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí; zdůrazňuje nepostradatelnou úlohu, kterou hrají obránci lidských práv v oblasti životního prostředí a místní a původní obyvatelé při ochraně tohoto prostředí, a to navzdory hrozbám násilí, jimž často čelí ze strany těch, kteří jsou odpovědní za praktiky škodlivé pro životní prostředí nebo z nich mají prospěch; vybízí EU a její členské státy, aby podpořily uznání ekocidy jako mezinárodního trestného činu podle Římského statutu MTS, a požaduje, aby Komise prozkoumala význam ekocidy pro právo a diplomacii EU; vyzývá EU a členské státy, aby se chopily odvážných iniciativ v oblasti boje proti beztrestnosti trestných činů proti životnímu prostředí na celosvětové úrovni;

50. upozorňuje na odpovědnost a povinnosti států a jiných odpovědných subjektů, např. podniků, pokud jde o zmírňování dopadů změny klimatu, předcházení jeho negativním dopadům na lidská práva a zhoršování a úbytek biologické rozmanitosti a prosazování vhodných politik, které jsou dostatečně ambiciózní a nediskriminační a zajišťují účast občanů a přístup k účinným nápravným prostředkům a jsou v souladu se závazky v oblasti lidských práv; naléhavě žádá EU, aby se snažila čelit dopadům globální změny klimatu, mimo jiné zavedením účinných a udržitelných politických opatření, a aby dodržovala cíle Pařížské dohody; opakuje svou výzvu EU a jejím členským státům, aby posílily vztah mezi lidskými právy a životním prostředím prostřednictvím své vnější činnosti a poskytly účinnou ochranu obráncům lidských práv a práva v oblasti životního prostředí;

51. zejména upozorňuje na vazbu mezi využíváním zdrojů a financováním konfliktů, válek a násilí a uznává, že dopady změny klimatu na životní prostředí mohou zhoršit migraci a nucené vysídlování;

52. zdůrazňuje, že původní obyvatelé jsou často prvními oběťmi odlesňování, které kromě jiných práv ohrožuje jejich práva k půdě a přístup k životně důležitým zdrojům; v této souvislosti zdůrazňuje jejich právo určit a stanovit priority a strategie pro svůj vlastní rozvoj a využívání své půdy, území a dalších zdrojů; připomíná, že beztrestnost porušování práv původních obyvatel je hnací silou odlesňování, a proto považuje za zásadní, aby za tato porušování práva byla vyvozena odpovědnost;

Čtvrtek 17. února 2022

Práva žen, posílení postavení žen a genderová rovnost

53. zdůrazňuje zásadní význam dosažení pokroku ohledně práv žen a vítá akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU na období 2021–2025 (akční plán EU pro rovnost žen a mužů III) jako známku odhodlání EU v této oblasti; vyzdvihuje významnou úlohu, kterou hrají politické vůdkyně a občanské aktivistky v politických, sociálních a environmentálních hnutích, a vyjadřuje politování nad skutečností, že ženy se často stávají cílem násilí kvůli svému pohlaví i činnosti, za něž platí dokonce i životem;

54. připomíná, že Istanbulská úmluva, jakožto první všeobecně závazná smlouva vytvořená pro boj proti násilí páchanému na ženách a dívkách a domácímu násilí, stanoví referenční hodnoty pro mezinárodní standardy, které je třeba dále ratifikovat a uplatňovat;

55. je si vědom nepřiměřeného dopadu pandemie na ženy, zejména nárůstu genderově podmíněného násilí v důsledku opatření k omezení volného pohybu; vyjadřuje politování nad skutečností, že ženy, a to i v EU, nadále tvoří většinu obětí genderově podmíněného násilí, jako je domácí násilí a sexuální násilí a zneužívání, včetně mrzačení ženských pohlavních orgánů, a že čelí diskriminaci v politickém a pracovním životě a v přístupu ke vzdělávání a zdravotní péči; zdůrazňuje, že poskytování péče, ochrany a přístupu ke spravedlnosti obětem genderově podmíněného násilí a nezákonného obchodování se v důsledku pandemie významně snížilo; požaduje, aby EU podporovala vytvoření plánů a protokolů pomoci při mimořádných událostech na úrovni OSN i v partnerských zemích s cílem přizpůsobit programy pomoci okolnostem pandemie, jejím následkům a budoucím krizím; vítá společné úsilí a investice EU a OSN do zahájení iniciativy Spotlight, jejímž cílem je odstranit všechny formy násilí páchaného na ženách a dívkách;

56. vyjadřuje politování nad skutečností, že celkový pokrok v oblasti práv žen zdaleka nedosahuje závazků zemí OSN uvedených v Pekingské úmluvě z roku 1995, a je znepokojen tendencí vzdalovat se od dosaženého pokroku; je mimořádně znepokojen zhoršováním práva každého jednotlivce mít plnou kontrolu nad otázkami souvisejícími s jeho sexualitou a sexuálním a reprodukčním zdravím a právy, bez nátlaku a diskriminace, zejména pokud jde o bezpečný a svobodný přístup k legálnímu přerušování těhotenství; odsuzuje veškeré pokusy odstranit stávající nároky a ochranu v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a právní předpisy, politiky a praktiky, které i nadále upírají či omezují tato práva v řadě zemí na světě; zdůrazňuje, že všem lidem musí být zaručen přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům a právo na vzdělání, informace, plánované rodičovství, moderní metody antikoncepce, bezpečné a legální přerušování těhotenství a mateřskou, předporodní a poporodní zdravotní péči; vyzývá EU a její členské státy, aby znovu potvrdily nezicizitelné právo žen na tělesnou integritu, důstojnost a samostatné rozhodování a aby prosazovaly univerzálnost a nedělitelnost všech lidských práv za všech okolností a podporovaly sexuální a reprodukční zdraví a práva v rámci svých mezinárodních závazků a v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN;

57. vyjadřuje hluboké znepokojení v souvislosti s využíváním sexuálního a genderově podmíněného násilí jakožto válečné zbraně; připomíná, že sexuální trestné činy a genderově podmíněné násilí jsou považovány Římským statutem za válečné zločiny, zločiny proti lidskosti nebo základní prvky genocidy či mučení; vyzývá ke společnému postupu s cílem ukončit používání sexuálního násilí jako válečné zbraně; vyzývá EU, aby bojovala proti beztrestnosti za porušování sexuálních a reprodukčních práv v konfliktech a podporovala práva žen a dívek na pravdu, účinnou nápravu a odškodnění za porušení těchto práv;

58. upozorňuje, že z odhadů zveřejněných Světovou zdravotnickou organizací vyplývá, že přibližně třetina žen na celém světě (30 %) byla během svého života vystavena buď fyzickému nebo sexuálnímu násilí ze strany svého partnera nebo sexuálnímu násilí ze strany jiného člověka; zdůrazňuje, že většina případů tohoto násilí je partnerské násilí; vyzdvihuje skutečnost, že každý den je 137 žen zabito svým rodinným příslušníkem; vyzývá EU a globální aktéry, aby důrazně odsoudili partnerské násilí a využívali veškeré dostupné nástroje k předcházení partnerskému násilí, k ochraně obětí a ke stíhání pachatelů; odsuzuje zločiny, které jsou na dívkách a ženách v rodině páčány kvůli jejich údajnému nevhodnému chování a v zájmu očištění rodinné cti;

59. konstatuje, že v roce 2020 se situace obětí nezákonného obchodování, z nichž většinu tvoří ženy, značně zhoršila, neboť pandemie COVID-19 je zanechala v ještě zranitelnějším postavení; vítá zahájení strategie EU pro boj proti obchodování s lidmi na období 2021–2025; upozorňuje, že je obzvláště třeba posílit boj proti obchodování s lidmi a organizovaným zločineckým skupinám, které jsou do něj zapojeny; zdůrazňuje, že během pandemie COVID-19 se

Čtvrtek 17. února 2022

identifikace obětí nezákonného obchodování ještě zkomplikovala; žádá tedy EU a její členské státy, aby zesílily své úsilí v rámci mezinárodní justiční spolupráce a spolupráce v oblasti prosazování práva s cílem zabránit nezákonnému obchodování a identifikovat oběti a současně zabránit jejich kriminalizaci a poskytnout jim nezbytnou zdravotní a psychologickou podporu v úzké spolupráci s Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu, nevládními organizacemi a organizacemi občanské společnosti věnujícími se ochraně obětí;

60. odsuzuje komerční praxi náhradního mateřství, což je celosvětový jev, v jehož souvislosti jsou ženy na celém světě vystavovány vykořisťování a obchodování s lidmi, přičemž hlavními cíli jsou finančně a sociálně zranitelné ženy; zdůrazňuje její závažný dopad na ženy, práva žen, zdraví žen a genderovou rovnost a upozorňuje na její přeshraniční důsledky; vyzývá k vytvoření evropského právního rámce, který by řešil negativní důsledky komerční praxe náhradního mateřství;

Práva dítěte

61. připomíná, že práva dítěte nejsou nijak omezena, a požaduje systematický a koherentní přístup k podporování a obraně práv dítěte v Evropě a mimo ni v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte a Agendou 2030;

62. připomíná svou výzvu, aby EU a její členské státy zesílily své úsilí odstranit všechny formy zneužívání dětí; vítá nově přijatou strategii EU týkající se práv dítěte (2021–2024); zdůrazňuje však, že děti jsou nadále oběťmi násilí, předčasných a nucených sňatků, násilné konverze, prostituce, dětské pornografie a pedofilie, sexuálního zneužívání včetně mrzačení pohlavních orgánů, nezákonného obchodování, násilného odebírání rodičům, dětské práce a náboru jako dětských vojáků, a že stále trpí v důsledku nedostatečného přístupu ke vzdělávání a zdravotní péči, podvýživě a chudoby, zejména při humanitárních krizích a ozbrojených konfliktech; zdůrazňuje, že rok 2021 je Mezinárodním rokem odstranění dětské práce; požaduje začleňování práv dítěte a programu OSN týkajícího se dětí a ozbrojených konfliktů do všech vnějších politik EU; naléhavě žádá EU, aby zajistila koherentnost svých obchodních a rozvojových politik s cílem odstranit dětskou práci; upozorňuje v tomto ohledu na pilotní dialog o udržitelnější produkci kakaava za účasti mnoha zúčastněných stran; vyzývá členské státy, aby dodržovaly své povinnosti ohledně ochrany dětí zahraničních bojovníků, které jsou občany EU;

63. vyzývá EU, aby práva dítěte a ochranu dětí začlenila do všech vnějších politik EU, a to i v rámci dialogů o lidských právech, mezinárodních a obchodních dohod, nástroje předvstupní pomoci a nástroje NDICI – Globální Evropa; zdůrazňuje, že je třeba sledovat veškeré intervence EU týkající se dětí a zajistit, aby byl na práva dítěte plně uplatňován přístup „nepůsobit škodu“;

Obchodování s lidmi a nucená práce

64. odsuzuje veškeré formy obchodování s lidmi, nucené práce a moderního otroctví v široké řadě skupin, např. žen, dětí, imigrantů a kvalifikovaných pracovníků; připomíná členským státům, že osoby zapojené do těchto činností je třeba stíhat a odsoudit v jejich zemích původu i mezinárodně; zdůrazňuje, že je třeba důkladně sledovat a kontrolovat dodržování lidských a pracovních práv tam, kde jsou poskytovány příspěvky na pokrytí nákladů na základní služby ve třetích zemích, které je vyžadují, aby se předešlo tomu, že tyto služby budou poskytovány ve špatných podmínkách, které porušují lidská práva; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby zaujaly vedoucí úlohu v nadnárodních fórech s cílem vymýtit veškeré formy obchodování s lidmi, nucené práce a moderního otroctví, které jsou nejen odpornými zločiny, ale také zdrojem migrace ve špatných podmínkách a vedou k extrémní zranitelnosti a utrpení; vzhledem k vážnosti těchto porušování práv požaduje, aby EU zahrнула do stávajících dohod i do dohod uzavíraných se třetími zeměmi zvláštní doložku odsuzující všechny formy obchodování s lidmi, nucené práce a moderního otroctví týkající se celé řady skupin, jako jsou např. ženy, imigranti a kvalifikovaní pracovníci, a potvrzující jejich neslučitelnost;

Nesnášenlivost a diskriminace

65. připomíná své důrazné odsouzení diskriminace, xenofobie, nesnášenlivosti, pronásledování a zabíjení spojených s rasou, etnickým původem, státním občanstvím, sociální třídou, zdravotním postižením, kastou, náboženským vyznáním či přesvědčením, věkem, sexuální orientací a genderovou identitou, které jsou v mnoha zemích nadále velkým problémem; zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 měla hluboce nepřiměřený dopad na rasovou a etnickou diskriminaci, xenofobii a související nesnášenlivost; vítá zahájení akčního plánu EU proti rasismu na období 2020–2025, který uznává nejen

Čtvrtek 17. února 2022

individuální a sociální rozměr, ale také strukturální povahu tohoto jevu; zdůrazňuje, že navzdory 20 letům činnosti od přijetí Durbanské deklarace a akčního programu v roce 2001 rasismus, diskriminace, xenofobie a související nesnášenlivost nadále sužují mnoho zemí po celém světě, a požaduje, aby byl vůči těmto jevům zaujat přístup nulové tolerance; vyzývá vlády, regionální organizace, občanskou společnost a jiné zúčastněné strany, aby znásobily své úsilí o skutečné uplatňování této deklarace a aby vypracovaly a prováděly akční plány pro boj proti rasismu, rasové diskriminaci, xenofobii a související nesnášenlivosti; vyzývá EU, aby uspořádala celosvětový summit na téma boje proti rasismu a diskriminaci na celém světě ve spolupráci s podobně smýšlejícími partnery a mezinárodními organizacemi, jako je OBSE, OSN, Africká unie, Organizace amerických států a Rada Evropy;

66. vyjadřuje politování nad skutečností, že původní obyvatelé po celém světě i nadále čelí všeobecně rozšířené a systematické diskriminaci a pronásledování, včetně nuceného vysídlování, svévolného zatýkání a zabíjení obránců lidských práv a zastánců ochrany půdy; opakuje svou výzvu EU, jejím členským státům a jejich partnerům v mezinárodním společenství, aby přijaly veškerá nezbytná opatření k uznání, ochraně a podpoře práv původních obyvatel, včetně jejich jazyka, půdy, území a zdrojů, a k vytvoření mechanismu pro podávání stížností ohledně porušování práv; vítá činnost, kterou v tomto směru vyvíjí občanská společnost a nevládní organizace; upozorňuje na jmenování stálého zpravodaje pro původní obyvatel v Parlamentu, jehož úkolem má být monitorovat situaci původních obyvatel v oblasti lidských práv; vybízí státy, aby ratifikovaly ustanovení Úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu; doporučuje, aby EU a její členské státy začlenily odkazy na původní obyvatelstvo a práva obsažená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel do příslušných a nově vznikajících rámců náležité péče;

67. s velkým znepokojením bere na vědomí rozsah a důsledky kastovní hierarchie, diskriminace na základě příslušnosti k určité kastě a pokračující porušování lidských práv z těchto důvodů, včetně odpírání přístupu k právnímu systému nebo zaměstnání, pokračující segregace, chudoby a stigmatizace, překážek z důvodu příslušnosti ke kastě, pokud jde o výkon základních lidských práv a usnadnění lidského rozvoje; opětovně vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily své úsilí a podpořily iniciativy na úrovni OSN a v příslušných třetích zemích s cílem odstranit diskriminaci na základě příslušnosti k určité kastě;

Práva osob LGBTIQ

68. důrazně odsuzuje porušování lidských práv, diskriminaci, pronásledování, vyhrožování a vraždy leseb, gayů, bisexuálních, transgender, intersexuálních a queer (LGBTIQ) osob po celém světě, které se ještě zhoršilo v důsledku využívání onemocnění COVID-19 jako výmluvy pro pronásledování obránců LGBTIQ osob a pro homofobní a transfobní urážky; vyzývá EU, aby se ujala vedoucí role v obraně práv LGBTIQ osob na mezinárodních fórech a aby usilovala o dekriminální sexualitě, genderové identity, vyjádření genderové příslušnosti a pohlavních znaků a vymýcení mrzačení pohlavních orgánů intersexuálních osob, tzv. „konverzní terapie“ a nucené sterilizace transgender osob; vítá skutečnost, že strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 obsahuje závazek EU zahrnout otázky týkající se LGBTIQ osob do své vnější politiky, včetně podpory v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa a prostředků nástroje předvstupní pomoci; vyzývá EU a její členské státy, aby důkladně a důsledně prováděly obecné zásady EU pro prosazování a ochranu lidských práv LGBTIQ osob ve všech svých vnějších politikách;

Právo na svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení

69. plně podporuje právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, na svobodu vyznávat víru, nebo být nevěřící, jakož i právo projevat své náboženské vyznání nebo přesvědčení, změnit jej nebo se jej vzdát bez obav z násilí, pronásledování nebo diskriminace; zdůrazňuje, že je důležité zabývat se pronásledováním na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, kterému z těchto důvodů čelí menšiny na mnoha místech na světě; vyzývá členské státy a ESVC, aby tyto případy vzaly na vědomí a adekvátně na ně reagovaly; odsuzuje zneužívání zákonů proti rouhačství za účelem pokračování v diskriminaci a lituje skutečnosti, že jsou náboženství a náboženské instituce využívány na úkor lidských práv prostřednictvím pronásledování víry či náboženských menšin a společenství, žen, osob LGBTIQ a jiných osob ve zranitelných situacích, a to mimo jiné právními prostředky; opakuje, že odsuzuje jakékoliv pokusy orgánů či vlád odpírat možnost výběru náboženských vůdců nebo do tohoto výběru zasahovat; zdůrazňuje, že státy mají povinnost podporovat a chránit lidská práva osob, které patří k náboženským menšinám; zdůrazňuje v tomto ohledu význam iniciativ občanské společnosti;

Čtvrtek 17. února 2022

70. vyzývá Komisi a Radu, aby zavedly ambiciózní programy na obranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení na celém světě, aby podněcovaly a podporovaly mezinárodní snahy o shromáždění důkazů o krutých zločinech, pohnání jejich pachatelů k soudu, efektivní výkon soudních rozhodnutí ve věcech trestních a o odškodnění obětí; vyzývá Radu, Komisi, ESVC a členské státy, aby spolupracovaly s třetími zeměmi na přijetí opatření k předcházení trestným činům z nenávisťi a boji proti nim;

71. bere na vědomí, že pozice zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU je celkem již více než rok neobsazená; opakuje svou výzvu Radě a Komisi, aby co nejdříve provedly transparentní a komplexní posouzení efektivnosti a přidané hodnoty pozice zvláštního vyslance, poskytly mu odpovídající zdroje a adekvátně podpořily jeho institucionální mandát, kapacitu a úkoly;

Národnostní, etnické a jazykové menšiny

72. připomíná povinnost států chránit práva národnostních, etnických, kulturních, náboženských a jazykových menšin na svém území; vyzývá Komisi, aby celosvětově podporovala ochranu práv příslušníků menšin, a to i v rámci svého tematického programu pro lidská práva a demokracii;

73. vyzývá vlády partnerských zemí EU, aby dodržovaly základní lidská práva národnostních, etnických a jazykových menšin a v zájmu zachování kultur a diverzity respektovaly rovněž jejich kulturu, jazyk, náboženství, tradice a dějiny; připomíná, že je třeba, aby tyto vlády plnily povinnosti a závazky, které na sebe vzaly v rámci mezinárodních smluv a dohod; odsuzuje jakékoli pokusy o zanedbávání základních a lidských práv etnických a jazykových menšin prostřednictvím jejich nucené asimilace;

Právo na účast ve svobodných a spravedlivých volbách

74. zdůrazňuje, že právo podílet se na správě věcí veřejných, zejména ve volbách, je nejen samo o sobě lidským právem, ale je také neodmyslitelně spojeno s řadou dalších lidských práv, jejichž uplatňování je pro smysluplný volební proces klíčové a představuje jádro demokratických vlád;

75. důrazně odsuzuje erozi demokratických hodnot v řadě třetích zemí a narušování integrity voleb, volební násilí, zneužívání administrativních zdrojů vládnoucími stranami, zásahy proti politickým oponentům, cenzuru a ohrožování nezávislých médií, jakož i nárůst dezinformací; vyzývá EU, aby se zaměřila na tuto mimořádně znepokojivou situaci a čelila jí, aby předložila konkrétní a účinné návrhy a znovu potvrdila svou ochotu převzít vedoucí úlohu při prosazování demokratických hodnot a svobodných a spravedlivých voleb ve třetích zemích;

76. vyjadřuje politování nad tím, že autoritářské a neliberální režimy se odklánějí od cesty vyspělých demokracií, všeobecných lidských práv a demokratických norem a vytvářejí klamný dojem legitimacy prostřednictvím falešných volebních procesů, které nejsou ani svobodné, ani spravedlivé, ani transparentní; vyzývá EU a její členské státy, aby posílily podporu Unie pro odolnost demokracie ve třetích zemích s využitím všech nástrojů, které mají k dispozici;

77. vyzývá k zavedení ochrany demokratických a volebních procesů jako prvořadého globálního zájmu a k vytvoření účinného rámce pro reakci na všechny druhy zasahování do volebních procesů, a to v úzké spolupráci s mezinárodními organizacemi, jako je OBSE;

Korupce a lidská práva

78. domnívá se, že korupce usnadňuje, udržuje a institucionalizuje porušování lidských práv a neúměrně postihuje nejzranitelnější a marginalizované jednotlivce a skupiny ve společnosti; trvá na tom, že EU a její členské státy musí ve své vnější činnosti řešit korupci jako takovou, a to uplatňováním nejvyšších standardů transparentnosti při financování třetích zemí, podporou protikorupčních organizací občanské společnosti, novinářů a oznamovatelů korupce, a rovněž podporou zřízení účinných protikorupčních institucí a přijetím důkladných regulačních rámců a řešením tajných jurisdikcí a daňových rájů;

79. vyzývá EU, aby přijala nástroje proti autoritářským vůdcům a jejich finančním podporovatelům, včetně těch, kteří se podílejí na volebních podvodech, aby odhalila a zmrazila nezákonný majetek a aby podpořila uplatňování univerzální jurisdikce v případech závažného porušování lidských práv;

Čtvrtek 17. února 2022

80. je si vědom skutečnosti, že EU nemůže sloužit jako dobrý příklad v boji proti korupci, dokud budou mít některé její členské státy a někteří aktéři v EU v této oblasti nepříznivé výsledky; očekává, že Komise a členské státy přikročí ke konkrétním opatřením proti nekalým praktikám v těchto oblastech; doporučuje, aby Parlament, Komise a členské státy významně podpořily protikorupční organizace občanské společnosti, novináře a oznamovatele korupce;

81. zdůrazňuje, že je třeba vypracovat zásady pro mezinárodně uznávanou právní definici korupce velkého rozsahu a vyvinout v tomto směru patřičné úsilí, včetně zahrnutí její systémové povahy, jakožto trestného činu ve vnitrostátním a mezinárodním právu;

82. vyzývá k řešení přetrvávajících případů beztrestnosti za korupci velkého rozsahu prostřednictvím důslednějšího prosazování protikorupčních zákonů, aby byla zajištěna odpovědnost pachatelů velkých korupčních systémů; vyzývá k prozkoumání komplexních přístupů, které zahrnují reformy mezinárodních justičních orgánů, včetně rozšíření jurisdikce Mezinárodního trestního soudu;

Sankční režim EU v souvislosti s porušováním lidských práv (EU GHRSR – „Magnitského zákon EU“)

83. vítá přijetí globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (EU GHRSR – „Magnitského zákon EU“) coby nezbytného dodatku k souboru nástrojů EU v oblasti lidských práv a zahraniční politiky, který posiluje úlohu EU jakožto globálního lidskoprávního subjektu tím, že jí umožňuje přijímat restriktivní opatření proti právníkům a fyzickým osobám zapojeným do závažného porušování lidských práv ve světě; oceňuje Radu za přijetí prvních cílených sankcí v rámci tohoto režimu a vyzývá ji, aby v případě potřeby přijala další opatření; domnívá se, že uplatňování EU GHRSR nebrání ani nevylučuje přijetí dalších nástrojů EU v oblasti ochrany lidských práv, které lze kombinovat a doplňovat; odsuzuje veškerá svévolná a neoprávněná restriktivní opatření zavedená vůči EU nebo jiným subjektům v reakci na rozhodnutí EU v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv; lituje skutečnosti, že se Rada při přijímání sankcí ohledně otázek týkajících se lidských práv rozhodla uplatňovat jednomyslnost a znovu požaduje, aby se v této věci hlasovalo kvalifikovanou většinou;

84. znovu požaduje rozšíření oblasti působnosti globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv tak, aby zahrnoval korupční činy a zajistilo se tak účinné zaměření na hospodářské a finanční podporovatele subjektů poškozujících lidská práva; upozorňuje na alternativní možnost, aby Komise předložila legislativní návrh na přijetí nového tematického sankčního režimu, který by řešil závažná korupční jednání definovaná na základě Úmluvy OSN proti korupci; zdůrazňuje, že je zapotřebí účinná strategie pro provedení globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, které bude soudržné s ostatními vnějšími politikami EU, zejména s jejími politikami v oblasti lidských práv, i se stávajícími mezinárodními rámci pro sankce; zdůrazňuje, že EU GHRSR musí v souladu s mezinárodním trestním právem a mezinárodním humanitárním právem respektovat zásadu, že nesmí mít nepříznivý dopad na běžné obyvatelstvo země, proti které je namířeno; připomíná, že předpokladem důvěryhodnosti a účinnosti vnější činnosti EU je důsledné a jednotné uplatňování omezujících opatření ve všech členských státech; vítá oznámení Komise, že do konce roku 2021 provede přezkum postupů oslabujících sankce a stávajících požadavků na členské státy, pokud jde o podávání zpráv o provádění a prosazování těchto sankcí; vyzývá Komisi jako strážkyni Smluv a vysokého představitele, místopředsedu Komise, jako osobu odpovědnou za jednotnost, soudržnost a účinnost zahraniční politiky EU, aby zajistili, že vnitrostátní reakce na nedodržování omezujících opatření přijatých EU budou účinné, přiměřené a odrazující;

Migrace a azyl

85. znovu potvrzuje nezcizitelná lidská práva migrantů, uprchlíků a násilně vysídlených osob a žádá EU a její členské státy, aby je plně dodržovaly při spolupráci se třetími zeměmi jak z hlediska zavedení vysokých právních standardů, tak jejich praktického provádění, což je stejně důležité, a do této spolupráce je začlenily, aby se zajistila účinná ochrana těchto práv v praxi; připomíná, že EU a její členské státy musí při svých vnějších a exteritoriálních opatřeních, dohodách a spolupráci v oblasti migrace, hranic a azylu dodržovat a chránit lidská práva, zejména ta, která jsou zakotvena v Listině základních práv, včetně práva na život, svobodu a azyl, zejména při individuálním posuzování žádostí o azyl;

86. znovu vyzývá Komisi, aby provedla přezkum dopadu spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace na lidská práva, včetně předběžného posouzení a hodnocení monitorovacích mechanismů, a aby provedla transparentní posouzení rizik *ex ante*, pokud jde o dopad jakékoli formální, neformální nebo finanční spolupráce EU se třetími zeměmi na práva migrantů, uprchlíků a nuceně vysídlených osob; požaduje navíc větší transparentnost a odpovídající úroveň parlamentní kontroly a demokratického dohledu nad její činností v této oblasti; zdůrazňuje rizika související s neformálními dohodami o navracení a zpětném přebírání osob, které nejsou předmětem soudního přezkumu, a neumožňují tedy účinnou nápravu týkající se porušování lidských práv migrantů a žadatelů o azyl; znovu proto vyzývá EU, aby zajistila, aby veškeré dohody

Čtvrtek 17. února 2022

o spolupráci v oblasti migrace a dohody o zpětném přebírání osob se státy, které nejsou členy EU, byly v souladu s mezinárodními právními předpisy týkajícími se lidských práv a uprchlíků a mezinárodním námořním právem, zejména s Úmluvou o právním postavení uprchlíků; trvá na tom, že lidská práva musí být zahrnuta a sledována ve všech činnostech agentury Frontex a Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu;

87. vyzývá EU a její členské státy, aby se zabývaly základními příčinami migrace a podporovaly a prosazovaly rozvoj, investovaly do vzdělávání a poskytovaly přímou pomoc s cílem zlepšit životní příležitosti, což by mohlo přispět ke stabilnější a udržitelnější společnosti; vyzývá Komisi, aby v této souvislosti prozkoumala nejlepší způsoby spolupráce se třetími zeměmi; požaduje, aby EU a její členské státy podporovaly právo uprchlíků a žadatelů o azyl na návrat do vlasti, jakmile skončí pronásledování nebo násilí, které způsobilo jejich vysídlení, a aby přitom dodržovaly zásadu nenavracení;

88. vyzývá Komisi, aby připravila legislativní návrhy s cílem poskytnout členským státům nezbytné záruky pro účinnou reakci na zneužívání migrace ze strany třetích zemí; vyzývá partnerské země a mezinárodní organizace, aby zajistily provádění příslušných právních rámců a zdvojnásobily své úsilí o spolupráci v otázce pašování migrantů, zajištění ochrany migrantů a předcházení jejich vykořisťování;

89. odsuzuje počet úmrtí na migračních trasách a znovu vyzývá k vytvoření koordinovaného evropského přístupu s cílem podpořit a zajistit rychlý a účinný proces identifikace osob, které zemřely na cestě do EU; vyjadřuje politování nad tím, že někteří potenciální žadatelé o azyl byli v rozporu s mezinárodním právem, zejména právem na azyl, vrácení na hranice nebo byli vyhoštěni na místa, kde jejich životy byly ohroženy; odsuzuje útoky na nevládní organizace pomáhající migrantům; žádá EU a její členské státy, aby finanční prostředky třetím zemím na spolupráci v oblasti migrace přidělovaly zcela transparentně a aby zajistily, že z této spolupráce netěží, ať již přímo či nepřímo, státní subjekty zapojené do porušování lidských práv; trvá na tom, že je třeba vymezit rámce pro ochranu migrantů, zejména otevřením bezpečných a legálních cest pro migranty a zlepšením přístupu k humanitárním vizům, a zdokonalit jejich uplatňování; vyzývá k tomu, aby Evropský parlament dohody o migraci monitoroval;

Mezinárodní humanitární právo

90. poukazuje na to, že je nanejvýš důležité, aby bylo všeobecně dodržováno mezinárodní humanitární právo a mezinárodní právo v oblasti lidských práv, a žádá strany světových ozbrojených konfliktů, aby agenturám humanitární pomoci zajistily úplný a včasný přístup bez překážek ke zranitelnému obyvatelstvu a oblastem a aby toto civilní obyvatelstvo, zejména ženy a děti a humanitární pracovníky a zdravotnický personál, chránily, jak zaručují Ženevské úmluvy a jejich dodatkové protokoly; poukazuje na to, že je důležité přispět k vytvoření humanitárních koridorů pro nouzové situace, včetně situací obnášejících riziko nebo u nichž hrozí bezprostřední riziko vystupňování vedoucí ke všeobecnému a významnému porušování lidských práv;

91. znovu opakuje, že EU a její členské státy by měly aktivně podporovat výzvu generálního tajemníka OSN a Rady bezpečnosti OSN požadující globální příměří ve všech koutech světa, a to i prostřednictvím účinných opatření proti nedovolenému obchodu se zbraněmi a posílením transparentnosti a odpovědnosti vývozu zbraní členských států; lituje skutečnosti, že pandemie COVID-19 a její dopady zvýšily politické násilí, zintenzivnily soupeření mezi ozbrojenými skupinami a zhoršily dlouhodobé napětí, přičemž ponechaly oběti ještě více bez ochrany; vyjadřuje vážné obavy ohledně toho, že se v této souvislosti zvýšilo sexuální násilí související s konflikty, navzdory tomu, že rok 2020 byl rokem 20. výročí rezoluce Rady bezpečnosti OSN o ženách, míru a bezpečnosti (rezoluce č. 1325);

92. připomíná své usnesení ze dne 27. února 2014 o používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi⁽¹⁾ a vyjadřuje trvajícím znepokojením nad používáním těchto letounů mimo mezinárodní právní rámec; znovu vyzývá EU, aby urychleně vypracovala právně závazný rámec pro používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi s cílem zajistit, aby se členské státy v souladu se svými právními závazky nedopouštěly nezákonného cíleného zabíjení ani takového zabíjení neumožňovaly třetím státům; dále vyzývá Komisi, aby v budoucnu Parlament pravidelně a řádně informovala o všech případech, kdy jsou finanční prostředky EU využívány na projekty v oblasti výzkumu a vývoje související s výrobou bezpilotních letounů; vyzývá k provádění posouzení dopadu na lidská práva v případě dalších projektů zaměřených na vyvíjení bezpilotních letounů; připomíná své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech⁽²⁾ a naléhavě vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise a členské státy, aby zakázaly vývoj, výrobu a používání plně autonomních zbraní, které postrádají smysluplnou lidskou kontrolu nad kritickými funkcemi výběru cíle a útoku na

⁽¹⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 110.

⁽²⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

Čtvrtek 17. února 2022

něj; trvá na tom, aby bylo zahájeno mezinárodní jednání o právně závazném nástroji, který by smrtící autonomní systémy bez smysluplné lidské kontroly zakázal; naléhavě vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise a členské státy, aby v tomto ohledu přijali společný postoj pro mezinárodní jednání;

Existence válek a konfliktů po celém světě a jejich dopad na lidská práva

93. zdůrazňuje mnohostrannou hrozbu pro požívání lidských práv, kterou přinesly moderní ozbrojené konflikty, jež kromě států často zahrnují i nestátní subjekty a teroristické organizace a mají katastrofální humanitární důsledky; poukazuje na porušování lidských práv soukromými vojenskými a bezpečnostními společnostmi; zdůrazňuje, že oběti porušování lidských práv mají velmi omezený přístup ke spravedlnosti na územích, která jsou okupována nebo anektována, včetně oblastí zmrazených konfliktů, kde chybí rozvinuté právní a institucionalizované struktury na ochranu lidských práv nebo jsou tyto struktury nedostatečné; připomíná svoji výzvu, aby EU posílila svou reakci na konflikty, pro niž by měla být schopna plně rozvinout a zavést vlastní nástroje samostatně i ve spolupráci s partnerskými zeměmi a regionálními organizacemi, včetně důrazného zaměření se na humanitární pomoc, předcházení konfliktům, přechodnou justici, mediaci a zprostředkování, a rovněž na usmíření, řešení základních příčin konfliktů, a poskytování nezbytné podpory mezinárodním misím v oblasti budování a udržování míru a misím EU v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a operací obnovy po skončení konfliktu, které budou podporovat a uplatňovat rozhodné začleňování a kontrolu lidských práv a spolehlivého genderového hlediska;

94. vítá novou koncepci zprostředkování míru ze strany EU, která rozšiřuje soubor nástrojů EU v oblasti řešení krizí na obecnější cíl transformace konfliktu, a podporuje rozvoj dalších nástrojů pro dialog a kapacity v této oblasti; připomíná svou výzvu členským státům, aby pomohly omezit ozbrojené konflikty a závažná porušování lidských práv nebo mezinárodního humanitárního práva tím, že budou přísně dodržovat ustanovení článku 7 Smlouvy OSN o obchodu se zbraněmi týkající se Vývozu a posouzení vývozu a ustanovení Kodexu chování EU pro vývoz zbraní, a to i pokud jde o jakýkoli transfer zbraní, vybavení pro sledování a zpravodajské vybavení, jež by vedlo k riziku dovozu zbraní státním nebo nestátním aktérům dopouštějícím se porušování lidských práv nebo mezinárodního humanitárního práva nebo toto porušování umožňujícím; znovu vyzývá k přísnějším kontrolám vývozu zbraní z EU v celé EU, k lepší kontrole konečného použití vyvážených zbraní a k větší koordinaci vnitrostátních rozhodnutí o vývozu zbraní;

95. vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise, a Radu, aby věnovaly zvláštní pozornost situaci v oblasti lidských práv na okupovaných nebo anektovaných územích a aby přijaly účinná opatření k zabránění závažnému porušování lidských práv na místě; trvá na tom, že je důležité zajistit soudržnost politiky EU v případech, kdy dochází k okupaci nebo anexi území; připomíná, že politika EU by se ve všech těchto situacích měla řídit mezinárodním humanitárním právem, a to i v případech vleklé okupace území; zdůrazňuje, že společnosti se sídlem v EU odpovídají za uplatňování co nejpřísnějších zásad náležitě péče při jakékoli hospodářské nebo finanční činnosti na těchto územích nebo ve spolupráci s nimi a za zajištění přísného dodržování mezinárodního práva a sankčních politik EU, pokud se na tyto situace vztahují;

Přechodné soudnictví

96. vyzývá k podpoře procesů přechodného soudnictví, které posilují postavení občanské společnosti, obětí, marginalizovaných a zranitelných skupin obyvatelstva, žen, dětí, mladých lidí a obyvatel venkova i měst; podporuje vytváření vazeb mezi stálými strukturami, jako jsou vnitrostátní soudní systémy a národní instituce, a sítěmi pro předcházení krutostem a iniciativami v oblasti přechodného soudnictví; zdůrazňuje, že je třeba poskytnout obětem a postiženým komunitám nástroje, prostor a přístup k informacím;

Náležitá péče a odpovědnost podniků

97. zdůrazňuje, že EU má jedinečnou příležitost vyvinout tlak na podniky, aby dodržovaly lidská práva na globální úrovni, a to pomocí připravované závazné legislativy EU o náležitě péči podniků a odpovědnosti podniků, která podnikům ukládá povinnost, aby v rámci svého hodnotových řetězců předcházely možným nebo skutečným nepříznivým dopadům na lidská práva, životní prostředí a řádnou správu a aby tyto dopady identifikovaly, oznamovaly, zdůvodňovaly a účinně napravovaly a aby nabízely systémy občanskoprávní odpovědnosti a přístupu ke spravedlnosti obětem a zajišťovaly odpovědnost; požaduje, aby se příslušné právní předpisy uplatňovaly na všechny velké podniky, které se řídí právem určitého členského státu, jež jsou usazeny na území Unie nebo jsou činné na vnitřním trhu a na malé a střední veřejně obchodované společnosti a na MSP ve vysoce rizikových odvětvích, s náležitým zohledněním zásady proporcionality; zdůrazňuje, že je třeba zavést a prosazovat správní kontroly a sankce, aby byly právní předpisy účinné a zajistily rovné podmínky pro podniky; považuje za nezbytné, aby strategie náležitě péče společností byly definovány a prováděny prostřednictvím smysluplných a pravidelných konzultací se zúčastněnými stranami a aby byly zpřístupněny veřejnosti; vítá

Čtvrtek 17. února 2022

skutečnost, že v roce 2020 plně vstoupilo v platnost nařízení o taxonomii EU⁽¹³⁾ a nařízení EU o konfliktních minerálech⁽¹⁴⁾, jako konstruktivní krok v této oblasti;

98. opakuje, že podle odhadů se dvě třetiny obránců lidských práv, kteří byli v loňském roce na celém světě zabiti, zabývaly ochranou své půdy a životního prostředí a obranou práv původních obyvatel, často v souvislosti s podnikáním; zdůrazňuje, že podle vyjádření obránců lidských práv je stále zásadnější, aby EU zavedla pro podniky povinné právní předpisy o náležité péči v oblasti lidských práv;

99. opakuje své výzvy k boji proti nucené práci a dalším formám porušování lidských práv v dodavatelských řetězcích, včetně porušování environmentálních a pracovních práv i práv domorodého obyvatelstva a hrozeb a útoků na obránce lidských práv, a k jejich vymýcení; vyzývá orgány EU, aby šly příkladem a prováděly důkladné hloubkové kontroly dodavatelů, včetně subdodavatelů, ze zemí mimo EU; vyzývá Komisi a Radu, aby rovným způsobem zakázaly veškerý dovoz výrobků vyrobených v důsledku závažného porušování lidských práv, včetně nucené práce; vyzývá evropské společnosti, aby splnily svou odpovědnost podniků a důkladně prověřily své dodavatelské řetězce, aby se ujistily, že se nepodílejí na porušování lidských práv;

100. konstatuje, že rok 2021 je rokem 10. výročí obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv, které jsou skutečným rámcem, jehož pokyny, zejména ve třetím pilíři zaměřeném na přístup k nápravě a respekt vůči obráncům lidských práv, poskytují základní strukturu pro spolupráci se třetími zeměmi ohledně prevence a přístupu obětí k soudním i mimosoudním mechanismům pro podávání stížností a pro nápravu; zdůrazňuje, že je důležité, aby všechny země plně uplatňovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, a vyzývá ty členské státy EU, které dosud nepřijaly národní akční plány pro obchodní práva, aby tak co nejdříve učinily; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit mezinárodně závazný nástroj, který by upravoval činnost nadnárodních korporací a dalších společností v rámci mezinárodního práva v oblasti lidských práv; vybízí EU a její členské státy, aby se konstruktivně účastnily činnosti mezivládní pracovní skupiny OSN pro nadnárodní korporace a jiné podniky s ohledem na lidská práva; považuje to za nezbytný krok v prosazování a ochraně lidských práv;

Význam důrazných doložek o lidských právech v mezinárodních dohodách

101. připomíná svůj požadavek týkající se systematického začleňování vymáhatelem doložek o lidských právech do všech mezinárodních dohod mezi EU a zeměmi mimo EU, včetně dohod o volném obchodu, dohod o přidružení a samostatných dohod o ochraně investic; vyzývá k lepšímu využívání těchto doložek, mimo jiné zavedením specializovaných mechanismů pro monitorování a řešení problémů; požaduje, aby byly tyto doložky prosazovány prostřednictvím jasných referenčních hodnot a aby byly sledovány se zapojením Parlamentu, občanské společnosti a příslušných mezinárodních organizací; zdůrazňuje, že vytvoření konkrétních referenčních hodnot by mohlo EU vést k tomu, aby prozkoumala zavedení proporcionality do sankcí za nesoulad; zdůrazňuje, že porušení dohod by mělo vést k jasným následkům, k nimž by jako poslední možnost patřilo pozastavení dohody nebo odstoupení EU od dohody v případě velmi závažného nebo stálého porušování lidských práv; doporučuje začlenit mechanismy sledování lidských práv a mechanismy pro stížnosti do všech obchodních dohod a dohod o zahraničních investicích, aby se zajistil účinný přístup k nápravě pro postižené občany a místní zúčastněné strany;

Obchod a všeobecný systém preferencí (GSP)

102. zdůrazňuje silné spojení mezi obchodem a lidskými právy a podněcující úlohu, kterou pro třetí země hraje podmínění přístupu k obchodu dodržováním lidských práv; bere na vědomí nedávný návrh revidovaného nařízení o GSP předložený Komisí⁽¹⁵⁾, který je příležitostí dále toto spojení posílit; zdůrazňuje nezbytný přínos systému GSP k dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu a navrhuje prozkoumat možnost preferenčního zacházení s udržitelným zbožím; zdůrazňuje, že přístup ke statusu GSP+ je závislý na dodržování mezinárodních úmluv a pokroku v oblasti lidských práv, a požaduje přísné uplatňování podmíněnosti na partnerské země, včetně odebrání statusu GSP+, je-li to nutné; vyzývá Komisi, aby při posuzování plnění závazků v rámci systému GSP+ používala jasné a transparentní referenční hodnoty;

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 130, 19.5.2017, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady předložený Komisí o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 (COM(2021)0579).

Čtvrtek 17. února 2022

103. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v zapojení a dialogu mezi EU a všemi zúčastněnými stranami v přijímajících zemích, zejména organizacemi občanské společnosti a odbory, a dále zlepšit transparentnost a monitorování, aby se zajistilo, že systém GSP splní svůj cíl udržitelného rozvoje a řádné správy věcí veřejných;

Digitální technologie

104. zdůrazňuje významnou úlohu digitálních technologií, zejména během pandemie COVID-19; zdůrazňuje, že tyto technologie budou nadále zaváděny po celém světě v období po skončení pandemie a že by měly být náležitě regulovány s cílem využít jejich silné stránky a současně se vyhnout jakýmkoli negativním dopadům na lidská práva; zdůrazňuje zejména význam účinných záruk, pokud jde o právo na soukromí a ochranu údajů v systémech hromadného sledování souvisejících se zdravím, a jejich přiměřeného používání, které by mělo být rovněž časově omezeno; zdůrazňuje zjevná rizika nevhodného používání sledovacích technologií proti obráncům lidských práv, opozičním představitelům, novinářům, občanské společnosti a dalším osobám, a to i proto, že tyto technologie představují vážnou překážku obrany lidských práv, riziko pro soukromí a svobodu projevu a vážnou hrozbu pro demokratické instituce; vyzývá EU, aby v této oblasti urychleně vytvořila pevný regulační rámec, který by zaručil, že používání těchto technologií bude v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily plně náležitou péči, pokud jde o lidská práva a řádné prověřování vývozu evropské technologie dohledu a technické pomoci; vyzývá EU a její členské státy, aby spolupracovaly s vládami třetích zemí s cílem ukončit represivní právní postupy v oblasti kybernetické bezpečnosti a boje proti terorismu; vyzývá EU, aby se ujala iniciativy na podporu okamžitého celosvětového moratoria na prodej, převod a používání technologií spyware;

105. bere na vědomí přínosy, které vyplývají ze zvýšeného používání umělé inteligence, zdůrazňuje však, že tyto technologie musí být vyvíjeny, zaváděny a používány za vhodného lidského dohledu, plně transparentním způsobem a se zajištěním odpovědnosti a zákazu diskriminace, zejména aby se zabránilo jak předpojatosti při automatizovaném rozhodování, tak porušování ochrany údajů;

106. zdůrazňuje nepostradatelnou úlohu sociálních platform při dosahování pokroku v oblasti svobody projevu a práva organizovat se, ale poukazuje na to, že jsou zapotřebí řádné záruky, které zabrání na jedné straně manipulaci nebo neoprávněnému omezení nebo cenzuře obsahu uživatelů, včetně automatizované cenzury, a na druhé straně šíření nenávistných verbálních projevů, falešných zpráv, dezinformací a záměrně škodlivého obsahu; vyzývá EU, aby navrhla způsoby, jak usnadnit práci obránců lidských práv na internetu a podpořit uznání myšlenky, že diskuse o lidských právech by měla být podporována a chráněna za všech okolností; vítá přijetí nových pravidel EU pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy technologií dvojího užití;

107. zdůrazňuje, že demokracie čelí stále většímu ohrožení prostřednictvím skrytého zahraničního financování, dezinformací a dalšího zasahování na internetu, a zdůrazňuje, že v autoritářských státech je internet a kyberprostor často jedinou oblastí, která nepodléhá státní kontrole a cenzuře obránců lidských práv, svobodných médií a prodemokratické opozice; vyzývá Komisi a Radu, aby posílily reakci EU a usilovaly o vytvoření mezinárodních bezpečnostních opatření proti dezinformacím, kybernetickým útokům a dalším hybridním hrozbám pocházejícím od zlovolných zahraničních aktérů, kteří se snaží podkopat odolnost společnosti a demokratické procesy v EU, v našem sousedství i mimo něj; zdůrazňuje, že je třeba, aby se výzkumu nových způsobů boje proti šíření falešných zpráv dostalo větší veřejné podpory;

Trest smrti, mučení a jiné formy špatného zacházení

108. připomíná svůj důrazný nesouhlas s trestem smrti s ohledem na jeho krutou a nevratnou povahu a požaduje, aby EU zesílila své úsilí ohledně podpory jeho celosvětového zrušení; poukazuje na to, že se v roce 2020 objevila pozitivní tendence směřující k moratoriu na výkon trestu smrti s cílem tento trest zcela zrušit, přičemž 123 států hlasovalo pro rezoluci Valného shromáždění OSN o této otázce; je však mimořádně znepokojen dramatickým nárůstem poprav v některých zemích; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby na všech mezinárodních fórech obhajovaly zrušení trestu smrti a zasazovaly se o co nejširší podporu tohoto postoje;

Čtvrtek 17. února 2022

109. lituje skutečnosti, že je v mnoha zemích nadále obecně rozšířeno mučení a nelidské či ponižující zacházení, a žádá EU, aby zesílila své úsilí zaměřené na vymýcení těchto praktik a současně podporovala oběti a prosazovala mechanismy, které poženou pachatele k odpovědnosti; vyzývá všechny země, které tak ještě neučinily, aby se staly smluvní stranou Úmluvy OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a jejího opčního protokolu; uznává význam organizací občanské společnosti a obránců lidských práv v boji proti mučení a jiným formám špatného zacházení; co nejostřeji odsuzuje porušování lidských práv, k němuž došlo v detenčních zařízeních, a vyzývá k systematickému vyšetřování všech případů údajného porušování;

o

o o

110. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi 76. zasedání Valného shromáždění OSN, předsedovi Rady OSN pro lidská práva, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vedoucím delegací EU.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0043

Řešení necelních a nedaňových překážek na jednotném trhu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o řešení necelních a nedaňových překážek na jednotném trhu (2021/2043(INI))

(2022/C 342/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093),
- s ohledem na článek 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. listopadu 2020 nazvané „Nový program pro spotřebitele – Posílení odolnosti spotřebitele pro udržitelné oživení“ (COM(2020)0696),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“ (COM(2021)0350),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. března 2021 nazvané „Společná cesta k bezpečnému a trvalému opětovnému otevření“ (COM(2021)0129),
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 o posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb ⁽¹⁾ a na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci k tomuto tématu,
- s ohledem na nařízení (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 („nařízení o jednotné digitální bráně“) ⁽²⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů nazvané „Zpráva o překážkách jednotného trhu a akční plán pro prosazování jednotného trhu“ (COR 2020/02355),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k: a) sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvanému „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094) a b) sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvanému „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093) (EESC 2020/01412),
- s ohledem na pracovní dokument Komise ze dne 10. března 2020 „Cesty podniků na jednotném trhu: překážky a omezení v praxi“ (SWD(2020)0054),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne úterý 8. září 2020 nazvaný „Hodnocení nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody“ (SWD(2020)0172),
- s ohledem na studii generálního ředitelství Evropské komise pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky z července 2020 nazvanou „Územní omezení dodávek v maloobchodu v EU“,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 14.

⁽²⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na studii unie Benelux z února 2018 nazvanou „Územní omezení dodávek v maloobchodu v Belgii, Nizozemsku a Lucembursku“,
 - s ohledem na studii tematické sekce Evropského parlamentu pro hospodářskou politiku a politiku v oblasti vědy a kvality života z listopadu 2020 nazvanou „Právní překážky bránící uplatňování pravidel jednotného trhu v členských státech“,
 - s ohledem na studii Oddělení pro podporu správy ekonomických záležitostí Evropského parlamentu z října 2020 nazvanou „Souvislosti evropského semestru, vydání z podzimu 2020 – Evropský semestr z parlamentní perspektivy“,
 - s ohledem na studii tematické sekce Evropského parlamentu pro hospodářskou politiku a politiku v oblasti vědy a kvality života z února 2021 „Dopad onemocnění COVID-19 na vnitřní trh“,
 - s ohledem na studii tematické sekce Evropského parlamentu pro hospodářskou politiku a politiku v oblasti vědy a kvality života z února 2019 „Přínos pro růst: Jednotný trh služeb – Zajištění hospodářských přínosů pro občany a podniky“,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 5/2016 ze dne 14. března 2016 nazvanou „Zajistila Komise účinné provádění směrnice o službách?“,
 - s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu z dubna 2019 nazvanou „Přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu“,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2018 o balíčku pro jednotný trh ⁽³⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0336/2021),
- A. vzhledem k tomu, že obchod na jednotném trhu představuje 56 milionů pracovních míst v Evropě a vytváří 25 % HDP EU; vzhledem k tomu, že zemědělsko-potravinářské odvětví je největším výrobním odvětvím EU, pokud jde o pracovní místa a přidanou hodnotu;
- B. vzhledem k tomu, že udržitelný rozvoj a vysoká úroveň sociálních a environmentálních norem jsou předpokladem pro určitou formu produktivity, která je slučitelná s cíli udržitelného rozvoje Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality;
- C. vzhledem k tomu, že ochrana a prosazování sociálních, pracovních a odborových práv, včetně kolektivního vyjednávání, spravedlivých mezd a dobrých pracovních podmínek, je nedílnou součástí budování dobře fungujícího, spravedlivého, inkluzivního a udržitelného jednotného trhu, který poskytuje kvalitní zboží a služby; vzhledem k tomu, že hospodářské svobody poskytování zboží a služeb by neměly převážet nad základními právy, včetně sociálních, pracovních a odborových práv, ani je oslabovat;
- D. vzhledem k tomu, že komplexní posouzení necelních překážek pro jednotný trh, zejména v zemědělsko-potravinářském odvětví, by mohlo být použito jako impuls k odstranění těchto překážek;
- E. vzhledem k tomu, že posouzení překážek pro jednotný trh by mělo být založeno mj. na zkušenostech a vnímání podniků, pracovníků a spotřebitelů, kteří se každý den do určité míry zapojují do jednotného trhu, a rovněž na účelu stávajících pravidel upravujících jednotný trh; vzhledem k tomu, že stávající překážky pro jednotný trh nadměrně ovlivňují nebo dokonce poškozují malé a střední podniky a mikropodniky a brání jejich přeshraničním činnostem;

⁽³⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 39.

Čtvrtek 17. února 2022

- F. vzhledem k tomu, že fungování jednotného trhu, účinné provádění stávajících právních předpisů EU a odstranění překážek závisí jak na Komisi, tak na členských státech;
- G. vzhledem k tomu, že mnoho překážek ovlivňujících jednotný trh vyplývá z nesprávného nebo neúplného uplatňování právních předpisů EU, nedostatečného provádění unijního práva do vnitrostátních právních rámců, neexistence vhodných právních předpisů EU zaměřených na odstranění stávajících překážek, omezeného přístupu k nezbytným informacím či jednostranných politických opatření přijímaných členskými státy; vzhledem k tomu, že zbytečné regulační zásahy na úrovni EU by mohly rovněž nepříznivě ovlivňovat jednotný trh vytvářením překážek, jako jsou vysoké náklady na dodržování předpisů nebo právní nejistota pro jednotlivé spotřebitele;
- H. vzhledem k tomu, že rozříštnost, restriktivní vnitrostátní předpisy, nedostatečné nebo nesprávné provádění, byrokratická zátěž a ukládání dodatečných požadavků nad rámec předpisů EU (tzv. gold-plating), jakož i nedostatečné prosazování nebo neexistence vhodných právních předpisů EU zaměřených na odstranění překážek mohou mít negativní důsledky jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni, neboť připravují občany o pracovní místa, spotřebitele o výběr a podnikatele o příležitosti;
- I. chápe necelní překážky jako nepřiměřená nebo diskriminační regulační opatření vedoucí k zátěži či nákladům, jež nese podnik usilující o vstup na trh, avšak nikoli podniky, které se na trhu již nacházejí, nebo k nákladům, které vznikají zahraničním podnikům, nikoli však podnikům tuzemským, aniž je dotčeno právo členských států na regulaci a sledování legitimních cílů veřejné politiky, např. ochrany životního prostředí a spotřebitelských či zaměstnaneckých práv; vzhledem k tomu, že Parlament se necelními překážkami zabýval ve svém usnesení ze dne 26. května 2016⁽⁴⁾;
- J. vzhledem k tomu, že „gold-platingem“ se rozumí „postupy, které vedou k tomu, že členské státy zavádějí dodatečně neodůvodněné administrativní požadavky, které nesouvisejí s cíli příslušných právních předpisů a které mohou narušit hladké fungování vnitřního trhu“; vzhledem k tomu, že „gold-plating“ by však měl být odlišován od stanovení přísnějších norem, které jdou nad rámec celounijních minimálních norem v oblasti ochrany životního prostředí a spotřebitelů, zdravotní péče a bezpečnosti potravin;
- K. vzhledem k tomu, že současná Komise dosud nepředložila komplexní legislativní balíček pro řešení nedostatků v uplatňování základních svobod jednotného trhu nad rámec kontroly uplatňování, s výjimkou digitálních iniciativ; vzhledem k tomu, že Komise upřednostnila potřebu lepšího prosazování stávajících právních předpisů v oblasti jednotného trhu společně s řadou digitálních a zelených iniciativ, čímž připravuje půdu pro dvojí transformaci;
- L. vzhledem k tomu, že rozvoj a provádění právních předpisů v oblasti vnitřního trhu musí vždy zajistit řádné zapojení sociálních partnerů a organizací občanské společnosti;
- M. vzhledem k tomu, že Parlament a Rada odmítly některé z návrhů balíčku opatření týkajících se služeb z roku 2016;
- N. vzhledem k tomu, že velká většina podniků se domnívá, že jednotný trh není dostatečně integrovaný; vzhledem k tomu, že rozříštnost pravidel pro přeshraniční obchod má hluboký dopad na podniky a spotřebitele na celém vnitřním trhu;
- O. vzhledem k tomu, že navzdory úsilí, které bylo v minulosti vyvíjeno prostřednictvím početných programů a aplikací, se obchodníci stále potýkají s hledáním informací o pravidlech a postupech pro přeshraniční poskytování služeb a prodej zboží;

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 105.

Čtvrtek 17. února 2022

- P. vzhledem k tomu, že 71 % malých a středních podniků, které vyzkoušely stávající systém vzájemného uznávání neharmonizovaného zboží, obdrželo rozhodnutí o odepření přístupu na trh, a vzhledem k tomu, že nedávný přezkum nařízení upravujícího tento systém měl podnikům usnadnit jeho uplatňování tím, že poskytne lepší rámec pro vnitrostátní rozhodování;
- Q. vzhledem k tomu, že směrnice o odborných kvalifikacích⁽⁵⁾ je klíčovým nástrojem pro zajištění řádného fungování jednotného trhu, avšak nedostatek nástrojů automatického uznávání kvalifikací a dovedností mezi členskými státy brání mobilitě specialistů, a vytváří tak neopodstatněné překážky bránící volnému pohybu;
- R. vzhledem k tomu, že jednotný trh EU je nikdy nekončícím projektem a rychlý společenský a technologický vývoj na něm může vytvářet nové překážky, a bránit tak jeho plnému uplatňování;
- S. vzhledem k tomu, že digitalizace a používání umělé inteligence a nových technologií mohou jednotnému trhu přinést významnou přidanou hodnotu, což přispěje ke snížení stávajících překážek a omezení, k vytvoření nových obchodních příležitostí a k plnému fungování jednotného digitálního trhu ve prospěch spotřebitelů a podniků; vzhledem k tomu, že s překonáním některých z těchto překážek na jednotném digitálním trhu může pomoci využívání nových technologií a umělé inteligence;
- T. vzhledem k tomu, že nedostatečná minimální harmonizace a nedostatečná standardizace přináší dodatečné náklady a snižují bezpečnost výrobků na jednotném trhu a zároveň snižují konkurenceschopnost Evropy na mezinárodních trzích;
- U. vzhledem k tomu, že pro rámec jednotného trhu je nezbytné správně vyvážit hospodářské svobody, sociální práva, zájmy spotřebitelů, pracovníků a podniků a obecný zájem;
- V. vzhledem k tomu, že několik petic týkajících se necelních překážek bylo nedávno předloženo Petičnímu výboru Parlamentu (PETI), například petice č. 0179/2021 a č. 0940/2020;
- W. vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 představovala otřes pro výrobu i spotřebu a přetvořila jak domácí, tak přeshraniční činnosti s dopady na spotřebitele, podniky a pracovníky a na poskytování služeb; vzhledem k tomu, že některé z těchto účinků mohou být dočasné, ale jiné budou mít trvalé následky pro podobu a potřeby jednotného trhu; vzhledem k tomu, že reakce na pandemii urychlila přechod na digitální služby; vzhledem k tomu, že krize ukázala význam evropské integrace, silných institucí a regulace; vzhledem k tomu, že svévolné postupy zadávání veřejných zakázek během pandemie COVID-19 vážně ovlivnily vnitřní trh a představovaly vážné ohrožení transparentnosti; vzhledem k tomu, že současná obtížná situace si žádá nejen odstranění omezení souvisejících s onemocněním COVID-19, ale také odstranění neodůvodněných překážek, které na vnitřním trhu přetrvávají již několik let, s cílem zlepšit a prohloubit jednotný trh, který je jednou z cest umožňujících překonat tuto krizi;

Stav jednotného trhu a jeho politické cíle

1. vítá balíček týkající se správy jednotného trhu z března 2020, jehož cílem je zlepšit provádění a prosazování evropských právních předpisů, a to nejprve předložením přehledu stávajících a nadcházejících iniciativ; domnívá se rovněž, že stále přetrvávají nedostatky v legislativě a v oblasti prosazování práva, které brání řádnému fungování jednotného trhu; domnívá se zejména, že chybí iniciativy na zlepšení jednotného trhu služeb;
2. podporuje sdělení Komise o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu, a zejména návrhy na posílení sítě SOLVIT jako nástroje pro řešení sporů jednotného trhu, posílení úlohy Komise pomáhat členským státům při správném, úplném a včasném provádění právních předpisů EU ve vnitrostátních právních rádech s cílem zajistit harmonizovaný výklad a zabránit tzv. gold-platingu, vytvořit nástroj pro překážky na jednotném trhu

(⁵) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

Čtvrtek 17. února 2022

v rámci jednotné digitální brány a umožnit občanům a podnikům anonymně informovat o regulačních překážkách, s nimiž se setkávají při výkonu svých práv na vnitřním trhu;

3. poukazuje na to, že cenu za nedostatečné provádění platí jak podniky, tak spotřebitelé, a vybízí Komisi, aby upřednostňovala vhodná donucovací opatření;

4. zdůrazňuje úsilí o zajištění toho, aby řádné fungování jednotného trhu šlo ruku v ruce s úsilím o dosažení základních cílů EU, pokud jde o udržitelný rozvoj a sociálně tržní hospodářství, jakož i o vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí;

5. zdůrazňuje, že jednotný trh je i nadále jedním z největších úspěchů Evropské unie; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby přeorientovala zdroje na problémy, které postihují jednotný trh, zejména neodůvodněné necelní překážky obchodu, které nadále brání realizaci plného potenciálu jednotného trhu pro spotřebitele, pracovníky a podniky, zejména MSP, tím, že vytvářejí zbytečné a nespravedlivé dodatečné překážky pro volný pohyb zboží a služeb;

6. uznává, že k účinnému odstranění těchto překážek a k dalšímu prohloubení integrace jednotného trhu bude pravděpodobně zapotřebí silnější monitorování a ze strany členských států, opatrnost při regulaci, zjednodušení způsobu, jímž je stávající regulační rámec EU uplatňován, a zvýšený politický důraz na jednotný trh;

7. uznává zásadní význam politiky ochrany spotřebitele jakožto faktoru posilujícího jednotný trh a přispívajícího k jeho integraci;

8. vyzývá Komisi, aby využila zdroje Programu pro jednotný trh k posílení správy jednotného trhu a zlepšení jeho fungování, zejména pokud jde o necelní překážky;

9. vyzývá členské státy, aby respektovaly integritu jednotného trhu prostřednictvím lepší výměny informací o provádění právních předpisů EU a jeho koordinace za podpory Komise, aby se v co největší míře zdržely zavádění odchylných vnitrostátních pravidel a hledaly řešení na evropské úrovni, uplatňovaly pokyny pro zlepšování právní úpravy při zavádění vnitrostátních pravidel, poskytovaly řádné posouzení dopadů a podporovaly zúčastněné strany, aby mohly řádně přispívat k rozhodovacímu procesu, a aby uplatňovaly všechna pravidla odůvodněným, přiměřeným a nediskriminačním způsobem;

10. zdůrazňuje, že plné dosažení cílů Zelené dohody a Digitální agendy pro Evropu závisí především na účinném fungování jednotného trhu a na odpovídajících veřejných politikách, které jsou klíčovými prvky pro efektivnost trhu a inovace a jedním z nástrojů pro modernizaci evropských ekonomik; domnívá se proto, že problémy jednotného trhu si zaslouží přinejmenším stejnou míru pozornosti jako Zelená dohoda a Digitální agenda pro Evropu; zdůrazňuje, že ostatní evropské politiky by měly zohledňovat pravidla jednotného trhu a musí dodržovat jeho zásady; potvrzuje svůj závazek rozvíjet a chránit odolný a udržitelný vnitřní trh vstřícný vůči spotřebitelům, pracovníkům a podnikům;

11. vyjadřuje politování nad tím, že mnoho necelních překážek může bránit dosahování cílů průmyslové strategie EU, zejména pokud jde o relokaci výroby a posilování odolnosti evropského hospodářství; zdůrazňuje, že odolný integrovaný jednotný trh, v němž jsou odstraněny necelní překážky, je předpokladem pro dosažení cílů průmyslové strategie EU;

12. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že budou jednat přiměřeně a důsledně v souladu s legitimními cíli veřejné politiky, jako je veřejné zdraví, životní prostředí, veřejné služby a obecný zájem; vyjadřuje nicméně politování nad tím, že se některé členské státy i nadále odvolávají na veřejný zájem, aby izolovaly své domácí trhy; zdůrazňuje dále, že požadavky, jako jsou nepodložená územní omezení, zbytečné jazykové požadavky a zkoumání ekonomické potřeby, vytvářejí neodůvodněné překážky na jednotném trhu, a vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu zdokonalila monitorování členských států, včetně zákonných oznamovacích povinností;

Čtvrtek 17. února 2022

13. vyjadřuje politování nad tím, že podle parlamentní studie se počet řízení o nesplnění povinnosti vedených proti členským státům v oblasti jednotného trhu mezi lety 2017 a 2019 zvýšil, přičemž v roce 2019 dosáhl 800, což je nejvyšší úroveň od roku 2014;

Překážky pro volný pohyb zboží a služeb

14. poukazuje na to, že Komise a zúčastněné strany identifikovaly skupinu hlavních neopodstatněných překážek přeshraničních činností, mezi něž patří:

- a) rozdíly v regulaci a nesoudržné uplatňování práva EU, což komplikuje přeshraniční výměny, nutí podniky vyčlenit zdroje pro náročný proces analýzy ustanovení práva EU a odklání investice od činností vytvářejících pracovní místa a podporujících růst;
- b) nedostatečné prosazování právních předpisů EU, jakož i dlouhé a složité postupy pro řešení případů porušení práva EU;
- c) náročné a někdy i komplexní administrativní požadavky či praxe, jako jsou opakované a setrvalé inspekce a sankce, které jsou nepřiměřeně přísné vůči provinění, nedostatečné a nedostupné nebo neexistující informace spolu s omezenými možnostmi komunikace s veřejnou správou, což rovněž omezuje možnosti nabízet nové nebo konkurenční služby na novém místě, což by spotřebitelům zajistilo větší výběr;
- d) územní omezení dodávek, která očividně brzdí rozvoj jednotného trhu a omezují jeho potenciální přínos pro spotřebitele;
- e) dodatečné technické požadavky přijaté na vnitrostátní úrovni, které vytvářejí nadměrnou a neodůvodněnou administrativní zátěž, která by mohla narušit hladké fungování vnitřního trhu;
- f) nedostatek účinných nástrojů a mechanismů, které by usnadnily znalost stávajících povinností, nebo neexistence harmonizovaných technických norem, což způsobuje zvýšení nákladů na dodržování předpisů pro společnosti působící přeshraničně;
- g) nedostatek transparentnosti a informací a složité procesní požadavky, které dále ztěžují přístup k přeshraničním veřejným zakázkám, zejména pro malé a střední podniky;
- h) nedostatečná pravidla pro přeshraniční elektronický obchod;
- i) potíže při včasném řešení obchodních a správních sporů;

15. konstatuje, že unijní podniky působící na vnitřním trhu již informovaly o konkrétních příkladech výše uvedených překážek, včetně například požadavků na zahraniční poskytovatele služeb, aby společnost zaregistrovali v obchodním a podnikovém rejstříku hostitelského členského státu, a to i v případě, že jen dočasně vysílají pracovníky na území hostitelského členského státu a nemají tam žádnou infrastrukturu, z níž by vykonávali činnost obvyklým, stabilním a nepřetržitým způsobem;

16. zdůrazňuje, že nejúčinnějším způsobem, jak omezit roztržičnost jednotného trhu, je usilovat o harmonizaci tam, kde je to možné; zdůrazňuje, že tato harmonizace by však neměla vést k větší regulační zátěži pro podniky;

17. zdůrazňuje, že dodržování zásad právního státu posiluje integritu jednotného trhu a připomíná členským státům jejich zákonné oznamovací povinnosti;

Čtvrtek 17. února 2022

18. zdůrazňuje, že necelní překážky mají mj. závažný dopad na odvětví služeb, a tudíž i na další segmenty ekonomiky, které se o toto odvětví opírají; dále zdůrazňuje, že Komise ve své zprávě identifikovala 24 konkrétních omezení ve 13 odvětvích, která porušují pravidla stanovená ve směrnici o službách⁽⁶⁾, včetně některých ustanovení, která jsou diskriminační nebo obsahují požadavky týkající se usazení nebo státní příslušnosti; konstatuje, že cílem tohoto postupu bylo zdokumentovat existenci nebo neexistenci omezení, že posouzení přiměřenosti omezení bylo mimo rámec tohoto přezkumu a že toto posouzení neposuzovalo, zda je příslušné omezení odůvodněné nebo přiměřené;

19. uznává, že zpráva ukazuje mírný pokles úrovně překážek téměř ve všech posuzovaných odvětvích, což si žádá další posouzení ze strany Komise; zdůrazňuje, že podle Komise mapování odstraňování překážek v různých odvětvích služeb bylo od provedení směrnice o službách v roce 2006 do roku 2017 minimální a že v maloobchodním odvětví se mezi lety 2011 a 2017 mapované překážky dokonce zvýšily, čímž se eliminoval dosažený pokrok;

20. vyjadřuje politování nad tím, že některé ze zjištěných překážek podle směrnice o službách vyplývají z právní nejistoty, která vyvstala od jejího vstupu v platnost, pokud jde o její oblast působnosti, zejména pro malé a střední podniky v odvětví cestovního ruchu;

21. upozorňuje, že pokud jde o pravidla vnitřního trhu, vztahuje se na veřejné služby zvláštní ochrana, neboť plní funkce v oblasti veřejného zájmu, což znamená, že pravidla stanovená veřejnými orgány za účelem zajištění řádného fungování těchto služeb nepředstavují necelní překážky; upozorňuje v tomto ohledu, že sociální služby a zdravotní služby spadají mimo oblast působnosti směrnice o službách;

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily své úsilí o odstranění překážek pro maloobchod a po zjištění nových překážek urychleně jednaly; vyzývá Komisi, aby do poloviny roku 2022 vypracovala pokyny pro přiměřenost postupů pro udělování oprávnění pro maloobchodní prodej s cílem zvýšit právní jistotu a předvídatelnost pro maloobchod a aby do poloviny roku 2022 předložila nový akční plán pro evropský maloobchodní sektor;

23. připomíná, že řada problémů s přeshraničním poskytováním služeb vyplývá ze správních postupů, a nikoli z neslučitelností s právem EU;

24. vyzývá Komisi, aby pokračovala ve vypracovávání pokynů pro řešení nedostatečně fungujících právních předpisů; poukazuje na to, že neexistence společného výkladu právních předpisů EU usnadňujících volný pohyb pracovníků by mohla vést k nedostatečné právní jasnosti a byrokratické zátěži pro podniky a pracovníky poskytující služby v různých členských státech; vyzývá Komisi, aby podpořila členské státy v procesu provádění unijních předpisů ve vnitrostátním právu s cílem zajistit harmonizovanější přístup;

25. vyjadřuje politování nad tím, že oznamovací postup podle směrnice o službách a systém oznamování TRIS nejsou dostatečně využívány⁽⁷⁾; zdůrazňuje, že to oslabuje schopnost Komise zajistit, aby nové právní předpisy týkající se služeb byly v souladu se směrnicí o službách; vyzývá členské státy, aby plnily své oznamovací povinnosti podle směrnice o službách; vyzývá Komisi, aby do poloviny roku 2022 předložila akční plán na zlepšení stávajícího rámce; v této souvislosti bere na vědomí záměr Komise aktualizovat příručku o provádění směrnice o službách tak, aby zahrnovala aspekty vyplývající z nejnovější judikatury a zlepšila prosazování této směrnice;

26. zdůrazňuje, že překážky se mohou odvíjet také od omezených schopností správních orgánů členských států poskytovat služby v jiných jazycích a od nedostatečné odborné přípravy a infrastruktury; vyzývá členské státy, aby zajistily, že informace a dokumenty týkající se přístupu na trh budou dostupné nejen v úředním jazyce členského státu, ale také v angličtině nebo v dalším jazyce, který se v domácí ekonomice nejvíce používá;

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

Čtvrtek 17. února 2022

27. vyzývá Komisi a členské státy, aby pro vnitrostátní orgány přijaly jednoduché a stručné nástroje připravené k použití s cílem řešit nesprávné postupy a porušování předpisů a prosazovat pravidla vnitřního trhu;

28. připomíná, že členský stát se může dovolávat veřejného pořádku, veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti pouze tehdy, může-li prokázat existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti; považuje proto za nepřijatelnou jakoukoli formu státem podporované diskriminace, například vůči osobám se zdravotním postižením nebo na základě ekonomické situace, státní příslušnosti, věku, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, povolání, pohlaví nebo sexuální orientace (včetně fobie vůči osobám LGBTIQ); domnívá se, že taková diskriminace může omezovat svobody vnitřního trhu, a vytvářet tak necelní překážku ovlivňující volný pohyb zboží a služeb, neboť brání výrobcům zboží a poskytovatelům služeb dodávat stejné zboží a služby rovnoměrně v celé EU a zabraňuje spotřebitelům využívat výhody plynoucí ze zavedení jednotného trhu;

29. vítá významné zlepšení volného pohybu zboží v posledních letech díky regulacím, jakými jsou nařízení (EU) 2018/302⁽⁸⁾ (nařízení o zeměpisném blokování) a nařízení (EU) 2019/1020⁽⁹⁾ (nařízení o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy), a v největší míře díky nařízení (EU) 2019/515⁽¹⁰⁾ (nařízení o vzájemném uznávání zboží); připomíná, že zásada vzájemného uznávání se vztahuje pouze na neharmonizované zboží, a zdůrazňuje význam harmonizace shora dolů s cílem zajistit vysokou úroveň bezpečnosti výrobků a ochrany spotřebitele; je přesvědčen, že důsledné uplatňování zásady vzájemného uznávání a nástrojů, které nedávno vymezilo nařízení (EU) 2019/515, by účinně napomohlo pokročit v agendě jednotného trhu, zejména v oblastech, kde přetrvávají obtíže;

30. zastává názor, že přijetí a provádění nařízení o zeměpisném blokování bylo pro spotřebitele přínosné pro usnadnění přeshraničních nákupů; připomíná však, že přetrvávají určité překážky, zejména v poskytování audiovizuálních služeb a obsahu, což se projevuje menší důvěrou spotřebitelů v přeshraniční nakupování on-line; vyzývá Komisi, aby v rámci hodnotící zprávy plánované na rok 2022 navrhla způsoby, jak odstranit neodůvodněné a neúčinné zeměpisné blokování a usilovala o vytvoření harmonizovaného jednotného digitálního trhu;

31. zdůrazňuje existenci diskriminačních a protisoutěžních praktik, jako jsou územní omezení dodávek, která brání rozvoji jednotného trhu a oslabují jeho potenciální přínosy pro spotřebitele; vyzývá Komisi, aby v zájmu dosažení plně fungujícího jednotného trhu předložila vhodná opatření k odstranění územních omezení dodávek, a tím omezila překážky bránící přeshraničnímu obchodu;

32. vítá skutečnost, že harmonizace kvalifikací prostřednictvím vzájemného uznávání již přispěla k růstu jednotného trhu ve vztahu k několika povoláním; vyjadřuje nicméně politování nad tím, že administrativní překážky vytvářené členskými státy závažným způsobem omezují další rozvoj v této oblasti; zdůrazňuje, že vzájemné uznávání diplomů, kvalifikací, dovedností a schopností mezi členskými státy by posílilo volný pohyb pracovníků a služeb, a naléhavě vyzývá členské státy, aby rozšířily vzájemné uznávání na všechny úrovně vzdělávání a odborné přípravy a aby co nejdříve zlepšily nebo zavedly postupy nezbytné pro takové rozšíření;

33. připomíná zvláštní status regulovaných povolání na jednotném trhu a jejich úlohu při ochraně veřejného zájmu, ale také zdůrazňuje, že tento specifický status by neměl být využíván k zachování neopodstatněných překážek, které vedou k rozříštění jednotného trhu;

34. vybízí členské státy, aby odstranily nepatřičná omezení v oblasti odborné kvalifikace, a podněcuje Komisi, aby byla i nadále ostražitá a vedla řízení o nesplnění povinnosti v případech, kdy členské státy nedodržují právní předpisy EU o uznávání kvalifikací;

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu (Úř. věst. L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/515 ze dne 19. března 2019 o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě (Úř. věst. L 91, 29.3.2019, s. 1).

Čtvrtek 17. února 2022

35. připomíná, že směrnice o uznávání profesních kvalifikací vychází ze zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti;
36. vyzývá Komisi a členské státy, aby setrvale posilovaly povědomí mezi podniky a pracovníky, kteří by mohli postrádat znalosti o vzájemném uznávání a dalších příslušných pravidlech usnadňujících přeshraniční operace;
37. žádá, aby byl propagován evropský rámec kvalifikací a aby bylo usnadněno jeho uplatňování v celé EU s cílem zajistit, aby se stal obecně přijímaným nástrojem uznávání;
38. vyjadřuje politování nad nedostatečným přístupem k informacím týkajícím se mobility pracovních sil v odvětví služeb a je znepokojen zatěžujícími postupy v některých členských státech pro získávání základních dokumentů a přetrvávajícími problémy s včasným poskytováním formuláře A1 občanům; zdůrazňuje, že přístup k informacím, např. ohledně vnitrostátních kolektivních dohod, jsou-li použitelné a relevantní, je podle směrnice 2014/67/EU ⁽¹¹⁾ povinný a měl by být zdokonalen, aby se podnikům usnadnilo dodržování předpisů a pracovníci byli lépe informováni; trvá na tom, že tyto informace by měly být dostupné prostřednictvím jednotné digitální brány; vyzývá Komisi a Evropský orgán pro pracovní záležitosti, aby přijaly vhodná opatření s cílem zlepšit přístup k informacím;
39. naléhavě vyzývá Komisi, aby v souladu s plánem zavedla digitální formulář pro prohlášení o vysílání pracovníků v prvním čtvrtletí roku 2022, jak je uvedeno v její aktualizaci nové průmyslové strategie z roku 2020, a aby vytvořila jednoduchý, uživatelsky vstřícný a interoperabilní digitální formulář, který by vyhovoval potřebám evropských společností, a zejména malých a středních podniků;
40. připomíná, že přístup k informacím má zásadní význam a musí být pro uživatele co nejjednodušší; domnívá se, že opatření přijatá s cílem zlepšit přístup podniků k informacím o platných pravidlech a povinnostech v rámci balíčku týkajícího se zboží představují vítaný vývoj při usnadňování přeshraničního obchodu a současném zachování vysoké úrovně ochrany spotřebitele; žádá, aby byly vyčleněny dostatečné zdroje na zřízení jednotných kontaktních míst;
41. bere na vědomí rostoucí počet předpisů týkajících se přístupu vozidel do měst, které se uplatňují na soukromá i užitková vozidla; žádá Komisi, aby posoudila, zda je zde nutná koordinace na úrovni EU;
42. zdůrazňuje, že řádné fungování jednotného trhu má klíčový význam pro zabezpečení dodávek cenově dostupných a kvalitních výrobků, včetně zemědělsko-potravinářských produktů, v celé EU;
43. zdůrazňuje význam zvyšování dynamičnosti a odolnosti dodavatelských systémů v EU, a to i na regionální a místní úrovni, jakož i posilování krátkých, inteligentních a integrovaných dodavatelských řetězců pro zajištění nepřetržitého zásobování produkty v celé EU;
44. zdůrazňuje, že je třeba zajistit co nejvíce harmonizovaný jednotný trh, a to prostřednictvím celounijního jednotného přístupu k označování, jenž by mohl jak odstranit překážky fungování jednotného trhu, tak i zajistit, aby informace poskytované spotřebitelům byly i nadále jednoznačné, transparentní, dohledatelné a srozumitelné;
45. vítá přijetí revidované směrnice o nekalých obchodních praktikách ⁽¹²⁾ i pobídky Komise s tímto účelem a podporuje práci a zjištění Společného výzkumného střediska, což jsou všechno kroky usilující o řešení problému dvojí kvality;

Digitalizace a využívání umělé inteligence při odstraňování překážek jednotného trhu

46. zdůrazňuje význam plně fungujícího jednotného digitálního trhu, který je přínosem pro spotřebitele a podniky, a požaduje podporu malých a středních podniků, aby mohly čelit překážkám a problémům ve své digitální transformaci;

⁽¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 11).

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22).

Čtvrtek 17. února 2022

47. je přesvědčen, že digitalizace a vznikající technologie, jako je umělá inteligence, mohou přispět k dosažení cílů EU a k prohloubení vnitřního trhu; zdůrazňuje, že jsou-li tyto technologie správně používány, mohou být pozitivní a transformační a řešit mnoho problémů spojených s odstraňováním překážek jednotného trhu;

48. vyzývá Komisi, aby dále posoudila vhodnost umožnění a podpory využívání digitálních řešení, která mohou pomoci poskytovat povinné informace o výrobcích nebo obalech, aniž by bylo nutné zvětšit velikost balení nebo výroby přebalovat;

49. vítá návrh aktu o digitálních službách (COM(2020)0825) a aktu o digitálních trzích (COM(2020)0842), které předložila Komise, a žádá Komisi a členské státy, aby přijaly rámce, které budou v souladu s ostatními politikami vnitřního trhu a EU; domnívá se, že je nanejvýš důležité, aby společnosti, zejména malé a střední podniky, a spotřebitelé měli jasný, harmonizovaný a spolehlivý soubor pravidel;

50. vítá plán Komise zřídit jednotné evropské informační místo pro kontrolní orgány týkající se nepotravinářských výrobků;

51. vyzývá příslušné unijní a vnitrostátní orgány, aby přijaly vhodná opatření s cílem vytvořit jednotný vzor pro oficiální vnitrostátní internetové stránky a zajistily jejich kompatibilitu s jednotnou digitální bránou s cílem zlepšit přístup k příslušným informacím mezi členskými státy;

52. uznává, že mnoho překážek pramení z omezené kapacity správních orgánů poskytovat vysoce kvalitní služby v přeshraničním prostředí; je přesvědčen, že digitalizace veřejných služeb a plnohodnotné kapacity elektronické veřejné správy mají i nadále zásadní význam pro vymýcení některých zatěžujících necelních překážek obchodu; vyzývá Komisi, aby podporovala využívání digitálních nástrojů, a naléhavě vyzývá členské státy, aby se plně zavázaly k digitalizaci veřejných služeb; zdůrazňuje význam rozvoje a využívání interoperabilních nástrojů elektronické veřejné správy s otevřeným zdrojovým kódem s cílem podpořit rozvoj mezinárodně kompatibilních postupů elektronické veřejné správy; připomíná v tomto ohledu, že klíčová ustanovení jednotné digitální brány měla ve všech členských státech vstoupit v platnost do 12. prosince 2020; zdůrazňuje význam zásad „digitalizace jako standard“ a „pouze jednou“, které ušetří občanům a podnikům čas a peníze, zejména pokud budou širěji používány; vítá návrh, aby byla jednotná digitální brána doplněna nástrojem pro řešení překážek na jednotném trhu;

53. vyjadřuje politování nad tím, že provádění jednotné digitální brány probíhá pomalu; vyzývá členské státy, aby vyčlenily dostatečné zdroje na rychlé provedení jednotné digitální brány způsobem, který bude vstřícný vůči malým a středním podnikům, a to poskytováním na uživatele zaměřených informací o pravidlech jednotného trhu a správních postupech, aby se tato brána co nejdříve stala virtuálním jednotným kontaktním místem; vyzývá členské státy a Komisi, aby rozšířily oblast působnosti jednotné digitální brány na všechny správní postupy související s podnikáním;

54. zdůrazňuje, že síť SOLVIT má velký potenciál stát se hlavním neformálním nástrojem pro řešení problémů pro podniky a spotřebitele v případech nesprávného uplatňování práva EU; vítá návrh Komise učinit ze sítě SOLVIT standardní nástroj pro řešení sporů v rámci jednotného trhu; domnívá se, že to vyžaduje větší informovanost o existenci těchto nástrojů pro řešení sporů;

55. konstatuje, že navzdory osvětové činnosti Komise a členských států je síť SOLVIT mnoha občanům a podnikům stále neznámá; zdůrazňuje, že Komise a členské státy by měly přijmout další opatření s cílem zvýšit její viditelnost;

56. konstatuje, že síť SOLVIT je založena spíše na doporučení než na zákoně a nemůže přijímat právně závazná rozhodnutí; zdůrazňuje, že fungování sítě SOLVIT lze výrazně zlepšit;

Čtvrtek 17. února 2022

57. konstatuje, že mnohá střediska sítě SOLVIT jsou stále nedostatečně obsazena a postrádají zdroje a odpovídající odbornou přípravu zaměstnanců, a tudíž i nezbytné znalosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že střediska sítě SOLVIT budou mít odpovídající zdroje pro fungování, jak požaduje Komise ve sdělení COM(2017)0255;

58. upozorňuje na skutečnost, že jednou z překážek na vnitřním trhu jsou také neodůvodněné, nepřiměřené a diskriminační kontrolní praktiky uplatňované členskými státy, včetně nadměrných pokut nebo přístupu k údajům o konkurenčních společnostech; konstatuje, že evropské společnosti pravidelně oznamují příklady těchto postupů prostřednictvím sítě SOLVIT, petic předložených výboru PETI nebo stížností adresovaných Komisi;

59. zdůrazňuje potřebu přístupného a dostupného kontaktního místa pro evropské občany, podniky a jejich zástupce s cílem upozornit na opatření členských států, která brání jednotnému unijnímu trhu; zdůrazňuje, že v návaznosti na tyto stížnosti je třeba plynule přijmout následná opatření, aby bylo možné co nejrychleji odstranit neopodstatněné překážky pro jednotný trh;

60. připomíná, že odvětví mezinárodní silniční přepravy zboží podléhá necelním překážkám omezujícím přístup na vnitrostátní trhy, což omezuje jeho konkurenceschopnost;

61. zdůrazňuje význam harmonizace norem pro vnitřní trh a zdůrazňuje, že je důležité lépe zapojovat zúčastněné strany a podniky do procesu harmonizace, aby se zabránilo zbytečné zátěži pro přístup na jednotný unijní trh;

Prosazování a kontrola dodržování předpisů

62. v zásadě vítá Pracovní skupinu pro prosazování pravidel jednotného trhu (SMET), jejímž cílem je posuzovat soulad vnitrostátních právních předpisů s pravidly jednotného trhu a upřednostňovat nejnaléhavější překážky, řešit tzv. gold-plating a diskutovat o průřezových otázkách v oblasti prosazování; poukazuje na to, že skupina SMET nejen pojmenovává problémy, ale navrhuje také možná řešení; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily větší zapojení zúčastněných stran do práce skupiny SMET;

63. připomíná, že plán Komise intenzivněji prosazovat právní předpisy EU prostřednictvím skupiny SMET, jejíž první schůze se konala v dubnu 2020, přinesl zatím jen omezené výsledky; vyjadřuje politování nad tím, že pracovní metody skupiny SMET nejsou dostatečně transparentní; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily transparentnost skupiny SMET a zapojily zúčastněné strany do jejích schůzí a aby zajistily, že skupina SMET bude na internetových stránkách Komise zveřejňovat seznamy účastníků, pořady jednání a zápisy ze svých schůzí; vyzývá Komisi, aby do konce roku 2022 představila konkrétní výsledky práce skupiny SMET a předložila je parlamentnímu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Radě pro konkurenceschopnost v souladu se svým sdělením ze dne 10. března 2020 o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu (COM(2020)0094);

64. vyzývá Komisi, aby pravidelně, nejméně však každé tři roky, předkládala výroční zprávu o necelních překážkách s cílem transparentním způsobem rozšířit stávající srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu tak, aby zahrnoval seznam řízení o nesplnění povinnosti a vnitrostátní právní předpisy podezřelé z porušování práva EU;

65. vyzývá Komisi a členské státy, aby soustavně, rychle a důsledně posuzovaly, zda vnitrostátní pravidla brání rozvoji vnitřního trhu, a pokud ano, aby posoudily, zda jsou nezbytná, nediskriminační, přiměřená a odůvodněná, jak stanoví směrnice (EU) 2015/1535 o poskytování informací v oblasti technických předpisů a směrnice (EU) 2018/958⁽¹³⁾ o přístupu k regulovaným povoláním; konstatuje, že chybí řádná posouzení dopadů a řádně vysvětlená odůvodnění, zejména pokud jde o vnitrostátní pravidla pro výrobky a služby; vyzývá Komisi, aby urychleně přijala rozhodnutí o stížnostech s cílem zajistit, aby příslušné otázky z hlediska koncových uživatelů byly neprodleně řešeny a účinně vyřešeny;

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání (Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 25).

Čtvrtek 17. února 2022

66. připomíná, že během regulačního životního cyklu musí členské státy a Komise sdílet odpovědnost za zajištění toho, aby pravidla jednotného trhu byla dodržována, přičemž se zohlední Pařížská dohoda a evropský pilíř sociálních práv, a aby byla prosazována práva občanů, včetně pracovníků a spotřebitelů; zdůrazňuje, že je třeba harmonizovat pravidla týkající se četnosti a kvality kontrol a dalších činností dozoru nad trhem v celé EU, zejména pokud jde o bezpečnost výrobků, a podporovat nástroje pro výměnu informací mezi vnitrostátními orgány s cílem posílit spolupráci v této oblasti;

67. vyzývá každý členský stát, aby zajistil, že všechny příslušné orgány v jeho jurisdikci budou mít veškeré minimální pravomoci a nezbytné rozpočtové a personální zdroje, aby bylo zajištěno řádné uplatňování *acquis* vnitřního trhu;

68. poukazuje na význam přiměřeného dohledu, inspekci a sankcí ze strany příslušných orgánů vůči hospodářským subjektům, které nedodržují právní předpisy, bez ohledu na jejich členský stát usazení; zdůrazňuje, že je klíčové nejen využívat nástroje spolupráce v oblasti dozoru nad trhem mezi vnitrostátními orgány a Komisí, ale také vytvořit nástroje nové, které by předem upozorňovaly na případy nedodržování předpisů, které ohrožují bezpečnost spotřebitelů, zejména prostřednictvím posíleného dohledu na evropské úrovni;

69. zdůrazňuje význam zvýšené harmonizace, která by zahrnovala účinnou a účelnou spolupráci příslušných orgánů v oblasti prosazování práva za účelem odhalování, vyšetřování a nařízení ukončení nebo zákazu porušování práva;

70. zdůrazňuje význam monitorování, a proto vítá srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu jako nástroj pro sledování výkonnosti; zdůrazňuje, že je třeba vést na nejvyšší politické úrovni pravidelnou diskusi o výsledcích srovnávacího přehledu, která povede k politickému závazku řešit zjištěné překážky, a to nejen z podnikatelského hlediska, ale také s ohledem na výzvy, s nimiž se potýkají pracovníci, spotřebitelé a občané, a při zohlednění sociálních a environmentálních aspektů;

71. vítá budování kapacit vnitrostátních orgánů veřejné správy, odborníků v oblasti veřejných zakázek, soudců a dalších právníků, u nichž je možné financování v rámci programu na podporu reforem;

Překážky pro jednotný trh v důsledku reakce na onemocnění COVID-19

72. připomíná, že původní reakce členských států a Komise na pandemii nezohledňovala potřeby jednotného trhu, a připomíná závažný dopad, který to mělo na volný pohyb zboží, osob a služeb přes hranice; domnívá se, že bude nutné dále posoudit dopad pandemie na jednotný trh, aby bylo možné vyvodit závěry z krize způsobené onemocněním COVID-19;

73. vyzývá členské státy, aby v případě zhoršení pandemické situace plně prováděly pokyny Komise týkající se výkonu volného pohybu pracovníků během šíření onemocnění COVID-19 a sdělení Komise nazvané „Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích“ (C(2020)3250) s cílem umožnit pracovníkům, zejména pracovníkům v dopravě, příhraničním pracovníkům a vyslaným a sezónním pracovníkům, překročit hranice a mít neomezený přístup na své pracoviště;

74. vítá balíček pro oživení NextGenerationEU, pokyny EU týkající se správy hranic, dopravní „zelené pruhy“, digitální certifikát EU COVID k usnadnění volného pohybu a další opatření, jejichž cílem je umožnit normální fungování jednotného trhu;

75. vyjadřuje politování nad tím, že některé členské státy zavedly dodatečná cestovní omezení, jako je karanténa pro některé držitele digitálního certifikátu EU COVID; konstatuje, že tato omezení jsou obzvláště zatěžující pro přeshraniční a vyslané pracovníky a pro řidiče nákladních vozidel;

76. připomíná, že je důležité zajistit, aby opatření týkající se onemocnění COVID-19 neovlivňovala tok produktů, zejména potravin, v rámci EU, a to ani u území, která nejsou propojena s pevninskou Evropou;

Čtvrtek 17. února 2022

77. konstatuje, že pandemie COVID-19 vedla k některým omezením mezi členskými státy i uvnitř nich a také k propadu v odvětví hotelů, restaurací a stravovacích služeb, což mělo na produkci potravin ničivý dopad;

78. zastává názor, že udržitelný rozvoj, spravedlivá transformace, sociální začleňování a vytváření kvalitních pracovních míst musí připravit půdu pro oživení;

79. vítá návrh Komise předložit nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu; vyzývá Komisi, aby jej vyvinula jako právně závazný strukturální nástroj k zajištění volného pohybu osob, zboží a služeb pro případ budoucích krizí;

80. vyzývá Komisi a členské státy, aby proaktivně využívaly získaných zkušeností a vypracovaly plán reakce na mimořádné události, jehož cílem by mělo být zajistit společnou reakci a v nejvyšší možné míře zachovat volný pohyb služeb, zboží a osob, a zejména pak přeshraničních pracovníků; připomíná, že je třeba, aby členské státy neprodleně oznamovaly vnitrostátní opatření, která omezují volný pohyb zboží a služeb;

81. vítá návrh nařízení o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU (COM(2020)0727), který předložila Komise, a zejména její návrh na vytvoření mechanismu pro kontrolu omezení vývozu zdravotnického materiálu na vnitřním trhu;

82. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné rozšířit přístup k digitálním službám a technologiím, které jsou v mimořádných situacích zásadní pro hladké fungování jednotného trhu a pro přístup občanů a podniků k veřejným službám prostřednictvím řešení elektronické veřejné správy; uznává digitální vyloučení a nedostatečný přístup k internetu jako jednu z nejvýznamnějších necelních překážek digitální transformace jednotného unijního trhu;

o

o o

83. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0044

Statut evropských přeshraničních sdružení a neziskových organizací**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 obsahující doporučení Komisi o statutu evropských přeshraničních sdružení a neziskových organizací (2020/2026(INL))**

(2022/C 342/17)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
 - s ohledem na články 114 a 352 Smlouvy o fungování EU,
 - s ohledem na článek 11 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),
 - s ohledem na Listinu základních práv, a zejména na článek 12 této listiny,
 - s ohledem na článek 11 Evropské úmluvy o lidských právech,
 - s ohledem na své stanovisko ⁽¹⁾ k návrhu nařízení Rady o statutu evropského sdružení, který předložila Komise ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 1987 o neziskových sdruženích v Evropských společenstvích ⁽³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2020 o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na své písemné prohlášení ze dne 10. března 2011 o vytvoření evropských stanov pro vzájemné společnosti, sdružení a nadace ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na stanovisko EHSV na téma „Evropská filantropie: nevyužitý potenciál (průzkumné stanovisko na žádost rumunského předsednictví)“,
 - s ohledem na společné pokyny týkající se svobody sdružování (CDL-AD(2014)046), které přijaly Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) a Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR),
 - s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0007/2022),
- A. vzhledem k tomu, že článek 63 Smlouvy o fungování EU spolu s články 7, 8 a 12 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) zakotvuje svobodu sdružování na všech úrovních a chrání neziskové organizace před diskriminačními, zbytečnými a neodůvodněnými omezeními v oblasti financování jejich činností;

⁽¹⁾ Legislativní usnesení obsahující stanovisko Evropského parlamentu k návrhu nařízení Rady (EHS) o statutu evropského sdružení, který předložila Komise (Úř. věst. C 42, 15.2.1993, s. 89).

⁽²⁾ Návrh nařízení Rady (EHS) o statutu evropského sdružení předložený Komisí (COM(1991)0273 – SYN 386).

⁽³⁾ Úř. věst. C 99, 13.4.1987, s. 205.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 2.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 187.

Čtvrtek 17. února 2022

- B. vzhledem k tomu, že pojem „nezisková organizace“ by měl být pro účely tohoto usnesení chápán tak, že odráží celou řadu forem neziskových organizací v Unii, a to členských i nečlenských, například sdružení, dobročinné organizace, organizace, jejichž aktiva jsou vyhrazena na plnění určitého cíle, jako jsou nadace, a další podobné organizace;
- C. vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva uznal, že stát má pozitivní povinnost zajistit výkon práva na svobodu sdružování, a ve svém rozsudku ze dne 21. října 2005 ve věci Ouranio Toxo a další v. Řecko ⁽⁶⁾ konstatoval, že „skutečné a účinné dodržování svobody sdružování nelze omezit na pouhou povinnost státu nezasahovat“; vzhledem k tomu, že ve svém rozsudku ve věci C-78/18 ⁽⁷⁾ dospěl Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) k závěru, že svoboda sdružování nezahrnuje pouze možnost založit nebo zrušit sdružení, ale rovněž možnost tohoto sdružení během své existence jednat;
- D. vzhledem k tomu, že neziskové organizace mají zásadní význam pro zastupování zájmů občanů a občanské společnosti, mimo jiné tím, že poskytuje služby v často neziskových oblastech sociálního sektoru, podporuje účast na společenském životě a chrání práva menšin; vzhledem k tomu, že vedle celostátních, regionálních a místních orgánů hrají klíčovou úlohu při předvídání a řešení socioekonomických výzev a odstraňování rozdílů ve službách a hospodářských činnostech;
- E. vzhledem k tomu, že neziskové organizace často využívají a prosazují svobodu projevu, zejména v souvislosti s prosazováním veřejného zájmu, podporují aktivní účast na demokratickém životě a fungují jako školy demokracie;
- F. vzhledem k tomu, že krize způsobená pandemií Covid-19 poukázala na klíčovou úlohu neziskových organizací, které pomáhají lidem překonávat mnohé obtíže, jimž čelí, a zajišťují tak sociální soudržnost; vzhledem k tomu, že krize COVID-19 však narušila jejich status zejména tím, že přerušila jejich činnost a vytvořila nové potřeby a mise;
- G. vzhledem k tomu, že základním předpokladem evropské demokracie je to, aby občanská společnost a zastupitelské organizace mohly fungovat svobodně a napříč hranicemi; vzhledem k tomu, že důležitá úloha občanské společnosti a zastupitelských organizací, jež spočívá v přispívání k demokracii, je považována za základní hodnotu Unie, jak uznává zejména článek 11 Smlouvy o EU, a vyžaduje existenci otevřeného, transparentního a strukturovaného dialogu;
- H. vzhledem k tomu, že neziskové organizace tvoří nedílnou součást občanské společnosti v Unii a zahrnují dobročinné organizace, jako jsou nadace, jež přispívají k práci, kterou jednotlivci a nevládní organizace vykonávají ve veřejném zájmu, a tuto práci usnadňují;
- I. vzhledem k tomu, že spolehlivých statistických údajů o nevládních organizacích je velmi málo nebo nejsou snadno dostupné;
- J. vzhledem k tomu, že evropské statusy evropských společností, evropských družstev nebo evropských stran nejsou vhodné k tomu, aby neziskovým organizacím umožňovaly přeshraniční spolupráci;
- K. vzhledem k tomu, že podniky, obchodní společnosti a hospodářská zájmová sdružení mohou vytvářet evropská hospodářská zájmová sdružení;
- L. vzhledem k tomu, že veřejné subjekty mohou vytvářet evropská seskupení pro územní spolupráci;
- M. vzhledem k tomu, že evropský status sdružení by měl být otevřený organizacím a osobám, které se chtějí zapojit do výměn a vzájemného učení přes hranice;

⁽⁶⁾ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. října 2005, Ouranio Toxo a další v. Řecko, č. 74989/01, ECLI:CE:ECHR:2005:1020JUD007498901.

⁽⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2020, Komise v. Maďarsko, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476, bod 113.

Čtvrtek 17. února 2022

- N. vzhledem k tomu, že požadavek Parlamentu na vytvoření národních statistických registrů pro subjekty sociální ekonomiky nezahrnuje organizace mimo sociální ekonomiku;
- O. vzhledem k tomu, že mnoho neziskových organizací se plně podílí na hospodářství a rozvoji vnitřního trhu tím, že běžně provádí některé hospodářské činnosti; vzhledem k tomu, že objem přeshraničních finančních toků mezi sdruženími a neziskovými organizacemi se v posledním desetiletí výrazně zvýšil;
- P. vzhledem k tomu, že v současné době se zvýšilo povědomí tvůrců politik a občanské společnosti o potenciálu neziskových organizací, pokud jde o poskytování služeb, zapojení občanů a sociální inovace; vzhledem k tomu, že jejich potenciál je pravděpodobně nevyužit v celé řadě oblastí, jako je vzdělávání, kultura, zdravotní péče, sociální služby, výzkum, rozvojová pomoc, humanitární pomoc a připravenost na katastrofy;
- Q. vzhledem k rostoucímu socioekonomickému potenciálu neziskových organizací v Evropské unii, které poskytují pracovní příležitosti v mnoha odvětvích;
- R. vzhledem k tomu, že neziskové organizace hrají klíčovou úlohu při podpoře jednotlivců v aktivní účasti na demokratickém životě;
- S. vzhledem k tomu, že převážná většina činností neziskových organizací je prováděna na vnitrostátní úrovni, ačkoli stále více neziskových organizací působí přeshraničně, čímž se posiluje sociální soudržnost mezi členskými státy na společenské úrovni, zejména v příhraničních regionech, které představují téměř 40 % území Unie;
- T. vzhledem k tomu, že zejména přeshraniční neziskové organizace významně přispívají k dosažení cílů Unie a rozvíjejí mnoho různých činností obecného zájmu s nadnárodním významem, které jsou prospěšné pro obecný zájem v mnoha oblastech; vzhledem k tomu, že sem patří mimo jiné ochrana a prosazování základních práv a hodnot, ochrana životního prostředí, vzdělávání, kultura, sociální práce a rozvojová pomoc;
- U. vzhledem k tomu, že navzdory rostoucímu počtu přeshraničních neziskových organizací v Evropské unii neexistuje harmonizovaný celoevropský legislativní rámec, který by jim umožnil řádně fungovat a organizovat se na přeshraniční úrovni;
- V. vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje žádné nařízení Unie upravující neziskové organizace, a pro jejich přeshraniční činnost jsou proto typické kulturní, soudní a politické rozdíly vyplývající z vnitrostátních předpisů;
- W. vzhledem k tomu, že Parlament již v roce 1987 ve svém usnesení ze dne 13. března 1987 o neziskových sdruženích v Evropských společenstvích zdůraznil potřebu zavést vhodnou evropskou úpravu pro evropské neziskové organizace;
- X. vzhledem k tomu, že každá organizace, která těží z evropského statusu nebo z evropských společných minimálních norem, by měla jednat v zájmu prosazování a provádění společných hodnot a cílů Unie zakotvených ve Smlouvách a v Listině

Současná situace

1. konstatuje, že neziskové organizace nemají na úrovni Unie právní formu, která by postavila zastupování zájmů občanské společnosti na rovnocennou úroveň se zastupováním zájmů obchodních podniků a hospodářských zájmových skupin, pro něž byla na úrovni Unie již dávno právní forma zavedena;
2. konstatuje, že právní, kulturní, politické a ekonomické rozdíly mezi členskými státy nadále způsobují, že přeshraniční činnosti neziskových organizací jsou velmi složité a že současný správní a daňový režim přeshraničních činností těchto organizací vede k vyšším transakčním nákladům než na vnitrostátní úrovni;
3. zdůrazňuje, že stávající právní rámec na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni nepostačuje ke vzniku a podpoře silné celoevropské občanské společnosti, jejíž existence je pro demokracii nezbytná; konstatuje proto, že je třeba zavést novou právní formu, zejména právní formu evropského sdružení, včetně pravidel pro jeho zakládání, transparentnost, odpovědnost a správu;

Čtvrtek 17. února 2022

4. zdůrazňuje, že pokud jde o evropské sdružení, je důležité zajistit koordinaci na úrovni Unie, zabránit roztržitosti a podporovat harmonizovaný přístup v celé Unii, a to prostřednictvím zřízené Rady pro evropská sdružení; za tímto účelem vyzývá Komisi, aby prozkoumala různé možnosti a předložila návrh nejvhodnější formy a statusu takové Rady pro evropská sdružení, v níž budou zastoupeny všechny členské státy a která bude mít jasně vymezené rozhodovací pravomoci;
5. domnívá se, že právní předpisy Unie na podporu neziskových organizací jsou rovněž nezbytné pro dokončení vnitřního trhu;
6. zdůrazňuje, že přestože svoboda pohybu a usazení je zakotvena ve Smlouvách, základní právo na sdružování stále není v různých jurisdikčních členských státech plně podporováno, a to z důvodu neexistence vhodných organizačních forem a nedostatečného rovného postavení stávajících forem v rámci Unie, což na jedné straně brání nadnárodní činnosti a projektům, přeshraničním misím a mobilitě občanské společnosti a na druhé straně vytváří právní nejistotu;
7. vyjadřuje politování nad tím, že neexistuje nástroj, který by dále usnadnil svobodu pohybu neziskových organizací bez ohledu na členský stát, v němž mají sídlo nebo v němž pobývají jejich členové, a to zejména tím, že by odstraňoval právní a správní překážky;
8. zdůrazňuje, že kvůli nedostatečnému sblížování postupů čelí neziskové organizace působící v celé Unii často neodůvodněným omezením, jako jsou poplatky, formality a administrativní a jiné překážky, které ohrožují jejich každodenní činnost a odrazují tyto organizace od rozšiřování jejich misí přes hranice; zdůrazňuje, že tyto překážky také vedou k významnému navýšení pracovní zátěže, neboť je třeba dodržovat více různých správních postupů ve více než jednom členském státě;
9. vyjadřuje politování nad tím, že neziskové organizace byly v několika členských státech zcela vynechány z programů pomoci v reakci na pandemii;
10. zdůrazňuje, že nedostatečné sblížování postupů vede rovněž k nerovným podmínkám způsobeným rozdílnou situací na trhu a k dalším překážkám, kterým čelí neziskové organizace v různých členských státech, například při otevírání bankovních účtů, získávání a zúčtování zahraničních prostředků, přístupu k veřejně prospěšným opatřením a programům nebo k určitému finančnímu či daňovému zacházení nebo při nábore zaměstnanců, zejména při přeshraničním nábore, který by měl být podporován v souladu se zásadou volného pohybu pracovníků;
11. vyzývá Komisi, aby prozkoumala různé formy činnosti neziskových organizací v členských státech a aby vypracovala srovnávací analýzu;
12. poukazuje na to, že neziskové organizace přispívají k inovacím, výzkumu, hospodářskému rozvoji a vytváření pracovních míst, zejména v sociální oblasti, v oblasti podnikání, technologií a kultury;
13. uznává přínos neziskových organizací k některým strategickým cílům Unie, jako je boj proti klimatické krizi, řešení digitální transformace a zotavení z pandemie COVID-19; zdůrazňuje, že dosažení těchto cílů nebude možné bez přispění občanské společnosti, která bude tyto otázky prosazovat v celé Evropě, zejména pokud jde o provádění nezbytné politiky na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni, při současném respektování zájmů a práv dotčených osob;
14. vyjadřuje politování nad tím, že údaje jsou nedostatečné nebo zastaralé; žádá členské státy, aby pravidelně poskytovaly rozčleněná data, a Komisi, aby vytvořila spolehlivé a průběžně aktualizované statistické zdroje založené na zavedené metodice zajišťující transparentnost a srovnatelnost a aby umožnila zahrnutí těchto údajů týkajících se přeshraničních činností a příspěvků do Eurostatu; poukazuje na to, že podle studie z roku 2017 nazvané „Nedávny vývoj sociální ekonomiky v Evropské unii“, kterou si nechal vypracovat EHSV, pochází 9 milionů z celkového počtu 13,6 milionu placených pracovních míst v družstvech, vzájemných pojišťovnách, sdruženích, nadacích a podobných subjektech v Evropské unii ze zaměstnání ve sdruženích a nadacích, což z nich činí hlavní zdroj zaměstnanosti v tomto odvětví; zdůrazňuje, že i z výše uvedeného vyplývá, že je třeba mít k dispozici více údajů širšího záběru, než je pouze sociální ekonomika;

Čtvrtek 17. února 2022

15. vyjadřuje politování nad tím, že Komise a členské státy nepředložily právní předpisy, které by zajistily příznivé prostředí, v němž by neziskové organizace mohly přispívat k fungování vnitřního trhu a zajistily volný pohyb kapitálu přes hranice, a že navzdory několika pokusům a četným výzvám občanské společnosti a Parlamentu nebyl vytvořen status evropského sdružení;

16. vítá nadcházející akční plán pro sociální ekonomiku a domnívá se, že vzhledem k tomu, že v sociální ekonomice působí pouze některé neziskové organizace, musí akční plán obsahovat doporučení, jak překonat přeshraniční překážky, a musí být doplněn samostatnými legislativními iniciativami zaměřenými na podporu neziskových organizací;

17. domnívá se, že navrhované právní nástroje nesmí mít vzhledem ke své specifické povaze dopad na regulaci politických stran; dále připomíná, že Unie uznává postavení církví, náboženských organizací nebo společenství a filozofických či nekonfesních organizací podle vnitrostátního práva; zdůrazňuje, že to nevylučuje, aby organizace, jejichž hodnoty a cíle se opírají o náboženské, filozofické nebo nekonfesní přesvědčení, jako jsou náboženské charitativní neziskové organizace, mohly být rovněž zahrnuty do oblasti působnosti těchto navrhovaných nástrojů; poukazuje na to, že odborové svazy v několika členských státech požívají zvláštního výhodného postavení, a proto by měly být z navrhovaných nástrojů vyloučeny; poukazuje na to, že osoby, které chtějí založit sdružení, mohou využít ustanovení navrhovaného nařízení a přijmout formu evropského sdružení; konstatuje, že navrhovaná směrnice o minimálních normách se má vztahovat na všechny neziskové organizace v Unii;

Ochrana občanské společnosti a svobody sdružování

18. vyjadřuje znepokojení nad překážkami, s nimiž se setkávají neziskové organizace v celé Unii, a nad rozdíly, které vyplývají z vnitrostátních právních a správních předpisů, postupů nebo politik; poukazuje na to, že to může mít negativní dopad na občanskou společnost, nepřiměřeně omezovat základní práva, zejména svobodu sdružování, projevu a informací, a odrazovat neziskové organizace od rozšiřování jejich činnosti přes hranice;

19. náležitě zohledňuje možnosti, které z hlediska snadnějšího uplatňování práva na svobodu sdružování nabízejí digitalizace a internet, například usnadnění registrace a zakládání neziskových organizací a jejich snadnou dostupnost online;

20. zdůrazňuje, že neziskové organizace mají zásadní význam pro demokracii a tvorbu politik na všech úrovních; působí ve veřejném zájmu a prosazují jej, jsou součástí brzd a protivah nezbytných pro právní stát a jsou hybnou silou občanské angažovanosti; vítá zapojení občanské společnosti do hájení veřejného zájmu, politického aktivismu a aktivního společenského života;

21. opakuje, že neziskové organizace se mohou prostřednictvím svých cílů nebo činností svobodně podílet na politické nebo veřejné diskusi; odsuzuje pokusy o omezení občanského prostoru z politických důvodů a popírání, odmítání nebo zpochybňování statusu veřejně prospěšné organizace na základě domnělé nebo skutečné politické činnosti v případě, že cílem jejich činnosti není sloužit zájmům žádné konkrétní strany nebo nahrazovat stranickou politiku; domnívá se, že tyto případy jsou nebezpečné pro evropskou demokracii;

22. zdůrazňuje význam nezávislosti neziskových organizací a potřebu zajistit pro ně příznivé občanské prostředí, respektovat jejich pluralitu a chápat veřejně prospěšné organizace jako ty, které přispívají k poskytování služeb v terénu, ale také k prosazování veřejného zájmu a monitorování veřejných politik;

23. připomíná význam nezávislé, nestranné, profesionální a odpovědné žurnalistiky pro informování o činnosti neziskových organizací v soukromých i veřejných sdělovacích prostředcích, jakož i význam přístupu k pluralitním informacím, jakožto klíčových pilířů demokracie; je znepokojen očerňujícími kampaněmi a zneužíváním soudních sporů

Čtvrtek 17. února 2022

proti aktérům zasazujícím se o zapojení veřejnosti, včetně neziskových organizací, v několika členských státech ze strany volených úředních osob, veřejných orgánů nebo subjektů pod veřejnou kontrolou, jakož i soukromých osob a subjektů; zdůrazňuje skutečnost, že Parlament přijal dne 11. listopadu 2021 usnesení o strategických žalobách proti účasti veřejnosti ⁽⁸⁾;

24. trvá na tom, že právní rámec bude ku prospěchu evropské občanské společnosti pouze tehdy, pokud budou moci neziskové organizace využívat přiměřené a snadno dostupné financování jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni; poukazuje na to, že veřejné i soukromé financování neziskových organizací je důležité, neboť tyto organizace mají omezenější přístup k příjmům ze ziskových činností; v této souvislosti zdůrazňuje existenci programu Občané, rovnost, práva a hodnoty, který je zaměřen mimo jiné na neziskové organizace; poukazuje na to, že podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽⁹⁾ mají granty Unie zahrnovat spolufinancování, které může být poskytnuto ve formě kapitálu, příjmu vytvořeného danou akcí nebo pracovním programem nebo finančních či věcných příspěvků třetích stran; domnívá se, že zejména v případě neziskových organizací s velmi omezenými finančními zdroji by se měl přehodnotit limit pro požadavek na vlastní kapitál a jako takové by měly být započítány i nepeněžní příspěvky, a to pod podmínkou, že by takové zacházení nenarušilo hospodářskou soutěž při přístupu k financování; upozorňuje, že prostředky Unie, které mají organizace občanské společnosti k dispozici, často vyžadují spolufinancování, což znamená, že příjemce musí získat část požadovaných prostředků z jiných zdrojů; poukazuje na to, že požadavek příliš vysokého podílu vlastních zdrojů by neziskové organizace poškodil, protože by nemusely být schopny tento podíl získat, což by vedlo k vyloučení některých organizací; proto se domnívá, že je třeba přehodnotit limit pro podíl spolufinancování a zohlednit různé prostředky, které lze peněžně vyjádřit, jako je čas dobrovolníků nebo věcné příspěvky;

25. upozorňuje, že je důležité, aby neziskové organizace poskytovaly veřejnosti relevantní informace; dále upozorňuje na skutečnost, že transparentnost financování je třeba považovat za veřejný zájem, pokud mají neziskové organizace významný vliv na veřejný život a veřejnou diskusi;

26. domnívá se, že zavedení statusu evropských sdružení poskytne celostátním i místním organizacím příležitost k užšímu zapojení do evropských záležitostí, k vzájemnému učení a přeshraničním výměnám a podpoří je v přístupu k financování na úrovni Unie; vyzývá Komisi a členské státy, aby subjektům občanské společnosti zpřístupnily odpovídající finanční prostředky, zvýšily jejich dostupnost a dále zjednodušily postupy, které usnadní přístup k finančním prostředkům pro subjekty občanské společnosti, včetně malých a místních organizací;

27. dále se domnívá, že navrhované právní předpisy je třeba doplnit opatřeními na podporu pravidelného, smysluplného a strukturovaného dialogu s občanskou společností a zastupitelskými organizacemi v souladu s článkem 11 Smlouvy o EU; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby posoudila možnost vytvoření účastnického statusu pro veřejně prospěšné organizace na úrovni Unie;

28. zdůrazňuje, že svévolná a politicky motivovaná diskriminace na základě cílů a činností neziskových organizací nebo na základě zdrojů financování brání svobodě sdružování, a ohrožuje tak svobodu projevu;

Uznávání sdružení, neziskových organizací a veřejně prospěšných činností v celé Unii

29. uznává, že v právních předpisech na vnitrostátní úrovni a v právních tradicích členských států existují různé přístupy k definování nebo uznávání členských a nečlenských neziskových organizací a k definování, uznávání a udělování statusu veřejně prospěšnosti; zdůrazňuje, že navzdory těmto rozdílům panuje shoda na tom, že jsou zapotřebí evropské minimální normy a že je třeba zajistit, aby neziskové organizace měly možnost získat právní subjektivitu;

⁽⁸⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2021 o posílení demokracie a svobody a plurality sdělovacích prostředků v EU: nevhodné využívání občanskoprávních a trestněprávních žalob k umlčení novinářů, nevládních organizací a občanské společnosti (2021/2036(INI)).

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014, a rozhodnutí č. 541/2014/EU a o zrušení nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

Čtvrtek 17. února 2022

30. vyzývá Komisi, aby uznala a podporovala veřejně prospěšné činnosti neziskových organizací harmonizací veřejně prospěšného statusu v rámci Unie; zdůrazňuje, že vnitrostátní právní předpisy a správní postupy upravující neziskové organizace, včetně jejich zakládání, registrace, operací, financování, finančního a daňového zacházení nebo opatření daňových úlev, ale i jejich přeshraničních činností, by neměly diskriminovat na základě místa usazení organizace a neměly by z žádného důvodu diskriminovat ani žádnou skupinu či jednotlivce;
31. vyzývá Komisi, aby zvážila přijetí návrhu, který by usnadnil vzájemné uznávání veřejně prospěšných organizací osvobozených od daně, včetně dobročinných organizací, v každém členském státě, pokud jsou pro daňové účely uznány jako veřejně prospěšné organizace osvobozené od daně v jednom z členských států;
32. zdůrazňuje, že regulace statusu a minimálních norem pro neziskové organizace na úrovni Unie může přispět k vytvoření rovných podmínek, a tím usnadnit dokončení vnitřního trhu;
33. naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala specializovanou komplexní strategii pro posílení občanské společnosti v Unii, včetně zavedení opatření k usnadnění činnosti neziskových organizací na všech úrovních;
34. žádá Komisi, aby na základě článku 352 Smlouvy o fungování EU a s ohledem na doporučení uvedená v tomto usnesení a v části I jeho přílohy předložila návrh nařízení, kterým se zřizuje status evropského sdružení;
35. žádá Komisi, aby na základě článku 114 Smlouvy o fungování EU a s ohledem na doporučení uvedená v tomto usnesení a v části II jeho přílohy předložila návrh směrnice o minimálních normách pro neziskové organizace v Unii, která stanovením minimálních norem vytvoří rovné podmínky pro neziskové organizace, a umožní tak občanské společnosti požívat svobod a základních práv a přispívat k posilování evropské demokracie;
36. žádá Komisi, aby náležitým způsobem použila výsledky srovnávací analýzy provedené podle odstavce 11 k doplnění návrhu nařízení obsaženého v části I přílohy tohoto nařízení a návrhu směrnice obsaženého v části II přílohy tohoto nařízení spolu se seznamem vnitrostátních forem organizací, na něž by se měl vztahovat čl. 3 odst. 2 návrhu obsaženého v části I přílohy a článek 1 návrhu obsaženého v části II přílohy;

o

o o

37. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení a doporučení uvedená v příloze Komisi a Radě.
-

Čtvrtek 17. února 2022

PŘÍLOHA K USNESENÍ

DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU

ČÁST I

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY

o statutu evropského sdružení

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 352 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Přeshraniční projekty a další formy spolupráce, do nichž je zapojena občanská společnost, rozhodujícím způsobem přispívají k dosažení cílů Unie, včetně prosazování jejich hodnot, a k rozvoji mnoha různých činností nadnárodního významu, které jsou prospěšné pro obecný zájem v mnoha oblastech.
- (2) Evropská přeshraniční spolupráce mezi občany a zájmovými sdruženími má zásadní význam pro vytvoření společné evropské občanské společnosti, která je důležitým prvkem evropské demokracie a evropské integrace v souladu s články 11 a 15 Smlouvy o Evropské unii.
- (3) V rámci plnění svých cílů hraje mnoho sdružení významnou úlohu v hospodářství a rozvoji vnitřního trhu tím, že se běžně zapojují do hospodářské činnosti.
- (4) Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady.../... (dále jen „směrnice o minimálních normách“) je sblížení právních předpisů členských států s cílem zajistit minimální normy a příznivé prostředí, které neziskovým organizacím usnadní jejich práci.
- (5) Sdružení naši společnost stmelují. Hrají klíčovou úlohu při poskytování pomoci a podpory jednotlivcům, zejména osobám čelícím vyloučení a diskriminaci, a posilování jejich postavení k tomu, aby se aktivně podíleli na demokratickém životě Unie, a mohou hrát zásadní úlohu v procesu vytváření politik Unie.
- (6) Unie by měla sdružením, jako organizační formě obecně uznávané ve všech členských státech, poskytnout vhodný právní nástroj schopný podporovat jejich nadnárodní a přehraniční činnosti a rovněž přispívat k občanskému dialogu na úrovni Unie.
- (7) Zavedení formy organizace na úrovni Unie by všem sdružením usnadnilo plnění jejich přeshraničních cílů a provádění činností na vnitřním trhu.
- (8) Neziskové organizace jsou před diskriminačními či neodůvodněnými omezeními přístupu ke zdrojům a volného pohybu kapitálu v rámci Unie chráněny článkem 63 Smlouvy o fungování EU a články 7, 8 a 12 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). To se týká rovněž možnosti hledat, zabezpečit a využívat zdroje domácího i zahraničního původu, což je zásadní pro existenci a fungování jakéhokoli právního subjektu. V souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 18. června 2020 ve věci C-78/18, Komise v. Maďarsko⁽¹⁾, by omezení měla být ukládána pouze za účelem dosažení legitimních cílů, například v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku, a měla by být přiměřená cíli ochrany těchto zájmů a k dosažení

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2020, *Evropská komise v. Maďarsko*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

Čtvrtek 17. února 2022

požadovaného cíle by měly být využívány co nejméně rušivé prostředky. To se týká mimo jiné omezení vyplývajících z předpisů pro boj proti praní peněz a financování terorismu, které jsou uplatňovány v souladu se zásadami nezbytnosti a proporcionality, zejména s ohledem na povinnosti týkající se posuzování rizik podle mezinárodního práva a práva Unie. Členské státy proto nemohou uplatňovat nepřiměřená, příliš obtěžující nebo rušivá opatření, včetně požadavků na podávání zpráv, které pro organizace představují nadměrnou nebo nákladnou zátěž.

- (9) Fyzické a právnické osoby mohou zakládat evropské společnosti na základě nařízení Rady (ES) č. 2157/2001^(?), evropské družstevní společnosti na základě nařízení Rady (ES) č. 1435/2003^(?) a evropské strany na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014^(*). Žádný z těchto nástrojů však neobsahuje ustanovení, které by sdružením umožňovalo přeshraniční spolupráci.
- (10) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006^(?) umožňuje zakládání evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS). Tato seskupení jsou zakládána převážně státními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty. Nařízení se tedy nevztahuje na nevládní subjekty občanské společnosti a občany.
- (11) Evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS) ve smyslu nařízení (EHS) č. 2137/85⁽⁶⁾ umožňuje provádět společně určité činnosti, současně však zachovává samostatnost svých členů; EHZS však neodpovídá specifickým potřebám sdružení občanské společnosti.
- (12) Je proto nezbytné, aby byl na úrovni Unie stanoven vhodný harmonizovaný regulační rámec a pravidla, které umožní zakládání evropských sdružení s vlastní právní subjektivitou a jimiž se bude řídit přeshraniční zakládání a fungování těchto sdružení.
- (13) Politické strany a odborové svazy a stejně tak církve a další náboženská společenství a filozofické nebo nekonfesní organizace by měly být z oblasti působnosti tohoto nařízení vyloučeny, neboť Unie nemá dostatečné pravomoci k regulaci jejich postavení a těmto subjektům je přiznáván zvláštní status v rámci vnitrostátního práva. Z těchto důvodů by se s nimi mělo zacházet jinak než s jinými sdruženími, která takové postavení nemají, jako jsou náboženské dobročinné neziskové organizace nebo organizace bojující proti diskriminaci, a to i na trhu práce.
- (14) Tímto nařízením by neměla být dotčena práva pracovníků a odborů, včetně stávajících práv a ochrany v souvislosti s insolvenčními a restrukturalizačními postupy, fúzemi, převody podniků a s ohledem na informace a mzdy. Zaměstnavatelé by měli plnit své povinnosti bez ohledu na formu své činnosti.
- (15) Je důležité zajistit koordinaci na úrovni Unie, zabránit roztržitosti a podpořit harmonizovaný přístup k uplatňování tohoto nařízení v celé Unii. V tomto ohledu by toto nařízení mělo stanovit jmenování Rady evropských sdružení, která by působila v rámci Komise anebo příslušných orgánů, institucí a jiných subjektů Unie nebo by byla na ně navázána.

(?) Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE) (Úř. věst. L 294, 10.11.2001, s. 1).

(?) Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti (SCE) (Úř. věst. L 207, 18.8.2003, s. 1).

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací (Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 1).

(?) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) (Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 19).

(6) Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. července 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) (Úř. věst. L 199, 31.7.1985, s. 1).

Čtvrtek 17. února 2022

- (16) Rada evropských sdružení by měla v souladu s článkem 2 nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ⁽⁷⁾ zvat na svá zasedání zástupce Agentury pro základní práva, pokud se na nich bude jednat o svobodě sdružování nebo svobody projevu.
- (17) Toto nařízení by mělo zavést konkrétní lhůty pro správní postupy, a to i pokud jde o registraci a proces udělování veřejně prospěšného statusu. Při posuzování provádění a uplatňování tohoto nařízení by se Komise měla zabývat zejména tím, jak jsou tyto lhůty uplatňovány v praxi.
- (18) Pro účely ověření požadavků stanovených v článku 6 mohou vnitrostátní orgány pro sdružení požádat o jména a adresy zakládajících členů. Totožnost zakladatelů a členů neziskových organizací, kteří jsou fyzickými osobami, může představovat citlivý údaj, a členské státy by proto měly zajistit, aby žádným požadavkem, jenž vede ke zpracování těchto údajů, nebylo dotčeno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ⁽⁸⁾ (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), a obzvláště článek 9 uvedeného nařízení.
- (19) Evropská sdružení si mohou přát rozlišovat mezi různými kategoriemi členů s cílem udělit hlasovací práva pouze řádným členům, přičemž by uznávala přidružené členy, kteří cíle sdružení podporují, aniž by měli hlasovací práva, nebo čestné členy osvobozené od povinnosti platit členský příspěvek, avšak s hlasovacím právem. Kategorizace členů by neměla vést k neodůvodněné diskriminaci, zejména na základě státní příslušnosti.
- (20) Vzhledem k tomu, že oblast působnosti tohoto nařízení je omezena na nezisková sdružení, Smlouva o fungování EU neposkytuje žádný jiný právní základ než ten, který je stanoven v článku 352.
- (21) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž zavedení evropského sdružení, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich, z výše uvedených důvodů, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I**Předmět a obecná ustanovení****Článek 1****Předmět**

1. Toto nařízení stanoví podmínky a postupy pro zakládání, řízení, registraci a regulaci právnických osob ve formě evropského sdružení.
2. Evropské sdružení je nezávislý a samosprávný přeshraniční subjekt trvale usazený na území Unie na základě dobrovolné dohody uzavřené mezi fyzickými nebo právnickými osobami za společným neziskovým účelem.
3. Evropské sdružení si může svobodně stanovit své cíle a činnosti nezbytné k jejich plnění.
4. Evropské sdružení sleduje cíle, které respektují a podporují prosazování cílů a hodnot, na nichž je Unie založena, stanovených v článcích 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii.
5. Evropské sdružení je založeno na členství a může svobodně určovat strukturu svého členství. Může například stanovit zvláštní požadavky na členy na základě přiměřených a objektivních kritérií, přičemž musí být dodržena zásada nediskriminace.

⁽⁷⁾ Nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro základní práva (Úř. věst. L 53, 22.2.2007, s. 1).

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.)

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí následující definice:

- a) „neziskovým“ se rozumí to, že hlavním cílem není vytvářet zisk, ačkoli vykonávání hospodářské činnosti je možné. Je-li zisk vytvořen neziskovou organizací, je investován do organizace za účelem plnění jejích cílů a není rozdělován mezi členy, zakladatele ani jiné soukromé subjekty. Přiznání statusu veřejné prospěšnosti podle článku 21 není nezbytnou podmínkou pro to, aby byl charakter organizace považován za neziskový. Je-li však status veřejné prospěšnosti přiznán, považuje se účel organizace za neziskový;
- b) „nezávislým“ se ve vztahu ke sdružení rozumí to, že nepodléhá nepatřičným zásahům státu a není součástí vládní ani správní struktury. V tomto ohledu nesmí ani získání veřejného financování, ani účast v poradním orgánu vlády bránit tomu, aby bylo sdružení považováno za nezávislé, pokud tímto financováním či touto účastí není dotčena nezávislost jeho fungování a rozhodování;
- c) „samosprávným“ se ve vztahu ke sdružení rozumí, že má institucionální strukturu, která mu umožňuje vykonávat všechny své vnitřní a vnější organizační funkce a umožňuje nezávisle přijímat zásadní rozhodnutí;
- d) „veřejnou prospěšností“ se rozumí přínos pro blaho společnosti nebo její části, tedy přispívání k obecnému zájmu společnosti;
- e) „přeshraničním“ se ve vztahu ke sdružení rozumí, že sleduje cíl nadnárodní nebo přeshraniční spolupráce v rámci Evropské unie nebo že jeho zakládající členové pocházejí alespoň ze dvou členských států, což znamená, že jsou občany nebo rezidenty členského státu, pokud jsou fyzickými osobami, nebo mají v členském státě sídlo, pokud jsou právnickými osobami;
- f) „členem“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která dobrovolně a úmyslně požádala o členství ve sdružení, aby podpořila jeho cíle a činnosti, a jež byla do sdružení přijata na základě jeho stanov. Vznikne-li sdružení v důsledku přeměny nebo fúze, lze uplatnit nevratitelnou domněnku souhlasu se členstvím.

Článek 3

Pravidla platná pro evropská sdružení

1. Evropská sdružení se řídí tímto nařízením a svými stanovami. V záležitostech, které nejsou upraveny tímto nařízením, se evropské sdružení řídí právem členského státu, v němž má evropské sdružení své sídlo.
2. Členské státy určí způsobem, který je v souladu s ustanoveními a cíli tohoto nařízení, právní subjekt nebo kategorii právnických osob, s nimiž je evropské sdružení považováno za srovnatelné pro účely určení rozhodného práva podle odstavce 1.

Článek 4

Vnitrostátní orgán pro sdružení

1. Členské státy určí nezávislý veřejný orgán (dále jen „vnitrostátní orgán pro sdružení“) a informují o tom Radu pro evropská sdružení uvedenou v článku 5 a Komisi. Vnitrostátní orgán pro sdružení odpovídá za registraci evropských sdružení v souladu s článkem 10 a za sledování uplatňování tohoto nařízení v plném souladu se základními právy a svobodami evropských sdružení stanovenými ve Smlouvách a v Listině.
2. Každý vnitrostátní orgán pro sdružení přispívá k jednotnému uplatňování tohoto nařízení v celé Unii. Za tímto účelem vnitrostátní orgány pro sdružení vzájemně spolupracují, a to i v rámci Rady pro evropská sdružení v souladu s články 5 a 22.

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 5

Rada pro evropská sdružení

1. Zřizuje se Rada pro evropská sdružení.
2. Radě pro evropská sdružení je nápomocen sekretariát.
3. Rada pro evropská sdružení se skládá z jednoho zástupce každého vnitrostátního orgánu pro sdružení a ze tří zástupců Komise.
4. Rada pro evropská sdružení jedná při plnění svých úkolů a výkonu svých pravomocí nezávisle.
5. V zájmu zajištění jednotného uplatňování tohoto nařízení Rada pro evropská sdružení:
 - a) ve spolupráci s Komisí a vnitrostátními orgány pro sdružení vypracovává společné formuláře nebo jiné nástroje na podporu elektronické registrace evropských sdružení v souladu s článkem 10;
 - b) zřídí a spravuje digitální databázi evropských sdružení na úrovni Unie jako nástroj pro informační a statistické účely, jakož i pro podporu strukturovaného občanského dialogu o záležitostech Unie;
 - c) zpracovává oznámení o zápisu do rejstříku, zániku a další příslušná rozhodnutí týkající se evropských sdružení za účelem zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, jak je stanoveno v tomto nařízení;
 - d) posuzuje přiměřenost určení srovnatelných právních subjektů členskými státy podle čl. 3 odst. 2;
 - e) přijímá stížnosti týkající se uplatňování tohoto nařízení, přezkoumává je a přijímá následná opatření, aniž jsou dotčeny úkoly vnitrostátních orgánů pro sdružení;
 - f) rozhoduje o odvoláních, v případě potřeby prostřednictvím svého odvolacího výboru v souladu s články 10 a 11;
 - g) posuzuje veškeré otázky týkající se uplatňování tohoto nařízení a konzultuje dotčené strany a příslušné zúčastněné strany a odborníky z vlastního podnětu nebo na žádost jednoho ze svých členů nebo Komise,
 - h) vydává pokyny a doporučení a určuje osvědčené postupy pro vnitrostátní orgány pro sdružení a evropská sdružení s cílem zajistit jednotné uplatňování tohoto nařízení;
 - i) poskytuje z vlastního podnětu nebo na žádost jednoho ze svých členů nebo Komise a po konzultaci s dotčenými stranami, příslušnými zúčastněnými stranami a odborníky svá stanoviska a poradenství Komisi ve všech otázkách týkajících se evropských sdružení nebo opatření vyplývajících ze směrnice o minimálních normách;
 - j) poskytuje stanoviska a poradenství Komisi ohledně strukturálních a operačních fondů zaměřených na financování občanské společnosti, organizace občanského dialogu a ochrany a prosazování práv a hodnot Unie zakotvených v Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU a v Listině v zájmu zachování a dalšího rozvoje otevřených, na právech založených, demokratických, rovných a inkluzivních společností fungujících podle zásad právního státu;
 - k) podporuje spolupráci a účinnou dvoustrannou a vícestrannou výměnu informací a osvědčených postupů mezi vnitrostátními orgány pro sdružení;
 - l) podporuje společné programy odborné přípravy a usnadňuje výměny zaměstnanců mezi vnitrostátními orgány pro sdružení;

Čtvrtek 17. února 2022

6. Rada pro evropská sdružení je odpovědná Evropskému parlamentu a Radě a každoročně podává zprávu o své činnosti Evropskému parlamentu, Radě a Komisi.
7. Jednání Rady pro evropská sdružení a jejích členů se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001⁽⁹⁾.
8. Rada pro evropská sdružení přijme svůj jednací řád a sama si stanovuje své pracovní postupy.
9. Rada pro evropská sdružení může na svá zasedání zvat zástupce příslušných evropských agentur a nezávislé odborníky, zejména z akademické obce a občanské společnosti, a vést s nimi pravidelné konzultace.

Kapitola II

Založení a registrace

Článek 6

Založení

1. Evropské sdružení vzniká:
 - a) na základě dohody nejméně tří zakládajících členů; zakládající členové pocházejí alespoň ze dvou členských států, což znamená, že jsou občany nebo rezidenty členského státu, pokud jsou fyzickými osobami, nebo mají v členském státě sídlo, pokud jsou právnickými osobami; nebo
 - b) v důsledku přeměny stávajícího subjektu, který byl založen podle práva některého členského státu a který splňuje tytéž podmínky jako v písm. a) a má sídlo v Unii, na evropské sdružení; nebo
 - c) v důsledku sloučení alespoň dvou stávajících evropských sdružení; nebo
 - d) v důsledku sloučení alespoň jednoho stávajícího evropského sdružení a alespoň jednoho subjektu z kategorií uvedených v čl. 3 odst. 2; nebo
 - e) v důsledku sloučení alespoň dvou subjektů určených podle čl. 3 odst. 2, zřízených podle práva členských států a majících sídlo v Unii, za předpokladu, že dohromady mají tyto subjekty alespoň tři členy a že tito členové pocházejí alespoň ze dvou různých členských států.
2. Členský stát může stanovit, že subjekt, který patří mezi subjekty určené podle čl. 3 odst. 2 a jehož sídlo se nenachází v Unii, se může podílet na založení evropského sdružení pod podmínkou, že je tento subjekt založen podle práva členského státu, který má v tomto členském státě sídlo a má na tento členský stát prokazatelnou a trvalou hospodářskou, společenskou nebo kulturní vazbu.
3. Založení evropského sdružení se provádí písemnou dohodou mezi všemi zakládajícími členy nebo písemným zápisem dokumentující ustavující schůzi a podepsaným všemi zakládajícími členy s náležitým ověřením, pokud toto ověření vyžaduje pro založení sdružení vnitrostátní právo.
4. Odchod jednoho ze zakládajících členů z evropského sdružení neznamena automaticky jeho zánik nebo zrušení, pokud toto sdružení i nadále vykonává svou činnost na základě dohody mezi osobami, jejichž počet musí dosáhnout nejméně počtu uvedeného v odst.1 písm. a).
5. Založení evropského sdružení ani jakýkoli proces restrukturalizace se nesmí využívat k oslabení práv zaměstnanců nebo odborů nebo pracovních podmínek. V souladu s platnými kolektivními smlouvami a vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie musí být nadále plněny povinnosti týkající se zaměstnanců a věřitelů a zaměstnanci, dobrovolníci, odbory a zástupci zaměstnanců musí být řádně informováni a konzultováni. V příslušných případech musí být dodržovány a zachovávány kolektivní smlouvy a práva na zastoupení zaměstnanců ve správních orgánech.

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.)

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 7

Členství

Evropská sdružení mohou rozlišovat mezi řádnými členy a ostatními kategoriemi členů. Stanovy evropského sdružení stanoví práva a povinnosti všech těchto kategorií členů, zejména pokud jde o jejich hlasovací právo.

Článek 8

Stanovy

1. Zakládající členové vypracují a podepíší stanovy evropského sdružení v době jeho založení nebo na jeho ustavující schůzi.
2. Stanovy obsahují alespoň tyto údaje a informace týkající se evropského sdružení:
 - a) jeho název, před nímž, nebo za nímž je uvedena zkratka „EA“,
 - b) přesné stanovení jeho cílů, jeho neziskové povahy a případně popis cílů jeho veřejné prospěšnosti,
 - c) adresu jeho sídla;
 - d) jeho aktiva v čase jeho založení,
 - e) název a adresu sídla zakládajících členů, pokud se jedná o právnické osoby,
 - f) podmínky a postupy pro přijetí, vyloučení a odstoupení jeho členů,
 - g) práva a povinnosti jeho členů a případně jednotlivé kategorie členů, a práva a povinnosti členů v každé kategorii,
 - h) ustanovení upravující počet členů jeho správní rady, její složení, jmenování a odvolání, podmínky pro zahájení řízení jménem sdružení proti členům správní rady, jejich pravomocích a odpovědnosti, a to včetně pravomocí k zastupování při jednáních se třetími stranami,
 - i) ustanovení upravující fungování, pravomoci a povinnosti jeho valné hromady, jak je uvedeno v článku 16, včetně požadavků týkajících se většiny a usnášeníschopnosti,
 - j) ustanovení týkající se práv a povinností členů, včetně hlasovacích práv a práv předkládat návrhy;
 - k) důvody a postupy pro jeho dobrovolné rozpuštění;
 - l) jeho výslovný závazek respektovat hodnoty Unie zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU,
 - m) zda disponuje zakládajícím kapitálem, a pokud ano, jaká je výše tohoto kapitálu;
 - n) informace o tom, jak často je svolávána jeho valná hromada, a
 - o) datum přijetí stanov a postup pro jejich změnu;

Článek 9

Sídlo

1. Sídlo evropského sdružení se nachází na území Unie v místě uvedeném v jeho stanovách. Sídlo se nachází v místě, kde má evropské sdružení svou ústřední správu nebo hlavní místo výkonu činnosti v Unii.
2. V případě vytvoření evropského sdružení přeměnou v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. b) členové rozhodnou, zda má sídlo evropského sdružení zůstat v členském státě, kde byl registrován původní subjekt, nebo se má přestěhovat do jiného členského státu.
3. V případě vytvoření evropského sdružení sloučením v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c), d) nebo e) členové rozhodnou, v kterém z členských států, v nichž jsou slučující se subjekty registrovány, se má sídlo evropského sdružení nacházet.

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 10

Registrace

1. Zakládající členové evropského sdružení do 30 dnů ode dne založení evropského sdružení podle ustanovení čl. 6 odst. 3 předloží žádost o registraci vnitrostátnímu orgánu pro sdružení.
2. Po ověření, zda žadatelé splňují požadavky stanovené v tomto nařízení, přijme vnitrostátní orgán pro sdružení rozhodnutí o registraci evropského sdružení do 30 dnů od obdržení žádosti.
3. Členský stát neukládá žádné další registrační požadavky nad rámec těch, které jsou stanoveny v tomto nařízení.
4. Pokud vnitrostátní orgán pro sdružení žádost schválí, zapíše evropské sdružení do příslušného vnitrostátního rejstříku a do 15 dnů sdělí své rozhodnutí Radě pro evropská sdružení, která dané evropské sdružení zařadí do digitální databáze evropských sdružení zřízené podle čl. 5 odst. 5 písm. b). Ve stejné lhůtě sdělí vnitrostátní orgán pro sdružení své rozhodnutí rovněž Úřadu pro publikace Evropské unie, který poté zajistí, aby informace byly neprodleně zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie*.
5. Pokud ve lhůtě 30 dnů od podání žádosti o registraci byla tato žádost zamítnuta, nebo o ní nebylo rozhodnuto, může se žadatel do 15 dnů od přijetí zamítavého rozhodnutí nebo marného uplynutí 30-ti denní lhůty pro přijetí rozhodnutí obrátit na odvolací výbor zřízený dle článku 11.

Odvolací výbor rozhodne o žádosti o registraci do 30 dnů od podání odvolání.

Pokud odvolací výbor žádost o registraci schválí nebo nevydá rozhodnutí do 30 dnů, zaregistruje vnitrostátní orgán sdružení do 15 dnů od tohoto rozhodnutí nebo marného uplynutí lhůty.

Každé rozhodnutí o zamítnutí žádosti o registraci se sděluje žadatelům a obsahuje řádně vysvětlené důvody zamítnutí.

6. Po zapsání do příslušného vnitrostátního rejstříku v souladu s odstavcem 4 nabude registrace evropského sdružení účinnosti na celém území Unie.
7. Registrace se provádí prostřednictvím jednotných registračních formulářů nebo dalších nástrojů uvedených v článku 5. Postup registrace probíhá elektronicky, v přístupném formátu a umožňuje žadatelům používat úřední jazyk nebo jeden z úředních jazyků členského státu, v němž má dané evropské sdružení své sídlo. Registrační poplatky nesmí být vyšší než poplatky platné pro subjekty uvedené v čl. 3 odst. 2 a nesmí překročit správní náklady nebo představovat nepřiměřenou finanční zátěž, přičemž je dodržena zásada proporcionality. Vnitrostátní orgány pro sdružení umožní i registraci neelektronickými prostředky.
8. Po obdržení žádosti evropského sdružení o přiznání statusu veřejné prospěšnosti posoudí tuto žádost vnitrostátní orgán pro sdružení z hlediska požadavků stanovených v tomto nařízení. Vnitrostátní orgán pro sdružení neukládá žádné požadavky nad rámec těch, které jsou stanoveny v tomto nařízení.
9. Vnitrostátní orgán pro sdružení přijme do 15 dnů od obdržení žádosti o přiznání statusu veřejné prospěšnosti závazné rozhodnutí. Tuto lhůtu lze v řádně odůvodněných případech prodloužit o 15 dní, pokud posouzení žádosti vyžaduje hlubší přezkum nebo stanovisko Rady pro evropská sdružení. Vnitrostátní orgán pro sdružení neprodleně informuje evropské sdružení o délce a důvodech prodloužení počátečního patnáctidenního období.
10. Pokud vnitrostátní orgán pro sdružení žádost o přiznání statusu veřejné prospěšnosti schválí, zapíše toto rozhodnutí do příslušného vnitrostátního rejstříku a do 15 dnů sdělí své rozhodnutí Radě pro evropská sdružení, která status veřejné prospěšnosti daného evropského sdružení zapíše do digitální databáze evropských sdružení zřízené podle čl. 5 odst. 5 písm. b). Ve stejné lhůtě sdělí vnitrostátní orgán pro sdružení své rozhodnutí rovněž Úřadu pro publikace Evropské unie, který poté zajistí, aby informace byly neprodleně zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Čtvrtek 17. února 2022

11. Po zapsání do příslušného vnitrostátního rejstříku v souladu s odstavcem 10 nabude rozhodnutí přijaté ohledně statusu veřejné prospěšnosti účinnosti na celém území Unie.

12. Pokud byla žádost o přiznání statusu veřejné prospěšnosti zamítnuta nebo o ní nebylo rozhodnuto ve lhůtě uvedené v odstavci 9, může žadatel do 15 dnů od obdržení zamítavého rozhodnutí podat odvolání k odvolacímu výboru nebo po marném uplynutí lhůty pro přijetí rozhodnutí postoupit žádost odvolacímu výboru zřízenému podle článku 11.

Odvolací výbor rozhodne do 15 dnů od podání odvolání nebo postoupení žádosti, v řádně odůvodněných případech, do 30 dnů.

Pokud odvolací výbor žádost o přiznání statusu veřejné prospěšnosti schválí nebo nevydá rozhodnutí ve lhůtě uvedené v prvním pododstavci, přizná vnitrostátní orgán pro sdružení status veřejné prospěšnosti do 15 dnů od tohoto rozhodnutí nebo marného uplynutí lhůty.

Každé rozhodnutí o zamítnutí žádosti o registraci se sděluje žadatelům a obsahuje řádně vysvětlené důvody zamítnutí.

13. Zakládající členové evropského sdružení se mohou rozhodnout podat současně žádost o registraci a o přiznání veřejné prospěšného statusu; v takovém případě se rozhodnutí v obou záležitostech vyřizuje společně a platí delší lhůty.

Článek 11**Odvolací výbor**

1. Do [...] měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] zřídí Rada pro evropská sdružení odvolací výbor složený z jednoho zástupce každého členského státu a jednoho zástupce Komise. Zástupce Komise výboru předsedá.
2. Sekretariát pro Radu evropských sdružení zajišťuje Komise.
3. Odvolací výbor svolává jeho předseda a jeho rozhodnutí jsou přijímána nadpoloviční většinou jeho členů.

Článek 12**Přemístění sídla**

1. Sídlo evropského sdružení lze přemístit do jiného členského státu v souladu s tímto článkem. Členské státy zaručí, aby převodu aktiv a dokumentů evropského sdružení, jež přemísťuje své sídlo do jiného členského státu, nebránily žádné překážky. Toto přemístění nevede k jiným změnám stanov evropského sdružení, než jak je uvedeno v tomto článku, ani ke zrušení evropského sdružení ani k vytvoření nové právnické osoby a toto přemístění nemá vliv na žádná práva ani povinnosti existující před převodem vyjma těch, které jsou s přemístěním neoddělitelně spjaty.
2. Správní rada evropského sdružení vypracuje návrh přemístění, který zveřejní v souladu s vnitrostátními pravidly členského státu, v němž se sídlo nachází.
3. Návrh přemístění vypracovaný podle odstavce 2 zahrnuje následující informace:
 - a) zamýšlené sídlo a navrhovaný název v novém členském státě,
 - b) název a adresu v původním členském státě,
 - c) navrhované změny stanov, případně včetně nového názvu evropského sdružení;
 - d) navrhovaný harmonogram přemístění a
 - e) očekávané právní a ekonomické důsledky přemístění.
4. Rozhodnutí o přemístění se přijme nejdříve dva měsíce po zveřejnění návrhu. Rozhodnutí o přemístění se řídí podmínkami stanovenými pro změnu stanov evropského sdružení.

Čtvrtek 17. února 2022

5. Věřitelé a držitelé dalších práv vůči evropskému sdružení, která pocházejí z doby před zveřejněním návrhu přemístění, mají právo požadovat, aby jim evropské sdružení poskytlo odpovídající záruky. Poskytnutí těchto záruk se řídí vnitrostátním právem členského státu, v němž mělo evropské sdružení sídlo před přemístěním. Členské státy mohou platnost tohoto ustanovení rozšířit i na dluhy, které evropskému sdružení vznikly u veřejných subjektů před datem přemístění.
6. Řádné splnění všech úkonů a formalit požadovaných před přemístěním potvrdí osvědčení vydané příslušným orgánem v členském státě, v němž má evropské sdružení sídlo.
7. Nová registrace nebude provedena, dokud není předloženo osvědčení uvedené v odstavci 8. Přemístění sídla evropského sdružení a související změny jeho stanov nabývají účinku dnem, ke kterému je toto přemístění registrováno podle článku 10.
8. Členský stát může odmítnout přemístění sídla evropských sdružení, která mají toto sídlo na jeho území, na základě formální námitky předložené určeným příslušným orgánem ve lhůtě dvou měsíců uvedené v odstavci 6. Tato námitka může být podána a odůvodněna pouze na základě důvodů veřejné bezpečnosti a musí být sdělena vnitrostátnímu orgánu pro sdružení cílového členského státu a Radě pro evropská sdružení.
9. Je-li přemístění sídla podle odstavce 8 zamítnuto, může se evropské sdružení do 15 dnů od obdržení zamítavého rozhodnutí odvolat k odvolacímu výboru zřízenému podle článku 11. Odvolací výbor rozhodne do 15 dnů, nebo v řádně odůvodněných případech, kdy posouzení žádosti vyžaduje hlubší přezkum, do 30 dnů.
10. Pokud odvolací výbor přemístění schválí nebo tak neučiní ve lhůtě uvedené v odstavci 11, schválí vnitrostátní orgán pro sdružení v příslušných členských státech přemístění do 15 dnů od tohoto rozhodnutí nebo od marného uplynutí lhůty.

Každé rozhodnutí o zamítnutí přemístění se sděluje žadatelům a obsahuje řádně vysvětlené důvody, které k tomuto rozhodnutí vedly.

11. Pokud přemístění sídla již nabylo právní moci, sdělí vnitrostátní orgán pro sdružení členského státu, v němž mělo evropské sdružení své sídlo před přemístěním, tuto informaci do 15 dnů vnitrostátnímu orgánu pro sdružení členského státu, do něž má evropské sdružení v úmyslu své sídlo přemístit, a Radě pro evropská sdružení. Nejpozději 15 dnů po obdržení těchto informací zapíše vnitrostátní orgán pro sdružení daného členského státu toto evropské sdružení do příslušného vnitrostátního rejstříku. Rada pro evropská sdružení zajistí zveřejnění informací o daném přemístění v elektronickém rejstříku evropských sdružení i v *Úředním věstníku Evropské unie* nejpozději do 15 dnů poté, co obdrží sdělení od členského státu, v němž mělo evropské sdružení své sídlo před přemístěním. Přemístění sídla evropského sdružení nabývá účinku a lze se jej dovolávat vůči třetím osobám ode dne, kdy je evropské sdružení zapsáno do vnitrostátního rejstříku členského státu, v němž má své nové sídlo.

12. Evropské sdružení, které se nachází v řízení o ukončení činnosti, zrušení, likvidaci, platební neschopnosti, pozastavení plateb a podobně, své sídlo přemísťovat nesmí.

Článek 13

Právní subjektivita

1. Evropské sdružení získává právní subjektivitu ve všech členských státech dnem, kdy je zapsáno jako evropské sdružení v příslušném vnitrostátním rejstříku.
2. Po oznámení o registraci do doby, než je zapsáno do příslušného vnitrostátního rejstříku, smí evropské sdružení vykonávat svá práva jakožto právnická osoba, pokud jako součást svého názvu použije výraz „nově zakládané evropské sdružení“, a v souladu s vnitrostátními pravidly o předběžném dohledu uplatňovanými na domácí sdružení v členském státě, v němž má evropské sdružení sídlo v době svého zakládání. Pokud byly před získáním právní subjektivity učiněny kroky jménem tohoto evropského sdružení a evropské sdružení nepřevzme závazky vyplývající z těchto úkonů, pak za tyto úkony společně a nerozdílně odpovídají fyzické či právnické osoby, které je přijaly, pokud není stanoveno jinak v platných vnitrostátních předpisech členského státu, v němž má evropské sdružení sídlo v době svého zakládání.

Čtvrtek 17. února 2022

3. Od ... [datum vstupu tohoto nařízení v platnost] mohou označení „evropské sdružení“ ve svém názvu používat pouze evropská sdružení založená a registrovaná v souladu s tímto nařízením, v úředním jazyce nebo úředních jazycích členského státu, v němž mají své sídlo. Mohou tak učinit po zapsání do příslušného vnitrostátního rejstříku podle čl. 10 odst. 4.
4. Jakožto právnické osoby mají evropská sdružení schopnost vykonávat vlastním jménem pravomoci a práva a přijímat povinnosti, které jsou k plnění jejich cílů nezbytné, za stejných podmínek jako právnické osoby uvedené v čl. 3 odst. 2 a založené v souladu s právem členského státu, v němž má evropské sdružení své sídlo.
5. Získáním právní subjektivity evropské sdružení získává způsobilost k následujícím právům a právním úkonům:
 - a) uzavírat smlouvy a vykonávat další právní úkony, včetně nabývání movitého a nemovitého majetku,
 - b) získávat finanční prostředky na podporu svých neziskových činností;
 - c) přijímat dary a dědictví,
 - d) zaměstnávat pracovníky,
 - e) vystupovat před soudem a
 - f) mít přístup k finančním službám.

Článek 14**Správa a orgány**

1. Evropské sdružení si může volně určit svou vnitřní řídicí strukturu a správu ve svých stanovách, aniž tím jsou dotčena ustanovení tohoto nařízení. Tyto struktury a správa musí být v každém případě v souladu s demokratickými zásadami a základními hodnotami Unie.
2. Evropské sdružení je řízeno alespoň dvěma orgány: správní radou a valnou hromadou.
3. Správní rada nebo valná hromada mohou zřídit další řídicí orgány v souladu s podmínkami a postupy uvedenými v tomto nařízení a ve stanovách evropského sdružení.

Článek 15**Správní rada**

1. Správní rada řídí evropské sdružení v souladu se zájmy tohoto sdružení a s jeho cíli, jak je uvedeno ve stanovách evropského sdružení.
2. Správní radu jmenuje valná hromada v souladu se stanovami. Informace o složení správní rady se poskytnou vnitrostátnímu orgánu pro sdružení do 6 měsíců ode dne jejího zvolení. Vnitrostátní orgán pro sdružení o tom informuje Radu pro evropská sdružení. Veškeré změny ve složení správní rady se oznamují stejným způsobem. I tyto informace evropské sdružení zveřejní.
3. Žádná osoba se nemůže stát členem správní rady ani jí nemohou být svěřeny pravomoci nebo odpovědnost za řízení či zastupování podle odstavce 6 níže, pokud je tato osoba vyloučena z práce ve správní radě nebo jiném podobném řídicím či dohledovém orgánu právnické osoby na základě:
 - a) unijních nebo vnitrostátních právních předpisů, které se na tuto osobu vztahují,
 - b) unijních nebo vnitrostátních právních předpisů, které se vztahují na právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členských státech, v nichž má evropské sdružení své sídlo, nebo
 - c) soudního nebo správního rozhodnutí vydaného nebo uznaného členským státem.
4. V rámci funkcí, které jsou jim svěřeny tímto nařízením a stanovami evropského sdružení, mají všichni členové správní rady stejná práva a povinnosti.
5. Správní rada může přenést řídicí pravomoci nebo odpovědnost na výbory složené z jednoho nebo více členů evropského sdružení. Podmínky pro výkon tohoto přenesení pravomocí stanoví buď stanovy, nebo valná hromada.

Čtvrtek 17. února 2022

6. Správní rada může pořádat řádná a mimořádná zasedání. Během svých řádných zasedání se správní rada schází v intervalech uvedených ve stanovách evropského sdružení, nejméně však dvakrát ročně, aby projednala účetní závěrku, činnosti a předvídatelné výhledy v projektech evropského sdružení.
7. Jednou ročně správní rada vypracuje zprávu o účetní závěrce a činnostech evropského sdružení, kterou předá vnitrostátnímu orgánu pro sdružení a Radě pro evropská sdružení. Tuto výroční zprávu také evropské sdružení zveřejní.
8. Aniž je dotčen čl. 22 odst. 2 ve vztahu k subjektům uvedeným v čl. 3 odst. 2, sestaví správní rada jednou ročně finanční výkaz k účtům evropského sdružení, který bude obsahovat údaje o příjmech z hospodářských činností, finančních prostředcích, jako jsou úvěry a bankovní půjčky, dary nebo nekompenzované příjmy hotovosti nebo majetku během předchozího kalendářního roku, jakož i odhad rozpočtu na následující rozpočtový rok. V souladu s vnitrostátním právem mohou členské státy požadovat, aby správní rada poskytla finanční výkaz příslušnému orgánu a členům sdružení. V takovém případě mohou členové požádat správní radu o poskytnutí dalších informací, a to i pokud jde o zdroje financování. Členové tak mohou učinit pouze tehdy, je-li to po přezkoumání ročního finančního výkazu nezbytné pro účely transparentnosti a odpovědnosti a za podmínky zachování zásady přiměřenosti. Evropské sdružení má proto povinnost vést za tímto účelem úplné a přesné záznamy všech finančních transakcí, jak je uvedeno v čl. 23 odst. 1.
9. Členové správní rady mají pravomoc zastupovat evropské sdružení v jednáních se třetími stranami a soudních řízeních, a to v rámci omezení a za podmínek uvedených ve stanovách. Pokud je pravomoc zastupovat evropské sdružení v jednáních se třetími stranami svěřena dvěma nebo více členům, vykonávají ji tyto osoby společně.
10. Jakékoliv úkony, které členové správní rady jménem evropského sdružení vykonají, jsou pro evropské sdružení vůči třetími stranám závazné, pokud nepřekračují pravomoci svěřené správní radě příslušnými právními předpisy nebo pravomoci zákonně udělené správní radě stanovami evropského sdružení.

Článek 16

Valná hromada

1. Všeobecná schůze evropského sdružení, na níž se schází všichni členové, se označuje jako valná hromada.
2. Správní rada svolává valnou hromadu v souladu se stanovami evropského sdružení.
3. Členové jsou o konání valné hromady informováni nejpozději 15 dnů před datem konání valné hromady.
4. Správní rada může valnou hromadu svolat kdykoliv, buď z vlastního podnětu, nebo na žádost alespoň jedné čtvrtiny členů. Stanovy mohou určit nižší hranici.
5. Valná hromada se může konat za fyzické, distanční nebo kombinované účasti členů, aniž by to mělo vliv na legitimitu valné hromady nebo na platnost přijatých rozhodnutí. Pokud většina členů sdružení nenavrhne jinou formu, rozhoduje o tom, který ze tří formátů se použije pro každou valnou hromadu, správní rada.
6. V žádosti o svolání valné hromady musí být uvedeny důvody pro její svolání a body programu.
7. Každý člen má právo na to, aby v souladu s pravidly uvedenými ve stanovách obdržel informace a přístup k dokumentům, a to před každou valnou hromadou.
8. Každý člen má právo se valné hromady zúčastnit, hovořit na ní a předkládat návrhy.

Čtvrtek 17. února 2022

9. Právo členů hlasovat a předkládat návrhy na valné hromadě se vykonává v souladu se stanovami evropského sdružení, podle čl. 8 odst. 2 písm. j).
10. Členové mohou před schůzí valné hromady určit jiného člena, který je bude na valné hromadě zastupovat, v souladu s postupem, který určí stanovy evropského sdružení. Jeden člen nesmí zastupovat více než dva jiné členy.
11. Není-li stanoveno jinak, přijímají se rozhodnutí valné hromady o běžných záležitostech zpravidla většinou hlasů přítomných nebo zastoupených členů. Hlasy se rozdělují v souladu s pravidly uvedenými ve stanovách evropského sdružení.

Článek 17***Pobočky sdružení a vedoucí členové***

1. Evropské sdružení může mít regionální pobočky. Tyto pobočky nemají vlastní právní subjektivitu, ale mohou pořádat a řídit činnosti jménem sdružení, s výhradou požadavků uvedených v jejich stanovách.
2. Správní rada evropského sdružení může jmenovat pobočky nebo členy, kteří jsou právníckými osobami, jako vedoucí aktéry při provádění a uskutečňování projektů evropského sdružení. Členské státy umožní pobočkám nebo členům, aby jako vedoucí aktéři evropského sdružení uskutečňovali projekty v rámci jejich jurisdikce.

Článek 18***Změny stanov***

1. Veškeré změny stanov evropského sdružení se projednají na valné hromadě svolané pro tento účel.
2. Členové jsou o valných hromadách, na kterých se má diskutovat a rozhodovat o navrhovaných změnách stanov evropského sdružení, informováni alespoň třicet kalendářních dnů před datem valné hromady. Oznámení o valné hromadě zahrnuje i dané návrhy.
3. Valná hromada má pravomoc provádět změny stanov, pokud je přítomna nebo zastoupena alespoň polovina členů evropského sdružení plus jeden.
4. Změny stanov evropského sdružení jsou přijaty, pokud pro ně hlasují alespoň dvě třetiny přítomných či zastoupených členů valné hromady.
5. Změny uvedeného účelu evropského sdružení jsou přijaty, pokud pro ně hlasují alespoň tři čtvrtiny přítomných či zastoupených členů valné hromady.
6. Znění přijatých stanov je do šesti měsíců ode dne jejich přijetí zpřístupněno vnitrostátnímu orgánu pro sdružení, který o tom informuje Radu pro evropská sdružení. Evropské sdružení tyto informace zveřejní a sdělí je Radě pro evropská sdružení, aby mohly být začleněny do evropské databáze uvedené v čl. 5 odst. 5 písm. b).

Kapitola III***Ustanovení ohledně zacházení s evropskými sdruženími v členských státech*****Článek 19*****Zásada zákazu diskriminace***

1. Jakékoliv diskriminační zacházení s evropskými sdruženími je zakázáno.
2. S evropským sdružením se zachází stejně jako s rovnocennými vnitrostátními subjekty určenými podle čl. 3 odst. 2.

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 20

Status veřejné prospěšnosti

1. Evropským sdružením může být přiznán status veřejné prospěšnosti, pokud jsou splněny tyto kumulativní podmínky:

a) účel a činnost organizace sleduje veřejně prospěšný cíl, který slouží blahu společnosti nebo její části, a je tudíž prospěšný veřejnému zájmu, s výjimkou případů, kdy tento účel a tato činnost jsou systematicky a přímo zaměřeny na to, aby byly ku prospěchu struktuře určité politické strany. Za účely, které jsou zaměřeny na veřejně prospěšný cíl, se považují mimo jiné tyto:

i) umění, kultura nebo ochrana historických památek;

ii) ochrana životního prostředí a změna klimatu;

iii) prosazování a ochrana základních práv a hodnot Unie, včetně demokracie, právního státu a odstranění veškeré diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, sexuální orientace nebo jakýchkoli jiných důvodů;

iv) sociální spravedlnost, sociální začleňování a předcházení chudobě či pomoci chudým;

v) humanitární pomoc, včetně pomoci při katastrofách;

vi) rozvojová pomoc a rozvojová spolupráce;

vii) ochrana zranitelných skupin obyvatelstva, včetně dětí, starších osob, osob se zdravotním postižením, osob žádajících o mezinárodní ochranu nebo osob požívajících mezinárodní ochrany a osob bez domova, a poskytování pomoci a podpory těmto skupinám;

viii) ochrana zvířat;

ix) věda, výzkum a inovace;

x) vzdělávání a odborná příprava a zapojení mládeže;

xi) podpora a ochrana zdraví a dobrých životních podmínek, včetně poskytování lékařské péče;

xii) ochrana spotřebitele a

xiii) rekreační sporty a jejich podpora;

b) veškerý přebytek z veškeré hospodářské nebo jiné výdělečné činnosti vytvořený organizací se použije výhradně na podporu veřejně prospěšných cílů organizace;

c) v případě zrušení organizace zaručují zákonná ochranná opatření, že veškerá aktiva budou i nadále sloužit veřejně prospěšným cílům; a

d) členové řídicích struktur organizace, kteří nejsou jejími zaměstnanci, nemají nárok na odměnu nad rámec přiměřené náhrady výdajů.

2. Evropská sdružení mají právo požádat vnitrostátní orgán pro sdružení v členském státě, v němž mají své sídlo, o uznání jakožto organizace přispívající k veřejné prospěšnosti v souladu s požadavky uvedenými v odstavci 1.

3. Vnitrostátní orgán pro sdružení rozhodne o žádosti o přiznání statusu veřejné prospěšnosti na základě postupu uvedeného v čl. 10 odst. 8 a 9.

4. S evropským sdružením, kterému byl přiznán status veřejné prospěšnosti, zacházejí členské státy stejně jako s právníckými osobami, kterým byl přiznán odpovídající status v rámci jejich jurisdikce.

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 21

Zásada národního zacházení

Na evropská sdružení se vztahují ustanovení vnitrostátního práva, která jsou platná pro právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členském státě, v němž má evropské sdružení své sídlo.

Článek 22

Zásada nesvévolného zacházení

Členské státy neuplatňují na evropská sdružení odlišné zacházení, které je založeno výhradně na tom, jak je politicky žádoucí jejich účel, oblast činnosti nebo zdroje financování.

Kapitola IV

Financování a podávání zpráv

Článek 23

Získávání finančních prostředků a volné užívání aktiv

1. Evropská sdružení mohou žádat o jakékoli zdroje, včetně finančních, věcných a materiálních, přijímat je, zbavovat se jich nebo je darovat a vyžádat si a přijímat lidské zdroje, a to od jakéhokoli zdroje nebo jakémukoli zdroji, ať už od veřejných orgánů, soukromých osob nebo soukromých subjektů, v kterémkoliv členském státě a ve třetích zemích.

2. Na evropská sdružení se vztahují ustanovení unijního a platného vnitrostátního práva týkající se zdanění, cel, cizích měn, praní peněz a financování terorismu a také předpisy upravující financování voleb a politických stran platné pro právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členském státě, v němž mají sídlo.

3. Na evropská sdružení se vztahuje v souladu s vnitrostátními právními předpisy povinnost podávat zprávy a zveřejňovat informace, včetně informací o složení správní rady, ustanoveních stanov, financování a finančních výkazech, pokud takové povinnosti odpovídají cíli obecného zájmu, kterým je zajistit, aby evropská sdružení fungovala transparentně a byla odpovědná a za předpokladu, že jsou tato opatření potřebná a přiměřená.

Dodržování povinností uvedených v prvním pododstavci nesmí vést k tomu, že by se na evropská sdružení vztahovala přísnější pravidla, než jsou pravidla platná pro rovnocenné vnitrostátní subjekty určené podle čl. 3 odst. 2 a pro ziskové subjekty. Tyto povinnosti podávat zprávy a zveřejňovat informace nesmí vést k rozdílnému zacházení nebo omezení práv a povinností evropského sdružení bez ohledu na účel nebo zdroje financování.

Článek 24

Účetnictví a audit

1. Evropská sdružení vedou úplné a přesné záznamy všech finančních transakcí.

2. Evropská sdružení alespoň jednou ročně vypracují:

- a) roční účetní závěrku,
- b) případně konsolidovanou účetní závěrku,
- c) rozpočtový odhad pro nadcházející rozpočtový rok a
- d) výroční zprávu o činnosti.

Správní rada předá výroční zprávu o činnosti a finanční výkaz vnitrostátnímu orgánu pro sdružení podle čl. 14 odst. 7 a 8.

3. Výroční zpráva o činnosti obsahuje přinejmenším:

- a) informace o činnosti evropského sdružení v příslušném roce,
- b) případně informace o předvídatelných výhledech, a
- c) popis způsobu, jak byl v předchozím roce prosazován veřejně prospěšný účel, pokud byl evropskému sdružení přiznán odpovídající status.

Čtvrtek 17. února 2022

4. Roční účetní závěrky evropských sdružení, a případně jejich konsolidované účetní závěrky, jsou ověřovány auditem v souladu s ustanoveními platnými pro právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členském státě, v němž má dotčené evropské sdružení své sídlo. Tento audit se provádí nejméně jednou za čtyři roky, nikoli však častěji než jednou za dva roky.
5. Zpráva z auditu uvedeného v odstavci 4 se zveřejní tak, jak je stanoveno právními předpisy členského státu, v němž má evropské sdružení své sídlo.
6. Orgány členského státu nepožadují po evropských sdruženích, aby poskytly přístup k informacím o svých členech, kteří jsou fyzickými osobami, leda že by to bylo nutné pro účely veřejného vyšetřování trestných činů, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejvýše jeden rok, a to na základě rozhodnutí nezávislého soudu.
7. Vnitrostátní orgán pro sdružení předkládá pololetní přehled s příslušnými informacemi o všech auditech uvedených v odstavci 4 Radě pro evropská sdružení, která zajistí zveřejnění zprávy v *Úředním věstníku Evropské unie* a na svých internetových stránkách.
8. Pravidla týkající se účetnictví a auditů vztahující se na evropská sdružení nemohou být méně příznivá než pravidla vztahující se na podniky v rámci uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES⁽¹⁰⁾ nebo směrnice 2013/34/EU⁽¹¹⁾.
9. Tento článek se použije, aniž by byla dotčena příznivější odpovídající vnitrostátní ustanovení, která platí v členském státě sídla.

Kapitola V

Spolupráce s členskými státy a odpovědnost

Článek 25

Spolupráce s členskými státy

1. Vnitrostátní orgán pro sdružení registrujícího členského státu včas konzultuje s vnitrostátními orgány pro sdružení jiných členských států veškeré podstatné otázky týkající se zákonnosti a odpovědnosti dotčeného evropského sdružení a informuje o tom Radu pro evropská sdružení.
2. Nestanoví-li toto nařízení jinak, předávají vnitrostátní orgány pro sdružení každoročně přehled veškerých relevantních informací o rozhodnutích týkajících se evropských sdružení na území jejich členského státu. Přehled obsahuje i seznam případů, kdy bylo proti evropským sdružením zahájeno trestní vyšetřování, včetně případů, kdy bylo požadováno zveřejnění informací o členech podle čl. 24 odst. 6.
3. Jestliže se Rada pro evropská sdružení domnívá, že vnitrostátní orgán pro sdružení nedodržel toto nařízení, předá všechny relevantní informace Komisi. Komise tyto informace posoudí a přijme příslušná opatření.
4. Evropská sdružení mají k dispozici účinné opravné prostředky, aby mohla napadnout rozhodnutí přijatá vnitrostátním orgánem pro sdružení, včetně možnosti dosáhnout soudního přezkumu těchto rozhodnutí.

Článek 26

Odpovědnost evropských sdružení a členů jejich správních rad

1. Odpovědnost evropských sdružení se řídí ustanoveními, která se vztahují na právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členském státě, v němž má evropské sdružení své sídlo.

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS (Úř. věst. L 157, 9.6.2006, s. 87).

⁽¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS Text s významem pro EHP (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).

Čtvrtek 17. února 2022

2. Členové správní rady evropského sdružení nesou společnou a nerozdílnou odpovědnost za ztrátu nebo škodu, kterou evropské sdružení utrpí v důsledku porušení povinností spojených s jejich funkcí. Odpovědnost za ztrátu nebo škodu, kterou utrpělo evropské sdružení, však není společná a nerozdílná, pokud se prokáže, že k ní došlo v důsledku porušení zvláštních povinností, které jsou spojeny pouze s funkcí určitého konkrétního člena.
3. Podmínky pro zahájení řízení proti členům správní rady jménem evropského sdružení určí stanovy.

Kapitola VI**Zrušení, platební neschopnost, likvidace****Článek 27****Dobrovolné zrušení**

1. Evropské sdružení lze dobrovolně zrušit:
 - a) rozhodnutím správní rady podle ustanovení stanov evropského sdružení se souhlasem valné hromady, nebo
 - b) rozhodnutím valné hromady. Valná hromada může takové rozhodnutí zrušit dříve, než zrušení nebo likvidace evropského sdružení nabude účinku.
2. Evropské sdružení informuje vnitrostátní orgány pro sdružení o svém dobrovolném rozhodnutí o zrušení podle odstavce 1 nejpozději 15 dnů od přijetí takového rozhodnutí.
3. Vnitrostátní orgán pro sdružení vymaže evropské sdružení ihned z příslušného vnitrostátního registru a o jeho zrušení informuje Radu pro evropská sdružení a Úřad pro publikace Evropské unie podle odstavce 1 nejpozději 15 dnů poté, co se o zrušení dozvěděl. Úřad pro evropská sdružení ihned po obdržení této informace zveřejní oznámení o zrušení evropského sdružení v *Úředním věstníku Evropské unie* a provede výmaz evropského sdružení z digitální databáze Unie a Úřad pro publikace zveřejní oznámení o zrušení evropského sdružení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
4. Zrušení evropského sdružení nabývá v celé Unii účinku dnem výmazu sdružení z příslušného vnitrostátního registru.

Článek 28**Nucené zrušení**

1. Evropské sdružení může být zrušeno pouze pravomocným rozhodnutím příslušného soudu členského státu, v němž evropské sdružení má nebo naposledy mělo své sídlo, pokud:
 - a) sídlo evropského sdružení má být nebo bylo přemístěno mimo území Unie;
 - b) již nejsou splněny podmínky pro založení evropského sdružení stanovené v tomto nařízení, nebo
 - c) činnost evropského sdružení již dále není slučitelná s cíli a hodnotami Unie nebo představuje závažné ohrožení veřejné bezpečnosti.
2. Je-li rozhodnutí o zrušení přijato podle odst. 1 písm. a) nebo b), Úřad pro evropská sdružení poskytne evropskému sdružení přiměřenou lhůtu, aby mohlo napravit situaci předtím, než rozhodnutí nabude účinku.
3. Žadatelé mají přístup k účinným opravným prostředkům, aby se mohli odvolat proti rozhodnutí o zrušení u příslušných odvolacích soudů.
4. Ihned a nejpozději 15 dnů poté, co rozhodnutí nabude právní moci, vymaže vnitrostátní orgán pro sdružení evropské sdružení z příslušného vnitrostátního registru a o nuceném zrušení evropského sdružení informuje Radu pro evropská sdružení a Úřad pro publikace Evropské unie. Rada pro evropská sdružení ihned po obdržení této informace odstraní evropského sdružení z digitální databáze Unie a Úřad pro publikace zveřejní oznámení o zrušení evropského sdružení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Čtvrtek 17. února 2022

5. Zrušení evropského sdružení nabývá v celé Unii účinku dnem výmazu sdružení z příslušného vnitrostátního registru.

Článek 29

Likvidace a platební neschopnost

1. Zrušení evropského sdružení má za následek jeho likvidaci. Tato likvidace se řídí právem rozhodným pro právnické osoby určené podle čl. 3 odst. 2 v členském státě, v němž má evropské sdružení své sídlo.
2. Evropské sdružení si zachová způsobilost ve smyslu článku 13 až do skončení likvidace.

Článek 30

Přezkum a hodnocení

Do ... [pět let po vstupu tohoto nařízení v platnost] předloží Komise Radě a Evropskému parlamentu zprávu o uplatňování tohoto nařízení a případně i návrhy na jeho změny.

Kapitola VII

Článek 31

Závěrečná ustanovení

Toto nařízení vstupuje v platnost [...] dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

ČÁST II

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o společných minimálních normách pro neziskové organizace v Unii (směrnice o minimálních normách)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Svoboda sdružování je základním právem, které je uznáno Smlouvou o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a ústavami členských států, má zásadní význam pro fungování demokracie a je základní podmínkou pro to, aby mohli jednotlivci uplatňovat další základní práva, včetně práva na svobodu projevu.
- (2) Neziskové organizace jako takové požívají ochrany určitých práv, včetně práv základních, na základě příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) a Evropského soudu pro lidská práva.
- (3) Neziskové organizace zásadním způsobem přispívají k plnění cílů, které jsou ve veřejném zájmu, i k plnění cílů Unie, a to mimo jiné tím, že podporují aktivní účast na hospodářských, demokratických a společenských aktivitách naší společnosti.
- (4) Neziskové organizace se dnes při plnění svých cílů plně podílejí na fungování našich hospodářství a rozvoji vnitřního trhu, mimo jiné tím, že se zapojují do různých činností národního i nadnárodního významu a běžně vyvíjejí hospodářské aktivity.
- (5) Neziskové organizace jsou zejména klíčovou hnací silou rozvoje třetího sektoru, který podle odhadů představuje přibližně 13 % pracovní síly v celé Evropě, jak vyplývá z výsledků projektu „Přínos třetího sektoru pro socioekonomický rozvoj Evropy“, jenž byl realizován v období 2014–2017 a jehož koordinace se ujal Institut pro sociální výzkum (ISF) v Oslu ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ <https://cordis.europa.eu/project/id/613034/reporting>.

Čtvrtek 17. února 2022

- (6) Neziskové organizace jsou významným aktérem při vytváření a provádění politik Unie na podporu vnitřního trhu, což dokládá jejich zapojení do různých odborných skupin, jako je fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce.
- (7) Zprávy, včetně zpráv Agentury EU pro základní práva, poukazují na četné překážky vyplývající z vnitrostátních právních a správních předpisů upravujících zakládání, registraci, fungování, financování a přeshraniční činnost neziskových organizací, které ovlivňují schopnost právnických nebo fyzických osob nebo skupin těchto osob bez ohledu na jejich státní příslušnost zakládat, zaregistrovat nebo provozovat neziskové organizace v celé Unii.
- (8) Evropský hospodářský a sociální výbor vyzval členské státy, aby vytvořily příznivé prostředí pro filantropii v souladu se svobodami a základními právy Unie na podporu filantropické a občanské aktivity, soukromých darů na veřejně prospěšné účely a zakládání filantropických organizací⁽²⁾. Proto je důležité posilovat doplňkovost mezi prací veřejných institucí a filantropických organizací a zajistit, aby vnitrostátní právní předpisy a politika Unie usnadňovaly poskytování darů ze soukromých zdrojů v zájmu obecného blaha, a to prostřednictvím volného toku kapitálu ve spojení se zásadou nediskriminace a rovného daňového zacházení s evropskými filantropickými organizacemi, pokud jde o využití potenciálu přeshraničních darů a investic v zájmu obecného blaha.
- (9) Navzdory tomu, že v Unii roste počet přeshraničních sdružení a neziskových organizací, v současné době neexistuje harmonizovaný celoevropský legislativní rámec, který by jim umožňoval řádně fungovat a organizovat se na přeshraniční úrovni.
- (10) Vzhledem k významu neziskových organizací je nezbytné, aby právní předpisy členských států jejich zakládání a činnost účinně usnadňovaly a chránily.
- (11) V doporučení CM/Rec(2007)14 Výboru ministrů Rady Evropy o právním statusu nevládních organizací v Evropě již členské státy uznaly úlohu neziskových organizací, zejména nevládních organizací, jako zásadního prvku, kterým občanská společnost přispívá k transparentnosti a odpovědnosti demokratické vlády, a stanovily minimální standardy, které je třeba dodržovat, pokud jde o zakládání, řízení a obecnou činnost těchto organizací.
- (12) Společné pokyny týkající se svobody sdružování (CDL-AD(2014)046), které přijala Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) a Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), poskytují zákonodárcům vodítko, jak provést mezinárodní lidskoprávní normy týkající se svobody sdružování ve vnitrostátních právních předpisech.
- (13) Na úrovni Unie je nezbytné vycházet v souladu se svobodou sdružování a volným tokem kapitálu ze stávajících norem pro neziskové organizace, jejichž cílem je zajistit jednotnou úroveň ochrany a rovné podmínky pro všechny neziskové organizace usazené v Unii, aby mohlo být vytvořeno příznivé prostředí, v němž mohou takové organizace bez problémů přispívat k fungování vnitřního trhu.
- (14) Tato směrnice by měla sblížovat právní předpisy členských států, pokud jde o některé aspekty zakládání, registrace, působení, financování, podávání zpráv a přeshraniční činnosti neziskových organizací.
- (15) Touto směrnicí by neměly být dotčeny předpisy členských států týkající se zdanění neziskových organizací usazených, registrovaných nebo působících na jejich území. Při provádění ustanovení této směrnice ve svých vnitrostátních právních předpisech by členské státy měly dbát na to, aby v oblasti daňového práva nezaváděly ani neuplatňovaly ustanovení, která mají dopad na registraci, působení, financování a přeshraniční aktivity neziskových organizací způsobem, který obchází literu nebo ducha pravidel stanovených v této směrnici.

(2) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru, Evropská filantropie: nevyužitý potenciál, SOC/611.

Čtvrtek 17. února 2022

- (16) Touto směrnicí by nemělo být dotčeno trestní právo členských států. Při provedení ustanovení této směrnice ve svých právních předpisech by členské státy měly dbát na to, aby nezaváděly ani neuplatňovaly ustanovení trestního práva, která konkrétně upravují nebo ovlivňují registraci, fungování, financování a přeshraniční aktivity neziskových organizací způsobem, který obchází literu nebo ducha pravidel stanovených v této směrnici.
- (17) Tato směrnice by se měla vztahovat na neziskové organizace usazené v Unii a zamýšlené jako dobrovolná sdružení fyzických nebo právnických osob a na organizace, které nejsou založeny na členství a jejichž prostředky jsou určeny na konkrétní cíl, jako jsou například nadace, které byly zřízeny na dobu neurčitou, sledují prvořadý cíl, jímž není dosahování zisku, a jsou nezávislé a samosprávné. Skutečnost, že určité organizaci není přiznána právní subjektivita, by ji neměla vyloučit z ochrany stanovené v této směrnici.
- (18) Při určování toho, zda je organizace neziskové povahy v souladu s touto směrnicí, se přímí příjemci organizací, jejichž cílem je poskytovat služby péče jednotlivcům se specifickými sociálními potřebami nebo zdravotním stavem, nepovažují za soukromé osoby.
- (19) Politické strany by měly být vyloučeny z oblasti působnosti této směrnice, jelikož se jejich činnost netýká pouze sledování společných zájmů a cílů a rozvoje společné činnosti, ale je zaměřena na kolektivní získání a uplatňování politické moci.
- (20) Z oblasti působnosti této směrnice by měly být vyloučeny odborové svazy a sdružení odborových svazů. Toto vyloučení by členské státy neměly využívat k ospravedlnění omezení výsad a práv odborů uznaných vnitrostátními, unijními nebo mezinárodními právními předpisy nebo nástroji v oblasti lidských práv, zejména Evropskou sociální chartou Rady Evropy a příslušnými úmluvami a doporučeními Mezinárodní organizace práce a související judikaturou.
- (21) Touto směrnicí by neměly být dotčeny pravomoci členských států, pokud jde o status náboženských, filozofických a nekonfesních organizací podle článku 17 Smlouvy o fungování EU. V tomto ohledu by organizace, které sledují především náboženský, filozofický a nekonfesní cíl, jako jsou církve, náboženská nebo jiná než náboženská společenství, měly být z uplatňování této směrnice vyloučeny. Členské státy by toho však neměly využívat k tomu, aby z oblasti působnosti této směrnice vyloučily jiné organizace, jejichž hodnoty a cíle se opírají o náboženské, filozofické nebo nekonfesní přesvědčení, jako jsou náboženské charitativní neziskové organizace.
- (22) Mělo by se předpokládat, že osoby, které jsou nebo byly přímo zapojeny do neziskové organizace, jako jsou jejich zakladatelé, ředitelé, zaměstnanci, ale také všechny osoby, které jsou zapojeny do řízení týkajících se činnosti neziskové organizace, mají oprávněný zájem na přístupu k mechanismu pro podávání a vyřizování stížností a k opravným prostředkům ve správním a soudním řízení. Totéž by se mělo rovněž předpokládat u příjemců, kteří využívají činnosti neziskové organizace, při čemž tito příjemci nemusí být členy, ale využívají nebo využívali služby nebo podléhají či podléhali rozhodnutím této organizace, která měla vliv na jejich každodenní život, jako jsou např. pacienti nebo osoby pobývající v pečovatelských či azylových zařízeních provozovaných neziskovými organizacemi, nebo příjemci charitativních darů, jako je strava či šatstvo.
- (23) Vnitrostátní instituce pro lidská práva jsou nezávislé instituce zřízené zákonem a v souladu s pařížskými zásadami, které byly přijaty Valným shromážděním Organizace spojených národů v roce 1993, a jejich účelem je chránit a podporovat lidská práva na vnitrostátní úrovni v souladu s mezinárodními lidskoprávními normami a standardy.
- (24) Svobodné právo neziskových organizací na určení cílů a činnosti se odvíjí od mezinárodních a regionálních norem v oblasti lidských práv. Z toho rovněž vyplývá, že tyto organizace mohou svobodně určovat rozsah své činnosti ať už místní, regionální, celostátní nebo mezinárodní a stát se členy jiných organizací, federací a konfederací.

Čtvrtek 17. února 2022

- (25) Informace o totožnosti zakladatelů a členů neziskových organizací, kteří jsou fyzickými osobami, mohou být citlivé. Členské státy by proto měly zajistit, aby žádným požadavkem, jenž vede ke zpracování těchto údajů, nebylo dotčeno nařízení (EU) 2016/679 Evropského parlamentu a Rady (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽³⁾ a obzvláště článek 9 tohoto nařízení.
- (26) Každý člověk by měl mít možnost svobodně se rozhodnout, zda se stane členem neziskové organizace, či nikoli, a organizace by měly mít možnost svobodně si stanovit svá pravidla členství, s jedinou podmínkou spočívající v uplatňování zásady nediskriminace. Členství v neziskové organizaci by nemělo být důvodem pro uplatnění sankcí nebo omezujících opatření, ledaže by to bylo důsledkem prosazování trestního práva.
- (27) Pravidla týkající se neziskových organizací by měla být v souladu se zásadou nediskriminace. To zahrnuje povinnost členských států zajistit, aby žádná osoba nebo skupina osob, která si přeje vytvořit sdružení, nebyla nepřiměřeně zvýhodněna nebo znevýhodněna ve vztahu k jiné osobě nebo skupině osob.
- (28) Provádění pravidel týkajících se neziskových organizací by mělo být úkolem regulačních orgánů, které jednají nestranně, nezávisle a včas v souladu s právem na řádnou správu. Rozhodnutí a akty mající vliv na výkon práv a povinností neziskových organizací by měly být předmětem nezávislého přezkumu, a to i ze strany soudu.
- (29) Pro zajištění příznivého prostředí pro činnost neziskových organizací v celé Unii a pro zvýšení transparentnosti odvětví a důvěry v něj je nezbytné zjednodušení a zmírnění byrokratických a regulačních požadavků, respektování samosprávného charakteru neziskových organizací, zajištění toho, aby tyto požadavky nebyly příliš zatěžující, zjednodušení pravidel pro zakládání, registraci a zrušení registrace organizací a modernizace souvisejících postupů a systémů. Za tímto účelem by v této směrnici měly být stanoveny obecné povinnosti, pokud jde o zjednodušení správních pravidel, a konkrétní povinnosti, pokud jde o některé aspekty regulačního rámce.
- (30) Neziskové organizace, které přispívají k veřejnému prospěchu, hrají obzvláště důležitou úlohu, a proto by jim mělo být ve všech členských státech poskytnuto příznivé zacházení za jednotných podmínek.
- (31) V souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti omezení práva na sdružování by zákaz a rušení neziskových organizací měly být vždy krajním opatřením a nikdy by neměly být důsledkem méně závažných porušení, která lze napravit.
- (32) Měl by být stanoven soubor pravidel pro rovné zacházení, přeshraniční přemístění sídla a fúze, pokud jde o neziskové organizace, s cílem usnadnit mobilitu neziskových organizací v celé Unii.
- (33) Svoboda sdružování představuje základní právo, a ačkoli právní předpisy členských států nemusí uznávat sdružení, která nebyla zřízena formálně, nemělo by to mít vliv na právo těchto sdružení existovat a působit na jejich území.
- (34) Neziskové organizace mají právo existovat a být aktivní v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech a Listinou, a to i v případě, že jejich registrace byla svévolně zamítnuta orgány členského státu, v němž jsou usazeny.
- (35) Neziskové organizace by měly mít možnost vyhledávat, přijímat a využívat k provádění své činnosti finanční, materiální a lidské zdroje, ať už domácí, zahraniční nebo mezinárodní. Neziskové organizace v celé Unii uvedly, že je stále obtížnější získat přístup ke zdrojům včetně veřejného financování, a ve stále větším počtu členských států panují obavy, pokud jde o přiměřenost zavádění přísných pravidel pro přístup neziskových organizací k financování ze zahraničí. Mimoto filantropické organizace uvedly, že v některých případech mají potíže s poskytováním darů nebo grantů. Je proto nezbytné stanovit zásady a normy pro financování neziskových organizací, a to i pokud jde

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.)

Čtvrtek 17. února 2022

o přístup k soukromým zdrojům a veřejnému financování a jejich využívání, provádění hospodářské činnosti a zákaz neodůvodněného omezení přeshraničního financování v souladu s pravidly volného pohybu kapitálu stanovenými ve Smlouvách.

- (36) Neziskové organizace chrání před diskriminačními, zbytečnými a neodůvodněnými omezeními přístupu ke zdrojům a volného pohybu kapitálu v rámci Unie článek 63 Smlouva o fungování EU a články 7, 8 a 12 Listiny. To se týká rovněž možnosti hledat, zabezpečit a využívat zdroje domácího i zahraničního původu, což je zásadní pro existenci a fungování jakéhokoli právního subjektu. V souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 18. června 2020 ve věci C-78/18, *Evropská komise v. Maďarsko* ⁽⁴⁾, mohou být omezení uložena pouze v zájmu veřejné politiky nebo veřejné bezpečnosti, měla by být přiměřená cíli ochrany těchto zájmů a k dosažení požadovaného cíle by měly být využívány co nejméně rušivé prostředky. To se týká mimo jiné omezení vyplývajících z předpisů pro boj proti praní peněz a financování terorismu, které jsou uplatňovány v souladu se zásadami nezbytnosti a proporcionality, zejména s ohledem na povinnosti týkající se posuzování rizik podle mezinárodního práva a práva Unie. Členské státy by proto neměly uplatňovat nepřiměřená, příliš invazivní či rušivá opatření, včetně požadavků na podávání zpráv, které pro organizace představují nadměrnou nebo nákladnou zátěž. S cílem reagovat na veřejný zájem na zajištění transparentnosti, zejména pokud jde o organizace, které mají vliv na veřejný život a veřejnou diskusi, by neziskové organizace měly podléhat povinnosti podávat zprávy a zveřejňovat informace o svých zástupcích a členech svých řídicích orgánů, o ustanoveních stanov a financování. Tyto povinnosti v souvislosti s podáváním zpráv a zveřejňováním informací by neměly vést k žádnému omezení práv a povinností neziskových organizací.
- (37) Soudní dvůr ve své judikatuře uznává uplatnění zásady volného pohybu kapitálu na cíle, které jsou ve veřejném zájmu, a základní svobody zakotvené v Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU vyložil jako svobody, pro něž je nutné, aby se na dárce a veřejně prospěšné organizace v Unii vztahovala zásada nediskriminace, a to i pokud jde o daňové zacházení s veřejně prospěšnými subjekty a jejich dárce ⁽⁵⁾. Proto v případech, kdy vnitrostátní právní předpisy i nadále diskriminují neziskové organizace nebo jim ukládají nákladné a zatěžující postupy, jsou tyto předpisy v rozporu s právem Unie.
- (38) Neziskové organizace a jejich členové by měli plně požívat práva na soukromí a důvěrnost. Na neziskové organizace se již vztahuje ochrana, kterou poskytují pravidla Unie a jednotlivých členských států v souvislosti se zpracováním osobních údajů, měly by však být stanoveny i minimální záruky, zejména pokud jde o důvěrnost informací o členství v neziskových organizacích a zveřejňování důvěrných a citlivých informací. Členské státy by měly zakázat veškeré formy sledování neziskových organizací mimo rámec trestního práva.
- (39) S neziskovými organizacemi by mělo být včas a smysluplně konzultováno zavádění, přezkum a provádění veškerých právních předpisů, politik a postupů, které ovlivňují jejich činnost, a to i pokud jde o provedení a uplatňování ustanovení této směrnice. Za tímto účelem by měl být na všech vládních úrovních navázán pravidelný a transparentní občanský dialog.
- (40) Touto směrnicí nejsou dotčena práva pracovníků, včetně stávajících práv, která souvisejí s platební neschopností a se mzdami. Zaměstnavatelé musí plnit své povinnosti bez ohledu na formu své činnosti.
- (41) Tato směrnice stanoví minimální normy a členské státy by měly mít možnost zavést nebo zachovat ustanovení, která jsou pro neziskové organizace příznivější, pokud tato ustanovení nejsou v rozporu s povinnostmi vyplývajících z této směrnice. Provedení této směrnice ve vnitrostátním právu by nemělo za žádných okolností představovat důvod ke snížení úrovně ochrany, která je neziskovým organizacím v oblastech, na něž se tato směrnice vztahuje, již nyní přiznána podle vnitrostátního práva.

⁽⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2020, *Evropská komise v. Maďarsko*, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

⁽⁵⁾ *Stauffer*: C-386/04 *Centro di Musicologia Walter Stauffer v. Finanzamt München für Körperschaften*, [2006] ECR I-8203; *Hein-Persche*: C-318/07 *Hein Persche v. Finanzamt Lüdenscheid* [2009] ECR I-359 a *Missionswerk*: C-25/10 *Missionswerk WernerHeukelbach eV v. Belgie* [2011] 2 C.M.L.R. 35.

Čtvrtek 17. února 2022

- (42) Podle čl. 26 odst. 2 Smlouvy o fungování EU zahrnuje vnitřní trh prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží a služeb. Neziskové organizace stále více přispívají k rozvoji vnitřního trhu, mimo jiné tím, že se zapojují do přeshraničních a nadnárodních činností. Vhodným právním základem pro přijetí opatření nezbytných k vytvoření a fungování vnitřního trhu je proto článek 114 Smlouvy o fungování EU.
- (43) Tato směrnice ctí, podporuje a chrání základní práva a zásady, které jsou pro Unii a její členské státy závazné podle článku 6 Smlouvy o EU, jak je uznává zejména Listina. Tato směrnice má konkrétně provést článek 12 Listiny, který se týká práva na svobodu sdružování, a článek 11 Listiny, který se týká práva na svobodu projevu a informací, jež je třeba vykládat ve světle odpovídajících ustanovení Evropské úmluvy o lidských právech. Je proto nezbytné, aby ustanovení této směrnice byla prováděna a uplatňována v souladu s povinností usnadňovat a nepřiměřeně neomezovat výkon práv na svobodu sdružování a svobodu projevu a informací a zajistit plné dodržování dalších základních práv a zásad, mimo jiné práva na ochranu osobních údajů, svobody podnikání, práva na nediskriminaci, práva na řádnou správu, práva na účinnou právní ochranu a práva na obhajobu;
- (44) Jelikož cílů této směrnice, totiž stanovení minimálních norem pro neziskové organizace, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, avšak může jich být, z důvodu rozsahu a účinků této směrnice, lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1

Účel

Cílem této směrnice je stanovit společný soubor opatření pro neziskové organizace usazené v Unii s cílem vytvořit příznivé prostředí, v němž mohou tyto organizace přispívat k fungování vnitřního trhu. Směrnice usiluje o sblížení právních a správních předpisů členských států, pokud jde o některé aspekty cílů a činností, registrace, provozu, financování, oznamovací povinnosti a přeshraničních aktivit neziskových organizací.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na neziskové organizace usazené v Unii.
2. Podle této směrnice se termínem „nezisková organizace“ rozumí dobrovolná a trvalá sdružení fyzických nebo právnických osob se společným zájmem, činností nebo účelem a také organizace, které nejsou založeny na členství a jejichž prostředky jsou určeny na konkrétní cíl, jako jsou například nadace, které bez ohledu na formu zřízení těchto sdružení či organizací:
 - a) sledují prvořadý cíl, kterým není dosažení zisku, což znamená, že pokud z činnosti organizace plynou nějaké zisky, nemohou být jako takové rozděleny mezi její členy, zakladatele nebo jiné soukromé subjekty, ale musí být investovány do plnění jejích cílů;
 - b) jsou nezávislé v tom smyslu, že nejsou součástí vládní nebo správní struktury a nepodléhají žádným nepatřičným zásahům státu či obchodním zájmům. Veřejné financování nesmí bránit tomu, aby byla organizace považována za nezávislou, není-li dotčena samostatnost fungování a rozhodování dané organizace;
 - c) jsou samosprávné v tom smyslu, že daná organizace má institucionální strukturu, která jí umožňuje plně vykonávat její vnitřní a vnější organizační funkce a činit zásadní rozhodnutí nezávisle a bez nepatřičných zásahů státu nebo jiných vnějších aktérů.

Čtvrtek 17. února 2022

3. Tato směrnice se vztahuje na neziskové organizace, které splňují kritéria stanovená v odstavci 2, bez ohledu na to, zda jsou založeny na členství, či nikoli, a bez ohledu na to, zda jsou registrované nebo mají právní subjektivitu podle práva členského státu, v němž mají sídlo.
4. Z oblasti působnosti této směrnice jsou vyňaty politické strany.
5. Z oblasti působnosti této směrnice jsou vyňaty odborové svazy a sdružení odborových svazů.
6. Z oblasti působnosti této směrnice jsou vyňaty organizace, které sledují především náboženský, filozofický a nekonfesní cíl. Toto vynětí z působnosti se však nevztahuje na jiné organizace, které takovýto specifický cíl nesledují, ale jejich hodnoty a cíle jsou inspirovány náboženským, filozofickým nebo nekonfesním přesvědčením.

Článek 3

Vztah k jiným ustanovením práva Unie

1. Členské státy uplatňují ustanovení této směrnice v souladu s pravidly Smluv týkajícími se svobody usazování a volného pohybu služeb a s příslušnými akty Unie upravujícími výkon těchto práv, včetně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES⁽⁶⁾ o službách na vnitřním trhu.
2. Touto směrnicí není dotčeno unijní ani vnitrostátní právo v oblasti ochrany osobních údajů, zejména nařízení (EU) 2016/679 a odpovídající vnitrostátní předpisy.

Kapitola II

Obecné povinnosti

Článek 4

Minimální standardy

1. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené v Unii požívaly minimálních záruk stanovených v této směrnici.
2. Omezení minimálních záruk stanovených v této směrnici mohou být zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a přiměřená z hlediska plnění cílů obecného zájmu, které uznává právo Unie, nebo z hlediska potřeby ochrany práv a svobod druhých.
3. Touto směrnicí není dotčeno právo členských států zavést nebo zachovat ustanovení, která jsou pro neziskové organizace příznivější, pokud tato ustanovení nejsou v rozporu s povinnostmi vyplývajícími z této směrnice.

Článek 5

Nediskriminace

1. Členské státy zajistí, aby jejich právní předpisy a správní postupy upravující neziskové organizace, včetně jejich zakládání, registrace, provozu, financování, finančního a daňového zacházení nebo opatření daňových úlev a přeshraničních činností, nediskriminovaly na základě místa usazení dané neziskové organizace.
2. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní a správní předpisy či postupy upravující neziskové organizace, včetně co se týče jejich zakládání, registrace, provozu, financování a přeshraničních činností, nediskriminovaly žádnou skupinu nebo jednotlivce z důvodů, jako je věk, narození, barva pleti, pohlaví, sexuální orientace, genderová identita, zdravotní stav, status z hlediska přistěhovalectví nebo pobytu, jazyk, národnostní, etnický nebo sociální původ, politické nebo jiné názory, tělesné nebo duševní postižení, majetek, rasa, náboženské vyznání nebo přesvědčení nebo jiný status.

Článek 6

Zjednodušení správních předpisů

1. Členské státy v nejvyšší možné míře zjednoduší vnitrostátní právní a správní předpisy či postupy upravující zakládání, registraci, provoz, financování, oznamovací povinnosti a přeshraniční činnosti neziskových organizací s cílem zajistit ochranu svobody sdružování na všech úrovních a odstranit veškeré překážky a neodůvodněnou diskriminaci, které

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

Čtvrtek 17. února 2022

ovlivňují schopnost právnických nebo fyzických osob nebo skupin těchto osob, bez ohledu na jejich státní příslušnost, založit, zaregistrovat nebo provozovat na území členského státu neziskovou organizaci, například umožněním přístupu k bankovním a finančním službám a také zaručením bezpečných cest pro přeshraniční dary a alokace aktiv nadací v rámci Unie i mimo ni.

2. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území měly přístup k systémům elektronické identifikace pro účely provádění správních postupů v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014⁽⁷⁾ (nařízení eIDAS).

Článek 7**Právo na řádnou správu**

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby uplatňování vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů upravujících zakládání, registraci, provoz, financování, oznamovací povinnosti a přeshraniční činnosti neziskových organizací usazených, registrovaných nebo působících na jejich území prováděl určený regulační orgán, jehož pravomoci a funkce jsou jasně vymezeny zákonem a vykonávány v souladu s právem na řádnou správu, a to i pokud jde o právo každého na to, aby jeho záležitosti byly řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě.

2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby neziskové organizace, u nichž bylo zjištěno, že porušují vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy upravující zakládání, registraci, provoz, financování, oznamovací povinnosti a přeshraniční činnosti neziskových organizací, byly o údajném porušení náležitě informovány a měly dostatek příležitostí k nápravě porušení správních předpisů.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby předpisy a postupy týkající se dohledu a dozoru nad neziskovými organizacemi byly stanoveny zákonem a byly přiměřené legitimním cílům, které sledují. To zahrnuje zajištění toho, aby tyto předpisy a postupy nebyly zpravidla přísnější než předpisy a postupy platné pro soukromé podniky a aby jejich provádění nezasahovalo do interního řízení neziskových organizací a nevedlo k nepřiměřené administrativní nebo finanční zátěži pro dotčené organizace.

4. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby dohled nad neziskovými organizacemi a jejich registraci vykonávaly určené dozorové orgány, jejichž pravomoci a funkce jsou jasně vymezeny zákonem a vykonávány nezávisle v souladu s právem na řádnou správu, a to i pokud jde o důvody možných inspekcí a auditů, postupy, dobu trvání a rozsah inspekcí a auditů a pravomoci kontrolorů a auditorů.

5. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby veřejnost měla k dispozici komplexní a snadno dostupné a srozumitelné informace o vnitrostátních právních a správních předpisech a postupech upravujících zakládání, registraci, provoz, financování, oznamovací povinnosti a přeshraniční činnosti neziskových organizací usazených, registrovaných nebo působících na jejich území, jakož i o pravomocích, postupech a fungování příslušných regulačních a dozorových orgánů.

Článek 8**Právo na účinnou právní ochranu**

1. Členské státy zajistí, aby všechny osoby s oprávněným zájmem týkajícím se zakládání, registrace, provozu, financování, oznamovacích povinností a přeshraničních činností neziskových organizací usazených, registrovaných nebo působících na území členského státu měly přístup k účinným mechanismům vyřizování stížností u příslušného nezávislého orgánu, jako je veřejný ochránce práv nebo vnitrostátní instituce pro lidská práva, s cílem vyžádat si pomoc při prosazování svých práv a aby měly přístup k účinným správním a soudním opravným prostředkům za účelem přezkumu aktů nebo rozhodnutí ovlivňujících výkon jejich práv a povinností. Tyto osoby zahrnují neziskové organizace, jejich zakladatele, ředitele, zaměstnance a příjemce činností neziskových organizací.

⁽⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73).

Čtvrtek 17. února 2022

2. Členské státy zajistí, aby odvolání proti rozhodnutí zakázat nebo zrušit neziskovou organizaci, pozastavit její činnost či zmrazit její aktiva nebo napadení tohoto rozhodnutí mělo zpravidla odkladný účinek u takového rozhodnutí, ledaže by tento odkladný účinek bránil prosazování ustanovení trestního práva.
3. Členské státy přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění toho, aby neziskové organizace s právní subjektivitou mohly být účastníky řízení u vnitrostátních soudů, včetně možnosti předkládat v případech potřeby svědectví třetích stran v soudních řízeních.
4. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace, které nemají právní subjektivitu, mohly být za účelem přístupu k právní ochraně podle tohoto článku zastoupeny u příslušných vnitrostátních orgánů a soudů určenými jednotlivci.

Kapitola III

Regulační rámec

Článek 9

Cíle a činnosti

1. Členské státy zajistí, aby svoboda neziskových organizací působících na jejich území určovat své cíle a provádět činnosti nezbytné pro sledování těchto cílů mohla být omezena pouze z výjimečných důvodů veřejné bezpečnosti. Odstraní veškeré překážky nebo omezení bránící neziskovým organizacím sledovat tyto cíle a provádět tyto činnosti.
2. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace na jejich území mohly svobodně stanovit rozsah své činnosti, ať už na místní, regionální, celostátní nebo mezinárodní úrovni.
3. Členské státy zajistí, aby žádné formality týkající se založení a činnosti neziskové organizace na jejich území, jak je stanoveno ve vnitrostátních právních a správních předpisech a postupech, nepředstavovaly nepřiměřenou finanční a administrativní zátěž. V případě organizací, které nejsou založeny na členství, to zahrnuje možnost zákonně založit tyto organizace darem nebo odkazem.
4. Členské státy zajistí, aby se neziskové organizace na jejich území mohly stát členy jiné neziskové organizace, federace nebo konfederace usazené nebo registrované na jejich území nebo na území jiného členského státu, a zajistí také, aby toto členství nevedlo k žádnému znevýhodnění dotyčné organizace.

Článek 10

Členství

1. Členské státy zajistí, aby kterákoli fyzická či právnická osoba mohla požádat o členství, pokud je to možné s ohledem na právní formu, v neziskové organizaci usazené, registrované nebo působící na jejich území v souladu se stanovami této organizace a aby mohla svobodně vykonávat členská práva s výhradou stanov dané organizace a regulačních omezení.
2. Členské státy zajistí, aby nebyly uplatňovány žádné pokuty nebo omezující opatření v důsledku členství v neziskové organizaci usazené, registrované nebo působící na jejich území v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy a postupy, s výjimkou případů, kdy tyto důsledky vyplývají z prosazování ustanovení trestního práva.
3. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území mohly svobodně rozhodovat o složení svého členství. To může zahrnovat stanovení zvláštních požadavků na členy na základě přiměřených a objektivních kritérií.

Článek 11

Stanovy

1. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území mohly svobodně přijímat vlastní stanovy a pravidla, včetně pravidel upravujících jejich vnitřní řídicí strukturu a jmenování jejich správní rady a zástupců.

Čtvrtek 17. února 2022

2. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy týkající se stanov neziskových organizací nevyžadovaly, aby neziskové organizace ve svých stanovách poskytovaly jiné informace než:

- a) název a adresu organizace (sídlo);
- b) cíle a činnosti organizace;
- c) pravidla řízení organizace, pravomoci jejích řídicích orgánů a případně určení osob, které jsou způsobilé jednat jejím jménem;
- d) práva a povinnosti členů organizace;
- e) datum přijetí stanov a název a adresu sídla zakládajících členů, pokud jsou právníckými osobami;
- f) postup pro změnu stanov a
- g) postupy pro zrušení organizace nebo její sloučení s jinou neziskovou organizací.

3. Od neziskových organizací se může požadovat, aby ve svých stanovách nebo prostřednictvím výročních zpráv zveřejnily další informace o svém provozu, fungování, členech svých řídicích orgánů, svých zástupcích a svém financování, splňuje-li to cíle obecného zájmu, s ohledem na cíle a činnosti organizace.

Článek 12**Právní subjektivita**

1. Členské státy zajistí, aby se nezisková organizace na jejich území mohla svobodně rozhodnout, zda získá právní subjektivitu, bez ohledu na skutečnost, že členské státy mohou stanovit, které formy organizace mají právní subjektivitu.

2. Pokud nezisková organizace získala právní subjektivitu, členské státy zajistí, aby právní subjektivitu této organizace bylo možné jasně odlišit od právní subjektivity jejích členů, zakladatelů nebo jiných právníckých osob spojených s touto organizací.

3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby registrace, je-li vyžadována, nebo dokončení zřizovacího aktu postačovaly k tomu, aby neziskové organizace získaly právní subjektivitu.

4. Členské státy zajistí, aby předchozí povolení nebylo nikdy podmínkou pro získání právní subjektivity neziskovou organizací a pro výkon příslušné způsobilosti k právním úkonům.

5. Členské státy zajistí, aby se skupiny fyzických nebo právníckých osob, které spolupracují a které neusilovaly o získání právní subjektivity, nepovažovaly za neziskovou organizaci s právní subjektivitou výhradně za účelem toho, aby byly podřízeny vnitrostátním právním a správním předpisům a postupům, a byla tak regulována nebo ovlivňována jejich činnost, financování a přeshraniční aktivity, ledaže existují důvody domnívat se, že nezisková organizace je podle vnitrostátního práva zločinnou organizací.

Článek 13**Registrace**

1. Členské státy zajistí, aby formální registrace nebyla podmínkou nebo překážkou založení nebo činnosti neziskových organizací usazených nebo působících na jejich území.

2. Členské státy zajistí, aby postupy pro registraci neziskových organizací na jejich území byly přístupné, uživatelsky vstřícné a transparentní.

3. Členské státy zajistí, aby formality vztahující se na registraci neziskových organizací usazených na jejich území podle vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů nepředstavovaly nepřiměřenou administrativní zátěž. To zahrnuje stanovení mechanismu tichého souhlasu, který se použije do 30 dnů od podání žádosti o registraci, a upuštění od zavedení požadavků na opětovnou registraci a její obnovení.

Čtvrtek 17. února 2022

4. Členské státy zajistí, aby poplatky za registraci neziskových organizací nepřekročily administrativní náklady s ní spojené a nepředstavovaly v žádném případě nepřiměřenou finanční zátěž, s výhradou zásady proporcionality.
5. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby neziskové organizace usazené na jejich území mohly být registrovány elektronickými prostředky, a zároveň zajistí, aby registrace byla možná i za použití jiných než elektronických prostředků.
6. Členské státy zajistí, aby osobní přítomnost u soudu nebo jiného příslušného vnitrostátního orgánu za účelem registrace neziskové organizace byla vyžadována pouze tehdy, je-li to nezbytné ke zjištění totožnosti žadatele.
7. Členské státy zajistí, aby žadatelé, kteří mají bydliště nebo sídlo v jiném členském státě a kteří se musí dostavit k soudu nebo jinému příslušnému vnitrostátnímu orgánu za účelem registrace neziskové organizace, tak mohli učinit u příslušného soudu nebo jiného příslušného orgánu členského státu, v němž mají bydliště, a aby byla tato přítomnost považována za dostatečnou pro účely registrace v registrujícím členském státě.
8. Členské státy vedou databázi registrovaných neziskových organizací, která je přístupná veřejnosti, včetně statistických informací o počtu přijatých a zamítnutých žádostí s náležitým ohledem na zásady ochrany údajů a právo na soukromí.

Článek 14

Status veřejné prospěšnosti

1. Členské státy zajistí, aby nezisková organizace usazená nebo registrovaná v členském státě Unie mohla požádat o uznání toho, že přispívá k veřejné prospěšnosti, a aby jí byl udělen odpovídající status, jak je stanoveno vnitrostátními právními a správními předpisy a postupy, výhradně na základě jejího deklarovaného nebo věcného účelu, struktury a činností souvisejících s územím členského státu, který status přiznává.
2. Členské státy přijmou vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy nezbytné k tomu, aby byly neziskové organizace uznány za organizace přispívající k veřejné prospěšnosti a aby jim byl přiznán odpovídající status, jsou-li splněny tyto kumulativní podmínky:
 - a) účel a skutečné činnosti organizace sledují veřejně prospěšný cíl, který slouží blahu společnosti nebo její části, a je tudíž prospěšný veřejnému zájmu, s výjimkou případů, kdy jsou systematicky a přímo zaměřeny na to, aby byly ku prospěchu strukturu určité politické strany. Za účely, které jsou zaměřeny na veřejně prospěšný cíl, se považují mimo jiné tyto:
 - i) umění, kultura nebo ochrana historických památek;
 - ii) ochrana životního prostředí a změna klimatu;
 - iii) prosazování a ochrana základních práv a hodnot Unie, včetně demokracie, právního státu, odstranění veškeré diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, sexuální orientace nebo jakýchkoli jiných důvodů;
 - iv) sociální spravedlnost, sociální začleňování a předcházení chudobě či pomoc chudým;
 - v) humanitární pomoc, včetně pomoci při katastrofách;
 - vi) rozvojová pomoc a rozvojová spolupráce;
 - vii) ochrana zranitelných skupin obyvatelstva, včetně dětí, starších osob, osob se zdravotním postižením, osob žádajících o mezinárodní ochranu nebo osob požívajících mezinárodní ochrany a osob bez domova, a poskytování pomoci a podpory těmto skupinám;
 - viii) ochrana zvířat;
 - ix) věda, výzkum a inovace;
 - x) vzdělávání a odborná příprava a zapojení mládeže;
 - xi) podpora a ochrana zdraví a dobrých životních podmínek, včetně poskytování lékařské péče;

Čtvrtek 17. února 2022

- xii) ochrana spotřebitele;
 - xiii) rekreační sporty a jejich podpora;
- b) přebytek z veškeré hospodářské nebo jiné výdělečné činnosti vytvořený neziskovou organizací se použije výhradně na podporu veřejně prospěšných cílů organizace;
- c) v případě zrušení neziskové organizace zaručují zákonná ochranná opatření, že veškerá její aktiva budou i nadále sloužit veřejně prospěšným cílům;
- d) členové řídicích struktur organizace, kteří nejsou jejími zaměstnanci, nemají nárok na odměnu nad rámec přiměřené náhrady výdajů.
3. Členské státy zajistí, aby status neziskové organizace, která je uznána jako organizace přispívající k veřejné prospěšnosti a získala odpovídající status podle vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů, mohl být odejmut pouze tehdy, pokud příslušný regulační orgán předložil dostatečné důkazy o tom, že dotyčná nezisková organizace již nespĺňuje podmínky uvedené v odstavci 2.

Článek 15**Zrušení, zákaz a rozpuštění**

1. Členské státy zajistí, aby nezisková organizace mohla být zrušena pouze rozhodnutím jejich členů nebo rozhodnutím soudu.
2. Členské státy zajistí, aby nedobrovolné zrušení, zákaz nebo rozpuštění neziskové organizace mohly být pouze důsledkem takových porušení vnitrostátních právních předpisů, která nelze napravit.
3. Členské státy zajistí, aby nedobrovolné zrušení, zákaz a rozpuštění neziskové organizace mohly být pouze důsledkem úpadku, dlouhotrvající nečinnosti nebo závažného porušení povinností, které je v rozporu s veřejnou bezpečností, jak je uznává právo Unie.
4. Členské státy zajistí, aby jednotlivé protiprávní jednání zakladatelů, ředitelů, zaměstnanců nebo členů neziskové organizace, pokud nejednají jménem organizace, nemělo zpravidla za následek nedobrovolné zrušení, zákaz a rozpuštění organizace.
5. Ochrana stanovená v tomto článku se vztahuje rovněž na pozastavení činnosti neziskové organizace, pokud toto pozastavení může mít za následek zmrazení činnosti organizace, které je obdobné jejímu rozpuštění.

Kapitola IV**Rovné zacházení a mobilita****Článek 16****Rovné zacházení**

1. Členské státy zajistí, aby s neziskovými organizacemi působícími v jejich jurisdikci, které byly usazeny nebo registrovány v jiném členském státě, bylo zacházeno stejně jako s neziskovými organizacemi usazenými nebo registrovanými v jejich jurisdikci, a to i pokud jde o přístup ke službám, jako jsou bankovní služby, udělování povolení a případně finanční a daňové zacházení v souladu s platnými vnitrostátními právními a správními předpisy a postupy, jakož i přístup k financování činností vykonávaných v jurisdikci dotyčného členského státu nebo pro veřejné dobro v tomto členském státě.
2. Pro účely odstavce 1 členské státy od neziskových organizací, které byly usazeny nebo registrovány v jiném členském státě, ale působí v jejich jurisdikci, nevyžadují jiný důkaz než doklad o usazení nebo registraci jako nezisková organizace v jiném členském státě.

Článek 17**Zásada nesvévolného zacházení**

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní předpisy upravující neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území nevedly k neodůvodněné diskriminaci založené výhradně na politické vhodnosti účelu organizace, její oblasti činnosti nebo zdrojích financování.

Čtvrtek 17. února 2022

Článek 18

Přeshraniční mobilita a kontinuita

1. Členské státy odstraní veškeré překážky, které neziskovým organizacím usazeným nebo registrovaným v jiném členském státě brání ve výkonu práva na svobodu usazování, volný pohyb služeb a volný pohyb kapitálu na jeho území. Tímto není dotčena výsada členských států požadovat pro účely udělení formálního statusu neziskové organizaci, aby tato organizace získala právní subjektivitu nebo byla zapsána do vnitrostátního rejstříku v souladu s právem členského státu, v němž je usazena nebo hodlá působit.
2. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby nezisková organizace registrovaná v jiném členském státě měla právo:
 - a) přesunout své sídlo na jeho území, aniž by bylo nutné založit organizaci nebo se právně ustavit jako nová právnická osoba;
 - b) mít přístup ke zjednodušenému registračnímu postupu, který bude uznávat informace a dokumentaci, které již nezisková organizace poskytla členskému státu, v němž byla předtím registrována.

Článek 19

Přeshraniční přeměna a sloučení

1. Členské státy zajistí, aby se nezisková organizace usazená nebo registrovaná v jejich jurisdikci mohla přeměnit na jinou neziskovou organizaci usazenou nebo registrovanou v jiném členském státě nebo se s ní sloučit, aniž by takové sloučení nebo přeměna vedly k nedobrovolnému zrušení, zákazu nebo rozpuštění této organizace nebo k pozastavení její činnosti.
2. Členské státy zajistí, aby v případě přeměny nebo sloučení podle odstavce 1 mohla nezisková organizace, která prochází přeměnou nebo sloučením, zřídit kancelář nebo vykonávat činnost v členském státě určení.
3. Členské státy stanoví právní formu, kterou má přeměněná nebo sloučená organizace mít, na základě zásady rovnocennosti.
4. Členské státy zajistí, aby v případě, že nezisková organizace, která vznikne přeměnou nebo sloučením podle odstavce 1, nedodrží podmínky a požadavky stanovené vnitrostátními právními a správními předpisy a postupy hostitelského členského státu, byla této neziskové organizaci poskytnuta přiměřená lhůta k přijetí nezbytných opatření k nápravě jejího postavení.
5. Členské státy zajistí, aby přeshraniční přeměny ani sloučení neměly za následek poškození práv zaměstnanců nebo odborových organizací či pracovních podmínek. Zajistí, aby v souladu s platnými kolektivními smlouvami a unijními a vnitrostátními právními předpisy byly povinnosti zaměstnavatelů týkající se zaměstnanců a věřitelů nadále plněny a aby zaměstnanci, dobrovolníci, odbory a zástupci zaměstnanců byli řádně informováni a konzultováni. V příslušných případech musí být dodržovány a zachovávány kolektivní smlouvy a práva na zastoupení zaměstnanců ve správních orgánech.

Kapitola V**Financování**

Článek 20

Získávání finančních prostředků a volné užívání aktiv

1. Členské státy odstraní veškeré překážky, které neziskovým organizacím usazeným, registrovaným nebo působícím na jejich území brání v tom, aby mohly žádat o jakékoli zdroje, včetně finančních, věcných a materiálních, přijímat je, nakládat s nimi nebo je darovat a vyžádat si a přijímat lidské zdroje, a to od jakéhokoli zdroje, ať už od veřejných orgánů, soukromých osob nebo soukromých subjektů, včetně domácích, zahraničních nebo mezinárodních subjektů, a jakémukoli zdroji.

Čtvrtek 17. února 2022

2. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy nevedly k rozdílnému zacházení s neziskovými organizacemi na základě jejich zdrojů nebo určení financování.
3. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace měly právo vlastnit majetek a aktiva a volně s nimi nakládat v souladu s vnitrostátními právními předpisy vztahujícími se na obdobné subjekty v jejich jurisdikci.
4. Členské státy minimalizují administrativní zátěž v souvislosti s přeshraniční alokací aktiv a umožní neziskovým organizacím generovat zisky pro reinvestice do charitativních projektů.

Článek 21**Financování z veřejných prostředků**

1. Členské státy zajistí, aby veřejné finanční prostředky byly zpřístupněny a přidělovány neziskovým organizacím prostřednictvím jasných, transparentních a nediskriminačních postupů.
2. Odstavec 1 se použije rovněž na finanční prostředky Unie vyplácené členskými státy v rámci sdíleného řízení, s výhradou ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 (*).

Článek 22**Přeshraniční financování**

1. V souladu s pravidly Unie o volném pohybu kapitálu členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území nebyly znevýhodněny v důsledku toho, že žádají o finanční prostředky od fyzických nebo právnických osob s pobytem či sídlem v Unii nebo v EHP, ale mimo jejich území, nebo od nich tyto prostředky přijímají.
2. V souladu s pravidly Unie o volném pohybu kapitálu členské státy zajistí, aby fyzické nebo právnické osoby nebyly znevýhodněny v důsledku toho, že poskytují finanční prostředky neziskovým organizacím usazeným, registrovaným nebo působícím mimo jejich území.

Článek 23**Hospodářská činnost**

Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území měly možnost vykonávat jakoukoli zákonnou hospodářskou, podnikatelskou nebo obchodní činnost za předpokladu, že tato činnost přímo či nepřímo podporuje jejich neziskové cíle, s výhradou požadavků na udílení licencí nebo regulačních požadavků obecně použitelných na dotyčnou činnost v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy a postupy.

Článek 24**Podávání zpráv a transparentnost financování**

1. Členské státy zajistí, aby povinnosti týkající se podávání zpráv a transparentnosti, které se vztahují na neziskové organizace podle vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů, nebyly zbytečně zatěžující a byly přiměřené velikosti organizace a rozsahu jejich činností s přihlédnutím k hodnotě jejich aktiv a příjmů.
2. Pro účely odstavce 1 přijmou členské státy opatření nezbytná k zajištění toho, aby povinnosti týkající se podávání zpráv a transparentnosti, které se vztahují na neziskové organizace podle vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně těch, které provádějí unijní a mezinárodní závazky, vycházely z cíleného a aktuálního posouzení rizik daného odvětví a dotčených organizací a nevedly k nepřiměřeným požadavkům nebo nepatřičnému omezení přístupu neziskových organizací k finančním službám.
3. Podle čl. 11 odst. 3 neziskové organizace každoročně podávají zprávu o účetnictví neziskových organizací a tyto zprávy se zveřejňují. Tyto zprávy obsahují informace o finančních prostředcích přijatých v předchozím kalendářním roce, informace o původu a hodnotě finančních prostředků, úvěrů, bankovních půjček a darů nebo bezúplatného přijetí peněžních prostředků či majetku.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

Čtvrtek 17. února 2022

4. Členské státy zajistí, aby povinnosti týkající se podávání zpráv a transparentnosti, které se vztahují na neziskové organizace podle vnitrostátních právních a správních předpisů a postupů, nevedly k rozdílnému zacházení s těmito organizacemi nebo k jiným omezením jejich práv či povinností na základě zdrojů financování organizací, jejich cílů nebo jejich činností.

Kapitola VI

Důvěrnost

Článek 25

Důvěrnost členství

1. Je-li nezisková organizace založena na členství, přijmou členské státy opatření nezbytná k zajištění toho, aby informace týkající se členů mohly zůstat důvěrné.
2. Členské státy zajistí, aby k informacím týkajícím se členství neziskové organizace, pokud jde o členy, kteří jsou fyzickými osobami, měl přístup příslušný orgán pouze tehdy, je-li tento přístup nezbytný pro účely vyšetřování trestných činů, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 1 rok, a to na základě rozhodnutí nezávislého soudu.

Článek 26

Důvěrné a citlivé informace

1. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy nevedly k tomu, že by neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území musely zveřejňovat důvěrné a citlivé informace, jako jsou osobní údaje týkající se zaměstnanců, dobrovolníků, členů, zakladatelů či dárců organizace.
2. Členské státy zajistí, aby neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území měly přístup k účinným opravným prostředkům s cílem zabránit neoprávněnému získání, použití nebo zveřejnění důvěrných či citlivých informací, kterými disponují, nebo dosáhnout nápravy ve věci tohoto jednání.
3. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby se ochrana před neoprávněným získáním, použitím nebo zveřejněním důvěrných či citlivých informací neziskových organizací podle tohoto článku uplatňovala v souvislosti s inspekcemi, audity a veškerými dalšími činnostmi dohledu prováděnými příslušnými orgány.

Článek 27

Dozor

Členské státy zajistí, aby neziskové organizace nebyly předmětem neodůvodněného a nepřiměřeného dozoru, zejména pokud jde o jejich působení či komunikaci, nebo působení a komunikaci zakladatelů dané organizace, členů jejich řídicích struktur, jiných členů, zaměstnanců, dobrovolníků, dárců nebo jiných soukromých subjektů, které jsou s nimi spojeny, není-li to odůvodněno veřejnou bezpečností.

Kapitola VII

Závěrečná ustanovení

Článek 28

Příznivější zacházení a ustanovení o zákazu snížení úrovně právní ochrany

1. Členské státy mohou zavést nebo zachovat ustanovení, která poskytují příznivější zacházení pro neziskové organizace usazené, registrované nebo působící na jejich území, než je stanoveno v této směrnici.
2. Provádění této směrnice nesmí být důvodem pro snížení úrovně ochrany již poskytované vnitrostátním, unijním nebo mezinárodním právem, a to i pokud jde o základní práva, v oblastech, na které se vztahuje tato směrnice.

Článek 29

Provedení

1. Členské státy do ... [1 roku od data vstupu této směrnice v platnost] přijmou a zveřejní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvedomí Komisi.

Čtvrtek 17. února 2022

2. Členské státy vedou včas, transparentně a smysluplně konzultace s neziskovými organizacemi, které jsou již usazeny, registrovány nebo působí na jejich území, ohledně provedení a uplatňování ustanovení této směrnice.

Článek 30

Podávání zpráv, hodnocení a přezkum

1. Členské státy poskytují Komisi veškeré relevantní informace o provádění a uplatňování této směrnice. Na základě poskytnutých informací předloží Komise nejpozději do tří let od uplynutí lhůty pro provedení této směrnice Evropskému parlamentu a Radě zprávu o jejím provádění a uplatňování.

2. Komise nejpozději do tří let od uplynutí lhůty pro provedení této směrnice a s přihlédnutím ke své zprávě předložené podle odstavce 1 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí dopad vnitrostátních právních předpisů provádějících tuto směrnici. Ve zprávě bude vyhodnoceno fungování této směrnice a zvažena potřeba dalších opatření, včetně případných změn za účelem další harmonizace vnitrostátních právních předpisů vztahujících se na neziskové organizace.

3. Komise zprávy uvedené ve výše uvedených odstavcích 1 a 2 zveřejní a zajistí, aby byly snadno přístupné.

Článek 31

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0045

Posílení postavení evropské mládeže: zaměstnanost a sociální oživení po pandemii**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o posílení postavení evropské mládeže: zaměstnanost a sociální oživení po pandemii (2021/2952(RSP))**

(2022/C 342/18)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3 a čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na článek 166 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na články 14, 15, 32 a 34 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho zásady 1, 3 a 4,
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, a na její vstup v platnost dne 21. ledna 2011, v souladu s rozhodnutím Rady 2010/48/ES ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím, podepsanou a ratifikovanou EU a všemi jejími členskými státy⁽¹⁾, a zejména na její článek 27 věnovaný otázkám práce a zaměstnávání,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 o zárukách pro mladé lidi⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. února 2021 o dopadu onemocnění COVID-19 na mladé lidi a sport⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o právu Parlamentu na informace, pokud jde o průběžné posuzování národních plánů pro oživení a odolnost⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o silné sociální Evropě pro spravedlivou transformaci,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. října 2019 o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 a vlastních zdrojích: je čas naplnit očekávání občanů⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. června 2021 o stanoviscích Parlamentu k průběžnému posuzování národních plánů pro oživení a odolnost Komisí a Radou⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 o evropské záruce pro děti⁽⁸⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 8. června 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+)⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35.

⁽²⁾ Úř. věst. C 316, 6.8.2021, s. 2.

⁽³⁾ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 101.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 465, 17.11.2021, s. 82.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 184.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 31.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 90.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 506, 15.12.2021, s. 94.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 186.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na zprávu Mezinárodní organizace práce ze dne 21. října 2021 nazvanou „Zaměstnanost mladých lidí v době pandemie onemocnění COVID-19“,
- s ohledem na zprávu z Evropského setkání mládeže 2021 s názvem „Zpráva o námětech mladých lidí pro Konferenci o budoucnosti Evropy“,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu „Evropský rok mládeže 2022“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 9. listopadu 2021 s názvem „Dopad pandemie COVID-19 na mladé lidi v EU“,
- s ohledem na zprávu Evropského fóra mládeže ze dne 17. června 2021 s názvem „Až skončí omezení volného pohybu osob: trvalé stopy pandemie na mladých lidech“ ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 ⁽¹²⁾, zejména na část věnovanou evropským cílům v oblasti mládeže,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 12. října 2021 o zaměstnanosti a vývoji v sociální oblasti v Evropě s názvem „Budování silné sociální Evropy po krizi způsobené onemocněním COVID-19: snižování rozdílů a řešení problému distribučních dopadů“,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi ⁽¹³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2021 o situaci umělců a kulturním oživení v EU ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. února 2021 o sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, které se týká Evropské agendy dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 o spravedlivých pracovních podmínkách, právech a sociální ochraně pracovníků platform – nové formy zaměstnanosti související s digitálním rozvojem ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na zprávu z Evropského setkání mládeže 2021 o námětech mladých lidí pro Konferenci o budoucnosti Evropy,
- s ohledem na otázky Radě a Komisi týkající se posílení postavení evropské mládeže: zaměstnanost a sociální oživení po pandemii (O-000075 – B9-0002/2022 a O-000077 – B9-0003/2022),
- s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

⁽¹¹⁾ Moxon D., Bacalso C. a Șerban A. M., *Až skončí pandemie: dopad COVID-19 na mladé lidi v Evropě*, Evropské fórum mládeže, Brusel, 2021.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0430.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 465, 17.11.2021, s. 110.

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0385.

Čtvrtek 17. února 2022

- A. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 má ničivý dopad na pracovní a sociální situaci mladých lidí v Evropě, neboť se omezily nebo dočasně zastavily možnosti osobního rozvoje, klesá míra zaměstnanosti a vzrůstá počet mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET); vzhledem k tomu, že se výrazně snižují příjmy fyzických osob a vzrostlo riziko chudoby a sociálního vyloučení; vzhledem k tomu, že jsou ohroženy jejich naděje budoucího zapojení do trhu práce; vzhledem k tomu, že je nutné okamžitě přijmout opatření, která by zajistila a zlepšila budoucnost a kvalitní životní podmínky mladých lidí; vzhledem k tomu, že míra nezaměstnanosti mladých lidí dosahuje 15,9 %, což dvaapůlkrát přesahuje obecnou míru nezaměstnanosti;
- B. vzhledem k tomu, že v důsledku pandemie COVID-19 má podle odhadů vzrůst míra chudoby; vzhledem k tomu, že v zemích, které byly během finanční krize v letech 2007–2008 obzvláště těžce zasaženy, došlo opět k nadprůměrnému nárůstu nezaměstnanosti u mladých lidí; vzhledem k tomu, že tento vývoj více ohrožuje ženy, mladé lidi, starší osoby, osoby se zdravotním postižením a velké rodiny; vzhledem k tomu, že podzimní hospodářská prognóza Komise na rok 2022 uvádí slibné údaje o klesající nezaměstnanosti a očekává se, že v roce 2022 dojde k oživení trhů práce na úroveň před pandemií; vzhledem k tomu, že krize bude i nadále postihovat zejména mladé lidi; vzhledem k tomu, že počet mladých pracovníků ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2021 poklesl, a vzhledem k tomu, že v letech 2022 a 2023 se očekává vznik 3,4 milionu pracovních míst⁽¹⁷⁾, a bude proto nezbytné zajistit, aby se na těchto nových pracovních příležitostech účastnili i mladí lidé; vzhledem k tomu, že rostoucí počet mladých lidí spoléhá na bydlení u rodičů, aby se tak chránili před chudobou, vzhledem k tomu, že však 29 % třígeneračních domácností je ohroženo chudobou a 13 % jich trpí vážnou deprivací;
- C. vzhledem k tomu, že uskupení zemí, která vznikla před pandemií COVID-19, přetrvávají, i s ohledem na míru osob spadajících do kategorie NEET;
- D. vzhledem k tomu, že v roce 2020 byla míra osob spadajících do kategorie NEET u žen v průměru 1,3 krát vyšší než u mužů; vzhledem k tomu, že ve východoevropských zemích je tento rozdíl v mírách NEET obzvláště vysoký z důvodu rodinných povinností; vzhledem k tomu, že pravděpodobnost, že se někdo stane osobou spadající do kategorie NEET, se stále snižuje s rostoucí úrovní vzdělání; vzhledem k tomu, že v jižních a středomořských zemích je podíl dlouhodobě nezaměstnaných a nemotivovaných pracovníků vyšší ve skupině osob spadajících do kategorie NEET;
- E. vzhledem k tomu, že mladí lidé jsou základním předpokladem pro udržitelnou hospodářskou a sociální prosperitu Evropy a EU je považuje za svou klíčovou prioritu, jak bylo potvrzeno v evropské strategii pro mládež a posílení záruce pro mladé lidi, a proto si zaslouží přednostní opatření, která by je měla podporovat, chránit, vést, zajišťovat jejich začleňování a vytvářet pro ně příležitosti;
- F. vzhledem k tomu, že ztráta zaměstnání v důsledku pandemie COVID-19 byla vyšší ve věkové skupině 15–24 let než ve věkové skupině 25–29 let, zejména u žen; vzhledem k tomu, že mladí lidé byli celkově postiženi zejména tím, že spíše než ke ztrátě jejich pracovního místa došlo ke zkrácení jejich pracovní doby; vzhledem k tomu, že počty nezaměstnaných odrážejí pouze malou část pracovních míst, která během krize COVID-19 zanikla, neboť mnoho mladých lidí, kteří ztratili zaměstnání, nemělo nárok na podporu v nezaměstnanosti ani na jinou podporu příjmu;
- G. vzhledem k tomu, že jedním z cílů evropské strategie pro mládež (na období 2019–2027) je posílení občanské angažovanosti mládeže;
- H. vzhledem k tomu, že míra nestandardní práce je u mladých lidí velmi vysoká, přičemž v dočasném zaměstnání pracuje v celé EU 43,8 % z nich;
- I. vzhledem k tomu, že v září 2021 předsedkyně von der Leyenová navrhla, aby rok 2022 byl Evropským rokem mládeže, a poskytl tak příležitost zamyslet se nad perspektivami mladých lidí v Evropě a zaměřit se na evropské, vnitrostátní, regionální a místní politiky a legislativní návrhy, které nabídnou mladým lidem v celé EU nové příležitosti; vzhledem k tomu, že tento návrh by měl být skutečným a účinným impulsem ke zlepšení pracovních podmínek mladých lidí v EU;

⁽¹⁷⁾ Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti, *Evropská hospodářská prognóza – podzim 2021*, Evropská komise, 2021.

Čtvrtek 17. února 2022

- J. vzhledem k tomu, že duševní zdraví mladých lidí se během pandemie výrazně zhoršilo, přičemž v několika členských státech se problémy související s duševním zdravím ve srovnání s úrovní před krizí zdvojnásobily; vzhledem k tomu, že 64 % mladých lidí ve věkové skupině 18–34 let bylo na jaře 2021 ohroženo depresí, částečně v důsledku jejich nedostatečných pracovních, finančních a vzdělávacích vyhlídek v dlouhodobějším horizontu, jakož i kvůli samotě a společenské izolaci; vzhledem k tomu, že v Evropě trpí devět milionů dospívajících (ve věku od deseti do devatenácti let) duševními poruchami, přičemž ve více než polovině případů se jedná o úzkosti a deprese; vzhledem k tomu, že zhoršení duševního zdraví lze přičíst také narušení přístupu ke službám duševního zdraví, zvýšené pracovní zátěži a krizi na trhu práce, která neúměrně zasáhla mladé lidi; vzhledem k tomu, že 19 % chlapců ve věku 15 až 19 let v EU trpí duševními poruchami a tak je tomu i u více než 16 % stejně starých dívek; vzhledem k tomu, že sebevražda je druhou nejčastější příčinou úmrtí mladých lidí v Evropě;
- K. vzhledem k tomu, že u dětí vyrůstajících s nedostatkem zdrojů a v nejistých rodinných podmínkách existuje větší pravděpodobnost, že pocítí chudobu a sociální vyloučení, a to s dalekosáhlými dopady na jejich rozvoj a pozdější dospělost, přičemž postrádají přístup k osvojení si odpovídajících dovedností a mají omezené možnosti zaměstnání, což posiluje začarovaný kruh mezigenerační chudoby; vzhledem k tomu, že Unie může sehrát klíčovou úlohu v celkovém boji proti dětské chudobě a sociálnímu vyloučení dětí; vzhledem k tomu, že cílem evropské záruky pro děti je předcházet chudobě a sociálnímu vyloučení a bojovat proti těmto jevům tím, že potřebným dětem bude zaručen bezplatný a účinný přístup ke klíčovým službám, jako je předškolní vzdělávání a péče, vzdělávací a školní aktivity, zdravotní péče, zdravá výživa a alespoň jedno zdravé jídlo denně ve škole, a přiměřenému bydlení;
- L. vzhledem k tomu, že podle celosvětového průzkumu zveřejněného v září 2021, který se pod vedením Univerzity v Bathu uskutečnil v 10 zemích, téměř 60 % mladých lidí uvedlo, že se cítí velmi nebo krajně znepokojeno klimatickou nouzí; vzhledem k tomu, že více než 45 % dotázaných uvedlo, že pocity ohledně klimatu ovlivňují jejich každodenní život, a tři čtvrtiny z nich uvedly, že budoucnost považují za děsivou; vzhledem k tomu, že 83 % dotázaných souhlasilo s tvrzením, že lidstvo selhalo v péči o planetu, a 65 % z nich se domnívá, že vlády na mladé lidi nedbají;
- M. vzhledem k tomu, že občanská angažovanost má prokazatelný přínos pro kvalitu života člověka, neboť rozšiřuje jeho sociální síť, poskytuje více příležitostí k hospodářské, sociální a tělesné aktivitě a snižuje riziko rozvoje duševních poruch;
- N. vzhledem k tomu, že ve světle dopadů pandemie bude celá generace mladých umělců a kulturních pracovníků bojovat o své místo v naší společnosti; vzhledem k tomu, že umělci a kulturní a tvůrčí pracovníci zpravidla pracují v atypických pracovních vztazích a často jim chybí řádná sociální ochrana, zejména v přeshraničním kontextu, což často vede k jejich vyloučení z vyplácení důchodů a z poskytování zdravotní péče a dávek v nezaměstnanosti; vzhledem k tomu, že v případě samostatně výdělečně činných umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků neprobíhá kolektivní vyjednávání, což má za následek další oslabování jejich postavení na trhu práce a neexistenci přiměřené sociální ochrany;
- O. vzhledem k tomu, že umělci a kulturní pracovníci z menšinových skupin, včetně žen, mladých lidí, zástupců rasových, etnických a zeměpisných menšin, osob ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, osob se zdravotním postižením a osob LGBTIQ+, mají omezenější přístup k umělecké a kulturní kariéře a jsou důsledky pandemie zasaženi nejvíce;
- P. vzhledem k tomu, že Evropský sociální fond plus (ESF+) je hlavním evropským fondem, jehož cílem je zlepšit přístup mladých lidí k zaměstnání a podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich absolvování, a to prostřednictvím všeobecného a odborného vzdělávání a přípravy a terciárního vzdělávání, včetně podpory celoživotního učení a usnadnění mobility ve vzdělávání, a rovněž podporovat sociální začleňování mladých lidí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením, včetně těch nejhudších z nich;
- Q. vzhledem k tomu, že stěžejní část Next Generation EU (tj. Nástroje na podporu oživení a odolnosti) představuje historicky významný unijní nástroj, který má členským státům pomoci zmírnit hospodářský a sociální dopad pandemie COVID-19 prostřednictvím reform a investic do šesti pilířů, z nichž jeden je věnován reformám a investicím ve prospěch dětí a mladých lidí;

Čtvrtek 17. února 2022

- R. vzhledem k tomu, že pracovní a sociální začleňování mladých lidí je závislé na tom, aby tyto osoby měly rovný přístup ke kvalitním, stabilním a dobře placeným pracovním místům, důstojnému a cenově dostupnému bydlení a odpovídající stravě, kvalitní zdravotní péči a službám zajišťujícím prevenci, včetně ochrany duševního zdraví, jakož i k digitální infrastruktuře splňující minimální standardy; vzhledem k tomu, že iniciativy v oblasti vzdělávání a rozvoje dovedností, dobrovolnictví, kvalitní stáže a programy celoživotního učení mají zásadní význam pro zajištění rovných příležitostí a přístupu na trh práce a zároveň umožňují mladým lidem sebevědomý vstup do dospělého života;
- S. vzhledem k tomu, že předchozí finanční krize odhalila, že pokud nebudou mladým lidem poskytnuty kvalitní stáže a pracovní místa na základě písemných dohod a důstojných pracovních podmínek, včetně životního minima, pracovních profesních poradenství a poradenství pro volbu povolání a dalšího vzdělávání, vyvstane opět vysoké riziko, že budou nuceni přijímat nejistá pracovní místa, opustit svou zemi, aby našli práci, nebo se opakovaně zapojovat do vzdělávání nebo odborné přípravy, i když budou hledat stále zaměstnání na plný úvazek;
- T. vzhledem k tomu, že je známo, že investice do mladých lidí, zejména investice se sociálním dopadem, mají pozitivní vliv na zaměstnanost a účast mladých lidí na společenském dění a vedou k měřitelné sociální a finanční návratnosti z investovaných finančních prostředků, čímž se podporuje hospodářský rozvoj a zároveň se dosahuje cílů v sociální sféře; vzhledem k tomu, že stávající nástroje a mechanismy musí být uplatňovány obdobně, a že by proto měly být dále zváženy nové nástroje;
- U. vzhledem k tomu, že izolované politiky v oblasti práce a sociálního začleňování mladých lidí mohou vést ke zdvojení výdajů, jestliže koordinace mezi členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami se nachází v počátcích a chybí jí stále struktury, které by byly schopny koordinovat jednotlivé subjekty, co nejvíce zesílit účinky a zajistit, aby nedocházelo k mezerám v pokrytí, a podporovat inovace;
- V. vzhledem k tomu, že v roce 2022 je zapotřebí pomoci stávajících iniciativ a politických nástrojů, jako jsou např. posílená záruka pro mladé lidi, evropský dialog s mládeží, Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i nových návrhů, např. iniciativy ALMA („Aim, Learn, Master, Achieve“ – stanovit si cíl, učit se, osvojit si dovednost, dosáhnout cíle), oslovit mladé lidi a řešit jejich problémy, jako je nezaměstnanost; vzhledem k tomu, že mezi tyto iniciativy a politiky by měly patřit aktivní i pasivní politiky trhu práce a účinný přístup k opatřením sociálního začleňování a k sociálním, zdravotním a ubytovacím službám pro mladé lidi; vzhledem k tomu, že Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání dospělo k závěru, že ne všechny programy učňovské přípravy jsou vysoce kvalitní a že ne všichni učňové mají zajištěna zaměstnanecká práva nebo právo na sociální ochranu; vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 8. října 2020 vyjádřil obavy ohledně kvality nabídek v rámci záruky pro mladé lidi a zdůraznil, že stáže a pracovní příležitosti poskytované v rámci nových a stávajících programů a iniciativ musí být placené a také omezené co do délky a počtu, aby mladí lidé nebyli uvězněni v nekonečných opakovaných stážích a vykořisťování jako levná nebo dokonce bezplatná pracovní síla, a to bez sociální ochrany a důchodových práv; vzhledem k tomu, že ze studií vyplývá, že současná generace mladých lidí nalézá první skutečné zaměstnání začátkem věku třiceti let;
- W. vzhledem k tomu, že trvalý rozvoj nových horizontálních dovedností u mladých lidí, například digitálních dovedností, a dovedností s ekonomickým potenciálem, jako jsou tzv. zelené nebo podnikatelské dovednosti, má klíčový význam pro zdravý a inkluzivní evropský trh práce zaměřený na budoucí potřeby, čímž by se měl vytvořit přístup ke kvalitnímu pracovnímu místu pro každého mladého Evropana; vzhledem k tomu, že totéž platí pro odborné vzdělávání, řemeslné a životní dovednosti; vzhledem k tomu, že 40 % zaměstnavatelů nemůže najít osoby s odpovídajícími dovednostmi k obsazení volných pracovních míst; vzhledem k tomu, že EU musí překonat všechny formy nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, má-li účinně využít svůj lidský kapitál; vzhledem k tomu, že nezaměstnanost mladých lidí se v mnoha zemích EU stala vážným hospodářským a společenským problémem⁽¹⁸⁾; vzhledem k tomu, že přístup k odpovídající digitální infrastruktuře a odborné přípravě v oblasti digitálních dovedností by měl být otevřený všem, aby se zmenšily rozdíly mezi mladými lidmi ve vztahu k digitální gramotnosti a zajistily se rovné příležitosti pro všechny ve vzdělávacím systému a na trhu práce; vzhledem k tomu, že pro zdravý život a vytvoření rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem mladých lidí jsou stejně důležité sociální dovednosti, jako je kritické myšlení, týmová práce a mezikulturní dovednosti;

⁽¹⁸⁾ Eichhorst, W., Hinte H. a Rinne, U., politický dokument IZA č. 65: „Youth Unemployment in Europe: What to Do about It?“ *Intereconomics*, 2013, 48 (4), s. 230–235.

Čtvrtek 17. února 2022

- X. vzhledem k tomu, že účast mladých lidí na práci s mládeží, v sociálních hnutích, mládežnických organizacích a na sociálním podnikání je mimořádně důležitá pro nalézání nových řešení; vzhledem k tomu, že je třeba zapojit soukromé subjekty, společnosti a podnikatelský sektor, aby se zlepšil přechod mladých lidí ze sféry vzdělávání na trh práce a zachoval se jejich přístup k prohlubování dovedností a změně kvalifikace a k celoživotnímu učení;
- Y. vzhledem k tomu, že diskriminace mladých lidí obecně představuje v EU i nadále problém, přičemž mladé ženy a mladí lidé ze zranitelných skupin často zažívají diskriminaci na základě svého pohlaví, etnického původu, jako je tomu například u Romů, a dále z důvodu své sexuální orientace a genderové identity, zdravotního postižení či znevýhodněného sociálně-ekonomického původu a jsou přitom mnohem více ohroženi nezaměstnaností, chudobou pracujících a sociálním vyloučením;
- Z. vzhledem k tomu, že mladí lidé v Evropě a jejich zástupci a organizace, jakož i odbory se aktivně podílejí na řízení smysluplné účasti mladých lidí a na návrzích politických doporučení a řešení za účelem zlepšení pracovního a sociálního začleňování, a to i prostřednictvím svého zapojení do činnosti Konference o budoucnosti Evropy; vzhledem k tomu, že je třeba je považovat za klíčové partnery při spoluvytváření, provádění a hodnocení Evropského roku mládeže, a to i po jeho skončení;
- AA. vzhledem k tomu, že pracovní příležitosti pro mnoho výše uvedených skupin, zejména mladé lidi se zdravotním postižením a mladé lidi patřící k romským nebo kočovným komunitám, jsou značně omezeny obtížemi v přístupu ke kvalitnímu vzdělání, které je musí náležitě připravit na moderní trh práce;
- AB. vzhledem k tomu, že mladí lidé představují zásadní přínos pro oživení a rozvoj všech regionů EU, zejména nejvzdálenějších regionů; vzhledem k tomu, že v regionu Mayotte je polovina obyvatel mladších 18 let a ve Francouzské Guyaně je každý druhý obyvatel mladší 25 let;
- AC. vzhledem k tomu, že v roce 2016 byla třetina vedoucích pracovníků zemědělských podniků v EU ve věku 65 let a více a že pouze 11 % této skupiny tvořili mladí zemědělci ve věku do 40 let;
- AD. vzhledem k tomu, že zemědělské odvětví a zemědělské podniky v EU představují páteř našeho hospodářství; vzhledem k tomu, že pro potravinové zabezpečení a příspěví k zelené transformaci má zásadní význam, aby zemědělství přilákalo mladé lidi;
- AE. vzhledem k tomu, že z vyliďňování venkovských oblastí a odlivu mladých lidí do měst je patrné, že je třeba najít řešení a zvážit krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé strategie, jejichž cílem bude udržet mladé lidi na venkově;
- AF. vzhledem k tomu, že příliš mnoho mladých lidí se zdravotním postižením dostává možnost pracovat pouze v chráněném zaměstnání, přičemž v některých členských státech nemají stejná zaměstnanecká nebo platová práva jako osoby na otevřeném trhu práce;
- AG. vzhledem k tomu, že ve zprávě z Evropského setkání mládeže 2021 o námětech mladých lidí pro Konferenci o budoucnosti Evropy se konstatuje, že:
- mládež požaduje podporu, která by sloužila k přípravě a posílení účasti odborníků na duševní zdraví ve školách,
 - nezaměstnanost mladých lidí by měla být prioritou EU a je zapotřebí ukončit neplacené praxe všech úrovní vzdělání nebo sociálních postavení; měla by probíhat koordinace s mládežnickými organizacemi a zaměstnavateli s cílem oslovit potenciální „osoby předčasně opouštějící vzdělávací systém“ a informovat je o jejich možnostech; členským státům by měla být rovněž poskytnuta pomoc při vytváření učňovských míst pro žadatele o azyl,
 - nikdo by neměl zůstat v digitálním světě opomíjen a všechny generace je třeba vychovávat k tomu, aby svůj digitální prostor využívaly s rozvahou; digitální gramotnost by měla tvořit součást školních osnov,
 - EU by měla vyčlenit více finančních prostředků, aby se všichni mladí Evropané mohli účastnit neformálního vzdělávání, a vytvořit platformu, která by propojila učitele ve školách s poskytovateli služeb, kteří mohou poskytovat odborné znalosti o tématech důležitých pro současný život;

Čtvrtek 17. února 2022

1. vítá skutečnost, že předsedkyně von der Leyenová nazvala rok 2022 Evropským rokem mládeže; domnívá se, že rok 2022 by měl poskytnout další impuls pro řádné a úplné provádění evropské strategie pro mládež prostřednictvím ambiciózních opatření k řešení výzev, jimž mladí lidé čelí, a to zejména z důvodu negativních dopadů probíhající pandemie COVID-19, a konkrétní provádění dalších stávajících nástrojů, jako je posílená záruka pro mladé lidi za účelem boje proti dopadům onemocnění COVID-19 na zaměstnanost a sociální oblast; vyzývá Komisi a Radu, aby zajistily průřezové začlenění všech politik zaměřených na mladé lidi a zohlednily rozmanitost mladých lidí v Evropě a výzvy, kterým čelí; domnívá se, že Evropský rok mládeže by měl přispět k plnému provádění zásad 1 a 3 Evropského pilíře sociálních práv;
2. zdůrazňuje, že krize COVID-19 již připravila o práci mnoho lidí, zvláště mladých, kteří se častěji ocitají v nejistých zaměstnáních, častěji pracují na dobu určitou nebo na částečný úvazek a jsou bez úspor; vítá v této souvislosti plány Komise na rozšíření evropské záruky pro mládež a vyzývá Komisi a členské státy, aby z boje proti nezaměstnanosti učinily jednu ze svých priorit;
3. s velkým znepokojením bere na vědomí vysokou míru nezaměstnanosti mladých lidí v řadě členských států a nestabilitu pracovních smluv mladých pracovníků, zejména v odvětvích vážně postižených pandemií onemocnění COVID-19; s cílem snížit dlouhodobou nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých lidí do roku 2030 alespoň o 50 % vyzývá k lepšímu finančnímu zajištění nástroje záruky pro mladé lidi, který by měl v souladu s cílem č. 8 Agendy 2030 přijaté Organizací spojených národů v oblasti udržitelného rozvoje obsahovat také kritéria tvorby kvalitních pracovních míst; je přesvědčen, že je načase zajistit, aby byla záruka pro mladé lidi závazná pro všechny členské státy i inkluzivní a aby obsahovala aktivní podpůrná opatření zaměřená na osoby, které dlouhodobě nemají zaměstnání ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a na mladé lidi pocházející ze znevýhodněného sociálně-ekonomického prostředí, jako jsou mladí lidé se zdravotním postižením, mladé osoby LGBTIQ+ a mladí Romové;
4. oceňuje, že jednou z priorit cílů zaměřených na mládež je duševní zdraví, jak je uvedeno v rámci Evropského roku mládeže, a vyzývá Komisi, aby je zařadila mezi priority i v nadcházející strategii EU v oblasti péče; zdůrazňuje, že je třeba se zabývat souvislostí mezi socioekonomickými faktory, jako je nezaměstnanost, nejistota v oblasti bydlení a duševní zdraví a pohoda, aby se zajistil ucelený a komplexní přístup k duševnímu zdraví přijatý na úrovni EU; zdůrazňuje, že nejistota ohledně budoucnosti, včetně dopadu změny klimatu, má škodlivý dopad na duševní zdraví mladých lidí; vyzývá členské státy, aby na problematiku duševního zdraví nahlížely jakožto na nedílnou součást zotavování EU po pandemii a prioritní aspekt zdraví při práci, zejména ve vzdělávacím a pracovním prostředí; vyzývá k tomu, péči o duševní zdraví učinit dostupnou a cenově přijatelnou pro všechny věkové skupiny, zejména mladé lidi a děti, a řešit nerovnosti v oblasti zdraví poskytováním odpovídající podpory zranitelným skupinám mladých lidí; vyzývá Komisi, aby provedla důkladnou studii různých příčin psychické nepohody mladých lidí v Evropě;
5. zdůrazňuje, že mladí lidé musí hrát zásadní roli při formování politik zaměstnanosti a sociálních politik v Evropě; vítá dialog EU s mládeží, práci s mládeží a mládežnické organizace, díky nimž se EU přibližuje mladým lidem, za předpokladu, že na procesy zapojení mládeže navazují konkrétní iniciativy činitelů s rozhodovací pravomocí; vybízí k prosazování zásady kooperativního řízení, pokud jde o rozvoj politik zaměřených na mladé lidi, kde se mladí lidé a jejich zástupci zapojují v přípravném procesu; vyzývá Komisi, aby uznávala pozitivní dopad třetího sektoru, včetně mládežnických organizací a příležitostí k neformálnímu a informálnímu učení, které nabízí, mimo jiné i prostřednictvím dobrovolnické činnosti a zapojení mladých lidí, a aby zároveň formálně uznávala znalosti a dovednosti získané mladými lidmi prostřednictvím třetího sektoru, s cílem pomáhat mladým lidem posílit jejich perspektivu na trhu práce; podporuje uznávání aktivit spojených s občanskou angažovaností jako zásadní odbornou zkušenost při přijímání osob do zaměstnání; vyzývá Komisi, aby zvažila podporu projektu Evropská hlavní města mládeže jako pokračování projektu Evropského roku mládeže; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvažila ustanovení o mladých lidech, jímž by se při navrhování nových iniciativ v různých oblastech politik vyhodnocoval dopad iniciativy na mladé lidi;
6. zdůrazňuje, že je nezbytné, aby členské státy i nadále investovaly dostatečné zdroje ESF+ do opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí zdůrazňuje, že je nutné, aby členské státy vyčlenily alespoň 15 % svých zdrojů z ESF+ v rámci sdíleného řízení na cílené akce a strukturální reformy na podporu kvalitní zaměstnanosti mladých lidí; připomíná, že je zapotřebí vytvořit závaznou, účinnější a inkluzivnější záruku pro mladé lidi, a to v rámci jasných kritérií kvality, která by zajišťovala placené staže, učňovskou přípravu a odbornou praxi pro všechny osoby, jež nejsou zaměstnány ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy;

Čtvrtek 17. února 2022

Investice do mladé generace

7. vyzývá Komisi a Radu, aby v návaznosti na strukturální problémy týkající se nezaměstnanosti a chudoby mladých lidí plně a optimálně využívaly prostředky dostupné ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027, aniž by to mělo dopad na programy, které již byly z prostředků ESF+ zřízeny; připomíná, že těmito problémy jsou zvláště postiženy nejvzdálenější regiony, které tudíž vyžadují zvláštní podporu; v tomto ohledu vítá skutečnost, že jsou v rámci Nástroje pro oživení a odolnost k dispozici prostředky na opatření zaměřená na děti a mladé lidi, a očekává, že povedou k vytvoření významných příležitostí pro mladé lidi v Evropě; vyzývá k zapojení sociálních partnerů a mládežnických organizací do monitorování a hodnocení národních plánů pro oživení a odolnost; vyzývá členské státy, aby zajistily, že Fond pro spravedlivou transformaci a ESF+ budou podporovat integrované plány na místní úrovni, které by pomáhaly při prohlubování dovedností a změně kvalifikace, zejména v případě nejzranitelnějších skupin, které jsou změnami ovlivněny nejvíce;

8. vyzývá členské státy, aby zajistily doplňkovost mezi tímto nástrojem, dalšími programy EU a vnitrostátními investicemi a opatřeními na podporu dovedností, vzdělávání a odborné přípravy a začlenění do trhu práce v souladu s vlastními potřebami a specifickými vnitrostátními podmínkami; vyzývá Komisi, aby i nadále sledovala investice a výdaje do priorit v oblasti mládeže v rámci nástroje Next Generation EU, Nástroje pro oživení a odolnost a ESF+ a aby do nich Parlament úzce zapojovala; vítá možnost vytvářet investice se sociálním dopadem, kterou poskytuje okno pro sociální investice a dovednosti programu InvestEU; bere na vědomí rostoucí pozornost, jež je věnována konceptu dluhopisů se sociálním dopadem a smlouvám na dosažení sociálních výsledků, které jsou zaměřeny na mladé lidi a do jejichž tvorby a provádění je současně zapojen soukromý sektor;

9. vítá zvýšení podpory pro mladé zemědělce v příští společné zemědělské politice;

10. vítá rozšíření působnosti posílené záruky pro mladé lidi na věkovou skupinu 15–29 let; připomíná, že posílené záruky pro mladé lidi by měly zajistit skutečné pracovní příležitosti, a nikoli nekvalitní stáže nebo nekonečnou odbornou přípravu;

Začleňování mladých lidí na trh práce

11. se znepokojením konstatuje, že záruka pro mladé lidi dosud plně nedosáhla svých cílů, a vyzývá k posílení opatření i k tomu, aby byly plně využívány příležitosti poskytované ESF+ na podporu zaměstnanosti prostřednictvím aktivních zásahů na začleňování na trh práce a vytváření udržitelných vstupních pracovních pozic, které by mladým lidem zajistily přístup k sociálnímu zabezpečení a spravedlivým odměnám; vyzývá Komisi, aby od členských států požadovala předložení aktualizovaných posílených systémů záruk pro mladé lidi a zavedení rámce s jasnými a závaznými standardy kvality pro nabídky poskytované v rámci iniciativ na podporu pozitivních a udržitelných výsledků pro mladé lidi a jejich úspěšný přechod na trh práce; vyzývá Komisi a členské státy, aby vybízely podniky k aktivní úloze v posílené záruce pro mladé lidi; připomíná jeden z cílů ESF+, kterým je podpora genderově vyvážené účasti na trhu práce prostřednictvím opatření, jejichž cílem je mimo jiné zajistit rovné pracovní podmínky, lepší rovnováhu mezi pracovním a osobním životem a přístup k péči o děti, včetně předškolního vzdělávání a péče; dále připomíná, že ESF+ by měl rovněž usilovat o zajištění zdravého a vhodně přizpůsobeného pracovního prostředí, aby bylo možné reagovat na zdravotní rizika související s měnícími se formami pracovní náplně a potřebami stárnoucí pracovní síly;

12. připomíná, že jedním z klíčových prvků posílené záruky pro mladé lidi jsou partnerství se zúčastněnými stranami, v současné době však na úrovni EU neexistuje žádný formální orgán nebo mechanismus, který by umožňoval jejich účast na monitorování a provádění systémů záruk pro mladé lidi; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím Výboru pro zaměstnanost (EMCO) monitorovala provádění posílených systémů záruk pro mladé lidi, vydávala pravidelné zprávy o provádění a výsledcích těchto systémů a průběžně informovala Parlament; vyzývá Komisi, aby zřídila pracovní skupinu pro provádění posílené záruky pro mladé lidi, která by zapojovala příslušné zúčastněné strany, včetně občanských partnerů, mládežnických organizací a sociálních partnerů, do činnosti výboru EMCO, usnadňovala koordinaci a výměnu osvědčených postupů mezi EU a vnitrostátními orgány, včetně občanských partnerů a mládežnických organizací, a zároveň pravidelně vyhodnocovala její dopad a předkládala doporučení ke zlepšení;

13. vyzývá členské státy, aby zajistily, aby veřejné služby zaměstnanosti prostřednictvím Evropské sítě veřejných služeb zaměstnanosti spolupracovaly s místními orgány, vzdělávacím odvětvím, mládežnickými organizacemi a soukromým sektorem na podpoře kvalitní, stabilní a dobře placené zaměstnanosti mladých lidí a rozšiřování na míru šité podpory mladých lidí v oblasti odborné přípravy, hledání zaměstnání a poradenství, a vybízí členské státy, aby veřejné služby zaměstnanosti vybavily tak, aby mohly poskytovat zdroje a školení za účelem zachování duševního zdraví navzdory nejistému hospodářskému klimatu a problémům při hledání zaměstnání;

Čtvrtek 17. února 2022

14. doporučuje posílit zaměření systémů péče o duševní zdraví na zaměstnanost, zejména poukazem na kladný přínos kvalitní práce pro duševní zotavení;

15. vyzývá členské státy, aby mladým lidem usnadňovaly přístup k placeným, kvalitním a inkluzivním stážím a učňovské přípravě; vyzývá k posílení systémů monitorování, které by mladým lidem zajistily odpovídající a kvalitní první pracovní zkušenosti, příležitosti k prohlubování dovedností a získávání nové kvalifikace nebo referencí; odsuzuje praxi neplacených stáží, které jsou formou vykořisťování mladých pracovníků a porušování jejich práv, a vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s Parlamentem a při respektování zásady subsidiarity navrhly společný právní rámec, který by zajistil spravedlivé odměňování stáží a učňovské přípravy s cílem zabránit vykořisťujícím praktikám; odsuzuje praxi uzavírání smluv na nulový počet hodin a vyzývá členské státy, aby poskytovaly podporu zaměstnavatelům, kteří nabízejí stáže a učňovskou přípravu mladým lidem se zdravotním postižením;

16. vyzývá Komisi, aby přezkoumala stávající evropské nástroje, jako je rámec kvality stáží a Evropský rámec pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu, a aby začlenila kvalitativní kritéria pro nabídky mladým lidem, včetně zásady spravedlivého odměňování stážistů, přístupu k sociální ochraně, udržitelného zaměstnávání a sociálních práv;

Mobilita pracovní síly a dovednosti vhodné pro budoucnost

17. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby nová iniciativa ALMA pomáhala mladým lidem, zejména lidem, kteří nejsou zaměstnaní, neúčastní se vzdělávání ani odborné přípravy (NEET), získat krátkodobou kvalitní pracovní zkušenost v jiném členském státě; trvá na tom, že iniciativa ALMA musí splňovat standardy kvality, které podporují pracovní práva mladých lidí, jako je důstojná odměna, dobré pracovní podmínky a přístup k sociální ochraně;

18. zdůrazňuje, že digitální dovednosti jsou ve 21. století pro mladé lidi zásadní a jsou zapotřebí ve všech odvětvích, a vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s veřejnými subjekty a se soukromými podniky zvážily možnost poskytovat mladým lidem trvalý, certifikovaný a bezplatný přístup k on-line a off-line kurzům v oblasti digitálních dovedností a gramotnosti ve všech jazycích EU; vyzývá k vytvoření platformy pro výměny v souvislosti s on-line učením a on-line výukou; trvá na tom, aby EU a členské státy vyvinuly více takových iniciativ, jako je platforma eTwinning a elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě; konstatuje, že v mnoha členských státech je třeba překonat závažná omezení, pokud jde o přístup k hardwaru, zařízením, odpovídajícím školitelům a vhodné digitální infrastruktuře; připomíná proto, že je třeba přístup k on-line kurzům propojit s posílenými iniciativami na řešení nedostatečného přístupu k internetu a digitálním nástrojům, aby nikdo nezůstal opomenut, a trvá na tom, že kurzy by měly být sestaveny přístupným způsobem, aby nedocházelo k vyloučení mladých lidí se zdravotním postižením;

19. zdůrazňuje význam rozvoje zelených dovedností a kvalitních pracovních příležitosti v klimaticky neutrálním, energeticky účinném a oběhovém hospodářství, a to zejména v regionech, na něž má ekologická transformace největší dopad, jako jsou oblasti silně závislé na zemědělském odvětví nebo zapojené do boje proti změně klimatu, výroby energie z obnovitelných zdrojů, snižování emisí uhlíku, zvyšování energetické účinnosti, nakládání s odpady a vodou, zlepšování kvality ovzduší a obnovy a zachování biologické rozmanitosti; vyzývá zaměstnavatele, aby zajišťovali zvyšování kvalifikace a/nebo rekvalifikaci svých pracovníků a rozšiřovali poskytování účinnější učňovské přípravy v souladu s Evropským rámcem pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu;

20. vyzývá Komisi, aby v roce 2022 v rámci akčního plánu pro sociální ekonomiku navrhla nové nástroje a iniciativy, které by byly zaměřeny na rozvoj podnikání mladých lidí a sociální investice mladých lidí;

21. vyjadřuje politování nad nedostatkem vazeb mezi reformami a investicemi do vzdělání a odborné přípravy a mezi opatřeními, která mají zajistit začlenění mladých lidí, zejména tzv. NEET, na trh práce; vybízí k využívání flexibilních, inkluzivních a dostupných možností otevřeného učení prostřednictvím individuálních vzdělávacích účtů a mikrocertifikátů určených mladým lidem, mladým pracujícím, školitelům a odborníkům, včetně dovedností a odborných schopností získaných v rámci neformálního vzdělávání a informálního učení; zdůrazňuje, že posílení profesního poradenství od raného věku a podpora rovného přístupu k informacím a poradenství pro studenty a dospělé účastníky vzdělávání může mladým lidem pomoci zvolit si vhodné vzdělávací a profesní dráhy, které jim umožní získat vyhovující pracovní příležitosti;

Čtvrtek 17. února 2022

22. opět vyzývá Komisi a Radu, aby i nadále podporovaly rozvoj odborného vzdělávání a přípravy a aby více prosazovaly obchodní dovednosti a usilovaly o odstranění negativního vnímání neformálního vzdělávání, které převládá v některých členských státech, a zároveň zvyšovaly přitažlivost odborného vzdělávání a přípravy prostřednictvím komunikačních a informačních kampaní, osnov, center dovedností mladých lidí, zvláštního prostředí pro odborné vzdělávání a přípravu v místních komunitách, duálních systémů odborného vzdělávání a dlouhodobé mobility učňů; v této souvislosti vítá iniciativu ustavení evropských center excelence odborného vzdělávání, jejímž cílem je poskytovat vysoce kvalitní odborné dovednosti a podporovat podnikatelské aktivity; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily samostatný prostor odborného vzdělávání a přípravy a zřídily evropský statut učňů; připomíná, že stáže by měly být součástí vzdělávacího a profesního rozvoje, a proto by měly zahrnovat pedagogický rozměr; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit mechanismy přeshraničního uznávání dovedností a kvalifikací, a trvá na prosazování a podpoře postupů, jako je mezigenerační solidarita a mentorství, s cílem snížit nerovnosti a zajistit podporu mládeže;

23. podporuje zařazení aktivit spojených s občanskou angažovaností mezi činnosti, které pracoviště považují za přínosné pro osobní a profesní rozvoj zaměstnanců, zejména mladých zaměstnanců;

24. zdůrazňuje, že ochrana minimální mzdy se osvědčila jako účinný prostředek k řešení chudoby pracujících; zdůrazňuje, že v některých členských státech dostávají mladí pracovníci v praxi odměnu nižší, než je zákonem stanovená minimální mzda, a tím se udržuje situace strukturální diskriminace na základě věku; vyzývá členské státy, aby zajistily rovné zacházení s mladými lidmi na trhu práce, a to i s ohledem na zákonem stanovenou minimální mzdu v návrhu směrnice o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii (COM(2020)0682);

25. zdůrazňuje, že v mnoha členských státech nemají mladí lidé plný přístup k systémům minimálního příjmu nebo jsou z nich zcela vyloučeni kvůli kritériím způsobilosti, která jsou založena na věku; vyzývá Komisi a členské státy, aby v připravovaném doporučení o minimálním příjmu přijaly opatření, která mladým lidem usnadní přístup k těmto systémům;

Boj proti vyloučení mladých lidí a úsilí o zabránění vzniku „ztracené generace“

26. vyzývá Komisi, aby vypracovala doporučení s cílem zajistit, aby stáže, učňovská příprava a umístění do zaměstnání byly považovány za pracovní zkušenosti, na jejichž základě následně vznikají sociální nároky; vyzývá ke zkrácení minimální doby hrazení příspěvků do systému sociálního zabezpečení, jež je nutná k získání přístupu k sociálním dávkám; vítá iniciativu Komise sestavit skupinu odborníků na vysoké úrovni, která má prozkoumat budoucnost sociálního státu a hlavní výzvy, jimž mladí lidé čelí při využívání sociální ochrany;

27. vyzývá Komisi, aby prozkoumala proveditelnost sloučení stávajícího Evropského portálu pro mládež a platformy Europass a Eures do jednotného digitálního prostoru s cílem poskytovat všem mladým Evropanům informace a příležitosti týkající se odborné přípravy, pracovních míst, stáží, nabídek odborného vzdělávání a přípravy, finanční pomoci, programů mobility, poradenství při zakládání podniků, mentorských programů, dobrovolnických programů, práv spojených s evropským občanstvím, přístupu ke kultuře atd.; navrhuje, aby jednotná platforma soustředila aplikace pro různé nabídky a programy a poskytovala odkazy na všechny příležitosti, které EU nabízí mladým Evropanům v závislosti na jejich osobní situaci; vítá vytvoření jednotných kontaktních míst v řadě členských států a považuje toto sloučení nabídek off-line služeb za vhodné, neboť má zásadní význam pro oslovení potenciálních příjemců a poskytování poradenství a pomoci, a domnívá se, že by tato místa měla být vytvořena ve všech členských státech, v různých městech, s cílem oslovit i ty nejzranitelnější skupiny mladých lidí;

28. vyzývá Komisi, aby zajistila, že nová iniciativa ALMA pomůže mladým lidem, zejména tzv. NEET, začlenit se do společnosti i na trh práce v jejich domovských zemích tím, že v jiném členském státě najdou kvalitní dočasnou práci a získají dovednosti, které budou v souladu s normami kvality a pracovními právy mladých lidí, jako je spravedlivé odměňování a přístup k sociální ochraně; zdůrazňuje, že zásadní význam má provázení a nabídka poradenství mladým lidem před účastí v programu, v jejím průběhu i po jejím skončení; zdůrazňuje, že iniciativa ALMA musí podporovat skutečnou mobilitu a programy rozvoje kvalitních dovedností, odbornou přípravu nebo zaměstnání pro všechny účastníky, včetně mladých lidí se zdravotním postižením nebo mladých lidí ze znevýhodněného prostředí, a musí zahrnovat strategii

Čtvrtek 17. února 2022

začleňování navrženou společně s organizacemi občanské společnosti a sociálními partnery s cílem zajistit rovný přístup, předcházet diskriminaci a řešit překážky, které by mohly nastat, aby se nepřeměnila v nástroj vytvářející nejisté pracovní podmínky pro mladé lidi; konstatuje, že je třeba podpořit vnitrostátní veřejné služby zaměstnanosti, které ji provádějí za podpory rozpočtové položky ESF+ v koordinaci se soukromými a veřejnými partnery, a dosáhnout součinnosti s Evropským vzdělávacím prostorem; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila přidanou hodnotu iniciativy ALMA jakožto doplňku ke stávajícím možnostem v rámci programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity a aby zajistila, že virtuální učení a spolupráce budou i nadále kombinovány s fyzickou mobilitou v rámci ESF+; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by se iniciativa ALMA mohla stát jednou ze složek mobility posílené záruky pro mladé lidi;

29. domnívá se, že za dobré životní podmínky mladých lidí nesou společně odpovědnost veřejné i soukromé subjekty; vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem pomoci mladým zranitelným lidem spolupracovaly s evropskými a vnitrostátními zaměstnavateli na uplatňování doporučení, která se týkají sociální odpovědnosti podniků, a aby do budoucích iniciativ souvisejících s touto odpovědností zařazovaly ustanovení týkající se mládeže;

30. připomíná skutečnost, že diskriminací na pracovišti jsou více ohroženy mladé ženy⁽¹⁹⁾, které navíc častěji trpí nezaměstnaností z důvodu průřezových nerovností, pokud se jedná o samoživitelky nebo dlouhodobé neformální pečovatelky, což je často vylučuje z trhu práce nebo je odsuzuje k životu pod hranicí chudoby; vyzývá Radu a Komisi, aby v rámci iniciativ zaměřených na mladé lidi a zaměstnanost připravovaných na období po roce 2022 zvažila orientační minimální cíle pro podporu mladých žen a individualizované systémy pomoci těmto ženám; vyzývá Komisi, aby v zájmu podpory mladých rodičů samoživitelů spolupracovala s členskými státy na spojení vnitrostátních akčních plánů týkajících se záruky pro děti s opatřeními na podporu integrace pracovní síly na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

31. připomíná, že pro mladé lidi náležející ke zranitelným skupinám, jako jsou mladí lidé se zdravotním postižením a mladí lidé z početných rodin, je důležitý přístup k důstojnému a cenově dostupnému bydlení a individualizovaným sociálním službám; žádá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy na programech zaměřených na mladé lidi známých pod označením „bydlení především“, které jsou doplněny službami v oblasti zaměstnanosti a sociálními a zdravotnickými službami; zdůrazňuje význam soukromých a veřejných investic do sociální infrastruktury určené mladým lidem; vítá Evropskou platformu pro boj proti bezdomovectví, kterou zahájila Komise a jejímž základním cílem je odstranit do roku 2030 bezdomovectví, i potenciál, který tato platforma představuje pro mladé lidi; vyzývá členské státy a Komisi, aby přijaly opatření a zavedly programy pro mladé lidi, kteří dosáhnou věku 18 let a u nichž hrozí, že zůstanou bez domova, zejména pokud jde o zvláště ohrožené skupiny, jako jsou bezdomovci z komunity LGBTIQ+; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že posílená záruka pro mladé lidi přispěje k řešení problému bezdomovectví mladých lidí, který v mnoha zemích EU narůstá;

32. vybízí Komisi, aby se zabývala hlavními překážkami, které brání mladým lidem ve vstupu do zemědělství, jako je přístup k půdě, financím, znalostem a inovacím;

33. se znepokojením si všímá zhoršujících se podmínek, v nichž žije řada mladých lidí obecně a zejména zranitelní mladí lidé, kteří již tak trpí dlouhodobou nezaměstnaností a sociálním vyloučením, jako jsou např. Romové, mladí lidé se zdravotním postižením, mladí lidé z komunity LGBTIQ+ a mladí migranti, a vyzývá ke koordinovanému přístupu při vytváření příležitostí pro jejich sociální začlenění a k nabízení těchto příležitostí v rámci posílené záruky pro mladé lidi, ESF+ a nástroje pro oživení a odolnost;

34. vyzývá evropské orgány a členské státy, aby zajistily nediskriminační začlenění všech politik zaměřených na mladé lidi a zohlednily rozmanitost mladých lidí v Evropě a výzvy, kterým čelí;

o

o o

35. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

⁽¹⁹⁾ Baptista, I., Marlier, E. a kol., *Social protection and inclusion policy responses to the COVID-19 crisis – An analysis of policies in 35 countries* (Sociální ochrana a reakce politiky začleňování na krizi COVID-19 – analýza politik v 35 zemích), Evropská síť pro sociální politiku, Brusel 2021.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0048

Priority EU pro 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o prioritách EU pro 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen (2022/2536(RSP))

(2022/C 342/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen a jeho prioritní téma „dosažení genderové rovnosti a posílení postavení všech žen a dívek v kontextu politik a programů v oblasti změny klimatu, životního prostředí a snižování rizika katastrof“ a na návrh závěrů tohoto zasedání,
- s ohledem na Pekingskou deklaraci a akční platformu ze dne 15. září 1995 a výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979,
- s ohledem na články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zásadu „nikoho neopomíjet“, a zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 1, který usiluje o odstranění chudoby, cíl č. 3, který má zajistit, aby lidé mohli žít zdravě, cíl č. 5, jímž je dosažení genderové rovnosti a zlepšení životních podmínek žen, cíl č. 8, jímž je dosažení udržitelného a hospodářského růstu, a cíl č. 13, jímž je bezodkladně přijmout opatření k boji proti změně klimatu a jejím důsledkům,
- s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran (COP21) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) v Paříži (Pařížská dohoda),
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 u příležitosti 25. výročí konání Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD25) (summit v Nairobi) ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o ženách, rovnosti žen a mužů a spravedlnosti v oblasti klimatu ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU ⁽³⁾,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU na období 2021–2025 (GAP III),
- s ohledem na strategii EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 ze dne 5. března 2020,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v rámci zdraví žen ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0315.

⁽²⁾ Úř. věst. C 458, 19.12.2018, s. 34.

⁽³⁾ Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0314.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na závěry o rovnosti žen a mužů a změně klimatu přijaté na 26. konferenci smluvních stran UNFCCC (COP26), která se konala v britském městě Glasgow ve dnech 31. října až 6. listopadu 2021,
 - s ohledem na čl. 157 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je jednou ze základních zásad EU, která je zakotvena ve Smlouvě o Evropské unii a v Listině základních práv, vzhledem k tomu, že uplatňování hlediska rovnosti žen a mužů je proto důležitým nástrojem pro začlenění této zásady do všech politik, opatření a činností EU, včetně vnější činnosti;
- B. vzhledem k tomu, že 189 vlád z celého světa, včetně Evropské unie a jejích členských států, se na čtvrté světové konferenci o ženách v Pekingu v roce 1995 zavázalo k tomu, že budou usilovat o genderovou rovnost a posílení postavení všech žen a dívek;
- C. vzhledem k tomu, že Pekingská akční platforma z roku 1995 jasně stanovila spojitost mezi genderem, životním prostředím a udržitelným rozvojem, a uvedla, že ženy mají strategickou úlohu při rozvoji udržitelných a ekologicky šetrných vzorců spotřeby a výroby a že se musí na všech úrovních rovnoprávně podílet na rozhodování o životním prostředí;
- D. vzhledem k tomu, že se v cílech udržitelného rozvoje uznává souvislost mezi dosažením rovnosti žen a mužů a všemi cíli udržitelného rozvoje, včetně cíle č. 13 týkajícího se změny klimatu, což umožňuje řešit základní příčiny genderových nerovností, a posílit tak odolnost žen vůči změně klimatu;
- E. vzhledem k tomu, že genderová nerovnost ve spojení s klimatickými a environmentálními krizemi a katastrofami je jednou z největších výzev naší doby s přeshraničním rozměrem, který ovlivňuje celou planetu a má nepřiměřené dopady na ženy v celé jejich rozmanitosti, zejména na ženy, které čelí diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám nebo se nacházejí v marginalizovaných situacích a v konfliktních prostředích;
- F. vzhledem k tomu, že ženy v celé své rozmanitosti jsou ve zranitelnější situaci a čelí větším rizikům a zátěži v důsledku změny klimatu a environmentálních a přírodních katastrof z různých důvodů, které sahají od jejich nerovného přístupu ke zdrojům, vzdělání, pracovním příležitostem a pozemkovým právům až po převládající sociální a kulturní normy a různé zkušenosti s diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám;
- G. vzhledem k tomu, že bezprecedentní krize způsobená pandemií COVID-19 a její mnohostranné účinky na společnost, včetně prohlubování již existujících sociálních a genderových nerovností, mohou mít negativní dopad na provádění účinných opatření v oblasti klimatu zohledňujících rovnost žen a mužů;
- H. vzhledem k tomu, že ke změně klimatu dochází celosvětově, ale destruktivnější dopad má na země a komunity, které jsou za globální oteplování nejméně odpovědné; vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu budou nejtvrději zasaženi a budou jimi nejvíce trpět ti, kteří mají méně finančních zdrojů k tomu, aby se této změně přizpůsobili;
- I. vzhledem k tomu, že změna klimatu způsobuje nárůst vysídlování, protože jsou lidé nuceni dočasně nebo trvale opustit své domovy, když jim jejich životní prostředí znemožňuje dále na daném místě žít; vzhledem k tomu, že od roku 2010 bylo v důsledku katastrof souvisejících s klimatem každoročně vysídleno v průměru 21,5 milionu osob; vzhledem k tomu, že podle údajů OSN tvoří ženy a dívky 80 % osob vysídlených v důsledku změny klimatu a osob nejvíce postižených extrémními teplotami a přírodními katastrofami;
- J. vzhledem k tomu, že nepříznivé účinky změny klimatu a jejich negativní dopady na sociálně-ekonomickou situaci mohou vést k závažnému porušování základních práv žen a dívek, zejména v případě vnitřně vysídlených osob, migrantů a žadatelů o azyl, například zvýšené riziko sexuálního násilí a genderově podmíněného násilí, vykořisťování a obchodování s lidmi, nucené sňatky, odebírání orgánů a dopady, které vyplývají z omezeného přístupu ke zdravotní péči, včetně služeb v oblasti reprodukčního a duševního zdraví;

Čtvrtek 17. února 2022

- K. vzhledem k tomu, že genderová rovnost a práva žen jsou lidskými právy a nezbytným předpokladem udržitelného rozvoje, účinného zvládnání klimatických problémů, budování míru a stability v oblasti životního prostředí a dosažení spravedlivé transformace, při které nebude nikdo opomenut; vzhledem k tomu, že veškerá opatření v oblasti klimatu musí zahrnovat genderové a průřezové hledisko a zajistit rovnou účast žen v celé jejich rozmanitosti v rozhodovacích orgánech na všech úrovních;
- L. vzhledem k tomu, že nerovná účast žen na rozhodovacích procesech a na trzích práce prohlubuje nerovnosti a často brání ženám v tom, aby plně přispívaly ke tvorbě, plánování a provádění politik souvisejících se změnou klimatu a riziky životního prostředí a katastrof a podílely se na těchto činnostech;
- M. vzhledem k tomu, že spravedlivá transformace zohledňující genderovou rovnost má potenciál vytvářet důstojná pracovní místa pro ženy; vzhledem k tomu, že ženy stále čelí strukturálním a kulturním překážkám, které brání jejich účasti na všech aspektech transformace v oblasti energetiky a změny klimatu; vzhledem k tomu, že z hlediska zaměstnanosti zůstává energetika celosvětově jedním z nejméně genderově vyvážených odvětví hospodářství;
- N. vzhledem k tomu, že ženy, zejména matky samoživitelky, ženy čelící diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám a ženy, které překročily věk odchodu do důchodu, jsou neúměrně postiženy změnou klimatu i chudobou; vzhledem k tomu, že ženy v celé své rozmanitosti rovněž pravděpodobně častěji zažijí v určitém období svého života energetickou chudobu; vzhledem k tomu, že ekologická transformace by měla zohledňovat i sociální a genderový rozměr;
- O. vzhledem k tomu, že mnoho drobných zemědělských podniků vlastní ženy, které budou neúměrně postiženy změnou klimatu a extrémnějšími povětrnostními jevy, což povede k nedostatku potravin a vody a zvýší jejich riziko podvýživy;
- P. vzhledem k tomu, že Pařížská dohoda stanoví, že by smluvní strany při přijímání opatření k řešení změny klimatu v rámci provádění této dohody měly brát v úvahu své příslušné závazky mimo jiné v oblasti lidských práv a genderové rovnosti;
- Q. vzhledem k tomu, že ženy musí hrát významnější úlohu v oblasti změny klimatu, jakožto vůdkyně, volené zástupkyně, odbornice a technické iniciátorky změn; vzhledem k tomu, že ženy jsou stále nedostatečně zastoupeny v orgánech rozhodujících o opatřeních v oblasti změny klimatu na vnitrostátní úrovni v členských státech EU, jakož i na unijní úrovni, včetně Evropského parlamentu, a že celosvětově představují pouze 32 % pracovní síly ve výrobě energie z obnovitelných zdrojů⁽⁵⁾;
- R. vzhledem k tomu, že ve strategii EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 se uznává genderový rozměr změny klimatu; vzhledem k tomu, že plán GAP III poprvé zahrnuje prioritní oblast týkající se změny klimatu a životního prostředí; vzhledem k tomu, že politika EU v oblasti klimatu může mít významný dopad na ochranu lidských práv a prosazování opatření v oblasti klimatu, která zohledňují rovnost žen a mužů, na celém světě;

Dosažení rovnosti žen a mužů a posílení postavení všech žen a dívek v souvislosti s politikou a programy v oblasti změny klimatu, životního prostředí a snižování rizika katastrof

1. adresuje Radě tato doporučení:
 - a) opětovně potvrdit neochvějně odhodlání plnit cíle Pekingské akční platformy a následných přezkumných konferencí, jakož i soubor opatření pro rovnost žen a mužů, která na nich budou navržena;
 - b) zdůraznit význam pozitivního zakončení 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen, které se bude konat od 14. do 25. března 2022, k němuž lze přispět mimo jiné i souborem ambiciózních závazků zaměřených na budoucnost, které budou uvedeny v politickém prohlášení;

⁽⁵⁾ Briefing EPRS, *Beijing Platform for Action: 25-year review and future priorities (Pekingská akční platforma: vyhodnocení po 25 letech a budoucí priority)*, 27. února 2020, k dispozici na adrese: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/cs/document.html?reference=EPRS_BRI\(2020\)646194](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/cs/document.html?reference=EPRS_BRI(2020)646194)

Čtvrtek 17. února 2022

- c) zajistit plné zapojení Parlamentu a jeho Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví do rozhodovacího procesu týkajícího se postoje EU na 66. zasedání Komise OSN pro postavení žen a zajistit, aby měl Parlament před zahájením jednání odpovídající informace a přístup k dokumentu o postoji EU;
- d) zajistit, aby EU dala najevo silné vedoucí postavení a zaujala jednotný postoj, pokud jde o význam posílení postavení žen a dosažení rovnosti obou pohlaví v souvislosti s bojem proti změně klimatu, a aby přijala důrazná opatření s cílem jednoznačně odsoudit jakoukoli formu odporu vůči rovnosti žen a mužů nebo opatření narušující práva, samostatnost a emancipaci žen ve všech oblastech;
- e) zavázat se k rozhodné podpoře činnosti orgánu UN Women, který je ústředním aktérem v systému OSN pro pokrok v oblasti práv žen a propojování všech příslušných zúčastněných stran s cílem dosáhnout politické změny a koordinovat související opatření; vyzvat všechny členské státy OSN, jakož i EU, aby pro orgán UN Women zajistily dostatečné financování;
- f) opětovně potvrdit závazky týkající se rovnosti žen a mužů a posílení postavení všech žen a dívek přijaté na příslušných summitech a konferencích OSN, včetně Mezinárodní konference o populaci a rozvoji, jejího akčního programu a výsledných dokumentů o navazujících přezkumech;
- g) vzít na vědomí, že ženy v celé své rozmanitosti, zejména z řad původního obyvatelstva a jiných komunit závislých na přírodních zdrojích, jsou neúměrně zatíženy změnou klimatu, zhoršováním stavu životního prostředí a přírodními pohromami, jako je úbytek ekosystému, ztráta přístupu ke klíčovým přírodním zdrojům nebo podvýživa, jakož i onemocnění dýchacích cest, onemocnění související s vodou a nemoci přenášené vektory;
- h) vzít na vědomí dopady pandemie COVID-19 na opatření v oblasti klimatu zohledňující rovnost žen a mužů a zajistit, aby všechny politiky a programy v oblasti klimatu tyto dopady odrážely a usilovaly o posílení odolnosti a adaptačních schopností žen;
- i) zopakovat svůj cíl podporovat a rozvíjet obnovený pětiletý akční plán pro rovnost žen a mužů sjednaný na konferenci COP25 za účelem prosazování rovnosti obou pohlaví v procesu naplňování úmluvy UNFCCC a jít příkladem v podobě přijetí závazku k dosažení genderově vyváženého zastoupení v delegacích smluvních stran úmluvy UNFCCC;
- j) zdůrazňovat, že ženy a dívky jsou nejen ovlivněny změnou klimatu, ale jsou také mocnými nositelkami změny v rámci klimatické transformace; zavázat se k prosazování smysluplné a rovné účasti žen v celé jejich rozmanitosti v rozhodovacích orgánech na všech úrovních v oblasti politik a opatření, která souvisejí s klimatem, jakož i při řešení situací ve fázi po skončení konfliktů; zajistit rovné zapojení žen do navrhování a provádění ambiciózních a lokalizovaných programů pro připravenost, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, a tím zajistit účinná genderově transformační opatření v oblasti klimatu, snižování rizika katastrof a inkluzivní a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji; prosazovat širokou a smysluplnou účast občanské společnosti, organizací prosazujících zájmy žen a marginalizovaných skupin na rozhodování a tvorbě politik na všech úrovních; motivovat k účasti mladé lidi, zejména pak mladé ženy;
- k) přijmout okamžitá opatření k řešení změny klimatu s cílem zabránit tomu, aby byli lidé nuceni opouštět své domovy a komunity, a řešit tak rostoucí jev vysídlování v důsledku této změny;
- l) hájit, podporovat a přijímat konkrétní opatření na ochranu žen ohrožených změnou klimatu a ekologickými katastrofami, zejména před vysídlováním, chudobou, obchodováním s lidmi, násilím na základě pohlaví a nedostatkem potravin, jakož i před ohrožením jejich živobytí, zajistit, aby měly přístup k základním službám a odpovídajícím a přístupným hygienickým zařízením, a chránit jejich fyzické a duševní zdraví, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv;
- m) posílit své odhodlání bojovat proti násilí na základě pohlaví ve všech jeho podobách, zejména s ohledem na zvýšené riziko pro ženy zasažené změnou klimatu; posílit preventivní opatření a zajistit podporu obětí s cílem předcházet sekundární viktimizaci; dále se v rámci regionálního a mezinárodního partnerství zavázat k pomoci s vedením a financováním boje proti násilí na základě pohlaví;

Čtvrtek 17. února 2022

- n) důrazně odsoudit nárůst genderově podmíněného násilí v souvislosti s konflikty, včetně sexuálního násilí, zejména v oblastech postižených změnou klimatu, a tento jev řešit v rámci svých vnějších vztahů s pomocí všech ustanovení o lidských právech v mezinárodních dohodách;
- o) zasazovat se o provádění cílených opatření týkajících se rovnosti žen a mužů v kombinaci se začleňováním hlediska rovnosti obou pohlaví do politik v oblasti životního prostředí a změny klimatu; provádět systematické posuzování dopadů na rovnost žen a mužů založené na shromažďování rozčleněných údajů s cílem lépe porozumět genderovým aspektům změny klimatu a přírodních katastrof a zajistit odborné poznatky pro zohlednění rovnosti žen a mužů v příslušných klimatických opatřeních a politikách, a to i v rámci Zelené dohody pro Evropu; přijmout a uplatňovat takové způsoby sestavování rozpočtu a postupy a plány, které zohledňují rovnost žen a mužů, za účelem zajištění odpovídajícího financování určeného na podporu rovnosti obou pohlaví;
- p) vzít na vědomí vazby mezi opatřeními v oblasti klimatu zohledňujícími rovnost žen a mužů a spravedlivou transformací v zájmu podpory inkluzivních příležitostí pro všechny v rámci zelené ekonomiky; zajistit, aby veškeré politiky spojené s ekologickou transformací zohledňovaly genderově specifické potřeby a neměly negativní dopad na ženy, dívky a osoby čelící diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám;
- q) zavázat se k pořádání odborné přípravy úředníků EU zaměřené na rovnost žen a mužů, a to zejména těch úředníků, kteří se zabývají rozvojovou politikou a politikou v oblasti klimatu;
- r) budovat a posilovat odolnost žen a dívek v souvislosti se změnou klimatu, zhoršováním stavu životního prostředí a přírodními katastrofami prostřednictvím investic do sociálních služeb, zdravotnictví a odvětví péče zohledňujících rovnost žen a mužů a zajistit důstojná pracovní místa;
- s) zasazovat se o zvýšené úsilí o větší zapojení žen na trhu práce a posílit podporu podnikání žen v odvětví technologií a výzkumu v oblasti klimatu a životního prostředí; podpořit inovace v těchto klíčových oblastech a zároveň podpořit finanční nezávislost žen;
- t) vyzvat EU a členské státy, aby podporovaly přístup žen v celé jejich rozmanitosti k novým pracovním příležitostem v rámci ekologické transformace s cílem zajistit, aby zelená pracovní místa byla stejně přínosná a přístupná pro všechny; usnadnit a zlepšit přístup žen k informacím a vzdělávání, mimo jiné i v oblasti vědy, techniky a ekonomiky, a tím zlepšit jejich znalosti, dovednosti a příležitosti k účasti na rozhodování o životním prostředí a zároveň bojovat proti genderovým stereotypům;
- u) uznat, že odvětví, v nichž většinu pracovní síly tvoří ženy, jsou uhlíkově neutrální (např. péče); využít této skutečnosti a příležitostí, které z ní vyplývají, a podporovat tato odvětví coby prostředek k řešení změny klimatu a k realizaci spravedlivé transformace;
- v) vyzvat členské státy a EU, aby plně provedly plán GAP III a plnily cíle prioritní oblasti týkající se změny klimatu a životního prostředí;
- w) chránit práva obhájců lidských práv v oblasti životního prostředí z řad žen, poskytovat jim zvláštní podporu a zajistit, aby porušování jejich práv a zneužívající chování vůči nim bylo vyšetřeno a odpovědné osoby byly pohnány k odpovědnosti; zajistit, aby byly základní organizace hájící práva žen podpořeny přiměřenými finančními prostředky a odstraněním omezení, která brání jejich činnosti;
- x) zdůraznit potřebu chránit a prosazovat práva skupin, které se potýkají s vícenásobnými a průřezovými formami diskriminace, přičemž jde mimo jiné o ženy se zdravotním postižením, černošské ženy a ženy s jinou barvou pleti, migrantky a příslušnice etnických menšin, starší ženy, ženy z venkovských a vylidněných oblastí, matky samoživitelky a LGBTIQ osoby; usilovat o podporu koncepce boje proti vícenásobné diskriminaci a zavést meziodvětvovou analýzu do všech orgánů OSN, jakož i EU a jejich členských států;

o

o o

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0049

Nedávný vývoj v oblasti lidských práv na Filipínách**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o nedávném vývoji v oblasti lidských práv na Filipínách (2022/2540(RSP))**

(2022/C 342/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Filipínách, zejména na usnesení ze dne 15. září 2016 ⁽¹⁾, 16. března 2017 ⁽²⁾, 19. dubna 2018 ⁽³⁾ a 17. září 2020 ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
 - s ohledem na společný program OSN pro lidská práva na Filipínách podepsaný filipínskou vládou a OSN dne 22. července 2021,
 - s ohledem na společnou tiskovou zprávu EU a Filipín ze dne 5. února 2021 v návaznosti na první schůzi podvýboru pro řádnou správu věcí veřejných, právní stát a lidská práva,
 - s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
 - s ohledem na zákon Filipínské republiky č. 11479 ze dne 3. července 2020, známý také jako protiteroristický zákon,
 - s ohledem na prohlášení vysoké komisařky OSN pro lidská práva Michelle Bacheletové o Filipínách na 48. zasedání Rady pro lidská práva, které se konalo dne 7. října 2021,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že mezi Filipínami a EU existují dlouhotrvající diplomatické, hospodářské, kulturní a politické vztahy, vzhledem k tomu, že ratifikační dohody o partnerství a spolupráci potvrdily Evropská unie a Filipíny společný závazek, že budou dodržovat zásady řádné správy, demokracie, právního státu a lidských práv a budou napomáhat sociálnímu a hospodářskému rozvoji a usilovat o mír a bezpečnost v regionu;
- B. vzhledem k tomu, že od zvolení prezidenta Rodriga Duterteho v květnu 2016 a od zahájení „války proti drogám“ dochází na Filipínách k otřesnému počtu mimosoudních poprav a případů porušování lidských práv;
- C. vzhledem k tomu, že vysoká komisařka OSN pro lidská práva v červnu 2020 oznámila, že vraždy související s vládním tažením proti drogám jsou „rozšířené a systematické“; vzhledem k tomu, že podle organizací občanské společnosti bylo při drogových razířích zabito 12 000 až 30 000 osob, zatímco orgány připisují policejním zásahům během těchto razíř 6 200 úmrtí; vzhledem k tomu, že prezident Duterte policii výslovně nabádal, aby prováděla mimosoudní popravky, a přislíbil jejím příslušníkům imunitu, a že policisté zapojení do těchto praktik byli povýšeni; vzhledem k tomu, že prezident Duterte přislíbil, že bude ve svém tažení proti drogám pokračovat až do konce svého stávajícího funkčního období v červnu 2022;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 204, 13.6.2018, s. 123.

⁽²⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 113.

⁽³⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 104.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 133.

Čtvrtek 17. února 2022

- D. vzhledem k tomu, že od června 2016 bylo zabito nejméně 146 obránců lidských práv a nejméně 22 novinářů a do dnešního dne nebyl v této souvislosti nikdo odsouzen;
- E. vzhledem k tomu, že útoky na uplatňování práva na svobodu sdružování jsou systematické; vzhledem k tomu, že mezi červnem 2019 a srpnem 2021 bylo zatčeno a zadrženo 16 odborářů, 12 bylo donuceno vzdát se členství v odborech; vzhledem k tomu, že za vlády prezidenta Duterteho bylo spácháno 50 mimosoudních poprav odborářů; vzhledem k tomu, že z toho vyplývající atmosféra strachu vážně oslabuje schopnost pracovníků uplatňovat svá práva chráněná úmluvou Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 87; vzhledem k tomu, že vláda využívá pandemii k ospravedlnění nečinnosti a odložila tripartitní misi MOP na vysoké úrovni do země;
- F. vzhledem k tomu, že označování organizací a jednotlivců za „sympatizanty komunismu“ a jejich propojování s komunistickými skupinami (red-tagging) ze strany státních orgánů nadále vede k zabíjení, vyhrožování, svěvolnému zatýkání, obtěžování obránců lidských práv, oponentů, odborářských aktivistů, ochránců životního prostředí a novinářů, kteří se snaží odhalovat mimosoudní popravu a další případy porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že protiteroristický zákon přijatý v roce 2020 institucionalizoval praxi označování „sympatizantů komunismu“ (red-tagging);
- G. vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud dne 9. prosince 2021 potvrdil zákonnost větší části protiteroristického zákona, který přijala vláda prezidenta Duterteho a jenž dává bezpečnostním silám pravomoc zatýkat a zadržovat podezřelé až po dobu 24 dnů bez zatykače a bez vznesení obvinění;
- H. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 dále urychlila zhoršování situace v oblasti lidských práv na Filipínách, zejména pokud jde o svobodu projevu, integritu sdělovacích prostředků a předvídatelnost vymáhání předpisů, a měla závažné dopady na schopnost sdělovacích prostředků a občanské společnosti tato porušení dokumentovat; vzhledem k tomu, že nejzranitelnější komunity v městských oblastech byly vážně zasaženy používáním násilí ze strany policie a armády k prosazení karantény;
- I. vzhledem k tomu, že vysoká komisařka OSN pro lidská práva Michelle Bacheletová ve své poslední zprávě o Filipínách ze dne 7. října 2021 zdůraznila, že v celé zemi dochází k dlouhodobému a závažnému porušování lidských práv a že jsou ignorovány základní normy v oblasti lidských práv;
- J. vzhledem k tomu, že Rada OSN pro lidská práva v říjnu 2020 zdůraznila, že je důležité, aby filipínská vláda zajistila odpovědnost za porušování lidských práv a prováděla nezávislé, úplné a transparentní vyšetřování těchto činů a stíhala všechny osoby, které se závažných trestných činů dopustily;
- K. vzhledem k tomu, že dne 15. září 2021 přípravný senát Mezinárodního trestního soudu oznámil, že pověřil úřad žalobce, aby zahájil vyšetřování zločinů proti lidskosti, včetně vražd spáchaných v souvislosti s „válkou proti drogám“ za vlády prezidenta Duterteho, a také těch, které v letech 2011 až 2016 v Davao City údajně spáchala jednotka „Davao Death Squad“;
- L. vzhledem k tomu, že v březnu 2018 Filipíny z podnětu prezidenta Duterteho odstoupily od zakládací smlouvy Mezinárodního trestního soudu poté, co tento soud zahájil předběžné šetření stížnosti podané proti panu Dutertemu v souvislosti s vysokým počtem osob zabitých v rámci tažení proti drogám;
- M. vzhledem k tomu, že v souvislosti s nadcházejícími volbami v květnu 2022 se objevují zprávy o rostoucím počtu očeňujících, nenávistných a dezinformačních kampaní a o zvětšujících se „armádách trollů“ ve filipínském kybernetickém prostoru; vzhledem k tomu, že sociální média jsou na Filipínách hlavním zdrojem informací; vzhledem k tomu, že tyto útoky jsou zaměřeny zejména na ženy a menšinové skupiny; vzhledem k tomu, že v poslední době bylo smazáno více než 300 účtů na sociálních médiích kvůli porušování pravidel týkajících se spamování a manipulace; vzhledem k tomu, že filipínský parlament ve snaze bojovat proti zneužívání internetu přijal zákon, který uživatelům sociálních médií ukládá povinnost registrovat při vytváření nových účtů svou právní identitu; vzhledem k tomu, že existují oprávněné obavy, že by vláda mohla tento zákon zneužívat k útokům na novináře a občanskou společnost; vzhledem k tomu, že filipínské orgány nepožádaly EU o uspořádání volební pozorovatelské mise;

Čtvrtek 17. února 2022

- N. vzhledem k tomu, že dne 2. března 2021 přijala filipínská Sněmovna reprezentantů ve třetím čtení zákon č. 7814, který podle filipínského komisaře pro lidská práva „zavádí presumpci viny pro osoby obviněné z obchodu s nelegálními drogami, jeho financování či krytí nebo z toho, že se jinak podílí na drogové trestné činnosti“, a „také usiluje o opětovné zavedení trestu smrti“;
- O. vzhledem k tomu, že Senát stále nepřijal zákon o ochraně obránců lidských práv, který schválila Sněmovna reprezentantů;
- P. vzhledem k tomu, že podle profilu Filipín v oblasti rovnosti žen a mužů z roku 2021, který vypracovala delegace EU na Filipínách, jsou ve filipínských právních předpisech v oblasti politiky, kultury a společnosti kodifikovány a posilovány patriarchální normy, což je možné proto, že mezi zákonodárci a tvůrci politiky stále převládají muži; vzhledem k tomu, že stávající zákony, jako je např. revidovaný trestní zákoník a zákoník o rodině, stále obsahují ustanovení, která diskriminují ženy;
- Q. vzhledem k tomu, že laureátka Nobelovy ceny za mír Maria Ressaová, novinářka a spoluzakladatelka zpravodajské internetové stránky Rappler, byla v roce 2019 zatčena za pomluky na internetu a dne 15. června 2020 byla odsouzena; vzhledem k tomu, že v roce 2021 byli novináři Orlando Dinoy a Reynante Cortes zabití neznámými ozbrojenci;
- R. vzhledem k tomu, že senátorka Leila De Limaová zůstává ve vězení i po pěti letech bez soudního řízení, a to na základě vykonstruovaných obvinění; vzhledem k tomu, že senátorka De Limaová byla zadržena z diskriminačních důvodů za své politické názory a za to, že je obráncyní lidských práv a ženou, a vzhledem k tomu, že během těchto let ve vazbě jí bylo odepráno volební právo a možnost sledovat schůze Senátu na dálku; vzhledem k tomu, že senátorka De Limaová, která oznámila svůj záměr znovu kandidovat do Senátu, nebude mít stejná práva ani možnosti, aby mohla vést svou volební kampaň jako ostatní kandidáti;
- S. vzhledem k tomu, že Filipíny se účastní všeobecného systému celních preferencí (GSP+); vzhledem k tomu, že to znamená, že Filipíny musí účinně provádět 27 mezinárodních úmluv o lidských právech, pracovních právech, ochraně životního prostředí a řádné správě věcí veřejných; vzhledem k tomu, že v roce 2020 získalo 26 % celkového filipínského vývozu do EU (téměř 1,6 miliardy EUR) preferenční zacházení v rámci tohoto systému;
1. důrazně odsuzuje tisíce mimosoudních poprav a další závažná porušení lidských práv v souvislosti s „válkou proti drogám“; vyzývá k rozhodné reakci ze strany EU;
 2. znovu vyzývá filipínskou vládu, aby okamžitě ukončila veškeré násilí a porušování lidských práv zaměřené na podezřelé z drogových trestných činů, včetně mimosoudních poprav, svévolného zatýkání, mučení a jiného zneužívání, a aby rozpustila soukromé a státem podporované polovojskové skupiny zapojené do „války proti drogám“;
 3. odsuzuje veškeré vyhrožování, obtěžování, zastrasování a násilí vůči osobám, které se snaží zveřejnit informace o mimosoudních popravách a dalších případech porušování lidských práv v zemi; odsuzuje, že vládní úředníci veřejně označují aktivisty, novináře a kritiky za „sympatizanty komunismu“, což těmto lidem může způsobit újmu, a v tomto ohledu vyzývá ke zrušení Národní pracovní skupiny pro ukončení místního komunistického ozbrojeného konfliktu (NFT-ELCAC), která je za toto označování odpovědná;
 4. vyzývá orgány, aby přestaly za „sympatizanty komunismu“ označovat organizace i jednotlivce, včetně obránců lidských práv a životního prostředí, novinářů, odborových aktivistů a církevních a humanitárních pracovníků; žádá vládu, aby propustila všechny obránce lidských práv, politické disidenty a novináře, kteří jsou nespravedlivě zadržováni, a aby okamžitě stáhla všechna politicky motivovaná obvinění těchto osob;
 5. vyzývá orgány, aby respektovaly právo na svobodu projevu a zajistily, aby novináři mohli vykonávat svou práci bez strachu; vyzývá k ukončení pronásledování Marie Ressaové, Frenchie Mae Cumpiové a všech ostatních nezávislých novinářů;
 6. znovu vyzývá filipínské orgány, aby ukončily politické pronásledování senátorky Leily De Limaové, nařídily její okamžité a bezpodmínečné propuštění a aby v rámci spravedlivého procesu stíhaly osoby, které budou shledány odpovědnými za její svévolné zadržování a další porušování jejích lidských práv, jako jsou genderově podmíněné útoky a porušování jejího práva na spravedlivý proces; vyzývá EU, aby případ stíhání senátorky De Limaové nadále pozorně sledovala;

Čtvrtek 17. února 2022

7. důrazně odsuzuje ponižující, sexistické a misogynní výroky prezidenta Duterteho o ženách a osobách, které se ztotožňují s komunitou LGBTIQ+, a naléhavě jej vyzývá, aby se zdržel podněcování k násilí vůči nim;
8. vyzývá filipínské orgány, aby okamžitě zahájily nestranné, transparentní, nezávislé a smysluplné vyšetřování všech mimosoudních poprav, včetně případů Jory Porquiy, Randalla „Randyho“ Echanise a Zary Alvarezové, a násilného zmizení a smrti Eleny Tijamové a údajného porušování mezinárodních lidských práv a humanitárního práva s cílem stíhat pachatele; vyzývá filipínské orgány, aby zajistily vyšetřování a stíhání všech vysoce postavených policejních a politických činitelů, pokud existuje důvodné podezření, že nesou přímou odpovědnost za trestné činy podle mezinárodního práva a další závažné porušování a zneužívání lidských práv nebo že jsou za ně odpovědní jakožto velitelé či nadřízení;
9. požaduje, aby filipínské orgány okamžitě konzultovaly odbory ohledně časově vymezeného plánu provádění závěrů zprávy MOP o virtuální výměně informací o Filipínách a aby neprodleně přijaly třístrannou misi MOP na vysoké úrovni na Filipíny před konferencí MOP v roce 2022, jejímž cílem je monitorovat provádění závěrů MOP z roku 2019;
10. zdůrazňuje, že osoby odpovědné za porušování vnitrostátních zákonů a mezinárodního práva v oblasti lidských práv se musí zodpovídat v rámci spravedlivých procesů před civilními soudy, a to bez ohledu na své postavení či hodnost;
11. znovu potvrzuje svůj nesouhlas s trestem smrti a připomíná, že trestněprávní předpisy musí být vždy založeny na presumpci nevin;
12. vyzývá Filipíny, aby změnily nebo zrušily právní předpisy, které i nadále diskriminují ženy, a aby práva žen prosazovaly a chránily;
13. zdůrazňuje, že první přípravný senát Mezinárodního trestního soudu vyhověl žádosti žalobce o zahájení vyšetřování trestných činů, které spadají do pravomoci soudu a které měly být na území Filipín spáchány v období od 1. listopadu 2011 do 16. března 2019 během tažení „války proti drogám“;
14. vyjadřuje hluboké politování nad rozhodnutím filipínské vlády odstoupit od Římského statutu; vyzývá filipínskou vládu, aby toto rozhodnutí zvrátila; vybízí Mezinárodní trestní soud, aby pokračoval ve vyšetřování nahlášených zločinů proti lidskosti v souvislosti se zabíjením během „války proti drogám“; vyzývá filipínskou vládu, aby v souvislosti s vyšetřováním situace na Filipínách plně spolupracovala s úřadem žalobce Mezinárodního trestního soudu a aby urychleně zlepšila a lépe financovala domácí nástroje k zajištění bezpečnosti svědků a prostředníků;
15. vyzývá vládu, aby změnila zákon o boji proti terorismu a jeho prováděcí předpisy a vyhlášky s cílem uvést je do souladu s mezinárodními normami v oblasti boje proti terorismu;
16. je toho názoru, že bez veřejného a transparentního zveřejnění všech zjištění a aktivního zapojení nezávislých organizací působících v oblasti lidských práv a občanské společnosti bude schopnost společného programu OSN na podporu a ochranu lidských práv na Filipínách monitorovat situaci v oblasti lidských práv v této zemi oslabena a nemusí vést k nezbytným nápravným opatřením;
17. naléhavě vyzývá Filipíny, aby plně provedly zákon o právech původních obyvatel a dodržovaly své povinnosti vyplývající z mezinárodního práva, pokud jde o ochranu lidských práv původního obyvatelstva, a to i během ozbrojených konfliktů; je šokován obchodováním s dětmi, nábořem dětí a jejich zapojováním do konfliktů v zemi ze strany polovojskových skupin a naléhavě žádá všechny zúčastněné strany, aby tyto praktiky ukončily;
18. obává se, že během nadcházejících voleb a volební kampaně budou politická práva na internetu i v reálném světě dále porušována a omezována; vyzývá všechny kandidáty, aby se zdržovali využívání dezinformačních kampaní a „armád trollů“ a aby se zavázali ke spravedlivým kampaním založeným na faktech, a zabránili tak dalším rozdělením ve filipínské společnosti a politice; vyzývá filipínské orgány, aby úzce spolupracovaly se společnostmi, které provozují sociální média, s cílem zabránit manipulacím, šíření spamu a všem dalším pokusům o znehodnocení veřejné diskuse;

Čtvrtek 17. února 2022

19. vyzývá filipínské orgány, aby zintenzivnily úsilí o zajištění spravedlivých a svobodných voleb a prostředí pro vedení kampaní na internetu i v reálném světě, které nebude toxické; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že filipínské orgány nepozvaly EU k vyslání volební pozorovatelské mise; vyzývá filipínskou vládu, aby zajistila bezpečnou, svobodnou a spravedlivou volební kampaň a aby přijala opatření k zajištění přístupu k volebním zdrojům pro všechny; vyzývá delegaci EU a zastoupení členských států EU, aby podporovaly vyslání mezinárodní volební mise a plně podporovaly místní nezávislé volební pozorovatele, aby se s nimi pravidelně setkávaly a aby pozorně sledovaly veškeré incidenty, jež budou během volební kampaně hlášeny, a aby tato znepokojení i případně řešily přímo s filipínskými orgány;
 20. vyjadřuje politování nad zhoršováním situace v oblasti lidských práv na Filipínách za vlády prezidenta Duterteho a doufá, že svobodné a spravedlivé volby povedou k nové demokratické vládě, která bude hájit lidská práva a vyšetřovat a stíhat porušování lidských práv z minulosti a opět se připojí k Římskému statutu;
 21. vyzývá Komisi, aby stanovila jasná, veřejná a časově vymezená kritéria, podle kterých by Filipíny měly plnit své závazky v oblasti lidských práv v rámci systému GSP+, a důrazně opakuje svou výzvu Komisi, aby okamžitě zahájila postup, který by mohl vést k dočasnému odnětí preferencí GSP+, nedojde-li k podstatnému zlepšení a nebudou-li filipínské orgány ochotny ke spolupráci;
 22. opětovně vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby situaci na Filipínách pozorně sledoval a aby o ní Evropskému parlamentu pravidelně podával zprávy;
 23. vyzývá členské státy, aby se zdržovaly veškerého vývozu zbraní, sledovacích technologií a dalšího vybavení, které mohou filipínské orgány používat k vnitřním represím;
 24. vyzývá delegaci EU a zastoupení členských států v této zemi, aby upřednostňovaly podporu občanské společnosti a využívaly všechny dostupné nástroje ke zvýšení podpory činnosti obránců lidských práv a životního prostředí;
 25. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám členských států, prezidentovi, vládě a Kongresu Filipín, vládám členských států Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN), vysokému komisaři OSN pro lidská práva, generálnímu tajemníkovi OSN a generálnímu tajemníkovi Sdružení národů jihovýchodní Asie.
-

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0050

Trest smrti v Íránu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o trestu smrti v Íránu (2022/2541(RSP))

(2022/C 342/21)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Íránu,
 - s ohledem na obecné zásady EU týkající se trestu smrti,
 - s ohledem na obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv,
 - s ohledem na globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní Magnitského zákon),
 - s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost ze dne 30. ledna 2022 o odsouzení Narges Muhammadiové,
 - s ohledem na soubor zásad OSN týkajících se ochrany všech osob před jakoukoli formou věznění či zadržování z roku 1998,
 - s ohledem na prohlášení Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 18. března 2021, v němž žádá o okamžité propuštění dr. Ahmadrezy Džalálího, a prohlášení ze dne 25. listopadu 2020, v němž vyzval Írán k pozastavení jeho popravy,
 - s ohledem na stanovisko pracovní skupiny pro svévolné zadržování, které přijala Rada OSN pro lidská práva na zasedání ve dnech 20.–24. listopadu 2017 a které se týká Ahmadrezy Džalálího (Íránské islámské republiky),
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte z roku 1989,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že jedním z hlavních cílů politiky EU v oblasti lidských práv je zrušení trestu smrti na celém světě;
- B. vzhledem k tomu, že v Íránu bylo podle OSN popraveno mezi 1. lednem a 1. prosincem 2021 nejméně 275 osob, včetně minimálně dvou nezletilých a deseti žen; vzhledem k tomu, že Írán má nejvyšší počet poprav na obyvatele na světě; vzhledem k tomu, že íránské orgány vydávají rozsudky smrti na základě obvinění z protestů a vykonávají popravy osob, které byly obviněny ve spojitosti s rozsáhlými protesty, avšak nezajišťují transparentní vyšetřování závažných obvinění z použití nadměrné či smrtící síly bezpečnostními orgány proti protestujícím; vzhledem k tomu, že vězni v Íránu jsou často mučeni, což vede k obavám, že bývají odsouzeni k trestu smrti na základě nepravdivého přiznání ke spáchání trestných činů, jichž se nedopustili;
- C. vzhledem k tomu, že Írán v rozporu se svými povinnostmi podle Úmluvy o právech dítěte vydává a vykonává rozsudky trestu smrti i vůči nezletilým osobám; vzhledem k tomu, že mezi rokem 2009 a zářím 2020 bylo nahlášeno nejméně 67 poprav nezletilých osob; vzhledem k tomu, že v lednu 2022 čekalo na vykonání trestu smrti 85 nezletilých osob;
- D. vzhledem k tomu, že trest smrti je nepoměrně častěji udělován osobám z etnických a náboženských menšin, zejména Balúčům, Kurdům, Arabům a baháístům; vzhledem k tomu, že podle trestního zákoníku se homosexualita považuje za trestný čin a že se vůči osobám LGBTIQ používá trest smrti; vzhledem k tomu, že ženám lze uložit trest smrti v důsledku diskriminační povahy několika zákonů, které se jich přímo týkají;

Čtvrtek 17. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že podle organizace Reportéři bez hranic Írán od poprav Rúholláha Zama, která proběhla dne 12. prosince 2020, popravil více novinářů než kterákoli jiná země; vzhledem k tomu, že Írán je stále jednou ze zemí s nejtvrdějšími represemi vůči novinářům a že v této zemi neustále dochází k pronásledování novinářů a sdělovacích prostředků;
- F. vzhledem k tomu, že íránský a švédský státní příslušník dr. Ahmadrezá Džalálí, vysokoškolský profesor na Svobodné univerzitě v Bruselu a Univerzitě ve východním Piemontu, byl v říjnu 2017 na základě falešného obvinění ze špionáže odsouzen k trestu smrti v mimořádně nespravedlivém soudním řízení poté, co byl mučením donucen k přiznání; vzhledem k tomu, že je ve věznici Evín pravidelně držen v samovazbě;
- G. vzhledem k tomu, že existuje řada zpráv o nelidských a ponižujících podmínkách zejména ve věznici Evín a o nedostatečném přístupu k lékařské péči během vazby, což je v rozporu se standardními minimálními pravidly OSN, jimiž se řídí zacházení s vězni;
- H. vzhledem k tomu, že v Íránu jsou svévolně zadržováni další občané EU; vzhledem k tomu, že Írán neuznává dvojí občanství, a tím omezuje přístup zahraničních zastupitelských úřadů ke svým občanům s dvojím občanstvím, kteří jsou v této zemi zadržováni;
- I. vzhledem k tomu, že v lednu 2022 byl k trestu smrti odsouzen šampion v boxu Mohammad Džavád poté, co byl obviněn z toho, že „šíří po světě korupci“; vzhledem k tomu, že v září byl popraven zápasník Navíd Afkárí, který uvedl, že byl k doznání přinucen mučením; vzhledem k tomu, že jejich odsouzení má přímou souvislost s tím, že pokojně uplatňovali své právo na svobodu projevu a shromažďování;
- J. vzhledem k tomu, že odsouzení Mohammada Džaváda a Navída Afkárího je součástí rozsáhlejších zásahů proti sportovcům v Íránu;
- K. vzhledem k tomu, že nedávno byla k dalším osmi letům odnětí svobody a 70 ranám bičem odsouzena laureátka ceny Pera Angera Narges Mohammadíová, která stála v popředí kampaně proti trestu smrti v Íránu;
- L. vzhledem k tomu, že v březnu 2019 byla k 33 letům a 6 měsícům vězení odsouzena významná právnička zabývající se problematikou lidských práv Nasrín Sotúdeová, která se mimo jiné zúčastnila kampaně za postupné zrušení trestu smrti a velmi často pracovala s mladistvými vězni, kteří byli odsouzeni k trestu smrti za trestné činy, jež spáchali před dovršením 18 let; vzhledem k tomu, že Nasrín Sotúdeové udělil Evropský parlament za vynikající činnost při obraně lidských práv v roce 2012 Sacharovovu cenu za svobodu myšlení;
- M. vzhledem k tomu, že dosud nebyly vyšetřeny rozsáhlé případy nuceného zmizení a hromadných poprav politických disidentů, k nimž došlo v roce 1988, a že za ně nikdo nebyl postaven před soud;
- N. vzhledem k tomu, že EU v reakci na případy porušování lidských práv přijímá vůči Íránu od roku 2011 restriktivní opatření, včetně zmrazení majetku a zákazu vydávání víz osobám a subjektům odpovědným za závažné porušování lidských práv a zákazu vývozu zařízení, které by mohlo být použito k represím v této zemi nebo ke sledování telekomunikací; vzhledem k tomu, že tato opatření jsou pravidelně aktualizována a že byla prodloužena do 13. dubna 2022;
- O. vzhledem k tomu, že od nástupu Ebráhíma Raísího do prezidentského úřadu v srpnu 2021 výrazně vzrostl počet poprav, včetně poprav žen;
- P. vzhledem k tomu, že každý rok je v Íránu údajně brutálně zavražděno při tzv. vraždách ze cti 400–500 žen; vzhledem k tomu, že podle íránského trestního zákoníku jsou „vraždy ze cti“ za určitých okolností povoleny, aniž by za ně hrozil postih; vzhledem k tomu, že se ženy a muži často v případě trestných činů spáchaných vůči nim ve jménu „cti“ nedovolají spravedlnosti; vzhledem k tomu, že dne 5. února 2022 zavraždil Monu Hajdaríovou její manžel, který se poté s její uťatou hlavou procházel ulicemi jihozápadního města Ahvázu; vzhledem k tomu, že v květnu 2020 sťal hlavu své třináctileté dceři Romině Ašrafíové srpem ve spánku její vlastní otec;

Čtvrtek 17. února 2022

- Q. vzhledem k tomu, že americké ministerstvo zahraničí uvedlo, že Írán je v posledních letech stále největším státním podporovatelem terorismu na světě, který poskytuje politickou, finanční, operační a logistickou podporu nejrůznějším skupinám, jež jsou jak na unijním seznamu teroristů, tak i na americkém seznamu zahraničních teroristických organizací;
1. připomíná, že za všech okolností důrazně odmítá trest smrti; vyzývá íránskou vládu, aby okamžitě zavedla moratorium na trest smrti jako první krok k jeho zrušení a aby všechny rozsudky smrti změnila na mírnější tresty;
 2. vyzývá orgány Íránské islámské republiky, aby bezodkladně změnily článek 91 islámského trestního zákoníku tak, aby za všech okolností výslovně zakazoval trest smrti za trestné činy spáchané osobami mladšími 18 let a aby soudcům neumožňoval uložit trest smrti nebo doživotní vazbu bez možnosti propuštění;
 3. vyjadřuje hlubokou soustrast rodinám, přátelům a kolegům všech nevinných obětí;
 4. zdůrazňuje, že je nutné zajistit bezpečné a příznivé prostředí, které by umožnilo bránit a prosazovat lidská práva bez obav z represivních opatření, potrestání nebo zastrašování; silně podporuje touhu íránského národa po životě ve svobodné, stabilní, inkluzivní a demokratické zemi, která by dodržovala své vnitrostátní a mezinárodní závazky v oblasti lidských práv a základních svobod;
 5. naléhavě vyzývá íránské orgány, aby okamžitě zrušily všechna obvinění vznesená vůči dr. Ahmadrezovi Džalálímu, propustily jej a odškodnily a aby přestaly vyhrožovat jeho rodině v Íránu a ve Švédsku;
 6. znovu naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy EU, aby učinili vše, co je v jejich silách, a zabránili popravě dr. Džalálího;
 7. vyzývá íránské úřady, aby bez dalších průtahů spolupracovaly s velvyslanectvími členských států EU v Teheránu na sestavení vyčerpávajícího seznamu osob s dvojí státní příslušností EU a Íránu, kteří jsou v současnosti zadržováni v íránských věznicích;
 8. vyzývá všechny členské státy EU, aby v souladu s obecnými zásadami EU týkajícími se ochránců lidských práv společně vydávaly veřejná prohlášení a podnikaly diplomatické kroky s cílem monitorovat nespravedlivé soudní procesy a navštěvovat věznice, v nichž jsou zadržováni obránci lidských práv a další vězni svědomí, včetně občanů EU v Íránu; žádá, aby byla urychleně zrušena veškerá obvinění vznesená vůči všem svévolně zadržovaným občanům EU;
 9. vyzývá íránské orgány, aby propustily všechny politické vězně, včetně obránců lidských práv, zejména přední obráncyni lidských práv Narges Muhammadíovou, politického novináře Mehdího Mahmúdíána, který byl nedávno odsouzen k dalším sedmi měsícům vězení za své úsilí o zrušení trestu smrti, a nositelku Sacharovovy ceny Nasrín Sotúdeovou;
 10. vyjadřuje politování nad tím, že v íránských věznicích dochází k systematickému mučení, a požaduje, aby byly okamžitě ukončeny veškeré formy mučení a špatného zacházení se všemi vězni; odsuzuje praxi, kdy je zadržovaným osobám upírána možnost telefonovat a přijímat návštěvy rodinných příslušníků; je hluboce znepokojen tím, že zadržované osoby nemají během výslechů přístup k právnímu zastoupení;
 11. důrazně odsuzuje neustále se zhoršující stav lidských práv v Íránu, zejména situaci příslušníků etnických a náboženských menšin, kteří čelí systematické politické, ekonomické, sociální a kulturní diskriminaci; vyjadřuje politování nad znepokojivě rychlým nárůstem rozsudků smrti nad demonstranty, disidenty, obránci lidských práv a příslušníky menšin;
 12. vyzývá íránské orgány, aby se zabývaly všemi formami diskriminace příslušníků etnických a náboženských menšin, včetně Balúčů, Kurdů, Arabů, baháístů, křesťanů a osob LGBTIQ, a aby okamžitě a bezpodmínečně propustily všechny osoby vězněné za uplatňování svého práva na svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení či za svou sexuální orientaci;
 13. co nejdůrazněji odsuzuje vynášení trestu smrti za vztah s osobou stejného pohlaví, který je v Íránu stále nezákonný;

Čtvrtek 17. února 2022

14. vyzývá iránské orgány, aby okamžitě zrušily zákon o „mladém obyvatelstvu a ochraně rodiny“ a zajistily přístup k veřejným službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, mj. k bezpečným zákonným bezplatným kvalitním potratovým službám poskytovaným za všech okolností; připomíná, že upírání ženám možnosti jít na potrat představuje jednu z forem genderově podmíněného násilí a může se rovnat krutému, nehumánnímu a ponižujícímu zacházení; důrazně odsuzuje hrozby iránských orgánů, že zavedou za potrat trest smrti, a vyzývá je zejména k tomu, aby toto ustanovení neodkladně zrušily; vyzývá EU a členské státy, aby spolupracovaly s OSN na sledování zákona o „mladém obyvatelstvu a ochraně rodiny“, jeho dopadu na úmrtí matek a vývoje situace týkající se ukládání trestu smrti za potraty;
15. upozorňuje na to, že iránské občanské prostřednictvím občanských iniciativ nepřetržitě požadují, aby byl zrušen trest smrti a aby přestal být ukládán obráncům lidských práv a nepoměrně častěji vynášen nad příslušníky menšin; podporuje iránskou občanskou společnost a její pokojné úsilí o prosazování lidských práv;
16. vyzývá Írán, aby umožnil návštěvy Rady OSN pro lidská práva, včetně zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Íránské islámské republice, a plně spolupracoval v rámci všech jejích zvláštních postupů;
17. naléhá na EU, aby v rámci dvoustranných vztahů s Íránem upozornila na problém porušování lidských práv; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby zajistil, aby Evropská služba pro vnější činnost v dialogu na vysoké úrovni mezi EU a Íránem nadále nastolovala problematiku lidských práv; opětovně potvrzuje, že dodržování lidských práv je základním prvkem rozvoje vztahů mezi EU a Íránem;
18. vítá, že Rada přijala globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv (tzv. unijní Magnitského zákon) coby významný nástroj pro ukládání sankcí EU osobám, které porušují lidská práva; vyzývá k přijetí cílených opatření proti iránským představitelům státní moci, kteří se v Íránu dopustili závažného porušování lidských práv, včetně poprav a svévolného zadržování osob s dvojitým občanstvím a cizích státních příslušníků, a soudců, kteří odsoudili k smrti novináře, obránce lidských práv, politické disidenty a aktivisty, a to buď prostřednictvím stávajícího režimu sankcí EU, který byl na Írán uvalen za porušování lidských práv, nebo globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijního Magnitského zákona);
19. domnívá se, že pokud iránské orgány dr. Džalálího nepropustí, bude nezbytné přijmout další cílené sankce, jak požadují EU a její členské státy;
20. poukazuje na destabilizující roli iránského režimu v celém širším regionu a odsuzuje skutečnost, že je iránský režim zodpovědný za úmrtí mnoha civilistů v Sýrii, Jemenu a Iráku;
21. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, generálnímu tajemníkovi OSN, nejvyššímu vůdci a prezidentovi Íránské islámské republiky a poslancům iránského parlamentu (Madžlesu).

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0051

Politická krize v Burkině Faso

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o politické krizi v Burkině Faso (2022/2542(RSP))

(2022/C 342/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení, zejména na usnesení ze dne 19. prosince 2019 o porušování lidských práv včetně náboženské svobody v Burkině Faso ⁽¹⁾ a na usnesení ze dne 16. září 2020 o bezpečnostní spolupráci mezi EU a Afrikou v oblasti Sahelu, západní Afriky a Afrického rohu ⁽²⁾,
- s ohledem na prohlášení o aktuálním vývoji v Burkině Faso, které jménem EU pronesl vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku dne 26. ledna 2022,
- s ohledem na prohlášení o Burkině Faso, které dne 24. ledna 2022 vydal mluvčí generálního tajemníka OSN,
- s ohledem na prohlášení Rady bezpečnosti OSN ze dne 9. února 2022 o situaci v Burkině Faso,
- s ohledem na závěrečné komuniké, které bylo výsledkem mimořádného summitu hlav států a předsedů vlád Hospodářského společenství států západní Afriky (ECOWAS) o politické situaci v Burkině Faso dne 28. ledna 2022,
- s ohledem na protokol společenství ECOWAS o demokracii a řádné správě,
- s ohledem na závěrečné komuniké o situaci v Burkině Faso, které přijala Rada míru a bezpečnosti Africké unie na své 1 062. schůzi dne 31. ledna 2022,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 9. března 2020 nazvané „Směrem ke komplexní strategii s Afrikou“ (JOIN(2020)0004),
- s ohledem na usnesení Společného parlamentního shromáždění skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) a EU ze dne 11. března 2021 o demokracii a dodržování ústav v zemích EU a AKT,
- s ohledem na společné prohlášení členů Evropské rady a členských států skupiny G5 Sahel ze dne 28. dubna 2020,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN, zejména cíl č. 16, jímž je podpora spravedlivých, mírových a inkluzivních společností pro udržitelný rozvoj,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
- s ohledem na ústavu Republiky Burkina Faso,
- s ohledem na dohodu z Cotonou,
- s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných,
- s ohledem na Úmluvu Africké unie o ochraně vnitřně vysídlených osob v Africe a o pomoci těmto osobám,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 255, 29.6.2021, s. 45.

⁽²⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 24.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
 - s ohledem na Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 24. ledna 2022 armáda Burkiny Faso pod vedením podplukovníka Paula-Henriho Sandaogo Damiby a samozvaného Vlasteneckého hnutí za bezpečnost a obnovu (MPSR) svrhla zvolenou vládu, v jejímž čele stál prezident Roch Marc Christian Kaboré; vzhledem k tomu, že ústavní soud Burkiny Faso následně prohlásil podplukovníka Damibu za novou de facto hlavu státu;
- B. vzhledem k tomu, že krátce před převratem, v roce 2020, zvítězil v demokratických volbách prezident Kaboré a obhájil svou funkci pro druhé volební období; vzhledem k tomu, že byl nucen ohlásit svůj odchod z funkce prezidenta a odstoupit; vzhledem k tomu, že od převratu je zadržován ozbrojenými silami a jeho kontakt s vnějším světem je omezen; vzhledem k tomu, že Lidové hnutí za pokrok (MPP), strana prezidenta Kaborého, dne 26. ledna 2022 potvrdilo, že Kaboré je držen v prezidentské vile v domácím vězení a má k dispozici lékaře;
- C. vzhledem k tomu, že po převzetí moci vojenská junta oznámila pozastavení platnosti ústavy a rozpuštění vlády a národního shromáždění; vzhledem k tomu, že platnost ústavy byla obnovena dne 31. ledna 2022; vzhledem k tomu, že podplukovník Damiba v televizním prohlášení oznámil, že Burkina Faso dodrží své mezinárodní závazky;
- D. vzhledem k tomu, že převzetí moci armádou přijala občanská společnost v Burkině Faso s velkou opatrností a relativní benevolencí;
- E. vzhledem k tomu, že AU, ECOWAS a Stálá rada Frankofonie pozastavily po vojenském převratu členství Burkiny Faso; vzhledem k tomu, že ECOWAS a OSN vyslaly meziresortní delegaci, která požádala, aby bylo období přechodu krátké a prezident Kaboré byl propuštěn; vzhledem k tomu, že dne 3. února 2022 se společenství ECOWAS rozhodlo, že nevalí na Burkinu Faso nové sankce, ale požádalo nové orgány země, aby předložily „přijatelný harmonogram pro návrat k ústavnímu pořádku“;
- F. vzhledem k tomu, že dne 8. února 2022 byl zřízen technický výbor s nevojenskými aktéry, který má nastínit parametry přechodu; vzhledem k tomu, že tento výbor má dva týdny na to, aby předložil návrh charty pro přechodné období; vzhledem k tomu, že práce technického výboru se musí zaměřit na obnovení územní celistvosti, upevnění míru prostřednictvím postupného návratu vnitřně vysídlených osob, řádné správy věcí veřejných a návratu k ústavnímu pořádku;
- G. vzhledem k tomu, že podle MPSR byl státní převrat reakcí na zhoršující se bezpečnostní situaci v zemi; vzhledem k tomu, že vláda Burkiny Faso zahájila v roce 2017 proces reformy bezpečnostního sektoru vytvořením národní rady pro obranu a bezpečnost s cílem modernizovat bezpečnostní sektor a bojovat proti korupci v něm; vzhledem k tomu, že v reakci na neschopnost prezidenta Kaborého řešit korupci a přijmout účinná řešení obrovských problémů, s nimiž se země potýká v bezpečnostní, sociální a hospodářské oblasti v důsledku šíření násilných útoků teroristických skupin, narůstala nespokojenost civilního obyvatelstva, opozice i vojska a jejich kritika režimu;
- H. vzhledem k tomu, že bezpečnostní situace v oblasti Sahelu je přímým důsledkem destabilizace regionu a šíření zbraní po intervenci v Libyi v roce 2011;
- I. vzhledem k tomu, že státní rozpočet na obranu a bezpečnost vzrostl mezi lety 2016 a 2021 z 240 milionů EUR na 650 milionů EUR, což představuje nárůst o více než 170 %; vzhledem k tomu, že tyto výdaje nedokázaly zlepšit životní podmínky ani operační kapacitu vojáků, a to částečně kvůli rozsáhlým problémům souvisejícím se špatným finančním hospodařením;

Čtvrtek 17. února 2022

- J. vzhledem k tomu, že v posledních šesti letech přišly při džihádistických a povstaleckých útocích o život tisíce lidí; vzhledem k tomu, že během dvou let bylo uzavřeno více než 1 000 škol a mnoho lidí uprchlo ze svých domovů, aby unikli násilí; vzhledem k tomu, že v červnu 2021 zemřelo při nejhorším útoku od roku 2015 ve vesnicích Solhan a Tadayat 174 osob; vzhledem k tomu, že dne 4. listopadu 2021 bylo při džihádistickém útoku na četnictvo v Inatě v severní části Burkiny Faso zabito 53 ze 120 vojáků, kteří čekali na logistické dodávky a podporu, včetně potravin; vzhledem k tomu, že organizace Human Rights Watch informovala o hromadných popravách stovek podezřelých, které provedly bezpečnostní síly a provládní milice, a vzhledem k tomu, že prakticky žádný z těchto útoků nebyl vyšetřen a nikdo nebyl stíhán;
- K. vzhledem k tomu, že zhoršující se bezpečnostní situace vyvolala v listopadu 2021 pouliční protesty, jichž se zúčastnilo obrovské množství lidí; vzhledem k tomu, že vláda zablokovala internet, což ještě zvýšilo nespokojenost obyvatelstva a vyvolalo kritiku ze strany lidskoprávních organizací a občanských hnutí v zemi;
- L. vzhledem k tomu, že když se dne 22. ledna 2022 vydali občané protestovat proti zhoršující se bezpečnosti v zemi, vypukly ve dvou největších městech Burkiny Faso – Ouagadougou a Bobo-Dioulasso – násilné demonstrace; vzhledem k tomu, že dva dny poté, co policie v hlavním městě Ouagadougou zasáhla proti protivládním demonstrantům, došlo k převzetí moci armádou;
- M. vzhledem k tomu, že stupňující se násilí vedlo k tomu, že se situace v Burkině Faso vyvinula v jednu z nejrychleji rostoucích krizí v oblasti vysídlování a ochrany na světě, kdy bylo vysídleno nejméně 1,6 milionu osob; vzhledem k tomu, že více než 19 000 obyvatel Burkiny Faso uprchlo do zemí, jako je Pobřeží slonoviny, Mali, Niger a Benin; vzhledem k tomu, že počet vnitřně vysídlených osob v loňském roce vzrostl na více než 1,5 milionu, což představuje 50 % nárůst; vzhledem k tomu, že oblast Sahelu zažívá bezprecedentní vyhlídňování venkova, neboť násilně vysídlené osoby se stěhují do městských oblastí, kde čelí novým rizikům; vzhledem k tomu, že vnitřně vysídleným osobám, zejména jedná-li se o ženy a mladé lidi, hrozí obzvláště závažná rizika, včetně sexuálního a pracovního vykořisťování, násilí na základě pohlaví, nuceného verbování a obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že nejvíce postiženy extrémní chudobou jsou v Burkině Faso ženy, jejichž příležitosti ke vzdělání jsou ve srovnání s muži poloviční;
- N. vzhledem k tomu, že klimatická krize má na oblast Sahelu viditelný a velmi škodlivý dopad, neboť vede k suchu, neúrodě, vysídlování, konfliktům týkajícím se půdy a zdrojů, nedostatku potravin a chudobě; vzhledem k tomu, že nedostatečný přístup ke vzdělání, pracovním příležitostem a příjmům nahrává náboru do extremistických organizací a džihádistických hnutí, a prohlubuje tak regionální nestabilitu;
- O. vzhledem k tomu, že na situaci v Burkině Faso měl dopad i nedávný převrat a zhoršující se situace v Mali; vzhledem k tomu, že tento poslední převrat je tak již čtvrtým převratem v západní Africe za méně než dva roky; vzhledem k tomu, že rostoucí počet státních převratů je odrazem velké krize politických systémů západní Afriky;
- P. vzhledem k tomu, že skupina G5 Sahel, již za účelem spolupráce v oblasti bezpečnosti vytvořily Burkina Faso, Čad, Mali, Mauritánie a Niger a kterou podporují zejména EU a Africká unie, koordinuje činnost v oblasti regionálního rozvoje a bezpečnosti s cílem bojovat proti terorismu a zajistit stabilitu v regionu, ale není schopna přesvědčit místní obyvatelstvo o své účinnosti;
- Q. vzhledem k tomu, že skupina ruských vojenských dodavatelů oslovila strážce převratu v Burkině Faso s nabídkou, že jim pomůže vycvičit armádu pro boj proti džihádistům;
- odsuzuje vojenský převrat, kterým byla svržena demokraticky zvolená vláda Burkiny Faso, a vyjadřuje znepokojení nad touto situací; zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné urychleně obnovit ústavní pořádek, včetně okamžitého návratu k civilní vládě;
 - vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění prezidenta Kaborého a všech dalších vládních činitelů;

Čtvrtek 17. února 2022

3. vítá oznámení o zřízení technického výboru, který nastíní další kroky v rámci přechodného období; bere na vědomí veřejná prohlášení podplukovníka Damiby, v nichž se zavázal k co nejrychlejšímu návratu k normálnímu ústavnímu životu a k tomu, že země bude i nadále dodržovat mezinárodní závazky; vyzývá vojenské vedení, aby plnilo mezinárodní závazky Burkiny Faso, včetně plného dodržování lidských práv a boje proti teroristickým organizacím v úzké spolupráci s mezinárodním společenstvím;
4. znovu opakuje, že podporuje společenství ECOWAS a Africkou unii v jejich úsilí o urovnání této krize; vyzývá mezinárodní společenství, včetně Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) a Komise, aby i nadále vedlo dialog s burkinafaskými orgány s cílem zajistit včasný a demokratický přechod k civilně vedené vládě; vyzývá orgány Burkiny Faso a technický výbor ke stanovení jasných lhůt a postupů, aby se co nejdříve mohly konat inkluzivní a transparentní volby;
5. zdůrazňuje, že je třeba vést skutečný a upřímný národní dialog, do něhož budou zapojeny všechny složky občanské společnosti, má-li se nastínit jasná budoucí vize burkinafaské demokracie;
6. naléhavě žádá všechny strany v Burkině Faso, aby prosazovaly svobodu tisku s cílem zajistit, aby domácí i mezinárodní mediální organizace mohly svobodně vykonávat svou práci a dokumentovat i situaci vnitřně vysídlených osob a operace bezpečnostních sil;
7. vybízí organizaci Národní koordinace pro úspěšnou transformaci (CNRT), aby orgány sledovala a požadovala, aby zajistily ochranu obránců lidských práv a organizací občanské společnosti při výkonu jejich mandátu, k čemuž patří i odsouzení porušování lidských práv, policejního násilí a nadměrného používání síly; vyzývá EU a její členské státy, aby ve větší míře chránily a podporovaly obránce lidských práv v Burkině Faso a případně usnadnily vydávání mimořádných víz těmto osobám a poskytly jim dočasné útočiště v členských státech EU;
8. připomíná, že mírové úsilí v Burkině Faso narušuje skutečnost, že bezpečnostní služby a milice nebyly potrestány za zvěrstva, jichž se v minulosti dopustily; vyzývá orgány Burkiny Faso, aby chránily práva podezřelých osob zadržených v rámci protiteroristických operací a aby zajistily, že osoby, které porušily lidská práva, budou pohnány k odpovědnosti; konstatuje, že vláda, která se sama jmenovala a nemá demokratický mandát, podkopává úsilí o posílení právního státu a odpovědnosti;
9. opakuje, že ochrana a bezpečnost civilního obyvatelstva je jedním z klíčových úkolů kterékoli vlády, a zdůrazňuje, že v Burkině Faso by měla být přijata další opatření ke zlepšení ochrany civilního obyvatelstva;
10. naléhavě žádá Komisi, ESVČ a členské státy, aby i nadále upřednostňovaly podporu reformy soudnictví a bezpečnostního sektoru v Burkině Faso, a zajistily tak uvolnění dostatečných zdrojů a technické pomoci za účelem radikální reformy bezpečnostního sektoru, transparentní a konstruktivní spolupráce mezi civilní vládou a armádou a obnoveného úsilí v boji proti korupci;
11. vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily finanční podporu a humanitární pomoc s cílem uspokojit naléhavé potřeby obyvatel Burkiny Faso, a zejména vnitřně vysídlených osob a uprchlíků v sousedních zemích;
12. vyzývá orgány Burkiny Faso, aby přepracovaly ustanovení o imunitě, které je součástí zákona o zvláštních silách, nové vojenské jednotce vytvořené v květnu 2021, a ve kterém se stanoví, že příslušníci zvláštních sil nemohou být postaveni před soud za žádné své jednání během operací, čímž se porušuje právo obětí na spravedlnost a odškodnění;
13. vyzývá členské státy EU, aby dostály svým mezinárodním závazkům a při vývozu zbraní do zemí mimo EU uplatňovaly důkladný systém kontrol a sledování, jak je stanoveno ve Smlouvě o obchodu se zbraněmi, aby se zabránilo jejich zneužití a nedocházelo s jejich přispěním k porušování lidských práv;
14. vyjadřuje znepokojení nad celkovým stavem demokracie v regionu a vyzývá všechny aktéry na domácí i mezinárodní scéně, aby se zamysleli nad tím, jaké poučení lze vyvodit z různých převratů a jak lépe podporovat a podněcovat demokratické procesy v tomto regionu;

Čtvrtek 17. února 2022

15. je i nadále přesvědčen, že zapojení Wagnerovy skupiny v západní Africe je v rozporu s cílem dosáhnout v Burkině Faso míru, bezpečnosti a stability a zajistit ochranu jejích obyvatel; žádá, aby aktivity Wagnerovy skupiny a dalších soukromých vojenských společností v Africe byly podrobně projednány na nadcházejícím summitu EU–Afrika;

16. zdůrazňuje, že terorismus a nestabilita v oblasti Sahelu představují výzvu a ohrožují upevnění demokracie a právní stát; připomíná, že řešení základních příčin extremismu a vojenské úsilí o obnovení vládní kontroly nad celým regionem mají zásadní význam pro posílení legitimacy demokraticky zvolených vlád u občanů;

17. má velké obavy z toho, jak se bezpečnostní hrozby projeví na účinnosti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce; žádá členské státy a mezinárodní společenství, aby zvýšily humanitární pomoc poskytovanou Burkině Faso, zejména ve formě potravin, vody a zdravotnických služeb; vyzývá orgány, aby podporovaly a usnadňovaly činnost humanitárních organizací v Burkině Faso, a zaručily jim tak neomezený přístup, aby mohly řešit potřeby vysídlených osob;

18. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, orgánům Republiky Burkina Faso, sekretariátu skupiny G5 Sahel, spolupředsedům Smíšeného parlamentního shromáždění AKT–EU, Panafrickému parlamentu, Hospodářskému společenství států západní Afriky a Africké unii a jejím institucím.

Čtvrtek 17. února 2022

DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2022)0042

Korupce a lidská práva

Doporučení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkajícím se korupce a lidských práv (2021/2066(INI))

(2022/C 342/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů proti korupci (UNCAC), která vstoupila v platnost dne 14. prosince 2005,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a Deklaraci OSN o zastáncích lidských práv,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Úmluvu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích, na doporučení Rady z roku 2009 k dalšímu boji proti podplácení, na doporučení z roku 1996 týkající se daňové uznatelnosti úplatků zahraničních veřejných činitelů a na další související nástroje,
- s ohledem na zprávu OECD z roku 2010 nazvanou „Ukončení pracovního poměru ve veřejném sektoru: osvědčené postupy pro předcházení střetu zájmů“,
- s ohledem na Úmluvu o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie z roku 1997 ⁽¹⁾,
- s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024, který přijala Rada Evropské unie dne 18. listopadu 2020,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv, které byly přijaty na 2914. zasedání Rady pro obecné záležitosti dne 8. prosince 2008,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje stanovené v rezoluci OSN ze dne 25. září 2015 nazvané „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“, včetně cíle udržitelného rozvoje č. 16, který se týká úsilí o potírání korupce,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 195, 25.6.1997, s. 2.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na zprávu Evropské investiční banky (EIB) ze dne 8. listopadu 2013 nazvanou „Politika předcházení a zamezování protiprávnímu jednání v aktivitách Evropské investiční banky“ (politika EIB v oblasti boje proti podvodům),
- s ohledem na obecné zásady v oblasti podnikání a lidských práv: provádění rámce OSN nazvaného „Chránit, respektovat a napravovat“,
- s ohledem na vydání pokynů OECD pro nadnárodní společnosti z roku 2011 a na standardy pro boj proti korupci, které tato organizace vytvořila,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 20. června 2016 o podnikání a lidských právech,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/1998 ze dne 7. prosince 2020 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2021 o globálním režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní Magnitského zákon)⁽³⁾,
- s ohledem na globální režim protikorupčních sankcí Velké Británie z roku 2021 a na obecné zásady této země pro odškodnění zahraničních obětí (včetně postižených států) v případech úplatkářství, korupce a hospodářské trestné činnosti,
- s ohledem na nová závazná pravidla přijatá francouzským Parlamentem pro navrácení zkonfiskovaného odcizeného majetku lidem v zemích původu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2021 obsahující doporučení Komisi k náležitě péči a odpovědnosti podniků⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o udržitelné správě a řízení společností⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o dopadech změny klimatu na lidská práva a úloze ochránců životního prostředí v této oblasti⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 o zahraničně politických důsledcích rozšíření onemocnění COVID-19⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2017 o korupci a lidských právech ve třetích zemích⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2016 o odpovědnosti podniků za závažné porušování lidských práv ve třetích zemích⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2015 o vyhýbání se daňovým povinnostem a o daňových únicích, sociální ochraně a rozvoji v rozvojových zemích⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2013 o korupci ve veřejném a soukromém sektoru: dopad na lidská práva ve třetích zemích⁽¹¹⁾,

⁽²⁾ Úř. věst. L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0349.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 11.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 94.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 111.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 63.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 82.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 265, 11.8.2017, s. 59.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 181, 19.5.2016, s. 2.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu⁽¹²⁾ a na balíček návrhů právních předpisů Evropské komise za účelem posílení pravidel boje proti praní peněz a proti financování terorismu zveřejněný dne 20. července 2021,
- s ohledem na čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) týkající se mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem, včetně korupce, v nichž může EU prostřednictvím směrnic zavést společná pravidla,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii⁽¹³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153 ze dne 20. června 2019 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na trestněprávní a občanskoprávní úmluvy Rady Evropy o korupci, na další právní nástroje a politická doporučení v této věci přijaté orgány Rady Evropy, včetně společných pravidel pro potírání korupce při financování politických stran a volebních kampaní, a na rezoluce (98) 7 a (99) 5 přijaté Výborem ministrů Rady Evropy ve dnech 5. května 1998 a 1. května 1999, kterými byla ustavena Skupina států proti korupci (GRECO),
- s ohledem na rezoluci Výboru ministrů Rady Evropy (97) 24 ze dne 6. listopadu 1997 o dvaceti vůdčích zásadách boje proti korupci,
- s ohledem na prohlášení skupiny GRECO ze dne 15. dubna 2020 o korupčních rizicích a užitečných odkazech na právní předpisy v souvislosti s pandemií COVID-19,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na politické prohlášení nazvané „Náš společný závazek účinně řešit problémy a provádět opatření k prevenci a potírání korupce a posilovat mezinárodní spolupráci“, které přijalo Valné shromáždění OSN dne 2. června 2021 během svého zvláštního zasedání zaměřeného na boj proti korupci, a na příspěví EU k výslednému dokumentu zvláštního zasedání Valného shromáždění OSN týkajícího se korupce ze dne 17. prosince 2019,
- s ohledem na zprávu pracovní skupiny OSN k otázce lidských práv a nadnárodních korporací a ostatních podniků ze dne 17. června 2020 nazvanou „Propojení agendy týkající se podniků a lidských práv s bojem proti korupci“,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN o státních institucích pro podporu a ochranu lidských práv přijatou dne 17. prosince 2015 a rezoluci Rady OSN pro lidská práva o státních institucích pro podporu a ochranu lidských práv přijatou dne 29. září 2016,
- s ohledem na zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) ze dne 21. dubna 2020 o výzvách, jimž státy čelí, a osvědčených postupech, jež používají při začleňování hlediska lidských práv do svých celostátních strategií a politik pro boj proti korupci, včetně těch, které se týkají nestátních subjektů, např. soukromého sektoru,

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 122.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 1.

Čtvrtek 17. února 2022

- s ohledem na zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 15. dubna 2016 o osvědčených postupech, jak bojovat proti negativnímu dopadu korupce na požívání všech lidských práv, a s ohledem na závěrečnou zprávu Poradního výboru Rady pro lidská práva OSN ze dne 5. ledna 2015 týkající se nepříznivého dopadu korupce na požívání lidských práv,
 - s ohledem na návrh hlavních směrů Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva týkajících se rámce pro lidská práva při vymáhání odcizeného majetku,
 - s ohledem na iniciativu OSN nazvanou „Globální pakt“, jejímž cílem je sladit strategie a opatření s obecnými zásadami v oblasti lidských práv, zaměstnanosti, životního prostředí a boje proti korupci,
 - s ohledem na doporučení Finančního akčního výboru,
 - s ohledem na každoroční index vnímání korupce, který vypracovává organizace Transparency International,
 - s ohledem na článek 118 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0012/2022),
- A. vzhledem k tomu, že korupce usnadňuje, udržuje a institucionalizuje porušování lidských práv a brání dodržování a požívání těchto práv; vzhledem k tomu, že korupce je trestným činem uvedeným v čl. 83 odst. 1 SFEU, který si vzhledem ke své obzvláště závažné povaze a přeshraničnímu rozměru vyžaduje společnou definici a přístup;
- B. vzhledem k tomu, že korupce neúměrně postihuje nejzranitelnější a marginalizované jednotlivce a skupiny ve společnosti, porušuje právo na nediskriminaci a brání jim, zejména ženám, v rovném přístupu k politické účasti, základním a veřejným službám, spravedlnosti, přírodním zdrojům, pracovním místům, vzdělávání, zdravotní péči a bydlení; vzhledem k tomu, že korupce prohlubuje chudobu a nerovnost tím skrze zpronevěru bohatství a veřejných statků a zároveň oslabuje ochranu přírody a udržitelnost životního prostředí;
- C. vzhledem k tomu, že korupce je složitý a celosvětový jev, který existuje ve všech zemích světa bez ohledu na jejich hospodářské a politické systémy; vzhledem k tomu, že boj proti korupci si žádá mezinárodní spolupráci a že je nedílnou součástí mezinárodních závazků, pokud jde o naplňování lidských práv, ochranu planety a zajištění míru a prosperity pro všechny její obyvatele do roku 2030, a to v rámci cílů udržitelného rozvoje vytyčených OSN, zejména pak cíle č. 16, který klade důraz na podporu spravedlivých, mírumilovných a inkluzivních společností a který mimo jiné zavazuje mezinárodní společenství zejména ke zvýšení úsilí o vymáhání a navrácení odcizeného majetku;
- D. vzhledem k tomu, že korupce mimo jiné typicky zahrnuje zneužívání moci, nedostatečnou odpovědnost, bránění spravedlnosti, nepřiměřené ovlivňování, institucionalizaci diskriminace, klientelismus, uchvácení státu, nepotismus, udržování kleptokratických systémů a narušení tržních mechanismů, přičemž často bývá spojena s organizovaným zločinem a usnadňuje ji nedostatečná transparentnost a chybějící přístup k informacím; vzhledem k tomu, že narůstající autoritářství a vzestup nedemokratických režimů je živnou půdou korupce, přičemž boj proti ní vyžaduje mezinárodní spolupráci s podobně smýšlejícími demokraciemi; vzhledem k tomu, že korupce vede ke zranitelnosti zemí vůči škodlivému vlivu ze zahraničí a že dále poškozují demokratické instituce;
- E. vzhledem k tomu, že země, komunity, společnosti nebo jednotlivci se mohou stát oběťmi korupce, zejména osoby, které se podílejí na vyšetřování, oznamování a stíhání korupce a které jsou vystaveny zvýšenému riziku a potřebují účinnou ochranu; vzhledem k tomu, že oznamování korupce je hlavní příčinou vražd novinářů a že podle Výboru na ochranu novinářů bylo v roce 2021 zavražděno pět novinářů, kteří vyšetřovali případy korupce; vzhledem k tomu, že ochrana oznamovatelů před odvetnými opatřeními a poskytování účinné právní ochrany a zajištění bezpečných postupů oznamování pro tyto oznamovatele ve veřejném i soukromém sektoru tvoří nedílnou součást boje proti korupci; vzhledem k tomu, že veškerá protikorupční opatření musí být v souladu s lidskoprávními standardy;

Čtvrtek 17. února 2022

- F. vzhledem k tomu, že korupce podryvá veřejnou správu a kvalitu veřejných služeb, oslabuje účinnost a efektivitu demokratických institucí, řízení korporátních celků, systém brzd a protivah a demokratické zásady, podkopává právní stát, narušuje důvěru veřejnosti a brání v udržitelném rozvoji, což má za následek beztrestnost pachatelů, nezákonné obohacování těch, kteří jsou u moci, a uchvacování moci s cílem uniknout trestnímu stíhání; vzhledem k tomu, že chybějící nezávislý soudní systém narušuje dodržování zásad právního státu; vzhledem k tomu, že korupce je významným urychlovačem a prvkem konfliktů, zejména v rozvojových zemích, a destabilizuje úsilí o budování míru, což vede k masivnímu porušování lidských práv a v některých případech ke ztrátám na životech; vzhledem k tomu, že daňové ráje a také finanční a právní subjekty, z nichž je mnoho usazeno v Evropě, usnadňují a podporují nezákonné finanční toky z rozvojových zemí; vzhledem k tomu, že vyšetřování a stíhání těchto trestných činů je nadále omezené;
- G. vzhledem k tomu, že korupční praktiky v politice, jako jsou volební podvody, nezákonné financování politických kampaní a politických stran a klientelismus oslabují občanská a politická práva účastnit se veřejných záležitostí a volit a být volen do veřejných funkcí a narušují důvěru v politické strany, volené zástupce, demokratické procesy a vlády, čímž podkopávají demokratickou legitimitu a důvěru veřejnosti v politiku; vzhledem k tomu, že bez účinné regulace je financování politických kampaní a politických stran obzvláště vystaveno riziku korupce a tyto prostředky jsou po celém světě využívány zejména soukromými subjekty a cizími státy k ovlivňování voleb, kampaní k referendům a sociálním diskuzím a k vměšování se do těchto procesů; vzhledem k tomu, že některé cizí státy a nestátní subjekty využívají korupci jako nástroj zahraniční politiky, který brání pokroku směrem k funkčním demokraciím, a stále více provádějí strategie získávání elit na svou stranu a kooptování úředníků veřejné správy jak v EU, tak ve světě s cílem prosazovat své zájmy v legislativních a politických procesech;
- H. vzhledem k tomu, že v některých zemích současná krize COVID-19 prohloubila porušování lidských práv související s korupcí, neboť státy s vyššími úrovněmi korupce čelí vyššímu počtu úmrtí v souvislosti s onemocněním COVID-19 a nejzranitelnější skupiny obyvatel jsou nepřiměřeně zasaženy; vzhledem k tomu, že korupce omezuje požívání lidských práv, základních svobod a přiměřené životní úrovně, neboť ochromuje schopnost států poskytovat a spravedlivě distribuovat veřejné zdravotní služby nebo očkovací látky; vzhledem k tomu, že odvětví farmaceutických výrobků a zdravotnických prostředků je vůči korupci obzvláště zranitelné; vzhledem k tomu, že mnohé vlády zneužily mimořádné pravomoci související s krizí COVID-19, aby ve svých rukách soustředily více moci a vystupňovaly tvrdé zákroky proti novinářům, oznamovatelům a organizacím občanské společnosti pracujícím na odhalování korupce;
- I. vzhledem k tomu, že vnější důvěryhodnost EU závisí také na uplatňování účinných protikorupčních opatření v jejich členských státech a na unijní úrovni; vzhledem k tomu, že několik členských států EU zaujímá přední místo v indexu finančního tajemství sítí daňové spravedlnosti za rok 2020, který řadí jurisdikce podle úrovně utajení a rozsahu offshorových činností; vzhledem k tomu, že v členských státech byly zaznamenány nedostatky v přezkumech Globálního fóra OECD pro transparentnost a výměnu informací pro daňové účely a Finančního akčního výboru; vzhledem k tomu, že členské státy EU by měly zvýšit transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků;
- J. vzhledem k tomu, že režimy občanství a pobytu pro investory zavedené v některých členských státech jsou zneužívány k praní peněz nebo zatajování finančních prostředků získaných z korupční činnosti; vzhledem k tomu, že mnoho členských států má zavedená pravidla, která mají zabránit nepatřičnému ovlivňování a korupci ze strany zákonodárců a veřejných činitelů, včetně bývalých veřejných činitelů, kteří hrají zásadní úlohu při prevenci, odhalování a monitorování korupčních činností, avšak tato pravidla jsou prosazována pouze částečně, zatímco harmonizovaná pravidla na úrovni EU jsou nedostatečná a je třeba je posílit;
- K. vzhledem k tomu, že Valné shromáždění OSN ve svém politickém prohlášení ze dne 2. června 2021 uznalo svoji povinnost a nutnost naléhavě přijmout opatření proti korupci a zavázalo se, že zdvojnásobí úsilí vynakládané na prevenci a zaujme mnohostranný přístup vůči korupci, zejména s ohledem na pandemii COVID-19;
- L. vzhledem k tomu, že EU podporuje třetí země v jejich boji proti korupci nejen prostřednictvím technické pomoci, diplomatické činnosti a finanční podpory, jakož i za pomoci mnohostranných fór, ale také prostřednictvím unijních právních předpisů a vytváření standardů, pokynů a rámců pro vnější činnost;

Čtvrtek 17. února 2022

- M. vzhledem k tomu, že Rada se v rámci akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 zavázala bojovat proti korupci prostřednictvím komplexní pomoci poskytované v podobě podpory reformních procesů veřejné správy, účinných protikorupčních strategií a právních rámců, včetně ochrany oznamovatelů a svědků, specializovaných orgánů, parlamentů, nezávislých sdělovacích prostředků a organizací občanské společnosti a také podporou ratifikace a uplatňování úmluvy UNCAC; vzhledem k tomu, že vnější důvěryhodnost EU závisí také na uplatňování účinných protikorupčních opatření v jejich členských státech;
- N. vzhledem k tomu, že soukromý sektor a podniky, zejména nadnárodní společnosti a bankovní subjekty, mohou sehrát klíčovou úlohu v boji proti korupci na celém světě a v omezování jejich dopadů na lidská práva; vzhledem k tomu, že bankovní subjekty mohou významně přispět k odhalování praní peněz, financování terorismu a dalších nezákonných činností souvisejících s korupcí, což zdůrazňuje význam navázání plodných vztahů spolupráce mezi státními institucemi a soukromým sektorem;
- O. vzhledem k tomu, že závazné právní předpisy týkající se náležité péče podniků jsou nepostradatelnými prostředky k prevenci, řešení a účinné nápravě porušování lidských práv a ochrany životního prostředí na celém světě v celém dodavatelském řetězci a neměly by mít negativní dopad na malé a střední podniky; vzhledem k tomu, že ustanovení úmluvy UNCAC by měla tvořit součást povinností náležité péče, které jsou stanoveny v připravovaném návrhu Komise k tomuto tématu;
- P. vzhledem k tomu, že režimy sankcí EU v jednotlivých zemích již umožňují cílená opatření vůči osobám a subjektům odpovědným za narušování demokracie a právního státu, včetně závažných finančních pochybení v souvislosti s veřejnými prostředky, pokud se na tyto činy vztahuje úmluva UNCAC; vzhledem k tomu, že přijetí globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní Magnitského zákon) zásadním způsobem doplňuje soubor unijních nástrojů; vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně požadoval rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby výslovně zahrnoval korupční jednání, s cílem účinně bojovat proti veškerému porušování lidských práv bez ohledu na povahu trestného činu a vytvořit doplňkový režim v případě, že korupční jednání nebude zahrnuto do revize stávajícího režimu; vzhledem k tomu, že Spojené státy, Kanada a Spojené království rovněž přijaly obdobné protikorupční sankční režimy;
1. doporučuje Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku:

Na cestě ke komplexní protikorupční strategii EU

- a) uznat souvislost mezi korupcí a lidskými právy a skutečnost, že korupce je obrovskou překážkou pro požívání všech lidských práv; přijmout proto přístup založený na lidských právech v boji proti korupci, v jehož středu bude stát oběti korupce, a umístit tento boj do středu veškerého úsilí a politik EU na podporu lidských práv, demokracie a právního státu na celém světě; zabývat se korupcí jako celosvětovým jevem, který vyžaduje účinné protikorupční instituce, preventivní mechanismy a mezinárodní regulační rámec, jakož i vymáhání majetku a trestní stíhání v rámci EU; zahájit práci na mezinárodně uznávané definici korupce s využitím úmluvy UNCAC coby orientačního nástroje; vzít na vědomí, že boj proti korupci vyžaduje koordinovaná opatření na celosvětové úrovni a větší spolupráci mezi odborníky na boj proti korupci a lidská práva; podporovat spolupráci mezi EU, jejími členskými státy a třetími zeměmi, zejména na poli justiční spolupráce a spolupráce donucovacích orgánů, a sdílení informací za účelem výměny osvědčených postupů a účinných nástrojů pro potírání korupce;
- b) uznat, že transparentnost je základním stavebním kamenem všech protikorupčních strategií; v této souvislosti vyzývá ke zrušení nadbytečných pravidel upravujících profesní tajemství v příslušných odvětvích, zejména ve finančním sektoru, a k podpoře automatické výměny informací o daňových podvodech a vyhýbání se daňovým povinnostem, jakož i ke zveřejňování zpráv nadnárodními společnostmi podle jednotlivých zemí a veřejnými rejstříky o skutečných majitelích společností; přijmout politiku nulové tolerance vůči daňovým rájům, neboť ty umožňují snadné zastření nezákonných finančních toků;
- c) uznat současný trend ústupu demokratických a vzestupem kleptokratických systémů po celém světě a vzájemnou souvislost mezi těmito dvěma jevy, k čemuž dochází mimo jiné i v důsledku rostoucí úlohy oligarchů v některých zemích; zaujmout vedoucí postavení na mnohostranných fórech a vytvořit koalici demokracií s cílem potlačovat globální hrozbu kleptokracie a autoritářství;

Čtvrtek 17. února 2022

- d) formulovat komplexní, soudržnou a účinnou globální protikorupční strategii EU na základě vyhodnocení stávajících protikorupčních nástrojů a osvědčených postupů, kterými EU disponuje, přičemž je třeba určit nedostatky, navýšit financování a rozšířit podporu pro organizace občanské společnosti zaměřené na boj proti korupci, jak již Parlament požadoval ve svém usnesení ze dne 13. září 2017 o korupci a lidských právech ve třetích zemích; přisoudit prioritu prevenci v boji proti korupci zavedením preventivních opatření, politik a postupů, včetně informačních kampaní a odborné přípravy ve veřejném a soukromém sektoru;
- e) zřídit zvláštní pracovní skupinu Rady pro přípravné práce v oblasti boje proti korupci (podobné nebo vytvořené po vzoru COHOM – Pracovní skupiny pro lidská práva) s cílem poskytnout podklady pro jednání v Radě;
- f) posílit roli Evropského parlamentu při kontrole protikorupčního úsilí; vzít na vědomí odhodlání Parlamentu sestavovat pravidelnou aktualizaci zprávy o korupci a lidských právech během každého volebního období; vypracovat roční posouzení pokroku, kterého bylo dosaženo v souvislosti s doporučeními uvedenými v těchto zprávách;
- g) trvat na úplném provádění a prosazování platných vnitrostátních a mezinárodních protikorupčních nástrojů, jako jsou úmluva UNCAC, Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů, protikorupční standardy a doporučení Rady Evropy, obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv a trestněprávní a občanskoprávní úmluvy Rady Evropy o korupci; vybídnout všechny státy, které tak dosud neučinily, aby neprodleně tyto protikorupční nástroje ratifikovaly; urychleně provést inkluzivní a komplexní proces přezkumu provádění úmluvy UNCAC ze strany EU, jakož i rychlé zavedení procesu navazujícího na přezkumy této úmluvy;

Soudržnost mezi vnitřním a vnějším rozměrem

- h) posílit důvěryhodnost vnější protikorupční činnosti EU prostřednictvím účinného boje proti korupci, jakož i proti daňovým únikům, nezákonnému obchodu, bankovnímu tajemství a praní peněz v rámci EU; uznat vlastní úlohu a odpovědnost kritického počtu jednotlivců a subjektů usazených v EU jakožto iniciátorů, zprostředkovatelů a příjemců korupce ve třetích zemích; vzít na vědomí, že jako signatářské státy úmluvy UNCAC se všechny členské státy EU zavázaly, že podplácení státních a zahraničních veřejných činitelů učiní trestným činem; uznat, že systémová korupce a neschopnost účinně stíhat zahraniční úplatkářství v některých členských státech EU podryvá úsilí o boj proti korupci ve třetích zemích a že je zapotřebí přijmout opatření k odstranění těchto nedostatků; uznat, že chybějící harmonizovaná a rozhodná opatření, zpoždění a nedostatky v provádění protikorupčních právních předpisů v rámci EU jsou motivací pro zkorumpované aktéry mimo EU; zajistit odpovědnost pachatelů velkých korupčních sítí a přijmout společné normy týkající se transparentnosti, kontroly a dohledu nad investicemi s cílem snížit riziko korupce a praní peněz, které představují tzv. programy zlatých viz;
- i) požádat Komisi, aby posílila protikorupční unijní rámec a předložila protikorupční směrnici EU na základě článku 83 SFEU, která stanoví společná pravidla Unie pro trestní sankce za korupci;
- j) vzít na vědomí, že EU je místem určení pro zpronevěřené finanční prostředky a majetek, z nichž většina není konfiskována ani navrácena, že právní rámec pro vyhledávání odcizeného majetku je i nadále velmi roztržštěný a že navrácení zpronevěřeného majetku je morálním požadavkem z hlediska spravedlnosti a odpovědnosti, jakož i důvěryhodnosti politiky EU na podporu demokracie; pokročit ve všech členských státech EU v úsilí o zmrazení a konfiskaci odcizeného majetku a výnosů z korupce v jejich jurisdikcích v souladu s úmluvou UNCAC a o jejich transparentní a odpovědné navrácení zemi původu a obětem, mimo jiné pomocí výrazného zlepšení transparentnosti, přístupu k informacím o zahraničních aktivech držených na území EU a smysluplným zapojením organizací občanské společnosti; neprodleně přijmout opatření navazující na závazky ze zasedání Valného shromáždění OSN týkající se vymáhání majetku, včetně závazků týkajících se konfiskace v civilním řízení, zabavení a navrácení výnosů z korupce v souvislosti s mimosoudními řešeními a shromažďování a zveřejňování údajů o vymáhání majetku z trestné činnosti; navrhnout řádnou posloupnost kroků (sankce, zabavení majetku v civilním a trestněprávním řízení, trestní stíhání, mechanismy navrácení majetku), které v konečném důsledku povedou k opětovnému využití zcizeného majetku ve prospěch obětí korupce; zavést účinnou spolupráci mezi členskými státy v této oblasti; vypracovat sdělení, v němž nastíní možné iniciativy na úrovni EU a na mezinárodní úrovni s cílem zajistit rychlé a účinné navrácení nezákonně

Čtvrtek 17. února 2022

nabytého majetku po procesech demokratické transformace a zajistit, aby pro tento majetek neexistovalo bezpečné útočiště; stanovit společná pravidla EU pro navrácení odcizeného majetku, která budou vyžadovat, aby poté, co žalobce vznesl svůj nárok, odpovídající subjekt nebo jednotlivec v souvislosti se závažnými trestnými činy vymezenými vnitrostátními právními předpisy prokázali, že splnili své právní a finanční závazky, např. pokud jde o zákonnost původu financování nebo jiného majetku; stíhat odpovědné osoby, usnadňovat obětem odpovídající přístup k opravným prostředkům a podporovat schopnost parlamentů vykonávat účinný dohled nad rozpočtem;

- k) důkladně sledovat zahraniční vměšování a stanovit a zajistit přísné prosazování evropských pravidel financování pro politické strany a nadace, nevládní organizace a sdělovací prostředky, zejména pokud financování pochází z nedemokratických zemí a nestátních subjektů, s cílem zabránit získávání elit na jejich stranu a škodlivému vlivu a vměšování do demokratických procesů a veřejných záležitostí EU a partnerských zemí; podporovat transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků jako zásadní prvek demokracie; podporovat specializované programy týkající se financování politických stran a výdajů na kampaně v rámci vnější unijní podpory demokracie v těchto zemích; přijmout přísné normy pro osoby zastávající volené funkce a vyšší veřejné činitele po ukončení zaměstnání ve veřejné sféře, zabránit případům „otáčivých dveří“ a zajistit harmonizovaná pravidla a jejich prosazování na úrovni EU prostřednictvím spolehlivého systému dohledu;

Lidská práva a boj proti korupci: doplnění a zprovoznění souboru nástrojů EU

- l) posílit zavádění protikorupčního přístupu založeného na právech do nástrojů vnější činnosti EU, mimo jiné i do Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI), Nástroje předstupní pomoci (NPP) a svěrenských fondů EU; upřednostňovat závazné protikorupční závazky, které mají stanovené cíle a harmonogramy; upřednostnit zvyšování domácích příjmů v partnerských zemích podporou boje proti daňovým únikům a posilováním řádné správy věcí veřejných; posílit přísné sledování a prosazování pravidel s cílem zabránit tomu, aby vlády využívaly finanční prostředky EU k nezákonným činnostem; zapojit občanskou společnost do monitorování využívání finančních prostředků EU a posílit úlohu Parlamentu v této oblasti; zlepšit komunikaci mezi specializovanými agenturami EU a místními partnery; investovat do digitálních metod boje proti korupci založených na datech, zejména do technologických kapacit donucovacích orgánů pro vyšetřování; podporuje posílenou spolupráci mezi Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřadem evropského veřejného žalobce; zajistit jednotnou, komplexní a přístupnou databázi konečných příjemců finančních prostředků EU během celého cyklu zadávání veřejných zakázek;
- m) posílit programy v rámci nástrojů vnější činnosti EU na podporu budování protikorupčních kapacit na základě zásad transparentnosti, odpovědnosti, nediskriminace a smysluplné účasti zúčastněných stran a v souladu s příslušnými nařízeními týkajícími se těchto nástrojů; zvýšit účinnost výdajů EU tím, že programy budou mít stanoveny jasné cíle a harmonogramy; zvýšit transparentnost a odpovědnost své oficiální rozvojové pomoci, a naplňovat tak normy stanovené v mezinárodně dohodnutých zásadách pro účinný rozvoj; vytvořit ucelený systém řízení rizik s cílem zabránit tomu, aby finanční prostředky EU přispívaly ke korupci, čehož může být dosaženo například propojením rozpočtové podpory s protikorupčními cíli a věnováním zvláštní pozornosti monitorování provádění; provádět přísné monitorování projektů financovaných EU ve třetích zemích a zajistit, aby nebyly využívány jako nástroje k financování nezákonných činností; provádět audity s cílem ověřit, zda jsou tyto prostředky využívány v souladu s cíli stanovenými v nařízeních pro každý nástroj; pozastavit rozpočtovou podporu v zemích, kde je rozšířena korupce a kde orgány zjevně nepřijímají skutečná opatření, a zároveň zajistit, aby se pomoc dostala k civilnímu obyvatelstvu jinými cestami; při unijním financování věnovat zvláštní pozornost řádné správě veřejných aktiv třetích zemí v souladu s finančním nařízením EU a podporovat úsilí OECD o zlepšení správy a řízení státních podniků; prozkoumat možnost vytvoření protikorupční pracovní skupiny EU s odpovídajícími pravomocemi, odbornými znalostmi a zdroji, která by prováděla vyšetřování a hodnocení ve třetích zemích a poskytovala technickou a operativní pomoc, včetně individuálně uzpůsobených reformních plánů, státům přijímajícím unijní finanční prostředky, které nemají dostatečnou kapacitu k řešení korupce a chtějí posílit svou spolupráci s Uníí; vybídnout delegace EU a velvyslanectví členských států, aby pravidelně podávaly zprávy o korupci, poskytovaly zaměstnancům delegací EU technickou odbornou přípravu, aby byli schopni řešit problémy v této oblasti a navrhopvat řešení pro konkrétní vnitrostátní situace;

Čtvrtek 17. února 2022

- n) zajistit, aby byly při financování z EU uplatňovány nejvyšší etické normy a standardy transparentnosti, včetně financování projektů a půjček ze strany EIB, aby byly organizace občanské společnosti a nezávislé subjekty plně zapojeny do monitorování těchto finančních prostředků, aby byly mechanismy pro podávání stížností k dispozici a přístupné a aby byla zajištěna odpovědnost za případné zneužití finančních prostředků; zajistit, aby všechny orgány a subjekty EU zaručily konečnému příjemci finančních prostředků bezplatný, rychlý a snadný přístup k informacím o konečném využití finančních prostředků, včetně informací o přidělování prostředků;
- o) učinit z boje proti korupci prioritu v rámci předvstupních jednání a kritérií; zaměřit se na budování kapacit, jako jsou specializované protikorupční orgány;
- p) zahrnout do všech obchodních a investičních dohod mezi EU a třetími zeměmi pevný a závazný rámec podmíněnosti v oblasti lidských práv s ustanoveními o transparentnosti a závaznými a vymahatelnými lidskoprávními a protikorupčními doložkami; v krajním případě uložit sankce nebo pozastavit platnost dohod v případě závažných případů korupce a porušování lidských práv; zajistit, aby obchodní jednání byla inkluzivní a transparentní a podléhala smysluplnému veřejnému dohledu, s povědomím o strategiích a prioritách;
- q) zdůrazňovat boj proti korupci v rámci dialogů o lidských právech a veřejné diplomacie a prosazovat otevřený dialog mezi státy a občanskou společností o problémech a možných řešeních s aktivním zapojením obhájců lidských práv a organizací občanské společnosti angažujících se v protikorupčních aktivitách;
- r) monitorovat korupční rizika spojená s rozsáhlými stavebními a investičními projekty autoritářských třetích zemí, které jsou realizovány po celém světě, ale také v členských státech, mimo jiné v odvětví energetiky, těžebního průmyslu, infrastruktury, obrany a zdravotnictví; věnovat zvláštní pozornost transparentnosti těchto projektů, jejíž míra často budí obavy ohledně netransparentního financování nebo fiskálních rizik; přistoupit k rychlému provádění programu „Globálně propojená Evropa“, který schválila Rada dne 12. července 2021 a který má potenciál přispět k boji proti tomuto úsilí prosazováním hodnot a zájmů EU v hospodářské, rozvojové a bezpečnostní politice;

Podpora občanské společnosti, novinářů a obránců lidských práv

- s) uznat zásadní úlohu nezávislých organizací občanské společnosti, obhájců lidských práv, protikorupčních aktivistů, oznamovatelů a investigativních novinářů v boji proti korupci, jelikož mění společenské normy, bojují proti beztrestnosti, shromažďují údaje a dosahují lepšího uplatňování a vymáhání protikorupčních opatření; usilovat o vytvoření bezpečného a příznivého prostředí pro osoby, které brání korupci a bojují proti ní, včetně oznamovatelů a novinářů, jakož i pro svědky; poskytovat podporu obětem korupce – jednotlivcům i komunitám –, aby mohly být identifikovány a informovány, mohly se účastnit soudních řízení a domáhat se náhrady újmy; pokročit v úsilí o rychlé provedení směrnice EU o oznamovatelích ve vnitrostátním právu a o její uplatňování ze strany členských států; spolupracovat se třetími zeměmi na ochraně oznamovatelů, mimo jiné prostřednictvím závazků za účelem zajištění vysoké úrovně jejich ochrany ve všech obchodních a investičních dohodách EU v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; podporovat úsilí o to, aby byli pachatelé pohnáni k odpovědnosti;
- t) vytvořit programy, které zajistí větší finanční podporu organizacím občanské společnosti, nezávislým sdělovacím prostředkům, oznamovatelům, investigativním novinářům a obhájcům lidských práv pracujícím na odhalování korupce a na její prevenci, jakož i na posilování transparentnosti a odpovědnosti, a to i ochranou před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti (žaloby SLAPP); usnadnit přístup menších organizací občanské společnosti k financování z EU; trvat na zavedení ambiciózní a účinné směrnice EU proti žalobám SLAPP, a to i ve vztahu k možnému soudnímu obtěžování ze strany orgánů, společností nebo jiných subjektů mimo EU;
- u) podle potřeby posílit ochranu svědků, oznamovatelů, investigativních novinářů a protikorupčních obhájců lidských práv a jejich příbuzných, mimo jiné vydáváním mimořádných víz a poskytováním dočasného útočiště v členských státech EU, jakož i vyčleněním vyhrazených zdrojů pro delegace EU a zastoupení členských států; vyzvat k důkladnému vyšetření násilí vůči investigativním novinářům, obhájcům lidských práv a dalším protikorupčním aktivistům, jakož i jejich vražd a dožadovat se vyvození spravedlnosti za tyto činy;

Čtvrtek 17. února 2022

Transparentnost a odpovědnost veřejných orgánů

- v) prosazovat důsledné právní předpisy o přístupu k informacím, poskytování smysluplných, komplexních, včasných, dohledatelných a digitalizovaných vládních údajů bez účtování poplatků a vyšší transparentnost zadávání veřejných zakázek a lobbingu, to vše s pomocí nezávislých orgánů dohledu; vybízet státy, aby obstarávaly služby od podniků, které splnily povinnosti náležité péče v oblasti lidských práv, včetně protikorupčních ustanovení;
- w) provádět programy na podporu parlamentní schopnosti vykonávat rozpočtovou kontrolu a další činnosti v oblasti dohledu;
- x) podporovat a posilovat nezávislé, nestranné a účinné soudnictví, orgány činné v trestním řízení a donucovací orgány se zdroji a odbornou přípravou na odpovídající úrovni, aby tak tyto orgány mohly provádět úspěšné vyšetřování, stíhání a soudní řízení v souvislosti s korupčními trestnými činy; podporovat vytvoření a profesionalizaci specializovaných státních protikorupčních orgánů ve třetích zemích;
- y) pokračovat v podpoře svobodných a spravedlivých volebních procesů a podporovat odpovědnost vůči voličům, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost volebním podvodům a kupování hlasů; podporovat pravidla transparentnosti a nestrannosti s cílem bojovat proti nezákonnému financování politických stran; zajistit systematictější návaznost na doporučení mezinárodních pozorovatelských misí;

Boj proti korupci v mnohostranných fórech

- z) zaujmout vedoucí postavení ve vytváření koalice demokracií s cílem potírat globální vzestup kleptokratických režimů; trvat na začlenění boje proti korupci do programu připravovaných mezinárodních summitů, jako je summit skupiny G7, a vyzvat k plnému provedení protikorupční agendy schválené na summitu o demokracii, jak navrhly Spojené státy americké; i nadále aktivně přispívat k činnosti mezinárodních a regionálních fór zaměřených na boj proti korupci a prosazování lidských práv;
- aa) uvítat zásadní politické prohlášení o korupci, které přijalo Valné shromáždění OSN, a využít tuto příležitost k navázání na jeho doporučení a posílit spolupráci s orgány OSN, např. Úřadem vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) a Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC); trvat na důležitosti systematické účasti občanské společnosti na diskuzích a mechanismech monitorování korupce na úrovni OSN;
- ab) podporovat prohlubování a plnění mezinárodních závazků, jejichž obsahem je, aby byl boj proti korupci ústředním prvkem cílů udržitelného rozvoje jakožto způsob boje proti celosvětové chudobě a naplňování hospodářských, sociálních a kulturních práv se zvláštním důrazem na právo na vzdělávání a politickou účast; uznat, že korupce působí jako překážka mnoha aspektů vzdělávání, což vede k zanedbání nadání u jedinců a k negativním dopadům na hospodářství; zdůraznit, že vzdělávání a informace jsou základními nástroji boje proti korupci; proto učinit boj proti korupci ve vzdělávání prioritou a vybidnout EU, aby vytvářela a prováděla zvláštní programy zaměřené na zvyšování povědomí o korupci, jejich nákladech pro společnost a prostředcích k jejímu potírání;
- ac) trvat na zřízení postu zvláštního zpravodaje OSN pro boj proti finanční trestné činnosti a korupci a pro ochranu lidských práv se širokým mandátem, včetně plánu zaměřeného na stanovené cíle a pravidelného hodnocení protikorupčních opatření přijatých státy; zaujmout vedoucí postavení v mobilizaci podpory mezi členskými státy Rady pro lidská práva a společně předložit usnesení, které navrhovaný mandát zavede; v této souvislosti podrobně popsat požadavky, které musí uchazeči splňovat, aby bylo zajištěno řádné plnění jejich mandátu, a upřesnit postup transparentnosti a kontroly, kterému bude úspěšný uchazeč podléhat před nástupem do funkce;
- ad) zahájit postup, jehož účelem je zajistit plné členství EU ve skupině GRECO, v níž má EU od roku 2019 postavení pozorovatele; trvat na tom, aby členské státy EU zveřejňovaly a plnily doporučení této skupiny;
- ae) pokročit v diskuzích o mezinárodní infrastruktuře pro řešení beztrestnosti vlivných jednotlivců zapojených do rozsáhlých korupčních případů, mimo jiné i o mezinárodních vyšetřovacích mechanismech, státních zástupcích a soudech; prozkoumat komplexní přístupy, jejichž pomocí by bylo možné reformovat mezinárodní justiční instituce, např. rozšířením pravomoci Mezinárodního trestního soudu, využíváním univerzální jurisdikce ke stíhání velkých korupčních činů nebo zřízením mezinárodního protikorupčního soudu; uznává význam transparentnosti a vyvození odpovědnosti mezinárodních organizací a vyšších úředníků;

Čtvrtek 17. února 2022

- af) prosazovat evropské normy, včetně boje proti praní peněz, transparentnosti skutečného vlastnictví a ochrany oznamovatelů v jiných nadnárodních fórech, a podporovat přijetí těchto norem třetími zeměmi; podporovat reformu právních předpisů o skutečném vlastnictví, která by měla zajistit, aby rejstříky byly aktuální a přístupné, a to jak v rámci EU, tak na celém světě, s cílem umožnit řádnou transparentnost příslušných právních subjektů, včetně svěrenských a krycích společností, aby tak bylo obětem korupce i donucovacím a daňovým orgánům umožněno určit totožnost skutečných vlastníků těchto subjektů;
- ag) prosazovat, aby bylo nevládním zúčastněným stranám, včetně akademické obce a organizací občanské společnosti, uděleno postavení pozorovatelů v rámci pomocných orgánů konference smluvních stran úmluvy UNCAC a dalších mnohostranných protikorupčních mechanismů;

Podnikání, korupce a lidská práva

- ah) urychleně zavést povinné právní předpisy EU týkající se náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí, které budou určeny všem subjektům a vztahovat se na obchodní vztahy v celém hodnotovém řetězci dané společnosti, přičemž budou vyžadovat, aby podniky, včetně těch, které poskytují finanční produkty a služby, zajistily identifikaci, posouzení, zmírnování, prevenci, ukončení a oznamování veškerých nepříznivých dopadů svých podniků a dodavatelských řetězců na lidská práva, životní prostředí a řádnou správu věcí veřejných, jakož i vyvození odpovědnosti za tyto dopady, a budou zahrnovat nejvyšší standardy, přísná protikorupční ustanovení, povinné mechanismy pro vyřizování stížností a režimy odpovědnosti, které obětem umožní pohnat společnost k odpovědnosti a usilovat o nápravu; zajistit, aby se povinnosti náležité péče vztahovaly na případy uplácení zahraničních veřejných činitelů, k němuž dochází přímo nebo prostřednictvím zprostředkovatelů; v této souvislosti zdůrazňuje, že budoucí právní předpisy týkající se náležité péče by měly minimalizovat byrokratickou zátěž společností, zejména malých a středních podniků;
- ai) pokročit v úsilí o předcházení korupci, posílit účetní a auditorské normy v soukromém sektoru v souladu s úmluvou UNCAC a účinně vymáhat sankce vůči podnikům za korupční jednání; doporučit, aby všechny velké společnosti a společnosti kótované na burze podávaly zprávy o své činnosti a o tom, jak potírají korupci a úplatkářství; přijmout předpisy a vypracovat pokyny pro společnosti s cílem zajistit bezpečné a důvěrné oznamování případů porušení protikorupčních pravidel a chránit osoby, které takové informace předloží; přimět třetí země, aby vyčlenily odpovídající zdroje na vnitrostátní kontaktní místa a aby zavedly další mimosoudní mechanismy pro vyřizování stížností, které by jednotlivcům a komunitám postiženým korupčními obchodními praktikami poskytovaly opravné prostředky;
- aj) vypracovat akční plán na posílení povinnosti náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí mimo jiné v odvětvích financí, účetnictví nebo nemovitostí, která často slouží jako struktura umožňující globální korupci tím, že zajišťují výnosům z korupce cestu do legální ekonomiky;
- ak) opětovně potvrdit význam obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv zajištěním toho, aby všechny členské státy, které tak doposud neučinily, co nejdříve přijaly vnitrostátní akční plány, a prosazovat přijetí akčních plánů a právních předpisů týkajících se náležité péče podniků třetími zeměmi; konstruktivně a aktivně se zapojit do jednání o závazné úmluvě OSN o podnikání a lidských právech;

Postihování korupce prostřednictvím unijního Magnitského zákona

- al) v souladu s opakovanými žádostmi Parlamentu o změnu stávajícího globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv rozšířit jeho oblast působnosti tak, aby zahrnoval korupční jednání, nebo případně předložit legislativní návrh na přijetí nového tematického sankčního režimu proti závažným korupčním činům, zavést hlasování kvalifikovanou většinou pro přijímání sankcí v rámci tohoto režimu a urychleně předložit legislativní návrh s cílem účinně postihovat a sankcionovat hospodářské a finanční aktéry umožňující porušování lidských práv zabavením jejich aktiv a majetku v EU; zajistit v tomto ohledu aktivní úlohu Parlamentu; úzce spolupracovat se Spojeným královstvím, které přijalo nový režim sankcí za korupční jednání, jakož i s dalšími podobně smýšlejícími demokraciemi; vzít na vědomí riziko, že zkorumpovaní aktéři mohou přesouvat svá aktiva do EU, neboť stále více zemí přijímá přísnější protikorupční rámce; požaduje proto, aby členské státy urychleně přijaly a řádně uplatňovaly sankce, zejména pokud jde o zákazy vstupu, určení a zmrazení majetku, s cílem zabránit tomu, aby se EU stala střediskem pro praní peněz, a aby přijaly opatření proti členským státům, které neplní své povinnosti;

Čtvrtek 17. února 2022

Dopady pandemie COVID-19

- am) zajistit, aby byla protikorupční opatření začleněna do reakce EU na krizi COVID-19 s cílem poskytovat a spravedlivě distribuovat veřejné zdravotní služby a zajistit přístup k očkovacím látkám, a to i posilováním veřejných institucí a zajištěním úplné transparentnosti opatření a využívání finančních prostředků;
- an) zajistit, aby byla finanční podpora EU související s pandemií a určená pro třetí země podmíněna tím, že se dané země odhodlaně zaváží vyvíjet protikorupční úsilí;
- ao) zajistit cílenou podporu pro novináře a organizace občanské společnosti pracující na odhalování korupce, jež se stali oběťmi přísných zákroků na základě zneužití mimořádných právních předpisů přijatých v době pandemie;

Korupce, změna klimatu a lidská práva

- ap) uznat, že existují vazby mezi zhoršováním a ničením životního prostředí jakožto překážkou v požívání lidských práv a základními sítěmi korupce, podplácení nebo organizované trestné činnosti; začlenit boj proti korupci do globálních opatření EU v oblasti klimatu a životního prostředí, prosazovat transparentnost a řádnou správu přírodních zdrojů a bojovat proti zabírání půdy, přičemž je nutné zaměřit se na nejvíce ohrožená odvětví, jako je těžební průmysl;
- aq) vzít na vědomí, že obhájci lidských práv v oblasti životního prostředí, osoby bránící půdu a jejich právní zástupci, zejména z řad žen a původních obyvatel, čelí největšímu riziku diskriminace, zastrašování, násilí a vražd, a učinit proto rozhodné kroky na jejich ochranu, mimo jiné vydáváním mimořádných víz a poskytováním dočasného útočiště v členských státech EU;

Dopady korupce z hlediska rovnosti žen a mužů

- ar) vzít na vědomí, že korupce prohlubuje nerovnosti mezi ženami a muži a ovlivňuje, do jaké míry jsou podporována a chráněna práva žen; podporovat začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a otázku rozmanitosti obou pohlaví do protikorupčních opatření, jak doporučuje úřad UNODC, a vyhodnocovat genderové aspekty korupce a její rozdílný dopad; zabývat se dopadem korupce na práva žen a zajistit, aby si ženy byly vědomy svých práv, aby se tím snížila jejich zranitelnost vůči korupci; zohlednit propojení mezi obchodováním s lidmi a korupcí;
- as) vzít v úvahu skutečnost, že korupce rovněž ovlivňuje a prohlubuje nerovnost u dalších zranitelných skupin, jako jsou děti, osoby se zdravotním postižením, starší osoby, osoby v ekonomicky znevýhodněné situaci nebo příslušníci menšin;
- at) uznat sexuální vydírání jako formu korupce; vytvořit programy na pomoc obětem sexuálního vydírání, tedy obzvláště extrémní, genderově specifické formy korupce, která využívá lidské tělo jako korupční platidlo; shromažďovat údaje za účelem měření výskytu sexuálního vydírání, přijmout právní rámce a nástroje, které by odpovídajícím způsobem řešily a postihovaly případy sexuálního vydírání, a podporovat tyto kroky na mnohostranných fórech;

o

o o

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Úterý 15. února 2022

II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2022)0016

Žádost, aby byla Elena Jončevová zbavena imunity**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byla Elena Jončevová zbavena imunity (2019/2155(IMM))**

(2022/C 342/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na žádost ze dne 18. října 2019, aby byla Elena Jončevová zbavena imunity, kterou předložil nejvyšší státní zástupce Bulharské republiky za účelem pokračování v trestním řízení vedeném proti paní Jončevové v Bulharské republice pro spáchání trestného činu podle trestního zákoníku a která byla oznámena na plenárním zasedání dne 25. listopadu 2019,
 - poté, co Elena Jončevová dostala možnost vyjádřit se, v souladu s čl. 9 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na články 8 a 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie a na čl. 6 odst. 2 aktu ze dne 20. září 1976 o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách,
 - s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2008, 19. března 2010, 6. září 2011, 17. ledna 2013, 19. prosince 2019 a 17. září 2020 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na články 69 a 70 Ústavy Bulharské republiky a na článek 138 organizačního a jednacího řádu Národního shromáždění Bulharské republiky,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 o právním státu a základních právech v Bulharsku ⁽²⁾,
 - s ohledem na čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 1 a článek 9 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0014/2022),
- A. vzhledem k tomu, že na jedné straně Evropský parlament nelze považovat za soud a že na straně druhé poslanec nemůže být v rámci řízení o zbavení imunity považován za „obžalovaného“ ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2008, Marra/De Gregorio a Clemente, C-200/07 a C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2010, Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543; rozsudek Tribunálu ze dne 17. ledna 2013, Gollnisch/Parlament, T-346/11 a T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2019, Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115; rozsudek Soudního dvora EU ze dne 17. září 2020, Trosczynski, C-12/19.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0264.

⁽³⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2019, Briois vs. Evropský parlament, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

Úterý 15. února 2022

- B. vzhledem k tomu, že nejvyšší státní zástupce Bulharské republiky požádal o to, aby byla Elena Jončevová zbavena imunity v souvislosti s vyšetřováním pro spáchání trestného činu podle čl. 253 odst. 5 ve spojení s čl. 253 odst. 1 trestního zákoníku (praní peněz);
- C. vzhledem k tomu, že dne 31. srpna 2018 bylo v této věci zahájeno na základě čl. 212 odst. 1 trestního řádu předběžné řízení, které bylo zapsáno do rejstříku vyšetřovacího útvaru na specializovaném státním zastupitelství; vzhledem k tomu, že bylo zahájeno vyšetřování a že na základě rozhodnutí ze dne 11. ledna 2019 byla Elena Jončevová obviněna ze spáchání trestného činu podle čl. 253 odst. 5 trestního zákoníku;
- D. vzhledem k tomu, že činy, z nichž je obžalována, byly spáchány mezi lety 2010 a 2018 formou finančních transakcí provedených za použití finančních prostředků údajně zpronevěřených v jedné obchodní bance; vzhledem k tomu, že Elena Jončevová v té době vykonávala činnost novinářky a poté poslankyně bulharského národního parlamentu;
- E. vzhledem k tomu, že Elena Jončevová byla ve volbách konaných dne 26. května 2019 zvolena do Evropského parlamentu; vzhledem k tomu, že dne 30. září 2019 bylo rozhodnutím příslušného státního zástupce specializovaného státního zastupitelství trestní řízení vedené proti Eleně Jončevové pozastaveno do doby, než Evropský parlament rozhodne o tom, zda ji zbaví imunity;
- F. vzhledem k tomu, že nejvyšší státní zástupce Bulharské republiky předložil žádost o zbavení Eleny Jončevové imunity dne 18. října 2019;
- G. vzhledem k tomu, že údajný trestný čin se netýká názorů nebo hlasování Eleny Jončevové při výkonu její funkce v souladu s článkem 8 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie;
- H. vzhledem k tomu, že v článku 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie je stanoveno, že členové Evropského parlamentu požívají na území členských států imunity přiznávané poslancům příslušného vnitrostátního parlamentu;
- I. vzhledem k tomu, že účelem poslanecké imunity je chránit Parlament a jeho poslance před soudními řízeními týkajícími se činnosti vykonávané v rámci parlamentního mandátu, které od něj nelze oddělit;
- J. vzhledem k tomu, že Elena Jončevová v této věci tvrdí, že se stala obětí *fumus persecutionis*, tedy „konkrétních skutečností“⁽⁴⁾ naznačujících, že dotyčné soudní řízení bylo zahájeno s úmyslem poškodit její politickou činnost, a tedy její činnost poslankyně Evropského parlamentu;
- K. vzhledem k tomu, že z judikatury Soudního dvora EU vyplývá, že Parlament má „velmi širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o směr, který hodlá sledovat při rozhodování o žádosti o zbavení imunity [...], z důvodu politické povahy, kterou takové rozhodnutí vykazuje“⁽⁵⁾;
- L. vzhledem k tomu, že Elena Jončevová je členkou výboru LIBE, kde se pravidelně vyjadřuje proti politickým orgánům své země; vzhledem k tomu, že byla zejména členkou parlamentní delegace, která ve dnech 23. a 24. září 2021 navštívila Bulharsko, aby v dotyčné zemi posoudila situaci v oblasti právního státu;
- M. vzhledem k tomu, že přípravné řízení proti ní bylo zahájeno až 31. srpna 2018, tj. v době, kdy byla její politická činnost všeobecně známa, zatímco páchaní trestného činu, z něhož je obviněna, započalo v roce 2010, přičemž tato prodleva nebyla uspokojivě zdůvodněna;
- N. vzhledem k tomu, že toto soudní řízení bylo zahájeno v návaznosti na oznámení ze strany dvou poslanců, tj. politických protivníků Eleny Jončevové;
- O. vzhledem k tomu, že Elena Jončevová odsoudila coby investigativní novinářka a poté poslankyně národního parlamentu skutečnost, že nebylo zahájeno vyšetřování případů korupce vysoko postavených funkcionářů, a že tuto skutečnost odsuzuje i coby poslankyně Evropského parlamentu;

⁽⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 17. září 2020 Troszczynski, C-12/19 bod 26.

⁽⁵⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 17. ledna 2013, Gollnisch, T-346/11 a T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23, bod 59 a uvedená judikatura.

Úterý 15. února 2022

- P. vzhledem k tomu, že Svaz bulharských novinářů v lednu 2019 veřejně prohlásil, že stíhání Eleny Jončevové je spojeno s případy, které vyšetřovala, a představuje snahu o omezení svobody projevu politického protivníka;
- Q. vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva uznal dne 28. září 2021 přípustnost žaloby, kterou Elena Jončevová předložila proti Bulharsku v souvislosti s tímto stíháním, na základě čl. 6 odst. 2 (presumpce neviny) a článků 13 (právo na účinné ochranné prostředky) a 18 (ohraničení možnosti omezení práv) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv;
- R. vzhledem k tomu, že z dokumentace předložené Evropskému soudu pro lidská práva vyplývá, že několik bulharských médií zveřejnilo dne 12. června 2020 telefonický rozhovor týkající se zahájení trestního stíhání proti Eleně Jončevové, a že podle odhadů znaleckého posudku přiloženého k této dokumentaci je jedním z hovořících předseda vlády Bulharska;
- S. vzhledem k tomu, že sled a mimořádná závažnost těchto konkrétních skutečností vedou k závažným obavám, pokud jde o případný záměr poškodit politickou činnost Eleny Jončevové, zejména její činnost poslankyně Evropského parlamentu, aniž by skutečnost, že stíhání předcházelo jejímu zvolení, byla dostatečná k jejich rozptýlení;
- T. vzhledem k tomu, že se tak jedná o případ, kdy můžeme předpokládat *fumus persecutionis*;
1. rozhodl, že se Elena Jončevová nezbavuje imunity;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby ihned předala toto rozhodnutí a zprávu příslušného výboru bulharským orgánům a Eleně Jončevové.
-

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0017

Žádost o ochranu imunity Maria Borghezia

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti o ochranu výsad a imunit, kterých požívá Mario Borghezio (2021/2159(IMM))

(2022/C 342/25)

Evropský parlament,

- s ohledem na žádost Maria Borghezia o ochranu svých výsad a imunit v souvislosti s trestním řízením probíhajícím u trestního soudu v Imperii (Itálie) pod referenčním číslem 4975/16 RGNR ze dne 13. listopadu 2018, která byla oznámena na plenárním zasedání dne 25. března 2019, kterou Mario Borghezio opět předložil dne 27. května 2021 a která byla dne 7. července 2021 postoupena Výboru pro právní záležitosti,
 - poté, co Mario Borghezio dostal možnost vyjádřit se v souladu s čl. 9 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na články 8 a 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie a na čl. 6 odst. 2 aktu ze dne 20. září 1976 o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách,
 - s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2008, 19. března 2010, 6. září 2011, 17. ledna 2013 a 19. prosince 2019 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na čl. 5 odst. 2 a články 7 a 9 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0015/2022),
- A. vzhledem k tomu, že Mario Borghezio, který byl poslancem Evropského parlamentu do 2. července 2019, požádal o ochranu své poslanecké imunity v souvislosti s trestním řízením u trestního soudu v Imperii;
- B. vzhledem k tomu, že Mario Borghezio měl údajně roztržku se zaměstnancem železniční společnosti, který mu nedovolil cestovat vlakem, protože neměl platnou jízdenku;
- C. vzhledem k tomu, že Mario Borghezio při svém slyšení ve Výboru pro právní záležitosti neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že se předmětná roztržka týkala vyjádření politického stanoviska bývalého poslance;
- D. vzhledem k tomu, že se domnělý delikt netýká vyjadřování názorů či hlasování při výkonu mandátu poslance Evropského parlamentu ve smyslu článku 8 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie;
- E. vzhledem k tomu, že článek 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie se vztahuje pouze na poslance Evropského parlamentu; vzhledem k tomu, že Mario Borghezio byl poslancem Evropského parlamentu do 2. července 2019; vzhledem k tomu, že ztráta postavení poslance Evropského parlamentu je spojená se ztrátou imunity, která je podle článku 9 protokolu č. 7 omezena na tento mandát ⁽²⁾;
- F. vzhledem k tomu, že na jedné straně Evropský parlament nelze považovat za soud a že na straně druhé poslanec nemůže být v rámci řízení o zbavení imunity považován za „obžalovaného“ ⁽³⁾;
1. rozhodl, že neochrání výsady a imunity Maria Borghezia;
 2. pověřuje svoji předsedkyni, aby ihned předala toto rozhodnutí a zprávu příslušného výboru příslušným orgánům Italské republiky a Mariu Borgheziovi.

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2008, Marra/De Gregorio a Clemente, C 200/07 a C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2010, Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2011, Patriciello, C 163/10, ECLI: EU:C:2011:543; rozsudek Tribunálu ze dne 17. ledna 2013, Gollnisch/Parlament, T-346/11 a T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2019, Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

⁽²⁾ Rozsudek Tribunálu ve věci T-284/17, bod 28.

⁽³⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2019, Briois v. Parlament, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0018

Žádost, aby byl Jörg Meuthen zbaven imunity**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byl Jörg Meuthen zbaven imunity (2021/2160(IMM))**

(2022/C 342/26)

Evropský parlament,

- s ohledem na dopis německého Spolkového ministerstva spravedlnosti a ochrany spotřebitele ze dne 16. června 2021, v němž je postoupena žádost vrchního státního žalobce v Berlíně, aby byl Jörg Meuthen zbaven imunity v souvislosti s přípravným řízením ve věci podezření ze spáchání protiprávního činu, která byla oznámena na plenárním zasedání konaném dne 5. července 2021,
 - poté, co Jörg Meuthen dostal možnost vyjádřit se v souladu s čl. 9 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na články 8 a 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie a na čl. 6 odst. 2 aktu ze dne 20. září 1976 o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách,
 - s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2008, 19. března 2010, 6. září 2011, 17. ledna 2013 a 19. prosince 2019 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na čl. 46 odst. 2, 3 a 4 Základního zákona Spolkové republiky Německo a na článek 192b pokynů pro trestní a správní sankční řízení,
 - s ohledem na čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 1 a článek 9 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0016/2022),
- A. vzhledem k žádosti vrchního státního žalobce v Berlíně, aby byl Jörg Meuthen, poslanec Evropského parlamentu zvolený za Německo, zbaven imunity v souvislosti s trestním řízením podle § 152 odst. 2 německého trestního řádu (*Strafprozessordnung*), které má být zahájeno ve věci zpronevěry podle § 266 trestního zákoníku a podezření ze spáchání trestného činu podle § 31d odst. 1 bodu 1 zákona o politických stranách (*Parteiengesetz*),
- B. vzhledem k tomu, že Jörg Meuthen ve funkci spolkového mluvčího strany Alternativa pro Německo (Alternative für Deutschland, AfD) v letech 2016, 2017 a 2018:
- ve zprávě o činnosti AfD za rok 2016 ze dne 21. prosince 2017 určené předsedovi Německého spolkového sněmu údajně neuvedl přesné údaje o podpoře v celkové hodnotě 89 800 EUR, kterou mu jako kandidátovi AfD ve volbách do zemského sněmu v Bádensku-Württembersku konaných dne 13. března 2016 poskytla určitá švýcarská společnost ve formě inzerce, volebních plakátů, letáků, plakátů a grafických materiálů;
 - ve zprávě o činnosti za rok 2017 údajně poskytl nesprávné nebo neúplné informace o různých formách podpory předvolební kampaně pro volby do zemského sněmu Severního Porýní-Vestfálska konaných dne 14. května 2017 a do Německého spolkového sněmu konaných dne 24. září 2017;
 - předsedovi Německého spolkového sněmu údajně předložil zprávu o činnosti za rok 2018 s nepřesnými informacemi o volbách do 18. Bavorského zemského sněmu konaných dne 14. října 2018;

(¹) Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2008, Marra v. De Gregorio a Clemente, C-200/07 a C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2010, Gollnisch v. Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; rozsudek Tribunálu ze dne 17. ledna 2013, Gollnisch v. Parlament, T-346/11 a T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23. rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2019, Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

Úterý 15. února 2022

- C. vzhledem k tomu, že Jörg Meuthen byl zvolen poslancem Evropského parlamentu s účinností od 8. listopadu 2017;
- D. vzhledem k tomu, že údajné trestné činy se netýkají názorů či hlasování Jörga Meuthena během výkonu funkce člena Evropského parlamentu ve smyslu článku 8 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie;
- E. vzhledem k tomu, že v článku 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie je stanoveno, že členové Evropského parlamentu požívají na území vlastního státu imunit přiznávaných poslancům příslušného vnitrostátního parlamentu;
- F. vzhledem k tomu, že čl. 46 odst. 2, 3 a 4 Základního zákona Spolkové republiky Německo stanoví, že:
- „2) V případě spáchání trestného činu smí být poslanec stíhán nebo zatčen pouze se souhlasem Spolkového sněmu, pokud nebyl zadržen při činu nebo v průběhu následujícího dne.
 - 3) Souhlas Spolkového sněmu je rovněž nutný k jakémukoli omezení osobní svobody poslance nebo k tomu, aby bylo proti poslanci zahájeno řízení podle článku 18.
 - 4) Jakékoli trestní řízení nebo řízení podle článku 18, které je vedeno proti poslanci, jeho zadržování nebo jiné omezení jeho osobní svobody musí být na žádost Spolkového sněmu zastaveno.“;
- G. vzhledem k tomu, že zbavení poslance Evropského parlamentu imunity je upraveno v článku 192b pokynů pro trestní a správní sankční řízení (*Richtlinien für das Strafverfahren und das Bußgeldverfahren*), jehož odstavec 1 stanoví:
- „1) Poslanec Evropského parlamentu ze Spolkové republiky Německo požívá stejnou imunitu jako poslanec Německého spolkového sněmu. (...)“;
- H. vzhledem k tomu, že na jedné straně Evropský parlament nelze považovat za soud a že na straně druhé poslanec nemůže být v rámci řízení o zbavení imunity považován za „obžalovaného“⁽²⁾;
- I. vzhledem k tomu, že smyslem poslanecké imunity je chránit Parlament a jeho poslance před soudními řízeními týkajícími se činnosti vykonávané v rámci parlamentního mandátu, které od něj nelze oddělit;
- J. vzhledem k tomu, že v této věci Parlament nenašel důkazy o existenci *fumus persecutionis*, jinými slovy nezjistil skutečnosti poukazující na to, že účelem tohoto trestního stíhání může být poškození politické činnosti dotyčného poslance, a tím i Evropského parlamentu;
1. rozhodl, že se Jörg Meuthen zbavuje imunity;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby ihned předala toto rozhodnutí a zprávu příslušného výboru příslušnému orgánu Spolkové republiky Německo a Jörgu Meuthenovi.

⁽²⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2019, *Briois v. Evropský parlament*, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0019

Žádost, aby byl Álvaro Amaro zbaven imunity**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o žádosti, aby byl Álvaro Amaro zbaven imunity (2021/2082(IMM))**

(2022/C 342/27)

Evropský parlament,

- s ohledem na žádost, aby byl Álvaro Amaro zbaven imunity, kterou dne 26. dubna 2021 podal soudce okresního soudu v Guardě, před nímž se vede řízení v dané věci, v souvislosti s trestním řízením a která byla oznámena na plenárním zasedání dne 7. června 2021,
 - poté, co Álvaro Amaro dostal možnost vyjádřit se v souladu s čl. 9 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na články 8 a 9 protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie a na čl. 6 odst. 2 aktu ze dne 20. září 1976 o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách,
 - s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. října 2008, 19. března 2010, 6. září 2011, 17. ledna 2013 a 19. prosince 2019 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na čl. 157 odst. 2 a 3 Ústavy Portugalské republiky a na článek 11 zákona č. 7/93 ze dne 1. března 1993 o statusu poslanců parlamentu Portugalské republiky,
 - s ohledem na čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 1 a článek 9 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0017/2022),
- A. vzhledem k tomu, že soudce okresního soudu v Guardě podal žádost o zbavení Álvaro Amara poslanecké imunity, aby mohlo být zahájeno jeho trestní stíhání v souvislosti se spácháním trestného činu zneužití veřejných prostředků, jehož se měl dopustit jakožto nositel politické funkce a jenž byl údajně spáchán v období od poloviny roku 2007 do poloviny roku 2013 a je vymezen v ustanoveních článku 26 portugalského trestního zákoníku a čl. 3 písm. i) a článku 11 portugalského zákona č. 34/87 ze dne 16. července 1987, která zakládají trestnost takového jednání;
- B. vzhledem k tomu, že Álvaro Amaro byl dne 9. října 2005 zvolen starostou města Gouveia (na funkční období do roku 2009) a že do této funkce byl opět zvolen dne 11. října 2009 (na funkční období do roku 2013); vzhledem k tomu, že jako starosta jednal údajně společně a ve shodě s ostatními osobami v rozporu s pravidly rozpočtové kontroly a zadávání veřejných zakázek, jakož i se zásadami nediskriminace, transparentnosti a řádné správy veřejných prostředků, čímž se měl dopustit porušení povinnosti vyplývající z jeho úlohy ve veřejné funkci, přičemž tak měl jednat s úmyslem zajistit zisk pro sebe i pro ostatní obžalované; vzhledem k tomu, že měl dále porušit předpisy a zásady správního práva, zejména pravidla a zásady zadávání veřejných zakázek, s cílem zajistit pro sebe nezákonný finanční zisk;
- C. vzhledem k tomu, že Álvaro Amaro byl ve volbách konaných v květnu 2019 zvolen poslancem Evropského parlamentu;
- D. vzhledem k tomu, že údajný trestný čin nesouvisí s vyjádřenými názory ani s hlasováním Álvaro Amara při výkonu jeho mandátu ve smyslu článku 8 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie;

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2008, Marra/De Gregorio a Clemente, C 200/07 a C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2010, Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2011, Patriciello, C 163/10, ECLI: EU:C:2011:543; rozsudek Tribunálu ze dne 17. ledna 2013, Gollnisch/Parlament, T-346/11 a T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2019, Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

Úterý 15. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že v článku 9 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie je stanoveno, že členové Evropského parlamentu požívají na území členských států imunity přiznávané poslancům parlamentu jejich vlastního státu;
- F. vzhledem k čl. 157 odst. 2 a 3 portugalské ústavy, který zní:
- „2. Poslanci Parlamentu Portugalské republiky nesmí být obviněni ani obžalováni, aniž by k tomu dal tento zákonodárny sbor souhlas. Má-li být jeho poslanec obviněn, musí s tím parlament v případě, že existují věrohodné důkazy nasvědčující spáchání úmyslného trestného činu, u něhož je stanoven trest odnětí svobody v maximální délce přesahující dobu tří let, vyslovit souhlas.
3. Žádný poslanec Parlamentu Portugalské republiky nesmí být zadržen, zatčen nebo uvězněn bez souhlasu tohoto zákonodárného sboru. To neplatí, pokud jde o spáchání úmyslného trestného činu, u něhož je stanoven trest odnětí svobody ve smyslu předchozího odstavce a dotyčná osoba je zadržena při činu.“;
- G. vzhledem k tomu, že rozhodnutí o zbavení imunity přísluší v daném případě pouze Parlamentu; vzhledem k tomu, že Parlament může při rozhodování, zda jej zbaví imunity, přiměřeně zohlednit postoj poslance⁽²⁾; vzhledem k tomu, že při svém slyšení Álvaro Amaro uvedl, že proti tomu, aby byl zbaven poslanecké imunity, nemá námítky;
- H. vzhledem k tomu, že účelem poslanecké imunity je chránit Parlament a jeho poslance před stíháním v souvislosti s činností, kterou vykonávají jako součást svého mandátu a která nemůže být od výkonu tohoto mandátu oddělena;
- I. vzhledem k tomu, že trestné činy, z nichž je Álvaro Amaro obviněn, se odehrály před jeho zvolením poslancem Evropského parlamentu;
- J. vzhledem k tomu, že v této věci Parlament nenašel důkazy o *fumus persecutionis*, tj. nezjistil skutečnosti, které by poukazovaly na to, že účelem daného trestního stíhání může být poškození politické činnosti dotyčného poslance, a tím i Evropského parlamentu;
- K. vzhledem k tomu, že na jedné straně Evropský parlament nemůže vystupovat v úloze soudu a že na straně druhé poslanec nemůže být v rámci řízení o zbavení imunity považován za obžalovaného⁽³⁾;
1. rozhodl, že se Álvaro Amaro zbavuje imunity;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby ihned předala toto rozhodnutí a zprávu příslušného výboru příslušnému orgánu Portugalské republiky a Álvarovi Amarovi.

⁽²⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 15. října 2008, Mote v. Parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440, bod 28.

⁽³⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 2019, Briois v. Evropský parlament, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

Úterý 15. února 2022

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2022)0020

Úmluva o zachování a řízení rybolovných zdrojů v oblasti volného moře severního Tichého oceánu: přistoupení Evropské unie ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 k návrhu rozhodnutí Rady o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o zachování a řízení rybolovných zdrojů v oblasti volného moře severního Tichého oceánu (12617/2021 – C9-0420/2021 – 2021/0184(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 342/28)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (12617/2021),
 - s ohledem na Úmluvu o zachování a řízení rybolovných zdrojů v oblasti volného moře severního Tichého oceánu (12617/2021 ADD 1),
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s článkem 43 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0420/2021),
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro rybolov (A9-0008/2022),
1. uděluje souhlas s návrhem rozhodnutí Rady;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a vládě Korejské republiky jakožto deponitáři úmluvy.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0021

Početní složení meziparlamentních delegací

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o početním složení meziparlamentních delegací (2022/2547(RSO))

(2022/C 342/29)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Konference předsedů,
- s ohledem na své rozhodnutí ze dne 17. dubna 2019 o počtu meziparlamentních delegací, delegací ve smíšených parlamentních výborech a delegací ve výborech pro parlamentní spolupráci a v mnohostranných parlamentních shromážděních ⁽¹⁾,
- s ohledem na své rozhodnutí ze dne 17. července 2019 o složení meziparlamentních delegací ⁽²⁾,
- s ohledem na své rozhodnutí ze dne 5. října 2021 o zřízení delegace Parlamentu v Parlamentním shromáždění pro partnerství EU-Spojené království a stanovení jejího početního složení ⁽³⁾,
- s ohledem na články 223 a 224 jednacího řádu,

1. rozhodl stanovit početní složení níže uvedených meziparlamentních delegací následovně:

a) Evropa, západní Balkán a Turecko,

- Delegace ve
- Smíšeném parlamentním výboru EU-Severní Makedonie: 13 členů,
- Smíšeném parlamentním výboru EU-Turecko: 25 členů,
- Parlamentním shromáždění pro partnerství EU-Spojené království: 35 členů,
- Delegace pro severní spolupráci a pro vztahy se Švýcarskem a Norskem, ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Island a ve Smíšeném parlamentním výboru Evropského hospodářského prostoru: 18 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro stabilizaci a přidružení EU-Srbsko: 15 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro stabilizaci a přidružení EU-Albánie: 14 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro stabilizaci a přidružení EU-Černá Hora: 14 členů,
- Delegace pro vztahy s Bosnou a Hercegovinou a s Kosovem: 13 členů

b) Rusko, státy Východního partnerství,

- Delegace ve Výboru pro parlamentní spolupráci EU-Rusko: 31 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro přidružení EU-Ukrajina: 16 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro přidružení EU-Moldavsko: 14 členů,
- Delegace pro vztahy s Běloruskem: 12 členů,
- Delegace v Parlamentním výboru pro partnerství EU-Arménie, ve Výboru pro parlamentní spolupráci EU-Azerbájdžán a v Parlamentním výboru pro přidružení EU-Gruzie: 18 členů

⁽¹⁾ Úř. věst. C 158, 30.4.2021, s. 536.

⁽²⁾ Úř. věst. C 165, 4.5.2021, s. 23.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0398.

Úterý 15. února 2022

- c) Maghreb, Mašrek, Izrael a Palestina,
- Delegace pro vztahy s:
 - Izraelem: 18 členů,
 - Palestinou: 18 členů,
 - zeměmi Maghrebu a Arabskou maghrebskou unií, včetně Smíšených parlamentních výborů EU-Maroko, EU-Tunisko a EU-Alžírsko: 18 členů,
 - zeměmi Mašreku: 19 členů
- d) Arabský poloostrov, Irák a Írán,
- Delegace pro vztahy s:
 - Arabským poloostrovem: 16 členů,
 - Irákem: 8 členů,
 - Íránem: 11 členů
- e) Americký kontinent,
- Delegace pro vztahy s:
 - Spojenými státy: 64 členů,
 - Kanadou: 18 členů,
 - Brazílskou federativní republikou: 14 členů,
 - zeměmi Střední Ameriky: 15 členů,
 - zeměmi Andského společenství: 13 členů,
 - Mercosurem: 19 členů,
 - Delegace ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Mexiko: 14 členů,
 - Delegace ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Chile: 15 členů,
 - Delegace v Parlamentním výboru Cariforum-EU: 15 členů
- f) Asie/Tichomoří,
- Delegace pro vztahy s:
 - Japonskem: 24 členů,
 - Čínskou lidovou republikou: 38 členů,
 - Indií: 24 členů,
 - Afghánistánem: 8 členů,
 - zeměmi jižní Asie: 15 členů,
 - zeměmi jihovýchodní Asie a Sdružením států jihovýchodní Asie (ASEAN): 27 členů,
 - Korejským poloostrovem: 13 členů,
 - Austrálií a Novým Zélandem: 12 členů,
 - Delegace ve Výborech pro parlamentní spolupráci EU-Kazachstán, EU-Kyrgyzstán, EU-Uzbekistán a EU-Tádžikistán a pro vztahy s Turkmenistánem a Mongolskem: 19 členů
- g) Afrika,
- Delegace pro vztahy s:
 - Jihoafrickou republikou: 16 členů,
 - Panafrickým parlamentem: 12 členů

Úterý 15. února 2022

h) Mnohostranná shromáždění,

- Delegace ve Smíšeném parlamentním shromáždění AKT-EU: 78 členů,
- Delegace v Parlamentním shromáždění Unie pro Středomoří: 49 členů,
- Delegace v Parlamentním shromáždění EU-Latinská Amerika: 75 členů,
- Delegace v Parlamentním shromáždění Euronest: 60 členů,
- Delegace pro vztahy s Parlamentním shromážděním NATO: 10 členů;

2. rozhodl, že s ohledem na rozhodnutí Konference předsedů ze dne 11. července 2019 ohledně složení předsednictev delegací mohou mít předsednictva delegací až dva místopředsedy;

3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto rozhodnutí pro informaci Radě a Komisi.

Úterý 15. února 2022

P9_TA(2022)0026

Námítka proti aktu v přenesené pravomoci: Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond: doba nepřipustnosti žádostí o podporu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 5. listopadu 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 o Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu, pokud jde o dobu a data nepřipustnosti žádostí o podporu (C(2021)7701 – 2021/2961(DEA))

(2022/C 342/30)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (C(2021)7701),
 - s ohledem na článek 290 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1139 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a mění nařízení (EU) 2017/1004⁽¹⁾, a zejména na čl. 11 odst. 4 a čl. 62 odst. 6 uvedeného nařízení,
 - s ohledem na čl. 111 odst. 3 jednacího řádu,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro rybolov,
- A. vzhledem k tomu, že čl. 11 odst. 4 nařízení (EU) 2021/1139 (ENRF) svěřuje Komisi pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci, kterými určí spouštěcí práh a období nepřipustnosti, které by mělo být přiměřené povaze, závažnosti, době trvání a opakování závažného porušení předpisů, spáchaných trestných činů nebo podvodu a mělo by trvat alespoň jeden rok;
- B. vzhledem k tomu, že nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/288 ze dne 17. prosince 2014⁽²⁾, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014⁽³⁾, pokud jde o dobu a data nepřipustnosti žádostí, stanoví dvanáctiměsíční dobu nepřipustnosti v případě dosažení devíti bodů za porušení předpisů, přičemž v případě méně vážných porušení se lhůta pro nepřipustnost spustí pouze tehdy, je-li dosaženo součtu devíti bodů;
- C. vzhledem k tomu, že nařízení Komise v přenesené pravomoci (C(2021)7701), kterým se doplňuje nařízení o ENRF, tyto podmínky zpřísňuje, protože nepřipustnost se spouští druhým porušením s pouze sedmi body a stanoví se jako dva měsíce za bod, což se jeví jako nepřiměřené a v rozporu s nařízením o ENRF;
- D. vzhledem k tomu, že Komise by měla pro délku období nepřipustnosti stanovenou podle bodů navrhnout alternativní a přiměřenější řešení;
- E. vzhledem k tomu, že v případě určitých porušení předpisů by mohlo být přiměřenější stanovit pro první dvě porušení pouze jednoměsíční nepřipustnost namísto dvou měsíců za každý bod, což by lépe odráželo myšlenku základního nařízení z hlediska proporcionality;
1. vyslovuje námítku vůči nařízení Komise v přenesené pravomoci;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala Komisi a aby ji informovala, že nařízení v přenesené pravomoci nemůže vstoupit v platnost;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, jakož i vládám a parlamentům členských států.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 247, 13.7.2021, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/288 ze dne 17. prosince 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 o Evropském námořním a rybářském fondu, pokud jde o dobu a data nepřipustnosti žádostí (Úř. věst. L 51, 24.2.2015, s. 1).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011 (Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1).

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0027

Program dokumentace úlovků tuňáka obecného *I**

Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 16. února 2022 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o vytvoření programu dokumentace úlovků tuňáka obecného (*Thunnus thynnus*) a o zrušení nařízení (EU) č. 640/2010 (COM(2020)0670 – C9-0336/2020 – 2020/0302(COD)) ⁽¹⁾

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 342/31)

Pozměňovací návrh 1**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 6***Znění navržené Komisí*

- (6) Některá ustanovení doporučení ICCAT jsou často měněna smluvními stranami úmluvy ICCAT a pravděpodobně budou dále měněna i v budoucnu. Za účelem rychlého začlenění budoucích změn doporučení ICCAT do práva Unie by proto měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o tyto aspekty: povinné používání elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného a dokumentace úlovků tuňáka obecného, pravidla skupinové dokumentace úlovků, potvrzování dokumentace úlovků tuňáka obecného a elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného, lhůta pro výjimku pro informace o označování ve vztahu k minimální velikosti podle nařízení (EU) 20.../...⁽¹⁾; zaznamenávání a potvrzování úlovků a následných obchodů v systému eBCD, informace týkající se potvrzování a kontaktních míst, informace týkající se dokumentace úlovků tuňáka obecného nebo vytištěné elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného, poskytnuté lhůty pro podávání zpráv, jakož i **odkazy na** přílohy doporučení ICCAT.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 20.../... ze dne... 20..., kterým se zavádí víceletý plán řízení populace tuňáka obecného ve východním Atlantiku a Středozevním moři, mění nařízení (ES) č. 1936/2001, (EU) 2017/2107 a (EU) 2019/833 a zrušuje nařízení (EU) 2016/1627.

Pozměňovací návrh

- (6) Některá ustanovení doporučení ICCAT jsou často měněna smluvními stranami úmluvy ICCAT a pravděpodobně budou dále měněna i v budoucnu. Za účelem rychlého začlenění budoucích změn doporučení ICCAT do práva Unie by proto měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, **v souvislosti se změnami tohoto nařízení**, pokud jde o tyto aspekty: povinné používání elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného a dokumentace úlovků tuňáka obecného, pravidla skupinové dokumentace úlovků, potvrzování dokumentace úlovků tuňáka obecného a elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného, lhůta pro výjimku pro informace o označování ve vztahu k minimální velikosti podle nařízení (EU) 20.../...⁽¹⁾; zaznamenávání a potvrzování úlovků a následných obchodů v systému eBCD, informace týkající se potvrzování a kontaktních míst, informace týkající se dokumentace úlovků tuňáka obecného nebo vytištěné elektronické dokumentace úlovků tuňáka obecného, poskytnuté lhůty pro podávání zpráv, jakož i **doplnění tohoto nařízení o** přílohy doporučení ICCAT **uvedené v příloze tohoto nařízení a o následné změny uvedených příloh.**

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 20.../... ze dne... 20..., kterým se zavádí víceletý plán řízení populace tuňáka obecného ve východním Atlantiku a Středozevním moři, mění nařízení (ES) č. 1936/2001, (EU) 2017/2107 a (EU) 2019/833 a zrušuje nařízení (EU) 2016/1627.

⁽¹⁾ Věc byla vrácena příslušnému výboru pro účely interinstitucionálních jednání podle čl. 59 odst. 4 čtvrtého pododstavce (A9-0172/2021).

Středa 16. února 2022

Pozměňovací návrh 2**Návrh nařízení****Čl. 2 – odst. 1 – bod 1**

Znění navržené Komisí

1. „dokladem o úlovku tuňáka obecného“ doklad o úlovku tuňáka obecného podle vzoru v **příloze 2 doporučení ICCAT [18-13]**;

Pozměňovací návrh

1. „dokladem o úlovku tuňáka obecného“ doklad o úlovku tuňáka obecného podle vzoru **uvedeného v bodu 1 přílohy tohoto nařízení**;

Pozměňovací návrh 3**Návrh nařízení****Čl. 4 – odst. 6**

Znění navržené Komisí

6. Potvrzená dokumentace úlovků tuňáka obecného obsahuje podle potřeby informace **stanovené v příloze 1 doporučení ICCAT [18-13]. Instrukce pro vydávání, číslování, vyplnění a potvrzení dokladu o úlovku jsou stanoveny v příloze 3 doporučení ICCAT [18-13].**

Pozměňovací návrh

6. Potvrzená dokumentace úlovků tuňáka obecného obsahuje podle potřeby informace **uvedené v bodu 2 přílohy tohoto nařízení**. Instrukce pro vydávání, číslování, vyplnění a potvrzení dokladu o úlovku jsou **uvedené v bodu 3 přílohy tohoto nařízení**.

Pozměňovací návrh 4**Návrh nařízení****Čl. 8 – odst. 3**

Znění navržené Komisí

3. Potvrzené osvědčení o zpětném vývozu musí obsahovat informace uvedené v **příloze 4 a příloze 5 doporučení ICCAT [18-13]**.

Pozměňovací návrh

3. Potvrzené osvědčení o zpětném vývozu musí obsahovat informace uvedené v **bodech 4 a 5 přílohy tohoto nařízení**.

Pozměňovací návrh 5**Návrh nařízení****Čl. 11 – odst. 1 – písm. c**

Znění navržené Komisí

- c) jako záloha ve vzácných případech, kdy existují technické problémy se systémem, které brání členskému státu v používání systému eBCD v souladu s postupy **stanovenými v příloze 3 doporučení ICCAT [18-12]**. Zpoždění ze strany členských států při přijímání nezbytných opatření, jako je poskytnutí potřebných údajů k zajištění registrace uživatele v elektronické dokumentaci úlovků tuňáka obecného nebo jiné situace, kterým lze předejít, nepředstavují přijatelný technický problém;

Pozměňovací návrh

- c) jako záloha ve vzácných případech, kdy existují technické problémy se systémem, které brání členskému státu v používání systému eBCD v souladu s postupy **uvedenými v bodě 6 přílohy tohoto nařízení**. Zpoždění ze strany členských států při přijímání nezbytných opatření, jako je poskytnutí potřebných údajů k zajištění registrace uživatele v elektronické dokumentaci úlovků tuňáka obecného nebo jiné situace, kterým lze předejít, nepředstavují přijatelný technický problém;

Středa 16. února 2022

Pozměňovací návrh 6**Návrh nařízení****Čl. 13 – odst. 1***Znění navržené Komisí*

1. Členské státy zašlou Komisi do 15. srpna každého roku zprávu obsahující informace uvedené v **příloze 6 doporučení ICCAT [18-13]** za období od 1. ledna do 31. prosince předchozího roku.

Pozměňovací návrh

1. Členské státy zašlou Komisi do 15. srpna každého roku zprávu obsahující informace uvedené v **bodě 7 přílohy tohoto nařízení** za období od 1. ledna do 31. prosince předchozího roku.

Pozměňovací návrh 7**Návrh nařízení****Čl. 13 – odst. 2***Znění navržené Komisí*

2. Pro splnění požadavků na podávání výročních zpráv se použijí zprávy generované eBCD. Členské státy ve své výroční zprávě použijí prvky **popsané v příloze 6 doporučení ICCAT [18-13]**, které nelze získat ze systému eBCD.

Pozměňovací návrh

2. Pro splnění požadavků na podávání výročních zpráv se použijí zprávy generované eBCD. Členské státy ve své výroční zprávě použijí prvky uvedené v **bodu 7 přílohy tohoto nařízení**, které nelze získat ze systému eBCD.

Pozměňovací návrh 8**Návrh nařízení****Čl. 14 – odst. - 1 (nový)***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

-1. Komise přijme do... [šesti měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost] akt v přenesené pravomoci v souladu s článkem 15, kterým se toto nařízení doplní o ustanovení příloh doporučení ICCAT uvedených v příloze tohoto nařízení. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 15 za účelem následných změn uvedeného aktu v přenesené pravomoci.

Pozměňovací návrh 9**Návrh nařízení****Čl. 14 – odst. 1 – bod i***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

i) odkazů na přílohy doporučení ICCAT podle čl. 2 odst. 1 a čl. 4 odst. 6; čl. 8 odst. 3; čl. 11 odst. 1 písm. c) a čl. 13 odst. 1 a 2

vypouští se

Středa 16. února 2022

Pozměňovací návrh 10**Návrh nařízení****Příloha (nová)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Příloha

- (1) *Formát dokumentace úlovků tuňáka obecného stanovený v příloze 2 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 2 bodě 1;*
- (2) *informace stanovené v příloze 1 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 6 první větě;*
- (3) *pokyny stanovené v příloze 3 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 6 druhé větě;*
- (4) *informace stanovené v příloze 4 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 8 odst. 3;*
- (5) *informace stanovené v příloze 5 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 8 odst. 3;*
- (6) *postupy stanovené v příloze 3 doporučení ICCAT 18–12, jak je uvedeno v čl. 11 odst. 1 písm. c);*
- (7) *informace stanovené v příloze 6 doporučení ICCAT 18–13, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 a 2.*

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0028

Uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci – žádost EGF/2021/005 FR/Airbus – Francie

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům na základě žádosti Francie – EGF/2021/005 FR/Airbus (COM(2021)0698 – C9-0011/2022 – 2021/0363(BUD))

(2022/C 342/32)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2021)0698 – C9-0011/2022),
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/691 ze dne 28. dubna 2021 o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) a o zrušení nařízení (EU) č. 1309/2013⁽¹⁾ („nařízení o EFG“),
 - s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027⁽²⁾, a zejména na článek 8 tohoto nařízení,
 - s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů⁽³⁾ (dále jen „interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020“), a zejména na bod 9 této dohody,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
 - s ohledem na dopis Výboru pro regionální rozvoj,
 - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A9-0013/2022),
- A. vzhledem k tomu, že Unie vytvořila legislativní a rozpočtové nástroje na poskytování další podpory pracovníkům, kteří byli postiženi dopady globalizace a technologických a environmentálních změn, např. změn ve struktuře světového obchodu, obchodních sporů, významných změn v obchodních vztazích Unie nebo ve skladbě vnitřního trhu a finanční nebo ekonomické krize, přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku či v důsledku digitalizace nebo automatizace;
- B. vzhledem k tomu, že Unie rozšířila působnost Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) tak, aby poskytoval finanční podporu v případě jakékoli závažné restrukturalizace a pokrýval tak hospodářské dopady krize způsobené koronavirem;
- C. vzhledem k tomu, že probíhající dekarbonizace odvětví dopravy bude mít podle očekávání řadu dopadů na odvětví letectví a že Unie hraje důležitou roli při zajišťování nezbytné solidarity skrze finanční příspěvky z EFG, který se snaží příjemce rychle znovu začlenit na důstojná a udržitelná pracovní místa v jejich původním odvětví činnosti i mimo něj, a přitom zachovat soulad se zelenější a digitálnější evropskou ekonomikou podle Zelené dohody pro Evropu;
- D. vzhledem k tomu, že Francie předložila žádost EGF/2021/005 FR/Airbus o finanční příspěvek z EFG v důsledku propuštění 508 osob v hospodářském odvětví, které je v rámci klasifikace NACE Revize 2 řazeno do oddílu 30 (Výroba dopravních prostředků a zařízení), ve francouzských regionech úrovně NUTS 2 Midi-Pyrénées (FRJ2) a Pays de la Loire (FRG0) v referenčním období pro podání žádosti od 1. listopadu 2020 do 1. března 2021;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 48.

⁽²⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽³⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

Středa 16. února 2022

- E. vzhledem k tomu, že žádost se týká 508 propuštěných pracovníků, jejichž činnost v ekonomické a sociální jednotce ⁽⁴⁾ Airbus Commercial společnosti Airbus (Airbus SE) skončila;
- F. vzhledem k tomu, že se žádost opírá o kritéria pro pomoc stanovená v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG, které vyžaduje ukončení činnosti nejméně 200 propuštěných pracovníků během referenčního období v délce čtyř měsíců v jednom podniku v členském státě;
- G. vzhledem k tomu, že v důsledku pandemie COVID-19 došlo k všeobecnému omezení cestování, které vedlo k obecnému kolapsu komerční letecké dopravy, zejména osobní letecké přepravy, a podle společnosti Airbus se úplné oživení odvětví neočekává dříve než v roce 2025 ⁽⁵⁾;
- H. vzhledem k tomu, že společnost Airbus, jejíž divize výroby komerčních letadel představuje 77 % celkového obrátu ⁽⁶⁾, musela od dubna 2020 ⁽⁷⁾ snížit objem výroby o jednu třetinu, a provést tak plán restrukturalizace vedoucí ve Francii ke zrušení 4 248 pracovních míst ⁽⁸⁾;
- I. vzhledem k tomu, že díky podpoře dlouhodobé zkrácené pracovní doby ze strany francouzských veřejných orgánů na základě řádného jednání s dotčenými pracovníky a posílení programu Conseil pour la recherche aéronautique civile bylo možno výrazně snížit počet propouštěných zaměstnanců (o 2 002 pracovních míst); vzhledem k tomu, že co se týče zbývajících 2 246 ohrožených pracovních míst, téměř všichni pracovníci souhlasili s opatřeními vnitřní mobility nebo s odstupným na základě dobrovolného ukončení pracovního poměru;
- J. vzhledem k tomu, že Komise prohlásila, že zdravotní krize vyústila v krizi hospodářskou, stanovila plán na podporu oživení hospodářství v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu a podnět francouzsko-německé iniciativy na podporu oživení v Evropě po koronavirové krizi ze dne 18. května 2020 ⁽⁹⁾ a zdůraznila úlohu EFG jako nástroje pro mimořádné situace ⁽¹⁰⁾;
- K. vzhledem k tomu, že EFG nepřekročí maximální roční částku 186 milionů EUR (v cenách roku 2018), jak je stanoveno v článku 8 nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ⁽¹¹⁾;
1. souhlasí s Komisí, že podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG jsou splněny, a Francie má proto podle uvedeného nařízení nárok na finanční příspěvek ve výši 3 745 264 EUR, což představuje 85 % celkových nákladů ve výši 4 406 194 EUR, přičemž tento příspěvek zahrnuje pouze výdaje na individualizované služby;
2. konstatuje, že francouzské orgány podaly žádost dne 26. července 2021 a že Komise dokončila posouzení dne 19. listopadu 2021 a dne 5. ledna 2022 o tom informovala Parlament;
3. vítá opatření přijatá francouzskými vnitrostátními a místními veřejnými orgány, jako jsou ustanovení nové legislativy pro mimořádné situace ⁽¹²⁾, plán podpory leteckého průmyslu, program dlouhodobé zkrácené pracovní doby ⁽¹³⁾ a doplnění prostředků programu Plan ADER 4, což výrazně snížilo počet propuštěných pracovníků;

⁽⁴⁾ Ekonomická a sociální jednotka – ESU (unite économique et sociale – UES) je právní koncepcí podle francouzského práva, jež umožňuje seskupování podniků, které mají stejné vedení, působí ve stejném odvětví a jejichž zaměstnanci sdílejí stejné zájmy, ale jsou právně odlišnými podniky s cílem podpořit vytvoření společného zastoupení zaměstnanců. K propouštění došlo v ESU Airbus Commercial, která seskupuje dvě francouzské dceřiné společnosti – Airbus SAS a Airbus Operations SAS – společnosti Airbus SE.

⁽⁵⁾ Nezveřejněný dokument: Airbus „Livre 2“, interní analýza krize COVID-19 a jejího dopadu na odvětví činnosti společnosti Airbus ve Francii.

⁽⁶⁾ https://lentreprise.lexpress.fr/actualites/1/actualites/le-geant-europeen-airbus-en-chiffres_2129633.html

⁽⁷⁾ <https://www.airbus.com/newsroom/press-releases/en/2020/04/airbus-reports-first-quarter-q1-2020-results.html>.

⁽⁸⁾ Podle plánu restrukturalizace společnosti Airbus: „Accord collectif relatif au plan d'adaptation des sociétés composant l'UES Airbus Commercial dans le contexte de la crise économique Covid-19 et ses conséquences sur l'emploi“.

⁽⁹⁾ <https://www.elysee.fr/en/emmanuel-macron/2020/05/18/french-german-initiative-for-the-european-recovery-from-the-coronavirus-crisis>

⁽¹⁰⁾ COM(2020)0442

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽¹²⁾ Mimořádný zákon č. 2020-734 ze dne 17. června 2020

⁽¹³⁾ Activité Partielle de Longue Durée (APLD): <https://www.service-public.fr/professionnels-entreprises/vosdroits/F35381>

Středa 16. února 2022

4. konstatuje, že žádost se týká celkem 508 propuštěných pracovníků, jejichž činnost skončila; dále konstatuje, že Francie očekává, že se opatření zúčastní 297 osob z celkového počtu způsobilých příjemců (cíloví příjemci);
5. připomíná, že se očekává, že sociální dopad propouštění bude v obou regionech značný a že v prvním čtvrtletí roku 2021 již procentní podíl nezaměstnaných osob činil 9,4 % v regionu Okcitéanie a 6,9 % v Pays de la Loire ⁽¹⁴⁾;
6. poukazuje na to, že v Okcitéanii se očekává, že propouštění bude mít významný dopad na trh práce, neboť region je na letectví jakožto nejvýznamnějším odvětví silně závislý a společnost Airbus je v regionu největším soukromým zaměstnavatelem;
7. konstatuje, že Okcitéanie se stala důležitým ekosystémem pro start-upy a že příjemcům, kteří chtějí založit vlastní podnik, jsou zde nabízeny vhodné příležitosti; poukazuje na to, že velká část osob, jež jsou situací v tomto regionu postiženy, má vysokou úroveň vzdělání;
8. upozorňuje, že v regionu Pays de la Loire se očekává, že krize v leteckém odvětví zasáhne místní hospodářství a trh práce s menšími důsledky díky vysoké diverzifikaci regionálního hospodářství a že vzniknou nová pracovní místa v námořním odvětví a v odvětví obnovitelné energie, což bude ovšem vyžadovat příslušnou rekvalifikaci;
9. poukazuje na to, že 13,5 % cílových příjemců je starších 54 let a 74,7 % z nich je ve věku 30 až 54 let;
10. konstatuje, že společnost Airbus začala poskytovat individualizované služby cílovým příjemcům pomoci dne 1. listopadu 2020, a že období způsobilosti pro finanční příspěvek z EFG tudíž bude od 1. listopadu 2020 do 24 měsíců ode dne vstupu rozhodnutí o financování v platnost;
11. připomíná, že pracovníkům a osobám samostatně výdělečně činným mají být poskytnuty tyto individualizované služby: granty na zahájení podnikání, poradenství při zakládání podniků, příspěvky na výdaje související s odbornou přípravou v oblasti zakládání podniků a také doplatky k platu;
12. domnívá se, že tyto individualizované služby by měly být poskytovány po určitou dobu v závislosti na povaze projektu;
13. vítá, že výsledkem řádné kolektivní smlouvy mezi společností Airbus a zástupci zaměstnanců po konzultaci se zástupci zaměstnanců a odborů je koordinovaný balíček individualizovaných služeb; vítá rychlé poskytnutí finanční pomoci příjemcům, i když v některých případech jsou pro založení nového podniku zapotřebí další investice;
14. zdůrazňuje, že 98,7 % finanční podpory je spojeno se zahájením podnikání a zakládáním nových podniků, což podpoří opětovné začlenění do pracovního procesu a rekvalifikaci, zlepší konkurenceschopnost dotčených regionů a přispěje k hospodářskému oživení;
15. zdůrazňuje, že francouzské orgány potvrdily, že na způsobilá opatření není čerpána podpora z jiných fondů či finančních nástrojů Unie;
16. opakuje, že pomoc z fondu EFG nesmí nahrazovat opatření, za něž odpovídají podniky na základě vnitrostátních právních předpisů nebo kolektivních smluv, ani žádné jiné příspěvky nebo práva, která mohou příjemci obdržet, aby se plně zajistil doplňkový charakter přidělené pomoci; žádá, aby příjemci individualizovaných služeb, jimž má být pomoc z fondu EFG poskytnuta, byli veřejně a osobně informováni o spolufinancování ze strany Unie;
17. konstatuje, že byly splněny všechny procesní požadavky; zdůrazňuje potřebu transparentnosti ve všech fázích postupu a vyzývá k tomu, aby do provádění a hodnocení balíčku služeb byli zapojeni sociální partneři;
18. schvaluje rozhodnutí uvedené v příloze k tomuto usnesení;
19. pověřuje svou předsedkyni, aby podepsala toto rozhodnutí společně s předsedou Rady a aby zajistila jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
20. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení včetně přílohy Radě a Komisi;

⁽¹⁴⁾ Údaje shromážděné francouzským Národním institutem pro statistiku a ekonomické studie

Středa 16. února 2022

PŘÍLOHA

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům
na základě žádosti Francie – EGF/2021/005 FR/Airbus**

(Znění této přílohy se zde neuvádí, jelikož odpovídá znění konečného aktu, rozhodnutí (EU) 2022/359.)

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0035

Železnice: prodloužení dočasných opatření týkajících se zpoplatnění – COVID-19 *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2020/1429, pokud jde o délku referenčního období pro uplatňování dočasných opatření týkajících se zpoplatnění použití železniční infrastruktury (COM(2021)0832 – C9-0001/2022 – 2021/0437(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 342/33)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2021)0832,
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 91 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0001/2022),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 19. ledna 2022 ⁽¹⁾,
 - po konzultaci s Výborem regionů,
 - s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 26. ledna 2022 zavázal schválit postoj Parlamentu podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na články 59 a 163 jednacího řádu,
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2021)0437

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 16. února 2022 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/..., kterým se mění nařízení (EU) 2020/1429, pokud jde o délku referenčního období pro uplatňování dočasných opatření týkajících se zpoplatnění použití železniční infrastruktury

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2022/312.)

⁽¹⁾ Dosud nezveřejněné v Úředním věstníku.

Středa 16. února 2022

P9_TA(2022)0036

Makrofinanční pomoc Ukrajině *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. února 2022 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině (COM(2022)0037 – C9-0028/2022 – 2022/0026(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 342/34)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2022)0037,
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 212 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0028/2022),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 11. února 2022 zavázal schválit postoj Parlamentu podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na články 59 a 163 jednacího řádu,
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změnil nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2022)0026

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 16. února 2022 k přijetí rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/... o poskytnutí makrofinanční pomoci Ukrajině

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, rozhodnutí (EU) 2022/313.)

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0046

Ochrana zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci ***I

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (COM(2020)0571 – C9-0301/2020 – 2020/0262(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 342/35)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2020)0571),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a zejména na čl. 153 odst. 2 písm. b), ve spojení s čl. 153 odst. 1. písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0301/2020),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 16. února 2021 ⁽¹⁾,
 - po konzultaci s Výborem regionů,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 22. prosince 2021 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro právní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A9-0114/2021),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. schvaluje společné prohlášení Evropského parlamentu a Rady, které je přílohou tohoto usnesení a bude zveřejněno v řadě L *Úředního věstníku Evropské unie* společně s konečným zněním legislativního aktu;
 3. bere na vědomí prohlášení Komise, které je přílohou tohoto usnesení;
 4. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 5. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2020)0262

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 17. února 2022 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/..., kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, směrnice (EU) 2022/431.)

⁽¹⁾ Úř. věst. C 56, 16.2.2021, s. 63.

Čtvrtek 17. února 2022

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Společné prohlášení Evropského parlamentu a Rady k rozsahu oblasti působnosti směrnice 2004/37/ES

[bude zveřejněno v řadě L bezprostředně po legislativním aktu]

Evropský parlament a Rada sdílejí názor, že nebezpečné léčivé přípravky obsahující látky, které splňují kritéria pro klasifikaci jako karcinogenní (kategorie 1A nebo 1B), mutagenní (kategorie 1A nebo 1B) nebo reprotoxické (kategorie 1A nebo 1B) látky podle nařízení (ES) č. 1272/2008 spadají do oblasti působnosti směrnice 2004/37/ES. Na nebezpečné léčivé přípravky se proto uplatní všechna ustanovení směrnice 2004/37/ES.

Prohlášení Komise – Akční plán a legislativní návrhy

Povinnosti uložené Komisi v čl. 18a odst. 3 ohledně předložení akčního plánu a předložení legislativního návrhu nemohou být v rozporu s institucionálními výsadami Komise a jejím právem podnětu, které vyplývají ze Smluv.

Čl. 18a odst. 3 odkazuje na článek 16 směrnice 2004/37/ES, který stanoví povinnost stanovit na základě dostupných informací včetně vědeckých a technických údajů limitní hodnoty pro všechny uvedené látky, u nichž je to možné. Při provádění tohoto ustanovení má Komise rovněž předložit akční plán uvedený v čl. 18a odst. 3. Pro účely transparentnosti bude tento akční plán zahrnovat seznam dalších 25 nových nebo revidovaných látek, které mají být vědecky vyhodnoceny. Hodnocení uvedených látek bude součástí zavedeného postupu pro přípravu nových legislativních návrhů v řádné lhůtě, který zahrnuje konzultaci se sociálními partnery, stanovisko Poradního výboru pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a posouzení dopadů.

Čtvrtek 17. února 2022

P9_TA(2022)0047

Výběr poplatků pro vozidla za užívání určitých pozemních komunikací ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. února 2022 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES, 1999/37/ES a (EU) 2019/520, pokud jde o výběr poplatků pro vozidla za užívání určitých pozemních komunikací (10542/1/2021 – C9-0423/2021 – 2017/0114(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 342/36)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (10542/1/2021 – C9-0423/2021),
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 18. října 2017 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 1. února 2018 ⁽²⁾,
 - s ohledem na stanovisko Komise (COM(2021)0693),
 - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽³⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2017)0275),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
 - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro dopravu a cestovní ruch (A9-0006/2022),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
 2. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby společně s předsedou Rady podepsala akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
 4. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
 5. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 81, 2.3.2018, s. 188.

⁽²⁾ Úř. věst. C 176, 23.5.2018, s. 66.

⁽³⁾ Texty přijaté dne 25.10.2018, P8_TA(2018)0423.

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace
Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS